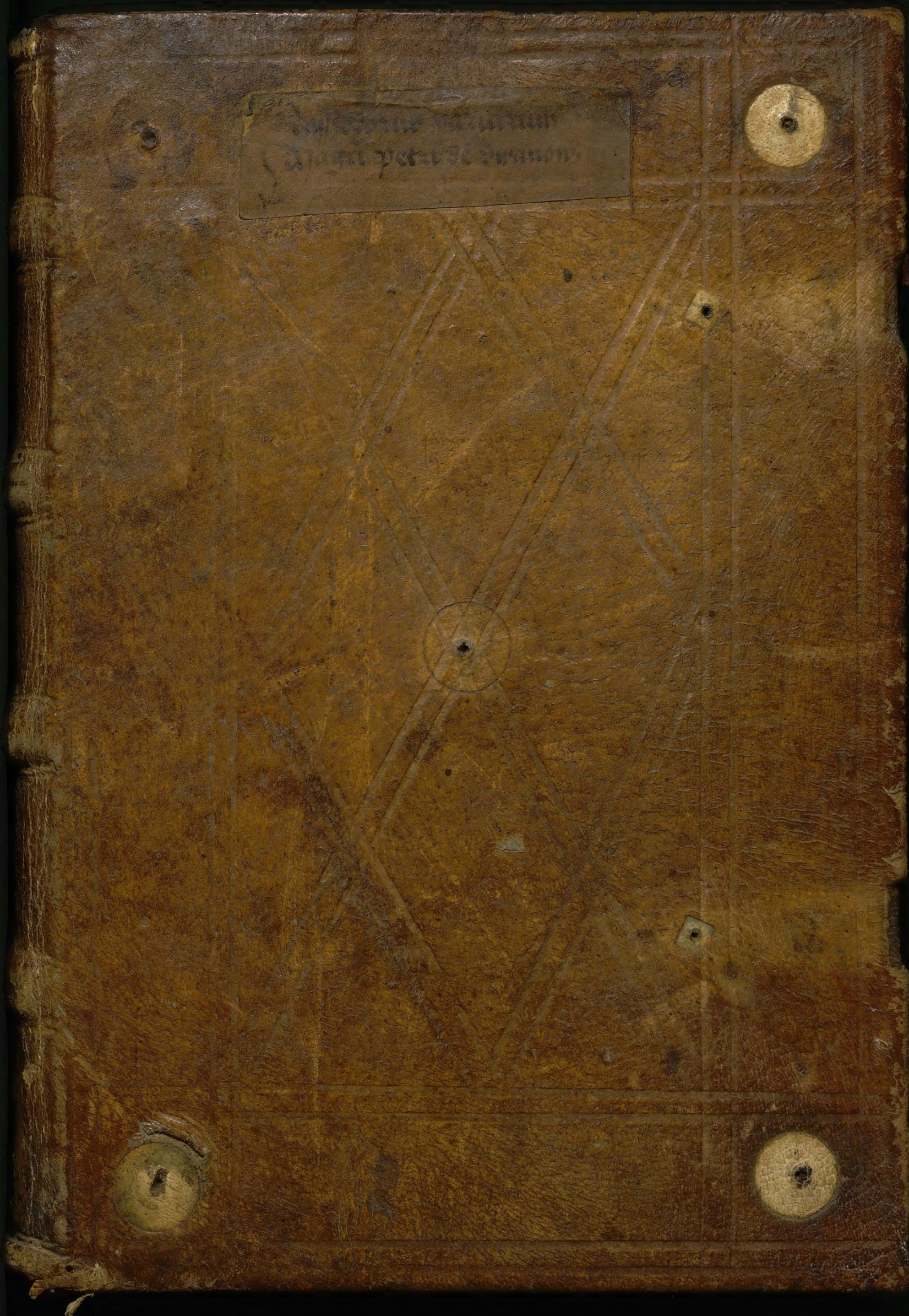

1511
Allegri petri de ...
vna

660

N. Inv. 669.

Alb.
25

(1)

Marci Aurelii Capricorni Variorum lib. 12

M. A.
12

66
1
Prologus.

Incipit inigne opus Castodori vaiaemni
Qm dixerim gratiam. aut communibus fabu-
lis. aut gratiis beneficiis. nullis tunc iustis
miciis collegissem dicta mea. que in honoribus
sepe potius pro explicanda negotiorum qualita-
te profuderam in unum corpus redigere spon-
debant. ut ventura positas et laborum meorum
molestias quas pro generalitatis comodo sustinebam. et incertis co-
pientiae incertam dno sceret actione. Dicebam dilectionem ipse potius
fore contrariam. ut quod michi propter desideria supplicantiu pu-
tabatur acceptu. postea videntibus videret inipidum. Addebam
debere illos afflari dicta recollere. Qm monet quid periculi vox papi-
tat possit incurre. Respondendi celeritatem cunctis videtur urge-
re. et creditis me impemenda proferre. Dico semper agrestis e que
aut sensibus electis per moram non comitur. aut verborum minime
proprietas explicatur. loqui nobis committit. Datu est solus
ornatus est qui dixerit indoctos. Nomis amicus ad scribendum
relaxatur. antea michi horarum momenta pstantur. mox
ne tepore clamoribus imminetur. et festinatione nimia geritur.
ne cunctis cepta peragant. Alter uos frequentia inuidiose impella-
tione exaggerat. Alter miserie mole castigat. Alii furiosa inter-
dum edicione commidat. Inter hec aut requiritis dictationis eloquium
si copiam vix possimus. Hec sermonum. Ipsas q noctes inexplacabilis
cura circumvolat ne desit alimonia civitatibus. quam supra omnia
populi plus requirunt. studentes ventri. non auribus. Hinc est q co-
gimus annuo per civitates ut provincias. et in tanta semper iniquitate
quia non sufficit agenda militibus impare. mi hec indias apdu-
itas videatur exigere. Nolite quoque noxie nos amare. Declinanda e
pericula que plus he periculi quam decoris. Sed illi potius tali me
disceptione. fatigant. pfectum te pteriane sedis omnes vouerunt. Cui
quidem dignitati occupationes publice velut podigree semper agunt.
Ab hac em exercitiales flagrantur. expense. Ab hac viciis qm
me consideratione temporibus pporum. Hinc etiam vel solum grane
iudiciorum pondus adiectum est. cui ideo leges in se pnt immen-
sum imponere. Qm ad ipsam honore gratia maluerunt pene ora
pertinere. Quod enim pacem populi publico labori parripere. quando
in unum pectus conflant. quidquid utilitas generalitatis exposit. Ad-
mms etiam q frequent questus viribus in gravato ocy tempus ad u-
nit crebra cogitatio. et uelut mediocribus sapibus inpidant. illa tibi

Prologus

de alijs honoribus princeps uident imponere que pprijs indices ne-
queunt explicare. Hoc ante facis nulla uendendo sed exemplo ppri-
gentoris ab ppantibus solis ipsa labores decerpis. Frit petentibus pre-
stans gratis sub continentie munere cuncta mercantis regnum. quoniam
etiam gloriosa colloquia pro magna diei parte in bonum publicum
te occupare nonne ut fastidium sit otiosis expectare que tu continuo
labore cognoscis pstrinere. Verum hoc magis est ad suffragium laudis
potius proficere si inter tanta et talia ualens legenda proferre. Denique
rudes viros in rempublicam consilia faciundia paratos labor tuis
sine aliqua offensione possit edocere. Et vixi quem tu me alacrum
picula iactatus exeres illos qui sunt in tranquillitate positi con-
tingit felicias adipisci. Promde quod salua fide qua fructus diffimulac
non potes tanta. Regni beneficia si patris ignorari frustra malisti
benigna festinatione concedi. Noli quoniam in obscurum plenum reuo-
care qui te dicente meruerunt illustres dignitates accipere. Tu enim
illos precepisti uia laude deprebe et quodam modo hypocrato colore
depingere. Quos si celebrandos posteris tradas absulisti consuetudine
maiorum morientibus decem intitu. Denique mores prauos regis ante
reitoris excedent audaciam frangit timore legibus reddis et ad hunc
dubitas edere quod tantis utilitatibus probas posse congruere. Celas
etiam ut ita dixerim speculum mentis tue ubi te omnis etas ventura
posse inspicere. Contigit enim plerumque dissimilom filium generari
omnino. Pro dissimilom moribus mixte perueniri. Est ergo ista valde
tior arbitri proles. Nam quod de archano pectoris gignit antea
mi positis veracius estimatur. Dixisti etiam ad commendationem vni-
uersitatis frequent regis ac regibus laudes duodecim libris. Potior
historiam defloridis prosperitatibus condidisti. Cum est in illis fuit
fecundus euentus quod ambigis et hoc publico dare qui iam co-
gnoscis dicendi atrocissima posuisse. Quicquid enim fateor in uicinia
meam ne obistere tantis prudentibus. Potui enim me uiderem
ex affectione culpam. Nunc ignosce legentes et si qua est incerta
presumptio suadentibus potius imputate quia mea iudicia nideat
enim illo facere qui me detreuerunt accusare. Et ideo quod questus
magistri ac prefecture dignitatibus a me dictatum in diuersis publicis
actibus potui reperire. Bisena librorum ordinatione composui ut qui
qui simplicitate causas legent intencio conuictum efficiam tamen
rapiantur animi enim tendit ad terminum. Illud autem insinere
alios passim non sum quod nos frequent interum in honoribus ad
impostas et precipites ducentes que sic parant ad subitum ut uix
vel tibi mdeat. Emittas itaque dignitatem sexto et septimo
libris formulas comprehendere ut et quibus michi sero prospiciam
et sequentibus in angusto tempore subuenire. Ita quod dixi de septis

Fausto p[ro]p[ri]o Theo Rex
 Fausto m[ag]istro Illustri atq[ue] patris Theo Rex
 Juliano comiti p[ri]ncipali Th' Rex
 Omneis gott[is] et Romanis Theo Rex
 Perone adp[re]sentibus Theo Rex
 Domitiano vel Patrimmo et uxori sue Th' Rex
 Albino et albitio m[ag]is Illustribus atq[ue] patris Th' Rex
 Ch[ar]miano Illustri et Andree m[ag]istro senatori Theo Rex
 Marcello m[ag]istro senatori et aduocato p[ri]ncipali Theo Rex
 Feliano et agapito m[ag]is Illustribus patris Th' Rex
 Omneis gott[is] Th' Rex Decretum mittendo ad expeditionem
 Fabiano m[ag]istro senatori Theo Rex
 Fausto p[ro]p[ri]o Theo Rex
 Spectoso Theo Rex
 Omneis gott[is] et Romanis Th' Rex
 Omneis lucasianis p[ri]ncipali consulari Th' Rex
 Senatu urbis Rome Th' Rex
 p[ro]p[ri]o Romano Th' Rex
 Agapitho m[ag]istro Illustri pontifici Th' Rex
 Fausto p[ro]p[ri]o Theo Rex
 Cherriolo m[ag]istro senatori Theo Rex
 Crispiano Theo Rex
 Coloni m[ag]istro senatori Comiti Th' Rex
 Fausto m[ag]istro Illustri patris Th' Rex
 Agapitho m[ag]istro Illustri pontifici Th' Rex
 Senatu urbis Rome Th' Rex Item senatu urbis Rome
 Boetio m[ag]istro Illustri patris Th' Rex
 ygnatibado Regi Chirymdian Th' Rex

Chagm Anclh Casiodori Senatoris m[ag]is Clarissimi
 et Illustis Exquestoris palatii Exconsulis ordinaru
 Ex m[ag]is officii p[ro]p[ri]i atq[ue] patris facundissimi parit
 et remississimi eloqui varietate Incipit liber primus
 Imperator restitutione pacis et totentom quietatione et

Oportet vos clementissime Imperator pacem querere qui causas
 iracundie cognoscimini non h[ab]ere Quando ille moribus ia
 tenetur obnoxius qui ad insula deprehenditur impatus omni q[ui]ppe
 Regno deperabilis deesse tranquillitas in qua et p[ro]p[ri]i p[ro]ficiunt

et utilitas generum enodatur. Hec est enim bonorum arcum decora mat
 Hec mortalium genus repabili intermissione multiplicis facultas
 tes protendit. mores excolit. et tantarum rerum ignarus agnoscit.
 qui cum minime quesisse sentit. Et deo piissime principum pote
 rie vire cōvenit et honori ut vestram cōcordiam quere deamus cui
 ad huc amore proficimur. Vos enim estis legnorum omni pulcherrimū
 decus vos totius orbis salutare p̄dicimur. quod ceteri dominantes me
 p̄p̄m quia in vobis p̄ngulare aliquid esse cognoscunt. Nos maxime
 qui diuino auxilio hīre publica v̄ra didicimur. quēadmodum. Roma
 me impare equalē possumus. Regimur v̄m imitatio v̄ra est forma
 boni p̄positi v̄mī exemplar imperii. qui quāvis vos sequimur. tū
 gentes gentes alias antecimus. **Hic incipit alia epistola**
 Hortamur me frequenter ut diligam senatum leges principum ḡtant
 amplectar. ut cuncta Italiae membra componam. quomodo potest ab
 angusta pace diuidere quem nō optatis annis moribus discrepare.
 Additur etiam veneranda Romane v̄bis affecto. aqua segregari neque
 qui se nominis v̄mitate iuxerunt promde illud et illū legationis officio
 ad decessum p̄tate v̄ram credimur. deprecandos. ut incertitas pacis
 que causis emergentibus cognoscitur. refingere v̄mitate. decessis cōtentiōib;
 in qua demceps firmitate restituta permaneat. Quia vos pati non
 credimus me v̄trasque partes. Et p̄. quāvis v̄mī corpus p̄b
 antiquis principibus fuisse delectatur. aliquid discordie permanere
 Quas nō solum oportet me se oīa dilectione cōmigi. v̄mī ead
 decessis v̄mībus admirari. Romam Regni v̄mī velle v̄na v̄mī
 opinio sit. quidquid et nos possumus v̄mī p̄comis applicetur. Quia
 p̄p̄ salutatis honorificentia p̄ferentes. prona mente deprecimur. ne
 p̄pendatis m̄as v̄tudinis v̄re gloriōssimā cunctate quā ego sperare
 debui. Etiam si aliis nō videretur posse cōtendi. Cetera vero p̄ p̄m
 latores pietatis v̄re. v̄bo suggerenda cōmigi. ut ne Ep̄lans h̄mo
 reddetur extērior nec aliquid proualitatibus m̄is p̄terimisse v̄idem.
Re Theodomo v̄ro Senatori chmatur si non debito
tempore sacram vestem attulerit conchilioz sanḡe tincta
 Quā uos uolumus n̄ra festinate compleri. dūpto magis
 laborē pendē. Tu vero cūpim p̄stābendo p̄lempnem. ab homin
 dam potius inferre cognoscis tarditate. Credimur enim aliquē p̄vem
 se neglectum. ut aut v̄mes illi lactei carnis potulo bis ter q̄ p̄
 tiati pulcherrima m̄m̄s ebetate rubuerunt. Aut lane nō anxius
 odorandi miras p̄tiosissima qualitate. Quia p̄p̄ p̄ p̄rator
 h̄ndiotini maris inclusa conchilia solempniter condidisset ap̄to
 tempore acimis ille neptimū genclator. florent semper p̄p̄p̄

ornator solus aquarum copia resolutis in brem an licum flammis lique
 laxasset. Color nimis lepore vernans obscuritas rubens ingredo
 sanguinea regnatem discernit. Dm conspicim facit et pstat humano
 generi ne de aspectu principis possit errare. Curum esset in eam
 illam morem confectam errore de se post spacia tam longi temporis exendat
 qui plet eomis temporibus corpibus volente sanuatis effluere. Nam
 pene mepens maxime deliac avitali sunt vigore septe paga
 abns naribus nescire esse gmsime. si ne sanguis ille nobilis aliqd
 spiraret horrois. Hec cum infecta semel mba pgenerat ne nesciat
 ante mbarahi. qm nescis possit absumi. Et si conchiliorum qualitas
 no imitatur. Si torcularis illius una vendemia est culpa minuz ar
 tistas est. em se copia. nulla mbarat. In illis aut rubicundis fon
 tibus cu albescent comas plet. Doctus moderator intmperit. Hre
 debet corpus purissimam castitate. qma talis rezum seacta refugae
 dicunt munda. Hec si omnia constitunt si in nulla parte ptermissa esse
 videtur solempnitas. Curamur tua te pcula mince cogitare dm
 saclegmo sit reatus negligentie in tali veste peccare. Quid em agne
 tot artifices. tot naturaz ceterne. tot familie rustroz. Tu quoq
 comitia subnocto. tantz mbes tanta te istis nomis psumptione dese
 rendis. ut cum regale opus credidis agere in mille videatis tms ci
 nibus impare. Hec ergo remissio tua negligit q te et in pomicio
 subuenerat. et ad conspectum principis honorabile venire faciebat.
 Et te si facultat tue ad huc cura no desit si salutis ppe tagt
 affecta intra illum diem imminere. Et hanc portio cum blacta q
 nro cubilo dare ans pngulis cosuemisti. Venire festina. qma ia no
 ad pulcore ad te mittimus. sed ultorem si aliqua credideris ludificaco
 tardand. Verum talis tanta q res quam facili legitur inuenta
 adpendio. cu fame camis amida in turo litore proiecta conchilia in
 press madibulis contudisset. Alla naturalis humor angromem
 defluencia ora eius mirabili colore tuxerunt. Et ut est mos de hoib
 occasiones repetmas ad artes. Duce talia exempla meditates fecerit
 principibus decus nobile dare qd mediocre nescitur. Hre pbdm se
 atreos est. Andromalica an licum pfecto vestidm non antiqua cu
 stodiens. sed mgre nouella transmittens. Vide go si qms te paaat
 nimis impleat qd nos tam necessarie cognoscat expectare. et

Cassiodoro uiro Illustri atq patricio Concedit dignitas

Quoniam pro fruatue honore qd est natura et patricatus
 laudabile uer deint probate conscientie fasces cum geniculis aro
 dignitates. Amia pquid bona pms pmt iuncta cum fructibus. Nec
 credi pot virtus que sequestret apremio. In iudiciu nro culme ex
 celsum est. qm qm a nobis puehitur pcpms plenus mris estmial.
 Nam si equalibus credendus est quem iustus elegerit. si tyranica pditq

quem moderatus accipit. omni pfecto capax pot esse mitor qui indice
 cunctas meruit hie vtentem Quid em manus quicquid qm hie iue-
 misse laudum testimonia ubi gratificatio no pot esse suspecta Regnat
 quippe pma mitem de solis actibus pmt nec blandiri dignatur
 animus domi pte munitus Despectant certe que te nostris pph
 infuderunt ut labores tui fructum capias cum mis animis singula
 suame m hie pte cognoscas In ipso quippe imperu nam deuotus
 exordio cum ad huc provinciali corda rebus fluctuantibus vaga-
 rentur Et negligi rudem dnu ipa nomtas patetur relictorum su-
 spicantem mentes ab obstinatione papiti deniasti culpam remonens
 illis Nobis necessitate subtrahens vltimis egit persuasio salubris
 quod vehemens no potat emendare districto lucratus es dampna
 provincie que meruit sub deuotione nescire Vbi sub pmtu micio
 cuncta mra custodiens publica pmta qz comoda manar qz asbit
 estimabas et ppro censu neglecto sine inuidia lucri morum dmti-
 as retulisti Excludens uel querelis auditum uel derogationibus
 locum et vnde vix solet reportari pacis silentium uoces e militauit
 laudantium Romulus em testante Tulio paulore natura qm fit fa-
 cilis ad querelas. ut solita costitudine possint Iudices etiam desinpi-
 tionibus accusare Sed nos nec eo pmore sine contenti Cretiorum
 et lutanie mores dedimus e regendos Ne bonu quod peregrina
 provincia merisset gentilis soli fortuna nesciret At tu costitudiez
 deuotoms impendens. eo nos obligasti minere. quo e putamus cre-
 disse Quid amplando debemus Vnde credi poterat absolutum Ele-
 gisti te per cuncta mitem totius curis expertem per inuidia que-
 piam deprensus nec gratia blandiente sublimans Sed cum ubiqz sit
 ardum cum sit in pta gloriosum ubi nate est aut gram pare tela
 prouocet. aut odium longe contentos exasperent Oblactat go nos actq
 pfecture recolare totius Italie notissimu bonu ubi cuncta pmda
 ordinatione disponens Ostendisti qm leue sit stipendia pub Iudicis ite-
 gritate desphendere Nullus gram obtulit. qz psequitate pphnt
 Ama quidquid ex ordine tribuit Dispensum non putatur pfricere mra
 bonis tuis et utilitate pnam qm respectum publico contempti recipere
 duplicatam Hic est em nite gloriose comoditas domos esse testes cines
 hie laudantes His go tot amplissimis laudibus mntati patratq
 e apicem msta remuneraco coferim ut quod aliis est pmtu e sit re-
 tributio mitor Hactec mte felicitate laudabili qui ad hanc voce
 domant amos impulsi ut bonorum tuoz poenis fateamur
 esse qd credimus qm hie dmo pparata anspit. ut cum hie p remi-
 neratione tribuim Ad meliora iterum tuis mte exigamus et
 Sequatui vrgis Rome Et Cassiodorum in sum suscipiat
 collegium dignitate patricialis remunerationem

4 **O**ptamus quid prius descripti conam nam dmerformi fastum
 flore depingi Optamus ut libertatis genus gratam videat tur
 bam senatus Commentus quid talium est dignitas impanem
 et quicquid in nobis festina gratulatione respicitur. nostris vero lau
 dibus applicatur Illud tamen maxime desideranter appetimus ut
 collegium nrm ornent linna dignitatis quando decenter augmenta
 patrie reddunt Ami antea pte creuerunt. hos nros nra pstant
 nitent. His morum thezauris gaudemus inuent. in quibus
 velut figuratis honorum volubus clemencia nre serenitatis exprimit
 Hinc est. qd Cassiodoro Illustri atqz magnifico viro pcpne nre pu
 blica claritate votissima patriciatus dedimus proreminuente sugge
 stum. ut per honorem magna nomis declarentur mita serenitatis
 Qui non fragili felicitate prouectus fortune ludo ad apicem fastum
 repentinis successibus euolauit Sed ut crescere solent virtutes
 ad precor fastigium conscendit gradibus dignitatum. Primus
 em ut sit administracoms introitus comitum p natoznm mole fim
 datus est. vbi non timore infirmitate titubans nomitatis
 vult. vel innocens orant. sed ab smentie firmato vestigio imitando
 vixit exemplo Qui mox deinceps sacrarum largicom honore pscripto
 creuit commercacoms laude. qntum profecerat dignitate Quid pro
 prius redditam disciplinam Quid dmergo generi hominum moneta
 Iustiae infusa refectamur Dixit tanta continentia. ut equitate. et in
 stitueret monitis. et doceret exemplis. facilis enim recti persuasor
 est Innocens index sub cuius p dicatione pndet mores.
 probabiles non hnt Amis em veratur scelus in cuius pignora g
 m complice te videt Inuicem personam fide sententis indicat
 Cum auarus pecunie auiditum dissuadet. cum legibus parendi
 censet iniustus. Non hē discrecionem gentium cui auctem libera
 copulencia no mstrat Qm excessus tunc pnt in formidine cum ac
 dme iudiciis displice Hns itaqz sub precedenti Rege gymnasis
 exaltatus emittis laudibus ad pallatia nostra pvenit Meminist em.
 et ad huc nobis recenend rerum memoria mstratur Quia moderatōe
 ptoriano culmini locatus insederit. et enectus in celum inde magis de
 pperit vicia prospector Nullo quippe implensqz moris est elatus
 fauore fortune in contumeli se magnae pte exalt Sed equitate cuncta
 gratiam nostram in se reddidit odio famy Maiora q sibi fecit optari du
 mitra modestie timor magna cohibuit 2 hnt est pbate consue gūss
 mus fructus ut quibus pma potuit inductur tamen ab omnibq
 plus mereri Amxit bene cum vniuersum gaudis nra compedia
 erratio munificus et iuste solentibus gēpsis Sempit tunc republica
 et illo actu romuleo innocentie vix qm licet se moderando glōpnm
 fecit hoc tamen manis contulit q bone actoms exemplum sequibus

derelinquit. pndet em cum petare qui laudat videt potius succede
 fme itaqz ut sit militibz verendus. provincialibus mlti dandi
 anidis accipiens fastidiosus detestator ems amator eqmtatis ad
 nam fme illi custodire difficile qui se a rebus alienis detrenat
 abstinere. Est em meliti animi signi fame diligere comodum et
 lucta potius odisse causam. Vere hic nullo mire mretur. qui
 pris atqz am mores nobilissimos nescit. Cassiodorus signidem
 pcedentes fama concelebat. Quid vocabulum et si per alios videat
 tute per pmd tamen ems constat eisse familie antiqua proles
 laudata pro sapies cum cogat clari m viros fortes eximii. Quid
 et valitudine mēbrorū et proceritate corporis floruerunt. pat enim
 candidati sub valentiniano principe gessit tribum. et nom laudabil
 dignitate. Honor qui tm dabat egregius dnm ad impiale scitum
 tales constet eligi in quibus rep hēpoms vicinū nequeat mve
 mri. Sed ut se pares animi solent semper sepe eligere patricio Ethio
 promuanda republica magna fuit caritate sociatus. Quem tunc
 rerum domum ppter sapiam pū et glōpos in republica labores
 in omī parte consiliū sequebatur. Ad actilam qz armoz potente
 cum p pda filio Carthagine legationis est officio non mte destina
 tus. Quid mtrpidus. que timebat imperm fates illas tribiles
 et minaces. fectus vitate desperit. Nec dubitant ems alitacoz
 obmare. Quid furore nescio quo raptus mudi domatū videba
 expete. Invenit Regem pperbum sed reliquit placatum. et ra
 lūpniosas allegatōs ems tanta vitate destruxit. ut volūss grāz
 quere tm expediebat pacē cum Regno ditissimo non hie. Cri
 gebat constati partes tmetes. nec mēctiles pmt crediti. qui
 legat talibus videbat armari pacem retulit desperata. em
 legatō quid profecti datur intelligi. que tm est gratant excepta
 qntum et videbat optata. Mox honore illustratus. mox reddi
 tm dona eqms arbit offerebat. Sed illa potius natina mo
 deracōne ditissimus dignitate insapiens. ociosam in remmura
 cōis locum expectit amēissima. Tūtorum negare illi non
 potuit optatam quietem. Quid cum reddiderat abimam hoste
 secuz tristis ab obsequio pro reliquit. quem sibi necessariū fu
 lse cognovit. Amis em Cassiodorus illustratus honore mto
 qui ems gm nō potat abnegari a vandalozm mcurpōne
 Cūctios Italia qz defenpōne libant armoz. ut mto m pūm
 ems illis pmatm non hrel. quas atam scio et repentino ho
 ste defendit. Debuit itaqz vntibus ems republica quod illas
 provincias tū vienas gēserunt. gēserit non invāit. que

quem postea tunculentu Roma sustinuit. Huius autem et in partibus ori-
entis parentum laude vignerunt. Heliodorus enim quia illa republi-
ca nobis videntibus perfectum bis nonem annis gessit eximie
formi consanguine probatur adungi gemis. in utroque orbe
clarum. Quod gemino senatu decenter aptatum tamquam duobus
lumbis occultatum clauitate premissima radiant. Uno enim se quis
nobilitas plera descendit. quoniam hic. que in utroque ordine clara
esse promeruit. his in provincia honore iudicis et securitate pri-
uati. cunctis illis nobilitate potior. omni ad se annos attrahere
ut qui libertate inire non possunt subdi videretur magis cōti-
nuis beneficis suam obligari. Tanta quoniam etiam prius in
libertate gloratus est. ut inter reliqua dona equum gregibus
principes vinceret. et donando seipsum inuidiam non haberet. Hinc
est quod candidatus noster gothorix semper armatus exat. Et bono
instituto melior quam a parentibus accepit largitaria largitate
custodit. Hinc ideo per ordinem nostra dignatio et vniuersis
intelligat. Et parentum propter apud nos laudes posse reparare
Cum videret perclaris elegit instituit. Et ideo pro conscripti quod
nobis est comodus honor honoris. et modum nostrum vester comi-
tatur assensu prospero auspicio suscipiatur eius pronectus
qui sibi fecit gratiam patere cunctis. Est enim potius vicissitudo
quam per modum ut qui nos probali actione coluerunt fauore rei-
pro gratulentur.

De in lite sua diffinitura seruetur Floiano viro senatori
Immensum trahi non deest finita litigia. Hinc enim dabo discordia-
tibus pax si nec litem sententis acquiescant. Sumus autem me huius
manas procellas portus instructis. Et neminem per homines fama vo-
luntate percerunt. mendoque inuicis semper erubuit. Ideo specta-
bile tue pntibus effamur oraculis. quatenus si ita res se habeat
ut apudibus supplicat. et in comitatu. Anne iudicio in aremis fin-
di contraria statuta litem est his rita. Nec aliqua probat. Appel-
latione suspensa que sunt decreta seruent. Quia si nolimus. app-
negare modum ita irrationabilibus. quatenus non peruenimus ad summum. Cogi-
emus deinde ut sit quietus. qui suo vicio remittit esse pacificus. Cram
et medendi peritus inuitum frequenter sanatur egrotum. Summum volun-
tas recta in gravibus passionibus non est. sed potius illud appetitur.
quod a salutis iudice gravare posse sentitur. Et
De destinet peritos marmorarios ad edificanda pallacia
Agapito viro il

uuu

O Ecce primam cura que ad rem publicam spectat attingendam
 et vere dignum est regem edificare palatia decorare. Quod sit enim
 in ornatu cedamus veterum. Quia impares non sumus beatitudi-
 nariis. Quapropter in ravenata urbe basilice huius amplum opus
 aggressi. Cumis non antiquitas congrue tribuit quicquid in aula
 predictabili admiracione fundamur. Magnitudine tue studioissime de-
 legamus. ut secundum breue subter amplexum de urbe nobis marmoreis
 peritissimos destines. Quia eximie diuisa coniungant et venis collu-
 denabus illigata nalem faciem laudabilem merentur. Dearte veniat
 quod vincat natura. Discolores cruste marmoreum gressima picturae
 vaicetate texant. Quia illud est semper in prout quod ad decorem su-
 erit exquisitum. Hinc sumptus subuentiones quod prestabis ne quicquam
 nostrum grauet imperium quod ad utilitate volumus respicere siglorum

Ut sibi affini reddat subam pupillo felici comiti nro co-
uenanti tutoris per Luciam adione cognominare sulari et nro
in ea te qua non deueniat actione versatum ut cum que pro
sumptu minare debuisse dispendio proprietatis affliges affinitate
 quippe tuam sola etiam debuerat impensa testari. Quale ergo ui-
 detur sanguine committis. quod criminum probaretur extraneis. Quod
 ideo prout missione censemur. ut quicquid a neothero pedita uolun-
 tate casano te. non tam compassse qui surripisse cognoscis inco-
 porandum militi nostro sine aliqua dilacione restituas. Que nos hmodi
 factum cogas legibus vindicare. Quia nunc videmur omnia inaspe-
 ctudine compassse. Operire enim pupillo non patimur quod e parcat.
 sub nostra laude donatum. Quia summu est enim per calumpniam sub-
 trahi quod collatum est munificencia principali. Reliqua vero
 que pro ingulis tue asseris portione contempto iusticie tramite di-
 misse dimisisse. Quia tamen appellanda dimisso e quam sub vniuersis co-
 lebratam constat arbitrio. Hic ad nram comitatum festines eire
 ut me nos ea que iusticie coveniunt ordinemus. Iniquum est enim
 ut de una substantia quibus competit equa successio alii abmi-
 santur affligant. alii paupertate ingemiscant incommodis

Tutori ut res parvuli laceratas et bona restituat amabili
ordi nobis est in committimus se protegere. et executori
sed eos maxime quos sibi nominus desinisse. Hic enim comitatus
 libra seruabitur. et auxilium largiamur imparibus. et metum nram
 pro periculis insolentibus opponamus. fortuna mori principem quod
 Quia in vituperationem nram corrunt. quibus se publica inuasa subducunt
 venanti itaque tutoris pluciae lacrimabili suggestionem comperimus. Nec
 herum fremi sum affectu geruntat. oblitum. hostia furore bona

parvuli lactasse. Quod pro verum nos acerbitate commovet. ne largitus
nostra quam velint. nolumus pietatis nolumus existeret. usque patet pre-
sumptionibus iudicatur illicitis. Et quia dubium non est in repetitione
minimis maxime submoneri. Dispendia tarditatis. Adde quod devo-
tio tua nostra missionem firmata si nihil est quod rationabiliter apud legatos possit
opponi postulatus res predicto tentari facit sine dilacione restitui. Quod
si quid est quod pro suis partibus intentione retentatoris obiciat legali-
positione precedente ad nostrum depropet venire comitatum. Et allegato-
ribus agnitis pro nostre equitatis consuetudine iudicemus.

Ut corrigat falsos ematores cuiusdam episcopi Eustachii de Wintonia
+ **U**ta est condicio subiectorum ubi vivitur sub equitate regnum
X. **U**ta dubio de amore vero retrahi. a quo debent non imitari
Costitimus fidem signum verum aratorem colligimus. que magis
deperatibus absconditur si suis vestigiis perquiratur. Atque id
beatitudini nostre gratissimum esse confidimus. prout tenore decla-
mus. Angustiane civitatis episcopi proditoris preter falsis criminationibus
accusatum. Quia nobis honori pristino restitutus in se habeat episcopus
omne quod huius. Nichil enim in tali honore temeraria cogitatio.
persequendum est. Et ubi si propositum creditur etiam tacitus a excessibus
excusatur. Manifesta promissa in talibus vix capimus fidem.
Quod quid autem ex invidia de veritate non putatur. Volimus quod enim
impugnatores eius letitia pena percellere. Sed qui et ipsi elicitus
nomine frangebant. ad sanctitatem nostram iudicium. cuncta transmissum
ordinanda. Cuius est equitatis moribus talibus imponere que
nonimus traditionem ecclesiasticam custodire.

Ut parsinetam quanda dubietate morum apud mercatores
Distinguat. Doctus vero illustri atque patrio.
XI. **I**tem universis populis qualis sit impendenda iusticia que sit notis.
qui obtinet dignitate. In equali moderato per potiores erat
et humiles. Confidentius tamen illam expectant. Qui a pala-
tiis iusticia non recedunt. Quod enim gravitate gentis prestat aliquod
munus principalis. Consuetudo autem quodam debito redditur fidelis
obsequenti. Domestici pro equitatem et peditum qui nostre aule videtur
ingiter exultare. Quod ex magnis fieri doloribus. solet admata
nobis supplicatione conquesti sunt. Ab illo archario prefectorum. pro
emolumentis solennibus. nec integri ponderis solidos percipitur.
Et in numero gratia se dispendia sustinere. Quia pro prudentia
vra latronibus eruditi domesticis ecclesiam falsitate a consorcio vi-
tatur citiat. Nec enim sit appetibile aliquod. Et illa integritate subducit.

Primus

Hec enim que appellatur arismetica in ambigua mundi etissima ratio
 consistit. Quam etiam celestibus cognari nominamus. Evidens ordo pul-
 cherrime dispositus cognoscitur simplex immobilis scientia que et imperna continet
 et eterna custodit. Quid est enim quod aut mensuram non habeat aut
 pondus excedat omnia amplectitur. cuncta moderatur et universa hu-
 militudine capere. Hec sub modo ipsius esse noscitur. Tunc
 inspicit quemadmodum denarius mens more celi et in se revolvitur et
 magna deficiat invenit. Crescit nova condicione per se redeundo ad
 data sibi semper ipsa calculato. et cum denarius non videatur excedi
 ex modicis inflexis et in annalibus digitis et erat redditur per
 extensum et quito ad principium per se sponte redditur. tanto amplius
 indubitante augetur. quantitate. mirabili arena maris gutte pluviarum
 stelle lucide torquentur. Auctori quippe non omnis creatura submo-
 est. Et quicquid ad existenciam pervenit a tali condicione non potest dimo-
 ueri. Et qui delat nos secretaria huius discipline cum scientibus lo-
 petuo ipse quibus vix celeberrimo miles esse videantur. Amadritens
 est quanta tamen zone auentibus collata sunt. Per milia denariorum
 solidum esse voluit. sicut radiantes metalli formata rotunditas
 etate mundi quod sol aureus commemeter includent. Denarium vero
 que non immenso perfectum docta diffinit antiquitas. Concie quod
 mensure primus gradus est appellacione pignam. Quam duodeces
 similitudine mensuram computatam in libris plenitudinem ad am cur-
 ricula collegerunt. Inventa prudentium o promissa maiorum exqui-
 sita res. que et vix humano necessaria distinguunt. Et tot archana
 ne figurative continet. Merito ergo dicitur libra. que tanta rerum
 est consideracione tentata. Talia ergo secreta violare est etissima
 velle confundi. Nomen vitas ipsius videtur candelis ac feda lacrimis
 Exerceantur negotiarios in mercibus emanant late que venduntur
 angustis. Constat plenitudo et mensura probalis. quia cuncta im-
 bantur. si integritas cum fraudibus miscetur. Antilari certe non
 det quod laborantibus datur. Sed agno actus fidelis exigitur com-
 pensatio in minima prestat. Da ite solidum et aufer inde si pna les trade
 libram et aliquid si potes minime. cuncta quibus nominibus ipse co-
 stat esse promptum. Aut integra tribus aut non ipsa que dicuntur
 exolvit. Non potest omnino non potest uoniam integritatem dare
 et scelestos in minimos efficit. promittite itaque ut et arbitri archie heat
 iustas consuetudines suas. et quod bene minus impendimus itornpto
 minime consequantur et

mun

Et spoliatores ablata restituit Senato Duci Aetazim
 xx. **Q**uod te honorem quem geris nomine moribus exhibere in pyro
 vincia. cui pudes nullam fieri molestiam pararis sed totum
 cogatur ad iustum unde mram floret imperium Quia propter
 moniam simplicitate comoti pntibus te affam oraculis tot pntem
 macipia eius breues irrationabiles cognomine abstulisse Quia mi
 litaribus officiis associi similitate pntem dent armati Et obmptie
 parte despicimur quoniam ad bella marcia semper intendunt dnm ne
 scio quo pacto assidue dimittantibus Difficile est morum custodie
 nequam Quia propter omni protina remota que de psumptione pot
 videntur assmum postulata facies pntem mmissione restitui Ne per
 dilacionis incomoda coram videatur pntem odisse victoriam

Concedit. mgram dignitatem fugemo iuro illustri mgram

xxi. Prima mitorum est regale indicium Quia nescimus ista m
 dignis impende Et quoniam quid pntem me deo fanente subia
 ceat omne quod volumus Voluntate tamen mram de roe me
 timur ut illud magis estimemus elegisse quod omnes dignum est
 appbare Hinc est quod te lra dogmatis studia laudabile exequente
 pridem ad questure culmen elegimus ut honesti laboris tui fiet
 pntem dignitas lraem Quia om dignus advocacionis officio si per
 eum impendat ornatus Quia pegerim officium ad mas trahit mo
 lestias ut laboribus sub veniat alienis In hoc campo excitatus
 cursu mitorum ad palmam nostri Indici pervenisti Et tamen beni
 gnitas mram una remuneracione contenta honore gratia et augmenta
 pntem et co studio dona repaat quod omne debeat quod pntem dnmie
 g magistri insulas dignitates vpirus omnibus privilegiis que tuis
 tnos habuisse iusticie decessores Atque ideo tanto iudicio letare p
 scripto qui pro labore honoris tui honore alterum accipere meruisti
 Quia om deprece senserimus premio sedem dignitatis declamms an
 gmento Quia pntem fastes ex fastibus et natum retinetos fetus arbo
 rei pulularent itum decent absase Quia te hnt remuneracione
 sacrate no expleat nec de laboribus tuis feuas mra laus ibenta
 indicium Deprecabilior quidem sit honestas cum pervenitur ad pre
 mium ut tunc fiat gratius labores anxios fuisse perpassum tui
 te fectum cor intelligis invenisse Honores go quos pntem ex
 caris reddes de mntem Nostri bene quo nobis studio placeat quoniam
 abipms consilii penetralibus venis Meministi quotiens apnt nos
 laudati pntem innocentes quotiens bonis actibus reddimus vicem De

tuo iudicia mea loquebamur exemplis talibus imitare. Pro innocen-
tie templum. temperantie sacrum. ara iusticie. Absit a iudicazis
mentibus omne propham. ut pio principi sub quodam sacerdotio
seruiatur.

**Ut in suum collegium suscipiat dignitate magisteri fulge-
tem Senatus urbis Rome.**

Dignitas prescripta. dum ad cognitum venit. Domi est. **rim.**
dum ad expectatum compensatio mitorum. quorum alii debi-
tor iudicii. alter obnoxius est favori. Hos em estimacione
subochim. alios gra promouemus. et ad omnes indulgentie vias
nostra se relaxat humanitas. sed amoris mei intuitu comonem.
quocens in cetum meum deducit. qui de gloriis virtutibus estimat.
Et ut quid humani gnis floris est hec ornam decet. Rne se arx decet
urbis. ita illa ornametum est ordinis cetore. Atque ideo Eugentiam
illustrem virum. lura dogmatis opmon fulgentem magisth honore
subuexim. ut geret nomen. quam possidebat mit dignitate. Rnis
em ems tot officios labores ignoret quos. no militate mentis. Ront
sed pro emi honore seruauit. Dedimus itaqz personam tantu hono-
ribus pare. ut altitudo decore fulgentes mitna se gra qualitates
ornaret. Hic est qui nostro pridem lura. Imudicus questor ad hept
Rnem amoris nebula nulla fuscant. Nec malivolencie studio nocet.
artem fellis sensibus exquirunt. Emceio pectoris archano pmitatime
paruit et ad pnetate inssiom. innocetiam suam pbit. Ammis emi
dolosus non arbitrumi sequit. impanit. sed suas potius explicat vo-
luntates. Hicis certe emdens mrm in hac parte mdrum ut post ha
illius apus culme ad altam cōscendit dignitate. Nec possi pnt
ocio mrm quem mita no pmebat esse pnatum. Hm solis consuetudinibz
est mandus qui licet susceptum diem peragat. Altum tn cad gra
clauitatis illinat. Hinc go pres cōscripti tot mitas absolute relectez
favor vr exapiat. Debetis em bene gerentibus ut eos laude regre
comitet. assensu. Nam si equozum curpis homi clauioribus ma-
tatur et msonancm. marmz agitnr. ut ammis amabens appetat.
velocitas. Quantid inde homies stimulari possit credimus quos ad
laudis auditate natos singulariter inuenimus.

Ut conquehtibus faciat tributa solui. Flauto pto

Ubene omibus pbemus assensum. nox est in sta poscentium. **Flauto pto.**
nec decet esse basiem. difficile quod largit. non patitur detri-
mentum. Et id pecta magnificencia tua. quod acathalienibus
inferebatur genere. thazum faciat annis singulis in tributaria pma.
per solui. Nec post pper hanc partem pndatur suplicis. aliqui hpiroz

Quis enim inest. quo nomine possessor inferat. dum non sine i. ministro
quod debetur exoluat. Ita et illi suspectum terrore nomine anferimus
et an nostra mansuetudine importunitates competentium summoneamus
**Ut in absentia domini suas custodiat facultates festo uiro
Illustri et patrico**

XV **C**ratum nobis est qualis talis estimaco demites magnitudinis
tue procedit. ut et infirmorum auxilium. et absentium credamus
esse timore. Nam idco por esse inuenisti sanatus. ut septibus
promissis contemplatores pstat. Unde sit ut bona nobis crescat.
oppinio glorie actoms exemplo. Nulli enim ipa res adsternente co-
mittit. nisi de cunctis bene consuetudine indicatur. Idco pna missio
decreuimus ut domus patij. Aguellu ad affucam descenditis qui
regni petens alterius nris est utilitatibus seruitur salius legib.
tua timore valletur. Ne violentos cunctisquam impetus subiecta
defensione domi pacatur. sperne enim pnt semper inuenis facultas
absentium. Et quadam uidetur occasione delictum ~~transit~~ the
qui no pot animu indies perswadent. desultatione tunc. Ado
q. Celitudo tua. qm votum pnt hre comenit. cugat hmls. de
primat oppmetes. Et q ptabus raem est proficias cunctis. Qui
omips celpor moemris re

**Ut indulgeatur pna quibus frumenta conuermata sunt
Julio comiti primoni**

XVI **I**llud amplius nris utilitatibus applicamus. quod misericordi huius
tate concedimus. Regnant enim facultas tunc fit dicio cu tmittit
Et acquirat nobiles thezaurus fame neglecta utilitate perire. Hinc est
q mansuetudinis nre humanitate comeniti oppem fessis manu porrigi
onerat. Et pietas nra remedio surgant. qui fortune sue acerbitate
corruerant. Quidam siquidem condutores apuli deplorata nobis adi.
cone conquesti sunt frumenta si interum inreptombus conuermata
postulantes ne cogantur ad integra pstatonem quibus comeraoz
sunt comoda diminita. Quibus nos pro ingenta humanitate com-
pacendum esse iudicamus. ne quoz. id possimus accusare desidiaz
releuandam esse estimemus fortunam. Unde em constitutas pensiones
inferri volumus. Unde constat subiectos comoda consecutos. Et id
hanc causam sublimitate tuam iubemus diligenter inquirere. ne quia
minis eos vendidisse constat dereliquis prime iudicoms moderacionis
habita detrahatur. Ita tamen ut nulla fraus nostris beneficiis
inferatur. Ne aliqua negligentia reddus obnoxius qui semper nob
intentione promda placuit. Quia pnd nos tangunt puplica dampna

primus.

**Quia nobis eorum fentusfa dene esse compendia
ut castrum edificans imminatur Dimeris gotthis et Roma
ms territorio consistentibus** 18

Probice utilitatē vobis comoniti. Quia cura semper onerantur libera et caste
disponitur. nunc nos precipimus committi. Quia res plurimum boni
disponitur quocumque in pace tractatur. Quia quippe tunc efficitur
provalida. Si ex cogitatione diutina sunt roborata. Omnia subit pro
stantur incanta. et male contentio loci. tunc quidam. quando iam pila
formidantur. Adde quod animus ipse non potest esse in audaciam primis
qui dimissa sunt cura sollicitus. Hanc merito expeditum nominare
maiores. quia nunc de nota pluri non de aliis cogitationibus occupari
Quia propter amplectenda est res que generaliter consideratione precipitur.
Hec moram fas est mentis missionem que devotos maxime noscitur
adimare. Et ideo prius ante decernimus ut domos nobis in predictos
castello alacritate construatur reddentes animo nostro multitudinem eorum
ne se nos nostris utilitatibus profutura censeamus. Ita tempora nostra
ornare nos pulcherrimis subiectis sentiamus. Tunc enim accidit ut et ipsi
competentes vestris iam penatibus congregare velint. et hinc nobis non
sit ingratum. quam prius potest commendare construat. Quale est rogo in
laribus prius esse cum dimissimas dimissimas mansiones hosti cogitur
sustineri. Ille in tribus patet. Vos tota defendant. Illi media
cominat. vos tota promissa reficiat. Sic vobis tutissime constitutis
hostis vobis ante euentum eternis fata patet. Constat enim tunc
necesse illi probari virum fortissimum qui se per multa non distrahunt
Nam quis cum huiusmodi providentia putet. si tunc cepit fabulas operari
dare. Aut penitus condere. cum oporteat bella tractare.

**Unde ad interrogacionem si dubitatione quesita promittendo se
tenciam Domitiano et Julio** 19

Oportet vos colere et observare inspiciam qui equitate plura dicit precepisse
qui non licet cum delinquere. quia alios creditur. sub equitatis
regula continere. ne fiat exemplum primum. qui electionem ad laudem
bile cognoscatur institutum. Et ideo ad interrogacionem vram curamus pro
rumpi. Ne per dubitationem possitis errare. nisi quod absit sponte velitis
excedere. Si romani predium ex quo de pio fontis fluentia transmissa
ubi prius Italie nos precepit imperium. sine delegatoris cuiusque pictura
presumptor barbarus occupavit. prius dominis summa dilacione restituat.
Quod si ante designatum tempus rem videtur ingressus qui preceptio
probatum obviare tritem petitionem inveniunt quicquid pulsatoris. Illa enim
reduci in medium volumus que nostris temporibus precepta dappiam.

Et locus calumpniandi non relinquitur. cum longi temporis obsequitas per
depercutiorem tunc modo non eam perceptorie fuit quoniam omni communi lege
dampnetur quodcumque sit patrimonium quod totius tragediam reatus ex
superet. Tamen humanitas nostra que sibi eam in seclerat locum pietatis
inquit. prout ante defuit. ut huiusmodi portenta promittit finibus abigat.
Nam quibus sine poetas exosa parentem cum non mentitur huiusmodi corpora
Ne puri cordis iocunda serentia nebulosis maculis polluantur. 22

**Ut compellantur subditi fisci debita explere et continuatim
pmanantur Saturno et ubi in illo 22**

20 **H**is volumus legale custodire compendium quia nostra clementia rebus
proprie uidetur esse contenta. Et prout nullum gravare cupimus. Ita
nobis debita perdere non debemus. Indigentia in se fugimus que suadetur
excessus dum permissa res est inimpetante temeritas. modus in diu
laudandus est. Nam tunc aut vituperabilis negligentia in proprio defluat
aut aliena cupiditas turpis abiectio. Et ideo prout in missione propriis
ut Adriane Cunctas Cunctalium inprimis precepta. Cunctumque
gottor fitem detrahat implere eum ad equitatem redhibitionis arcetis. Ne
temis de proprio cogatur exoluere. que constat idoneos indebite detine
hac. s. hoc servata. ut si quis committat vicio maluerit nostra missa tunc
cum multa reddat que eam debent non compulsi offerre. quos prout
spitu indecoris excedit inprimis istis seculis non relinquantur audacia. 22

**Ut in spectaculis constituentur panthomium ad letitiam populi
Abilio et Abieno illustribus atque patribus**

21 **I**ste me glorias reipublice curas et regalium sollicitudinis salutiferos fluc
tus pars minima uidetur principem in spectaculis loqui. Tamen per amore
reipublice romane non pigebit hos quos cogitans intueri. quia unde
cumque prout possimus. dignum nostris sensibus estimamus prout cum satis
sit temporis letitia populi. Illud enim prout deo labores nostros affert quod se
sacram qualitas esse cognoscit patris itaque prout inprimis petitione com
pimus. Quoniam hic inordinatum est ut populus indecore notentur seditiones
turbulente a quibusdam sceleratissimis inprimis et inde tam leticie publi
ce ad furoris certamina proripisse. Quod utique gaudij decora non potest huius
qualitate ubi pacem non meruerunt possidere commem. Et ideo dignum
clementiam nostram has quos partes aspicere. ut ubique sit morum prout
reducere. Non enim ubi prout inmania cogitamus sed permissa semel
seditionis excludimus. Quapropter illustris magnitudo via prout in missione
comonita prout partes prout quod gloriose recordationis prout in primis
dignantur assinat putari omni non deest minima populus regem gubernare ro
manos. Nam si honoris omni causa pensetur pro illorum utilitate delicti prout
qui honores glorias accipere meruerunt. Commocatis quoque spectantibus de helle

Primus

andio et Thozodo qui letare publice aptor fuit estimatus populi confusione
lata constituta avobis prasini panthomimus Enatimus pmpens que
prospectaculo cimitat' impendimus concilisse videamus etiam Hanc pte
impice discipline mntam nominare maiores. s. que ore clauso manibz
loquuntur Et quibusdam gesticulacionibus facit intelligi Quod vix nar
rante lingua aut scripture contextu possit agnosti re

Et intendant fabricis cimitat' Romane Maximiano viro

Illustri et Andree viro Senatori

Ponocandi primus affectuosus cimit' studis ad augmenta cimitatis
Enia nemo pot' diliger. q' hntatores intelligit no amare qm
cmq' p'ia sua carior est dnm supra omnia salm fore qm
ubi qms ab ipis cimalibus comoratur Ena ppter votis paribus
mitemur ad dona Enatimus quod sponte tribuimus duplicata gra
adferamus Et ideo nulli graue sit romans fabricas deputate pecunie
reddere rationem sed cum p'ia conscia debeat se probari quando fructu
laboris q' caput dnm ad nos prospecta de se p'uenire cognoscit Ena
circa p'ia decernimus missione Romane cimitatis fabricas vos debe
discentere In labor operis contordat expens' vel si apud aliquem costat
residere pecuniam que no sit fabricas expensa deputate rei reddet erogal
da Ambus zombus emdent ruder' videam' expens' exp'it ad nos
mstruam fidelissimam destinate. ne indutio m' ruder' videam'
qm estis ad magnam vitar' elat' Nullum enim delargitate ma
frandari velle credimus. quando in tali negotio. et de p'ris facultat
tibus enim impende posse indicamus Quos ipse per aera vagantes
ipuos indos amant Etatiles fere ad cubilia dnmosa festinat. voluptuos
pistes campos liquidos trahentes caueas suas studiosa indagacione per
quirunt Cimitaq' animalia ubi se uorunt refugere longissima cympe
etate constare Quid em' debemus de Roma dice quaz fas e ab ipis
liberis plus amare re

Comitina tuenda negotia fisci Marcello viro Senatori

Quotato fisci

Solida laus est regie largitatis quatenus covenit multa iudicis Nec
ubi audet tapus asserere quod bone dispositio librat examen Ca
ubi aptant' officia mitis. vel debetue incertis Non enim decendibus
nam ferimus. si dephatissimis indicamus. polisti pquidam forensitote
militarie p'dicatum ingenui Antristi facundiam exatacione canfare
experius est. quam p'anes fides afferat fructus Et ipa etiam conciliet cor
da regnanciu Hec mte speculator mirtu' in sensu insperit Hns apt
suffragis placet meriti ne dignis existores ad publicas causas Ami
geffisi hactenus sub integritate primatas q' mne go fisci m' tuenda negotia

in utendis officiis p[ri]m[is] legnis decessorum exempla secutus Ita ergo per
modum iustitiae tramite[m] moderatus incede. ut ne calumpnia innoce-
tes graves nec in iustis p[er]secutionibus reventatores exoneret. Illa em[en]d[ati]o
vera indicamus que integritate suffragante perapimus Non ego quo-
ciens p[er]p[et]ro. sed quemadmodum vinctas inq[ui]ramus Equitatem nob[is]
placiturus intende Non queras de p[er]tate nra. sed potius de me vi-
torias quando laudabilis ap[er]te fisci p[er]ditur cum iusticia non h[ab]et[ur]
Nam domus vinctat op[er]ationis modica est Equitas vero creditur p[er]
simplicem p[er]p[et]ro continet Non go p[er]p[et]ro p[er]iculo causam d[ic]imus
quando tunc fama nostra proficit cum se comoditas iniqua s[er]uet
Quia p[ro]pter sit interdum mala causa fisci ut bonis p[ri]ncipis esse
videatur Maiori quippe c[on]pendio p[er]dimus q[uam] si nobis modeste
victoria suffragetur 22

**Ut quorundam litigantium actus decedant Celsiano et Aga-
tho p[er]ito in illu[m] et patricijs**

Quod regalis ap[er]tas curam g[ra]tulat[ur] custodire concordiam. q[uam]
ad laudem regnant[is] trahitur si ab omnib[us] pax amictur Q[uod]
est em[en]d[ati]o nos melius p[er]ditet q[uam] q[uod]metus p[er]p[et]ro Concordia
senatus. tota q[ue] resp[ub]lica mox n[ost]rorum honestate vestit Hinc
est quod p[ri]ncipis missione decernimus q[uod]t magnifici n[ost]ri atq[ue] p[ri]ncipis
festus atq[ue] p[ri]ncipis con[stit]uimus Illustrem et patricium S[er]p[er]u[m] l[ib]er[um] i[n]d[ic]io
v[er]o quas se h[ab]ere dicunt excedant actones Ambus pro legum r[ati]one
susceptis et si in iustitia p[er]p[et]ro definitis Tunc patricius S[er]p[er]u[m] l[ib]er[um]
q[uod]metquid adueniunt supra memoratos magnificos n[ost]ros se h[ab]ere
cansatur pari sorte deprimat nec tardari volum[us] in em[en]d[ati]o quoq[ue]
parte p[ri]ncipis d[ic]imus velimus ut eos omnia esse deasa n[ost]r[is] q[uod] alind
velimus n[ost]r[is] q[uod] debet affectu[m] Videte go tanti iudicij arbitros vos
electos Videte expectat[i]o[n]em n[ost]ram equabilem flagitare iustitiam
relaturi gracie uberrim[us] fructum si p[ri]ncipis d[ic]imus q[uod]nos d[ic]imus
credidit non impares probet esse Q[uod] em[en]d[ati]o de talibus In iustis em[en]d[ati]o
esse p[ri]ncipis q[uod] dare possunt in morib[us] esse exempla Nam
q[uod] n[ost]r[is] p[ri]ncipis n[ost]ros litem negligit absolundam hoc imitari
reliquo[s] sine dubitatione permittit 22

Ut procedant ad expeditum v[est]ris gallias v[est]ris gothis

Interprenda p[ri]ncipis magis gothi q[uam] s[er]uanda et amia. q[uia] bel-
licose stirpi est gaudium comprobati. laborem quippe non r[ef]ugit
q[uod] n[ost]r[is] v[est]ris gl[ori]am contempnit Et ideo inuante deo. q[uod]no auctore
p[er]p[et]rantur omnia pro com[un]i utilitate exatim ad gallias co[n]s[er]u-
atim q[uod] de p[er]uare ut simul et vos p[ro]nectus octapomni h[ab]ere

primus.

possitis et nos que pstatimus contulisse mitis indecamur latz em sub
otio laudabilis fortitudo et dnm se probandi no hē spaciū Ocul.
ta est lux tota mitorz. atqz ideo per nandim sanguinū nostrz
ad monendū curamimus. ne ad expeditōm in dei nomine moē soli.
to armis eqmz rebz qz omibz necessariis sufficienti istructi
vino. **Elz** sic inliarum proximo veniente mod omibz deo fa.
uente moncatz. qtns et pntim mōz in nobis ostendat mēse
otitū. Et mram peragat felicit inssioz prodnite muenes vros
in marcia disciplina sub vobis videant quod postis referre con.
tendant. Nam qm immūctute nō distat in matura etate nesti.
Accipites npi quoz victus semp ex pda est fetus pios nomitate.
marcentes indis ptnz bant ne molli otio consuecant. Aliis
verbant immozantes. cognite pullos teneros ad uolatim ut
tales deant existerē. de quibus possit pietas matna pprimere vos
aut quos et natura erigit et amor opiniois exacnit. Et tude
tales filios relinque quales vos ptes nros constat habuisse et

ut reparent portum lutini & abimano mro Illustri 26

Nec prodest mra rei solidare si valebit psumptō ordinata de.
strenere. Illa em pnt robusta. illa dmutina que pendētia
mūat et cura custodit. Atqz ideo maior in conseruandis
rebus quam in nouemēdis ad hibenda cautela est. Ama demicis
pdicata debetur inuencō. de custoditis acqritur laudata pfectio
Audim pignem ppter Romane memia rimitat ubi studm nob
semper impendere infatigabilis ambitus erit portum lutini de.
putatis redditibus repari inssio nra cōstituit. Est xxv milia tegu.
larum amma illatōne pparet. q mul etiam portubz mictis
qm ad illa loca antiquitate pertinebant. Qm mīc dmerpze
vmparone suggeruntur inuasi. Cuncta go ad staturam pstatom
me dilaton facies reuocari. qma licet nra inssa pro ma reuocari
nullo violanda fuit. Ea tamē custodiri volumus maxime que
vrbis faciem mident ornare. Qm em dubitet fabricarū mī.
racula. hac promissione pternata. Et pendēti saxo tornatas came.
ras tegularum tegmē custoditas. Est antiqui pncipes nobis
mito deant laudes suas. Quoz fabricis dedimus longissimam
muentutē. ut pntima nomitate reluccant que iam fuerant ve.
ternosa senectute fustata et

Et quedam ecclesia nouus non grauet oneribus sed anti-
 que solutioni subiaceat **ffauo pto**
 22 **U**bi est apud eos fidem bnficij pccis in minimi de mbo alia
 pccis nra conuenit largitate pccari Sed ne que somel ami-
 nms rescindi mpetmd non merentur Sic qm largitatem
 nostram moderatis pccibus mpetraunt emittore eminde pccitore
 mto non deue p pmpcone transcendere Snde qm religio stu-
 dij reuerencia comouemur ne que dudum ecclie vix wem lis qm
 illic pccimus valere mpetm censuimus Nunc quoqz **Illustre**
 magnificencia tuam duximus ad mouendam Quatinus semper
 mnditoe onera titulorum pfata ecclesia in ea pma no sentiat
 Que pndem magnificia mri patrij **Cassiodori** pma nobis fide
 et integritate compti temporibus est soluta Ea uero que atempe
 bnficij ad eccliam ipsam ab aliquibz est tustata pffessio coe-
 cmi vniuersis possessoribus omms solucio agnoscat et illiqz
 subiaceat fructum emms nacta e mra domi Alioqz grata nobis
 augmenta ems esse no pnt que fisci dampno proficiunt Insufficiat
 possessori compendium pensonis tributa pnt pncipue no latine
 lucrum emi moidia pualim e Qnto melius omia modata
 gere que nullus audeat accusare

Et quidam illustres de mndis et hominibus accusari sub-
 ceant emi plebe iudicium **Expetioso viro sublimi**
 22 **S**extordm genium mores sub lege moderamur Si mri Ro-
 mano pnt qm qmd sociatur italie Quanto magis deet ipaz
 cimitat sedem legum reuerencia plus hre ne per moderatois
 luceat gracia dignitatm Sibi enim queratur modestus animus
 si sedent violenta patios ppli nobis ita partz prafim pccitoe sug-
 geritur Sm ad mri comitatu venit disponerent remedia con-
 sweta postentes Sic triculenta mpidias a patricio **Theodoro** et
 importuno viro illustre consule pertulisse ita ut vnus eorum de-
 flectat extinctus Q nos si ita est profecti m acerbitate comouit
 ut mnoxiam plebem furor persequetur armatus quam fouere
 timilis debisset effectus qd qma condico mmoze regnantes
 equaliter implorat auxilium supra memoratos **Illustres** viros
 ammoneri pnt missione censemus ut ad thilie atqz **Agapiti**
 viros **Illustres** vel ad eque instructas personas te mstante no
 differat destinare iudicium quatinus legibus destituta examinata
 cognitio eorum pna terminetur qd ne forptan magnificos viros

primus

loquacitas popularis offendit propriis comis hinc hinc discreto est. teneat
ad culpam quisque transmitti. Tenendissimo Senatori mirum primum
influxit. si male optavit tamen loqui bene debuit. Hores aut gnos
in spectaculis quis requirat ad artem nescit commemorare catones. Et quod
a gaudenti populo dicitur miria non putat. Locis est qui defendit. Cui
puni quorum gaudentia si patienter accipitur ipsos quoque primarios ornare
nostriatue. Respondat nobis certe qui talibus studiis occupantur. Si
tranquillos optant aduersarios suos. certe nolunt esse eos. esse viros
quando ad iniurias tunc propellunt cum se peratos tunc perire cupiant
unde go irasci nolunt. quod sine dubio se optasse cognoscunt et

**Ut qui habuit saxa in agris sibi concedant ea pro reparatione
urbis vniuersis gottis et Romanis**

Digna est constitutio civitatis. in qua se commendat cura regali. 29.
quia laus est tempore reparationis urbium refutare. in quibus
et ornatus pacis acquiritur. et bellorum utilitas percanetur. Id
quod punit inssione profutura sanam. ut si quis cum libris quibus saxa
in agris subiacentibus miris hinc profutura libens animo sine aliquo
dilatione concedat. Quod tunc magis verius possidebit. cum hoc utili
tate sine civitate indulget. Quid enim gratius. quam videri crescere publicam
decus. ubi omnis utilitas in generalitate concluditur. Et licet presentem
milia ad auctores tamen suos magna sunt comoditate redditura. Dat
enim plerumque. quod maiori utilitate recipitur. Et frequenter homo lucra
sua complectitur. cum nunc pro temporis qualitate largitur et
**Ut restituant veredis terrae spacia que antea lucuerunt vniuersis
lucratis super primum constitutum et**

Non dubium est ad utilitatem rei publice curis custodiam per tunc 30.
per quem nunc ordinamentis relectum et prout effectus. Et ideo
velut nunc rei maior adhibenda est cautela. ut qui ad continuos
exercitibus constituti sunt inreprimis non habeant. ne remota temeritas
laboribus prenta prentat. Et magnat iter effici morum quod ad celum
tatem constat esse motum. Quia propter de vobis vna punit inssione comota
terrarum spacia que vobis antea lucuerunt nunciamibus suis a possessore
vindicata restituat. ut nec illis parvo spacio inducantur dampna. et
suis. s. recuperata sufficiant et

Ut famuli in sedibus civium armati corrigantur Senatui urbis 31.

Hic nunc nunc prout conscripti rei publice curis calantem. et dicitur a rome
sacrum genend coacta presentante quela pulsant. sepius populo. Per
quidem ex trans leuibis. sed gravis cunctant excessus. Deplorat enim pro
spectaculo voluptate ad discimus se vltima pervenisse. Et legum ratione.

calata de spate persequatur innoxios seminis suorum armatus. et quod illis
 humanitas nostra causa leticie prestat in tristitiam audacia pleneunda quod
 et nos clementie nostre solita promissione comprimimus ne paulatim modo
 gravore vindicare cogatur offensam. Semper quippe principis est non
 tam delicta nullius punire quam tollere ne aut acter vindicando est
 metur minis. Antequam agendo putetur impudens. Atque ideo pueri
 diffinire sancimus. ut si cuiusquam Senatoris famulus in ingenuum cede
 fuerit fortasse vultus cum tradat legibus impetiti. ut facti qualita
 te discessa proferat. nunc valitum. quia qui vero tanti facinoris rem in ma
 la fide domi in iudicio putare distulit. Nonne rex libere anni diffidio
 vultus. et nostre ingratitudinis. quod multo gravius est pueri pueri
 sed ut honestate omni per libere componet. et civitas gratia rednet
 moribus committet ad populum quoque precepta nostra duxerim. Que nos
 referari libere amplectimur. Et alterutra in pignore pensata reseruatim
 tribus sassa concordia. promde nullum ab spectaculo gaudio remo
 uemus. sed seditionis semina radiatus amputamus. Insuper quod in se plene
 vestrum mores quod mediocres refugite tales famulantes qui sunt minime
 ministri qui honori vobis intant. ascribere quod delinquunt. Et domi leni
 tates suas exerceant. vram clementiam implicat contendunt. vos
 enim quos semper gentes deest nolite tunculent. insequi vobis inania pro
 prii quod est forte quod pena. Admissum in precepti vobis noticiam de
 feratur. ut culpa legibus. non per prompta coercatur iniuria. Quid enim
 discepat apicant. qui per exemplum se mittunt. vindicare. Impemenda
 est vltio de re. que de legibus nemit. et excellent. in deo. De pro
 pulsato triumphasse. Qui sonator promittat. amdice. Insuper quod quoque
 ad vespasios. ne patet non eant prius armata certamina. sed pugna
 se quolibet. ferunda latebat. intencio. Unde et pugna nomen accept
 postea belis ferum gladium prius produxit. Quod quo et bellum pla
 cent nominari. Complum atrox cande. pro domini. forma concertatio
 Nam et si datum est. prius illa incrimen. facile vincte in enim apli
 cand. est. quod inde positas potuit intente. Non promittat. go afa
 milis hostis in civibus si. quod ad hunc. et in hostibus accusari. ut
 ut in theat. non videntur. sed potius letitiam per agant
 civitas. Senatui vobis. Rome

37

Spectacula voluptatum letitiam volumus esse populo. nec euge del
 motus iratum. quod ad remissionem anni constat inmentum. Id
 enim tot expensarum omnis subimus. ut commentus ut non sit sedi
 comis strepitus sed pacis ornatu. Mores peginas peginas abito ro
 mane sit nox plebis. quam delicta audiri. Comitia nec gaudium
 parum. nec de leticia procreant. Hoc sunt certe quod culpabit. in exteris
 Nolite non vicia turbulenta contrahere. que videt alios abiectione. ut
 ideo edictali pergrammate definimus. ut si atroces iniurias in quibus

Si vero eorum lubrica voluntas in omnis coloris ingruit fauorem.
studia sua ipsius quam in arce quam theatro habeat pro parte quam
diligat. ut is qui promittit verba ipsa indicet. quiescere discordiam et
ut non litigent super constitutione et panthomimi Agapito
viro Illustris Pontifici

38 **R**egit serenitas vestra semel prolatum turbare iudicium. nec quod pro
iusta dispositione constituit mutare improvide. Dudum siquidem
ad alium atque alium patres vestros nos retinere dedisse
precepta. ut et panthomimi primum partis eligent. qui instantibus
spectaculis contineret. Quod nobis factum sua relatione narravit.
Et ideo me prout auctoritate decernimus. ut quem a propria memorat
magnificis viris electum esse constituit ei solitum mensuram partis pro
priam sine immutatione turbare tribuat. Et quod nostra prompta compulso.
vires tollende causa constituit non fiat seditionis occasio sed quietis.

ut non deducantur frumenta extra provinciam nisi domini
fuerint selsua Agapito Pontifici

39 **C**opia frumentorum. Sed primum cui nascatur prodesse provincie quia
iustus est utilis pro a fecunditas seruat. quam peregrinus co
mercium studiose cupiditate exhauiat. Aliens siquidem patibus
debet impendi. illud quod superest. Et tunc de exteris cogitandum
domini se ratio pro necessitate expleat. Atque ideo illustris magnificus
cia tua per loca ingula. que curam litorum videtur hinc faciat comoni
ut non ante quippiam peregrinas naves frumentis oneret ad aliena
litora transmittas. Nam expense publice ad optatam possint copia
pervenire et **de mora Nautarum qui tempe apto hinc deduxerunt**
frumenta et destitute terre et negligentia Nautarum Tenuis
viro Senatori gottorum

40 **C**um pueritas prius anni que locali terra solet destinare temporibus
fervens visibus. immo calore duratis abortivos messimii fecerit
non tam cedit. quam imperia ubertate proicit. Hauri me studio
quenda sunt. que et in abundantia expecti consueverunt. Et ideo frumenta
publica que de Calabria atque Asculo litoribus per Cancellarium
nostri etatis tempore consueverant destinari. nec quatenus venire
modis omnibus promouemur. Cum solis reflexus australia signa di
stulerit. nature ordine modificans tumultuosas percellas aeris promittit
insat. quod ab ipsis quoque mensibus datur intelligi. quando ex immo
mbris futuri competentem normam preceperunt. Que igitur talis mora ne
in tantis tranquillitatibus velocius. necdum finit destinata navigia ad
stellare non mergentem luadum pedes tendi carbasa festinant mutet.

primus

Et acris semel fides perancim nequeat vota terre. aut forte membra
austro. remigens q. innatisq. mortuus namq. ethiops moris me vn-
das liquidas alligant. Aut inditi maris conche simili potencia labys
pne namq. dorso fixerunt. Quare quictus tactus plus dicit retine
qm exagitata possunt elementa comple. Et tunc pignus timentibus
alta. velis. et cursum no h. em ventus arduus. pme anhoris figit.
pme rudentibus alligatur. Et tam parua animalia plus resistunt
quani tot auxilia prosperitatis impellunt. Ita cum subita spanda pti
putet cursum supra maris tergum nauigium stare constat infren. alio
q. modo nautica mōcuisse retinent. Dum numerus vnda motibus
rapiatur. Sed ut dicamus aliam piscis nam. forte nante pdictarum
namq. tactu torpedinis pgnissime torpescunt. Aqua tū dē infige
cūm pgnant. ut p. h. asiam que volūta fuit. ita mam p. uentis
inficiat. Quatinus vme subē pars pme sensu aliquo immobilis obstu.
pestat. Credo talia mōtuerunt qm se mouere nō pnt. Sed ethiops
illis impedimētofa venalitas. est conchaz moris insatiata cupidi.
tas torpedis simulacō fraudulenta. Ipi em p. uo studio faciunt modō
ut occipiens mōtue videant. adūtas. Quod magnitudo tua em
spale conuenit cogitare de talibus celestima faciat emendacōe re-
corrigi. ne tanta inopia nō tam absilitate tempis quam nata
fore negligencia matre negligencia videatur. 22

Ut fili Benedi mortem cuius tunc valletur Enspina
viro sublimi

Alitas personaz renouari. Sed p. uessione bonoz. ne defu sermen
cūm paratur aliquod res suspensa suspendim. et id locum tembe?
quodam. Indicti impendone. p. emitate qmra ante p. upe. ut
omnia vigilanti ordmācōe procurans mē grē mercaus augmēta
Debes em adūtere qm magnitudine reddē iudicamus vms. Cū mor-
tuoze fidem nō possum q. oblinisti. Illud etiam pietat. nre cōsuetu-
dine comonem. qm Denotoz. nob. memora p. bala nō defecit. An fati
Indicti quondam filios. qm p. uera nobis Denotōne noscitur p. amisse
Cūmli facias tunc valletur. Quatinus defensoms p. uis comodo
sublenati sermitate s. gaudeant p. uia sermitia cōtulisse. C. p. upeit ergo.
qm quod potuit vms Denotōne p. uari. Cūma maiora nos deq. t. bue
quam vidamur asermentis. N. accepisse. H. equalitas. c. qmētas nō
est. sed pars mē instissima pensat. cūm reddēdo plus fuit onerata.

Ignoscatur hominū inderphenso adultio p. uatim. Quom
viro Senatori

Quamvis homicidii facinus primis detestetur auditus et cuncta
 manu oculi refugiant indicant. Quia proclivior ad magis via
 bonis moribus semper patet. Tamen iustitiae consideratione libius
 est. Cur enim fiat iniuria. Mefarum scelus quod nona infelicitate
 fortune commissum est. Tunc erit detestatio emittor p se ferret immo-
 rium. Quis enim ferat hominem ad leges trahere. qui minimum misus
 est iura violare. Ifferus imptum est copulam quam extrema contumacia
 defendere. Quam omnibus animantibus est iurum quod naturali lege
 dampnat. Videmus thauras feminas pro tormali contumacia de-
 fendere. Arctos pro suis omnibus capitali inferre. Quos admittas
 ubi feminas colaphis ac moribus vindicare. Ita pro copula ubi
 amas punit. qui videri non movent. Homo autem quicquid
 patitur adulterium multum relinquere. quod ad eternum pmi dederis
 cognoscitur obmississe. Et ideo p oblata petitionis immis vitate frui-
 dabilis gemalis thori macula dephens. adulterum sanguine dilu-
 nit. Nec sub preterito ciente mentis causa pudoris incendio. ab exilio quod
 t constat inflicturn te pppimus aliam. Quoniam pro amore pud-
 icie porrigere ferrum marit. non est leges calcare. sed condere. Ita
 tamen ut si latus extiterit accusator defacti tui qualitate te nonis
 audiendum. Et si minoris permissi. tamen publica distringe refert.
 Si malos mores complexus adulterorum morte dimissisti. estinetur
 potius vindictam quam culpa. In quibus autem calumpniantur dam-
 na quante. et Aguello ut asseris fidemssori tuo a sorario uel el-
 officio. extortam constare finge pecuniam vestra missione commet. si m-
 leges ablata restituat. Nolimus enim eos in transquam pdam cadere.
 quos nra visa est pma libare. Pari modo in similitud con impetitus
 caudatus t tuncor. sub equali defensione pstantis. ut nec legibus
 te subtrahat. nec rem contra iura publica laborare permittat.

Tutori ut bona et res orpham restituat quas noluit melio-
 rare ffauiso patrio

Quoniam est beneficium quod pstatut moras. nec cuiqua utile videtur.
 quod aduersa voluntate conceditur. Unde spectabilitas tua
 iuriazum adolescentis nepotis tui cognoscat nos quereles quibus
 expectas. q res pns eius non meliorandi causa. sed detriorandi noto
 detineas. Quapropter quicquid exire memorato te retentare cognos-
 pme aliqua dilatore. restitue ut res parentum ppa voluntate disponat.
 Quia et nobis videtur congrua esse persona. que assumpta donit lib-
 tare pficiat. pullos suos audaces acule tandem memorato labo intermit-
 deuet paulatim amolli plinia recedentes adulta etate pencefunt. Quibus

Præmissus.

ut constaret firmis uolatus. nouellos uingres p'dam cōsuecant in tenebra
 nec indigere alieno labore uincere quos capto p'a p't faciare. Sic in
 uenies nri qui ad extimū probant. idonei. indignū est ut ad mūd
 nam nō regere qm credunt. bella posse tractare. Gott' etatem lūaz
 totus facit. Et qm ualeat hostes confodere ab omni se iam dēt mōio
 indicare. *Sed filii cā studiū seruent' in urbe a mō illust' p'ūao*

Rationabiles petentes supplicium libent' amplectim'. qm etiam
 nō rogati msta cogitamus. Quid est em' dignū. quod die
 noctu qz assidua deliberatōne uoluamus. m'p' ut reipublicā
 nostram. p'ut arma protegmt. equitas quoqz inuolata custodiat.
 Spectabilis itaqz flagrans in Piratusana ciuitate cōstans palatij
 nostri longa obseruatōne dilatus. reuerit se ad lares p'uos supplicat
 qm studiorum causa frīs filiorum ad Romanā exhibuit ciuitatē
 Quos illust' magnificētia tua ex nra continens missione in p'p'dā
 urbe constituat. p'ice illis liceat ante discedere. m'p' hoc decernamus
 iterum missione. Ita em' et illis ingem' p'ronectus acquitur. et m're
 utilitat' ratio custoditur. Quibus mora p' esse proficua. Qm mēd
 expedit p'iam negligere. ut sapiam qm's possit acquirē. Solites uha.
 chus m'p' hoc fecisset in laudibus forte p'p'is latuisset. Cum sup'iam
 hinc maxime Homerū nobile carmen affermit. q' multas ciuitates
 et populos circūmit. Qm illi p'udentiores p'mt semp hūi. qm m'loz
 hom' probant' comētatōis. heruditi. Natura signū. hūmana
 p'ut diuis laboribus instrm'. Ita p'ozia torpentiā fatiatur.

De p'p'atione ad bella et arte bellandi. Agapito mōo Illustri.

Quoniam nostra per morā nō debet impēdi. *pontifici*
 ne quod salubus constat esse dispositum. per tarditat' mōm
 int'at' obstaculum. et ideo ante distribuenda p'mt arma mili
 tibus. quam flagitare possit n'ritas. S'p' t'm' tempus exegit per
 arcōres ad impata sufficiant. Ars em' bellandi. p' non p'luditur t'm
 f'mt n'ritia non h'at' p'ronide p'ubitas tua illust' salomitanis
 militibus aut t'mquā t'mcūmqz se facultas expediendi obtulerit.
 pro nostra missione. arma n'ritia procurabit. qm fida reipublice sa
 lus est. Defensor armatis. Discat miles in ocio. quod profic' possit in
 bello. Annos subito ad arma nō erigunt. m'p' qm se ad p'a. iducos
 p'missa exatatione confidunt. Gestunt uirili t'etania. qm impleant
 etate robusta. Catuli in nouellis uenatōibus ludunt. fotes ipsos
 comprehendē. m'gnis tenetis int'mur. Ceterum p' robora p'mt p'mtil
 lis ad hibeas. uigilum opp'mis. quem fore contendis. Sic a'mi homi
 m'p' p'ms leniter fuerint imbuti. Ad hoc quod tendunt idonei nequnt.

reputat Primordia cuncta pando pmt Et alit' tiditas non tollitur
 m'p' cum rebus m'ezis nobitas abrogatur et **Ut nobili qui**
Dignitatem concedant Archimessio uio illustri Pontifici
 P'capua m' ordinis cura. canora nos facit pferre m'dia Et
 Houe sonatus exanare cogit soliatms renereb' cetni ad mitted
 Enem no' solm m'io volm' q' augeri cimm sed ornari ma
 xime luce mitor' Reiat alius ordo. forte mediores sonatus respmt
 exime non probatos Qna ppter Qnde smelms nobilitati colliga
 querim' q' quam de vena nobilium qm se promittat ab horre' mori
 bus quam refugit sanguine vilitate Itq' ideo illustis mag'fren
 cia tua ffauito adulto filio Illustis ffauisi decernat attribm Qne
 p'fauis ordo ita renendos curie designant Hor em papientes mchil
 minimim' sacro ordini desolita ante m'dia. Quid' gla' maior
 est dignitas spectare pnam procerum post regale m'dm Qnatis
 em iporum est p' que solent illi Diligere nos m'benns Et p' quod
 ab illis quotidie petitur nos magnopere postulamms et

Exigitur ad pfecture urbane culme Senatori vrb' Rome
 R' Ennuat' m'oz m'stmu' domant' prodit m'ym' Apnt que
 perire nescit q' quepiam laborasse contigit Nam p' m'opinata
 tribum' queadmod' negare possimus que debemus Futurid
 apnt nos reponit omis de vocio quod metur Et duplice fructum metit
 qm' nobis se m' aliquo paruisse cognoscit Q' l'm quid' anobis quod
 esset dignitate p'cipms h're m'zmsi. ut regio lateri ad h'eros diffu
 te par' tuli m' affectus. aut amant' pronatus t'm tam cardinis
 m'p'etrasti. ut post sacre amicitie gremiu' ad senatorium ordinem pro
 mices Cuncta p'm' Qnde famam capiat humanitas m'te gerata
 sedunt p'ia gemis instituta p'clara Qno' p' omi nobilitate c'p'let
 m'te colla plus faciet Qm no' minus gentilis soli fortuna resp'le
 des. quam gla' f'remat' et m'rtutia orneris Hinc est q' m'ic te per
 m'dicm felicit' tercia ad pfecture urbane culme exigimus tri bue
 tes e' m' ea c'mitate fasces vbi p'petni pmt honores Qnod nos qm
 m'ua m'ia v'c'mdms estimamus certe fatebm' m'ltu' te m'zms
 se de nostro m'dio. ut illi cetni p'p'dere possis. quem renendm h'u
 mano gem' esse cognoscis Anquid hoc est palacia regem et domos
 p'as ordinare p'lerumq' honor excomendat' acq'mtm' Nec tale e'
 tellam v'mariam t'nendam p'sape Sed p'iosa d'na demata m'sto
 duc Qlla que potiora credimms ad c'p'ernandm melioribus da
 mmis Et m' q'mb'ndam sustinere dampna no' patim' fidelioribus
 profecto montibus applicamms roma p' h'e par' estima nos et ans
 similia credidisse Si d'ero p'ngulare boni est m'dicte p'cipne rei

primus.

facimus quam augere semper optamus. **Concedit dignitatem p[ro]fecture urbanae laudans v[er]tutes eius plurimas comedat eum** **XX**
patribus conscripti Senatus urbis Rome

Sitis p[re]s conscripti v[er]m esse gemmum cunctis dignitatum p[re]statis
 nobis proficere. quod nobis contingit in fascium honore p[re]stare.
 Quicquid em[en] ab uno quoq[ue] p[re]sumpitur senatus est qui m[er]etur
 Quid em[en] de bonis estimamus agnoscat. quando viris longo labore
 compert[ur] Hoc certe in p[ri]mu[m] d[omi]nus. ut m[er]i corporis m[er]ant[ur] esse.
 participes. Sic em[en] vir qui genitalis solis relicta dulcedine nobis
 maluit inherere. Et licet clavis ex m[er]ita. n[ost]ram. tam[en] elegit s[er]vare
 ire fortunam. Imp[er]ans gratie magnitudine vim nature qui p[ri]ma.
 pe[n]e Zenone. no[n] tam benivolo. quam assine gauderet. Et quid in illa
 republica gra[ti]a no[n] potuit obtinere p[re]stis. que sic facile sancte gene-
 ris. Sed hec omnia v[er]mis desperit affectus. ut nos ip[s]i pro quibus
 hec fecisse cognoscatur stupe[m] m[er]ito videamus. In v[er]mis gratia tot
 deprecabilia fuisse contenta. Qui p[er] hanc fidem eximiam solacia
 sic nobis consabulac[i]onis adiecit. ut asperas no[n] inq[ui]t reipublice.
 curas. quas emergerim[us] rerum n[ost]rate p[re]sumimus sermone[m] eius
 namitas deliniret. Clandis alloquio supplicat[ur] fidelis p[ro]mis
 accusare n[on] sciens comedare p[re]sumens. Cui tanti se anni p[re]stare
 claudicare. ut cum ap[er]t[ur] nos dignitates an[im]as m[er]etur. Spectaculo
 ordinatione[m] letissima[m] p[ro]bi milicia[m] vendicaret. Quatinus ead[em] sub
 p[re]p[ar]e voluptat[ur] libere se nostras aptaret imperiis. A laboribus quid
 temp[er]ans. Sed in nulla se nobis p[ar]te dissocians. Regalem qu[od] ead[em]
 m[er]itam cominagrat[ur] gematus ornatus. Vbi se nobis studens
 ingere. ubi nos certum est posse gaudere. Sed quid vltima de eius.
 moribus est dicendum. cui ad p[re]stam p[er] hanc sufficit q[uod] amorem
 n[ost]r[um] ingiter h[ab]ere p[ro]merit. Non est em[en] manus m[er]itum q[uod] gra[ti]a
 invenisse regnanciu[m]. Nam quibus est fas est decem[ur]. optimos q[ui]
 videndur[ur] semp[er] m[er]itos delegisse. Atq[ue] ideo labores eius remunerare
 pensantes. Accendit. Illu[m]stri m[er]ito urbana p[ro]fecture fasces indulgi.
 Hinc go p[re]s conscripti tot ac talibus m[er]itis p[re]lucet[ur] sancte luge
 sancte collegis. Sic quoq[ue] vestre benivolentie laus ut cum dignis
 caritate impendit[ur] ad exemplum ceteros m[er]it[ur]. **De eodem v[er]bo**

p[ro]fecto qui in civitate delinquentes d[omi]bit corrigere Senatum **XX**
Quod v[er]bi p[re]cipnam nos h[ab]ere cripa cura. / **urbis Rome u**
 vos potest agnosce[re] pro quibus ita videmur esse solati. ut m[er]ito
 quomodo[m]us paciamur omitti. Capitula. quidem prodit affectum
 et que p[ro]digne diligimus maiori gratia in p[ro]digne. Hinc est

In mro Augusti Arcemidorum dñi nostris obsequiis exultato pfecture vi-
bane dedimus fasces regendos. ut quia quorundam illiciti peditum
similitas turbabat. Herent et immori pmissum testem. et evanes
olconem instissimam patentur. Quod nos qui delatamur in peditibus
in ematoz notitiam duximus pferendum. Ne quis inopinata disti-
tione solita psumat excedere. Quo ita talia nos pfato mro delegasse
nomitis. ut signis piam in omnis exultat distatim illico mī inssimō
mōrat. Et quāq̄ pfecture urbane hanc partē dedit leges nos tam
pale delegamini. ut confidentius fiet quod duplex permississet
antitas. Undebit q̄ peditos. et a disciplina publica deviantes mī
ante percellere. Quiescat concernat feror animorum bona par
que nostris laboribus deo ppiō meritis. Cur peditibus sedant
illiciti. mīq̄ maiori dampno peditati pnt mores. qm̄ gñitas.
Romana culpa repat ita q̄ moderatōm nam honesta emitas pū-
dor em est degenerasse prioribus. Et pferim tempore em talom
principem cognoscat vos hīe. qm̄ pma bñ mīp olconem tribnat
mīq̄.

De quodam Sorilegio **Deo et patricio**

Spernenda non pnt que avicinis legibus psumptōm qm̄
postulantur. Im plemq̄ res parne. plus pvalent pstate
qm̄ magne possunt obtinere dñicie pferent em. quod
arma nequeunt exple. oblectamēta manitat pponit fit ergo
pro republica. et em ludere videmur. Nam iō voluptuosa qm̄m
ne p ppa scia compleamur. Et Burgundoz itaq̄ domi q̄ ano b
magnopere postulant. ne horologium quod agms pmodulo
fluentibus tempore em mīq̄ rem ei tñsmittē debemur. q̄s
impetrat delectatōm pferendo. quod nobis cottidianū illis
videatur esse miraculū. Anito si qm̄ respicit cupit. quod legator
noz relacōibus obstruam. Hoc te multa emditiōe sagina
tūm ita nosse didicimus. Et artes quas excont volgarie nescietes
in ipd Asaplema fonte potans. Sic emm Atheniensiu scolas
longe postus introiti. Hic pallator choris misisti togam. ne
Gregz dogmata doctnam fecis esse romana. Didicisti em qua
profunditate speculativa em pns partibus cogitetur. Quia zōne
actua em pna dimione distat. Seducens ad zōm leos senatores
q̄m̄q̄ atropide mūdo fecerant p̄glare. Tñslatōm em
tñs ptagoras mīstus. ptolomēns astronomus leguntur
itali. Nichomach9 Arismetius geometrius. Euclides andimū

Insoni Theoloyus Plato Aristoteles logicus quminali note
 disceptant thethamem etia Archimedeu laualen siculis 20
 didisti Et quascunqz Disciplinas vel artes ferunda Grecia per-
 singulos viros edidit te me antore patris pato sermone roma
 suscepit Quos tanta vborum luculentia reddidisti claros tanta
 lingue ppetate copiosos ut potuissent et illi opus tui pferre
 si utrumqz plenius didicissent Tu artem pdicta exdisciplinis
 nobilibus natam perquadrisurias mathesis iamas introisti Tu
 illam in nature penetribus confidente antore libris invitantibus
 cordis limine cognovisti Tu ardua nosse vni miracula monstrare
 propotum est smollitur ostendere quod obstupescunt homines
 evenisse viro qz modo notis comis facti detrahit fidem cu oste-
 tet et oculis msiom pfacit aquas ex limo surgentes papites cal-
 ignem pondibus emere organa exncis vocibus mponare et pegri-
 ms flatibus calamos complet ut minuta possint arte tantare
 videmus per eam desponsos iam mitatum imitatum subito ^{organum}
 tali firmitate coprigere ut machinamtoz auxilys pnot reddat
 qui despatas inibus invenit Madentes fabre in aqua ma-
 rina pstantur Enza cum fuerint ingemosa Dispositione solmit
 Metalla mngunt Diomedes in aere grammis butinat Enens
 angus m bilat Anes plate fritozunt Et quem voce pnam
 nescunt dn ledinem probant emittit cantilene Parna de illa
 referunt qm celum imitari fas est Hec fecit pdm solem Marthi
 medis ppa decurre Hic alterum zodiacum celum humano
 consilio fabricavit Hic limam defectu no repabilem artis illma-
 cione monstravit parna qz machinam grandam mudo celum
 gestabile copendunt rerum pperum nature ad spem ethe-
 ris mobilitate mdephensibili volutavit Hic astra quozum
 licet cursum sciamus fallentibus tamen oculis prodire no ter-
 minus Etans quidem in illis transptus est et que velocat tre
 vera rone cognositis se mone no respicias Quale est hoc etia
 homi face quod nel intellexisse post pot esse mirabile Cre-
 emu nos ornet talium rerum pdicanda notia horologia nob
 publicas expensis sine nro dispendio deprimare pmi sit ubi
 silus dei index per umbram exignam horas cosuevit ostendere

Radnis itaq; immobilis et parvis peragens. quod miranda solis ma-
gnitudo discitur. Et fugam solis comparat. quod motu semp igitur
fundent talibus si astra sentirent. et meatum sui forsasse deflecte-
rent nec tali ludibrio subiacerent ubi est illud horrore delme
cremenem singulare miraculu. si has et umbra de mrit ubi p di-
cabilis indefecta rotatio. Hi hoc et metalla pagant. que situ per-
petuo continentur. Partis inestimabilis virtus. que dnm dicitur
ludē nature pnalet scarta volgare. Secumq; sit. ubi p radios
solis hora dno p noctes in partes dimident. quod ut in se debet
astus rationi celi. ad aquarum potius fluentia comitit. Quorum
morum motibus ostendit. quod celo noluit. et audaci psumptione
concepta. Qis elementis cofert. quod originis conditio denegavit
pmerse discipline. omis prudentem labor nature potentia. ut
tantum possint nosse pergit. Mechanisma solis est quod ex-
contens appetit imitari. Et si phas est dicit in quibusdam etiam
mitur melle ppare. Hic em fuisse ppositur sodalium volare
hic ferrem cupidinem in diane templo pme aliqua illigacione
pendere. Hec hodie muta cantare. Insuperata omere. Immo-
bia moveri. Mechanismus si fas e dicere pene potius est nature
occulta referans manifesta comitens miraculis ludens. Ita pulce
simulans. ne quod compositum ambigatur mitas putetur. Hoc q
studio pns te legisse cognominus pducta nob horologia qntoris
transmittit matnabis. Ut te notum in illa. mundi parte facias
ubi ali peruenire no potis. Ignoscant pte extere gentes tales
nos hie no tales. quales legimus. Auctores. Auctoris no pnt ne-
dituri vidit quociens hanc vitate. Aporia sompnia pntabunt
Et quando fuerint a stupore comi. no andebunt se equales nob
dicere. Apnt quos pntit sapientes talia cogitasse. **Donando trans-**
mittit Horilegium a Boetio ex cogitatu Guidi Baldo Regli

28

Hmplectanda sunt munera. que probant omni. Et **Illustri**
modis ex petita. Quando no est abiectum. quod pe ex plere
deperdim. Nam per quaslibet ptiopas res. ad illud tantu
tenditur. Ut incipient animus expleatur. Quia pot saluantes
gratia consueta. per harum portitores illum et illum oblectamta
pnce vie. horologia cum pns disportoribus credim q deprimanda
omni in quo humana solertia nidet colligi. quod totius celi
nositur spacia per vagari. Alind ubi solis neatus sine sole aggit

Primus

et agnis gemitibus horarum spacia timentur. **N**abetote in mū-
pria quod aliquando indistincte in civitate Romana dignum ē ne bo-
nus nris grā vā fructatur. que nobis etiam affinitate cōmunit
sub vobis dīcat. **E**merguntia res pētilissimas inspicit. et antiquorū
mūta laudare per nos ppositum gentile deponat. **O**no dnm prudentia
Regis pī respicit etiam fca sapientem cōpistat. **D**istinguat spacia
diei actibus pīs. **H**orarum aptissime moneta constituat. **O**ro mite
cōstituat cōspiciat. agitur si telis dīscat sub vitate nescit. **C**eloz
quippe ritus est ex venteris epuit. **H**oras sentire. **E**t non hīc certum
quod constat. **H**umanis mīs dīs contributim re

Tituli secundi libri 22

Primo Anastasio Imperatori Th' Rex	i
Secundo illustri Compiti Domitio Theodorus	2
Rex senatus urbis Rome Th' Rex	3
Idio nro honesto Th' Rex	4
Sancto pto Th' Rex	5
Agapito nro illustri ^{pato} comiti. Th' Rex	6
Immo nro illustri comiti Th' Rex	7
Pencero nro venerabili Epō Th' Rex	8
Sancto pto Th' Rex	9
Peccato nro devoto comitico Th' Rex	10
Promio nro illust' patris Th' Rex	xi
Comiti plina taroz et curas portā agentī Th' Rex	xii
Primario Saioni Th' rex	xiii
Primario patris Th' rex	xiv
Senatus nro illustri Th' rex	xv
Senatus urbis Rome Th' rex	xvi
Honorat' possessorib' defensorib' nralib' Tudeat' civitat'	xvii
Endule Epō Th' rex	xviii
Emipis Cott' et romas. nē hīs q' portub' nē clauspīs p'pmt	xix
Amagis Saioni Th' rex	xx
Johanni apparitari Th' rex	xxi
Secundo nro Th' rex	xxii
Amelio Dispositio et Theodulo Senatorib' Th' rex	xxiii

Inapit

ffesto pto	Th' rex	xxm
Senatm urbis rome	Th' rex	xxv
omnis indis grima consensib	Th' rex	xxvi
q. tophano miro Senatori Comiti	Th' rex	xxvii
Adile miro Senator Comiti pmi ordinis et exphaye m. officii	Th' rex	xxviii
ffansto pto	Th' rex	xxix
Decumanazis	Th' rex	xxx
Senatni urbis Rome	Th' rex	xxxi
Artemidoro pfecto urbis	Th' rex	xxxii
Antile miro Senatori	Th' rex	xxxiii
Edictum	Th' rex	xxxiv
ffansto pto	Th' rex	xxxv
Alcippo architecto	Th' rex	xxxvi
Locas patricio	Th' rex	xxxvii

laudando quedam de genere et nobilissimis moribus constituit eum candidatum Anastasio impatori serenissimo

Admonet nos consuetudo solentissimis dare fasces nomine ornatum pmi rome. fienam curie claritate ut per amoris munerum. Secrat gra dignitate. Et bnficiis principum facit modica seculorū felix adople pmat annis anspicuum portamq. dicit tali nomine datus alius introcat. faneat q. relique parti fortuna pncip. Quid em nobis credi possit optacis. qm ut alimynos ppos ad ubera pia zona recolligat. Et mvenendo nomis ceti ammeret gallicam agnoscat curia tnsalpin sanginis decus. que no seniel corona nam nobilitat. eius flore vestmit. Monit me reliquos fasces mros inde pme copularet. qm longo ptemmate ducto per trabecab. lege tempore dignatus est honorum. Nam qms bonorū mdolem nesciat ce felix. qm pms anspicuis. hinc pcedidit mtem. quod ad pma msas est festinare detentm. Comd modum est pcura prosperitas. Qrent cum libtate pnectibus. nec passi pmius emi mgloriam relmqne. qm ad honore reipublice. per meruit pvenire. Dignus plane largitatis mris. qm in ipo pntie flore maturis moribus lubrica frenant uti. licat. Et quod rarmu continen. bonu est pte pnatu. Bnamicate factus est filius empiditate mram sapie pbenigant. vicorū blanda cetermpit. p. sic vana calcant. Ita ppat. excessibus ante dare misus est de morib. copulatm. Nos aut qm bonis zedimim. pstitut

Laudando eum de nobili genere et plurimis eius virtutibus
facit consulem ordinis maritimi felicis memorie Ordmarzio

S

quos honore reparas utique transcendas. Summe itaque per indicionem
 quartam compilatus impia. Digni quod te tantorum deperdis presentem com-
 proba largitate. Hic profecto locus est ubi procommum metum effusio et
 utus genus est. priam subam. non amare ubi tantum opiniois acq-
 ritur. quoniam facultatibus abrogatur. Respice te per omnia ora. atq-
 humeros volitare. talem quod te prebe. ut dignis gne dignis mbe
 dignis nostro mdro dignis trahens estimeris. **Recomen**
dat candidatum laudando eum super nobilitate paterna
et plurimis laudibus atque morum insignis Se-
natu vrbis Rome et

3 **C**audete preces conscripti redisse nobis stipendia dignitatum con-
 spiciles. Et tali auspicio maiora promitte. Solent initia pro-
 tendere meliora. Sum apud mehoant. que in scriptibus magna
 se admiratione sublimant. Tacet nobilis ergo. sub gallico
 instat. et honoribus suis primata pergrinabat. in pria. tandem
 pios dnm leuante romani recipere eum gloria. et amor antiquas
 laudes abornata tunc pluas legunt. Nam quicquid possit negat
 generi minus. cuius hanc velut in archa. deponit. In ore quippe
 immorus est. quondam felicitas ad hunc omne compilatum. Alma bona
 voluit durare post hominem. Et quod gloriose geritur sine tempore
 no tenetur. Eius ut antiqui pro sapia faciat veteris copia in pra-
 Est ad huc in oculis omni candidati nobilissimi. p. qui prudentiae
 facibus ita pluit mentia. ut mto hetur clarus me tot lina
 dignitatum lraum quippe studis dedicatus perpetuam detestamus
 disciplinis macerant. Etate non pms ut ante libris eloquentia
 cosecuta toto se fonte aoni faciant vehemens disputator. in libris
 Amemus declamator in fabulis. et bonum nonnullus sator. campanal
 prorsus mitis quos letitaret auctores. Comedant etiam studiarum
 bona p benignat impignia. sicut impia magis inflat amia plic
 que lenibus flabris expone quia. utrum radiabus no tenetur
 fuit quidam more tempore. Cathe qui abstinedo vicis alios for-
 mare exemplis. Hecum quoque nalam causas subtilissime per-
 scrutata recipi dignitatem accipere melle saginam. Digne plane
 na in qua mens honestissima conqnestat. que anno semp aliquid
 salutare complectit. cui accedat nulla pnt nigra. Dnm na rerum
 ubi comedat omnia. Sola cui labilis fortuna no impar. Cetera de
 illo memisse vos sufficit. quando bona explicare tanti mri no vauit
 orid temporis. Summe ad candidatum ora comitite. ut p. natum lauda

Secundus

apud hunc recognoscatur esse vestigium. Nec tamen prius patet magne
 dedisse corporis. quam signa inducet. fuisse. Vnde. Dixit enim inter
 vos ut scitis non consuetudine peregrina sed gente romana. Ab ipsis
 quippe primordis honoribus aggregatis principiam nam. quod est
 pme probitat. iudicium glorieffimis miis gramtate semp emula
 sociant. Et post domesque virtut. exempla pmet de publica
 laude nam. Et quicquid omni gram. indistincta sunt electione sectatus
 Quod de magnis zaro elegi pot. tamen patii paulini se ornant affec.
 tu. Et hinc daret mirabilis copie pgnm quod ad mru mps est
 festinare pppm. Et pmt em deus amicia deprecata porum. quam
 potestas bonor. more callet mfmide. Pmm affectoe concordi parem
 sibi pudet esse que diligit. Hinc go ptes cōscripti amas bonis
 cum suis mris relictis. nre grē pstate fulgorem non impar ad
 emialm in pignia venit qm desperosa hpe descendit legit enim
 roma frequē fasces de membris gallicanis. Et aut in dampno
 pro pignia cōtempnet aut pblata virtus in honoreset. Implent
 go nobilis curia provincialibus bonis. emq est pmm quodcuq
 videtur esse pppm. Ipse quoq ann. p. tempore p. gradifua
 se diuitate componit. Nec deperum capet. p. nomtat. gratiam
 non hret. ffante go ptes cōscripti angusto nro nro iudic. Nam
 si candidatus ornabitur. iam vos p fiat quod meretur. 2c

*Concedit ut offia siliqtiā et monopolii in ipm trasse
 rantur. Theodoro*

O Electamur vetustatis inuento. et qui se constitutas regulas
 libere amplectim. Pma locus pmpmibus nō relinquit.
 quociens zonabile cōstitutū seruant. Et ideo supplicatōm
 tuar. tenore compto pnta ante desinim. Et quicquid ad an.
 thiothm siliqtiā vel monopolii titulos excentem. nra
 missione pttimuit ad te ratione pnta tūffatū. Contra omnino
 calumpniantū mptias cōmte salua pnta ante mmtū hituq
 etiam ammi. mcula pntis in hīs que p mndicā. titulis an.
 fat. mra ē solempnter deputant auctas. Ita tamē ut pmat.
 mme negotijs tua defensio mstiat. Nam quod ad amplius
 dedim. cōtinū nullo modo mstiat pntat. Pma idnabile alicā
 culpa te respicit. si que te prodesse deacim. q. te ē pntat obfuisse
*Et pntentur amone militibus in metis gentilibus
 pro custodia cōstitutis ffansto preposito 2c*

Quoniam nostra humanitas Locum munificentie videat exequi
et medium propter munus necessitas amore clementie sua
deprecia largiatur. quanto magis in utilitate rei publice
delectatur expedere sibi ex eo quod tribuit donant utilitas
duplicat. Quia propter Illustris magnificenciam tuam puer ante
scimus se militibus in angustis clausis ingre constitutis
Quia propter alius quoque de te puer aliqua dubitatione prae
ut quod anno rei publice compleatur utilitas. que emolumentorum
commoditatibus adimatur. Sed enim cogitare de militum transactio
qui pro generali quiete finalibus locis nosatur impudare. Et quasi
a quadam porta provincie gentiles introitus praecludere
Inprovincia puer erit. qui barbaros prohibere concedit. Quia
solus metus quodhabet quos fides promissa non retinet. Et
Cnot enim deliberarent mitte in legatione adorientem

Agapito viro Illustris patricio et
Dilectionis meae dilectissimi viroque prudentium regni obsequium
ut utilitas publice ratione sapientium ministerio compleatur. Et
ideo Illustris magnitudo tua deo auxiliante cognoscat
legationem nos adorientem deliberasse transmittit. Qui te idoneum
inducant. inprovincia pueris enotamus. ut et de estimatione
nostra crescat ornatus et meis missionibus pro te promeretur effectus
Sed licet omnis legatio virum sapientem requirat. Qui provinciarum
utilitas. totiusque regni status committit. indicandus. Quia
tunc nunc est prudentissimum eligere. qui possit contra subtilissimos
disputare. Et in commentu doctorum sit agere ne preceptam cum
tot erudita possint ingenia pupare. Magna ars est contra ac
tifices loqui. et aperire illos aliquid agere. qui se putant omnia
praevidere. Letare go tanto in domo. qui an ipsius electionis domum
quam tunc probare potuisses ingenium. Et

Ut marmora diruta in fabricam minorum faciat depu
tari Sulpicio viro Illustris Comiti et
Sine opus iace non deest. quod potest ad decorem crescere
civitatis. Quia non est sapientie profutura contempnere.
Et ideo Illustris sublimitas tua marmorum quadratas
qui passim diruti negliguntur ab his quibus hoc opus
videtur immutari. ut fabricam minorum faciat deputare. ut
redeat in decorem publicum puer confirmatio. Et ornare civitatem

Secundus

saxa iacentia post rimas. Ita tamen ut metalla ipsa delicias pu-
 blicas commisse apert te manifesta ratione doceatur. Quia sicut
 volumus ornatum urbis per impressionem temerari cumque quoniam. Ita per
 naturam compendii calumpniam detestamur infu et **et lepro** **8**
 per exatim transmittent quendam distibuat pecuniam in
 refusionem dampnorum que provincialibus et illata seu Episcopo

Quis melius adcomitatur mira dignum. quoniam quoniam sacerdos deo
 Qui amore insitiae personale nequit iudicare. et diliges omnes
 in cor locum non relinquit invidie et provide aptam compi-
 derantes tunc mit accionem significamus per motanaz et tati
 tue mille in solidos desinasse. Quos provincialibus per p qz
 presenti anno exatu mo transmittit dispendium pertulisse cogno-
 nis huta leprois estimat de distibuas. ut nullus a nostra mani-
 fencia reddatur alienus. quem sua dampna gnarunt. **Volunt**
 em sub conspione largiri quod deat sub ratione distibui. ne qd
 nos necesse transmissit constat affluet et fluo et buat. **illegis**

Ex ma duplicatur penum seu stipendium sermenti ffa. **9**
Iusto et preposito et

Propositum regale est granat per iniuria subvenire ut
 choecio prami iusticia faciat faciat plus amari. **Nec**
 dissimilari salua commone quia vinitur. ut solita toros
 publicos hcat gemalis thoi renenda societate. Et illud huan
 gnis pioarabile sacrum scelerate temeritatis insana pphant
 Agapite et Spectabilis femie suplicat comon. que ab omni
 omni asserit temptatum fuisse secretum. et etiam promittent
 denet maia. a quo mste potius mentur extinguere pnti missio
 decemim. ut a tempore. quo regale copulam. ammo viciata
 relinquit omni tractatu. qui comitat errore firmus esse non
 pot legum ratione gnassato. quicquid a detentatoribus consue
 possideri sine ulla facies. dilacione restitui. ne scelati ad vri-
 sionem iustie fraudum suaz valeant compendia vindicare
 hinc em ab iudum est ut quos pena meruit consumere
 etiam luara sibi valeat vindicare et **ut res mulieris**
a marito seducte faciat reddere viro suo uel ipsi muli
per copulatoz redempti prouido mo illustri patricio et

Iter cetera humani quibus pondera communi affectus curam pbi
 precipuam vendicant. Non in mto. quia in honore esse mētē
 unde repaco postulat acquitū omne facinus auctores nos i pōt
 Error matris transit ad filios Et nono infelicitatē euentū fit
 dederis pīm scelus alienū Ideo mra uel dīna uel publica nega
 tōmgn tanta cantela sapientē custodiri ut tūc sit magne co
 sciencie alionos affectus in reuerentia non hēe Capilius pignid
 vir expectabilis dat pibus intimant Agapitem tōmgnom nam
 de pīs penatibus aquibsdam nicio solitatomis aeductam dīnu
 sexus ille femineus ad mutabilitatē nūcia patet. Anos etiā oblata
 nobis supramemorata tōmgnis pnc petitiōne firmant Adiacē
 cam enim in sacro sancte etiā pōte refngiss. Ignorante malto
 magnitudini tūc causam armat mris ratiōne post pōta cōtulisse
 unde mīc se respiciens. Deplorat ingestam pibinet gramssima
 miditate. fūm pīm ipā condempnans. quippe ut pamp dīmti.
 Casto lubrica prudenti mro donaretur inspicens. nūc ab
 ate luara que honesta nō nōdent. cōmendare personam. q.
 illud vos potius decet acquirē. quod famam vram possit augē
 Hinc etiam prius pcepta dederamus. et tūc itata m pōne re
 petimus. ne supra septam rem pme aliqua dubitacōne reddat
 Alienatio em remm solidum desiderat hēe indicū Et certe
 in hīs vpta rebns firmū docetur pdidisse complimū Ad
 em face nō potuit probum que nullis culpis extantibus re
 linquit maritum 22 **Ex mra duplicatur pīm seu sti
 pendium sermenti ffansto pposito 22**
 Alimari pibus mra nōmt humanitas. nec p affectu pietatis
 pol fmes iusticie custodire. Remgni quippe pncipis est ad cle
 mencie comodum tūplire terminos eqmtatim. Am sola est mra
 mī omīs vntes honorabli cedere nō recusant. Andm pgnid est.
 matris mīf sabino anige vīm solidum mētem feceramus. Que
 am qm hystio honesta nos ppplicacōne pmonit asserens. ne
 qm leticie publice mīter exist mendacitate tūssima nō deat
 ingranari. Et ideo pūm m pōne deacemimus. ut altm solidum p
 mētem. pīpīcoratus eqnoqz moderator accipiat. qm publicas ra
 tōmibns deat imputari. Gaudemus em quociens expensarum
 pagme hīs onerant. Amia magnū nobis comodum. qndo non
 nulla paupibz in qualibet cōmpacōne largimur 23

Et lardum nō transmittat ad loca peregrina Comiti
aliquatorū et curiā portorū agenti

S dependens mis pegma famulante comertia si probato
Anto acquirat etna dehoce Anto magis pms bonis abu
dare qz italia. cum in nulla in parendo probet de cuncta
sentire Et io ptem lardi nullatenus inbenius ad pegma infmitti
Hoc in vris lros picia dmitate seruetur Ne quod in pti
nostis cofiat noxia negligem de esse mdeatur Tanete itaqz
ne culpis qmms pna pbeat octupio Sientes grammimum
pictm fore si studeat nec leme in inssa comittere In qualitate
est no in qntitate ptem Meniam supms no qme inuizia
Inpnd si in pno cotempmt in omi parte solatur ze
fidemssor compellatur implere promissa frmmictario
Sanoni

Fidemissor compellitur implere per se
omnem quod pietas studio querela et sanoni
implendum sed ea maxime que usatur ut dispendijs imo-
centium. ut quibus non fuit in exigendo compendia gra-
uiem subeant in reddendo iacturam Quod modo temporis manife-
stum est non decere instiam. ne alterius despectu. alterum gnet
et reatus sit in uoxnis de contemptibus alienis Alpiamus pps
plebili petitione suggessit amminstracionibus sic tempore debitoze
publicum in cccis solidis stenanacio postulanti fidemissionis
se vinculo tradidisse Quo ppsion nam psumptoe tunculenta
insticoze despiciente complere Simplex memoratus soldoz mis
onerant Ideo qz pdictum coenantiu quem frequer multorum
felle pulsat moridia Notum solum nio quelis apudmis ipna
negotio decorem conueniri. ut legalit conuictus ea que pmissse
suggitau sic aliqua morat gnrifacoins adimpleat Et mane-
lms semp legum pondera pressa enzatnr audacia Et dnm metq
taliens imponit peccandi licentia no prebetur Ut legu
solone plottat qui m geitozem pm manus ricit Simaco

Odis possit accusare iam reliqua si pietatis
nomina pbeant esse crudelia Negligit levis reatus cum
tragedia cum magna torquerit Nec aliquis incitat. qd
parum est vindicare. si delicta summa respiciant enade Trinitas
tunc ratio ipa professionis ostendit matrem plerumq; poteris in
ire collegam Inobedient no filium declinare penas no pmitit

Citonia

Immutabilitas Vbi est illa nā amīs que amplērem copulē nō de-
natur ad posteriū fertur casuli sequit̃ parentis Accipite pro m-
gulta nō discrepant Propago mīs p̃rie seruit̃ originē Et discrepat
homo ap̃o sup̃is mīco Anod dicamīs illa bñficia quēlis exncam
possunt obligare personam Mutimē? aperimīs . p̃is laboratur
ip̃i dīcie conqumit̃ Et tū ē om̃sqm̃qz credat ab mīdare quod
posset Cūm ap̃ribus ad hūc qm̃tur . pro altā potm̃s etate p̃tāt
prochdolor nō nēbim̃ coram affm̃ . pro quibus p̃bire non tēpā
mīs exicim̃ Maria ip̃a semis tempestatibus exatata gemitibz
cura nō refugit . Et p̃egm̃s mīabus acqum̃at . quod p̃rie sololi
dēlinquat Ance ip̃e quaz mīta semp̃ m̃ scīs est . nām p̃a exncā
p̃orde non maculant Cicoma redemūt̃ am̃ m̃git mītiat̃ eticē
Esiciam hīemis leticiam verni temporis mīroducēs magnū pietatē
tradit exemplū Nam tūm parentes corz p̃ennas semis coquēte
laxant̃ . nec ad p̃os ribos quēlidos idonei potm̃t m̃vem p̃lūmīs
mīs gemitibz mēmbra frigida resonctos scīs corpa lassā reficim̃
Et dūm m̃ p̃rimū m̃gozem ala grandemā redit pia mīagritudine
mīenes reddunt . quod ap̃arentibus parvuli recepim̃ Et iō nō
mīmito longa mīta seruant̃ . qm̃ pietatē officia nō relm̃qum̃t
p̃ardibus etiam mōs est . ona p̃eridita p̃erfectus mīs alterius dāp
na sature Et ad op̃m̃ aliene sololis mīcomoda p̃e repant or
bitat̃ Quid mox ut nati fiduciam hūc cepim̃ ambulandi ad cā
pos exēmt̃ tūm mītiat̃ Cūm nē fūm̃t mītiat̃ voce cōmōm̃ti om̃
mōz potm̃s gemitem petim̃ . quam ab alīs fūrtimis scībuz
educem̃ Quid go homīes facē debem̃t . quando et hūc pietatē
tem ambus q̃esse cognoscim̃ Conmīlūm̃ itaqz qm̃ fūm̃ p̃m̃ ac
bitate pollutus nomē sedat zōmānd ad vīm facite vēmre
mīdiciū Et si em̃ p̃r p̃o Martino manus mīicasse cōstitit
p̃otm̃s lētimam p̃nciat nīcom̃ Cūm iō eligim̃s mōres vīs
Cūma cūdelibus nō p̃are nō potest Quidō gēmis pietatē
est m̃ illos dīstringe . qm̃ contra nē ordmē scelerat̃ se docent̃
mīcom̃buz mīsenisse zē

**Conceditur dignitas coitac do-
mesticorum prii qui ṽtutes laudant** Conuencio mīo

14

Providentia mīe rād̃ est m̃ tēnā etate **Illustrē**
mīta fūctura tūctatē Et ex parentum mīrtutibz p̃rolis
mīdicare mītegnis Cūma bona certa sūnt . que fide ab ex
ordio trahim̃t Qm̃ oīgo nescit dēficē que cōsuevit radiatus
mīlulare fertur etiam em̃p̃i p̃em̃i fōm̃ū vena mītalīs Et hūc
cōdicōm̃ p̃stinet̃ em̃cta manatā . Et sapor qm̃ cōcessus ē originē

nisi fortasse per accidentia viciatus fuit se nesciat. simulis abnegat
 Hinc est quod te magnifici patris multis estimato comitum dome
 sticorum vacant honoris proneximus. ut qui es clarus stemmate
 splendens dignitate. Quis enim inter quos bona fortuna certa non
 teneat. Dni gloriosi patris recolat officiosos labores. qui prudentie
 ratione flammatur. Sic fuit adrepentina sollicitus qui per moram
 creditur instructus. prefectura enim sollicitudinebus omni nobilissimam
 pondus. quod vel solui fuisse expedire laudabile. Omnia exat
 nra cura disposuit. ut nec ordinatio deesset propinquis. Nec
 exatni provida se sollicitudo subiecerat. Inpanit cuncta infa
 tigabilis et expedita prudentia traxit mores barbaros ad quos
 In notum nra cuncta moderata est. ut si accipientibus suis
 faceret. Ne dantes locum quiescentis movent. Vocem ut de
 plummis panca sufficiant. probant de se tanta. ut eligeretur
 enis inexplata postitas. Que hanc tamen gnis ornamenta. quod max
 pulcherrime nobilitat. Decus est. Nec tuorum indiges suffragio
 mitorum. Quamquam studia. que cunctis honoribus. pro sunt
 digna suffragio. sedulus perscrutator assequis. Addens claritati
 gnis ingenium. nam eloquent. Incaute go talibus studiis Ama
 que nra rone remota cognoscat. ut nra quorum iudicia ad tuis
 pronectibus teneas. Tantum enim anobis exigit. quantum te bonis
 actibus imminere cognoscat. **De eodem ut reducantur paterna**
mista ad meorum qui cum esset in pte adversa tandem
non ut suffuga sed post minam in domum venit ad finem
regis et ad ministrant virtuose senatum urbis Rome
16
Studen nra est pres conspectu re munera. reo consere ppono
 Et bone indolis viros ad instituta meliora flectu impense
 benignitatis accendere. Ingent enim sumorum exempla. Ita
 res. Nec quisquam. qui non ad normam summa mitatur ascendere. qui
 inremmationem. non relinquantur. quod consilia teste laudatur. Hinc
 est quod Illustre venantium tam pns qui pms lucente mte
 comitum domesticorum vacant dignitate proneximus. ut natalium
 splendor in pns collat. ornatior honoribus recedat. Permetis
 enim pres conspectu pms libere. et in aduipitate nra fuisse lauda
 bile. Qui se ordinarius integerim. pacis obsequis. Et nra
 post fuit dilectione dignissimus. Contra quem nulla utiqz se
 cerat mntus. Non enim ad nos milissima transfige. cognoscat migt
 . nec pms domum finxit odium. Et altius sibi procreat affectum
 Expectant integer dnm iudicia. nec passus est sibi regem qre
 nisi rectorem pms perdidisset. Unde si fens est de ci libent

darentur summi quia nrm fidele mnt mntm qm casu pcedente
 contrariu tantum nobis reddebatur acceptus qnto tunc cognosci potat
 indeuotus flecto tam pene domo similis est erroris inclinatns
 pntmit immobilis 2mnam pntcipis pnt nec nomtas illm t bare
 potuit qm etiam ferocitas gentilis expant pendens pntia est
 comnes capis. Et tunc dnta fixe pntmet iudicia hmanand glaz
 comendat mveniet. Probanim homines fidem trist adma
 mra tranpnt qm pntat ammd comitit Non ant ut vinctm
 efficit. tm mox ut pfecture ptoziane dignitate concepimus. credi
 tate pbi tanta integritate dispognit. Et mraetur a lignis sic pnt
 plia deotm. que tam callide nonat fuisse contrarium. Et q
 infangabili cura. quod diffialim vnti germs est Sub gnali
 tat gnt. publica mde ptozasse compedia. Censum no addendo
 sed conseruando pntendens. Pnt illa que cosueuant male dispgi
 bene mndisra pntendence collegit. Censum antas illatds vos
 addita tributa nescit. Ita vtrinq sub amiratoe pntm est. ut
 et fctus crescit et pntata ntchitas nulla damna pferret. Pnt
 nos refert que admodum mtra disputatione. Bot hore romanore
 q et possessores mixit et animos. Nam om se hore soleant de
 pntitate collide. Istis pntozm commio causam pntant concordie
 Hic etm contigit nt vtraq nacio dnt comit. omnt. ad vni velle
 comenit. En fm nom. et omo laudabile gnt domore decesspntis
 dmpone comita est. Amicie plis per dampna tremut et ex parte
 ag defensor exqntus est. Et nre pntas integra pntaretm
 vna lex illos. et cognabilis disaphnia complectit. Nre est em nre
 eos pntis crepat affectus. qm seruant nre emnos constitutos. q
 go romana respubliu et memoato liberio tranqmllitate pnt. Am
 nationibus tam pntazis tradidit studia cautat. pntendite pnt
 cospti. Hi hanc pntem. de bntm. iremmcatam relinqnt. Emnos
 antore tot fecisse eximia retinemus. faneant pnta dispoitis. Et
 pnt nos vntes collat. bntis imitamus. Ita tremisse mntis ho.
 horatus consciencias appbanms. **Ula queda emdam defiscali**
fmctione p remissa ab eoz etiam solucione commutab ipoz
absoluntur honoratis possessionibus

11 **M**isericordia nram nulli volumus extare dampnosam. Ne
 quod alia tribuitur. alterius dispendijs applicetur. Et ideo
 pnt ante cognoscite pro parte. quam. Cntilano pntro nra
 largitate contulim. Nullam debe pntem fiscalis caltuli fmctioni
 sed m ea pntacoe qnta se solidi compheadunt. detraze. illacombe
 esse nos nre retentades. Nec mferri a quoqm volumus q alteri

nostra humanitate remigim? Ne quid tunc nefas est bene meriti.
minus innocens contingat esse dispendium Imper cognoscenda
quarundam querimoniarum causa Godolie Epistopo re

P Chistiani legum reuerentia est auctoritas. ut nascendo civilis
nullo modo possit ab originis sue munus distingere. Nec in auctoritate
reipublice officium trahi. qui tali proutus sunt sorte nascendi.
Quod si eos vel ad honorem impie inuenerint. quam inde esse
contaminam. Enonem reipublice amissa impie libertate perire.
et usque ad condicem paruenisse postrema. quem morem senatum
vocatit antiquitas. Nomen itaque reuerentia nostra. arsenates munici.
pes collegas nos asseruisse. Etiam vram irrationabiliter sibi velle
defendere. Unde prudentia vram pro integritate sue propto examinata
mitate discutiat. que veniunt in quela. Et si deperda petitor mitate
persistunt proimplere. munus eos ad Eniam suam remeare per-
mittat. Si no cetero vram auctoritatem mis aliquid rationabile suffragari
ad munus comitatu instructam personam modis omnibus destinate
que ad usumque mitoribus. Et obviare. Et si dubitat. Dequali te
negocii corent sacerdotalibus institutis. ut an controniam mitor
magis ipse cognoscat. qui de mitor comita abstinet. Talem quid
non oportet publice parari. que amatores comitatus comenit. revent.

Ut faciant vndiam deseruis qui domum suam occiderunt.
omnis gottis et Romanis

O mnia quid in re detestantur scelus. et omne quod iniquum est.
clementis exequatur auditus. Sed ea maxime pie humanis.
gms effusione pollent. mram contrase matanere censuram.
Quis em ferat in domesticas pndis locum fuisse pichis. et ibi inuictu
dulcis mte exitum. Unde nasa debnat desponsus auxilium. Et id
pnti in pnone madammis. Et in famulis. qui Stephanum dnm pnm
placabili stela trucidantes. Inhumanata quoque reuam eius fimeis
abiecerunt legum districom reatet. Quate qui exemplis pronocant.
pessimis penis arceant. aspectis. prach dolor pictas manus. Diverit.
que ab humana condico deseritur. voluit ipse in nata cadmer.
aliemid tante magnitudinis ita reficit corpus. ut nec exiguis alib.
probatum. nifstus. Sed magis accipit. vitas plimigerat. avom.
psequetem. Alis cedit. ore dilamit. totaq. pro pondere pichitatis.
mtatur subvenire. Et homines ei parce. nequeunt omnis gemis se esse
cognoscunt. Allen no mlt exingue. quibus potat nesi. Germi maluerit.
ocade. qui eos pntes cofnenat emtre. fiat ego pastus pnt mlturis.
qui necem potuit crudeli. deperda pastoris. tali sepulcro recipiat potius.

qui dnm reddidit in sepulchrum et
mentis sanoni et

Et de rauenana mittantur fru.

20 **O**mnino decet gratant impendere quod publicas indent utilitas
posse respice. quando nunc est. hanc membra sentire. quod corporis
prima sentit. Atque ideo pnti decemmi in pnone. ut qntas
in Clauemmati mbe calicatorias potnis repire firmet fistalibus ene.
ratas ad nos vsqz perducas. quats alimonia publica e prompione
relenata lignia neitate no cogatur moxie pntineie. Reddat Cha.
nemma copiam paceti lignie. quam ex psa cosuomit accipe. Nam
que pntiam mram pntinet mltor de solacia repire. Trahit enim
comitatus m obsecrantium ceternas. et dnm ad bnficia pranda
curat. nateia populis copia postulatur. et **Ut qdam ant**
excolat rura Johanni apparitori et

21 **O**mnino nimis est ne sanctu laboris mi fraudetur indistans.
Et cum d. pro sedulitate coferi pmiu dispendium patiatu m.
instum. In ea pntem re que ad mram respicit largitatem
ubi melius d. lice negligentie. ne mdeatur nimis profutura sanxiffe
Quidm siquid spei et domicio spectabilibus mris loca in Spoletan
territorio conopis fluentibus inuolte occupata largitas mra cofesserat
ubi etenam gram. aquarqz forbuerat nasta profunditas in nullos vsqz
ammodo profuturum. Iacebat tellus naufragia palustri corpore cofusa.
et pibitioqz iactata dispendio. Nec aquarqz puros liquores mceueat
et decus etene soliditat amiserat. Hoc nos quibus concordia est m
melius cuncta mntare mramemoratz. tli condicione concessimus
ut si eorum opa ac labore tnpis deperiretur illi mris illis libata zua
proficerent. Sed quoniam vms antoz spei loqunt ingesta petuo do.
micio mri spectabilis mco dnm immemor in pnone. etnaat parit
expens labor est opantem ad mntum renouat. Cum iam in soli
facie paulatim mollicies patata durgel. Celatam qz longa noxatitate
tellure. sol mfuat. apparet. Quod nos nequaquam paciennu negligi
ut v. bene cepta mntia tli destruantur ignamia. promde denoco
tua pfatim domicio moderata exentone comemat. Ut ant cepte
rei sedulus opator imminuat. Ant si hoc pbi pumptuosum si opera
postulata nequnt effice consortem bnficiu glam nostri temporis
permittat implere. et **Ut cuqdam filios per mittat remeae**
ad patriam ffiansto Illustri

22 **O**mnino est ne se comendet benignitas regalis fati. vltu pantiat
quia cuigi plus mentur quos. port pte adusa presserunt. At
id magnificencie tue pnti ante declaramus. ut Eodiu fi
lios. quos in Corbe pmitus repde censimus ad priam cu gentoris

Secundus

mi finire votino quid reddita sed accedo casu. mbeas remeare Ne
 corpe deperdis abnegat volens gemetur affectu et quod nefas
 dictum est. Sed nos qui dolore mibila nra semp sentate detegim
 Annit mbeam? mperis pias lacrimas denegare Insatiabilis quippe
 fletus est qui h mmandis no pmitur corporibus me esse. Pmi sp
 se remu nndat. qm emibns instat no pstat pramnis quanto pre
 tio repellend redmit hctore. rogant furente supplicat armato
 vitamq nam exponere maluit ut cadam debita no negaret Et
 qm in hns poms mitua pmt officia pietate. Amqm est filium
 genitori gratuito no impende. q prem magnis pude talent
 constitit effecisse re **Ut non grauentur supflus oneribus**
Aurelio Disporio et Theodoro vnis 22

O Ecce mi corpus disciplinam. ut qui publicis militatibus 23.
 sermne supflus oneribus no grauet. nec dignum est. ut
 cuiusquam ledat inuidia nris morib? ordinata Ana
 ppter figulnis regia nob ante coress operam onater mpede
 nec veream vos ad alias actones posse. tradna a quibus meta
 pnaa nre cadam? explicari Cessant go aa vos improborum
 nephanda psumptio. et obpms dolores dolis effm nra tollit
 auctas Inca psum em odit em se clemencia pmpalis obiecterit
Quot pauperes grauentur Senatu urbis Rome

O Instat senatum ppls vmendi reglam pstitisse Ma qm qd 22.
 ornate nome romam anobis legitur institutum Ad
 hoc pced In illo est nomina pmpis. ut quasi filioz
 per vos possit vita coponi Vos em devotoz pmpis. vos
 decemist nra pmpis Et subiectos libene pare ad omes partes
 instiae docmst Et io no decet mde pgnm repulacionis exire.
 unde moderacionis exemplum potuit effulge Quos nostra
 clemencia. cui cordi est rez om tene mpram in vram notia
 credidit profendum ne magis ignorantia mitatur exegnis. p
 quoz copia error no pot esse ppetuus Ngitur pmpaalim
 mduam relatione ad magnificam sone pfectum ptoz dnta
 compm. sic pmpie tmsmpms tempus exemplum Et me
 ane parum asenatoris domibus constat illam allegantoz
 per hanc difficultate tenues depm. quos decuat pbenari
 fiet em ne exactoz mimtas. dnu apotentibus contempm
 in tenues comisa grassetur. Et ille potms soluat aliena qm
 est deuotus ad pua. ptea multo acerbiora mgentes. q pro
 pna quisqms voluntate aliquid exigentib? dignetur obntere

Que tunc omnia decemta curialibus dicunt infligi Et qui magis
 prius fuerant nostra promissione repati commat distrahant minime At
 ideo prece accepti qui nobis sum reipn. debeat ad nrm sic equabilis
 ordinate Et quicquid contra domus senatoria proficitur deponat pro
 curatoribus per promissas terra illatione persolvat Ant ite quod i loca
 infuui solebat expete. acce mariae mariae sedis si id diligit omnia
 comp. Nec nre pt curiali per multiplici et mafficatem conentis
 laborem. maxims vris illationibus pia potius dampna pssipere
 Evemat q detestabilis capis. ut qui fructum pnam vix poterat p
 tinere. devotus alienis omibus pmatut infirmus Et nos salva
 timilit. dissimulare no possum. Et me acerbitate belli. rebq pms
 exnant oppi Et illi magis percat. qui reipublice parere festinat
 Hoc etiam nos curiali pro gramine in curioz nomit pcurialiu
 notia pertulisse ut libere procurrat in publicum. qui se aliene.
 fructus pondere nomit oppi. Relaturus anobis inste fructu
 qui fessis nomim. dare pcedim. Et **ut quisquis possessor**
que curialium granatim se scit Edm Thodria Reg
 27 **Q**uoniam sit querula nox doloris. ne se contineat nra Et lepus ann
 vociferatione pastatur. cum liberior sermo promittur. qui ma
 ante laxatur detestamur em miseros pmi. et comonemur
 conquecent malis. Melocis q ad nos pervenit. q dissimulato pa
 tient abscondit Mito etiam qui curioz nos respiciunt lepones.
 cum illud pietati nre piri credim. q per medicamini dampna
 sentim. Imper itaqz pcurialium indiam relatione comperim
 semos aliquas potentiam suas no implere per ordine fructos. Hinc
 si ut dum illationis quantitas procurari qntur. atemibus pma
 potoz exigit. Imperia deinde conductoz canemcos solidos no
 ordine tradidos. sed pib iniquo ponde imminetibus fuisse proicctos
 Nec omisam Biliquam qm reddere consueverat polempnit intulisse p
 indeftm ut curiales quibus nos volum. esse prospectum imminuentum
 solitudine coacti grama dampna sentirent Et si dia fas est cum alie
 ins debet pib tunculentis ingentur compulsoibus possessioni quoqz
 nazum amissione pmati pmt. Quod scelus ut deat amputari ad
 tenentissim. quoqz senatim pcepta transimus Et nre curiali pro
 grammate diffim. ut quisquis possessor que curialiu granate se
 sentit. in aliena cantuli fructone. ad nre sentat audientia vene
 deperet. futurus nobis omo excessus discipline displicisse priore
 cum vidit pntura pcedere. Patuit go nobis arbitrium insti pilay
 quibus mult. semp declaretur indicis. Nunc aut pib plent. parum
 doloris obducite ne pmissicia itez vof apite. Nam etiam nobis adia

Secundus.

eligere quod vobis prospiciat expedire et **De Negotiatoribus firmi-**
torum fausto preposito et

Nullius compendii delictum inique nec ad animi mei pietatem 26
pervenit. que prohibet gratia de fermitate. Respuncta pignus
inque semper equitatis angustia. Et hinc epantia diligitur velociter
profutura pignus. Atque id illustre magnificentiā tuam negotiorum
apulis me Calabrie supplicatione pignus. Duximus instruendam ut
firmata que per pignus negotiatores publico compant. nō iterum
ab eisdem sub pignus nomine solidoz quātitas exigatur. Nam si coem-
tam pignus, ex pignus publicis nō rētis ab officio vō pignus
moderato fidelit. Distahetur. Eventum rei ratio est hinc fiscalis
que inique videtur impoisse quos respicit. Nimis enim quid
ut ille patiat. Dispendium qui impoisse fecit alieni pari condicione
consentes. Sextario quoque quem negotiator eius pignus videt. Inque
nequis audeat dampnata semper pignus proptius exigere. Et ut validius
retribuamus excessus penam viginti librarum anzi sedis nris pignus
imponimus. Si quis contra hoc saluberrima constituta ausu temerario
venire temptant. Cosilium nō decem librarum anzi dispendio cē feri-
endum se nōnt. nisi in hinc pignus pignus executiones. In illa
quoque parte fess. clēntia nra se porrigit. Et si pignus hinc tituli
pignus pignus pignus monopolium quoque negotiator excoat. Si nō pignus
quātarius hinc titulum negotiatoribus indicat abrogandum nullus
ab eis exigit pignus. Pignus pignus ab pignus est ut affligatur pignus
qui comoda nō hē. accōnis. In auzariis deinde pignus ordo pignus
voluit antiquitatis pignus. Pignus pignus. et ad eos tū pignus pignus
respiciat. quos hinc titulo semper voluit antiquitatis pignus. Pignus
pignus pignus nra erga negotiatores. qui nris titulis pignus pignus
omniūdis facite custodiri. Ne gemis hōm quod vinit lucis ad
necem possit per venire dispendii. **Indulgetur ut vetustis**
parietibus sinagoge tantum tecta nova super imponant
omnis iudeis. Namque existantibus et

Sicut exoranti in istum finem 9 prebere consensum. Ita pignus 27
pignus pignus fieri legibus nō amamus. In ea parte pignus
in qua dñe zēntiae rēdmus mēsse. Ne go in pignus mēssat
lati dñitatis pignus destituti vos. Indeos tegmen tū vetustis pignus
pignus pignus imponere sinagoge vestre pignus ante rēntis pignus
pignus pignus. licentia comodantes. quātius pignus pignus pignus
ne aliquid ordinatū fas sit adicere. vel in amplandis pignus pignus
Et nōnt vos pignus mēsse diffugere vō pignus. si rēntis non
abstineat illi. In ipis vero parietibus cooperiendū vel figendū
tantū licentia dam. si vobis pignus nō pot obesse pignus. Quid

appetit que refugere debetis. Damno quidem permissum. sed etiam
votum laudabiliter improbamus. Religionem impare non possumus
quia nemo cogitur ut credat inuitus et **Laudatur in re mi-**
litari Stephano viro Senatori et

28

Contribuida est in his laboribus compensatio primorum. Quia ex probata
militia creditur. si meremur tanta triumphum. Atque letam plura palma
designat esse viros. proceres bellicos cuncta ratione testatur. Et
pectant etiam equos prima sua. Et tanta instigatio est ut nec illis
sine decore laboris primi. qui sentie non possunt denegatum. Quod si
ita dignum est hoc hominem reddere. qui per honesta cognovit. et per
placuisse. per tot enim capis liberos actionum fixum tenuisse militum
bata vestigium. et quod raro in seruitute pro venit permissum. in
mugit. et te valet affici. Nec erat alieni me in duci. quifque
inimicus. Cum etiam decessor. proque ordinatibus reddetur ad
placitum quid. meriti tunc cum semper diligenda instod. plenitudo
in secessu. in actionibus efficaciam. Et per continentie bonum. Ita
bonum turpia reprehendere satagebas. ut si per officia. nulli tamen
tuam opam vendicabis. Vocabulum principis. nulla sorde macu-
lata. permanens dignitate nominis. exactione virtutis. Hinc est quod spec-
tabilitate honore que militie sudore decore in ista deputant anti-
quitas. prout et ante ceteris. ut laboris tandem tui finitas ex-
bias remuneratione comitum primi ordinis iam securus intelligis. et
quia gratiam primarum dignitas in da non asserit. Nec bene fieri dici
posse. quod nulla militate sentiam. Et privilegia quoque que tibi
cole tue principum constituta diuina voluit. nulli commiserunt
condonamus. Nec quicquam in his debes meliorem. que forsitan no-
uella usurpatione temptant. Ab omni ergo dampno oneribusque per-
didit in te munimur antiquum. Sed quamquam et digna prout remu-
neratione soluamus. futuris tamen votis spe maximam pollicemur.
Sed qui angusta sunt beneficia. que non etiam desu. aliquid polluet
adere providencia principalis. Et quos dignos favore nostro credimus
eos quoque maiore emulamus honore. Verum quia celari non des-
regnum bonum impetra prout. ad provinciali iudicis facto notitia
pervenire. Quatinus spectabilitate tuam decoratam nostra testimonio
committatque corda cognoscant. Tibi quoque ut pote militie munere per-
soluto cultus competens per more temporum laude servetur et
Et hominibus ecclesie prestat commendam Athilie viro Senatori
comiti et primi ordinis et

29

Quoniam millos uelimus aliquod sustinere gravamen. quos in de-
pietas nostra protegere. Quia regnant est gloria subiectorum
custodita tranquillitas. Tamen prout ecclesie ab omni iniuria

Secundus

reddimus alienas Amb. Dm cognabilia pstant. mra diminitatis
acquiratur Et id beatissimi mri Eustorgii Epi sc mediolanensis
eccleie petitione permoti. pntibus te affatibus amonemus. ut pre-
dus nel homines illi eccleie contra Italiam consulant. tunc
studas salua civilite pstat. nec agnoscim. cuius libet nationis ho-
mies con fas patiais oppm. Anos decet diminitat. mntu sub-
limari Ita tunc ut capis publicis et pnat. que con col ronable
pomat. rindere no differant. Pnia sc nolimus eos ab aliquo pe-
granari Ita exceptos attramite mstiae non patimur inveniri

Conceditur libertas Ecclesie fausto C preposito 20

Non pmdicat mri publico personalis exceptio. qma bnficiale 30
esse pntape decet. nec mtra regulas constitutas pot. mntere
regalis artari Ira lenis cohercat. gramissimis mstitutis
mpaciens ambis mribus refrenetur Clemencia non h. lege
nec de sub August. tms benigna sequi. que decet sine fine lar-
dari. Defensores itaq. sacro sancte mediolanens. eccleie pro expensis
pauper. que sub ludi exaggatione fundunt. om. sibi ex negocia-
toribus vrbis sue deperant oportune pstat. Pni proemptoris fructu
officio exceptus negociationis omibus d. mple. quod m. sapit. hoc
em nos et Clarenmati eccleie comemoat. motos allegacione ratio-
nabili tribuisse. Quod pietat. exemplum ad pmm quoq. mpli-
cant comodum transserendum Et id illustis et p. c. l. a magnifi-
centia tua. salua m. aliis negociationibus comoditate publica que
ab vni. corpore comit. inferri. om. eis que sibi v. p. finit
elige. de pntabit. Am. ita comencio negociationis excoat. quato
nec monopoli. nec siliquatia. nec amare aliquid m. p. omis
impendat. Nel qd. h. graname m. m. d. a. tione ex p. m. ssa m. s. t. m. a. t.
Cur em illud tardemus amme. Soude m. lla possumus damp-
na sentire 20 **Ut habito metu defisto exterrant cum**
credar. m. Pado Romanar. 20

Poblas sent. utilitat. m. p. d. e. qm. nome. d. e. d. e. m. l. i. c. i. e. 31
Quid em agat homo si p. o. f. e. s. s. o. d. e. p. t. o. b. s. e. q. m. i. s. q. u. i. d. e. n. e. c.
comoda p. m. a. t. a. r. e. p. e. n. i. a. t. n. e. c. g. l. a. m. s. t. r. e. m. i. t. a. t. a. c. q. u. i. r. a. t. E.
id comiti sacra. largicom. nra p. r. e. p. i. t. a. n. t. a. s. n. t. m. h. o. s. t. i. l. i. e. i.
loco c. o. s. t. i. t. u. m. d. e. b. e. a. t. q. u. a. t. i. m. s. f. i. s. t. a. l. i. h. u. m. a. n. i. t. a. t. e. r. e. t. r. a. t. i. e. x. e. p. t.
m. m. c. r. e. d. a. r. i. s. p. e. r. a. l. i. e. m. m. p. a. d. i. m. o. r. e. p. o. l. i. d. o. f. a. c. i. a. t. s. o. t. d. i. m. p. o.
labore equis publicis ualeat m. v. e. m. m. i. Anomam curpis noster
non atterunt. qm. p. e. r. m. i. a. s. a. l. q. u. i. d. a. s. e. x. p. e. d. i. t. u. r. Non em nobis mmo
labore claudicare contingit. qm. m. a. m. b. u. s. a. m. b. u. l. a. t. v. e. h. i. c. l. m. m. m.
no sentit m. m. z. i. a. m. n. e. c. d. e. f. e. c. t. u. m. p. a. t. i. u. r. q. u. i. d. v. i. d. a. p. o. t. i. n. s. c. u. r. r. e. n. t. e.
p. t. a. t. 20 **Qual. quda depallude vastatoria intendat terram**

32 **Excolere fertilem Venatium orbis Rome et**
Grata nobis est praecepta. ita utilitates publicas impensa de-
voto. Quia dum cuncti laudabiles amos comprobamus loca
in istis beneficiis reperimus. Quod est enim tam senatorum quam
in utilitatibus publicis quis impendat assensum. ut possit prae pro-
desse cui nata est. Sic itaque manifestus atque patens decus glo-
riosa ita rem publicam amore devotus. ultro postulavit voto ma-
bili. quod vix potuisset sub consilio meae pietatis imponi paludis de-
terminum in hostis modum vicina vastante fovearum ore patefacto
absorbere prompsit illam famosam seculi vastitatem. quam sub
dunturmitate licentiae quondam mare paludestre possedit. Tunc
quod locis immensum supereminens vnda diluvium tenam gratiam
pluviae parit horrorem confudit. Nichil utile intens. publicum
spoliatum est. solum finibus. postquam obnoxium cepit esse pali-
dibus. Et ideo miramur prae confidentie vix. ut quod domini vultu
publica refugit manus primata suscepit. Hinc ergo audacem la-
borem aggregare se laudabile est perfectione pollicatus. ut per-
emite dampnoso gurgite. que fuerant dimissa ulterius non periret
unde nostrae super hac parte seminat postulat missiones. ut ante
publica subeat opus eximium. quod cum cunctis vimentibus profu-
tuz. Quod vos prae conscripti. quibus cordi est bonum desiderium
innare auxiliariis constitutis. publicis decretis amite. ut ad lo-
ca ipsa Decemviri duos ex vestro corpore digat. Quibus arbitra-
tibus quantum spaci restagnat. muneribus paludestris illius
occupant fixis finis annotetur. Et cum ad perfectam promissa
pneumia libatorum pro reddita tra proficiat. Nec quicquam inde agnus
pneumat attinge quod tandem inuadentibus agnis non potuit
vindicari et **Conceditur ut paludibus deperatis zura**
terram quod excultam in suum libere possideat dominum sine
33 **Postea** ratio est. ut laudabile desiderium sequatur. **uffisco**
prosperitas missionum. Et quod bona voluntate insapiunt. regalibus
quoque ordinationibus impleatur. Tibutaque desideria in ista poscenti
pneia ante concedimus. ut stagnis Decemviri. paludibus quod perat
sine fisco renovata in solum zura possideas. nec ullam metuas libat
rebus ex libere culturas. quas subestimo gualitatem absolimus
Hinc etiam ad amplissimum senatum precepta transmissimus. ut de finis
sine spaci ad tunc pulare tuncat dominum. quod est a sedis gurgitibus
vindicatum. Eamque est et vimentibus proficiat labor sine. Et si ex
pendendo cognoscit incommoda. Ita rebus perfectis consignatur ang-
meta. Illud etiam qui studio rei publice semper inuigilamus asserimus
ut si quis hunc laborem meta terminis potest subire delegerit. Habita

Secundus

opus estimacione hanc mris p[ro]p[ri]a spacia p[ro] parte quam p[ro]p[ri]a. Ut ne
solum m[en]tis p[ro]p[ri]a oneribus. et am[en]tis p[ro]p[ri]a per agatur. quod p[ro]p[ri]a
collegi ad m[en]tis p[ro]p[ri]a. Ita fiet ut que rebus m[en]tis e[st] m[en]tis
molesta carant m[en]tis. R[ati]o p[ro]p[ri]a g[ra]tis p[ro]p[ri]a g[ra]tis p[ro]p[ri]a
opinionem tue g[ra]tis p[ro]p[ri]a m[en]tis p[ro]p[ri]a m[en]tis p[ro]p[ri]a
om[ne]s ora atq[ue] oculos m[en]tis e[st] m[en]tis p[ro]p[ri]a m[en]tis p[ro]p[ri]a
m[en]tis ad effectum operis m[en]tis. Et quanta vales am[en]tis p[ro]p[ri]a
ut dignis tanta remuneracione m[en]tis ab om[ne]s qui iam om[ne]s
ad m[en]tis laudaris et **Ut p[ro]p[ri]am deputatam fabrias et
p[ro]p[ri]am occultatam per fraudem romani membris applicet
chmedoro prefecto urbis Rome**

Gaudemus m[en]tis p[ro]p[ri]a m[en]tis. letamur digni p[ro]p[ri]a **39**
romani actibus extitisse. qui quosq[ue] am[en]tis am[en]tis p[ro]p[ri]a
non p[ro]p[ri]a es velare p[ro]p[ri]a. Ne nos aut delicta complices
fecerant. aut p[ro]p[ri]a ad maiora p[ro]p[ri]a m[en]tis. Atq[ue] i[st]o v[er]ba
p[ro]p[ri]a que fuerat fabrias deputata romani. Et m[en]tis magnitu-
dinis tue d[is]p[ro]p[ri]a consp[ic]it ab m[en]tis. Cum nec redditus no[n] t[em]p[or]e
nec docetur expensa p[ro]p[ri]a aliqua d[is]p[ro]p[ri]a rep[ro]p[ri]a. Quobisq[ue] ordi-
natoribus iterum romani membris applicetur. Necfas e[st] ne
m[en]tis v[er]ba transcat que p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a no[n] m[en]tis roma p[ro]p[ri]a
debemus itaq[ue] celatores deputate p[ro]p[ri]a no[n] modica pena p[ro]p[ri]a
Am[en]tis m[en]tis causa m[en]tis m[en]tis fraudant. Sed affuit mo-
deratrix. que nobis semp[er] e[st] m[en]tis clemencia ne m[en]tis facta
p[ro]p[ri]a m[en]tis m[en]tis m[en]tis. Sufficiat nobis cupiditatem
no[n] imple[re] quod voluit. nec maior p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a v[er]ba quado
velut p[ro]p[ri]a m[en]tis p[ro]p[ri]a. qui se p[ro]p[ri]a t[em]p[or]e m[en]tis p[ro]p[ri]a

Ut inquirat quo perit statua enea fausto p[ro]p[ri]o
Rabum m[en]tis e[st] n[ost]ris temporibus anagnos[is] f[ra]d[em] d[is]p[ro]p[ri]a **37**
ornatum urbum quottidie d[is]p[ro]p[ri]a ang[ust]e. Quo t[em]p[or]e p[ro]p[ri]a
te m[en]tis am[en]tis. Ut de Cornensi t[em]p[or]e enea
statuam que p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a om[ne]s am[en]tis p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a
etiam centum aureos. p[ro]p[ri]a q[ui]s h[ec] p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a m[en]tis
Quatin[us] p[ro]p[ri]a n[ost]re p[ro]p[ri]a t[em]p[or]e ad spem confessionis
m[en]tis. quod etiam ad te d[is]p[ro]p[ri]a ed[ic]ta loq[ui]tur. Sed t[em]p[or]e h[ec] tam
m[en]tis p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a. p[ro]p[ri]a ad h[ec] facimus p[ro]p[ri]a velauerit. p[ro]p[ri]a diem
venerabilem locor facies artifices congregari. aq[ui]s p[ro]p[ri]a t[em]p[or]e
p[ro]p[ri]a. quo m[en]tis fuit p[ro]p[ri]a. Ab m[en]tis e[st] h[ec] d[is]p[ro]p[ri]a
statue facilis enea no[n] fuisse. m[en]tis t[em]p[or]e loco m[en]tis m[en]tis
p[ro]p[ri]a et **Ut qui statuam eneam p[ro]p[ri]am perdidit
aureis pro remuneracione accipiat Edictum Regis**

Quoniam ad p[ro]p[ri]am p[ro]p[ri]a m[en]tis pena p[ro]p[ri]a. nec par **26**
om[ne]s p[ro]p[ri]a audacie p[ro]p[ri]a d[is]p[ro]p[ri]a. Addimus

tamen p'mud quod huc innotencia solet. non quia comissa placuerit
sed delictat nos munificos esse in amore vnde. Ana p'ter p'ntis o'da
v'msq'msq' ante cognoscat centid se largitate nostra amicos p'nti
si perdat q'ms statum De Comien' civitate rapuit Et de mo f'co
quod maxime notens requirit indulgentia se nomit hituz Dam
in eneo compendio amorem minus et metalla quam invenire pos
sum q' h'apora largim' Aliud potius hac liberalitate redimenter
ne transeat in v'm quod constat esse prohibitu' Am's go t'ita
stulticie teatate dampnet' ne dubitet erumpere quib' et p'ntatou
repperit et p'mud confessionis acquit Si q'ms dissimilanda forte
credit eum q' aliquo veritat' indicio p'ntas ma' detexit vltimo
se nome' disenne rapiendum Indignu' em' est. ut qui resp'mit
indulgentiam mram detest' postea suffragetur humilitas
*Qualit' civibus p'per consuetudinem aliam ad exhibitoz
terminum vullenam deputant f'rausto p'posito re*

37 **P**rofectum regni m'i benignitas de emulari. Et tantum
humilitatis relaxet dona. q'mm republica suscepit angustia
Non em' al'e laudatum nome' possum' q' custodire. m' ad co
sideratou regni nostrum studeamus exaltare p'positum Inter
q' quotadie deo p'piciante successus tenentat' esset vicium angu
sta forte largitione consetum Atq' id. Illustis magnificencia
tua p'nti ante cognoscat Spolitum civibus ad exhibitoem
terminaz p'pra consuetudinem aliam vullenam esse deputanda
Cupim' em' libere impende' tempoz celebrata gaudia p'loz

*Et negotiatoribus civitatis a hostibus devastati m
compensare per biennium no' mentur f'rausto p'posito*
38 **P**ros m'as cupim' t'hahro pietat' angel' Excitantes conu
sa que nobis uexatorum calamitatibus f'mit acq'mpta q'mo
lecta est illac m'e clemencie. que desolatur. Et q'mt q'md
p'nt leticia impendim'. accipient' laudibus applicatim' Urbes
itaq' p'ponit negotiatores hostium se afferunt depopulatione
vastatos Et quia egenam lenamia m'as potius d'mcias esti
mam' Illustis magnificencia tua. per hoc inge' bienniu'
incorporatos. nulla faciat compensone nexari Sed q'm lapsos rele
uasse non proficit. si omis soluc'ois aliud accedit Am' memorat
negotiatoribus nostrum mutuassee p'ctiam resp'itudo tua faciat
ammon'. ne in hoc biennii spacio q'mtqm' deceduta p'ma ex p'tis
postuland' Quato p'nt m'duans supradict' tanta possint recipere
p'ctiam. et aliquatenus adebitoz valeant p'ba resp'irare Am's
em' proficit creditorib' f'essos inge' q'm m'as q'm m'atim m'
datus exerce q'mbus mag' p'ficiam' si ad mutua f'estimendo

Secundus

pervenire faciamus et De Natura et amentate termaz
mirabili Aloncio Architecto et

Sit audita veterum miracula ad laudem clementie m^{re} 39
pertinere decernim⁹. ut omnia augmenta regalis sint
glorie. cum pro nobis nulla decernunt. Pro studio co
venit repari. quod etiam m^{re}s oculis frequenter constat offendi.
Delectat em⁹ salutaris Appolloni⁹ memisse p^{ri}am. ut intelli
gas quo desiderio cupimus refici. Et de memoria m^{re}a nescit
exire. Ceruleum fonte videmus in formam solis contans hui⁹.
atibus estnante. Et fornaces auctantem aquaz conduncto ven
tilabro nature probali Dispositione tornatas. Que licet moreta
lido nebulosos vapores exalcent. Hanc tamē rotunda perspicui
tatem aspectibus humanis aperuit. ut quibus homi⁹ illam
gram deideret continget. Et cum nō ignoret ardere ore plenissio
sit in spere similitudine supra finnos suos aquaz dorfa tui
gestant. Et latex ipse vndosus tanta quiete defluat. tanta
quasi stabilitate decurrat. ut nō pntes enim accē. nisi quia
aliud inde rancō m^{re}me sent⁹ exire. svenne aque palgen
tes meatus tali ferore pntense. Et post recurva spacia
que arte facta sunt. longiora calores sint maximos reddi
ture. P^{ri}ngu mirandū semp ingomū. ut nature fuerit
ardores. Ita adnalitate humani corporis temper. Et quod
in origine dare potat morte doctissime moderatum et delecta
conem t⁹bnat et salute. Quia em⁹ nide nō secretum videt
latentes vapores igos exalantes. Amicū vndis inde pnter
ardore et calorem venire decurri. em⁹ sēnde v⁹nalit⁹ solebat
extingui. Mito dicunt phi⁹ elemēta sibi mutis complexio
nibus illigari. et mirabili federatōne coniungi. qui inter se
conēria intelligunt. vitate pugnare. Ecce madente p^{ri}bam va
pores prodnoē constat igitos. que mox ad termaz edificia de
tera pervenit illos arantibus. sēnda deprendens. et acra p^{ri}a
qualitate pntendit. et tactu fit habilis cum recepta sunt in
lanaris. Unde nō tantū delectosa voluptas acquiritur. q^untum
lauda medicina. cōfertur. sed p^{ri}me tormēto cura p^{ri}me horrore
remedia. p^{ri}mitas imp^{ri}mita. Caluca contra d^{ri}mp^{ri}s dolores corporis at
tributa. Que iō Appolloni⁹ greca lingua lūficialis nominant an
tignitas. necanpam tanti zemedi⁹ exet cognosct cum de tali nome

balneum
m^{re}is

dubium tunc haberet. Sed ut alia loci ipsius bona illud quoque
 stupendum esse didicimus. quod una fluentia natura digne in
 totius indicatur accommoda. Nam protinus a suspiciente collisa in
 halat primie cellule sudatoria qualitate. Deinde in solum mitiga-
 ta descendens innati ardore deposito nam temptatione molestat hor-
 in vicinis producta cum aliqua dilacione torpuit multo blandius
 intercepit. Postremo ipso quoque delicto corpore in prismam ne ro-
 moniam tunc frigida efficit. quantum prius febuisse sentitur. Non
 immo auctoris sui participans nomen collega est eius viditate
 gemarum. Et ipsa quoque vitri elementi colore perspicua. quasdam in-
 mentes condas queta admoncat. Sed ut ipsum quoque lanacum
 mundum reddetur. suspenda quadam continentie disciplina. Immo
 condam qua mri tractant. si nulli descendat inchoat. Propterea
 quidem et ipsis altera exhibitio decora collata est. si ne ardentem
 aquarum ferundissimum locum non credent habuisse. Unde prima
 largitur. si interque sexus tuo immo communi interetur. Hec per hen-
 ritas aquarum pignas sic venas oculis meatibus influens itel-
 ligendi prestat audacia. Gas demum in auris erumpit ad excocti for-
 iri quam primum. Nam si nature finis illud incendium. me-
 mti substantie non esset amissum. Sed aque matia sensibilibus. ne
 pegm contraxit ignem. sic iterum natum facile respicit algorem
 prestat et aliud admittit. genus vis illa medicabilis. Nam mra
 caput fontis simillior quenda sibi meatum promda nam format
 hinc de super sella composita. que humans nutritibus spira pfoat
 in asside. Et egros insipit humore defluentes in tuo sibi dnu
 fessu nimio languore confederunt. Delitacione illius recreati vapor
 et lassa viscera reficiunt. et humores noxia insipone largitos
 mitali ariditate costringunt. Et quasi aliquo deperabili cibo.
 refecti valenciores queant protinus moveri. Sic medicabilis nba
 venit a sulphure quod calet a salpetre que de pnat talia posteris
 non tradere hoc est grami in longa etate peccare. Quia propter illud
 antiqua edificorum soliditas innotetur. ut sine murcellis pme in the-
 rimis fuit aliquod repandum te debeat imminere rebus huius.
 Argulta quoque noxia importunitate nascencia proleps cessitib
 auferantur. Ne radicem quidam capilli paulatim turgentes
 fabricarum nistibus inperantur. et more vipers prolem sibi ferri
 ditate contordiat inutiat contra. Quod se compago capra di-
 rumpat. palacum quoque senectute quassatum assidua repacione ro-
 roborata. Spacm quod inter eodem publicam. et caput ignis for mrae

Secunda

pluvestri asperitate depurata. Videat florenti gramme fauces decora ad-
 peptis. que etiam ardentis aque fertilitate letatur. Anro qz mo-
 dum proxime salem gnat. stille mibat parit et vires. Sed
 non his tantum. Cuius anthemoza terra fecunda est. Infort
 et alia que multo grandius obumbras. Corda namqz ut ita
 dixerim pontium secreta quada. licet cotencosa negotiorum dimul-
 gat. Nam si quis forte petrus furatim pills nativis solito moe-
 spoliare psumpsit. Undis ardentibus frequet summi. rite e-
 pot ante decognat. qm emundare pvalcat onere secretarum inre-
 venendum. quando in his aquis no solum sensum. sed etiam
 verum constat esse indicium. Et quod humana nequit altitudo
 dissolui. Datum est equitate fontium diffiniri. Lognet illic taci-
 ta natura. Dum indicat et pnam quidam mo dicit. que pfidia
 negant. excludit. Sed quis ista conseruat negligat. qmms
 pluma tenacitate sordeat. Siquid ornat regnum. q toto con-
 stat orbe siglari. nominat. Et io perma que e data est. si oia
 no potit imple pceptum. qntum ad huc impendendum ee cre-
 dideris missis nobis breuibz indicabz. qma no granam
 expendi ut tanta videamur raris amena vel mema custodi-
 De Quodam Citaredo doctissimo De vtute symphonie De
 arte mipse De moie ems et mnetoribz Boetio

Quoniam rex francorū cōmuni mī fama plecta a nobis citharā **20**
 magnis pabz expetisset. sola ratione complendi esse pmi-
 sm q. q te eruditionis mipse noneramus esse pmi. Ad
 ract em nobis doctum elige qui disciplinā ipam in arduo.
 collocata potmst attinge. Quid em illa pstantis. que celi
 machina sonora dulcedine. et nature cōueniā ubiqz dispa-
 rit. ne gram cōprehendit. Quidquid em in conceptu alicuius
 modificatōis existit. ab armonie cōtinentia nō recedit. per hac
 competentē cogitamus pulare loquim. cōuenientē monemur.
 Que quociens ad aures nras disciplinē sue lege peruenit. Im-
 pat tantum mutat annos. artifex auditus. Et operosa delectatōe
 hec cum de pecto nature tamqm sensum regna totis mis or-
 nata processit. Reliquē cogitatōes exilim. omia qz faciat cici-
 ut ipsam solum mō delectent audiri. Tristitiam nox ipā iocū.
 dat. timidos furores. attemat cōtenta semiam efficit. Blanda
 exatāt ignamā languore mimit. Soporem vigilantibus sa-
 luberrimā quietem reddit. egrotū egrot. Hamata turpi aore

ad honestum studium renovat castitate. sanat mentem. tedine. **R**omans
 cogitationibus semper ad opum. ad auxilia etiam gratiam odia pmissa
 conuertit. Et quod beatum enzaroms gemis existit. percontipmas
 voluptates. expellit animi passiones. Incorporat animam corporali
 mulcet. et solo auditu. ad quod vult deducit. quam tene non prevalet
 verbo tacitus. manibus clamat. nec ore loquitur. Et per mensuram
 bilium obsequium exae prevalet sensum dominatum. Hoc enim totum
 me homines quique totius agitur. qui singuli provinciarum ubi
 cepti sunt. homines notitiam. Misericordia quippe divina localiter
 sparsit. gratiam. Dum et omnia sua valde fecit esse laudanda. Do
 mus prudentie largitor. et castitatis effector est. frigus pugnas
 excitat votum furoris inflammat. Colens animi tempestates ex
 quilat hominem quia iam placat. altitudo. Gestis intellectum
 obtusis acuit. et freno seipso gravat. Celestem appetitionem
 appetentia bonorum opator indulget. Locus contra minas suas
 amine. tota quoque repositus remissione repat et oblectatione corro
 borat. Hoc ad saltationes corruptibile seminum flectens. Hone
 stum remedium turpe fecit esse comertium. Hic non minus qui
 nazus trina dimissione cospit. Omnis enim totius huius mundi et
 mundi. Hoc autem dicitur ad remedium. et quoniam nec se esse non
 possunt. que altera virtutudine sibi referunt. Utilem movent
 artificialem impiam. i. antorem opationibus. Dmpt. organs
 exquirit. modis quidem contineri. His rebus aliquid manus
 adiciens humana solertia tris. quanda armonia. Doctissima in
 quipione collegit. que diapason nominatur ex omnibus per regre
 gata. ut virtutes quas omnium melos potuisset huius. Hec adm
 natio mirabilis continet. Hic orphens multum amabilibus offi
 ciat impant. vagosque greges contemptus pastus ad manus
 animum epulas inuitant. Illo cantante pectus tritones totius a
 mazme. Galathca lupi in solidis. Deserunt mpt amabiles
 siluas leones. Domestica tandem dimicta relinquent. Iuxta p
 donem mundum. Preda gaudet in vno contentum contra vota
 collecta sunt. Et fidem dicente lura. Quia sibi crediderunt ad
 versa. Amphion quoque dicens. cavendo cordis thebas muros
 dicit condidisse. Et cum homines labore maridos ad studium
 perfectum erigeret. saxa ipsa credent. relictis rupibus adnemisse
 Ansenmexiam et artis orphici filium et nature maronis
 potens lingua celebrat dicens. apert inferos in summa gloria.

Secundus

31

constituit. Et per campos elios felices animas sepe coedat pulchris
 amenabat significans primo primo pferri. in discipline hinc totigerit
 namtatis? epulaz. Sed licet omnia humano studio per mammalem
 impia indent? effat. Naturalis aut uelutis animate noci cognosce
 attributo. Qui tunc melos pulcre insodit. si apte taceat congruent
 loquat. Et per acceto viam impas pedib? voce composita. Immeta
 est quoq? ad pmonedos ammos orator? fort? ac pnamis oro. ut cu
 miops irastant? indices mscant? euvantibus. Et qmtqmd pot elo
 quens effat. ad hm? discipline no est dubium glam pertinet per
 eam. Terencio testante dno. pmd metra principalia sunt terna
 i. Herodas et Qamdicum. omi q? eige. alterum quod placet. Ex
 quibus dmpa pro gemitu pmt ad oblatados ammos audientem. Et
 ut in organis toni. ita in humana voce varias affectones animi
 metra grunda peperunt. Pueras in miraclm tantasse emosa pro
 dit antiquitas. et qmms namgates fluctu abducel. Carbasia veta
 mflaret. eligebant pna m? decepti populos mtre. ne tanta pate
 rent? dulcedinem solitatore protinus obstruere ptre. Quibus sola
 enapit itatus. qui nantis contra noxiam solitatore protinus obstruere
 auditum. Cogitant nir prudetissimus. felicissimam pnditatem. et q?
 mtre intelligendo non potant. non audiendo melius sapabant. He
 no solide arboris constructus nexibus illigant. Sed et famosos tantus
 probat? libeus ambus potuisset. et pcula dulcione vocis vnda rapide
 vincta enadet. Qerim ut et nos talia exemplo sapientes itaci tram
 seamus. loqua mtr de illo lapso decelo petis quod nre toto corde cata
 bilis. ita modulatim pro amne possuante copopit. Et his mymis. et
 mentis pamentu. volua et dmitat? singlari gracia conqumat. Et quod
 stlm mietur ut trodat. pepulit etiam dandura lura dna m? poms
 spicibus mpanit. Et tiente ter mthara rex in libertate cednt. que
 mēmis mēus turpit? possidebat. Nam hia hma delatadoms organa
 multa fmit? exqmpa. Nichil tamē efficacius mventum est ad per
 monendos ammos. qna concane atthare blanda repitad. h mtercia
 appellatam estimamus corda q? facile corda moncat. ubi tanta votu
 collat? est pns dmpitate concordia. ut viana corda pulcata mox altam
 faciat ponte contremise. quam nullu? cotigit attingisse. Tanta em vis
 est cōvemencie. ut rem msepnalem. pponere se monere faciat. Pnm
 eius pnam cotigit agitari. hinc dmpse venit? pme lingua voces hie
 vazu? poms effatur qmda? pnamissim? chorus. Illa acuta nimia te
 pone. Ista gravis aliqua laxitate. hie media tergo blandissime tem
 perato ut homies se ad tanta pcednt? no valeant vinitate. Inqnta
 ad pocialem comemencia ratione caenata pervenerunt. Ibi em glis
 ex tellencer. qmtqmd pandezatim. qmtqmd zante. qmtqmd pmissime.

Alas q̄ distancias ponat q̄dā in vno ornatu cōstat esse collectum
Et ne diadema oculis vana luce gemas p̄ cūctā dīspatē pōm.
Blanditur auditui. In p̄p̄ tela loquax. stamia verborū fika ca-
nencia in quibus arguto plectro regitur. quod dulci andiatu
Hanc ergo admiracōnem varie testudinis meritis dī invenisse
Quem utiq̄ tam vtilissima procurante Astronomi mē stellas
requirendum esse putant p̄suadentes celestem esse mīgram cū
Are formam comprehendere potuit. mē p̄dera collocata Armonia
vō celi humano sermone nō potuit idonee explicari. qm̄ ratiō tū
animo dedit. sed anibus nature non prodidit. Quia em̄ credi
debere. ut beatitudo celestis illis oblatōmibus p̄feratur. Cū ne nec
fine deficiat. nec aliqua mēmione marcescat. In ipso quippe mēte
lectu hūitāte referunt p̄p̄ria. ip̄is delicias celestia p̄ferunt. Et ta-
libus cōtemplacōmibus in hēnā būs mīgū delatōmibus con-
tinueri. Bene quidem arbitratū. p̄ mīratōre nō in sōm̄s consum-
celestis beatitudinis popissent. Cū vācū me fine gaudm̄ est.
me aliquo tedio manens semp̄ cēmitas. Et m̄sp̄cō pla dīmitat
efficit. ne beatitudo mēte esse possit. Hec vācū p̄mittatē p̄stat
Hec iocunditatē accumulāt. Et p̄ p̄ter ipsam creatura non extat
Ita me ip̄a mēm̄tabile leticiam habē. nō p̄nalz. Sed quoniam
nobis fca est voluptuosa digressio. quia semp̄ gratum est de deo
colloqui cum p̄erit. Catharedm̄ quē anobis dixim̄ q̄ postulāt
sapia v̄rā elīgat p̄m̄i tempore meliorē. facturū orphēicūm agm̄
Dum dulcisono gentiliū fēra corda domuerit. Et quē nob̄ fūm̄
gracie acte. tante vōb̄ ex m̄rā dignitate. compensacōne equabili re-
ferent. Cū et m̄pio m̄d̄ p̄aret. et quod vōb̄ clāficare possit effi-

**Congratulatur de victoria persuadē ut cesset a bello et
transmittit citaredm̄ expetitū Regi francoz 21**

21 Gloriosa quid mē gratulamur. affinitate v̄tutū. quod gēte
francoz p̄stā etate deidem felicit̄ in nona p̄lia concitast
et almancos p̄lōs capbus fortioribus inclīnatos. mēti dē
tra p̄didist. Sed qm̄ semp̄ in actoribus p̄fudit respectabilis mē
excessus quia nec p̄matorz p̄fectibilis culpa. om̄i debz esse v̄m̄dū
Cūctus v̄rōs m̄fessas reliquias t̄p̄are. quia m̄e gracie merentur
enadē. Quos ad p̄m̄m v̄rōm̄ defensionē respicit̄ confugisse. Et
te illis remissus. qm̄ m̄is fūm̄bus cōlentur exterriti. Memorabilis
trīphus est alemannū sic acerrimū exp̄ansse. ut ē em̄i cogas
Denite m̄m̄e supplicat. Sufficiat illū regem cūm gentz cōcidisse
p̄p̄ria. Sufficiat m̄m̄erabilem natōm p̄ctim̄ fēro. p̄tm̄ p̄m̄
p̄m̄gata. Nam p̄ cūm reliquis cōfligz ad hūc cūctos p̄p̄ria
non credis. Accipe in talibus cāns frequēt̄ exp̄etitū. illa m̄m̄
bella felicit̄ p̄m̄erunt. que mōderato fine p̄acta p̄m̄t. Et em̄

Incipit

Dominis barbaris et romanis per pannoniam constitutis **Th' rex**
Gimcoini miro Comiti **Th' rex**
Ensum miro Illustri Comiti **Th' rex**
Johanni miro senatori consiliario campanie **Th' rex**
Cassiodoro miro Illustri patris
Argolico miro Illustri pfecto vrb' **Th' rex**
Senacini vrbis rome **Th' rex**
Benello miro senatori **Th' rex**
Argolico miro Illustri **Th' rex**
Massiliensibus romulo **Th' rex**
Agrigerus miro Illustri Comiti **Th' rex**
Petro Episcopo **Th' rex**
Omandil **Th' rex**
Felici **Th' rex**
Ammicus provincialibus in galliis consulis **Th' rex**
Benello miro senatori **Th' rex**
Ammicus provincialibus in galliis consulis **Th' rex**
Angnis spartario **Th' rex**
Ammicus possessoribus Arclatensibus **Th' rex**
Agrigerus miro Illustri Comiti **Th' rex**
Ascadoto **Th' rex**
Fransto pposito **Th' rex**
Ammicus gottis et romis cu curruca castellu consulis **Th' rex**
Honorat possessoribus desepis et amalis cathemensi civitatis
Provincialibus **Th' rex**
Fransto ppo **Th' rex**
Consilari miro Illustri **Th' rex**
Apromano miro Illustri **Th' rex**
Ut armis hostem suum non impetat. sed concordiam am
plectatur **Alazio Regi**

Innamnis fortitudini vix confidentiam tribnat parentum
vixim innumerabilis multitudo **P**rimis attilam po
tentem reminiscimini **C**risp' gotttharum mabus meli
natum **T**ame quia pldum ferornd corda longa pace no
Esternit **T**ancto subito macem belli mitte. quos constat tantis quib'
Exactia non habet **F**erribilis est hominibus conflictus. si no sit a
Sidius **E**t npi vpi spmatur concertandi subito fiducia no hctm

Ubi aliquando indignatio tua incipiat moderatio prouida modestas gen-
tes seruat furor aut instantia plerumque precipitat Et tunc solui
est ad arma concurrere cum locum apert aduersum instantia non
potest preuenire Anna per istinctu donec ad francorum regem legatos
nosque dirigere valeamus Sed litteram vestram amicos deant amicitiae
indicia Inter duos etenim nobis affinitate committos non opta-
mus aliquando tale fieri. Unde immorem contingat fortam rem
Non vos parentis super sanguis istammet non graue nunc occupata
provincia Ad huc de verbis parua contentio est si facillime fin-
gitur si non per arma vestros annos metatis. Quicquam quibus
cognato cum meis committis eximias gentes. instantia tamen quere-
res esset offerimus fortorem Cito committit annos. qui contra
se tales sentit armatos Et is honorificentia salutacionis per locuti
legatos nostros. illum atque illum ad vos esse credimus dirigendos
Qui nobis et mandata nostra sufficienter insinuant Et usque ad finem
nostrum. Emdibaldum vel alios reges cum vestra voluntate de-
parent. Ne videamus coram in missione laborare qui maligne
gaudent alieno certamine. Avertant enim divina ut supra nos
iniquitas illa prevaleant. Commune malum vestrum indicamus
amicum. Nam ille me inter sustinebit aduersum qui vobis inter
esse contrarius est. **Et vna cum legatis vestris laboret
pro concordia inter reges affinitate committos. Finis.**

Chaue malum est me caras regiasque personas voluntates
obscure me conicias et dissimulando spectare ut de uno ag-
solendum possit emergere. Non me invidia nostra gerit
si nobis pacenabulis affinitate clade dimittitur. Hecis omnes
per me pignora magne gratie. non est unus ab alio segregatus
si quid in vobis delinquitur. me graue dolore patat. Quia
est regios inuenies obiectos ratione moderari. quia illis tunc
nobis vere sentit displicet qui dum male cupit malitiam.
sine voluntate retinere non possunt. Deceantur senes quibus
sunt florida etate feruentes. Sciant nos aduersarios esse conue-
tatibus suis. et illud velle prosequi. ne ab utroque possit excedi.
Debet enim nos aspera verba dicere non affines. mihi ad extremum
debeant pervenire. Et ideo illum et illum legatos ad similitudinem
tuam credidimus destinandos. Ut si filio meo Alarico ipsum finit
ad regem francorum. post cum committis nobis gentibus dirigere
debet. Quatinus causa que me vos necitatur annis medius so-
nabile absidatur. Commemorat enim tales tantosque reges non me
se lamentabiles rixas querere. sed de suis et nos possunt capere facere.

Quapropter firmitas vestra huius compassionis studio coram mitatur reparare
concordiam. Quia nemo potest credere me in vobis illos ad hoc et prelia
pervenisse. nisi omnia clarescat. ne ad conflictum veniant in me inveniunt
certamina. Aliqua vobis apertum gerulis litterarum sermone vobis com-
muni intermunda. ut per prudentia regna cuncta componat. Cunctis
modum consuevit deo inuente perficitur. Unde solet diligentissime cogitare

**Et ad Regem Superbum legatos dicit quatinus a bel-
laudo desistat Epistola conformis ad Hermozum Regem**

Superbiam diuitiis semper exoritur. persequi deus gratitudo assensu
Nam qui vult optimabilem gentem voluntaria iniquitate sub-
necte non disponit ceteris in se seminare. peccata consuetudo
est despicere mitate. Credit sibi omnia cedere. si elatum contigit. i. ab-
hominabili etiam in pace. Et ideo vos quem cunctis virtutibus erigit et
conspiciat deceptibilis. presumptio accendit. legatos vros una cum
vestris et fratribus nostris. Hermozum regem ad francorum Regem ludum
cui desinit. ut ante se in gottthorff conflictu conspecta equitate
inspiciat. et leges gentium quorat. aut omni pacia inuicem. qui tanto
indignus iudicat esse contemptum. Quod quid ultra qui offit
absoluta inspicia. Quam plane quod sentis. Qui per lege ut agere
cunctos disponit regna. quassare sed melius in inia per inco-
reprimatur assumptio. ut per labore perficiatur omni quod certamen
esse potat inuicem. Quod licet namque. Henrici senioris assensu. quibus
vos inuit semper inuicem quoratis anobis propinquare gentium
imminencia bella suspendit. Cedit filio eius gratiam. quam tamen
agnoscat vris natalibus attributam. Nam si tanto regno aliquis
prevaluit vos aggredi me dubitatione premit. Quia propter excellentiam
vram epistolam sermone salutantes per legatos nostros illum et illum
portatores vobis aliqua dicenda committimus. ut nos qui nostrum
sequimur deo inuente dispositum vobis vobis complectatur assensu
et foris hoc agat. ne in vestris proximis dimicare possit

Et desistat apposto bellaudi Luduico regi francorum et

Loco me reges affinitatis inuicem diuina calce voluerunt. ut per coram
placabilem animam quicquid optata pro veniat proloqui. Hoc enim per
est quod nulla comotione permittit violare. Nam quibus obsequi
habetur fides. si non credatur affectibus. Quod tamen per proinitate domi-
et nationes diuine voluntate deum conspiciat glori. et quasi per alucos
quosdam concordie adinuicem se possunt gentium vota commigere. Quod
cum ita sint inuicem animos vestros sic causis inuicem exultant
Et cum filio nostro rege Alarico diuinitatem velit. subire conflictum
ut multi qui vos metunt de vestra contentatione letentur. Animo
est inuicem gentium reges. Animo etate florentes. Non lenie regna
regula quassat. si data partibus libertate confligit. Virtus vira per

Tertius

non fiat inopinata calamitas. quia grandis inimicitia est regum in tantis
 hominibus gravibus inimicitia proinde dicam libere dicam affectuose quod sentio
 impaciens sensus est ad prima legationem arma propterea comone
 per aptibus quod quoniam clas indicibus exponatur. Nam me nos
 gratum est nobis tales viros dare quos mediatores velim quod accipe
 quod enim vos ipsi de nobis sperare potestis si intentiones vestras arbitris re
 liquisse cognoscitis Absit igitur conflictus nobis vobis ex nobis deleri poterit
 meliusque Abitate feruntur qui inveniuntur pugnare vultis obprobrium. Quod
 prius vobis memor et amantibus Ille nos et amicos nostros pacem
 ad nos. qui talia monita quodvis speramus credidit esse temperanda
 Quia per ad ex clementiam nostram illi et illi legatos nostros magna
 pere credidimus digendos. per quos etiam ad fratrem vestrum filium nostrum regem
 Alacrum prope nostra duximus ut nullatenus me vos scandala
 seminet aliena malignitas sed in pace perseverantes. que sunt medius
 amicis finis placabili debeat per eos etiam et verbo vobis aliqua
 dicenda mandamus ut gentes que longa pace sub vestris floruerunt
 parentibus preta non debeant concussione vastari Illi enim credere
 debetis quem vestris militatibus aridere cognoscitis Quoniam quoniam
 in papires alterum capis mitte enim certum est fideliter non monere
 Laudatur de patris et de predecessorum virtutibus Impor
 tuno Illustri et patrio

S te aut nobilitas sola decoraret. aut minorum tantum laude pol
 leres Conferendis fortiter dignitates dilacione probabili libere
 remus ne magna vilescunt cum simul omnia frudentur. Nunc
 aut cum te omnia facto agnoscere committentur. Nec desit vni. quod
 dicatur in plurimis. Conuenit iusticie nostre. ut cum tu bona copiosa
 protulis oblerime te replat cunctis precibus primariis Non enim
 sustendi tibi hic ordo qui multus est Nam paulatim prorehi
 mediocri probatur esse virtus. Dum morem agnoscitur. Quod
 sub auditate paratur. Faltu quod se tendit tua prosperitas. sola quod anobis
 perfectio quoniam cum nobiscum multa nascentur. Elaborate sunt
 omni longa etate tui quibus dignitates que vobisimo quodam hunc lo
 lures in tua familia popierunt Nam ut pristina secula tuncam quod
 que affatim viros sine visa proferre proprios gemis. radias peris
 ac patem deore conspiciunt. qui non solum ornamentum familie
 sed ipsi decus senatum pretere modernis seculis moribus ornabantur
 antiquis bonitate preter constantia glorie in amicitia promi. ad
 odia sumenda diffiales Ita quod maxime sollicitat est gemis cum
 mille probarentur esse potentie. in diem illos persequencium
 contigit non hunc pendebant quoniam. ita eos anxia vota tuncat
 crepens prope prius publici amor eorum senatus amicum eorum sequi
 batem turba propter Et nunc erat Romam uelle. quod cuncti mediantur

Liber

optare. Viri quoque prosperitate cunctis firmi circa eos custodiebat ar-
trium. voluntas vaga proloqui. Quod mihi ceteris dignitates minus
inducamus esse papam. Nam si paucorum amor iuste amato dat gloriam
Tante ergo civitatis affectus quod post hoc proinde et promde sunt
omnia ingrata videntur ab omni. sic generaliter clara dilecta sunt
Tot ergo parentum laude decorus. tuorum etiam morum luce perspicimus
minime post conspiciamus fastos emitos patriatus insignia thaurum
humana plenarum dignitatum. Et cum honoris insulis adusta
tinge ceterum. qui meritorum laude etatis premdia superasti. Tu
enim enemret tarde prima tui tot quibus suffragabantur exempla
Eligitur quippe inter nascendi laus minendi gloria. et cum multa
trahas ab antiquis. Thersisti deus place. Quod ipso quoque inter
principio quod me adulantem greges rariis solet esse nobilibus
studium. virtutibus fidem exhibere. Atque id institui tui firma
vigilant. ut qui premis gloriam consecutus et florentibus annis
gloriosus honoribus augeris. Inspice demum quanta tuorum laude
papula decoreris. Enipe genus est non te fecisse quod sumus est
De matritate quippe tua multo meliora dent venire. qui in etate
tenera te fecisse nomina predicanda. Confidimus enim. nec tui ge-
neris institui. nec nostrum circa te errasse posse iudicium et

Laudando De patris matris De laurum spicia Senator

6 **G**ratum quidem nobis est pres conspectu **urbis Rome**
personas novas ad honorem culpa procedere delectant pegni
germis inros gremio libertatis miserere. ut variis fronte
stat enatus aula virtutibus. Quat enim talis multitudo conchit
et letam reddit faciem. publica honorata frequentia. Sed multo
nobis probatur acceptius quociens dignitatibus reddimus. qui
de paupere claritate nascuntur. quia non sunt de vobis examina ma-
polita. Dum premdita bona triffundit. qui mita cum luce pstat
Origo ipsa iam gloria est. laus nobilitati comitatur. Idem vobis
est dignitatem quod inter principum. Penatus enim honorum amplis-
simus nobiscum gignitur. ad quem nix maturis etatibus pervenit.
Hoc licet de vobis omnibus vaciter iudicemus. ut ordinis gremio
complectatur gratia senatorum maxime serenitatem meo limbus decore
sanguis irradiat. quot annis continuis simul splendor claritate
virtutis. Et quibus raris sit. gloria tamen non agnoscitur in tam lo-
go stemate variata. scilicet suis producit nobilis vena primarios
Nescit inde aliquid nasci mediocre. tot probati. quod genti et
quod difficile pervenit clara frequentia. En pululat ex uno germe
quadrifarium decus orbis exemplum. honor civium gloria generis

Tertius

penatus Angmentum In quibus commione fulgeant mitior
inmemes tu. quom popis laudare deppens Chespiare certe
immenem et p p forme hram qhent tamē pulcritudine plus
placentem Chesfert facio sanguis decus. proditur animi natura
per vltimū. et semitate corporis mibila quozqz ment abstergit.
Perzmm hec nature bona hrazm decorant m pgnibus. ut po-
te magnaz arcū diserto mont penetrabilis plus luteret
In libris veterz decios cognomē antiquos. nobilem qz progeme
glōso mortf bnficiū vemente fficiatissimus profecto studioz
labore. misspōz carmē contigit discere par parentes et deamta
laude p mordia teneri pectoris erudite libet referre. quam ma-
gno tunc spectatō totius scholē in emm comertebat aspectū
Quem emm audiret pntm illa mox intendebat heredem q.
rens ne que auctorem cognouerat dice. per hūm's possot pmi
itudinē Nam prut indigna postitas laude antiquis generis
abnegat Ita pēla de pubus egregie dūd confirmat Edm
Creditum est de hns omē quod legim. quod p comia veterz
pūs doctū vena vntm In auditorij officina mgemorum
flama recalente hns quidem formabatur exemplis. sed do-
mestias felixm producat mperis fūstratō em solū
maritali. omē regēdi nū glōiosa pscipit Quam nec am-
pla pūmomi cura. nec tot filioz potuit turbare custodia.
Alint mntmentf anxiet pūmomi. ornant moribus Et qz
edidit familie mncnes tot reddidit enie consulares hec go-
rmator mox. nū sensus mspexit. qm etiam bonū domestic
vntf mquē Et mē p nata laudis publica deant ornanta
largiri Atqz iō pūes consēpti illustri et magnifico mō mpor-
tmo patriatus tūmē mduisim. Et vū cetus pē pululat
forte nascendi ita et fastibus possit angeri Impendite parēti
grām admuate pūam vespa est mdoles quam probamus
Habet certe quod nobis mgemosa laude tbnatis Si amore
necessitudinū publicū faciats esse iudicū Et quod p natue
raitate dependit collatum mōs mssiom bns estimo. 20

apphar

De soluat debita contructa pro luminaribus Ecclie
Oratio uiro Epistopo

Omnes quid instiam colere et obornare pūpim. Sed eos. A.
maxime qm dūis honoribus exiguūt. ut mperne gūefiat
prop iūi. dūi a trena fūmū cupiditate longinqm Johā.
nes itaqz flebili nos allegacōne pulsamū sanctitatē vestram

ase Peragmita ortas olei adimplenda limaria suscepisse quare
primi sibi postulat oportere restitui. Sed quidem votum. si
tamen non aliquid ibi admiscetur aduersum. Nam licet ubique
doceat insitiam custodi. In illis rebus maxime necessaria est. que
divinis obsequiis offeruntur. Nec putemus ignorare deum. Unde
accipiat si fraudat oblationibus acquiescat. Et ideo si vni queri-
moniam cognoscit. supplicanti consideratione inspicit. quam sancta
lege predicatis facit. que vire mberit. sine tarditate restitui. Ven-
tina nulli ingemiscat illata sibi per vos fuisse dispendia.
quos decet potius preare inuamina. Quapropter studete ut qui
non soletis pro magnis rebus excedere. Non indeam quod ab ip-
so parentate peccare. **Ut exquirat pecunias publicas**
ne cogatur eas solvere.

8. **I**stae ratio per suadet ab unoquoque postulari. quod ei constat
imungi. Et pecunias publicas instare. quere. ne debitore negligat.
Debeat ingratus. Nam si remissio in ammirationibus veniat
cunctos necesse est contempto. involuat. et quodam modo nasa.
de pietate crudelitas. si quem negligis ammonere postea cogaris
exire. Utile est ergo cura predicare quando et occasio subtra huius
delictis et locis non datur illi. Quapropter illius viri comit
sacrum largitum suggestionem comperimus. pudem et idem
morem veterem exactionem. binorum et trinorum fuisse delegatam. Vi-
te pntibus comonomis affatibus. ut peritum. canonicam fidem
tempora deas constituta comple. Nec quicquid dispendii. assis pu-
blicas insinuat. de pro exolvere. tu cogaris. a quo. nec fides
ne promissionis impleta. tante missioni est huta. renentia ne
fides ne promissionis impleta. **Ut columpnas atiqs**
audum me deore rantes deducat possessoribus defen-
soribus et Curialibus

9. **P**ropositi quid nostri est nona construere. sed amplius vetusta
servare. Alma non minore land. de muent. qui de rebus. po-
puli acquire custodit. S. promide moderna sint priorum
inimicorum deperamus erige quicquid pui palient. vomit i to-
modum inspie. mo probatur acceptum. In municipio itaq
nostro me vpi iace. compini. columpnas et lapides vetustatis
de molles. invidia. Et quia in deore rancia servare. me po-
fuit adornatum. debent surgere redimim. aucti. dolore. mura-
valeat ex memoria. pcedent. scilicet. Atq. id pnti. qnta. de-
cerimus. At si va. est fides. suggerent. nec aliquid publico

Tertius

mihi ornatu probatur accomodum supra memoratas platomas
uel columpnas ad stantem tunc tunc contendas mores omnes
deuehendas. ut colapsis metallis oblitterata facies reddatur
iterum de arte pulcherrima. et que sita fuerant obpura antiqui
moris possint recipere qualitatem et **De marmora**
De quadam domo deposita deducant ad C R Cuncta
tem fausto uiro et

Decet prudentia urbi in augendis fabulis regalibus
obtempere Disposita Omnia nobilissimi civis est angustia
ne pte cogitare Maxime cum sit studii nostri illa
decehere quibus cunctos notum me suis dispendis obedire
atque ideo ammonitione pnti tunc magnitudinem declaramus ut
marmora que de domo principiana constat esse deposita ad sta-
nem urbem per cataboles vza ordinatōe digant. In
nocturno vero duximus de pnti ne aut mris ordinatōibz pveniret
que laborantes aliqua detrimenta sentirent et

Concedit dignitate pfecture urbane Argolito viro et

Optamus cunctum diem plenū beneficiis nostris excurrere
tamvis ubiq pnta nra radiare. quia in eum vinit quod nri
infirmitas principalis indulget. Quid em tam regimū. qm
fecisse felitem. et eo usq pntare. quo se erectus stupor attingisse
ficia pnt. que regna nobilissimā. et liberalitatē doming
miger post treste. si pbi publicos studeat ampliare. Hoc māne
tudinis nostre glorioso pposito. et que nō qualitatis. sed paterno
focemus affectu. per modum quarta pfecture urbane infulas
copiosa liberalitate largimur. Et pntis honoribus pntio clat
letetur. et pnt nobis possit proficere. qntqmd meruit ad nostra
scula pervenire. Tunc pnt itaq qm magnū sit primordis tms
cana romam potius committi. Et in illo amplissimo totu in
diciis mdearis emineere pnt. Et tude ergo ut a mris tms
exige possis. quod nos pntisse cognoscis. Anara fuge. inste se
quere. modesta dilige. iracundia contempne. Quid erit pntis
qm in illa turba pntem nobile pertulisse indicio. Qbi
tot patricioz corda pronocant ad gram. Qbi boni factum re-
libratu ore sapientiu. Amqm maiore laude vntus agitur.
quam si rē roma tractetur. Qnas dntias estimes aptores qm
in oculis senatus conste pntiam gerere pntate. Et ante ipm
libertate gremiu nullis mens esse captum. Qndem relict
fastes qua gla conspant. Urbani pnt dignitas est. honore

non patitur claudis illa comitte. quod possit nobilis turba neptare lo-
catus in medimni cunctos ad se trahit aspectum. et totius mte indi-
cium. promulgat fama pldem. Hic te et animo concipe et rebus
evidentibus explicare credibile apert nos facimur studia lrazum
ubi cognovisti omne quod deceat. et ad vsum mte gloriose animo
Doctorum mntz institutio ne formasti ffugiat ergo doctna delictum
indocilis est animi ad mta trahi edificatus libus. lo cum non
relinquat sumis ubi in teneris annis acquiritur quod nata
etate seruetur. Ad tramine reu hortentur te tuoz fca se morum
Ammoneat lcomis antas. Pende mdu nro electo gloriose. m
maiora de nobis pmerere possit. cum te ea que comissim q mplece
cognoveris. **Super eodem laudando eum m rōcessu**
prefecture urbane dignitatem Senatui urbis Rome
12 **H** mannis pres conserti dignitates eximias Domu benignitate
nascentes. publica em decoris mī est mens regent. Et qle
fuit domitante arbitrium. talem parit libertatē aspectum
ffacilis est quippe. si dicit fas est errare nam. quam dissimilem
mī possit princeps formare rempublicā. Hinc est quod cupimus
ut pectus honoribus fulgeat. Quia quicquid de vobis fama
loquitur. nostris institutombus applicatur. Nam cum omnia
celsa meam mram invidiam tangit. si quid vobis fortasse de
fuit proinde quod felicius sanctaam. auspiciis Illustrem
Argo lcomi pfecture urbane dignitate promouemus. ut et ille
augeatur ffasabus. et nobis tanti mdras mīne subtrahatur
ornatus. Satis em sepe ex hac familia viros emisse pcpnos
Recordamur prorecti animi pfectu dogmatis honore ditatum.
cum innoxiam facundiam forā mirata sunt. Etuduit. ut cum
abundaret obsequio elo qmō. sciens se dicit peritum Debere esse
pmitate conspiciū hīs mīs ad honoz celsa producta largitos
sacras protexit fida custodia. Implens etiam doctna. quam p
cipat magisth dignitate. Ita in vtroqz laudatus. ut in mglis
credetur esse sapiens. Accedit em prorecti nobilissima p. Km
comitue primatuz mfulas nullus acerbitate calumpnie ppha-
nam. Km affectans fame comoda pectime neglexit augmenta.
Et quod rarum virtutū exemplum est. hīs eget tempibus con-
tinentē quibus cumē anarctia non hēbat. Principis em po-
pulum facit. aut negligere iudices. aut amare virtutes. Tot ergo
originis docemta promittens credim q bona de nobili. qma lau-
dabilis vena servat originem. et fidelē popis tradit Km in se.

Tertius

gloriosa transmissioe promeruit. Haec te go p[re]s conscripti v[est]ra dignitate
 copulato ut ad maiora v[est]ra deprecia conateris que nos minime
 provocamus exemplis. **Eni g[er]o longo tempore laboramus facit in-**
dicem quatuordecim p[ro]vinciar[um] Gensbaldo viro et

Laborum tuor[um] longa seruita et expleat fidei multa doctum. **13**
 Hoc nobis indicium tradunt. Et qui tuos amicos moderate
 es. tunc alienis morib[us] p[re]dictas. et p[re]s p[ro]vincie disciplinaz
 qui prius amatus continentia. Is em[en]t p[er] alios bene regere. q[ui]
 se studuit p[ro]p[ri]e equitate. Decore tractat dampnitaz itaq[ue] supplicacione
 p[er]moti. Hoc remedio laborantib[us] credimus p[ro]venire. p[er] spectabilitatem
 tuam iubemus ad finienda inuria p[ro]fisci. Unde nunc emere. ut
 tam bono iudice laudabili r[ati]o[n]e instituto. Aptum q[ui] te nostris p[re]e
 mandat. qui hactenus p[ro]p[ri]e placuit. Nunc p[ro]vincia itaq[ue] p[ro]p[ri]e
 p[er] quod negotium romano cum gottis est. ant[ea] gottis emerit aliquod
 cum romans legum c[on]sideracione diffinit. nec p[ro]mittim[us] diserte
 nunc v[est]re. quos vno voto volum[us] vindicare. Censebis ergo i[n] commu[n]e
 que p[ro]p[ri]e amica iusticie. q[ui]a negat p[er]sonas respice. qui meram co
 gitat equitate. **Et corrigat excessus eor[um]. qui res et uxore**
quidam p[er]suasunt Amigem Episcopo et

Omnis iudicio v[est]ro credamus omnia factura displice. maxime **18**
 anobis confidimus observandum. quod matrimonii gemalis in
 pugnat affem. Quibus em[en]t am[en]t a continentibus accipim[us]
 quod etiam laicor[um] detestacione dampnatu[m]. Inhiamus itaq[ue] nobis
 lacrimabili adione conquectus est uxorem suam et res av[er]s[us] hominib[us]
 iniusta v[est]ra p[er]suasione p[er]suasas. Unde p[er] v[est]ra p[er]suasione supplicantis
 agnoscat. nec se zonabili p[er]suasione absoluit in actorem facti sine
 tarditate aliqua negotium repetere. In alium em[en]t cum p[er]sonat ange
 et remediabile bonu[m] est in p[re]s[ent]ia accelerata correat. **Quendam iura**
riam p[ro]fiteri mittit in gallias imper[ator] romans subingatas
hortando in v[est]ra et iusticia p[ro]p[ri]os tristes letis. Theodoro viro

Almira quid m[un]da est lea insana. q[ui]a molares car[um] et p[ro]p[ri]um **17**
 rerum n[ost]ro ad nos trahim[us] quas amamus. Unde illud maxime
 multum esse n[on] patim[us]. quod in c[on]temptu[m] g[ra]tis in p[ro]p[ri]is constat
 ad missum. Rne em[en]t p[ro]p[ri]um p[er]lectenda non audat. p[er] p[ro]p[ri]e in p[ro]p[ri]is
 reuerencia contemnat. Ideo q[ui] illu[m]. quem d[omi]n[u]m ad m[un]da p[ro]p[ri]um
 p[ro]p[ri]is indicium decem[us] comenire. qui se m[un]da colliditate p[ro]p[ri]um
 traxit ex an[im]i v[est]ro comittim[us] audiendum. ut finem d[omi]ni inuria ma
 chinatione p[er]lectib[us] dilato. p[ro]p[ri]e itaq[ue] audienae curam aut m[un]da
 vobis ar[bit]rat opinio quando p[ro] remedio c[on]sancit[ur] vob[is] comittim[us] ambi
 quia inuria et **Et iudice suo quendam examient et finem.**

in igne imponat qui ad iniquitatem calliditate se amicum sub
texit Benelio viro senatori et

16 **F**irmiter est iudicium cui tenetur exemplum. nec locus ambigui-
tati relinquitur ubi expuncta probabilia suffragantur. Exploramus
efficaciam tuam per omnes industriarum gradus. sed non impone me-
rui gratiam variam variis accumbens. equale approbatus. Hinc est
quod prius tempore in gallias vos deo auxiliante submisistis vici-
sim. te prefectorum nostra mittit antea. Unde pende qualia de te ni-
deamus hinc iudicia. qui ad illos populos mittis corrigendos. quos
nostris laudibus spalius credimus acquisitos. Tara est principi glori-
a et recte est de illis amplius esse solitum. Unde sibi triumphos
venisse sentit augmentum. Age ergo mandata principis me profice
iura iudicia turbulenta non ames. Anara declina. ut talem te
iudice provincia fessa suscipiat. qualem romae principem. His-
pense cognoscit. Desiderat viros egregios coacta cladi bus mis-
sifice ut iustitiam fuisse delatet. Nichil tale sentiat. quale parie-
batur cum roma querebat abscideret omnes de calamitate tristitia. Ser-
uetur tandem in bilis volens. Vixit illam grande commisit. cum
ad sua vota peruenit. **Et recipiant vicarum prefectorum
et pareant ei vniuersis provincialibus galliarum et**

17 **I**dem parendum est romane consuetudini. cui est post longa
tempora restituti. quia gratus ibi regressus est. ubi prouentus
vires constat hinc maiores. Atque ideo antiquam libertatem de-
stante. renouit vestrum moribus legat. ex mente barbariem. abscite me-
cum crudelitate. Quia subegnitatem nostri temporis. non nos decet
vire moribus alienis. Proinde de necessitatibus vestris immata nobis
mansuetudine cogitantes. quod felicius sciam. Spectabilem vicum
gemellum vicarum prefectorum. fide nobis et monstra. combatum. ad com-
ponendum provinciam credidimus. Digendum. Sperantes in nullo enim
posse delinquere. qui nobis peccantes gramine intelligit displice. Ana-
pae ordinationibus nostris. eius ex nostris imperiis obedite. quia credimus
enim vos profutura decernere. Chersitae paulatim in diuites mores. no-
pi nonitas molesta. que proba est. Quid enim potest esse felicius. quam
homines de polis legibus confide et capis reliquos non timere. Quia
publica certissima sunt humane vite solatia infirmorum auxilia. potest
tamen frena. Quia et seruitas nemine. et copia proficit. Pe-
tilitas enim vixit ad libitum. ubi magis morte repperit. quam qui potest
hinc quod placeat. Vos iam securi ostentate diuitias. parentum bona
longo situ recondita prodantur in lucem. Quia tamen quis nobilior erit
quintum et moribus probis et luculenta facultate reuerit. Quod enim

Terminus

vobis vicariū p̄fatur dixerim⁹. Et cum tanta dignitate et similem
uideam⁹ regulā deſtinare. Et firmū quo tantum alias gaudebat
et intelligite homines nō tam corporeā vi quam ratione p̄ferri que
illos mīto procurat tūc qm̄ possunt aliis iusta preſtare et
ut tūdam qui p̄p̄etis hoſpitibus rep̄ant romam poſſines
preſentie reſtituantur et
ſuntur hui⁹ qui nūm mī am̄t clementiam. ut eos

prescientie restituitur. et
 stentur bona qui manu ipsi pmt elegisse clementiam. ut eos
 vnde indicasse p angustia sua possim q ostendere. Quod si talis
 publica decet prospera largitate. Quanto magis eos sua dignitas
 est possidere. quos commē mūn9 probat esse in pie Spectabilis itaqz
 magnus hostium commiseratione dampnata. quo natus est remissus
 ad romanū repatriavit impium. cui9 absentia contigisse dr. ut eius
 potuisset pire substantia. atqz id pnt in pōne sanam9. quatinus
 tam in agris. quam in campis urbans ac rusticis. Vel quicquid
 sibi competens quolibz mō mūc amissum potuit compbare pncipalē
 recipet tarditate. Retinens ex nostra ante dominū in omne
 quod hūc. nec quom cū decibus sibi antiqua possessione compe
 tentibus volum9 pstruē. cui pōiti nū est etia noua prestare et
 Ut ordinatōe dispensetur cluche marmoree pro sepeliendis
 fūmibus mortuorum Tomitorio et

Decet ut palatio nostro permentibus in istis comodis conspiciamus quia
fructuosus esse debet publicus labor - ut quibus obsequia nobis gerunt
mura debeant permentia: tamen permoderata compedia pronacum
Et id aetis tue picia delectati quoniam in ex tamandis atque ornandis mor-
moribus diligenter perces prout ante concedimus Ut te rationabili ordine
dispensetur archie. que in ranemmati urbe ad recondenda funera di-
strahuntur. quare hinc hinc cadana parva copulatio prout luge-
tum. si quidam anime tantum de mundi commiseratione discedunt Corpora
vero dulces quondam propositos non relinquantur hinc quibusdam nempe
dolores ad primum et imperabili sorte notate crescit mercantibus de hinc
mana morte compediunt Ita tamen ut non sit iniquitas ab hac occasione
taxata. ne cogantur miseri mei acerba incivili gramina plorare dispo-
sita facultatibus Et nefanda devocione costricti. aut ingrant mino-
ria pro mortuis perdere. aut delecta corpora in lignis foveis potius
doleutes abire Sit modus in voluntate potentium. quoniam ipsa imperato-
promeritis facit Nam minus debet ledi cum amplius pro pietatis
officio videtur imponi et Ut tunc reddantur pro qua pre-
fectus inquam simile Sauloni et apparitoribus et

20 **I**lliter gloriosas reipublice curas. quas ppter cogitatione deo auxiliante
 reuolunt cordi nostro elenamen hmlum. ut contra potentiam
 imperboz nre pietat oppanatur obstaculm. Ne liceat qmdgm apt
 nos audacie tma est ppta mpha calcare Castorin igitur flebili ta
 lamine permoti. quem exualis hactenus dmpoz pprt inuidia
 occm p bmm salutaribus institut. ut plus valeret nre pietat
 auxiliu qm magna calliditas imphm Atqz ideo pnta ante
 decemim. ut si pfecta nre magnifitus fanstus ea que Castorins
 possidebat. vel publicis titulis ingranant vel pnata vmpacone
 detinuit. mox ei p dnm om alio emdem mti vobis imminetibus
 annuoto pnaore reddatur. Et candelibz dampnis afflicto pietat
 nostre remedio copulamns Si quis aut m hac psumptione me
 dnis inuent. ne ad ea que mgra pmt idoneus nequeat repiri
 Ad nos deducate vnculis illigatim. ut pena possit satis fi. tma
 fatuoris facultas no suffiat vlom Tali go conspione tam
 imgne mentis impetus cognoscatur. ne no tam Castorinu. qm
 nostrum votum psequi mdeatur. Et si post hec oratione qualibz
 sepe memoratim Castorinu uotus ille artifex nocte temptant
 quinquaginta libraz am. multa ptimis feriatur Bicz maior
 cruciatibus pena respice illegim. que mdeze deperant afflicto
 En fm quod cunctos protm tempet ac corrugat ptates ptozi
 pfecta Bachari no est m hmlu leione per mignis Et tm anob
 aspergitur officiendi ptas mperas abrogatur. Hinc omis intel
 ligant quo delectemur equitat amore. ut et potetiam induu
 nostroz velim mme. quatinq bona conscientie possimus au
 gere 22 **Indulgetur licentia scribendi ad provinciam
 et iterum redemudi romam pposito viro illustri 22**

21 **T**amane consuetudinis est. et vaiaata plus capiant Et qmms
 m vpi hcanur eximia fastidim. pstat omie quod faciat pro
 inde sacris membris mriter immorati disponende vtilitat
 ppuie tanta inducias e postulas debe concedi Non q te hitat
 tam pcedat. sed quod dulcor fiat reuonata ingressio Atqz
 ideo illust magnitudin tue pcedendi ad provinciam quatuor
 mesim inducias pietas nostra largit. Ita ut explet eisdem
 ad penates ppos redire festines Quatinq hitat romana. quam
 multiplici volumq densare cometu subitact molis hnc
 opmatissima no rareat Hoc etiam anobis mducamus ap
 tissimu quando senator romanus alibi posset dolere tardatus

Tercius

ubi illa grā putam. ubi tanta memū possit respici pulchritudo pīaculi
 gemis est absentem pī romā dīcens facē qm m ea possunt con-
 spicū lacibus hītare *Et veniat adpīciam regē et secum de
 more Archimedeo viro illustri*

Origenit comitatū nostrū mīs nos decōare nobilibz. ut et il- **27**
 loz expleat votū. et obsequiū nostrū decōans ornet mīta-
 psonaz. Promde magnitudinē tuaz ad cōspectus mīs. quos
 ē nō ambigimz eē gīssimos. hīs oratulis enotamus. ut qm lo-
 ga nobis sum etate vīatus est pīte. mē dulcedine capīais pīstinat
 ad principē em. qm nē solū pōt mē pīcīd. Nam qm libet
 hīs mīa colloquia. mīa credit esse dīa. Quia pōt nō tardamz
 desiderim. emz optamus aspectum. venire te gaudēter credimz
 quem alacrit festinemus *Sirimēsem pāmoma comittit re-
 gendam armis protegēdam Collopo mīo*

Ignat probat oranda mīdare. Bīquid et de talibus mīdū **23**
 gaudet eligent. Et coram est secūa pībā. que cōmittit appbat
 Nam et optamus esse qm placat. Ita curamus ut qm placuit
 eniteat. Promde prosperis mīciatq anspīus ad Sīrimēsem
 pāmoma. quidam sedem gotthoz. proficisc. i illustis cīnguli di-
 gnitate pīcīctus. cōmissam qz ē pī vīciā armis protege mīe cō-
 pone. ut antiquos defēsores. recte lēta possit. que se mīs cōgīt
 parētibz felicit pāmisse. Nostī qua te nobis pīcīatē cōmēdes
 sola ē placēdi via est. si que gerimz mīteris. Equitati sane mīo-
 renā animi mīrtute defēdi. Spt mē natōm cōnsuetudinē p-
 vīam gotthoz pēssis dēmonstrare mīstīam. Qm pīcī sēp fīnt i lāo.
 dīm medio cōpīent. ut et romanorū pīndēcia capent et mīrtute
 genūi possidēt. Thomane cōpīetudīnis ab hōmīare mōlīmā vī-
 ubi pōt nō armis cāsa tractet. Non pīcī cōmētū negotiū
 pendē. cum pīre ab mīrator aliēi fūrtū nō amīā reddat. ne-
 plus cīmlis mīcō rāpiat quam bella cōpīnat. Pīnta m hōstes
 cīgant. nō parentes. Et ne quē forte ad mōrtē mīdeatur pīpītare
 pāpītas. vīde pīotalibus glōmī. plane dampnū lēctura anobis
 gīe vīzīmū fīctūm. Bī cīmlē ibi pōt pīlantā pīpītm. Et nō pī-
 nē mīdīis dīgnū si dīspēndīm mīdex pībeat. ut mītam pēriturā
 acqīat. Quia pīcī cōpīetudo mīa feris mētibz mīperatū. Donē trū-
 culentis amīnū velle vīcē cōnsuetat. *Eīsdem pīvīncie pīo-
 vīncialibus pīper eodem et ut talī rēctori obediant omīes
 pīs barbarus. et*

22 **I**nstitutum sub providentia nostra non desit tunc subiectis semper nitentia pro
 futura disponit. ut ad maiorem devocionem se conferant. qui in curiam
 huius nos cognoscunt. Hinc est quod Tallio nro illustri nomine
 nri bus q. potenti gubernacioni nostram defensioem q. corrigimus.
 Et qui sic multa dedit hactenus expuncta vnt. angeat potius i.
 futuris. Atq. id paciam vestram sepms approbatum. nre quoq. eidem
 pna mrate. quatinus in hns. que pro nostri regni utilitate rationabiliter
 agenda precepit devocione probabili compleant. quia fidem constantiam
 probat. et ille integritate ppe assit ment. qui in ingulis perpsit ob.
 sequis. Illud ptea vos credimus ammonentes. ut in nos sed i ho.
 rem semre mabus cupiat. Nos parva non vos ducat ad extrema
 disemia. acquiescite iusticie. quia mundus letatur. Cum ad quonoma
 thiam recurrat. qui venialem indicem non hctis mram. pessime con
 parentes eigit brachio. pro quibus constat glorie moriens. Quid op
 est homini lingua si causa manus agat armata. Ant unde pas
 se credit. si in b. militate pignet. Imitamur tte gothos nostros.
 qui foris pda mra norunt. Excite modestiam. Sic vos volumus vnt.
 que admodum parentes vestros cernitis.istente dno florisse. **Comit**
tit officium aliquatit ut dampna publica explorando mferat
ca ad exterrum. Simconi nro Comiti

27 **M**anibus publicis acerbis personas mferat mox probate co
 enas. ut per obsequia fidelium nobis crestat utilitat. angustia
 provide pntate anni tui. et pda tua dormita noxentes si.
 aliquatit titulum. que fide dmitatus nre dederamus ad dampnacionem
 indicionis prime. et secunde et tunc per provinciam dalmatiam ordi
 naco e nostra comittit. ut quo libet fraudis vestigio dampnum pnt
 te fuit explorante compitum procul dubio nostris errans mferat.
 Quia non tantum lucra queim. qntum mores subiectoz. dephe
 festinamus. ptea ferrarias p. dicte Dalmatie tunculo te mntat mbe
 imis mqure. Cui auxiliante deo uigorem ferri pnt. lerna mol
 lias. et igne decoquit. ut in dmiatam tufferatur. Hinc auxiliante
 deo. pnc defensio venit. Hinc agroz utilitas procuratur. et in vnt
 humane nre multiplici comoditate porrigitur. Anno ipd impat
 et semre cogit compleret paupib. constant armat. Commemorat
 hanc ipam diligenti mdagacione rimari. per qua et nobis gnantur.
 lucra. et hospitibus procurant. curia. Ito go de ante facta discussio
 solutus. et in pntis utilitatib. tempore. Ut nostror. rationabile com
 pendium cretendi e procurare possit augmentum. et **Impra dictus**
Officialem aliquatit sibi recomendat nro Illustri Comiti

26 **O**mnis prudentie pt. tunc sit utilitati. publice deputat. ferre pre
 sidium. tñ amonens nra se timet. ut securus fiat. ubi se reuerent
 cia nostris mponis. accommodat. Simconem itaq. mte clarissim

ma fides olim nobis est cognita et deuoto comprobata ad ordinatoz
Biliqnatic necno seruiazum ad prouincia Palmatica nostra ordina-
tione duxerimq. Cui no neges expectata solacia. ut pblimitas tua no-
bis conuictio fiat tui actibus se publicis p bere festinat et Re-
cepit in tuncionem suam ne eum potentia pfecti persequatur

Joanni Senatori

Proposuit est pietate regie locum iniuriis odis amputare et **2A**
ptate armate pualim cohibere cencencia inpiom Infesta ex-
pignam huiuslibus ppiouis offensa. cum ad land trahitur si om-
dicta de mediocibus acquiritur. Proinde diuina persequitur iac-
tatus ad pietate me remedia no irrite comolasi afferens emne-
tissimam pfectura. habimet esse terrori. ne pnatu in te faciantur
odia per publicam disciplinam. Sed nos qui deuotas dignitates
instare patere cupimq. no dolori contra illitatis psumptos nostra
te tuncione uallamus. Et regie maiestatis obiectu feruentiu furor
amorem in pns tantibq elidatur. et de se magis penas pmar p-
tina diu cohibentz innoxia. Tandem em inde dr. quidm et
mptus putatur. quia no nie quod abequitate pmit. pnpbiam no
tenetur. Reptat me ut assumptum implas consularitatis officiu
Et te utilitate publicis quas tuos egisse constare decessores con-
lus ac deuota impendas. quoniamq. anobis protegia tantum mode-
nie pace festines. Nam si gaudio pfenceris. quod alepone tua pftos
ptoriz remotus esse cognos. qui pibillo esse mostraris quo te ma-
le agente passus esse cognos. **Imitat eum notando ad pmi**
obsequium Casiodoro uiro Illustri et

Caratus nobis est coram semp aspectus. qui nris amnis gloriosis **2B**
Gacombus insederunt. qui ppetuo obpidem dederunt amoris pmi
Qui apuit nos pbatu pmt studere mrituti. Proinde magnitudme
tuam glozo nob sermco probatam. ad comitatu inppis pntibus enota-
mus. Et et ornato deo regalibq exstat obsequiis. et in nris cōspectu
bus augearis. Conuenit etiam te regni qui ira fecisti eximie tempa
pdiari. Quasi deconfric integritate palacia. Pedisti ppls altat pmetem
hinc omibus factus notior. et qui te noluit positum te in ptaie ne-
scit pntati aut ebmalibus te indicem pnc dampni aliquo terrore
uiderunt. ptopor factus tuncit. quia nullo pmo uendebaris. Qms
talem no dpedet inde. cui nos cōstat pnt te gracia retulisse. Na qui
alterum regime conati pmiq. te etiam palaco landammq. tendegda
acta festinus aduentu alacit uenit comiement. qui se a pmo ppi
stueri posse cognos. **Recomendando quendam transmittit**

Romani Argolico uiro Illustri

29 **Q**uia restat nostrum esse commodum supplicanti ad quoniam et illud
bonis principibus esse. quod se magna possunt largitate prestare
hec sunt enim dona regia. quod semina sparsa in regem coale-
scunt in vni coacta penit. optimis quoque munera multis collata dimittit
ut possint ubique nostra beneficia pulchre. Atque mihi illis et mag-
fici patricii panem anctorum supplicatio accepta. que hinc in nobis
horrea longi temporis vetustate destituta. quibus utique illud vobis
lumi prefixit antiquitas. Si nunc vni per te munus maxime esse munit
Nec aliqua ibidem est pars. que adfiscum pertinet congregata pfecto miro
cum omnibus ad se pertinentibus absoluta libertate concedimus. ut edificari
di et ad posteros transmittendi assumpta licentia suis utilitatibus pfectura
disponat. quia confere magis recipi. et minus quicquid diruta malum
pcepta repanda. In ea pfectum in re ubi cuncta dignum est constructa
relince. ne me tot decora memini deformis appareat summa saxorum
saxo. In aliis quippe civitatibus minus intentione instruit. In ea
no ne mediocre aliquid patitur. que mundi principum ore laudatur.

Donat antiqua diruta horrea ut ea sibi reparet Argoli.

30 **R**omane civitatis cura nostris sensibus semper et co iure
innigilat. Quid est enim dignius quod tractare debeamus
quam eius reparandum egeret. quod ornatum constaret nostre reipublice.
continere. Promde Illustris sublimitas tua Spectabilem mihi
Iohanne. nos duxisse cognoscit. pro splendoris romane civitatis
civitatis. que tunc mensuris confertur stupore stupore. Et alia
civitatis possunt miranda sapere. Videas illic flumines. qui motibus
civitas clausos per nigra saxa decurrere. Videas strenua ma-
nibus per aquas rapidas. non minima solitudine navigari. ne
Capitulus torrens maxima possit naufragia pferre. Hinc
roma pugilans. quanta in te sic potest colligi multitudo. Que enim
urbem audiat tuis clementibus cedere. quod ne nima pnt tua
similitudine repire. Et ideo pro Iohanni. officii nro solatio
vos pbe confertis. qui ordinaris nostras per eas volumus imple
personas pntas manus ammonentes. que audacis mergunt
illius et. Et quidam qui aquam molare et ortorum
irrigatione ad suam possessionem reducat. Sic. ut Rome.

31 **Q**uia vniuersa reipublice nostre infatigabile cura deprecamus impedit
Et deo faciente ad statum studeamus cuncta psumus renovare
Tamen Romane civitatis sollicitudo nos angustia constringit. ubi
quicquid decoris impeditur. quia libus gaudiis exhibetur. puenit
itaque ad nostram consilium suggestionem multorum. que prava non potest dissi-
mulare commissis repleta in pndice nobis. romane. Spectabiles psumus.

Terminus

assimul Et cum nos pimum deprecemur ad hibe studium dolium patia-
minimus Denaque ordinacones nostras ad regiam faciamus notiam
per venire quibus amplius credimus civitate nre dispendia displa-
cere Sicutur go comodi cura pnatu aquam formare quia pmo deet
deprecio seu studio communi ad aque molas extendas vel ortas irri-
gandos fuisse dinatam Impe hoc et miserabile in urbe si quod
pagos mix deet assimi Et quia no possumus ad missi qualitatem
ultra intra corrigere ne dum fabas prodesse uolumus legum culmina
destruamus Si hinc nefandissimur rei domus truemini pscriptone
minime accepto pao competeti pmi vendat errore Et quod legos
pni as pstat fabricis no pprimat ulterius ne quod mde sub largi te
corrigimus ptea seuerissime condicemus Si no tale aliquid modna
pimpitoe temptatum e pue dubitacione tollat Summs emi deprecio
prano gnalis deet naitas amfui emi ne in campis mst inx ant
vao potit obmari Matapia no formaz pemitu principum pmpoe
deputata mpratoru cognominu transisse dim Et ptea no mmo
pondus direptom come facillimu molissimu etem plennimu
deornatu emend refectur esse pblatum Et que antores nos se-
culis coferantur Es emi Nonatqas Banl rex plubum Chidasanz
regnator figie reperere Et qm miserum est Et nre famam aa
alij promdece pnceperunt nos opmion negligetie mdeam mcom
ruffe Tempia etiam et loca publica que petetibus milis ad repa-
am cotulim pbluom fimm potius mancipata Et qm malaz
rem emendaco nos delectet ne cocepta mdeatur extacitumtate
licencia Johanne vix spectabla elam nostra mstia ad h que pmp
memoraminu direxim mquedda Et emita no ordine dismissa nob
relacois obsequio lucent Quatinu quid de singlis rebus aut de
pmpitomb eaz si oporteat more nostre mstie cescamus Adhibe
te mte studia pstate solacia ne mquidom quid debueat pete grata
mdeam mence complere **Relaxantur tributa eis qui**
obpidionem et vastitate ptulerunt Bemello Senatori

32
Constat apud nos fidelium no pte sermicia sed mpea pblis
m fortuna reape meliore Arcelatepns itaqz qui nris pibus
pdmatez gloriose obpidionis penum ptulerunt per mdictonem
quarto fiscalia tributa nostra relaxat humanitas Ita ut futuro tpe
ad plicam redeant fincom Quatinu et nos bene mte mssitudme
reddidisse mdeamur Et ab illis cum res poposet solita denoto no ne-
getur Sacientur in libtate qui pronobis maluerunt in angustis
epite Sime leti qui tptiam fidele ptulerunt Non deet statim debus
iste solatium qui capm mix potuit declinare postremu A quietis
ista non obfessis mquidm Quid emi adomio agri exigas quem

enim nō coluisse cognoscas p̄cipuum nectigat nobis dederunt fidei me
instrum est ut niles perennas exigant. qm̄ glōrius conscientias ob
tulerunt. **Laudando quēdam facit eum recipi ad senatū**

Argolico nro Illustri re

33 **C**ratum nobis est vota nostra ad sacri ordinis angmēta p̄ficere
Oletamur tales viros enigere. qm̄ luce mēant. senatoria radiare
ne laude conspicuus deferatur grā dignitas. Tūta namq; disti.
plimis veterum patet. nec ei iudicari pot. exēns. qm̄ bonaz arū
est alimpmis. Atq; iō illustis magnificētia tua m̄clarissimo armō.
tazis atq; p̄p̄no enis filio ems ca faciat exhibē. que tūa rēndēdo
curie cana dūtat antiquitas. Hinc est em̄ p̄fatus Armentazius
qm̄ et p̄ntum bono et pro nobis cōmendatur ingemio. Frigens m̄p̄
quam p̄pat alius p̄ribus dignitate. Nam qm̄ dignus p̄ et senator
nōciatur. hōre togata p̄fessio. ut nulla turba doctorū andeat ar.
metazius libam p̄fue p̄nam. nec frenetur impie terro. quem
hortant. ad nocem m̄a facundie. Glōsa est domq; p̄a lūzūm.
qma p̄mū est. qm̄ in hominē moēs purgat. p̄m̄ qm̄ ōborum
grām p̄būm̄. Ita v̄oq; b̄firo mirabilis ornat. et tacitos et
loquētes. Autantur go ad p̄ncipalia libat. Laudati m̄to pro
ornati nro iudicō. h̄m̄ me dubio gratissimū senatū. Anoz
ars est face. Deirato bonoq; lūm. Dep̄p̄cto p̄lacatūm. De Anstero
mitem. De adūpante p̄p̄m̄. Qm̄ go p̄ribus m̄ponē nō possit
qm̄ flectē animū m̄dicantis m̄valint. **Deputat p̄fectum**
gubernatore protectore et rōrem Hassiliensibus

34 **P**ropositi nostri est. probitas fortitudine. et moderatōe p̄p̄o
ad ordinatōm nostram. Defensōm q; digē. ut et p̄o v̄m̄ialm̄
rad p̄blēcia. et n̄alitus p̄n. ca bonis p̄p̄dibns angēatū.
promde Comitē m̄aradūm nobis eq̄m̄tate cōp̄tūm ad m̄assi
liensēm civitatē. Cēdūm̄q; digendūm. Ut qm̄q; ad p̄m̄tate
v̄ram p̄tinet deo m̄iute p̄ficiat. memor q; gracie n̄re tūza possit
h̄re m̄p̄ae. Im̄m̄ibus solacium seruit. m̄p̄olentibus p̄m̄tate p̄e.
districōm̄. obiciat nullū deniq; opp̄m̄i p̄p̄m̄p̄tōne p̄acatur m̄iqua
sed om̄es cogāt ad m̄p̄m̄. Vnde sēp̄ flōret m̄p̄m̄. Qna p̄pter
designato nro. in h̄is que nobis pro p̄n. ca utilitate p̄cepit libentib̄
animis obedite. Et fides v̄ra. que iam p̄ribus m̄p̄tratur. exēplis
p̄b̄p̄tibus q̄noq; declaratur indicib̄. qma gratum est obsequiū
qm̄ de n̄rō p̄p̄tē m̄p̄oditū. Nos anē reddē cogitamus locum
m̄cissitudinē. qm̄ m̄p̄p̄a p̄m̄ia non possūm̄q; oblim̄sa. **Quod**
ordinatō regis que p̄bi l̄ris ē p̄p̄ta d̄z p̄ermanē i p̄no

35 **L**ibertate nostram firmā decet tenere cōstanciam. **rebone**
Qnia m̄cōtūssimū dēt esse p̄ncipis votū. nec p̄o studio m̄a
cōuelli. qm̄ n̄rā n̄rā p̄p̄tōne firmari. Atq; iō p̄m̄i m̄p̄p̄o.

Tercius

conferimus ut quicquid ex nostra ordinatione patre tuo liberum. et nostre
que tunc per pietatibus constitit deponere in pro robor deat permanere
nec a quoquam metuas irrationabile quoniam qui nostre beneficii persequas
possides firmitate et **Ut cum quidam audiat et tractet**
in qua pauper granari de per potentem mirigero mro 7c.
lustri Comiti 2c

Pietas nostre propositum est imperandis statibus audacia non negare **36**
Thapone cum moris nri est. ad leges cuncta remittit. Et etiam
quatenus amatur affectum. et pulsatus. nullum se quatenus
infirmis periculum. prout de firmo contra magnificum coram
pacem. Etenim tunc se dicit huius negotium et frequenter
ab eo. eius propositum fuisse contentas. Et quia in campis semper
est respecta potentia. Dum velle audier. quod posse indicium. Tu
animum ate servata reverentia primum et admodum. ut sub sponsione
littera. instantia persona ad comitatum nrm digne se proutat. qui
apud delegatos monitu. nostro iudice eius intentionibus valeat
pbeze rnm Actor hic penam ne receptus audacie. si contra ma.
gnificum viri habuit filialis euentum et **Ut eundem reddit**
ptem facultatis prius in quam tenet Petro Episcopo 2c

S in alienis campis beatitudinem tuam committit habi. ut per nos **3A**
in gancia scriptis conqueat. Quanto magis ad nos remitti
de. quod nos spectat auctores Atque id sitas tua agermano
nos aditos flebili allegatione cognoscat. qui se filium litterarum affe
quonda thomas dicens parte facultate prius in anod detineri
sibi utique legibus competere. Ene petio si mitate fulcit. Et
gontoris eius subam probandis in re compete applicanti Considera
injusticia. quam docet. alios. sine observationis longe dispendio sibi
debita tribuam. Quomodo campis tuarum qualitas tenti quod de iudice
terminari. a quo spectanda est magis. quam et imponenda in iusticia. Quod
si hanc campis sub equitate ppata. tunc minime definit arbitrium nominis
supplicis quendam ad nostram audientiam producenda Tu etenim de
res notes pauperum non debet negligi quos potest in iusticia comitari et
Ut in provincia sua non patiat si molestia hnmaldo

Quoniam pietas nostre constet esse votum comiti spectabili **38**
ut ubique modata ubique cuncta peragant. Canaxime tunc
optamus. Bene geri in regionibus gallicanis. ubi et res va
statio non portat iniuria. et ipse iniuria bene plantae debent nri nominis
famam principis signis opinionem longe lateque diffeminat. sub iectorum
custodia cunctas. Et ubi exatus dignum. non granandi sed defendendi
potius estimetur. Atque id prout ante delegamus. Et in omni
qua repdes nulla si molestia paucis. Quia nos exatus cunctis cum

omn Romanis propt ei destinata defenso. Nec aliquid illos angus
matris pati quos ab hostili iurisdictione opprobrii libari et ut ob
seruet antiqua consuetudine et ne subtrahantur amicis
debita que p⁹ pmt indulta ffelci

79 **E**quitate ratio periculis. ut excentibus letitiam publicam concipiendis
seruimus antiquam preteritum ad p⁹le vementem. cui constat et
propti. ut debeat ex liberalitate laudari ne videatur a h⁹nd
dignitas promitti. et aliud penatore velle comple. Anno ita p⁹bo p⁹
mone g⁹mmisici. parum no decet inveniri. quia m⁹mbat firma
publica m⁹comple tenacitatis obpmitas. Una p⁹p⁹ illius magnitudo
fina a m⁹ediolanensibus amicis nos aditos esse cognoscit. Illa
nosris temporibus fuisse subacta. que nos p⁹stus condempnat r⁹m
p⁹stancie tempe g⁹mmisicencia sit pro lege. Promde p⁹ m⁹llo m⁹edac
asserita inman⁹ p⁹blimitate vestram sequi conent vetustate. que
pro quodam privilegio velut debita que donant⁹ exposcit. Nec licet
negari quod te cognoscis ab antiquitate largiri et. Volens le
pos m⁹colas refouere t⁹smittit perma⁹ pro p⁹or⁹ relenare
v⁹mmeris possibus Arzelatensis provincie

80 **O**mnis sensum nostre pietatis turba multiplex cogitationis interet
et d⁹ncipis regni partes cometa sedulitate respice. ffestima tam
remedia v⁹re utilitat⁹ asperimus. qm ap⁹nt c⁹gram nostram
lepomis. genus est p⁹stual tardae. Nec possim⁹ q⁹ estimare totum
quod migrata fuit dilacione p⁹sp⁹mm. Nam excentibus morbis
lepio de barchazi permittit. cum medicina differitur. Vobis itaq⁹ ho
pili ferocitate vastat⁹ proqualitate lepomis. per indicio⁹ quartam
relaxatam agnosce f⁹butalam finit⁹mm. quia no gratulamur ex
quod t⁹ris no p⁹nt⁹ solutor offerre. Ita tamen ut de illis que constat
mitata excentales inmentu⁹ expense. Quia m⁹ totu⁹ denoco desere
no d⁹z. quos pro se laboare cognoscit. Quia lidus est p⁹quid⁹icem⁹
defensor. Nec am⁹ q⁹ g⁹mmisicent audaciam cum v⁹tus robore fuit corpo
ro desituta et. Ut committas deuehat frumenta que destinat⁹
de italia Benello iuro Senatori et

81 **C**ollectabile fit omne quod equali ordinatione disponit⁹ quia d⁹m p⁹
omnis p⁹nt comm⁹ p⁹biectos etim est no granare. Pars enim
extrema ad vni queq⁹ redit. cum p⁹ma vni p⁹os m⁹clup⁹ t⁹ui
itaq⁹ p⁹em. quam ob excentales expensas nostra p⁹omdencia de sta
lia destinavit. ne fatigata p⁹omincia h⁹mg p⁹biuone ledetur ad castella
p⁹nduranciam computata de Lmanplion⁹ h⁹oreis constat esse portanda
Ena p⁹p⁹ m⁹bennis. ut iudicium deuehedi p⁹ndete speci comm⁹ p⁹biat. q⁹
elit possit si quod v⁹mipitat⁹ iudicio videtur. affim⁹ et
Qualiter exitalia ad eorum defensionem destinant exat⁹

Tertius

et expensas exequiales vniuersis provincialibus in galliis

Non daturit nobis princeps benigno remedia potest et constitutis
 iulare subiectos. Quoniam simpliciter procedit humanitas et modo
 modo postiora sunt nota quam preterita. Quia per quidam permoti iusticia
 miseramus. ut pars aliqua illa provincie gottis nostris alimonia
 repetita prestatet. Sed quia licet principem humaniora cedere. Dm
 ualentes. non habet minimum. quod pro beneficio sunt immutatum. Sed ne
 neque minima possessoribus illatione gravarentur ex Italia destinamus
 exequiales expensas. ut ad defensionem vram directus exatus nostris hu
 manitatibus aleretur. solumque antequam provincie de magna congre
 gatione sentirent. Dicitur etiam ac postea sufficienter transmissis
 pecunie quantitate. Vbi corpe prebende. et si non potuit comichi. tamen
 me dispendio aliena debuisse compari. quia dilectum vix. nec illa
 uoluntatem imponere que nos potius ut arbitramur offerere et

ut mancipia prioribus restituant. Dm vnguis sportario

Dilectamur in re romano minere. quos armis cupimus vndicare
 Nec minor nobis est cura. Quoniam quod potest esse bellorum. Quid
 enim proficit barbaros remouisse confusos. nisi vniuersa ex legibus. Quia
 per cum deo piceo gallias exatus noster intravit. si quia mancipia
 seruum declinancia. ad alios se quam quibus sunt debiti cotu
 lerunt poribus domis inbernis. me aliqua dubitate restitui
 quia confundi non deus mea imponente iusticia. ne potest abicere fa
 uere sermo libitator defensor. Aliorum forte regnum plia captarunt
 timore. aut preda appetunt. aut vniuersas nobis propitium est deo mud
 te si vnde ut subiecti se doleant nostrum dominum talem acqumse

Propter vastatorum ipis illatam indulget ebulliam finitum
 vniuersis provincialibus in gallia constitutus et

Quoniam primum sit lepos nicolas refondere. et in omnibus malis
 primum pietatis ostendit. cum viximus. humanitas nostra com
 git. tot et largitas remedio cunctis complamms. et ad cultu
 redire antiqua memia festinamus. Sic enim fiat ut fortuna urd.
 que in membris cigitur fabricarum quoque decore mostretur. pro
 reparatione itaque muroz. Arcelatenum et turrin octustarum et al
 pecunie duximus quantitate. Vtualia quoque que vras indeant
 releuare expensas. ferimus parari. ut nobis destruetur cum tempore
 namgationis atripit. Celebrate nunc animos. et deura pmpone
 recreati futuri copie spem tenentes. Dm favore hietote fiduciam. quia
 non minus quod nostris vobis quam quod horis contmetur et

Et ex amatione diligenti causam discutiat Augemio
vobis illustri comiti re

21 **I**psa re vestre comit. ut de multis beneficiis calumpniis fieri
non parvis. et quicquid prava interpretacione tegitur fugata inde
mendacii reuelamus Defensores itaqz sacro sancte ecclesie romane
congressi sunt beate recordacionis. Et nota simplicitate domini m.
sacratissima in be positam ab infrascripto adolito instrumto facti
polempti compassse. quam parum longa curula. Etiam do.
mand queto mte pegerunt possedisse et in alios vris permutate
domini transulisse. Nunc aut existere amare sup pntis pnt
improba fronte duratim. Qui magogam ibide fuisse inquis
conatibus meriat. cum humanis vris hitarla longe alr for
mata deccant. qm pol esse meozata constentio. Ana pnt magni
tudo tua conside. sic ne probata insticia. causam diligenti exami
nacione discutiat. Et si na cognom. que veniunt in quelam. co
pderata comitate diffinat. Nam si humanis actibus sunt calup
nie pnt monedi. quanto magis emendanda. credimus huc cotu
mellam dimitat tangunt. **relegatur quidam in exi**

26 **P**atena egle principalis delinquentis reatus. Ama n culpaz
ocasiones emergent locum pietatis no heret. Quid em
salubris ordinaro gerat. p mox probitas emcta componat.
Ardua pntas bnficiu plimie madent. exoptat als exoptat.
Salutiferis medentem manibus mpi infirma valitudo no ma
get. sic dnm mbeallitate pntibitur. conemel remedia t bnt
Ana pnt capbus asperis pstantum est pntenande instie. mode
rame. ut mpi omidam sam q ppare pnta. nec in spam mnt
tare pntendo remissus patiamur. Aut itaqz pntibus allegasti
mri spectabilis. Venantii. Lucanie. et Brutioz pntis. odioru
te acerbitate compptum. Custodie longo pnt laborante mto pnt
raptus adulte puelle. coaleame fuisse compulsum. Et gratius
f fme. spns nre mozt exptat. qm tormetoz candelia pntuere
pnt supmas em hamhelant angustias votum est potius pnt
qm vnt. Ama detestabilis sensus penaz excludit certissime. Del
assime salut affm. Illud etiam quod nime patem insticia
adiciens. Defensor t pntima repms postulanti fuisse pnt tracta
Cum aduazm florentes ingenio etiam innocentem te possent
legum laqueis obligare. Que supplicatio cum efficitur. am m

Terminus

nre pietatis intraret. paulatim qz ad mie ^{iura} mie deflectet. Ocurrit
 Brutiorz ppsilis missa celato. que priuata allegatoe tragedie me
 note compere. negando credi contra fidem publicam fallaciter
 ppplicati. Ideo qz affpitate pene nostra lenitate mollius statueret.
 ne ex die prolati oraculi emepm patioris exilium. Ita ut nulli
 post constituta nostra. si b qua libet mtpetatoe f licet obice tme
 infamie. quando fas est principi maculas notas mirate opimo
 absterge. Sed hoc exatto tempore prie rebus qz omibus reforma
 tim. nus e sit omie quod pmitur. quia nulla enim ingemisse
 probraia ostione ceperunt. que tpali volunq exilio detineri.
 penam tmm libray ani nichilomin9 comminatos. Si quis aut
 obmendo. a ali intelligedo. pns nostrum violae temptant co
 situtum. Sed quoniam her instituta admodeteds referim9 vsqz
 potendi. Ne pna cuiqz nime mdeatur ignoratia profuisse. pnti
 aucte eos. aformidme libamus. quos ut pote nestientes in ead
 canpa quolibz loco me tempe ntfuisse constitit. Similis em
 mdetur absentis qui no hie constam crimioz 2e. *Relegant
 Quidam in exilium pp homicidium ad insulam volcae
 fausto a preposito 2e*

In partem pietatis cecidit mitigata districto. Et sub bnficio pmit 2A
 qui penam debitam cōsiderata moderatoe palpam. Homini
 iustitiam. quem corrector lucane Brutiorz qz hūmami nobis
 pggit sangms effusione pollutum. Ab hoc tmm mutue medconis
 ardubus exatatus rixam vborum vsqz ad nefarium college dedu
 xit matum. Sed cōpms facti pnt. nura ead septa refugiens decli
 nare se credidit pppiam legibus vltim. vltame mple ppetua re
 legacone dampnamus. Ut et sacro templo hūisse reuēciam
 mdeam. nec vndeam emiois enadat in totum. qui innocenti
 no credidit esse parandm. Carcat p ponde pato foto tmm exi
 aabili mētura mēdio. Vbi mpa tre no defime. tmm tot pētis
 ingit cōpmanē. flama pquid ista trena. que alicm9 corporis
 immimcone mētur. si no affmmt extinguit. Ardet cōtinue mē
 medias vndas monē quantitas mēfita. nec mimit. quod ppolm
 posse sentitur. quia natue mexēmiablis potencia. tñ tantibz tremēti
 reponit. qntm illi noxax ignis ademerit. Nam quēadmodum
 saxa incolmnia pmanerent. si semp ignis adimata decoqueret
 potencia pquid. Sūia sit de cōnzys rebus miraclm fuit esse ppetm.

nt palam cōsumpta oculisimis instanēt angmētis. que vltima
temporibus dnturnis verum cum et alij montes motibus
vaporat exstinent. nulla simili appellatōe censetur. Etiam
quia grammis succendit. quā mltam nomē mltipatur. Mit
tatur go reus caput in locum pdatū vnius Tareat quo intm
mundo de quo altero candelā fugamē exicio. Quando pites recept
quod eneta mortē inflixt. Salamandre pcurat exemplum
que plerumq. degit in ignibus. Tanto em nali frigore cōstr
ngitur. ut flammis ardentibus tempetur. Subtile ac parum
amal lumbicis affocim flano colore vestitum mtam pstat.
pli. qm mortua cuncta cōsumit. Memorant aut eoi pstim pena
tores. Hanc mltam. an aliquot annos vndaz rupto tūre igla
erupuisse. Cum Hamibal apud pugnam bithinie regem venet
ecum ipse pugnit. Ne tanta dux ad romanorū ludibria pvenet
plus inde mirabile. ut mons tanta flammaz congregatōe mte
us maximis fluctibus hēretur. absconditus. et audor ibi inde p
meret. quem tanta fouda videbatur obzucere. Et in ver
uea castello pli. Boitidia cōstruant. Summis go ttis et Ro
manis cura carmaana re

L Etiaa del esse cinctore promda mpro demantū. qndo illud qd
vos debmns expece nos mdeis offerre. qnd est gratms
qm hmanis rebus semp ad hibe cantelam. que aut sit
necia. aut nō granat esse pslam. Et id lōdisfrendo Baroni m
pnti delegamq. mppone. Et ems instancia in verruca. castello
vobis domalia vobis cōstruat. Quod appostone m congem
nome accepit. Est em in medis campis. cum lūx saxens mzo
tmditate conpugens. qm proteris latibus plms era pnt totus
mons. quā vna turris efficit. cuius nma graciliora pnt. qm
ori parte temetui. Agger pnt pugna. obfessio pntia. qbi ne
adn pnt qntqm pntat. nec mclnps aliquid ex pntat. qbi ne
athēis mē flmios. honoz amem gurgit pntate pter flm
canfam pntans qmmimis et deous castm pnt mntudo pnt
glare tenens claustra pntie. Quod id magis probat esse pnt
quia feris gentibus constat obiectum. Hoc opmabile qmmine
pntat pntat mirabile. Quod cūes delectat hntat. et exēnos
excruciat. Et quāqm deo mntante. nōtis tptibus pntia pntat
cedamus. tanc pntie mclnps ē cane etiam. quod nō pnt
tatur emerge. qm mntat tractanda semp mocio est. Ama tnc mntat

Terminus

quintus. quando materia induat^r uti planis patet exemplis. Merigi
 quibus nomen exacto est cohabitantes piscum Aquatiles volucres fu-
 turas tempestates nati pudentes. pata petunt stagna de longum
 Delphini fluctus pelagi metuentes. vadosi littoribus immorantur
 Et hinc qui sunt nulla canalia. Costalis teneitudo coctae deli-
 cie dunt^r mais. Ann futu^ras tempestates cognoverunt. loca imitac-
 ionem. quia illis prolenitate corporis. nandi nulla fiducia est
 lapillos quibus pates possunt esse complexi. quadam anchorarum
 ponderatione librati scopulos petunt. quos fluctibus vexandos et
 non credunt. Anes ipse aduentu hinc me prius imitat. se p qua.
 litate tempis tribilia querunt. Nomen et homi solitudo debet
 requirere. ut possit adipsas promde. Nam res humane imitabi-
 litate quatinus. Et ideo promdecia dr. ut que sunt futua tracteta
**De amphiteatro vetusto saxo collapsa credunt^r in vsm
 repacoms publice honorat^r possessoribus et**

Optabilis est nobis et grata devoto. que bona precepti ingrom^r 29
 et mto acceptu reddit. si id quod licite possum^r in pare posta
 felicitas em regitus est. famulantes amare. quod expedit. qu
 labor nobis cogitationis anferatur. Ann subiecti sibi p futura dispo-
 nit. At id suggestionis vestre tenere compto. qu^r caritate amita in
 commedus membris pceptis absoluitam. hinc rei nob^r reserua
 esse licentia. nec quicquid de hac re ueam^r unde gr^r expectare
 pma mox debet. Vestra em ammo mra est. Nichilomin^r for do
 Et quicquid vos abmto cipit fama mra desponsis extendit. Ba-
 ra ergo que pgerit. De amphiteatro. longa vetustate collapsa
 Nec aliqnd ornatu p^ro. iam prodesse nisi solas rimas tunc
 ostende. Licentia vobis coram in vris duntaxat p^ro. cos da mms
 ne in amroz faciem purgat. quod no pot^r pdesse si iacet. Kno-
 cia p^rficte cosidene. quicquid canco. ad mimume quicquid ornatu
 expetit ad decorem. Tantum nob^r p^ratu gratum fore. quod facitis
 qu^ram ex mde gra se vestre civitat^r extulit. et. **ut liceat com-
 mure bonos mores pro maiorb^r provincialib^r nois et**

Olate p^ricipienda est ordinatio. que dante unat. et accipientem 70
 protempus nitate letificat. Nam quis pntac possit omis ubi
 mains metm. in commutacione compendiu. Et id pntib^r decer-
 min^r constitucionibus. Got alemanno^r. bonos qui mdent^r p^riores
 p^r corpus granditate. Et si itineis longinquitate defici^r mit. tamen
 comitari vobis annu liceat. Amores quia m^rebis. sed idoneos ad labore
 ut et illo^r p^rfecto samoribus amalibus admittm. et vid ag^r armet^r
 gradioribus m^reruant. Ita fit ut illi acqumrat m^rib^r robustos. vos
 forma conspicuos. Et quod raro solet enicere in vna meratione utiq^r

Tercius

ebdomadis reciprocis. Ipse uero nunc peruenit zodiacos decimas etas ob
 tinent dignitates. et immittit quias. ad instar solis quadage celeres
 per vagant. Hoc orientis et occidentis terminos designant. Trippus
 maris interius reddit magnas. Unde illuc delphinum cognosci aquas
 inflexum. Oblignos quoque proxitates ad reli altitudinem suble
 nant. Sed prior soli infior lime ducatus est. Sibi sacra pistor
 calderas pignus. quas huius indicat. Spina infelix capimorum
 sortem designat. Sibi dices romanorum supra dorsum hostium am
 bulantes laborum suorum gaudia preperunt. Mappa uero que pignus
 uidetur duc respiciens. tali capite fluxit in mare. Cum non pro
 dimmi protenderet. et celitate. ut assolet anidus spectandi plus flagi
 taret. Ille mappam qua regens emambens utebatur. misit abici
 perferens. ut libere duc etiam posulanti. Hinc tractum est.
 ne ostensa mappa ita mdeatur esse promissio ceterum futuore
 Circus acritu de. Tunc quod cunctis. propterea quod apert antiqui
 tatem eadem. que noddum spectacula in ornatum deduxit fabrice
 me enres. ut flumina locis metibus agentur. Nec nacet quod xxiii
 missilibus condico huius etiam expeditur. Profecto ne diei nocte
 quod hoc tali modo clauderetur. Nec illud putetur irritum. quod
 uictarum cunctis onore exprobris exprimat. quando acta ipse
 nulli propositis gramis. omni exemplo genitrix se aliqua pro
 fitetur. Et id datur intelligi nolentes atque inestantissimos. De
 mores nati. quos anni moribus aptant. Tunc circa romam lon
 gum est formone decurre. dum omnia mdeant. ad singulis casus
 ptinere. Hoc tunc dicitur. omni modo stipend. quod illuc feruor ai
 more incipit gmentate. propterea spectacula rapiant. Transiit pra
 pimus pars populi. mox predict venetus. et porior turba cunctis
 affligit. Nichil profuerit feruent in plicant. Nichil patientes
 gramis voluerit. et ad manes contentos sic accedunt. Tanquam
 destatu periclitat. prius laborum. Quod nullo modo se restitui
 creditur esse ditatum. Sibi ab honestis moribus se constat excedi
 Hec nos fouemus nitate imminere pldem. quibus votum
 est ad elia comenire. Dum cogitationes ferias deletant. paucos
 em. raso capite raras probalis oblectat. mado. Ad istud poims
 turba ducit. quod ad remissionem curarum constat inuentum
 Nam quicquid estimat voluptuosum. Hoc ad beatitudinem tempore
 indicat applicand. Knappet largum expensas. non quod eas semp
 ex mudo demus. Expediit enim medum depre. ut plus possimus
 depdata gaudia continere. et **Detestatur quod se finis agroz**
inri bus et non legibus litigantur cum possit agrimenfor

42 **S**icut inuidiosa nimis impelluntur inuestigatione compertum. In
 luendum atq; passim spectabiles viros finalis orta contentio
 est. Ita ut terminos causarum pax non legibus sed magis
 cederent vendicandos. Unde miramur tanta audacitate fuisse liaga-
 tum. quod aut ems frestibus. aut ingt monum. aut flumini
 aut archaturis constructis aliis q; constat pignis emmentibus des-
 titum. Quid isti facerent. si in egyptiis paribus possident. Vbi
 nili flumini superuemente diluio iudicia fuit vastissimam gges
 abradit. Et miserecuncta terefuerat reddit. ubi omnia lumen tegere co-
 probatur. Quia pp ne tunc ad arma cedere debissent. si exultata-
 lis. nulla satisfactione sapata discederet. Hinc em p geometrias
 formas. et dramaturam disaptiam. Ita diligenter agnoscat
 quoadmodum lils omis sermo conclusus. Geometriam quippe
 ut est homi genus nimis acutissimam atq; solatium. Caldei m
 inuenisse memorat. qui ratione ipis discipline gnate colligentes
 et in astronomis rebus. et in musicis. et in mecham. et in ar-
 chitectis. et in medicinal. et ad artem logicam. Qpel quicquid pos-
 fornis gnalibus coteri aptam esse docuerunt. Spt pnc ea ml
 horum possit ad cognitionem necessariam pervenire. Hanc post egypti
 cu no dissimile anni calore ferientes. pp angustia in lotura lene-
 votina in vndatione amis pugulis parant. Ad dmeponi tene. et
 recuperandas formas finit instulerunt. ut fieri ante distinctum. qd
 litigiose cosuponi videbat. obnoxium. Quia pp agrimensorem pi-
 tissimam. cui ab arte nome est via nichilominus adhibeat magni-
 tudo. ut iam omnia que manifesta zone distincta sunt p emmentia
 deant. documta mdsprare. Nam si egie illa mirabilis. ut in decima-
 tos agros ratione eta distingueret. Quanto magis iste monstrare
 omnia que iam probant. pns finibus emata. Angusti pignid.
 tenipis orbis romanus agris dimpis. temp q; descriptus est. ut
 possit pio na nulli heretur meta. quam proebitor pscipat qn-
 titate soluenda. Hec auctor nionmetritus redegit ad doam cosptum
 Quatm studiois legedo possit agnosce. quod debet oculis ab solute
 monstrare. Videant hinc art pti. quid de pns publica sentit aucto-
 Nam discipline totis orbe celebrare non hinc hinc locum honore
 Archimeticas dicas auditoi solatium. Geometra cum tantum decto-
 ribus disputat. tunc studiois disputat expontu. Astronomia et
 mmpia distinetur so ad piam solam. Agrimensori no finit lils orta
 comittit. ut contentum ptermas absidat. Index est itaq; aq
 ne formi ipis agri deserti finit phanatum cred. quem tortuos
 semit ambulare conspexeris. Iudicia pgnid. rerum. ml pilnas
 aspectus. et dmetra pgnit. Non ambulat inre. comini via illi
 est lico pia ostendit q; dicit. pbat quod didicit gressibus pns contet

Tertius

tantum inra disternit et more vastissim fluminis aliis spacia tollit. ante
 plura concedit. Anaxippus ante nostra suffulci talem eligite post quem
 partes embeant impudenti fronte et litigare. Anaximachus possessionem
 iura confusa et non deant. quibus est interitum rebus pons adhibere
 culturam et. De mero aquarum. sub tenebris inventore et de
 agnis quibus possunt aquae inveniri. Consultari. Viro et
Magnitudinis me relatione compertis. Aquae legimus romam venis. 13
 de partibus affinis. ubi dicitur ipa proboque pietate magno
 studio semper extollitur. equa locis aridis aquas possit dare. Vnatisq
 ut bnfico pro hntare faciat loca nimia silitate pccata. Hoc nob gnto
 fuisse cognoscere. quatinus mndista illa maxze abus exposita nostris
 temporibus venit appbanda. Signis quippe mventu herbarum ac pro
 citate arborum vicinitate colligit decore vndarum. Tertis em dulci
 quibus hmnos no longe subest. Subtas quozdam germinu semper
 aridet ut est micus aquatilis cana levis. validus rubus. salix leca
 populus mrens. et reliqua arborum genera. que tm vltra manum suam
 folia prociat luxuriant. Sunt et illa hmg artz indicia cum nocte
 adnemente lana pita in tram ponit. iam primam. et rudi curabo.
 tota relinquit. Tunc si aquae proximitas arripit mane arida hmda
 repitur. Sole aut declinato nituent. etiam mged loca solitum. et ubi
 nper etiam uolitare spigritudinem minutissimaz cospexim omnia
 mptaz. tunc promittunt leti facile q qunt. facile mueniri. Ad.
 dmit etiam in colimipne spem cospici quenda tenuissimud finnu
 qui quita sunt altitudine porrectus ad pnu. tantu in mnd latius
 late cognoscunt. Et hoc sit mirabile. quod p her alia q signa dmi
 sa mensura diffinita pducunt. quanta pfmiditate quepta mostret
 pducunt etiam saporis aquarum. ut ne aspa dispendioso labore deat
 quoniam nec ductis. necessaria q sub magno horrore contempni.
 hanc suam sequentibus pulcre tradiderunt. Apne grecos ille Apne
 latinos marcellus. qui no solum de mstrancas fluentibus. sed de ppo
 quoz ore fontium solite tractant. dicunt em aquas que adolente.
 austrumq primipm dulces atq pspicuas esse. et pro ma bonitate
 saluberrimas mveniri. In septentrione vo atq occidente quetmng
 emanat. probat pquid mnis frigidus. sed crassitudine sic gramtat
 in comodas. Atq id si memorato illi iudic sapia vestra. et lectone
 codicem. et vni rerum. que sunt pda cospice competentibus amois
 de publico deputat. pegmatom eius mopiam qz relenas. ut mades
 accipiat. que e me artz solitaria pstituit. Nam quims romana civitas
 aquas abmiderit vrigms. sic q fontibus gaudens et formaze vnda
 cone ditissima reperit. tamen plmna sub urbana. que hanc mdeat.
 de pda pitiari. et mto continet. qui nel pparte necessarius esse cognos
 citur. Tunc tamen Gnathanicus omo ingendus est. ut vndas quas

Incipiunt capitula

iste cepit ille lenet et tunc subit faciat quod ascendit non prevalat
p. mam h. eatur go iste me reliquar arcum migror. ne quid de p. dea
bile pntetur fuisse quod p. nobis no potuit romana civitatis im
tas continere w

Hermafrido regi Thoringorum	th' rex
2 Genario viro illustri comiti p. natanz	th' rex
1 Regi Herulorum	th' rex
Genatui in bis romae amabili viro de noto comiti	th' rex
Simmacho viro illustri patricio	th' rex
Genari viro illustri comiti p. natanz	th' rex
Honorat possessibus et amabilibus ferolinensibus	th' rex
Epini viro illustri comiti	th' rex
Polym viro consulari campanie	th' rex
Genario viro comiti p. natanz	th' rex
Marabado viro comiti et gemello viro	th' rex
Genario viro comiti p. natanz	th' rex
Teple salom	th' rex
Genato viro senatori	th' rex
Genatui urbis romae	th' rex
De viro senatori comiti	th' rex
Vine senatori	th' rex
Gemello viro senatori	th' rex
Gebruo viro senatori	th' rex
Gemello viro senatori Argolico	th' rex
Argolico viro illustri p. fecto urbis	th' rex
Telpidio diacono	th' rex
Argolico viro illustri pontifici	th' rex
omnis in appia constituit	th' rex
ffuzar Gaion	th' rex
Dude viro senatori comiti	th' rex
Argolico viro illustri patricio	th' rex
Gabmo viro illustri comiti	th' rex
Enalano viro m. en li Ep	th' rex
Dude p. rom	th' rex
Acrobis Albm	th' rex
Gansto p. p	th' rex
Thco Dagmte illustri femine	th' rex

Nansio pto

th' rex
th' rex

Thoo Sadaclado mro illustri

Neptem nam transmittit sibi in comitem vtutes eius regi
laus laudat esse equos sibi transmissos Hermastido Regi

O Epiderantes vos nostris aggere pntibz et Thoringorum
nepti caro pignori dimittite pntia potantms. Ut qui de
regia spe descendit nre et lo ngins clauitate mptialis su
gruims fulgeat. Thittm q ad uos ornatum anlice domq an
gimenta genis solacia fidelis copli Dulcedine namissima com
galem que et domiatum mze nobis su complout et naco? vepne
me liore mptitcone componat. Hebit felix thoringia quos mntm
italia. lris doctam moribus eruditam Decoram no p lmm genere
qntum et fennea dignitate Ut no mnn? pua vestra istius splen
deat moribus qm triumphis Quapp saluantes gra competeti
inducamus nos venientibz legat nris mptialis qmz rei
sed more genium pntepisse pua destmata equos argenteo colore
vestitos quales esse decuit mptiales Quoz pectora nel cunza
specus carnis decet ornantur Coste m qndam latitudinem porri
gnit? a lms m breuitate cstrmgitur Cupnt cernna reddit effigie
Ems mmitates velditate rnmis nident? hic similitudine. In m
pugredme nimia mactet? vplns graores pntedmt em molli
pessores mramis festinatombus no fatigant Amest? m ipis poa
quam laborerem et compositi delatibili moderatone agilitate
norme cotinua pndnzare Verum hunc qmms nobilissimu gre
gege beluasq mougeras Del alia que duxist? encrema mta
cognosst? quando omia mze pntent que decus regie potestatis
exornat Destmamms et nos qmz que pntapalis erdo postebat
sed mlt mams ppolmm? qm quod vos decori tante se mte copula
mmis Appnt vestro dma comgio. Ut p nos affectoms causa co
mptit ita et posteros nostros obliget gracia parentalis et
lacidms emu bellatorem adoptat m filium qm pppm prote
gat et pntedat m regno Regi Herculeorum et

P Et aima se posse filium gaude me gentes constat esse pcomid
quia no e dignis ad optari nisi qm fortissim? meretur aggr
In pbole frequet fallim? Ignam aut esse nescim? quos iudicia
peperunt Hi gram no de natua sed de plis mnt? hnd quado vido
atmi obligantur extranei Et tanta m hoc actu vis est ut pns
se mori quam aliquod appozum pntbus mdeatur infligi Et ideo
more genium et condicone vili filiu te pnti mune procreamus. ut
competent parma nascaris qm bellicosus esse dmois Dammis qmz

et equos clipeos. et reliqua instrumenta bellicoꝝ. Quæ sunt omnia
modis fortiora largimur. et nostra iudicia. Cumque enim me gentes
audis. qui theodori pater comprobatur. Cum itaque arma michi
et quæ profutura. Ille autem devotum petit qui magis arte discessari
disponit. probat tunc opus et animus. quæ et parat obsequium.
Adoptat te talis decemus getes animo formidant. Nota sunt
enim huiusmodi gottorum deo inante solacia. Nos arma et decemus
getes autem et olim virtutum pignora possident. Salutantes prinde
gracia competiti. Reliqua plegatos nos pato sermone dicenda
mandamus. Qui nobis et nostras lras emendat exponat.
et ad confirmandam gratiam. quæ sunt dicenda premissum et

Uffacit enim comitem primorum laudans virtutes suas
plurimas Senatori comiti Sprmatarum

Magnam mentem pallacii ardorem pertinet aptas dignitates
personas elige. Quia delectatate permentum crepit fama
dominorum. Tales enim principes prouehere decet. ut quociens pro
terem sui fuit dignatus aspice. totiens secreta iudicia cognoscat
habuisse. Quibus enim deesse conspiciunt. qui sacralibus
imitandis ffacile est quicunque pbi dege. Cum itaque autem elen
decet virtute omne. Cape igitur per iudiciorum etiam. illustres
comite nostri priorem dignitate. Quam et non immite et bunt
regalis auctas. Qui namque nris ordinationibus gemini mun
tuatus obsequium. Et compli particeps eras. et disposita laudat
assumptione complebas. Subisti sepe ardore legationis offi
cium. Reptisti regibus uo impar assertor. Coacta instat
nostra et illis ostende. qui rom mix. potant cruda obstina
cone sentire. Non te terrent contentumibus. mflamata re
galis auctas. Sub myasti quoniam auctatiam mitati. et ob
secuta ordinationibus nris in copiam suam barbaros contulisti
ptulisti. Quis studium tui longa lugubratione solatium
et laboris cotinui inculpabile refectum obsequium. Quis
ce pbeceptionis officio eloquentis ingenio ffaucebat. ne tui
delectatus auditor. Quis meliora faceres. quæ reatad copisses
et promittat tua nostis delectabat arbitrium. quia tantum
dictantem reficabas. animus. quoniam se laxare potat tura
cogitationem. sunt quoque inter paucos alia nite laudabilis quæ
et hanc nostra more probitate claudas. multorum cotinui
et nec tamen cum plura nosse elatus. Collegi gratia huiusmodi

Quartus

prioribus placuisse. Sic omni parte factus est. vniuersis amicus. ex
 magna simplicitate sociatus. Carpes de pbatate institucione gratias
 simul fructum quando puerus tuus. ita potuit omnes letos effice
 ut vniuersi in te mirantur sua deprecia proferisse. Tunc igitur hac
 virtutem amabilem. precaramque constantiam. nostreque domus ante
 submissus. tanto studiis gratiam querere. quantum te locum be-
 neficis respicias inuenisse. Et inde itaque ad hunc bonis actibus.
 tuis ad potiores notas suscipiens gratiam nostram in illo semp
 augeri. qui se dignum adepto cultum deprecatur. inueniri et
 Super eodem quem sub uexit dignitate comitatus laudat
 utis ipse multiplicat Senatui urbis. Rome et

Colo quoniam quibus nobis est prescripti honores passus. in te
 sed laudabilis bene. mitis digna prestare. Quicquid enim
 talibus et bonis. pro generali potius utilitate largimur. Tunc
 quidam perficit rati tenax puerus. nec locus relinquitur inimice
 cum ad bona pervenit. reglem disciplina. Hoc itaque preclaro
 deprecio illustre. mitis senatorum comitatus puerum dignitate sub
 uexit. Qui venalitate obscura animi claritate refugiat. qui
 calumpnia non letetur. nec puerum ante suffulgit. De nostro
 ubi faciat errore compediri. Sed in cognabile populo tenere ad
 totis. Unde nobis placere respicit sermentes. Hec de illo futura
 promittit facit pueri tempus fides. In ipso quippe adolescentie
 flore palatia nostra mitis maturus intravit. Et quod robustas
 quoque fatigat etates. nullo deceptus nominatus errore. ad mirantes
 comitatus arbitrium effectum bonarum prestat in puerum. Nunc ad
 colloquia dignus. nunc ad exceptiones apertissimus. frequenter
 etiam in honore legationis electus. cuius simplex mitis
 metum apert nos reddebat officium. Non enim vniuersi loci vir
 debet dici. agno multa meritis impleri. Sed hoc amplius co-
 mendabat humilitas. que tam clara. tam rara est. Novum enim
 cum sub amore principis custodie modestiam. quia gaudia semp
 animos iniquitat. Modus etiam raro letis rebus inuenit. Vix
 me hec stipenda mitis originis quoque simili claritate respicit.
 ut heras qua parte sit ditor cum copiosius utraque possidebat.
 hunc ergo singularem distributa puerum. mita miraculum. Quia pro

pro confecti affingit p̄m̄is introentibus cina libtas Nichie
degenio vesp̄o p̄b̄trahim. quado nemem nominas honorab̄
immitatur sp̄arentes publici de clem̄ia nominati duplex vos
ratio benignitat̄ immitet incipiens m̄atur gr̄am pronectus fa
uorem 2° Et namentulaz̄i campame lucame et p̄rie pro
fiatant in gallia cum m̄tualibus 2°

Tullius docet nostris granant̄ p̄scrip̄e m̄p̄ones. que maḡ
utilitates no p̄m̄t̄ extolle de notoz̄im. In gallia q̄ regio
ne victualium cognom̄us caritate ad quam negotiato semp̄
prompta festinat. ut empta largius angustiorē p̄cio distrahant
Sic inuenit ut et venditoribus sat fiat et illis p̄cio nostra
p̄b̄veniat At id de notō tua p̄nti ante cognoscat. om̄s nam
cularios campame. lucame. p̄rie. tuscie fidem p̄io m̄bus idoneis
se debet comit̄. Et cum victualibus sp̄ebus t̄m̄ profiriscantur
ad gallias h̄ituz̄i. licentia distrahendi. p̄nt m̄ emptore. et ve
ditorum cōvenit. Braude comodum est cum indigentibz̄ paci
fici. quado fames totum p̄let. contempnē. ut nam n̄tate
posse expelle Nam cum ambitum p̄ne p̄mat p̄e modum
donare m̄detur. qui m̄tendit rogatus ad saturatos cum m̄ribz̄
ire etiam est Quo aut p̄m̄i possit arbitrio. qui victualia p̄o
ferre iem̄is 2° Et liberos foueat in roma p̄pter studiu

Emaco m̄ro illustri p̄patris

Rationabiles p̄tiones supplicum libent̄ amplectim̄. qui ex
no rogati iusta cogitamus. Quid ē em̄ dignius. quod die
noctu q̄ assidua deliberatione voluamus. m̄p̄i in rempu
blicam no p̄m̄. p̄ arma protegmt̄ cōm̄tas inuolata custodiat
Spectabilis itaq̄ valeramus in Giraniana civitate cōst̄ens
ueneri se ad lares p̄pos supplicam̄. Qui studioz̄ causa liberos
nos ad romanā civitatē deduxit. quos illustis magnificētia
tua. ex nostra continens in p̄ione in p̄p̄dā n̄ be faciat como
rari. nec illis liceat ante discedere. m̄p̄i hoc n̄r proloquati
affectus Ita em̄ et illos studioz̄ pronectz̄ acq̄m̄tur. et n̄stre
in p̄ionis reuerentia m̄stoditur Non go sibi p̄ntet m̄p̄osum qd̄
debet esse votinu Nulli sit m̄grata roma que dici nō pot
aliena Illa eloquentie fatuuda n̄r Illa v̄tutū om̄mū
latissimū templū Sentatur plane. quod carum est Non
p̄ne gr̄a esse credi. cum h̄itacō tanta p̄statim 2°

Eloquac
laus ex
roma

Quartus

Et modeste debita etati his qui nanfragia ptulerunt
denatorio nro Comiti re

Propositi me pietate est iniuste perlitantiu sub lenare for
tunas. Quia quod aliena vi constat impositum trahere
no possumus ad delictum. Iniquum est enim. ut homines meo
imputetur. quod eius voluntate no regitur. Et illud imputetur
perlitanti. Conde raro datur enade. Atz id sublimitas psecuto
res fmitoy. qui de ptilia fuerant ad gallias destmati. lacma
bili nos adicone pulsasse. Dmni pceptum omis promissum
in pellagus adnss flatibus fuisse pceptum ubi fatisciente
compage trahim omia vis absorbit undare. Nec qmty
miseris deaguarz inmie te. nisi solas lacmas respitisse. Bene
illustres sublimitas tua pnti ante comomta moderatone etati
quam sub hac porte pisse probantur ppraducts psecutoribus
pne aliqua fuerat emetacone reputari. Crudelitate etenim gen9
est. uelle in nanfragos ultra nanfragum. de peme. et illos
ad dispendia coge qmbus mope vitam probant in mama pi
cula concessisse re. Et recepto pco pro trahibus eas deue
hant ad quendam locum honorat possessoribus cana
libus foromlien re

Graue mderi no dz. quod ma ordmatone censetur. qma
onomi9 estimare quod nos oportet mple. A vobis qmpe pnt
ronabile custodiri. qmbus profmst etiam no granati
deinde denocom vestre pnti ante deerming. ut accepto pco
competeti de locis vestris ad alfnam trahes pne aliqua dilacone
deuehat. Anatin9 et nostra ordmato portiti possit effm et pcept
mcedibus. nec vos videam pntinere dispendium re. Et si qms
lite impulsare voluit quosdam orphanos canps ipsam
ad pnti transmittat comitatum nro illustri Comiti re

Innocencie professio est nostram elegisse provmcia. ubi nec mo
lencie locus datur. nec amicie vicia formidant. Inuentus
atqz palla pns auxilio pa midati. multoz se minzns testant
exponi. quoz adolefcentia pma mdetur incomodis cum facile
possit subapi inuenibus pntino desituf. Et ideo nostrum me
rent pndum. aqmbus se calliditas no abstinet improborum.
Promde sublimitas vna tenore pntis missionis agnosces pspmeccatos

adultos p' quib' ingratum p'ficare maluit ad nostrum comitatum
nomine d'gendas sibi etiam et innocenti profugum et calumpnia
tores mis posuit invenire districtum et de hinc qui in furo
rem excitati quosdam in pignora d'facto contra de re
ta legum Johanni mro et

10. **H**oc est me inza p'nta p'nta odns licentia dare nec mo
p'ntus feruor animi est ad arbitrium p'ntu indicanda. Iniqui
quippe nimis est quod delicta iurum p'ntes inza no p'nt
me quia d'm comoniti in vinctum p'ntu reum t'pantia
non requirunt. Hinc est quod legum repta est sacra cunctia
ut nichil manu nichil p'nt agatur imp'nt. Quid em bell
ca confusione distabit pacis tranquillitas. si alias q'm per inia
litigia t'mentur. Proinde ludgo Campanie atq' Samm
p'ntatione comp'm. no millos neglecta tempore d'ntipha
ad pignora d' se studia t'ntulisse. Et quasi edicto m'nto p'mulgat
maior licentiam p'ntemisse h'nt multo acerbiore m'ntes alie
mis debet ad p'ntem alios trahi. Solamq' causam probabilem
videri si aliqua debitori potuit vicinitate com'nti. Omniq'm
p'ntationis errore dimittit. tanse germanis filius obliga
tibus p'ntis si no sit heres eximitur. Coror maritalibus debi
tis nisi p'ntationis vincto no tenetur. Et audacia ad p'nt
com'nt trahit ex'ntos. cum absoluat inza com'ntos. Hoc hactenus
si n'nt ignorantia fortasse p'tulerit. Q'mic n'nt est remedium
delegibus h'nt quod nostras potuit intrare notitiam. De inde
productalis p'ntationis tenore com'nto p'ntabilis v'nt ad com'nt
f'ntat notitiam p'ntere. Et quicq'm quod repetit deb'm'nt p'nto
zandi studio fortassis inuast vocem m'ntis dimittat. Nec liceat
cuiquam p'nta p'ntere. nisi obligatum fortan p'ntis anferre
hi no alterum pro alio quod dia nephas est pignora maluit
in dupl'm cui vim fecit direpta restituat. quia p'nta dampna p'nt
cohibent. et sola detrimenda cogitant. qui p'ntous fecit iacturam
Quem no ab hac redib'one sedm p'ntem t'ntat ex'ntat
pro admissi qualitate f'ntuoris in eum f'ntuorio p'ntico v'ntat

Non em patim' imp'm'm quod volumus esse p'missum et
De diligenti examinatione distutiat tam Senatori mro comi
11. **S**pes est etia remedi' vota p'ntem ad p'ntes et p'ntatoz
p'ntemisse iudicium. ut p'ntationis b'ntem confusione
abrogetur metum. Proinde magnitudo tua cui q' ordinationem

quartus

indet pbiace promissa nre possessores volentes atqz tiales eandem
causam diligenti exaamine discutiat. quatinus nre eos sopiat quela
nobis pate facta iusticia non em deet post audientia vestron
negotium trahi agno post alios iudices debisset audiri et ut di
scutiat causam ubi qudm nulle nro mo post posito ad hept
alteri **Tharabaldo nro Comiti et**

Propositi nri est. ut provincias nobis auxiliante pbiectas sint. 12.
armis defendimus. ita legibus ordinemus. Quia semp angz pi
ripes obseruata iusticia Et quatinus probabile mptuone vint
tantu pmiss ad hinc pconetibz agatur Archotamia itaqz illis
fenna flebile gurgemipens nepot p calamitate tali conquectione
deplorant. Dnm sempone cura tenerior est. pioz asserens. ettheriam miz
nam maut p postposita dilectione eundem se libio mgali federe so
ciasse Et cum ornatioz cupit nobis thalams appare studuerit pous viri
nostre facultates enerte allegans ditatam filozum spolis. quibus magz
deint congregari. Ideo qz nos. qui de pda supplicantiu cosuemus
remittit. ad statuta dmalu sanctoru. ut nec mptucom supplicantiu
remiamus. nec adhzari negotium credula facilitate dampnemus. p
limitat vze iudico. Hanc causam legibus comittimz audiendam tot
in negotio omni in ciuitate pmissa. Medus suo sancte ewangelis
cum ebus honorat. quos p cum consensu elegit. Qui legim pos
sunt hie noticiam. quicquid pusti inus forma constituit nre eos consi
derata disciplina nri temporis proferat. Quia no deqz p vni eos
aliquid agere. qui ad nostra meruerunt regimla peruenire et

ut prebeant nreia exercitui Senatorio nro illust comiti

Emolumenta de esse laborantibus non oportet. ut et bone spei apia. 13
aditus aditus. et de pda nreia quela mpta compe satione claudat.
atqz deo providencia muni. que omnes reipn te partes pbi celesti sanoc
emissit ordinaffe cognosce. Et Collyse illust nro pro laboribus
et mte ad Cirimegem pannioma desinato. miz consuetudine veteri
victualia pbeant. quatinus Dnm meozato nro ncia frmit preparata
locus iniustis pmisscomibz abroget. Disaplinasqz no pot pnae
remus extatus. Dnm quod de est semp pmiss armatus. Hec at qd
emat. ne cogatur cogitare quod auferatur. Accitas moderate non
diligat. nec pot impari. quod nequeunt custodiri paucissimi et

ut compellat tributa solvere qui possessiones retinent Be

Agni pti germs est. alienis debet alte et pte paim et
emmi pgramare. ut qui pot erigi. no meatur audiri. pna quoz. 14. ii
dampna respiciat. Et is soluat tributum qui possessionis nosat habere

compendium. Atque id pnti t ante delegamus. ut go tthi p pten.
me tristas utraqq repdentes te imminete cogatur exoluere debitas
finitos. In ipsi em mictis conymendns exegns est. ne feda imita
tato. q tuurps scabies paulatim reliquos comprehendat. Si qms go
ingra nostra aggrept sps mte ppinatq abiecit casus eius appopit
titulis fisci nostri mibns veditabis. Et qui mste noluit pna solue
racionable mdeatur maxima pdisse. Em em denc ad fismte
leims esse devoti msi qm capim comoda donatims. quando mnplicq
de nostra hmanitate recipim. qnd stipendm mte psetur. Nam p. l.
beralitate mte causa tractet nos potius voluntaria t bnta polimq
qmi fortunas omi pblenamus. Et loco dromanariorum
qmi morte pierunt alios inquirat. **Benenaio mo senatori**

17 **T**lustris et magnifici niri Comite pnonem pggessione comping
dromanarios xx et i de cōstituto mo morte mcomodo fuisse sub
tractos. Qnde providcia mram. m q est pmi quod capi pnt
pntit repare consilio. hoc statuisse cognosce. et supra dictos droma
narios probare me aliqua dubitatione festines. qm ad opns possint
adonci repiri. Regum em labor opcrois valentes animo. et viba
qnt. ut confidentia mentis pzecllis obmare possit vndopis. Quid
em audientius. qm illud mfidm. ac vastissimū mare panno mte
navigio. quod elucari facit dsspatoms sola pmpio. Quayp mps
nospis hanc cautela hie te comenit. ut quēlam decongregat de
bilis. nō facias. cum nos robustissimos qnesisse cognoscas. Et

**Quendam sapientem qui fuerat ad gallias pro rectore destina
tus. Recomendat Romanis Senatori urbis Rome**

16 **U**tilitas publice causa. qnd m aim q semp expectat virū illu
strem comite Arigerum spectabilem etiam anliam contine
pene vrm. Quidm ad gallias epimannus digendum. Et eius
matritate copm titubancū potuissent corda fmari. Nomine qmpe
sollicita prudentes comenit hie retores. Et quēadmodū fuit mte for
matus ordo. sic curvat mstituta denot. Is rebus ad nostra vota
composit et glim cūilitat retulit. Et quod mte nos diduit dilige
ostendens belloz msignia reportavit. quem dēpdatim pē putamms
retm vrd reddidimq. ut qui longa etate vobis placuit. mte gior
fiat. cum emm adiecta bona comedunt. Quayp dīapline se pfati
viri romianis ordo resituat. Et qd qmet amozē pcpitur amms
denot. mpleat. Quatm q et excepibus tollatur licentia. Et quod op
tamms maxime locum nequeant invenire vnditate. Si qua etiam per
eius absentia culpa pvenit. mte nos mste conspēdācone coirigite pē

quartus

mobilitati vestre comenit agere. cui semp probitas placet. Cui nos spū
 mūisse cognoscite. ut erit qui ab antioribz pns mūme fuit emdatz
 legim distributibz refectur pcat go pns conscripti mro mlt
 tempibz iam probato. cui nūc est pūcanda segm. qui se hactenus
 pibz vrad omī laude tractavit. Et in tanta frequētia nullūqz repit ad-
 uersa iudicia. **Et possessionis ecclie aqmbzsqz persuasibz
 vasaubz occupatas pcurret restitui. Ibe mto pūblmū dūci**

Offinitam rem ab antiquo uge. qm̄m cam cōstat tōna blē esse. **17**
 deactam. ambiguitate nulla volumz titubare. Cui dect
 firmū esse. quod cōmēdat probabili mōne. Cui em quasse-
 mus. ubi nichil est quod corrigē deamū. Atz id pūti ē ante.
 pūmū. ut possessiones. Charbonē ecclie pūmū pūcē recordatō
 Alatū pūcē eccliam aqmbzsqz occupare pūa pūbū teneantur.
 equitatē faciās contemplacōm restitui. Anomā adūpāz nō hūmū
 in ecclie dispendio pūmū illūitās. Dm̄ nōstra dectat tempora
 pūcē confusa. Esto contra talia omī solitū. ut qui es bello clūqz
 similitate quoqz reddatū eximū. Sic et arma tua deo imante
 corrobōz pū mūcā mediocēz sernare cōtendū. Impūis em po-
 tūisse resistere nō pūales exūpāre. quādo omīs tūmēt libenter
 ei cedunt. quē glōpū in bellōz certamē cognōit. Ignamū
 forptan audaciā mūc mīl pūpū. Nemo plus pūmētibz impat
 quam quē pūa facta cōmēdant. **Et strūte pū pūbiter
 accusatus effōis fūmūbz. qnēpūmset anz in tūmūlis q
 ut cōmūctus pūmūatur. Amē z**

Onsuetudo est nōstre clemēcie probate nobis fidei agenda cōmūte. **18.**
 ut cum iudices tractatu maturo delectamū elctos. Locū pūa
 neqūcat mūenire pūpūcō Dm̄i signū ad nos mūltōz pūg-
 gēstione pūpūcōm laurētūm pūbūm effōis fūmūbz fūmūctas di-
 mūctas mīl. Hōm cadamū pūpūctatūm cōcupmōm qz mortūis itūlisse
 quem oportet vūmētibz qūcta pūcē. Non ab sūmūisse pūbiter
 tam cūdeli contagio pūis ditatas cōpūctatōmūz manus anz exē-
 bīlī qūpūmisse fertur affctū. Quenī pūam deamūsser egētibz dūe
 pūbām. nēl pūb equitate cōllctamū. quod te diligēte exāmācone p-
 apūmū mdayare. ut pū mūcti pūpūcōis cōnēnre hōmūz ambitū. co-
 tantūm fūe cōcludūz. ne possit pūpūmēre. quod em nō licuit mū-
 mīre. Scēlūis em quod nos pūpūctatūli hōnere relīnqūmūz mūpūctū
 maiore pondē. cūdmūqz vūmūctandū. **Et mūdīnatores fūmūti**

nam

19 **Q**uoniam et olei libere veniant ad portum Gemello viro senatori
 Etet principalem pro mētia fessa refondere ut asperitate capm
 mitiget leuitas inssionm Non enim sentit² incomodum p qd
 per aduēitū cōstat opprim. Concessa prosperitas ondit subleuatm
 Silignatū namq pstatom quam rebus omnibus mēmandis pnda
 definimē antiquitas in fūmto vino et oleo pnti tempe nō mbe
 mus sibi q remissio solutōis copiam possit pstatē promciis &
 respiciēt aliquatō fessi pnt salubritate dēcti Amis em ad vōden
 dūm nō mātēt largius em solita dispendia subrahunt. Porro
 nostros namq veniens nō pauciat ut certum nant possit ee re
 fugim. Si manus nō mauerunt exigerim. quos frequēt plus
 affligunt dampna q solebant mēdare nanfrugia Sic hūc forptā
 pē quiete tollerandūm qmū aut dūm provincialibus pstatē tu
 pūm q mēum dūis mēum cōpūlamus et **Et agri ab antiq**
principibus sancte dōi ecclie restituantur Gervasio viro sub
limi Senatori et

20 **Q**uod desideramus locum bñficiis inuenire ut titulos mē possim q
 pietatē erigere Ananto mag^{laxari} aliena bñficia volum⁹ intacta
 defendi Am⁹ ppa cūpim⁹ sponte ^{laxari} maxime quādo et illud cōpū
 nostre reponit² quod defisco sub antiqua solemnitate pstatue pro
 inde mūi vōen⁹ lū epī cōstancii supplicatōe compūm⁹ sacro sancte
 ecclie ipsis omī ingum veterim pūcipim pietate collatim et
 mē quorēdam vūmpatōe molēnta teneri Sed quia nos vti nllm
 volum⁹ fraudibus pūis pserim dūm in dispendio paupm detesta
 bili mente vsetur pnti ante decernim⁹ Et ea que cetero cōsti
 terim hūmanitate pūcipm deputata pūpūmōrata ecclie pūe
 aliqua inuimūōe pūpūat (manente pena etiam pūapori qm
 et veterim dona et ecclie probatur molasse cōmpendia et

21 **Q**uod approbando peritoris diligat ad mor ut sit diligētor Gemello
 mūis efficaciam tuam in pte credam⁹ et viro senatori
 mūct² et studiose defleat que nobis cognomīs displice Tamū
 solitum ad mōmō nostra nō desit ut mstruitor reddatis dūm ista
 pūpt breuibz pūpūis defmita pūpūide ordmātō nostra mllī
 mudi dēt migrata cūm nūitas temporis exēpēt onera in pūpūis
 esto itaq ad mūmēta solitatus quia licet sit semp ad hūbēda maxū
 tamē nūilis est in nūitate custodia pūpūebis ergo cōmūmūit² ut
 pūe possis cūm pūpūmālibz agere quēmadmūm nos respūis velle
 pstatē Anatū⁹ secūm de nostra grā cōpūmāris quātūm solitatus
 in bono de pūpūo studio habē cōtēmpūis et

quartus

De causam quorundam quod magis artibus intendant examinet

Argolico viro C. prefecto re

Intollerabilis exagis est qui prope maiestatem afficit inimicam et 22
 oblitus pietatis cunctis peccatis erroris et quae cum spabit venie locum
 qui tenendum contempnit auctorem ab ipso ritus et medio iam per famis
 contemnat penale mutumque amare. Quasi non licet in magis artibus
 temporibus parvis et magnitudinis itaque tue reuelatione compungit.
 Basilium itaque peritatumque artis proinde iam diu contagione pollui-
 tos in accusatorem tui exanimis personae intentione deductos. Cuius
 qua re nostram te afferis expectare suam. ut confidentius fiat.
 quod pietatis nostrae mandat auctoritas. Sed nos qui nescimus ale-
 gibus distemperare. quibus cordi est in omnibus moderata tenere
 iustitiam. prout ante determinamus. Ut cum quique senatoribus. i. ma-
 gistris patris nostris. Simacchio. Decio. Volusiano atque Tulliano
 necnon illustri viro Maximo hanc causam letitia exanimatoe
 penset. et per omnia nostris ordine custodito. si emen quod intedit
 fuit compertum ipsam legem quoque districtione placatur. ut
 rei abditae atque secretae. per hoc vinctae genus aculpis talibus ar-
 ceantur. quos ad leges trahere non potest nostra noticia. De qua re illu-
 stri nostro comiti Arrigho precepta duximus. ut omni molentia dese-
 sione sumota. si se occultant ad iudicium protulerint impetores. Ut
 vobiscum in hac causa repens. nec opprobrii faciat. immoxios nec
 leges suat enade criminosos re. *Ut quosdam ubique re-*
peritos perducant ad iudicium qui de artibus magis accusant
ut puniantur Arrigero viro re

Omnis opteat commissam et disciplinam Romanam civitatem in omnibus 23
 custodiri. tamen in illis maxime studiosior esse debes. que
 nostra et ante delegata cognoscis. Et ita te angustat gram-
 custodita iustitia. et angustata sumas nostri iudicii. qui nobis de m-
 tegritate hactenus plurimum. perfectus nobis sua nobis relatione
 declavit Basilium atque peritatumque magis artibus involutos im-
 peti accusatione multorum. quos. proinde intumat alienatione mentis
 elapsos. hos te peripimus. ubique reptos ad iudicium quicquid
 rale perducit. quod ut prout negotio nostra delegavit auctoritas. ubi
 te rependere censemus. Ut molentia omni defensione sumota. hanc
 causam disuti. facias legibus et sumis. et si rei omnis cumque impe-
 tuitur. fuerint. appbati. suam iubeant quam nostris definita
 sanxerunt. Si vero involentia eorum detestabili pulsat. i. vidia

nulla eos ratione optime patiaris quia in omnibus causis considerat
 quia illud si volumus. quod optimone nostre pietatis accumulatur

Donat antiqua loca desolata in libertate Elphidio Diacono

22 **I**n lucum cedunt que bene mihi conferuntur et de ipso. quoniam magis
 acquiritur. cum optimis digna instantur petitionis tue et promitte
 tenore compingit loca in Epolitana civitate que iam longo
 situ squalor vetustatis obduxerat splendorum reparandis ex petere
 ut rebus antiquitate confinis. nominatim factus adulta reddatur.
 et beneficium tuo redimina compingant. que amioptate inclinata cor
 tuerunt. quod nos respectu minorum tuorum. et imperii longa seduli
 tate sermone libenti animo duximus amendum. ut et votis in sta
 posterum tribuat effectus. et civitati reparandis crescat ornatu
 Atque id petitioni tue rebus prius humanitate largimur. Quia porro
 cum arcola posita sit. Si tamen publico usui non deservit
 absoluta liberalitate patiaris. quia in licentia reparandis acci
 pimus potius prima quam donatur. Hanc igitur ante suffulget
 in proprias locis edificandi prime fiducia. nec aliqua in po
 sterum metuas questionem. cum te et civitatem tueatur utilitas. et
 reverendi principis voluntas et ut quendam bene mihi tamen
 promoveat ad sacrum ordinem candidatus Argolico mro il

24 **C**onstat enim de se promerere. qui ad sacra et lupi pontificia
 ordinis cupit fastigia pervenire. Quia enim suggerunt bone
 appetentie nuntii. et in qualitate desiderii post honesta mens
 cognoscit. Quis enim palestre arte ignarus. in gradum luctatur
 nitrocat. Aut quis etiam miscatur. quod virtutis consilia. non
 predebet. In his conatibus egro languescunt. que minorum promer
 conibus nominantur. pro more go professio est collegimus desiderasse
 primorum. Quoniam quod de se indicium tradit. qui ceteris gradus expect
 dignitatem. Hic go desiderius pietas se nostra indulget. qui et
 in spem erigimus nota mercedia. Quod domini pronectum quoniam. pro
 bitat studia plus amictur. Promitte illis magnificencia
 tua petri parietum luce aspiciendū. quia iam gratitate senatorum
 in alium sacri ordinis secundum primam consuetudinem curat
 referri. Quod et tanto cetum proficiat nuntii. et candidato de sacro or
 dine crescat ornatu et Appbans iporum civitate anti
 quam omnibus in assilia constitutis

26 **L**ibenti animo antiqua ita pos beneficia custodimus. cum et no
 nova prestare prius utilitatem cupiamus. Sermone quippe ter
 minos ignorat humanitas. et novellis daret blandiri beneficiis

quartus

post longa tpm restituit. Proinde immutata vobis. quam regio
vestra. constat principum privilegio copiam. hac ante largimur
Nec vobis aliquid noue psumptiois pacem imponi. quos ab
omni volumus granarum vindicare. Tempus ptea pntis anni
relaxat vobis clementia principalis. Et et illa positio
accipe que vos no contigit postulasse. Spā est em perfectu
pietas. que anqm flectatur pabus nonit respicere fatigatos
Et debita munus perquendam officialem exacta dupli-
lego restituant. Tertuliano Saion 22

Destabilis est qm omis minua. Et qmquid con leges ad 21
mittit. instā executione dampnati. Sed malorū omī pbat
extremū inde de tementa pscipere. Unde arduū auxilia pōere
Exaggerat em culpam. in cōfūd vā crudelitas. et manus reatu
pondus est in opinata decet. Vir spectabilitas itaqz petus ad
miranda nobis forte conquectus est. Saionis amare timentem
Quam ei contra violentos indulgē in se potius fuisse grassa
tam. Ita ut ictum gladii in se dūpm aliquatū hosti retar
daret obiecto. Subiecta qz est vulneri. manus. que ut in totum
truncata nō caderet. iamqz percussa robora pstituit. ubi las
sato impetu. chorusa fū. aces corporis extrema pstrinxit. Exe
rili ca pī. auxilium pū homiez impugnavit. Et solaciū pspite
subtratta armie exdesepone nātus. Hns multo acerbiora pō
mēns et quasi legio veniet ad pūm. Ita scelus pūm enor
mi executione tūpam est. At io mpe in illos pietatē nostre
ira conpūgit. qm benigna mssa in tūculenta mīstia muta
uerunt. Nam que erunt refugia supplicanti bus. si et nostra bñfi
cia vulnerabunt. Et proinde pnti mssione cōpūm. ut qmquid
pūpceptus arma comodi nomē decans cōmodati supplicanti ac
cepit. quasi oppugtor mētus. a te constructa in dūplo cognitum
ei exoluere. Quia pūb pena restatū dignū est. quod mproba te
mūte constat extorūm. Deplaga vero quam educto gladio te
mezarus pūmptor mfluxit ad iudiciū comit. Dode dictū Saio
te compellente. veniat audiendū. Et secundum auditoz sciez
que male cōmssa claruerunt. pūc aliqua dilacōne componat
Tūcūm vero posulanti contra in cūles impetū ex mīa mssione
salua similitate pūstabilis. nō exemplo accusati. sed cōsideracōne de
center electi. 22

28. Cognoscat causam scriptam ubi quidam officii quēdam
voluerant. Dode nro comiti 2c
Questionem probamus. tui indicanda comitum. quia dignus
est ut alios sequenda decerne. qui sibi modum vixit est.
Attūne commercium imponere. Petrus itaqz vir spectabilis
armam Gaionem nostrum. qui cōsilio omē pro eis tunc dī
rectus. conito gladio se affecit miluerasse. Defensoremqz fecisse
quod nix inimicos potuisset audere. Hoc te et lūma volumus
disceptatione cognoscere. et probali pna tūmare. Denatim
nulla temptare anpis sit. quod nobis displice cognoscit 2c
Repheudit pro eo q tuqdam queperunt in comoda tui
debuerunt optare augmenta Ar 2c

29. Quenēne tua romane. Si loci vīd cogitatur antoritas
Solita illa debuerat expecte. in quibus argumē mī pīae
Quid potuissis pūti tempore urbano culmī cogitae tam pīam
quam meremita senatus. quando fame pīles proficit. quod
ordo pater acquit. Sed qntum mri clai pīmi armentozū testat
nīssa suggestio in cōzimm fēdo amibit. De niora eius ordinis
qntis incomoda. tui optare debuerat augmenta. Quid em am
plius ēē possit modum quam nris in pīonibz expedit pīplica
tūm vota pīpende. et post pater pīceptōis affatū. p dīa fū
est. ad hnc regimū pīpendū indīan. Sed nos qm bus cordi est
post pīam culpam nō statim desperare vīdētū. Ad āmōm
com potūis in pīa comitū. ne sit nra dīstratō mīma. quam
lēms patia nō pīdat. Qdco q pūti ante decernim. ne mīpī
mibus nris nulla dilacōis calliditas affratū. quia nō hī
venie locum qui delinquit amīcōm 2c Indulget ut
in domibz depolatis et dirutis hītatōes edifiet. Alūmo
nro Illustri Patricio

30. Ecce quidem cūctos angūta pīa pīe cogitare. Sed eos maxie
quos respūblica. pīi pīmis honoribus obligant. Quia rāo
verim est. ut enī nō sit plus debē. qui nīps ē maiōra pīpīe
porrecta itaqz pīpīatōe testatus es tūbe porritūm. que mīta
domū palnatam posita forum in modum arce decēne mīlūde
Pīpī imponendis fabas licentiam condopari. ut et pīnatūm
edimū hītatō protēdatū. et antiquis quēmbus nomitat arpat

quartus

aspectus Ita sit ut quod per mentem potest labi. mandatum indeat
diligentia sustineri. quia facilis est edificatio ruina incolarum sustineat.
ta custodia Item cito vetustas decoratione resoluuntur quod homi
pntia non tunc. Unde qui vult fabricare cupimus nitore componi
fingentem facilitate admodum postulatum Ita tamen si res petita
aut utilitati publice non officit. aut detori Quia pro rebus sperat
petens imitare. ut dignus romanis fabris habitator appareat per
fectumque opus suum laudet auctorem Nulla enim res est. per quam
melius possit agnoscere. et prudentem ingenium et largitatem affert
Et agne ductum quem melioravit celitus perficiat Emilia
no viro Epistopo re

Hoc finem deus perducit. que prudentium intentio ipsa est suscepisse 31
quia per ipsam laudem parit. ita et mitipacem generant. quod
in modis egra conatibus deserunt Defectus enim rerum ad
conspicuum titubare. aut vires arguit defuisse. Quia pro sitas
vestra atali oblatione reficiens Nam que in agne ductu re
faciendo probabili cura ex nostra ante suscepit celitus ad effectum
faciat pervenire Nam quid apertius quam ut scienti plebi pro
moderat agnas Sanctissimus ille sacerdos. et humana providentia
eos faciat. quos etiam miraculis pasce debuisse Quia tamen enim
antiquissimum populum. qui israelitico populo longa auiditate pectore
deserui stultitate latentes copiosos eduxit. et ad implendum miraculum
inde fecit curre humidos liquores Vbi erat sita durities Tu
autem si fontes virgines saxorum constructione deducis hoc labore tuo
ipsas populo quod ille miraculis re Et quidam super re
bus testatis commemantur Dode Saioni

Quam in omnibus clavis neminem inspiciam custodiri. quia 32
regni deus est civitatis affectus In eis maxime. que
fisi mi nomine promittitur Non quodquam detestabilis calump
nia invidiam regnant affligat patimur enim propari salva civitate
per leges. ut me arma semper possimus esse victores Nam qui licet
pervicaces sperat non debellat ad ipsos Marini itaque relatione com
primus res testatas apert Johanni quondam sub emissione arogi
phi fuisse deportans Et quia nobis compertum manifestum est. quod
ad preceptum negotium pertinere potest Ideo quod prout ante precipimus

De noxam p[ro]p[ri]etate Johannis filii q[ui] eius Tammund modicata
 executione committas Et si testata iuste se retinere cognoscunt
 equitate cōsideratione restituant. Sed ad minus competenti spon-
 sione p[ro]missa ad cōsularem Campanie veniat legibus audiedi
 ubi coram partibus posit te imminete. quod forma continet
 sanctimoniu dñalm cōp[re]atur Ita ut nullo p[re]iudicio nulla
 iniuria nullo dampno innocēcia p[er]gruetur. ne a hunc accusatō
 invidiam tuam facere mēdatis offensam et Virtutem legum
 emiat et describit et amittit ut saluentur p[ri]mi iudeor[um]

Iudex rante morantibus et

33 **O**stodia legum. civilitate iudiciū. et reverentia p[ro]p[ri]etatis p[ri]ncipū
 nostre quoq[ue] testatur de votōis exemplum. Et nō em melius
 quam plebem sub p[re]cepto Regē velle iusticie. ut comento
 multor[um] disciplina h[ab]eant sit adinuicē voluntatem hoc emm
 p[ro]p[ri]etate ab aggreffi m[er]ita in humane cōm[un]is reglam aggreffat
 hec ratio a p[ro]p[ri]etate dñit ne arbitrio capali vagarentur. nos
 dñino regi cōplio volūnt. Ablata itaq[ue] supplicatōne deposit
 deposita p[ri]mlegia vobis debet saluari. que mēdatis instituit p[ri]m
 m[er]ita legum p[ro]mota deatēnt antiquitas. quod nos libenter
 annuimus. qui mā nōtōrū ad nostram cōp[re]m[en]t[em] reverentiam
 custodi. Atq[ue] id p[ri]mā ante cōp[re]m[en]t[em] ut quētm[od]o legum sta-
 tuta cōm[un]uerint ita vos illibata p[er]nent. Et natūq[ue] quod ad
 civitatē v[est]rā cōstat esse ceptū de votōne p[ro]p[ri]etate teneatur

34 **P**erquirant aur[um] et argentum in t[er]ra custodit m[er]ita
 Indentie nos est in humanos v[est]r[um] et Gode Salom[on] et
 talenta fr[atr]is abditā connotat. comertūm q[ui] v[est]r[um] m[er]itū. non
 dicere mortuor[um]. quia et nobis m[er]ita p[er]cunt. et illis in m[er]ita
 parte p[ro]futura relinquitur. Metallo[rum] quippe ambu[us] solatia
 p[ro]nt homi[ne] Nam dñit aur[um] vena p[ro]m[er]ilis est. relique t[er]re
 si iaceat v[est]r[um] t[er]rat ad p[ri]mū. Quidō et ap[er]it v[est]r[um] p[ro]p[ri]etate p[ri]m
 que tenacit[er] manib[us] rep[er]ge mēludnt. Atq[ue] id modorata.
 m[er]pone deatēnt. ut ad illū locū. in quo late p[ro]p[ri]etate
 p[ro]p[ri]etate p[ri]m p[ro]p[ri]etate t[er]rat cōp[re]m[en]t[em] Et si an[te] ut d[icitur]
 vel argentum fuit. tua m[er]ita g[ra]tione deatēnt. cōp[re]m[en]t[em] p[ri]m
 fidelit[er] vendicab[is] Ita tamē ut abstineat[is] manib[us] atmerib[us]
 mortuor[um]. quia nolūm[us] q[ui]er[is]. que p[ro]p[ri]etate scelerā possunt et
 p[er]iri Edificia tegant emeres colūmpne. vel mar mora ornet

Simi irigant oppre. Nam licet pro guali pementi admittat
 prorupit. ptiens cum istoz culta vastant. Adit em semp flumme
 aluenm pmi. et licet molit egrediens vicina secmdet. illud tam reddi
 perule quo collectus mfluit. Unde nre fuit cmta vastatone dicit
 porrige. Dextam salutare. ne ingti dicant se pisse solda prodespense mto
 mptant. potius leticie qm vitam. Italic defensoribus psterunt. Tribu
 ta em attritibus no dent exigi. per quos tributarios feliat ex qm pmi.
 Dicit proillis m amq. quod regi no pot mptare pbiecta. Et em m
 dispendio p pitate gothoz nos mtra p bniq. ne hosti vntem illa
 de causam pms litigatam et mdis definitam no pnat im

lite reprimere Theodosio re

31 **O** fect pndencie mte curam pbiectorz negotis adhibe custodiam.
 qma nre ordmatoms illa fieri dent. qm regiam possunt dmo
 mare pnciaz. Sic em credim. Quia memor natalim tnoz ad te
 abitas em viciom. et illa sola dilige possis. que et nos amare cogit
 psumi forpam oblatentur exempla elongantim se agencie mors pnt
 sta recordi. Similes am fili pmi poma mox pamt. Renata itaq
 fclw nobis aduocac coqngms est. nobis delegantibus cogntores mdi
 ratum se con ingulnam nomie post longa mtralla temporis mermisse
 Et excuris dampnis q confecto. mram tand pspexisse insiam. Nec
 tamc litigant. mptam cessare calumpniad. Pmi redimms latus te
 mitate mpegmt pmplicat. Et no tantum emendi votum qm qm p
 se mdeatur adpam. Quia p p nobis mcentibus mdeata cognos
 cognosuit. nec costat adpam pzonotasse legalit finem mte nego
 cium. m pna manere facias firmitate. ne longa questio litigancium
 no tam vigeat puma. sed enertat. et quod sit ambitu luti causa.
 videatur esse dispendi. *Ne grauent m censibus m terra sili*
constituti ffauisto preposito re

32 **O** m omes reipn. nre partes equabile deidemms ang. Quo
 menta cam fiscalim tbtore mssimo pmt pensanda mdis
 Quia sermenam mmmms est qm illatoms accessio. qm qm
 pars profiat. tantum se hec firmitate pbdnt. Sed anobis qm p
 utilitate stabili volum. dntur mtrate cospit excludenda est dispendia
 semper. enormitas. Nam augmeto pio tmmms pma deficiat. mptat
 q magis deesse qm nra est mmmms deatmsse. Proinde illms
 magnitudo tua gmmapas atq pontinacms nobis pmplicasse cograt.
 a Hamaria. Sed et probo discuporibus mgnis se oneribus mgnatms
 mgnatos. Tm pilitas gemma lotoz nulla pbi angmetata si ppatatne
 repugnante pquid. na quelibz codit mptaria. nec prodest mmmms la
 boris mpendere. quod ubertas loci non agnoscat ad mltare. A bi p

tempus addi ubi multa pferat. inde et nata terna. quia non est agendum
una fecunditas. At id consuetudine eis psumam renovandum et ceterum
ut patet odonatus tempore terna soluerunt. Ita et nunc ab eis psumas
necesse est. si magis amplius probatur adiectum consideratione
defectum. inquit submonemus. Nole enim tale aliquid indici. quod sit ne-
cesse remoneri. **Et qui bona morum diripuerunt perperam**
restituant. Quid. Spatio. et

Liter ceteris quibus humani genus sollicitat. illecebras. psumas. mala. **39**
est. alienarum rerum turbis ambis. Quia in inimicis raptata rapit.
In istis ponderibus non psumat. Aniam psumas. rudem esse omni
malorum. et loco duna testatur. que tali sorte potita est. Et omni multa
rapiat semper egeat. Quam prope vicinitate gnis nostri. sit nti qz amnis
nostris coalecere. ut illi nec initia concedamus. Quid enim facimus
pides amno. in splendore natalium. Illud te potius decet elige. quod
nos possit ornare. psumas. psumas. Non decet mlgare deperim.
quia genus psumas esse conspiciat psumas. Corrigimus itaqz te psumas.
tamenta psumas. in quo ad huc non debemus esse diserti. Domitimus
itaqz vir spectabilis. data nobis psumas. conqueptus est possessiones
nris psumas. ab hominibus vestris anpi temerario neglet. legibus
fuisse psumas. Quid enim oportuit recipi si nec indebatur expositi. Qz
quia de vobis non patimur. dincus obpsumas iactari. qui gnis clauitute fil
get. psumas ante ceteris ut imminere. Quid psumas nro si momenti
tempora suffragant. occupata nro cum omnibus que ducta psumas.
plicanti faciat. psumas aliqua dilacione repitui. Et si quicquid partibus vris
delegibus credit. posse. compere. instanciam personam ad nostrum co
mitatum destinare vos comenit. ut intencum. psumas psumas equitate di
missis feratur. psumas. quam inris dicitur amcas. Quid psumas psumas
omni conenit. psumas moderata similitate psumas. quia tm potentibus
leponis crepit invidia. qum psumas posse creditur. qui fortuna inferior
comprobat. **De relevatione opprop. (ictoribus) probum**

Districtius aliqua inbe compellimur. amore instancie. Quid ita innocens **20**
fortunas clemencia psumas nri psumas instancie. Trahit enim ad mias
qui potuit psumas. Et hoc hie lufsumus medietate psumas. ne psumas
salua. interim moneat ad dolorem. quia crudelitas psumas h. inuiles
psumas. invidia psumas. Dat itaqz psumas allegat. Capsum vsum.
spectabilem nostrum. Quid psumas psumas. ne possessio armatima. qum
psumas v. aconge eius. Quid psumas inris fuit psumas merita.
postposita dilacione cum dincus omibus psumas congi reddetur. Quid
psumas psumas psumas sollicitatam lacrimabili. quereatur inporom. Adde
nro instancie postea fuisse psumas. Et si psumas vris de canse qualitate

provenire ad unum comitatum tunc destinarent. ut que comitatu committere poterant velut amplexus fontibus emanarent. Quia propter si nullo modo incipiantur asserta per officium nostre sedis Capituli decernimus ad monem. Et si nichil est quod pro parte partis possit opponere. quominus in hac causa pulsetur. vis intentionibus rursus occurrat. pen ad comitatum venire. pen in competenti foro migrare maluit. quia nullis nratatem longinquitate. nisi quoniam suis comodis hoc expedire cognoscunt. In locum quidam. beneficium nostrum preciam damnis. Et ideo non debet in iuris imponi. quod metum optari et

De relevatione oppressorum Johanni

21 **P**ropositum regale est spiritus labe fortune. pietatis remedio pervenire. et acerbos casus inimice melioris sorte mutare. Patet siquidem supplicatio congruentis virum spectabilem et manum legum artificis quo callet elatum. personam tuam abiecit. et emendationibus impetum. et eo usque pervenit. et indefensus contra iuris ordinem vicarij urbis eius rone sua dampnaretur. Nunc autem religiose mentis affectu odia mundana non dampnasse auctori quod non timet displicuisse periculum. Et id si nullis impugnationibus eterna affecta. Leporem non patitur. missis in herere. quam suis constituit machinationibus displicet. Quapropter in abolitionem missa sua. que a vicario urbis rone pro hac parte noscitur promulgata prout te omnibus quod rebus nostra reddit auctas. ut nec nullo tempore calumpniat si hac parte formides. sed ne cuiusmodi fortitan plectenda te mitas interpetum reparare possit audacie. patuam albini salinis legibus tunc te deputata communit. quia in egi eum si volumus in emulcrinis quotidianis labor est prognosticali amete tractare et De pietate et defensione humilium Argolio Pontifici Theodoro

22 **B**ene principalis clemencia suscipit quos pietas pna. Rex desinit. quia sub parente publico gemitibus mune reuerti. Et amissio. Ad nos siquidem mze reuertit infancia desinita quibus vniuersorum hominum perficit maremeta clauisimorum igitur adultorum maritiam atque maximi nos quela pulsant. Cum passibus diebus primis luctu essent volue pancia. et in ipso leti tempore soli. cogentur. Epitiam symmar. Delitac nam pio neglexisse contemptum. cum ne fine etati. ne lacrimas ista cogitare genus infame videatur. Cessat enim luctu ambitus. cum vacat ad ploratus. nec mens planctu aliud capit cum eam qualitas pietatis implemit hoc indeli preceptone capta. Turrem curi atque

quartus

Commi amphitheat' illustis recordationis pris cor' detestabilis
 ambitu avus suggerunt fastibus expectam Senoz mpidatorz
 no humanitat' nullus zenotant affcus no pml' termit. cap
 granamit infamia. cui no pboenire mto pudore qumatu
 esse iactura Sed nos qui regulas veterum qui pietat' monita
 sernamus salub' ordinacone tepemus ut si quondam patinus
 atq' magnificus vir Solipamus no deant pferim. tmm
 germe senatorum pi supplicium pmpmemorata loca commi
 nre possedit. filis pure no deant pferim tmm germe senato
 rum nonis cupiamus bnficiis emtre no mter ipa initia
 spe adulte etate aliqua lesione compme Atz io illustis na
 guificencia tua. si qmd tale factum esse memit nomit cor
 rigendum Ale magna psumptione venerandum examen
 senatori ordinis teneretur et **ut incendari culpas ho**
mini mcedns vmducantes legum distrucione pmanet
Senatori vrbis Rome

T' his romane celebri opinio pio conservanda est nichil **23**
 omia mstituto Nec vicia pegrina capit. que semp se
 de mox probitate iactant lenitates quippe peditommi
 et ambire ppe emitat' mcedim. no e nulle romanu Qdd
 q' m actoribus fuit legum est servanda distrucio. ne detestabi
 lis affectus aspectus mcedij adimitatoz nefandam vulgi per
 toza comprehendat mri illustis atz comit' Arigeni sugge
 sione compm q' mcedoz quela se fuisse pulsatum. q' m dnoze
 cedem prozupit semilis audacia Et hoc tmm fuisse. prodi
 strucione publica iuferatim. statim plebis inflammata coten
 to Smagogam temerale i duxerunt incendio coaremandam
 culpas homi fabiaz exadio vmducantes Qm si qms mcedoz
 probactur excede. ipe dekmisset m mze pbiacere No ante
 mstrum fuit ad peditom' feda coturri aut fabiarum incendia
 festinari Sed nos quibus deo piciante cordi est pperam com
 missa digere. ne tunc pppit placat' moibus comenire.
 pna ante decernim q' ne causam pmp mcedata ltimia discus
 sione noscat Et mrasores pacis quos reos potit' huius mcedi

reperit distributione huius reseruat. quia nolimus aliquid detestabile
fieri. Unde roma gratias deat accusari. Illud pari ratione con-
fentes. Ut si aliquid sibi contra indeos rationabiliter quicquam credi
poffragari. ad dñm iudicium veniat audidus. Ut quem reatus
involuit conpiza condempnet. Hoc em nobis vehemet diffi-
cuisse cognosco. ut intercomis vanissime plus usqz adēponos
pvenit falsitatis. ubi totum pulvere volumus esse compositum.
**De causa tractanda et possessionibus ministe occupatis resti-
tuendis. Viro Venerabili Episcopi re**

22 **I**ndignum est contra eum quela. cui pnt reuēcie mā suanda
quia nescio quod admissum grane credit. ubi contra reuēdos
plenitudo nō tenetur. Ethephams siquidem flebili adi-
cone coquestrus est. Casam enis pū ante decessorem p de-
cessorem. vestrem longa etate possessionem. in hos ferentem
necēs ab hominibus eū. cui p dēp. despecto imitatus ordine
fuisse pnaam. Quod si ita factū esse cognoscat. eam mstie con-
pderatione moniti mē resitente supplicanti. Potet em a nobis
corrigi. quod avestris familiaribus nō debuisse admitti. Quia
si partibus vestris in tā momentaria vel principali iusticiam
ad offe cognoscat. Tractato pims diligēt inspecto qz negotio
quia sacerdotum non deet pretendere improba. litem instancā
legibus ad comitatū nostrum destinate personam. ubi quā
litas negotii agnosci deat. et finiri. Quia pnt pntat vestre
aūm nō gūetur. nec se fallacibus vobis doleat accusatum.

Unu. **U**ltimo maior est opinio purgata. qm si de se mentibus quibus
nō fuit impetita. **Ut quibusdam de priā ppria ad eos
mīs Comitibus Defensi et iudicibus** 22

21 **M**comitatū supplices herulos auctore deo nostris venire
populū conspiciunt. quibus namis est p bēda p b vōdē
in pūa vestra ad hūc provincie pūc laborare videantur. mo-
pia ita qz pūa mppone comoniti. et namis eis vpm vōp.
ad Chanemante urbem et amonas dierū quāqz pūc aliqua
dilatione pūate. ne aliquid nobis eis naterim deesse faciat.
Quatinus provinciam se deseruisse remnam copie mentione
cognoscat. Sit qz illis uberior p egrima terra qm provincia

quartus

De cā cuiusdam genera in iudicio committat arbitrio et nar-
tetur legibus Anrinaldo mro re

Omnem pietate nram petitiones supplicum salubri ordina- 26
tione disponere. quia subiectorum anni reuelantur. quocirca
merentium quē la componit. Vir spectabilis itaqz libe-
rius dolenda nobis adiūne suggessit. congem nam. i. vestro
iudicio. cont. meis ordinem pgranatam. Et si ita est remotis
iudicijs apud arbitros quos parēm cōsensu eligūt te im-
mūte cā legibus audiat. Et si illic finis negotij neqme
moveri per instructas personas. si tamen ipse venire nō eligit
nostro comitatu occurrēdi licentiam partibus nō negamus
Cpbi nec redemptio sit forte suspecta. nec insidiosa possit no-
cere calumpnia. 27 Precipit subpena ne veredar in
velocitatem nam rebus multis inguent. Bndisalca.

Hona solitudinem ferenda sunt. que cōtinuis 28 LA
heretis subiacet. noscunt. 29 Et admodum em subiecto
credendum nō est labori sufficim. Sic impēdum utiqz si
mittat excedi. Incomētum pquid improbe psumptum
est neglecta custodia legatorū itaqz vroz suggestionē tur-
pales equos vpurpatone frequenti compm. fatigari. Et
quos nōtationis publicis cupim. custodiri in vpm cognom.
primate voluntatē assimi. Atqz id in vrbē roma ordinatō
pfecti ptori et mgi offitōz quonqz utilitas nāpē te repde
censuris. ut nullum gotthorū. uel romanorū exinde egredi
pariaris pdictorū dignitatum nōs agentes forte dmissum
eo q vobis frequē vpurpatum esse suggerm. si quis in it
his. quibus hec cura mandata vobis psumptuos fortassis
assumpit cum libet nationis fuit. vel honoris. per vni cpm
centum solidos mulcte nōmē cogatur instruere als inferre
Non q tanti estimanda sit vni inmenti lepo. sed quod gndi
dampno repmenda est mptima psumptō. Nullum pceda
raioni disturps facē pariaris. sed ad tam. qm directō fuit
vno tm itinere pmittat. attende. uel redie quibz in ppiore
multa cadat mēdta frequēcia palhipozum. 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100 101 102 103 104 105 106 107 108 109 110 111 112 113 114 115 116 117 118 119 120 121 122 123 124 125 126 127 128 129 130 131 132 133 134 135 136 137 138 139 140 141 142 143 144 145 146 147 148 149 150 151 152 153 154 155 156 157 158 159 160 161 162 163 164 165 166 167 168 169 170 171 172 173 174 175 176 177 178 179 180 181 182 183 184 185 186 187 188 189 190 191 192 193 194 195 196 197 198 199 200 201 202 203 204 205 206 207 208 209 210 211 212 213 214 215 216 217 218 219 220 221 222 223 224 225 226 227 228 229 230 231 232 233 234 235 236 237 238 239 240 241 242 243 244 245 246 247 248 249 250 251 252 253 254 255 256 257 258 259 260 261 262 263 264 265 266 267 268 269 270 271 272 273 274 275 276 277 278 279 280 281 282 283 284 285 286 287 288 289 290 291 292 293 294 295 296 297 298 299 300 301 302 303 304 305 306 307 308 309 310 311 312 313 314 315 316 317 318 319 320 321 322 323 324 325 326 327 328 329 330 331 332 333 334 335 336 337 338 339 340 341 342 343 344 345 346 347 348 349 350 351 352 353 354 355 356 357 358 359 360 361 362 363 364 365 366 367 368 369 370 371 372 373 374 375 376 377 378 379 380 381 382 383 384 385 386 387 388 389 390 391 392 393 394 395 396 397 398 399 400 401 402 403 404 405 406 407 408 409 410 411 412 413 414 415 416 417 418 419 420 421 422 423 424 425 426 427 428 429 430 431 432 433 434 435 436 437 438 439 440 441 442 443 444 445 446 447 448 449 450 451 452 453 454 455 456 457 458 459 460 461 462 463 464 465 466 467 468 469 470 471 472 473 474 475 476 477 478 479 480 481 482 483 484 485 486 487 488 489 490 491 492 493 494 495 496 497 498 499 500 501 502 503 504 505 506 507 508 509 510 511 512 513 514 515 516 517 518 519 520 521 522 523 524 525 526 527 528 529 530 531 532 533 534 535 536 537 538 539 540 541 542 543 544 545 546 547 548 549 550 551 552 553 554 555 556 557 558 559 560 561 562 563 564 565 566 567 568 569 570 571 572 573 574 575 576 577 578 579 580 581 582 583 584 585 586 587 588 589 590 591 592 593 594 595 596 597 598 599 600 601 602 603 604 605 606 607 608 609 610 611 612 613 614 615 616 617 618 619 620 621 622 623 624 625 626 627 628 629 630 631 632 633 634 635 636 637 638 639 640 641 642 643 644 645 646 647 648 649 650 651 652 653 654 655 656 657 658 659 660 661 662 663 664 665 666 667 668 669 670 671 672 673 674 675 676 677 678 679 680 681 682 683 684 685 686 687 688 689 690 691 692 693 694 695 696 697 698 699 700 701 702 703 704 705 706 707 708 709 710 711 712 713 714 715 716 717 718 719 720 721 722 723 724 725 726 727 728 729 730 731 732 733 734 735 736 737 738 739 740 741 742 743 744 745 746 747 748 749 750 751 752 753 754 755 756 757 758 759 760 761 762 763 764 765 766 767 768 769 770 771 772 773 774 775 776 777 778 779 780 781 782 783 784 785 786 787 788 789 790 791 792 793 794 795 796 797 798 799 800 801 802 803 804 805 806 807 808 809 810 811 812 813 814 815 816 817 818 819 820 821 822 823 824 825 826 827 828 829 830 831 832 833 834 835 836 837 838 839 840 841 842 843 844 845 846 847 848 849 850 851 852 853 854 855 856 857 858 859 860 861 862 863 864 865 866 867 868 869 870 871 872 873 874 875 876 877 878 879 880 881 882 883 884 885 886 887 888 889 890 891 892 893 894 895 896 897 898 899 900 901 902 903 904 905 906 907 908 909 910 911 912 913 914 <

me denariis sic volumus. non migrare censemus. Iuciani nam
prodit quisquis perim multa portant. nec cogitat decelerare
qui delicata se maluit comersatione tractare. Brues demum
pellagios transire. per nos lapillos vinctis pedibus implen-
tuntur. Et nec cornu lenitas vento nimio capiatur. nec
natma celitas. iniquis ponderibus inguetur. Hoc imitari
nequeunt. qui se ad pu cas nescitantes cecos esse cognoscunt. Et
non quinquaginta solidorum militiam iam non veredarum. sed cata-
fulepis incurrat. quisquis ultra centum libras per hippum
credidit onerandum. his autem qui scripturam dignitatem
necibus in urbe psete observare pppim. quatinus ex regis
qui ab illis detectus fuit executione tua pppia cōdempnatio
pmatur. Si quis autem intempus culpa protulit collectam.
quitate per nicos agentes summipus summom volumus
applicari ut curialis tractus inde heat remedium. Si har-
temus pppit incommodum. Mundanis pppis rebus frequet
nasatur de adustate pppitas. ut homines. cum lede cupiunt be-
neficia frequetis largiunt. Et omnia sic efficit ac diligenter
implebis. ut pronocati bonis actibus devotum tue et monod
comitte debeamus. **Datur licentia ad certum tempo-**

in acm te provincie de urbe egrediendi. Ensenbio mro
28 Post tumultuosos urbis solatndos tediosos. et obprnatom
molestias ingranates magnitudo tua. provinciali qm
anemitate deprecantur reatari. assereus occupatoni tibi
causas pntibus emerisse tempib. quib. expedit in tali
desideres gaudere pntate. Et quia vere illa pntas e que m
mssomibus datur cum e tempus fuit occupatoni emerpm
octo mssimu miduas in lndmie dulces recessus mra ante
concedim. ut ex illo tempe pppientent. cum to egredi ex mbe
dmo fanore contigit quibus pacti multoz de pdie ad romanat
sedes venire festina comectri nobilmm condigna tms moib
comersatione reddendus. **De testando pella deputat pppm**
provincie omni p provincialibus et capitat defensorib.

29 Dstrictio semp pstrahi no del regie mssomis. ut andati
metus compmat. et lacatas spes futura refoncat. **De ppp**
cm de mclata commat plus efficit. quam pena copom

quartus

Et id aspice fridabaldum locis vris posse ce n p m m q. qm ab
 accōnes amaliu l t m a s e m t a t e c o h e r c e a t h o m i c i d i a . r e s e t
 furta condempnet. qmctos qz vos ascleratz ausibus reddat
 quos mte p m m p c o m i g n a d i l a t e c o m t e c o m p o t i . v m t e
 b o m s m o r i b u s i n s t i t u t i N u l l u n a t o . n u l l u p r o m i t h o r
 excuset N t e e s t v m d i t e s u b i a c c a t . q m p m s m o r i b u s
 o b s e r v a t z d e n a t u r a m i r a b i l i c u g d a m m o n t i s
 t o t a m v a s t a n t i s p r o v i n c i a m f f a u s t o p p t o d e c o m p e n
 s a t i o n e s e c u n d u m s m e n s u r a m

Quoniam regnum montis hostilitate vastati clementie 70
 nosse supplices lacrimas profuderunt. ut agroze fructibus
 emendati subleventur onere t b u t a r i e f r u c t u m s . q u o d
 fieri debe nostra mto pietas acqmeat Sed qma nob d n l i a
 e v m i n s e m q z m d i s c u s s a c a l a m i t a s m a g n i t u d i n e v r a m
 aduolam p m e N e a p o l i t a m t e r r i t o r i m p r o b a t e f i d e i v i r m
 p a p i m q d e s t i n a r e U b i n t i t a s i p a d o m e s t i c a q u a d a m e .
 p o n e g r a s s a t u r . n t a g r i s i b i d i l i g e n t i n s p e c t t m q n t m m
 p o s s e s s o r u s l a b o r a m t v t i l i t a s s u b l e n c t u r : q n a t u q m e n a
 t i m c o f e r a t u r q n t i t a s b u f i c i . D n m m o d u s i n t e g e r c o g n o
 r i t u r l e p o n i s l a b o r a t e m h o c v n o m a l o t u s d e f l o r a t a p
 v i n c i a . q u e n e p f i t a b i t u d i n e f r u c t u r . h m q t m o r i s f r e
 q u e n t a c e r b i t a t e c o n c u t i t . S e d n o m t o t u m d u r u s e e n e t q
 i l l o t u b i l i s p m i t t i t p i g n a g r a m i a . n t t u b i l i m s p s t m e a n t
 a d u s a t a n t e m m o l i b u s n a t u r a r i z a r e m o n t i l l m s
 h i a t u s i m m i n u r a t . n t e x c i t a t u s q m d a m p p n s g r a n d i p o n o
 f r e m t u v i c i n a t r i f i c e t . f i s t a n t e m a e r a l o t i i l l i n s e x a l a
 c o n e t o t e r r i m a . e t p t o t a m p e n e i t a l i a m c o g n o s c i t . C u a d o
 i l l a i n d i g n a c o c o m m o n e t . v o l a t p i n a n e m a g n u m c i n i s d e
 c o c t u s . e t t r o m s m i b i b u s e x c i t a t t u s m a z m a s q n o q z p o m
 t i a s p u l m s g u t t i s c o m p l n i t . E t p i c q m d C a m p o n i e p a t i p o s s e
 c o g n o s c i t . q u a d o m a l u m e m s . m o r b i s a l i a p a r t e s e n t i t u r
 v i d e a s i l l i c q n a s i q u o s d a m f l u m o s i r e p u l u e r c o s . e t a r e n a m
 s u b a l i i m p e t u f e r u e n t e . v e l u t l i q u i d a f l u e n t a d e c u r r e s u
 p e a s . s u b i t o v s q z a d a r b o r u m c a c u m i a d o r s a m t r a n s i s s e c a p o r t

Et luctuose subito calore vexata. que letissima fuerant inditate
 depicta. vixit fornax illa perpetua primitias quidem. sed fertiles
 arenas. que licet fuerint diuturna adustione sitate. in varios
 fetus suscepta germina mox producit. et magna quadam celesti-
 tate reparit. que paulo ante vastauerant. Hinc est ista singularis
 exceptio. vni monte. sic infundere. ut tot mundi partes perbetur
 aeris primitiis frere. Et sic nam subam ubique dissipare
 ut non videatur dampna. sentire longe. lateque pulvis rotat
 vicinis aut quasdam moles erumat. et tot seculis mons her-
 ens. qui erogationibus tantum expenditur. Quis credat tam inge-
 tes glebas usque in plana deductas. Et tam profundis hiatus
 ebullisse. et per quodam effluente de montis ore conspicias. qui
 lenes palcos fuisse projectas alibi carmina magna flammis
 locali videntur ardere. hinc incendia pene mundo datum
 cognosce. Quemadmodum ergo non credamus molis quod
 testimonio potest vniuersitas agnosci. Quapropter ut deum est tale
 eligat vera prudentia. qui et remedia legis. conferat. et locum
 subreptum non relinquat. **Ut qui lares proprios
 in roma decoris fabricis creant eadem reparo
 committat Simaco A patreuo**

Quoniam patet fabricis ita prudens. ut in laibus peris quodam
 mema fecisse videaris. Dignum est. ut romam quam domus
 pulchritudine decorasti. in suis miraculis totum nostris firmi-
 dator egregius fabricarum carumque comptor eximius. quia utique
 de prudentia venit. et apte disponit. et extantia competenter ornare.
 Notum est enim quanta laude in suburbaniis suis romam traxit
 ut quam illas fabricas intrare contigit aspectum per ex videri
 esse non sentiat. nisi cum se agroque ammentibus interesse cognos-
 cat. Antiquorum diligentissimus imitator modernorum nobilissimus
 institutor. mores tuos fabricis loquitur. quia vemo in
 illis diligens agnoscitur. nisi qui in suis sensibus ornatissimus
 invenit. Et ideo theatrum fabricam magna se mole soluentem
 copio videri credimus esse roborandam. ut quod ab antecessoribus
 nostris in ornatum praeceperat et concessum. non videatur in
 melioribus postis minuitur. Quid non soluas penitus. que
 tam robusta quassati montes facilius sedere putarentur.

quartus

quoniam tua soliditas quatuor. quoniam et moles ipsa sit tota sunt decantibus
 ut per alteram additam. et ipsa quoque naturalis esse credatur. Hec po-
 tuissemus forte negligere. si nos contingit talia nunc videre. cantes illos
 parvis abscipos. ita metum abscondit in formas pulcherrimas come-
 misse ut captas magis ex aliis montes credas. quam aliqui fabulam
 esse iudicares. fecerunt antiqui locum tantis populis parem. ut haberent
 singulare spectaculum. quoniam mundi videbatur. Habet dominatum. sed quia
 nobis sermo probatur. esse cum docto libet repetere. cum antiquitas
 rudis legatur. Hec memia condidisse. cum agultores fuerat diebus
 sacra dominus in minimis. per lucos viros qui celebrant. Attemenses per
 munus agreste principium in urbem spectaculum collegimus. Teatrum
 graeco vocabulo visum nominantes. Et quod ibi turba astantibus
 sine aliquo impedimento videatur. ffrons aut theatri pena dicitur
 ad umbra luci densissima. ubi apostolus inchoante uno dominus
 somis carmina cantabatur. ubi actus sumptus. et dea prudentissimi
 seculi floruerunt. Sed paulatim finis est. ut honestissime discipline
 impiorum consortia fugientes vicia se exinde consideratione subtrahant
 Tragedia ex vocis vastate nominatur. quoniam totam reparationibus in
 borata. talem somni videtur efficere. ut pene ab homine non credatur.
 exire. Trigitur aut in irmos pedes. quia si quis melius pastores. tali
 voce placuisse capere nunc dominabat. Comedia a pagis dicta est
 somnis cum pagis vocatur. ubi rustici vestientes humanos actus le-
 tissimis carminibus iradebant. Hinc prae addite horarum loquacissime
 manibus. Linguae digiti plerumque clamorem. exposito tacita quoniam in ipsa
 polynima reperisse narrat. ostendens hominem posse eam sine oris affatu
 prae velle declarare. In se non est lingua quoniam hominem dicitur mori
 prae virtutes. quod inter se prae esse videant. Hinc lenis perma
 accinnata id in fronte prae pugnat. quoniam eae sensus celi cogitatione prae
 uerit res altissimas inuenitur. Panthomimus autem quoniam in multis
 imitatione nomen. cum primum in scena planibus imitatur ad venit appi-
 puit copiam chori dominus organis eruditi. tunc illa sensum manibus
 oculis canorum carmen exponit. Et per signa composita quoniam quibusdam
 lris edocet inuenit aspectum. ut in illa legatur apices rerum. et non
 se habendo facit. quod scriptura declamit. Idem corpus herulem deperit
 et venerit femur praeat et marem. regem facit et milite prae reddit
 et inuenit. Et in uno credas esse multos. tam varia imitatione
 dissecos. Inimicus etiam. qui nunc in modo deripi videtur. tanta in phili-

Incipiunt Capitula

p[ro]m[iss]io[n]is ante la[us]a rep[er]tus est Et em[en]s ac[er]is pon[er]etur l[ib]ro (Knd[un]g)
 m[un]d[us] t[em]p[or]is edatib[us] est[er]nante[m] letissim[us] p[ri]m[us] temp[or]et Quid ac[er]a.
 Bulloz[us] t[em]p[or]is q[ui] q[ui] p[ri]m[us] d[ur]issim[us] p[ri]m[us] referam p[er]cussione v[er]a
 modulante[us] q[ui]o tanta g[ra]tia co[m]m[un]icat accipit? Et m[er]it[us] reliquos
 p[er]p[et]is audib[us] p[ri]m[us] ad m[un]m[us] p[ri]m[us] t[em]p[or]is h[om]i[n]es est m[er]it[us] f[er]re col-
 latum Vbi etas p[ri]m[us] p[ri]m[us] m[er]it[us] l[ib]ra p[ri]m[us] m[er]it[us] t[em]p[or]is t[em]p[or]is
 n[on]ia et q[ui]o honeste can[is]a delatib[us] rep[er]tum est ad volu[n]tates co-
 poras p[ri]m[us] m[er]it[us] m[er]it[us] m[er]it[us] Hos ritus comam p[ri]m[us] etas m[er]it[us]
 ras ad p[ri]m[us] rep[er]tum m[er]it[us] h[om]i[n]es Vbi m[er]it[us] alta cognat[us]
 co[m]p[er]tum magna m[er]it[us] m[er]it[us] adid[er]unt Et n[on] m[er]it[us] t[em]p[or]is
 Pompeius h[ic] magnus p[ri]m[us] f[er]re vocatus Et id p[ri]m[us] m[er]it[us] p[ri]m[us]
 Vbi p[ri]m[us] talis fabula referat[us] studio p[ri]m[us] m[er]it[us] ex p[ri]m[us] v[er]o
 de v[er]o m[er]it[us] t[em]p[or]is d[ur]issim[us] ut et vobis acq[ui]rat Vbi h[om]i[n]es
 fama et n[on]is t[em]p[or]is m[er]it[us] antiquit[us] d[ur]issim[us] m[er]it[us]

Tituli quinti libri

Regi vnanorum	th' r[ex]
Hestis	th' r[ex]
Honorato	th' r[ex]
Senatui vrbis rome	th' r[ex]
Mamille Senoni	th' r[ex]
Tabulario	th' r[ex]
Johanni vno consulari	th' r[ex]
Anastasio consulari	th' r[ex]
Possessoribus felicibus	th' r[ex]
Petronio p[ri]m[us]	th' r[ex]
Pepidis ad galias d[ur]issim[us]	th' r[ex]
Therobado	th' r[ex]
Entropio	th' r[ex]
Seneciano	th' r[ex]
Seni p[ri]m[us] possessoribus in p[ri]m[us]	th' r[ex]
Abundatio	th' r[ex]
Abundatio	th' r[ex]
Omne comiti p[ri]m[us]	th' r[ex]
Emmardo Senoni	th' r[ex]
Amleto Senoni	th' r[ex]
Capano m[er]it[us] p[ri]m[us]	th' r[ex]
Senatui vrbis rome	th' r[ex]
Abundatio p[ri]m[us]	th' r[ex]

Liber quintus

Epifanio compilarum provincie
 Caneande miro pulchrum
 Omnis gottis ppetim conspuit
 Endimii Caiom
 Carmo miro illuſtri

Acendi
 Endimii miro pulchrum
 Acorato miro Acoto

Acandile
 Amichato Auci
 Abundantio ppo
 Alue comiti et amplio
 Statadio miro pulchrum
 Indeis mediolanen

Amis possessoribus
 Amplio et lincut
 Cipuano comiti
 Genatni rebus rome

Maximo miro illuſtri
 Transmido regi vandalozenm

Regi vnanorum laudat fabros qui attulerunt arma pbi mger

Theodoricus Rex

Quoniam pueros pueris mibus et candore gentili lucentes arma no-
 bis desentes, per spacia vestra firmas desmanit. fzo magis. qm
 anzi pto dicere Splendet iller clautas expollita. ne mtenem
 facies fidei puitate respiciat, quoz margines m acutam, tali equa li-
 tate dependunt, ne no hmis composit. sed igneis formacibus credat
 effuse. horum media pulvis aliter exanata. quibusda mident. tppu
 posse vermiculis. ubi tanta mactat. umbra concludit. ne mitermu
 magis credas variis coloribus lucidum metallum. hoc vza tot ali-
 gent emadat hoc v' splondissimus pulvis mduſtrige deſgit. int spe-
 culum moze faciat ferream luce. qm io pue vgne natura largiente
 coequis est. ut hmoi rerum opinionem vobis facit inglarum Enses q
 pulcritudine pui pntetur esse volamini. quos tanta elegancia dimis-
 sabet excolere. qmz empiris est ent quod ems manibus formabat. napa
 mortalium, sed credetur esse dnm. pzoinde per spectabiles mduſtres legatos

nostros soluentes debite salutacionis affm arma nostra nos libent' accep-
se declamms. que bone pacis studia transierunt virginitatem inuenerunt
pro expensaz vestraz conpderacione tribuentes que tm vobis reddant
accepta. quam nobis vestra fuerunt gratissima p'sent d'ma concordia
ut her me nos grata metes facientes g'cimm nostras velle m'ga m'is
et m'me solitati m'mis poppm q obligari n'ititibus 22

**Quidam principi qui de longinquis ptibus p'icini p'bi destinant
regniatur Hestes Theodricus Rex**

In p'ignibus legat' vestris vementibus grande vos p'udim' noticie n're
h'mpse cognomim' q' ut in oceanum littoribus consituti cum n'ra m'ga
pie m'ga m'd. p'amis nobis ad modum et grata petico. ut ad nos per
veniret fama n'ra ad quos nulla potius desinare mandata d'mate
iam cognomim' quem requipst' ambien' ignotum Nam n'ra tot ge-
tes viani p'p'me no est aliquis facile concupisse Et io salutacione
vos affectuosa requirere indicamus p'icima que avobis per harum
portatores d'rat' p'mt grato animo p'scripta fuisse que ad vos oceanum
vonda dependes hanc lemp'ma p'bam p'd et v'v'p' relato cotinebat
exportat Sed vnde veniat incognitum vos h'ne dixerunt quia ante
o m's homines p'na nostra offente p'scipit' her quoda cornelio de
gente legitur in littoribus m'pulis oceanum ex arboribus p'ito desflu-
ens s'm et p'icini d' paulatim p'ole ardore caleste p'it em p'ida
tile metallum teneatudo c'p'mia. modo rubens colore c'roco m'o
flamea claitate p'ingresens ut cum in maris f'me d'lap'sa c'p'mia
estu alienante p'ata vestris littoribus tradatur exposita quod io m'di-
canti q' indicandum ne o'mo p'ntes noticiam nostram fugere quod
occultum credat' vos h'ne p'ronide requite nos poppm p'rias que
amor v'r appermit Azma semp prodest d'mitum regim' acq'mpta
concordia Qui d'mi p'iano m'mere lemp'ma maiore semp c'p'mi
p'acone p'of'mat aliqua vobis etiam per legatos vestros verbo man-
damimus p'quos desinasse que grata nobis esse d'ant declaramus

**Quidam questure dignitate subuehit em q' si emsdem no-
mis et tituli eadem ponebat' dignitate Honorato (Eh)**

In p'ignibus p'ronem bene m'itos dona n'ra p'scipe Sed in m're
d'rat' p'ncipis f' b'nficia vendicasti honorem fr's adipiscens
p'na p'na quoq' germanis et ab eisdem bonis no re p'ellim' q'
quem p'milem p'p'mobamus fiat m'ne ut parentes et liberi bonazum
azam studia incitamento p'licitudinis emmentur Nam in te f'c'm
legem p'ntes in ad m'p'atone p'cedere h'mc p'ronectus no ad m'mi
p'd m'itatur quia licet persona p'rogata p't familie tn no desit
quod g'p'm q' g'manis acq'mt O vere vestis elat' m'it' et anspira

nomis honorati presentunt quidam pence post in prole vocabulis ven-
tuzum rerum in pps exalto est Impio diminitate cogitatio pfragat
nstituitur loqui datur quod illos pssse negam? Sed post tam re-
mum quod ignorantes vatu dixeramus Tali igit omne decoratq
eulmit Enalmit inqm ac si honoubus palatis indico nostro laudatq
inimicit dignitate pmeis / quam solemnis dare prudentibz he pla-
ne super retos adipiscens quod potuit emergere post elos sub ingem
nostri luce nitrepida qm / sed iuenter asrabat Impoumms taritq
neccus copiois curazum nostraz eximiu? Hec enim Et cum pstatibz
nostre gracia ditaretur mox magis laude contenta medioebus se
potius pgnabat Comit? nos recordato bonoz / quia fides homis
nefit cum morte defice? Beata nostra quasi oblimiscetur oculibz
Anssa quasi desebentur per ordine veritatis Eme anantia pemeis
et gram nrām pma impiditate perqmrens Inim? qm ad bā
mici laudes. Sed compedio sermonis agmpti. cum illud referimus
te docemus ffuit nimis gratus. qm apnt nos. et post fata esse nō
desine Tristes qm / quem nos amississe dolemus Sed acerbu
capm mitigat / quod ei mtaia stute pcedis / quia nō perdidisse se
sentit. quod in alterum inuenisse cognoscat Non exnea pectus ex-
pla Qui donesita tamqm magna ppetunt pcoma Tu decoratq
ex illo es. ille honoratq m te est Ad inmel se mto qm vixē sic noia
Nam de te npsms credim? meliora que pquis. quia semp es dilige.
cor imitator poris / quando te pcedent? bona licet eligere. et noua
emulare At vō ab indicoe tēa qnestue te dignitate p Buchmms
ffatim? qz nostri cōplm elaitate vincere honoratum / ne esse me incipias
quod anca vocabatur Age nūc m hēdo insicie / nt qm m expto ho-
noiem dedim? meliora tibi probatissimo conferamus it
Concedo tmda qnestue dignitate laudat eum de multis Sena.
Et tmm est ptes conspici prudentibus it tm verbis Rome
Quicqz vestrū floc cōplm / sed et hoc probatur egregm quod
vobis pemitetur dignitas hāzmm Omis em quos ad qnestue
culmie vchm? doctissimos estimamus. quales legum mēpetes et cō-
plm mē dect esse paltitpes Dignitas que nec dimittis / nec solis nata-
libus inuenit? Sed tantum doctna cum tōmcta pot impetrai pnd
aam Nam licet m alijs honozibus bnficia conferamus. hinc
semp accipim? Est mmm? curaz nostraz felix port? Iamam nostre
cogitadms ingredit? pectus quo quales tunc voluit? cognoscat Estimare
quid de illo deat mēdici. qm tanti paratops fit pecti Ab ipo legu
pica popu lat? Alii vota cōstmm ppplicanm Et quod est omi thamo
pōpms penes pppm sim litat? nostre fama repom? Ene pnce msto

innocentia copia sit penuria Improbis tamen vota reddunt anxia et
 qualis implendi spes tollitur. studium bonis moribus adhibetur. perne
 continet. comitumque ipsa inna custodit Equitatis profectus. neque deinde
 promptissima invenire Ingenio principii seruit Et quod vni
 pparat. illius ore loqui cogitur. cui nulla similis invenit. hinc lo
 cuni mens. vacum intuitus. plenius. qui sub nostra potuit expedire pnia
 Nonne vobis dignus est esse collega. Cuius enim. quia gloriis spe. pro
 tus meminit. g. decoratum adnotatōis laboribus impudant. quia se
 comitumque bonorum comitumque probitate. Tanti nris fideles orator. Affine
 necesse rebus missens indicant. portante am ad pfecta cogit
 torum. cui multo frequens palma cōtigit. Quia sapienter alleganda
 tractant. Cuiusque pntere iactura nescit. qui se pntis indice cor
 riguntur. Superior gradu pntat vntis consularibus se pntis. Et tunc
 impar vntis heretur honoribus. in patritatus decoro celebranda. e cogit
 cone pntis. Cuius carum est pntis cōpti solidum loqui. Et tunc
 multa nra est dice titubantia nō profectus. Hoc indecorato etigim
 fuit. Hoc aut nra indicia vos probast. Pntis enim tempe pntis
 quas gubernatore licet ignorare potuit. qui canas scriptulos tūp
 contendit. legibus profecto nra indiguit. qui ems solatia nō pntis
 Nam nō de ems morte festinata conqum. ex ems secunda pululavit
 spe gmanis. Nam qui pntis frs vntis tegebatur. illo nō lege
 pntis fame. pntis comas p apta descendit pntis. germs ipse pntis
 intulit. que nra ordme pntis enaluit. Si factura nobilis fuit
 tunc que in decessore perdidit in pntis seruant. Concorda hinc
 familie ramis ille dntis. qui in mrgilano carum semp enapit
 Hoc enim avulso nō desit alit anrens. et pntis pntis. mrgan
 tallo. Pntis quippe. et hie adnotatōne facundiam opmōm romani
 urbe redens fr spoliano. se maluit mntis negociis. Tunc tantum
 dura. pntis auctra pntis cognovit. pntis. Tunc hie moztis
 asserisse mntis fntis. Cuiusque pntis aut se naga libtate
 tractantibus nris arduam mntis inris pntis modestam. Qu
 quoque mntis cupiditate. Cuiusque improba rapit. Et pntis
 in medioctate mntis esse pntis tū pntis pntis aliorum nō lnta
 abns almar. Tunc talia leges. vntis difficile est. et magne pntis
 pntis nris. ad pntis vntis vntis mntis renouare. Cuius
 go pntis libent nra audacia mntis. et honoratum queque
 culmē pntis. gremiu nris gratant recipiat. Dignus enim
 anobis diligi. qui par mntis tantis honoribus repiri

Comitit de officio pntis. Thammle eiaoni

quintus

Indubitable est in illa parte germinare custodia, quoniam constat recipere **7.**
 necessitatibus exquirantur. Per hanc enim et legationis utilitas
 et ordinacionis magis utilitas explicatur. Hoc etiam antea patet
 per varias insinuationes miserat efficitur. Hoc verbum illacionibus nostrum
 dicitur facere, ut pene quicquid in re publica geritur cursu misterio
 complicatur. Debet proinde semper esse patrum, quod utilitatibus propriis
 probatur accomodari. Ne quod ad utilitatem reipublice est inordinatum potius
 festinatis miserat tardiditate. Atque id ubi perfectus potest et magis officium
 pro re publica et bonum delegerint, ordinare statim excedendum iniquum
 presumptum, tali te propius distinctione respectat, ut me gottus sit, a
 romaniis, qui me mea necesse est, quorum me est euectos veredum p.
 me attinge, per vnum equum cetum statim solidos a te rogatur exol-
 uere. Et de illis quoque pari sententia reseruis, qui pro curacione mi-
 nore cursuales equos vnumque presumunt. Per athippis, qui etiam no-
 vltra, quidam qui cetum libras in bonis imponi. Nihil enim ab-
 surdum est, ut a quo utilitas exigit, magnis ponderibus operatur.
 Amis ipse minime one granata pigrit. Tamen que labore non pen-
 tuit replete finis non monetur. Quid quadrupes facit possit, qui
 pignus nunc te percutit. Si quis autem amodulo diffinito amplius
 sunt huius repetitus duos onerat am dampno feruatur. Quam
 prima protinus exacta se iam antioribus deas constitutum est p.
 officium magister dignitatem cuius proficere debet reseruis. Insensum est
 enim, ut rogatur illa vende. Quod publicum equum male cognoscitur
 onerasse. Sic inditibus expeditus, qui velocitate noluit esse cele-
 berimus. Preterea comonem, ut ad potestatem incommoda non presumas
 Sed quicquid patet huius tenenda sanxit antiquitas nulla opera
 conue denegos. Nos enim pro te volumus custodiam non antique consuetu-
 dinis remone cancelam re. **De quadam neglectoris substan-**
tiam in publico applicet Stabulario

Supponenda est preterea que propriis utilitatibus non repugnat, et ample
 tendenda deperda prelatorum, quo se commune querunt remedium, ut nos
 non indeant ignare dispendium. Si itaque clarissimi Johannis quela
 compingit et hominem domus nostre etia prelia precepisse illud atque
 illud, et nunc decem milia solidorum reliquatorum nostris utilitatibus extingue
 et per diversas lundificationes non imple debita quantitate, quod apert nos
 quoque procerum nostrum suggestionem perlarint. Ideoque tam tibi credi-
 mus remedio munerem. Est vniuersam prelam prelati thomas
 pre hac condicione fixis titulis in deas pro applicare, quatinus prelati

Calendarii septembris diem quod rationabile exposuit athomatem
me fuit exolutum pedita pstantia Joham nro clauisimo conu
datur qui ems debitu lucere nostro titulo Et p obligatam pda
Thomas solvere intra pstantu tempus fortasse potuerint somnia
ei que pblata pnt illibata reddant Ita ut nec fiscus nr pnt
uideatur incomoda et nos cognoscatur pntet pntat instigam
pntasse possimus et ad huc vltia diffie sed qnd pdest neglige
tissimu pntiere quem p tam longum temporis spatium p inuenim
impatim re **Et rone pensoms no solute non metuat pbi**
imne questiom Johanni nro consulari re

A Ecce coram vobis mntam reddere qui maluit utilitates pnt cas
continere Nec patim de dampno ppo esse sollicitos qui nos ad
pendens fecit pntos Tna q pntegione conpnt pnt illam mntam
pntom nro pda m Apulia provincia constituta v id atq illud
honore mo thomati libellato titulo conpnt sed emm male ad
mstrado pntegia vpp ad decem milia pntegia solidoz de mnta
mns illa atq illa reliquatoz pntis rcomens extitisse **Ma**
proceubz frequer mnt ad mntus debita reddere detegabili calliditate
neglexit Et ne t aliqua m postero questio nasctur pntias vi
litatibus debita pntate pnt hac rone satisfact te velle testat
p t pda pnta debitoris loco pntegis contradantur hmc op
q de pntem tnt mnta rone conceptum pnti mntione firmamus
pntid ut nulla ex hac rone nomic pnt metuas qom Denide pnt
hac condicione t omntam pntam qnd nel mnt tenet **Et pnt**
tempe possidebat cum nris rcomens obnoxms esse iam ceperat
thomaz debitoribz adicm q qnd pnt nro nomic fixis titis
ferm q venditari hoc tm h mntat mnti relapates ne vnt
ad Calendas septembris spatium hcat reddendi debitam qntitatem
Tunc cum ad pntem diem tu pntam mo illnt comiti pntom
nro que debet mntis facultas ems omnta pnt dixim q tnt
comptens applicat Et tnt no credim q esse pnti qnt nec extoto
nidetur amitte q te genoz pnt cognoscat acqntimisse Ma q
potas adipisci mnt pntegionis atq condicione possidetur emptoris
Et pnt conpntione et dampno qnoz h qndrati ad vrbem
re Denchantur Anastaso re

8 Conuenit pntimitate tuam mnt in pntibz obedientie t buere
pnt pntiam pntate qntam ad effm trahatur Et pnt
ordnacione disponit Moderate pnt nomic mnta pnt copli
pntencia et pnt magnitudinis veneno delegate explicabili

quintus

patre consilio. Atq; id ad fomentum civitatis simile exercitum te
papam destinare. ne sine cuiusq; consensione vel dampno gra-
vati. Ad Chanemate mbe ex nostra imponere uelatur. **Quia**
et nro desidio gratulemur mylito. et querulis vociferandi am-
piter occupo. **Et in regione omnium civitas construat**
Unitatem possessoribus feltrims et

Dignitas publicae militum. De de notione compli. quia non
debet paucos inspicere quod constat plurimis expedire. ne regia
magna tepesta lenteant. Omni res utilis delegatur infimis. In t.
dentina igitur regione civitate castri nostra precepit antea. Sed quia
tutorem. punitas non potest magnitudinem operis sustinere. Hoc solitudine
nostra prospexit. ut acceptis medicis competetibus paratam mi-
rorum omnis in commune subeat. qui in civitate ingrim. Anath. atto-
niodato communi placia. penitus impleat. quod paucis inexplicabile
fortasse cognoscit. Hac per conditionem definita ut nullus ab his
onerebus existeretur. Unde nec divina domus excipitur.

Ut exercitui transsemiti promdeat ne fatigetur premura
 merane saioni Theodoricus Rex

Quoniam deo immanente prodensuone gnali felicissima productio
 exatns providendum est ne aut ipi modesta fatigetur
 penuria aut quod dici nosas est. vastatoz indeant nostre provi
 tie pstinere. Primum em prosperitatis gradus est pns no esse sup
 no pmi. ut pro quoz compedio laboramus eoz no indeant affluisse
 fortunas. Et id denotom tue pnti ante delegamus. ut mi la
 tudine gepidazum. qua ferim ad gallias custodie causa pperare
 per Venetiam atq lugnam. pib omi facias moderatione tuse.
 Quibz ne aliqua excedendi pberetur octo. per vna quaqz edomada
 pmpet ei e solidos largitas nostra duxit. ut illis in provinciali
 bus nosis no rapiendi votum sed comertii fit facultas. Illud
 plano pemptoz qmette laboratibus indulgentia nostra coadit
 ut si aut eoz carpente itinere longiore quassant. aut amalia
 acta languescunt. te custode atq mediante cum possessoribus
 pme aliqua appensione imitent. ut qui daturi sunt corpe. aut
 qualitate meliora quamvis parvis bonis cum amaliibus acq
 sunt. quia meta est vita eoz qui nimia fatigacione lassant.
 Ita fit. ut nec illic deit pnbueto nccia. ut nulli se lepid tali

11. **F**ermutacione cognoscatur et **Herpides** deputat stipendia ad gal
 Deiat quid disposicione nostre et **relias** destinatis
 ne nobis it agentibus ammonas mberemus expendi. sed
 ne spes ipse. aut corrupte. aut difficiles pberet in anno vos
 tres plures per ebdomadam eligimus de primare. Et et masones
 vobis prout herbarie copia ppetit possit eligem Et quod vos
 est aptum magis emere deat. Nec et possessor her res ostendere
 facit. si nos materia comparare cognoscit. Monete felicit ita mod.
 rati tale sit it vrm. quale deet esse. qm laborant pro salute.
 emetorum et **Exhortando** **consanguinem** ad **institiam**
mandat **ablata** **restitui** **Theobaldo** et

12. **S**institiam colere omnes. et amore pppm. qnto magis eos
 qui nostra proximitate gloriant. quos omnia deet pro laude
 gere. ut regie possint fulgorem consanguinitat ostende
 hec est em indubitata nobilitas. que moribus probatur ornata
 quia pulch e comodum fame. pulens. neglexisse lura pene
 Argolici itaqz mri illustis et Amandiani vi clauissimi heredes
 supplicia nob adione questi sunt. Pallentiana massu. qm eis
 pro compensacione largitas nostra tussiderat. ut tanta arbitrarie
 amissionem ac comoditate placet ab homibz vus nullis cons
 astanti mderet ablata. et inde arripere culpa pntreptione
 vicin unde dux debuit gloze moderacionis exemplum. Cna.
 pp si nullo mēdaco asserta miam. magnitudo vrad que sunt ab
 lata restituat Et si quid vobis credit posse. opete ad comitatu
 nostrum instituta mte psonam modis omnibz destinate. ne
 simile placita cansaco finem De legibus potiatu. Si omni
 quidquid gerit moidie tne potius applicat. et maiora detu
 meta fame pntipis. Am talia no mutare totendis. Hic aut
 confligunt cause mubus pns. et pnt derogacione. qm libet
 mediocritis adit. quado tpe mstia ppatu. et

Ut exercitui ammonas constitutas pbeat ne per provinciali
 per exercitui peniam pntmetes vaspacione pgruentur
Hentepio Theo Rex

12. **S**tudium vni recipi. et grata mente debet impedire. quia
 nos agnomist. bñm mlt pntare. Nam pntat. itmtu
 vntissimum pollicemur. tmm tamē pro vobis omnia mba
 mnt. At it pnt mssione vos credim. ad monēdes ne anonas

constitutas pbe exatui deat. Quat nec illi negligant ad nec po
 roco. nec pro omnia les pmo sa deat granare vastato. Comodius
 em sub ex pparum lege tenet exatus. qm si cuncta sunt vastae
 per impus. Ignorat quodum senare psumptio. nec pe pmo
 redigi. em licentia sunt msa concedi. Quatp consequat exat
 alimomam deputata. Que qua pars pdictam possit sustinere
 molestiam. Et cōsiderata mstia equalitate tributoz
 modetur. **Seneciano Thcodutus Rex**

Iusticie ratio pmaet excedentes repmre. ut ad cunctos possit qet. **12**
 Namitas pervenire. Nam qncadmodum equalitas agitur
 si nives quediocum copurgere nō mant. Sic pfecto admittet
 temitas. nisi mres nobilium moderatonis officio tmdentur.
 Provmcia lnd itaqz repius dilatore compm q possessores idoneos
 quid nō solim rursarum piaz t bntaria fructum m tēme
 relipisse fortunam. Sed etiam ptelez cometo aliquid exinde
 pmo applicat compedns. ne fructo pnta comoditas sit pnta.
 Hoc quid per plimios desideramus q corrigi. sed hactenus
 in tuam laude mder potuisse diffri. Quatp fides heretur ac
 ceptor. quado post multos negligetos sudum vrm efficacis
 pme compbat. Atqz is prudentia. qua notus es. vmi p pos
 seppoz cōsiderata mstia t mbernis mspit. et equalitatem
 tributi. Hac rōne moderat. ut que sub aliis fca est omi redp
 tōne cassata pro possessom. Atqz homi qualitate assis publici
 imponat. Sic em et mstia pficit. et mres nroz pvmcia
 lmm pbenatur. Eos aut quos sine mspone nra censu impo
 nisse cōstit. et pō libito pno quozdam onera m alios ptezet
 legum senitas msequatur. Ut omia illis detrimēta rpariat
 quibus mndpetent dampna fecerunt. Illud quoqz psump
 mquzedum. ne mē defensores tmales et possessores illatorum
 rco vestigetur. Et qmquid ab octana mditione mper exempta
 p p tributarium solidū se possessor probant mculisse. Hec nro
 aruo dpat illatm. aut mexpensis nceznis. que m pvmcia
 fte pnt. msta rcoe nō clamat erogatum migna psumptio no
 bis omibz corrigatur. Hanc quoqz partē nō est mres negligē
 sam. ut si hoc quod tabularius. acn brelō nro mstet rōnat
 nō docet expensim. ab iniusto retentatore reddatur. Quid em
 tam ab pmdm. quā ut liberalitas nōstra qm omibz proficere

volimus. Nunc apertas furtis compedio copiam. Induce quoque pro
vincta vel emales atque despores, tam de curia, quam de aliis rebus illi-
cita dicuntur possessoribus iurage dispendia. Quod te perquam et sub
cone legimus emendare censemus. antiqui Barbari, qui romane mu-
libus elegerunt imperiali federe sociari, quorumque titulo pedia spernit
fiscum possesse respicit. proinde ac pro indit oneribus pare cogantur.
Index non romane propter expensas metna lrim, que granat panes pro-
gerunt, per am in omni quodque amittim, semel accedat. Eni non
amplius quam edone trebuitur amone, per legum car mia tunc.
Maiores enim nostri decernere iudicium, non oneri, sed compendio pro-
rialibus esse volumus. Domestici gottioz nion et vicedom aliqua pro-
vmaalibus cotinuat terribus abstulisse, quibus msta mra in exam-
cone deducit. quidque in hac parte inique gestum esse nomis amotis
dilatationis, legall ordinatis. His go ac talibus que ad utilitate pnta
vel provinciales pertinet sub omni ratione discuss. ea te per omnia
volimus agere, que me magnitudini non deant displice. Illud sane
indencia nostra respexit, ut omni, ate soluta atque equabili indagacione
comper poliptici inbeant asibi. Quatinus et testimonia fidi tue claudu-
et nulla post hoc que abrogari volumus semia fraudis itrentur.
Destinat psum ad explego itinere fatigati propeteda institia
veniant ad curiam vniuers possessoribus in suema

14 **I**tem cunctis laborantibus comitatus nri concedat deo auxiliante msta
et hre subiectos remedia ad reliquas mundi partes, quasi a vno so-
te dependat. Tamen frepta adicone pmo in gomoza pietate repma
et equitate vobis concedere, et fatigadom longi itineris abrogare, quia
dulcora sunt beneficia, que nullis difficultatibus obtinent. Thymus itaq
illustre et magnificum virum. Guenerim nostris msta comibz erudi-
et hoc apud vos getet quod vobis semp placuisse cognovit. Vidit eni
qui honorabilis apud nos instus heatur, que admodum bonis actibz
clemencia nre pmitat arideat. Exeret profecto, quod nos gratum esime
acipe. Nec pot amari rapacitas cotinuenti principi nulla ratione plac-
tura pprimen go comomat ad emi lesor tumultus. Exer remediim
qualibz ppus minima. Difficultate vobis quele pemonemus. Pmi
comissa in ipis emablis peldisecant, que aliqua formidine pene alie
ni tbuti pntia granatus, exclamiet acceptus, remediim quod de legibz
heatur. Sic em cofidim, quia per eos, quos msta nra com-
ponit innocetibus detrimenta non veniant. Ena lia no p quere
nostra vel equalitate tbutor disponenda cenprim, oracula nra, que
dedim, ad ppraditu virum illustre puerim volgata declarabunt, et
vniuersiq. Unde puplicare deat emident agnoscat.
Abundantio De namigns ffabricandis 22

quintus

Quoniam omnia utilia reipublice nostra semper consuetudine conservamus, et ob id omnia, 16.
 possunt esse gratissima, quae in bellis, quia cunctis praesentia noscuntur.
 Tamen id est tamen, quod principis deperimus nulli existere deat onerosum
 Nam et si praesentia cogitata, non bene agantur, multa sunt quae illud aut solus
 non praesentia deus, quod de voluntate patris et actione laudatur. Cum enim igitur
 animi frequens cura pulsaret, quoniam Italia non habet, ubi tanta liquoris
 copia suffragatur. Sed aliis quoque provincis ex petita cunctis deo no-
 bis insperante decessimus. Nulli interim Romanos fabrilis agmina
 qui et firmata per ea possunt comitibus, et ad ipsas praesentibus si necesse sunt
 obviare. Sed ante rei, quem deperimus effectum magnitudinis vestre
 solitudine credimus esse proturandus. Ideo quod per cuncta Italiam directis
 arafibus apta operi ligna et quicquid et pauci civesque aut priores rep-
 peritis in vicinitate litoris dato competenti praesidio domus praesentant. Hec enim
 tamen sunt quae ad taxationem nocent, cetera in litore praesentia non indigent quae.
 mari. Sed ne promissa nostra in modis conatibus deserta languerent nautae
 et in bellis praesentibus hac moderatione, iam tamen competenti non dimittat
 praesentia promovere. Et si is qui nobis necesse est estimat, hinc sunt a liona
 aut conducit enim clausuras semitum. Quae si ipse hoc magis elegit
 accepto praesentia rationabili per co cedat praesentia domini. Si vero libertate quam
 deo clausura anobis praesentibus donaturos et amonias se nomine accipe competet
 deo non et illi tractandi sunt, qui apud domus eximunt, quando libertas
 genus est semine rectori frequenter enim laborum patientes existunt, quibus
 distructi domus colla praesentibus. Ita tamen ut praesentibus nante arvarum
 nomine, per hominem qualitate bonos, aut finos praesentibus auram deant, sed praesentibus
 pere, praesentibus romasque cum sunt amonitus patius deat inveni
 praesentibus non non in bellis in hac diffinitio concludi, quia dolent
 praesentibus, qui ad praesentibus delicias perperam, quando et alia consuetudo
 est, et ventis praesentibus occurrere, et litoris praesentibus sultare et

Abundantia. Quod rex de prosecutione inceptorum et

Maxime commendandum est inchoatis, cum iam vicinitas personae ar. 1A
 tri sit, quando spes effectus tedium laboris excludit. Et magis gen-
 uatam est crede deperdata compleri. Unde quod magnitudinis
 vestre ex Italia litoris officia missa praesentibus nautarum. Sed Romanos
 quos industria fabricare valisset, magis remigum promissa praesentibus
 clausura quod videns ostendit, qui sunt in dubitata praesentibus efficacissimis
 impasse quod quicquid. Ceterum illis completum, quod vix credi po-
 terat inchoatum, ut pene quanta velocitate navigari solet constructo.
 Namque tanta sit celeritate completa. Nec solum verba narrata sunt. Ob-
 liti oculis subito classem plenam domos, agnatis exercitiales pedes, qui
 nullo labore deficiant, sed in cunctis homines, ad desinata perducant.

Curme uehiculum remore tantum muner prodens sed homi sua
 es diligente abscondens. Hoc p'mu m'situisse legimus argom'stas qd' ex
 armatis aptum et congruū probatur esse comertus. ut qm p'gnas
 classes optabamus aspice m'c mittamus alius proventus et t're
 p'ter et decorem. Praxi rempublica sua m'stituōe repatam q'no hab
 quod grecus nob' imputet aut anfer im'itet. Illud ap'nt nos m'ndi
 ingerere respiciunt. Q'nd' illi per magna spacia sua nota compl'ebant.
 Nunc p'dict' reb'us armēta procurate. C'ela p'p'ne alax' alas namu
 facientia lignu uolatile. q'md' p'ns cur'rem' carinaz p'm'ca m'ca
 auxilia. q'meta nantaz. quoz b'nficio cōficiunt. octopi. quod acc'ezm's
 ambus m'x probatur impleri. Hec ip's tui. p'ima p'sp'ndit. cū p'ma
 arpotam filium p'mi audaci femina pietate perq'meret. Ita d'm m'a
 terna caritas p'mi de'iderium festinat ex'plere m'ndo m'p'a est ignota re
 perare. Atz id d'mo nobis auxilio p'ssugante. em'q' n'tutis ē homi
 vota p'f'at proximo die nd'mm Anniazum ad urbem Chanematem con
 gregaco namu em'eta cōnemat. Anam' res v'mo s'mo gaudentes
 ad p'lem'mm p'ducit' eff'm. Sed q'm dromom' m'm'ez m'm'ge
 deo cupim' ampliare si qua ligna fab'is cor' n'teria. Per v'mqz
 padi r'ppa m'v'm' poterint. Nullo ob'stete m'c'm's ab'sp'idi. q'ma
 p'me p'm'dico d'noz'm' op'i t'm p'nta vol'm'a m'm'eta concedi. Q'm'tet
 pad'm' m' indigenas pelago naves. et q'mes ab'q'dem flent' m'm's
 m'm'eta p'm'cepit. Chazmarum em'm'les p'm'are d'p'at v'ndaz'm' Illud
 etiam sm'agnopere credim'q' amputad'mm. q'mad v'ra si p'g'stione
 co'mp'm'q' Ne q'm's m' fl'm'm'bus nam'geris d'm'p's tutoris m'c'm'ab'
 i' m' m'io o'lio an'fere an'ioberu. an'deat fl'm'm'm' alucos p'p'ando
 studio t'm'p'issima p'p'i concludē. et que p'm'e p's'm'p'ta. p'ot'm'a an'f'
 r'antur. p'p'ateat amplius. m' namu em'p's. h'm'ano d'p'dio con
 p'etis artibus d'elias q'm'ez nō com'eto i'p'stito ab'state fl'm's m'p'edi
 ne quod d'ia nefas est n'ulitati p'u'e vol'uptas m'deatur ob'st'it'isse
 p'm'ata r'd. De eodem v'm'le comiti p'm'm'm' Theoducus d'ix

18 **U**tilitas p'nta p'nt ad cōstrucom' respicit om' ita d'et p'f'ic' ac lab'at
 c'm'ctoz' q'ma magne landis o'cto est. si m' consa com'm' aliquid
 p'nglaru m'deatur impleri. ffacit em' v'nde com'endat' azeligm's
 q'mi t'ame et p'bi p'f'inge cognos'it. Q'm'dem q' vob' m'p'isse m'em'm'
 ut per d'm'm' v'ram nam'gandi q'm'erit'ur art'ifices. q'pos deo an'x'lat
 te p'rom'pos ad Chanemate v'rbem die nd'mm Anniazum p'p'm'm'a
 m'em'etant'ez occurrē. ne ad nentus cor'm'm' ad cōstrucom' nam'm'm'
 oport'm'e m'deatur offerri. ne r'es d'm'p'se g'n'are p'bi m'deant' aliqua
 tarditate. Et p'az'm' p'e v'nam p'f'ic' m'p'i cont'ingat v'tramqz p'ocuraze
 Si qua etiam per r'ppam fl'm's padi ligna fab'andis apta dromom'
 m' p'dict' r'eg'alibus poterint m'v'm' art'ificibus. hic op'i a magnifico
 m'io Ab'm'danco p'f'ecto p'tor'm' deputat' ab'sp'idendi p't p'm'issa licentia

Amilia Lirani. Quas enim quia te deas modestia continet qui alieni
 es vota negotii peragisse Nam si te iudicis suspicio pena tetigisse lan-
 dando infamiam sem ac penetrabili remedio eius animus corripitur. ob-
 nens nam per prapione, quod proprio non potuisses impone. Quis go
 dubitat illa te diligere, que constat voce te per ea prapione professa
 bona non hantur ambigua, nec cuiusquam acrimonia ingenui, ubi qd
 ipse potuit emerit, ab aliis equam indeatur iudis docteri, pro latu dom-
 menti fidem si. Ultima voce postebas, ex amans si retineant inuermptu
 sermone mitatem. Index me exhibe, quod te volebas apud alios ob-
 nare. Age ne tua t obiciatur oro, quia pondus est pudoris grappi
 pa voce docteri. Enne go auctore deo rectora de curia hmanora
 actum viffimū tepem fecundate possidentium per te fidi splendissimu
 templum. Unde tū t laudis acquirunt, quorū illis utilitas inuermptu
 sermatur. Quia t ppetuis seculis decedentium voluntas, tūcent in post-
 ros iudicia pntum, scimus tūc pntum omni quos alij honores hant
 et tribulos fastes, tibi me humane gratissimu indeant. militare
 custodes. Si em absolus pnt homi, omela tanpax, cathena hū
 carcer furoris. Dequo verius dicunt, vates mantrams. Clandine
 lup porte furor impis intus inclusis fremit horridu, ore tuncito.
 Peruales g. hūa miorū estmatione diligit, quia nō deet tante v-
 bi, id appellat quod mte est. Maiores etiam natu vte tū fnt mte
 pna, factus tot pūbus pmo, tantū tacetibus vox senatus. Vide quid
 dignitat accepis, ut mte tot eloquentes viros pē dicendi primariis
 quos esse reuendos nob etiam profitemur. Assime go conced, que
 nūbimus ppare que credim, ut illis appenas iamas tūc, quos
 nostra electo aulam mptū libertat mtrare et.

De laude iudicium Senatui urbis Rome 22

22. Nec tante pmp eligendus sit, qui nobis mittit approbandus
 quia ipse magis auditur ex am, cuius pna uosatur prolati pēp-
 illas tūc prudentibus mris pociari cupim, dignitates que ro-
 manis artibus qd gemine nobles assignunt. Vbi em dignus eloqis
 qui in civitate pfiat Lirani, ut ibi declat qm tūc ubi mēnt
 ingenui. Optum est omē bonū locis pns, et laudabilia, queqz pūp-
 imp sede congrua pociant. Elicquē pūgnā ualida manus, de pderat
 nanigimū pectus amūpūm. Sic sermone nra fide poptum, pē tūc fau-
 da dīfertim. Multa go deliberatione pēpandus esse credit, qui quottū
 nostis pūpbus offeratur. Capnam go spectabilem vūm estmatione
 pna resperit, qui tūc nostre pnam maioris natu, ante fauūm edier
 et senatus pna tūc pūlate pēnaret. Et actus illos mūdo celeb-
 rum pna reddat integritate laudandos. Magnū mūmū est pēs consp-
 ad integritate diligi, nec mediocē pbatu tūc, tūc cōnūpā ē mēas p-
 culo. Nam si pūcatu tepis, qui in pūti negotio nā dixit, quia laud-

quintus

sub. of. gest. et
certam

conferri potest, qui cunctis temporibus ita transmittit. Sed quoniam alimur in
nostri hanc cuncta quotissima, inquit magis illa repetere, que omni con-
sonis possit agnoscere. Ad est tempus elato quodam sermone gra blam-
dicum autibus cunctem trahit, utit per spiritum facundie quale de-
pura docet consilia emanare. Est enim quoddam, spectum more agentis
oratio, nec manus potest esse cunctis testimonium, quam qualitas inspec-
ta ubi. Nam ut eius gra deservamus, patitur in simplicibus
rebus lingue retinenda. Hinc eo tamere terentio, cum posuit et he illi
ad gram datum est providente natura. Et que personis heptade mdeat
eloquentie in etiam obstruere. Illa id memoria, que orator the-
zanus, nunc notatur, tenita in cum similitudine confedit, ut semel audita
scripto apud cum pntes esse recondita. Magni busculi oblimonis ne-
sire defuit. Et quodam similitudo nature celestium est tempus decursa
semper hinc pntia. Que cum id declamamus, ut cognoscatur subiectorum g-
tas nos hinc vntes. Et iudicium nostrum no p cansale votum, sed per
electionis studium doceamus esse acceptum. Hinc go pres conscripti. Ca-
pnam tot bonis dotatum apud iudicem decurram, et totum esse papi-
mus. Maiores etiam natu ante subuehimus. Et qui se in omni more
cana matritate tractant, quod est amplissimum venencie genus. In vo-
ordine etate honore gratuletur. Angerit eloquentiam officio meliore
ditatus, qui similito facundior est, qui nam dicitur, qui ille q simpli-
tat, libertas uba mittit copiam metus and frequet incipit. Attus
quoq ipse longe dissimilis, ut qui pdem assistebat, etiam quediore
bus hmlibus q fortunis. Cum quodam vnt tunc consilares et
De sagittariis ad exercitum emittibus providant de annomis

Attanem rationem nostram cum sagittariis et habundantibus pposito
tarnis ad illustrem virum comitem Juliam estmaminus esse digne. 23
dnu, et nianis pntet robur duplicato exatus, et ostendunt
innoces nostri bellis, quod in gymnasio didice vntur. Schola mar-
cia mittat ex annu pugnaturp ludo, qui se exerce consuevit, in ocio
At id illustrem magnitudinem tuam eis annonas, et namgia secundum
consuetudinem pberet se pntis, quatinus inate deo, quo dicitur pnt de-
beant pervenire. De em solitudinem dantur, maxime efficaciam ins-
pion, quia nullatenus desitui posse credunt, quado inate deo
tms ozonibus inchoatur. Et **Si Johanne mortuo nullus**
heres proximus precepit ex tunc bona sua comitat ad fustum
Episcopi consulari provincie et

Johannia Andree quonda mgali pro precepisse legi cunctis prohibet. 24
que interrata nullis existantibus pntis lute dr esse pnta, tunc
pnta iadnis nullo lttimo inre pntis vntur. Voluntaria pntis
posse. Et quia caduca bona fusto nro competet, legum instituta decime
Ideo te pntis ozonibus amonem, et hinc rei inate disrupa si renera

ad nos prolatum est: nulla ei ante testamento heredes extiterunt aut promissum
in re pignus fisci aut cum factis compendibus aggregari, quoniam immo-
vestre professio est nostra compendia non negligere, apertum quod consilia
magis potuit locum invenire. Cogari enim in talibus causis non
fructuari principem decet, quia negligenter viciis est promissos velum.
quod, quas in re pignus amputare. Si quid autem non repperis quod
domos huius paratibus causa magis illa nostra sunt primum, quae
apud eum huius possidentur et

De responsis senectutis Charchande nro piblimi

27 **H**ecce annos senectutis vobis corrobore dnm etate ordinam p-
me non facit detrimere sentire. Amicis quidam vobis promissos
labores amantur, sola semper in re est quod invenisse remedia. Atque
ideo tua supplicatio promissi deignati tribuimus curam in mediocri
tempore vobis diligenter p- agendam decernimus p-venire. Ita ut quod
est in re pignus et in re non donec in re in re et in re et in re
in re pignus et in re pignus. Quia in re pignus et in re pignus
officiis cura in re pignus in re pignus in re pignus in re pignus
quod tuam re pignus etate, loci comodum et leticia voluntatum et

De utilitate servendi principibus dnmis gothhis et

26 **O**mnes senectutis nra sit omnibus vobis gratissima multo tu
acceptiora credimus, quae in re pignus referunt. Cuius maiora deo
principis pignus pignus, quoniam de largitate huius re pignus. Na pene
similis est mortuo, qui apud domum ne pignus, nec in re aliquo honore
vinit, quod re pignus in re pignus de re pignus de re pignus
mandamus, ut octavo idem in re pignus die de re pignus ad pignus
ciam nostram venire deat, quia pignus regalia dona pignus
si venire pignus festinet. Illud in re pignus comonentes, ut anem
tibus nulla pro venire possit ex re pignus, ut possessor re pignus, aut
pignus varet, sed pro omni comonentes, pignus de custodia disti-
plina grata nobis esse vobis possit occurrere, quia ex re pignus id gr-
tane pignus expensas ne ab armat pignus custodiatur in re pignus

**Ut pignos et samanos faciat venire pro donantis acci-
piendis fundum Gaiomy**

24 **C**onsuetudine libertatis regie comonemus, ut Gothhis in re pignus
re pignus dona largiri. Et id denotat tua millenarios provin-
cie pignus et Gaiomy pignus aliqua dilacione comoneat. Et de re pignus
ante pignus in re pignus pignus re pignus, pro accipiendo
donatus ad comitatum in re pignus faciat meminerit occurrere, quatinus
qui bene nobis in re pignus fuerunt maiore senectutis gratulenter in re pignus
pabli in re pignus est vobis, qui pignus pignus non in re pignus offer-
dam, bonos in re pignus malos quela comittat. Decet et vos in re pignus

ocione singlorum facta perquirent ne nulli possit pre quod fecit in acie Nam
qui semper cōpunctuarias res expectat exatus nitentem nō pot amare ne
glecta Trepidus distat adindie venire qui se nō venit aliquid anda
ad egisse / ne melius possit hostibus molentis inperge qui nre manile
imputatōis voluit declinare et

Ut veniat ad obsequium regis Carino nro illustri et

Quod hanc gloriam pndiam bonorū mta pponat ut octavo torpe 28
sed non mat qui p bis actōibz amote sunt Et id tam de pō
nostro satisfactes qm q vos nccios esse credim9 Inqris pntibus
enocantibz quāt et mlt nobilibus nro decorent obsequia Et que vti
lia nobis credim9 pte expedire possim9 et **Ut subeant indicium**
qm virum noblem suatum nobl lmbus pbi msermitute idi
que subegerunt Nendi Theodutus Rex

Nont nos quid otermi fusa pcat sed magis impetabiliorem ac 29
didit nre lms p adeptus ornatus quia nre est ut amplius p
moneat nra qm audita calamitas Ne em ppetua nocte ppet
ad remedia nostra mutuat lms bnficū festinant Et quem mdeie nō
potat saltem clemencie manitate sentiret Et lamant em pbi Endilia op
pima incognita no generi condicōm permitut imponi Cum prudem
pblitate inris frunt pnti exatus Mirati pnt q eos per tales m fa
mulatū trahi / qm a nro domo debissent expelli Nomis ambita
talem pnti querē que possis horete scim9 q dice tmi de beas dīna
consideratōne seruire Adiciens etiam hmoi calumpnias opimione pi
thie comit celebrari pda epimacōne pbi mota Quid aut mfermitat
ne mole compgus niam vndicat nō posse / que pōna fortibus pro
batur appere Sed nos quoz est pnti mō pares ac dispaes eqnabi
le mptiam custodire pnti mppone decemim9 / ut p m mdict pntico
rati quondam pntie se probant mgenm calumpniantes protm9
āmonete / nec audeat ulterius nntatibus alicms illud quos pē
comites decuerat pna vota dampnare et **Ut amoneat quorūda**

onera q de libtate msermitute pnt pibacti Endimmi mō sublimi

Qnos duces eligim9 et eis pnt et eqmtat momenta Th 22 30
inre delegamus / qm nō tm armis quim mdictis nos effici mpti
mms clauores Copula q aq dalia cum deo pntio Gottoz nostroz
libtate letentur / onera pbi pntia / anob ransant mngi que nos
pos decet pnti / nec cuiqm vna bll fas se imponi quod p ita gepu
esse cognos / pnt aliqua dilacōne facias amonezi Ne ad nos exmle
quela reuocet nltms / et incipiat gms esse amco nro m dnce reuoluta
ransat / quem magis opz talia page / que nos delatat audire et

Ut p qmda comiti fuerint debitores pma fisti pexoluant de
Thomas nro clauim9 mē Apullam calare corato nro deuoto

Ubram qz pntias dep lignatū titulo mdictom octane none vnde 31

S

Primo secundo et quidem quas ad quendam nam permisset comendat
 No millos maxima perne qritate redibe coquitur Et quia utilitate
 publica dinterina no comenit Indistatone differi Ideo denos tua
 pntia deacta picipiens Martini pssim Andream et Simonium
 nel reliquos quos bonis pntus amixens edqnit pternata in omib
 similitate comeniat Et si eos iohalimymam Sed per manifestos
 testes fisto debiores esse conspuit pnam que zona v postulat pne ali
 qua imminutione pcpoluat Promendendum est em ne pns totma
 cni personaz publicas tonibz aliquod indeatur affie dispendium
 Hm vero m9 mcenta cognosunt admiditimi copetens te imminute
 conueniat Et quod equitati cogunt vtrazqz pnam allegacione re
 cognita salus legibus impleatur et

*ut uxorem suam
 maritali districtione arguat que uxorem alterius dicit offendisse*

Grandile Theodoricus Rex

32 *Primo* nos in numeris patiens repetita viabus conquestio Anno
 miaz cum ece in expeditione felicissima constitutus a procula congre
 coninge tua uxore nam asseruit tua fuisse rede lacatam ita ut pbs
 bnfico despaciens euadet cum no plag fessa sed iam credetur exte
 ta hanc nos si tamie va est in femia quam maxime mutes anda
 ciam transire no patim impunitam Atz io deact te pntibus admoie
 inns ut si fom euidens agnoscis delatam querumonia pudori tuo co
 plens maritali districtione redarguas quatin9 ex eadem causa ad
 nos quela instat no redeat Et legibus nomis respectari posse q teop
 tuerat domestica districtione corrigere Et si mendacium magis petitis
 accusans causam dic fortasse voluis pnbmote dilatois obstaclo ad co
 mitatu nrm cum ppradta conige tua immetant occurre Acceptum
 aut de iniqua psumptione vndetam aut de multis imputate vitoria

ut corrigat quedam pro adultio comliato Duci Theodoricus Rex

33 *Primo* hanc est clemencie nostre pnpbus patiens itimata et
 coquestio qm se in expeditione gallica constituto in eum transi
 lam pro pmissis protestatur excessum et uxore eius regina ppo socia
 ducet esse coniugio et inuicem more tempm adulterazum simulata
 mrimoni fuit lege commissum Hec nos si va nos pnt tnpie neqam
 patim impunita Nam quando affons castos tutos que heat si tunc
 ptelexi pbiarebit cum pro om salute pugnit Chespiate impudice gene
 tm tntnre castissimu gemis q si acopula pia fuit capi mtecedente dim
 pin ppetua se abstineret lege costringit gium comitoms no repetit qm
 reliquit fidem pternat dnm laudem pudoris ignoret et moribus pnde
 dephendit quod nulla midmitas obseruacione glatur Amilaz se ppro
 dolor voca totme nequennit quib castitate raro pfnadz lex penalis impo
 nit hoc maritalis extorquet pzinut pfto mores si nec illis compari pnt
 que zone carentia epantur Et ideo pnb limitas tua mpperitos ad pnam

faciat exanimē occurrere et rerum intate disturga. sicut intra mea p̄cipim̄ eos
qui minuzū maiorē et reipublice manifesta dispendia talia p̄sumpserū
et tam scelēta p̄mit facōne corrupti districta legum amadherione p̄
cellas. Nam p̄me dubio cōfundi dēderant / qui temptant legibus
inimica. Sed melius est paucorū dampno malorū corrigat̄ intentio ea
onē mīnimonū. q̄ absit incertū relinquit̄. si in tanta cōfessio, p̄me
aliquo errore peccetur. 22

De varietate frontis mendacis hoīs
Abundantio Cyprius Theop Rex

Hontopm̄ p̄i nomis testē frequētem frequēti nobis in p̄matione
suggeram̄ est p̄tue p̄te decorsisse. nō mīnā q̄nitate tūc
admeris iudicibus fecim̄. m̄ta ex amatione perq̄m. Ille forsitani nō
aspolet em̄ nō m̄tas / sed invidia infamaret. Ille om̄ia cōfessus reddē
p̄ posse cōstat̄. si ei large p̄beūt̄ m̄dūcie q̄m̄bus frequēter em̄cipis
inmēdū p̄missionis p̄e ad cōstituta semp̄ impatus occūt ffuge p̄qd
est nesciis / sed p̄e sp̄sionis ignarus. obliuiois em̄ relinquit̄. t̄p̄da
em̄ tenetur. Q̄ntat v̄ba. n̄aiat cōstituta. nec in vna d̄ti p̄i q̄ualitate
contentq̄. d̄m̄p̄is magnib̄us inm̄tat̄. Arto camelo ontē bestie cōfēda
que paruo serpētū cōp̄m̄lis forme anē tū capite et reliquis mē
bus p̄b̄ abent̄ p̄rassim̄ colore distinguit̄. Hec quotiens h̄m̄anos
aspectus m̄erēt. d̄m̄ ei fugiendi velocitas denegetur. mīnā timiditate
confusa. Colores p̄os multasala q̄ualitate comitāt. ut mō veneta
nō blactea / mō prappina. mō prappina. mō possit tinea reppiri. vnde
m̄ze est in vna p̄fīcie tot d̄m̄p̄a cōspicit̄. q̄m̄ nō in m̄ito pandit ge
mine d̄m̄p̄a esse cōp̄m̄lem. In q̄na v̄mis se fulgor nō pot̄ contine
fluctuat aspectibus tremulis. d̄m̄ lapis teneatur immobilis. Nam
quod mō m̄deris. mox aliud ibi. atq̄ aliud. si amplius intuearis ad
uatis. Sic inuicem credis. quod nemem̄ eripuisse cognos. h̄is
permutacōm̄bus estimatis mens frontis. similitima reppitur. que d̄i
p̄i nō h̄e fidem / que tot valetates continet. quod uerba p̄tulit p̄egi
fabulis m̄re p̄ciandis. qui p̄bitō cōp̄h̄ēns p̄b̄e p̄e forma. om̄
modis nō h̄eat h̄ebat. Nam ut relaret h̄om̄ez. tant̄ leo fiendebat. a
p̄blabat anguis. aut in v̄ndas liquidas. soluebat. Et q̄m̄a si notq̄ est cū
fates ad tū venire indinim. p̄m̄ agito. ne p̄mittat aut se va
dem cōstituat. q̄m̄a lenigim̄i animi mos est. polliceri facile que nō
disponit implere. Am̄q̄m̄d̄ aut̄ p̄p̄oluerē cōp̄data eq̄m̄tate potit
cōstrictus p̄e aliqua dilacō. iam reddat. q̄m̄a post tot p̄fītatē
argutie p̄e imp̄tare potit. quod se frequēter cognos. it̄ p̄p̄se a

Et uectores fementorū multa p̄tuali p̄mantur. qui fementa
romanis de hispania t̄m̄issa i t̄me v̄diderunt. Tū comiti
Q̄m̄ p̄m̄eti tempis enentū romanās cōes inopia fame capigata
pulsaret. Et q̄m̄is rara. tamē tam̄ pulcre cimitari m̄d̄tur esse

sedissima. E quoniam indicamus. Difficile taceas illi copias exhibere ut in
tignum vocat. sub nobis felle. romana recipet. Iussis signis nostris.
viri spectabilis. Tharaam laude digna scribit. Sordidus. Sed parum.
Diligent implere pnt que fuisse constat optime procreata. Huius enim qui
portanda pnt. nioraz. tedia no sentes desinam. semitum m.
Affice partibus proprio dicunt. vendisse compedio. Quod quibus m.
nie trunp dehnisset. Sultum. Et amor pnt comodi tot pntum.
cenna vota pnt. tunc quia nobis mntum est culpas remitte.
quas possim. tanta ordinatione corrige. Catellum et seruandum mnt.
strenuos esse credim. digendos. Et quia. nautici dnatos octuaginta.
solidos mntum. et m nautis septingentos quinquaginta octo solidos de.
cepisse prohibetur. Si apud vos facti vitas innotuit pma iore.
collecta. ab eis simile triginta octo solidos quibus mntum inferatur. Et
qui vndicam omnia dampna mntum pntum. m qua parte ita
se pntum vna diligenter impedit. ne et mntum satisficisse. et pnt.
Glias mntum mntum. et. Qui mntum corporis m bellis ex ha.
mntum mntum indulget. ocosam Sacerdotio mntum pntum. Theodorum.

36 **C**onfirmat laboribz ad etiam corpus debilitate e. compa. **L**iber
 ris attulisse mēborz. ut qui ante belluū aptus fuit magnibz
 mē vel ad otioſam vitam mix idoneus appberis expectens ut ad expedi
 cōnes feliciffimas nō cogaris aquis non voto, ſed nēitate pūdnas
 At iō allegatōibz tms p quibz dicitur et ad remm fide dicitur
 dedunt et nō ignobile pūti miffione largimr, quia nō eſt ignamie
 culpa, quē exenſat miferanda calamitas ſed ſi e remiffum vitam
 concedimr ita te donatum pūti ante primamū ſuma nō eſt equid
 ut cum de tuo cognoſcis idoneus rem laborantū accipe dās otioſo
 fruere igitur ſecura vita admiſſum in pūti noſtro minimū libe
 ratus, nec aliquis e imputabit diſertoris obpbrimū. Quādo illi que
 contigit annulitia morbi cauſa ſuſpendi ſūdi pūti iure ex fact pōnū
 renēndi. Nec em dignus eſt agno qm redargui qui mō inditō mētū
 Confirmat libertates iudeoz ne ab ecclīis reſadantur. et ab ſolm

Anders mediolanen

31 **B**onē anni q̄ que sine legum minuzia postulante maxime cum
prospicienda / similitate / nec illis sint neganda Beneficia iusticie / qui
ad huc infide noscunt^r errare. Atq̄ id distat rerum bonaz p̄cipue
mū saporem / ut qui humanā iusticiā intmit^r quēre solitius int
p̄p̄iant dñā iudiciā cogitare. Proinde qm̄ nō multoz vos p̄cipue
frequēt^r carceratōs. Et que ad synagogā vram p̄tinent p̄hibet
iura rescindi opitulabitur vobis māsuetudinis populata timō. Quare
nulla etiāstus ea que synagoga v̄re iure competūt / uolentia m̄cedente
p̄uadat. Nec vestris se campis importuna acēbitate p̄misteat. Et ut religio

quintus

Nulla ita et attundunt comitacione discreti. Nactum moderate pmi
apalis auxilii beneficium concedentes. ut nec vos quod affate ecclesie
vel religiosas de personas legibus pertine consistit. mcmilr mtrata
re tempore. Tricennalis aut humano gmi patona pspit anob
et amictu inre pcrnabit. Ana neqz comodalia nos utrona pspim
psim dispendia nel infre. ut hac pietate inre defension imco petico
vestra ab illiis se liberatam. gratuletur incomodis. Concedim qd
clemencie nre cōpctudine que rogast. Sed quid indee pspitas tem
palem qmctē qmīs si eternam regnē mcmre nō possit et

De iudicia aquarum et arboribus edificiorum. Omnis possit
Theodricus Rex

Hominet nos formae cura pagna. et que possunt noxie accipere. 38
Deamur ceteris amputare. Anas et soliditas aqne ductus
Deo auxiliante incorrupta seruetur. Et vobis bene sit opus. qd
interius arboribus adhibetur. Nam que nunc virgulta sunt. eis
si negligant et robora. Ista em que nro amplexione facili dirimunt.
postea inre pcrnabit ita pccum bunt. Atqz io pccata debet pccone
contendit. Et pnti diligētia futuri laboris enadat incomoda. Hec
et em similis enegro sine oppugnacione dyadim acies. ut ita dixim
fabricare. Anapet omem pccat que in pccatibus mcca consurgit.
De pccata forma mbernis radiatus amputari. Et pccat al
ua repita repata cōstruat talem nobis deducat lignoz. qnala po
tuit afontibus pccape pntat. tunc eis exhibet decora amazim.
tunc pccime vitteis fontibus fluctuabunt. Tunc erit que diluat aqua
nō inquinat. Ita ne nō ammodo lanari cōtinuo sit mce. Addit etia
quod si ad potandum vnda pccatis mflupit omia vō viciu reddat.
accepta. quado humane mce nulla abus grata efficit. in bi aqz.
dulcem pccmentas nō hētur. Nam si lanari enpim pccissimis ligno
ribus. quō magis pccari talibus festinamus. Hec si mce futū erac
tentur nulli labor facit tedim. qm pccatur pro delectacione emctoz.

De pace provincie de reductione patre ad statum vberem. Am
pelio elmitur Theodricus Rex

Decet provincias regno nostro deo auxiliante pccietas legibus et 39
bonis moribus ordinari. Quia illa vita vera homi est. que inre
ordinis ordine continet. Nam beluarū ritus est pcc capn omē qd dmi
zapiendi ferunt. ambitu imprompa temitate pccatibunt. Agrum pcc
demqz admo pcc sentibus doctus pccgat agrola. Quia lams excolent
est. si agreste pccm dulcissimis fructibus amciet. Sic quies pccans
pccma pcc et disposico tranquila regnoz pccmud pccatur esse regnan.
cimi. Multozim itaqz quēla compmā in provincia hispanie. qd
pccmud mē mortales trāuen est. mcam homi naga pccmupccē pccari

et leuius oculo tangere subire multos multum. Sic mala pace quia
ludo corrumpit, quia vix potuissent eade sub nitate bellorum. De hinc
non alicuius publicas ne moris est, sed arbitrio compulsoe suggerunt
primarium subiacere fortune. Quod genus euidens est prede
pro illius voluntate dare qui ad suum commodum amplius festinat
exigere. In rei nos regali providencia percurrere impetores publi
mitate vram per vniuersam Hispaniam loco munis credimus desin
dam. Et sub ordinatibus vestre nominata inuicem possit conspectum
nil licet sperem ut mediocrem more semoibus morbis aucta
remedia tribuamus. Quide curatibus nostre fiat inuicem ubi manus no
situr esse piculum. Homini scilicet legum ante refectari in bem
Sed quoniam vehementer pena est, tanto eius rei deo iniquis pla
gru, ut amore vindicta inuicem mudeant, nite picula sustinere per
ant ita quod soli infanciam nocentes in correctione multorum. Quod
et hoc pietatis opus coherere infanciam emis, ne inueniat angust
frigentes vobis asser, publicum per granam ponderum pmeri d
prima possessore. Et non tam exacto esse videatur, quam preda
Sed ut totius finibus abrogetur octo ad libram cubito nri, que
vobis, in pnti data est vniuersas finciones publicas inbemus
Quid enim tam nefarium, quam si psumptombus liceat, in ipa etia
trutine qualitate petare. Et quod est iniquis ppe datum hoc
p fraudes nostratum esse corruptum. Conducores domus regie, q
cuiusq; gente sint editi ad aliquam mlate disingra, tm dearemus
soluet quoniam nostra pda conspiciat penstare. Et ne cuiusq; labor
pms mdeatur ingratu salaria eius pro qualitate rei locute via
volimus equitate constitui. Non enim nostra, sed illorum rura
dicenda sunt, si pro voluntate conducet, moq; enemat pensio
nis. Trans marmox igitur canone, ubi non parua finis si vili
tatibus publicis intimatur. Vos atque inbemus exquir. Atq;
statutu nrm pro mrm qualitate desinire, quia contra fraudes
vale remedium est nosse quod inferant. Thonetarios aut quos
spale in vpm publicu constat inuicem in pnatorem didicimus
transisse compedium, que psumptoe sublati, promm qualitate
finucom b, publicas applicent. Thelonei qm etia canone vlla
faciat vmpacone confundi. Sed modum rebus utilissimu, q
pstat deant imponetes comertandi licentia equabili ratione
enotae, ne se tendant in nagm ambiosa enormitas exigent
Actus ptea loci cuius copia summa pulsatur inuidia sub conspectu
nobis desinimus equitate pquiri. Et nec frans astute machinamur

quintus

ocultatur. Nec innocentia suis criminibus inguit. Quosque
 non in furis actibus repperis fuisse vatos. profortunatam quitate
 pispissam reddant vestra estimacione petiam. Quod si hec per alios
 dispa esse constat, et illi nichilominus teneantur obnoxii. qui
 eos scientes passi sunt in tali actione misceri. Complices enim exte-
 runt ems. qui non detexerunt sua raptoris subdaram tenor.
 ascriptus, que nostra dms largitur humanitas provincialibus
 suggeritur intollerabilis causa esse dampnor. Quando et in spes
 exigitur, et impudens ems primum postulatur. Detestabilis impu-
 tas est, ista doemeta competencia sibi distrahē, et ad exigendi
 impudenciam mox redire. Quod nimis impbum, nimis indetm-
 ab pndm. Quod et nostra constituta pteremne, et tbtarior, qui
 fouendi sunt videant afflixisse pbam. Emt go pfixo mo coten-
 to, pnc ibid positi, pnc hinc nichilominus desinati, habeant
 libet, vni tm de nobis expecte. Ami mo examinata exactione
 fortunas alienas no deant inguare. Exactorum quoque licentia
 fertur amplius a provincialibus extorqui, quam nostro cubito
 copect infri. Quod diligenti examinacione discussum ad hunc nos
 modum finciones publicas reuocat. Decremus, quo Alarici
 al, entis tempibus constat illatas, per Quedormu itaqz pro-
 rectiones exigere eos, qui hinc coedros ascriptos provinciali que-
 la compm, quod ullm penitus matas psume. Quando per-
 turpissimos queis, et possessor attent, et comencant celitas
 impeditur. Quilicor quoque genus, quod ad dampnosum tmtor,
 quezunt mictm, tam de pnatata possession, qm publica fundit
 volumus ammom, quia no est defensio que pstatm imitis,
 pnspectum e quod pacm volentes. Nam hoc e tena bnficium
 si pnc murmur feratur acceptum pernitia igit que gottis in
 cmtate positis pfluat pstabant. Decremus ammom. Non em
 deet ab ingemis famulatu quere quos mpm pro libertate
 pugnare re. **De laude aduocati et iudicis Cipriani comiti**

Quoniam ultra sepia plicem frequet nos re. **Theodorus**
 pstatte bnficia gaudeamus. Et quod est difficilimum mēdu. **Lo**
 vota ppeamus. amicis humane. Hec tunc libentius amplex-
 tim, que nos fecisse. mto glāmur. Qui quippe trutinandis

est cui traduntur examina. Talis quod de apertissime diligit, qualis ad
 ipsa potest lege dicitur. Genmae dimitte hunc auri fulgore me-
 runt, et quam pulchritudinis capiunt, quia multi degeneri virtutibus
 possunt. Sic bona multa splendidis dignitatibus potata alius
 hominis admittuntur, et unus rei facies. De admitta venustate
 pulchritudine. Non enim de te aliquid redimite laudi, aut loquaci
 fame credidimus. qui nobis sepe spectantibus plamisti. Quippe
 tantum solum conspicias quodas distincta nimis, ac incerta relatione
 narrabas. Et qui ipsos dolores exprime non potant, tunc commendati
 allegacionibus obtinebant. Et ne favoris animi putaretur ex
 copis deperda supplicium. ipsis pueris intinab, ori tuo alterna
 cinni deperda comenit, et quod diffici limu gre genus utque per
 disticta laude plamisti. Tunc res ipsos oratores quoque postponit.
 Nam cum illis sit propositum dmi tractari omnis partis dicit tibi
 necesse sunt repentinum negotium utique late declarare. Additur
 etiam regalis puerie gravissimum pondus pro quo ita facile te
 co agit expedire. Sed quod illi vix pnt artificiosis scematibus
 audientibus obtine in probareis apertissime pueris legum regalium
 allegacionibus impetrare. Fuit immo sententia nre in boni
 publici pata pnia, quia nulla conditio in cognoscendo negotio
 sustinebat. Mox cum ate narrata tamper respecta est, et tunc tar-
 daretur negotii finis, cum tu suggestione lucida brevitate
 concluderes. Didicisti ut credimus indicare nris sermone indicari
 ita quod efficacissimum disciplinam genus est, agendo potius ipse
 es quam legendo. Talibus igit institutis edoctus digne pmissis
 legacionis officium missa ad pnie quod periculis meos nullam
 eos trepidatione conspicias es. Quia melius est post nos potuit esse
 mirabile. Insanctum enim effans linguas, nil est gratia quod nomi-
 ostentat. Invenit. Nec ipsa quia nimium pnalet te transcendit
 argucia accepit mitis tunc cunctis laudibus piosor fides, quod
 dima diligunt mortalia venerant. Quam me mundi fluctuan-
 tes procellas. Quide se humana fragilitas continet, si nris artibus
 metus finitas non adesset. Hec me pios amicitia servat. Hec
 pura integritate necit familias. Hec pnie maiestati reverentiam
 pie credulitatis impedit. Et si beneficium tante rei lacrimis quod
 incommutabilis fidei est omne quo finimur. Enne igit per modum

quintus

nam parat largitum deo p[ro]p[ri]o dignitatem, ceterum congruus tuis natali-
bus instituit. Meriti hactenus ut honor et credemus festi-
gia. Age me ne e[st] de gratia tua tempora p[er] amplius co[n]feram.

De laude candidati senatus urbis rome Theodorus Rex

Tunc candidatos nobis frequenter gemitus omnisfere principa-
lis et formida indulgentia nostra nobis alta sit nata habetis
me profecto mirum, quem et nos elegisse deceat, et vos suscepisse
commemorat, cui p[er] fortunatum fuit nobis eungi, ita est laudabile
ipsum honor legibus v[ost]ris ceteri potiori. Hoc tamen tunc feliciter
provenit, quod vobis ex politis tuo militat. Illa enim non recipit
nisi qui iam dignis honoribus potuit moeri. Commemorat ergo
ordo v[est]r[um] eximatur eximius, qui semper est deprecatissimis congregatus.
Non enim illic propheta reprobatur invidiosus, sed tales illuc p[ro]mit-
tuntur accedere, quales inde etiam ceterum exire. p[ro]spice.
Itaque collegam, quae pallatia nostra longa examinatione p[ro]bant
qui regis ita interpidus militavit obsequiis. Ut ingra nostra
sepe nobis spectatibus atque laudantibus explicaret. Cognoscit p[ro]p[ri]o
que loquimur. Quis enim v[est]r[um] acipiam devotione p[ro]mptus
est. Nam qui solacia eius perit, mox eius beneficia nostra suscep-
it. Et tunc sepe ille p[ro]p[ri]o in declarationibus nostris, quod in co[n]silio
v[est]ro agi solebat antiquis. Si quoniam enim revelare libuit animi
cura rei publice fatigatum. Equam eximia petebam, ut p[ro]p[ri]o
nauitate rerum soliditas se magis quam corporis recrearet. Tunc nobis
causas multiplices relator delectabilis ingerebat. Aut quod eius
infestidita suggestio p[ro]b[is] iudicis anno tedioso. Ita enim causas p[ro]-
p[ri]andi benignis artifex ingerebat reficiebatur animus. Beneficentia
auditate p[ro]p[ri]o. His ergo ad h[ab]ere obsequiis candidat[um], qui
se militavit anno modo, ut nulla omni gravaret offensio. Quare
bannit sepe talis in p[ro]p[ri]o, licet tamen lingua displice poterat
relatoris dampnabamus in eodem negotio, cum placere asser-
tor. Et impetum n[ost]r[um] anni frequenter sustinuit, qui p[ro]p[ri]o n[ost]re
monimenta possedit, gladius etiam non extrema luce natalis. Tunc
p[ro]p[ri]o hinc p[ro]p[ri]o meminit fuit opilio. Vir abiectus quod t[ri]bus
ad extubias, tamen palatmas abiecit ceteris, qui multo ap[er]ius
crede potuit, nisi fides eius in brevementis p[ro]p[ri]o t[ri]bus am-
dissima iacisset. Quid enim potuit conferre donator eius. Qui et

si rempublicam non ditavit, et tamen non nocuit. Quia magis admi-
 domae laus est, in penuria reipublicae, vel modica munera meritis
 se felicitate sedorum nos nunc ipse maiores. Et quod amplius
 cunctus est nostris est temporibus applicandus, talis quippe est
 in subiectis. Quae prima prouentim, qualis fuit et distantia diuor-
 et huiusmodi propter coepta praedicti tyranni suis mitis et natalium spe-
 dore fulgentem ad patriam larguendum cunctis cunctis. Et et ut
 augeatur numerus et incitetur denotum peruenit. Estimato
 renouit primi praes quid de vno ordine secerim, quando eos quod
 vobis aggregandos credimus allegatores multiplici praedicamus.

De pugna cum Bestiis. Quaximo nro illis. Th' rer

22

Si consilarem misericordiam pronone, qui per emitta coram
 flexibilitate luctant, si organo canentibus viassitudo reddi-
 premiorum, si venit ad primum delectabilis cantilena, quo munere
 venator explendus est. Qui ne spectantibus placeat suis moribus
 elaborat. Voluptate praestat sanguine pro et in felici sorte coepta
 festinat pro place, qui enim non optat euade. Actus detestabilis
 certamen infelix, cum ferus uelle contendit, quas fortiores se,
 non dubitat, inuenire. Gola est go in fallendo praesumptus, vnicui
 in deceptioe solacium, qui se feram non meatur effugere, nec
 nec sepultura potit inuenire. Ad hunc praesente hominem perit corpus,
 et animum cadaver efficiatur, truculentus absumitur, captus est
 fit hosti pro, et illum proth dolor sariat, quem se perimere praesume-
 rat. Spectaculum tui fabulis clarum, sed actione terebrim in ho-
 noire praesente diane reprimi, que sanguis effusione gaudebat. O
 misere deceptiois error, illam deperasse cole, que hominem morte
 placatur. Primum praesente lucos et pluas aggressum proloque nota
 concilians et venationibus deducta, hanc epulae deam, flamma
 gnatione sumptum. Quam in celo linam. Quam in plenis dia-
 nam, quam apud inferos proserpnam esse summates, sed post hoc
 bi potestem, non imple forptam estimamus. Quando tali felicitate de-
 cepti in profundis in tenebras cum suis erroribus intrant, hunc
 ludum crudelem sanguinariam voluptate, religionem impiam, in
 humana ut ita dixerim fitatem. Attentiosos. Primum ad cimitas
 me duxit cultura iusticia promittente diuina ut ad irrisum spectaculum
 proueneret, quos flet religionis ambitu inuenisset. Hoc tui potest.

Incapunt capitula

si esse nullus equitatis intuitu tante diuinitis pro nita mori hunc debent
dari: quoniam in mortem hominum induntur effundit et

Em pororem dedit in coniugem respiciendit quod pmi foueat et d
cet mium **Transmundo regi Wandalarum Theodatus Rex**

Quoniam aduersus regibus expectati propolanda concordia aut neptus &
dimis aut filias deo inspirante coniungimus Nulli tamen estimamus
nos aliquid simile contulisti quoniam quod germanam nostram quibus amabilem
ingulare vram fecimus esse coniugium fraternitatem prudentie vestre parat quoniam
tunc reuelata regno quoniam mirabilis possit esse consilio Sed super vos hunc
lucis obligatos Casaleti qui nostris mitem dnm a nobis fouetur
admetus est in vram defensionem sic fuisse preceptum Et qui ad nos visum
desertus pnatu qz fortunis venerat pbita pecunie vltate completu
ad gletes exccas probetur esse transmissis Qui quoniam deo immanente
ledere nihil possit tamen am vram rogationis aperit Quid expectent
extraneorum mra si sit metur amicitia Nam si causa nre pceptus
est in regno vram tem debuit Si no ppe nos expulsi no oporteat em
simile ad aliena regna transmitti Quid ne nobis reddent mra nostra
fecerunt absolute certamina Quid est quod tanta letitia sagmatu ad
collebas docere de manibus hoc si voluisset tunc ppe nostra tractat nra
nobis no potuisset accide Quidia nec fieri promissat ledi nec matrem fe
cerat in rebus talibus mouit Quid id p illam et illam legatos nostros
salutantes honorificencia compacti petimus ut hanc iniusticia deliberat
vestra p tractet Nec putamus nostros animu emendibus campis exultat
cogitet aliquid temptare ad pacem indicatur irruere Quidia siquidem
ledit iniuria que contigit mra Et si inde pueniat dolus Quidia crede
batur auxilium Quidam no p hanc portitores vobis vobis mra mra
conuincimus ut estimantes omnia quid fieri in tanta causa opteat prou
dentia vram reponat quia no est leue prudentes viros in paris consitu
ta peccare et **laudando humilitate regna glatur se excusatoz**
nam grate accepisse transmundo regi Wandalarum

Quoniam prouidentissime regni post erroris euentum sapientibus pben
posse copiam Nec p tunc mitem vos amare quod hunc hominibz
indetur accide Obligasti animu nrm tanta vos in melius celeritate
imitando Nam cum rex satisfaciat quolibet omnia dispone Quidia si e m
principibus humilitas glasa quoniam admodum in medioebus odiosa pot
esse iactancia Super nobis obiectum Casaleti quondam regis dolosa
meditatione discessimus sed nos nobilitat vestre memores et honoris
Actum rei nobis vane et merito declast Quidia no sint sic mperabile
honoris pms pspiciunt locum dedisse quoniam glp m est dante tam
celerime se potuisse purgare Ille em qui minus regi potat animu
no passus est peccata velare Qui laudis viciptudine in qua possimus

Sexti libri

parte reddentes sinceram purgationem pura mente suscepimus, sed cum in summis
munera non tenemus, ut et ipsi intelligat cum per instam fuisse motam,
quam nulla potuit finire venalitas. fecimus ut utrobique regalia. Sic nos
ipsum et tyrannicam cupiditate. sed et vos vixisse constat errorem. Sed et
ad cubitum vestrum immunda, quorum tantum oblatio videtur esse gratissima
negligatur, cum ubi etiam est consuevit pueri paratur aliqui repulsi
quod semper avaris regibus impetrabat. Erat enim actus iste per gentes
ut pateat vos excusasse culpam, et lepos annos vestros mihi respicere
pecuniam. Ita quod per bella solebat qui annorum studio. Declaratum sit po-
tuisse contempni. Intelligant priores tales fuisse, qui studio avaricie
casus et nequicentur excitare. Quia siquidem imparet affectus, tunc repit
petit magis deprende quam pulchritudine obiecta non parvis est abnegare. Nec
pote est summa per hunc suscepta, non namque namque. Nos sunt ista sol-
vere reddere, quam multo gaudere suscepisse. Et tunc mihi ad similia tanti. ad
ventura solati. Quia instructior redditur animus in futuris, quam priore
comonetur exemplis. Quia illo et illo legat vris redemptibus
plenissime reddimus salutatis affectum, optantes ut sospitate vram di-
vina concedant, cum nobis amicos esse cognoscimus validissime so-
ciatos et

Capitula sexti libri et

formula consilatus
formula patricatus
formula perfecti prioris
formula prefecture urbane
formula questure
formula magistrie dignitatis
formula comitatus primatorum
formula comitatus priorum
formula qua pater finit
formula illustrato vanderis
formula comitatus primi ordinis
formula nigris scilicet
formula de refendis nigris
formula comitatus vris zone
formula novorum
formula referendariorum
formula perfecti amone
formula comitis archiepiscoporum

Formula consularitatis

Formula rectoris provincie

Formula Piratusane comitis

Formula comitis

Formula honoratis possessoribus

Formula de comite principis militum

viii

Sequitur Formula Consularis

Pistorum iudicio qualis sit consulatus. Hinc omnis datum illi
 gi. quid me iudici dignitates eximias, solus quas felicitas
 Dabat, vestes meruit hinc palmatas, premia comitum non
 anox compensatio sola, cui debebantur omnia, statim reipublice romane
 niri fortis dextera tenebat fortunas omni ac labores eos eius consilia
 vindicabant, et tot magnis debitis sola erat hinc rebus dignitas
 repta. in libertates ornatum, moeta ad genia gaudiorum. Per illam
 nimis status impii ingit cremit. Illam semper felix roma suscepit
 Mito pdem genus habebat impii. Mito supra omnes times poterat
 qui ab hoste priam vindicabat. Utilitates pui cas subsequente dispo
 nens nris dicebat etiam capiti. sed tuto illi commissa est pias necis
 qui fuit auctor salutis. Hinc est quod ceteris atque seniores tantis
 ptiat pceptis pnt illigari. Ut enim tardius pmentum mora deliba
 comis arapent, si de cede aut nece hominis aliquid cernisset. Ita ut
 enim omnia eius tradentur arbito ne in polestet animo consul dictus
 est acpiscendo. Hinc tanta largitas proflebat, ut illa dextera, que
 sanguine copiose fndat hostium, nte auxilium cimbis manaret ir
 rigum. Sic quos felices per bella fecerat studio largitas explebat in
 angumetum etiam pui glie soluebat, famulos ingo simili, qui lib
 tate tante dedat imitati. Sed nre pmitis ista felicitas, qn nos homi
 labores consulum, et vos gaudia dignitatum. Palmate pquid nre
 nre probantur esse victorie. Et prospere condicoms onentu, vos in
 pace inge imitate concedit. famulis, enim nos pmitate demus per
 bella romani. Atq. id per illam iudicium consulatus te decoamus
 insignibus. pmye vastos hincde valo colore palmate, valda ma
 min. nictoriali stipione, nobilita, lare ppos etia ceteris amrat egde
 Scllam curulem pro pia magnitudine multo gradibus empis astide
 Ut tu subiectus ocio meazis, quod nos post maximos labores affmisi
 Impantes rem victoriarum agit, qui bella nostit. Nos imate deo
 regim, nos consulim, et vespere nomine am q. pnam corist felici
 tate principes, qui et honores pmos gitis, et domationis fedra no
 hetis. Anapre eige cofidenciam mentis tue. Consulor esse magna
 minos decet. Apes pnatas no cogites, qui donando gram hinc pndat

Sextus

decrempti. **I**me est enim quod alios iudices ead non cogates enchirion. **C**onpiles
 and spantes timido promonem. **E**t poli ad has largitates veniat. qm sepa-
 res tantis expensis esse cognoscant. **A**liogm onera essent potius qm honores
 si sup mres aqmd imponemms inuitis ffineze q decent optat. **H**ic est a-
 bicus. qui probat. esto mudo clarius e psserrimo. tms aut postis felicit
 imitanda. **2** **Formula patriatus De excellentia C patricatus**

S antiquitate ordinem dignitatum origine perscrutemur patriciorum
 familia. **N**om noster fuisse ditata. **E**t pmm dei se pntane cultum
 locum pmaru possidet. **S**ed qma vos aqmd hie decebat eximium. et nom
 pmm pibus se magna in civitate ngebat pppitione derelicta. ad vrm
 cetum felici condicione ingunt. **A**mia pontificalis laus cōprie senatū.
 re potat potat convenire. **S**ic ex angnali familia. reges quoq leges
 institutos no minia. qma venit atali pposito uerere. qm pnta poterat
 mira tractare. **H**inc est quod et honor ipse cunctis est cum nactat m l m s.
 duoms hns. et indicant. cinglm no deponens. m quo felicitas ppetua
 nascitur. **A**mm pcessoris ambud no timetur. **N**am mox ut datus fuit
 m mte tpus reliquid homi sit coenit. ornatus. m dmdmms. cinglm
 fidele. quod nescit an deserere. qm de mudo homines cōnigat exire. **E**re
 do ad pmlitudmez pōfificatus. **V**nde ueneat rem fuisse formata. qm
 pcedo ad no deponit. msi tmm mte mmd dēlniqm. **A**ddit q leges
 tanta illis reuēcia detulim. ut m sacis postus. tmm hoc fuit hono
 pēnctis pūe pūe nexibus exnatur. msi con spā apmte tancatur.
Quod constat rōne probali cōstitutum. **E**t qm ampl pmm gemm pōse
 libeat acceptat. m l pmm condicōm cū pūdit no heret pffozuos et aaz
 dignitatum mros pcedit vno cedens fulgori. q mēdm etiam anob con-
 stat affm. **P**roinde nēcezo laudatam melligē dignitate. ne aut nos
 parum dedisse videamur. aut in negligēms tractes. si te aliquid mediocre
 suscepisse pntam. **R**nappt ab illa m dione nostris mme pūlenatus pa-
 triatus tūne ascende. **Q**uod quid viduor esse dēn apribus voluit
 ffacturus omia que tātam reuēciam decet. **N**am qmms magna
 cōtulit nostra clemēcia hē ad huc quod expectes. si te p bable trat-
 tare contendas. **2** **Formula De excellentia pfi ptozi et hns**
que ad ems pertinent officium 2

S honore aemms est origo laudabilis. si boni mritum. scap tū. **3**
 rebus pot dare pmm tū ante pfectura prouana glābatm
 qm et mudo probatissim pndētissim. et dmitati maxime pro-
 batur accepto. **N**am tmm p harao et ex egyptius de pūlo future famis
 m auditis sompnis vryetur. **N**ec visoz tanta hūmiam possi reuelac

consilium Joseph miratus inuentus est, qui et futura ueraciter predicat
 et pietati populo prominentissime subueniret. Ipse primi dignitatis ho-
 nifilas conseruauit. Opprim carpentum reuolvens ascendit, ad hoc glo-
 riam euectus, ut per sapientiam conficeret populum, quod prestare non poterat pote-
 tia domantis. Ab illo namque priarcha, et nunc per appellatur magister
 populi. Hodie resonat vox promissus instruens iudicem, ne se pariat
 esse dissimilem. Mito ut tui tanta pietas potuit dari, mitemur semp-
 ribile admodum. Benedicimus enim hunc dignitati etiam nobis scimus
 inra commissa. Ex his enim pueri puerum longinquos magna
 tate militat errantes. fitemus pro sua deliberatione distulit. Encomios
 simili pietate largitur. Vacantia bona prebit delicta promissa
 iudicem primum uerba primum dicit. Quid enim non hanc committimus, et
 est uel ipse primo iudicem penes est ut leges possit condere, qui
 eius reuerentia. puer appellacione potest negotia terminare. Ingressus palatium
 qui nunc conspectu fitebimus adoratur. Et tale officium morem
 iudicem soluit, quod alios potuit accusare. Prout igitur nulla dignitas
 equalis nunc facit ubique indicat, nullus ei miles de foris in auctoritate
 prebit, excepto officiali magistro militum. Credo ut illi aliquid antiquitas
 cedet, qui iudicatur pro repta bella tractare. Et tales etiam uerba
 qui minor senatus appellatur puer legibus. Pro officio pro me retinet.
 pugilare, et tibi tantum quod noster inhere, quos etiam promissionem
 iudices non audeat in aliqua parte contempnere. Officium plane genia-
 tum efficax instructum, et tota ad finem puerum, quo sic pa-
 gnatur inssa. Et nullis moribus dilacionibus impata militia
 pueris et uirorum et uirorum honoribus fitemus. Et milites nos illis
 exequat, qui me pueri pueri nris inssibus obsecrat. Prout
 implem, que illi conspiciunt, eius reuerentia, et nos ita conspiciunt.
 Et puer dubitatione faciamus, que illum decessisse cognoscimus. Mo-
 nito quoniam palatium sua promissione sustentat pueris, nobis, p-
 curat amonias humilitates ipis quoque iudicibus, facit legatos
 gentium uoces explet ordinationibus suis. Et licet alie dignitates
 hanc titulos pueros. Absque puer totum gitem, quicquid in ipis
 nostro cognabile moderacione tractatur. Hanc denique curam omni
 pulcherrima molor, eo quod prospero nobis utile reipublice sit. Ab
 ista iudicem tuis humis decessit imponi, quia tu et ingem
 ueritate pueras, et puer fide tractare concedas, que quoniam in ipis
 pueritudinibus conspiciuntur, tanto magis laudes amplissimas dig-
 tas hanc triumphat. Et id tui lumen glorie sit actionibus nostris, ut
 et palatium nostrum fulgeat, et in promissionem longinquitate reuertat.
 Pax et puer tui pietate prudentia conspici tui quadrifaria uita assidue.

Status

tribunal tunc. Sed tam certissimum sciri esse nonis. ut locutus ibi melius ab
icatum per simile cogitares. Considera quod deus dicit. Omnis est datum quod
atantur exipit. Et hominibus per ea talia continet. que se legisse nullus
erubescat. Partem mirabilis per se non habet cum delictis. qui in peris ad
egregium assidue fecit culpam. nec scio quis meretur. Nam si peris amtor
ille sanctissimus et recolatur. quoddam sacerdotum est prefecture perorane.
competentem age dignitate.

Formula prefecture urbane et

Quoniam de dignitate commissa. laus semper iudicis estimatur. Et potior
audus est qui putat illi quibus posse cognoscit. Nemo amplius
indetur ei. qui tunc potuit roma committi. Grande quid est per
esse. sed multo gradus de peris indicare. Senatus ille mirabili
opinionem gloriosus probatur. hunc perilem. que munda per sapit mira co-
dente. Et quod fit illi ut utantur in senatu perare perit. qui aperit te tre-
pidant dicit peras causas. Peris et quodq. modestia esse cognoscit perit
da. ut optent se legibus teni. que ab ipis sunt potuisse constitui. Et
res per parte nobis est absolute commissa. sed hac sola non distincta. quod
alibi iudici non possimus. qui iudices non habemus. Respire tot do-
tos mos. et considera quale sit hunc aliquid dicit. nec erroris vere-
cundia formidare. Per talibus disceptas. quos et cognoscis esse po-
res. Sic go locum tunc tracta. ut omnis te iudicem honore co-
gregacionis agnoscat. Considera per omnis. si copilares peram. per
dicit. et in libertate aula recondens aspicias. in qua commisso hunc
munda permauos apparet. Quis iam de obscuro iudicio cogitare.
qui me tot more lama esse cognoscit. Quis odium non recipere iudici
ate gratificationis excludit. per ad amore nunc est hunc. si pererunt
me promittas. Sit nimis magni et singulare peromni si iudices
non accipiant. Peris sunt qui multum dare contendunt. dicitur tunc
non perum roma commissa est. quoniam in illa continetur omnia
peram et mira certissimum perare. te per tendit antiqua mira voluit
tunc tante civitatis iudice mirabilis ager includit. cum roma
omnia possidet. Tunc etiam ex designat lege peronis ab appellatoe
cognoscis. Adnotati et militant eruditi. qui in illa peria difficile
non est oratores imple. ubi magis eloquentie contingit semper audire
Carpento vehemens. per nobilem plebem. Vota te per ea committat.
ffanores gratissimi consona terram nocte peredunt. Bene age. quia
te non dete decet licet peris et tunc. hunc copiose. Unde et gratia
tante civitatis agnitas. Sed nunc dicit. per nulla venalitate
vendantur. si exhibitio salubris attenta. terna et rapinam.

Adoribus nō tepestat Sed spectaculū quod p̄betur voluptati
nō sit causa laugii Enamē em̄ cogit gratiam de p̄lū qm̄q̄
in etatibz p̄m̄ declinat inuicem Quanta em̄ ins est glō
mitat / ut etiam in rebus penitus equitas deperdetur Ad mōmē
mū igit̄ ordinē decurso per iudiciū illam hūtu te cogate dignit̄
ornamus / ut nūdus voste romulea mīra deas afficere romana
Nam si isti dignitati par finis nihil est / quod anas mīnus de
quazis Ad omnia em̄ tali suffragio eis nihilom̄ dignis
si atq̄ tuam laudet senatus Perfrā em̄ rei fides est / ubi con
sentanei testes probantur / imminates esse et

Formula questure de laude questoris et eius officio

4 **S**tantum clare p̄nt dignitates / q̄ntum nostris aspectibus
p̄finitur / si p̄lūa frequēs prodit domant̄ affitū Nullus
ita iudiciū p̄t esse glōris / qm̄ ille qui est in cogitacōm nūc
participacōe p̄ceptus Aliis em̄ p̄mūe p̄u te p̄marcōm cōmit
tim̄ Aliis causas concedim̄ audiendas Aliis p̄mōm mī
mīra delegamus Quēsuram toto corde recipim̄ / qm̄ nūc lū
grae vocem esse cōpimus / Hec nostris cogitacōibus nūc uo fa
miliarē applicatur / ut p̄p̄e dūc p̄p̄t / quod nos sentie cogit
arbitrū p̄e voluntat̄ depōit Et ita mentē nostrae uelle
p̄cipit / ut a nobis magis / quā ab eo p̄t̄ exisse quod loquit̄
O qm̄ azdū est p̄biectum / o ba domant̄ affimē / lo qm̄
posse / quod nūc credat̄ p̄positum Et p̄uēctum in decore
p̄u cū glōsam reddē mītatē Conspicite qm̄ pondis hēat̄
p̄at̄ et decoris / si qm̄ dubitamus / aq̄estore regim̄ / qm̄ est
thāurus p̄u te fame / armazū legum patis p̄mp ad p̄biectū
Et ut ait Tullius m̄gr eloq̄ntie Nichil p̄stabilis m̄detur
qm̄ posse dicēdo teneras hom̄ mentes allūc voluntates
m̄plere impelle / quo velit Quidē aut nēlit deduce Nam
si oratoris est p̄mū p̄mū et ornate dice / ut possit amos iudiciū
cōmone / q̄nto facundior debz esse / qm̄ ore principis p̄lōs nō p̄t
admonē / ut recta diligant / p̄uosa contempnat Tenos sine fine
laudent / pessimos vehemēt̄ accipere Et pene sit ferata distū
ubi p̄nalet eloq̄ntie fortitudo sit imitator p̄ndentissim̄ am̄q̄
mores / et alienos corrigat / et nos debita integritate custodiat Ta
lem dem̄q̄ oportet esse questorem / qualem portare principis decet
imaginem Nam si nos ut assolet tam gest̄ audire contingat

Sextus

que auctoritas erit lingue, que sub oculis regale gemmū possit implere
 et esse de sua inris tantula sermone ut nemo deat reprehendere
 Quod princeps consuevit censures Quis est ptea am firmitate ut
 amptate transte / nullis munibz / nullis tioribz auferat. Tūc
 pro equitate seruanda / et nobis patm² cōditi / cui etiam oportet
 obediri Sed mde tantū doctric deferat / quatin⁹ p⁹bab⁹ omnia
 p⁹missa exponatur exponas. Alic quippe dignitates affozum
 solacia querunt Tūc nō dignitas principi consilia p⁹ministrat
 Atq³ id prudencie et eloquēcie tūc fama p⁹notati questuram
 ē glām hūmū similitat⁹ exemplum gemitum om⁹ dignita-
 tum cōtinēcie domitulu⁹ v⁹tutū om⁹ sedem / p⁹ illam mduoz
 deo p⁹stante concedim⁹ q³ ut sic a⁹sp⁹as quēadmodū te parem rebz
 p⁹dict⁹ esse contendas Ad te em⁹ p⁹romie sua vota t⁹smittunt
 A te p⁹nat⁹ inris q³nt⁹ auxiliū A te docti p⁹stant⁹ expere q³
 nonerant / et nūc est ē omibz suffic⁹ q³nt⁹ nobis contigit
 legum remedia postulare Sed cum omnia postulare hec fētis
 nullis elacombz offeraris / nulla moderat⁹ inuidia / alienis
 calamitatibus nō lēteris. Quia quod odiosum ē principi / non
 pot⁹ commouere questori Exce p⁹tatem princip⁹ cōditiōē p⁹bieta
 sic ore nostro gl⁹ificatus eloque / ut te tūc com⁹ credas nob⁹ mde
 abus reddim⁹ Vbi aut culpabilis viassitudinē recipit / aut hoc
 p⁹positi glām laudat⁹ acq⁹it et **fformula magist⁹ie dignitat⁹**
Recundum hōuom⁹ p⁹mitt⁹ / q³nsq⁹ m⁹grū nomē accepit. **6**
 Quia he nob⁹ p⁹rip⁹ depicia venit / et q³ nomē cognō-
 scatur quid sit de moribus estimand⁹ Ad em⁹ m⁹m⁹ p⁹allaci
 p⁹met disciplina Q³p⁹ m⁹olentū stolazimū mores p⁹tel⁹ p⁹mo-
 deratōis p⁹ne tūc p⁹osse dissēnat / tam multi ordines p⁹ne con-
 fusione aliqua componit⁹ Et t⁹p⁹ p⁹stinet omis om⁹ / q³nt⁹ hab⁹
 turba Discretum sic nomis p⁹ni gramtate p⁹smict⁹ / ornat actibz
 p⁹mapatmū / per em⁹ senator veniens nris p⁹ntatur obtutibus
 Admonet de cōtū q³nt⁹ deānis audire Aspect⁹ regn⁹ t⁹pidum
 componit loquētem / p⁹na q³ etiam v⁹ba solet m⁹tere / ne nos de-
 cent omia deānis audire Aspect⁹ regn⁹ h⁹ant irrit⁹ p⁹missor
 collocutōis nre gl⁹is donator am⁹lici consistori / q³ q³ndam
 lūifer Nam p⁹ ill⁹ ventur⁹ diem p⁹mittit / sic iste de p⁹deantibz
 aspectum nre p⁹mtat⁹ attēbit Causaz p⁹tea maximaz p⁹da

in eius audientie fimbriis optima seruitute reponimus. Et eius
fidelibus subleuati, utilitatibus suis vniuersis occupemur. Quod
dox qui etiam opportuna celeritate quorum statim semper in curia
diligentie pro distributione custodit, ut solitudines nostras, quas ad
plio imat, beneficio celeritate expediat, per eum ex totis gentibus ad
laudem recipi et nostra ordinatorum humanitas. Et volentes red
mit, quod monentes excepis. Per eum quippe nobis legatorum
quoniam festinatum promittatur aduentus. Per eum nominis
nostrum destinatur euerit. Et isti principaliter creditur, quod tam ne
cessarium esse sentit. Hinc etiam laboribus exsternat, potatem
maxima hinc decernit antiquitas. Ut nemo inditum pro pro
micias fastos assimul, nisi hoc et ipse si decerneret. Subdit
eius arbitrio aliena iudicia, ut ad ipsum rediret, quod alii nunc
est, possitisse. Tholesnas quidem non habet exigerde petere, sed late
bono firme potatem incepte. Tredo ex dms titulis defloraret
dignitas ad lenam principis instituta. Per cognatores etiam
virtualium rerum in urbe regia ipsa voluntate constituit, et tam
necesse rei iudicem facit. Ipse enim gaudium plis. Ipse nostris
tribus prestat ornatum. Quando tales viros copie pro et perficit
ut plebs querula seditionem hinc non deat parata. Officium vero
eius tanta prerogativa gemi decoratur, ut milicie prefinitus
munibus ornatur nomine principatus. Quia quod modo in potatem
nas cohortes, et urbane prefecture milites mdeant, muncipio
primatum, aquibus et hunc soluebatut obsequium. Sic in fenu
magnum hominis in iusticia quedam a legibus venit. Dm alicui
excubis promittit, qui militasse alibi dclatur. Ad mtor etiam
mgi nostris putatur obtutibus, ut conuicia sorte. Beneficiis nos
eligamus eius pndim, qui nobis prestat fidele solatium. Hoc
et dignitate tot titulis decoratam, tot insignibus opulentia
per iudicem illam gubernanda et regna gravitate committimus.
ut omnia que gesseris mgi fecisse mdearis, quia mch morib
re pndim relinquitur, si quod absit a tanta matinitate peractum.

Formula comitum sacrarum largitionum

Cata sunt omnia nomina que designant preteritis aduocis,
qui tota ambiguitas audiendi tollit, ubi in notabulo
cluditur, quod geratur domus em pndere regalibus co
munita sacrarum largitionum iudicia res uba testantur, quod

Sextus

re decorem. **V**ere fuit omnimodum exquisitum in donorum regalium
 parte sequestrata fuit dignitate et alternis honorem dicitur dnm
 nos constet dona conferre actus innocens pietatis officium illud
 ingere. Unde se fama principis possit augere. Magna est perfectio
 felicitas regalibus militum domis et dignitate hinc de publicis
 largitate. Alii indices obtemperant regibus virtutibus regnatorum
 hoc sola est que tunc permittit ad momenta pietatis. Sed enim propter
 districtum gitorum nil senescimus forte ceterum sed tunc obsequium
 quando pro nobis vota fundunt. Enimvero parte fortunas ei
 gimus. Calendis ianuariis affatim dona largimur et letitia
 publica militia tua est. Quia hanc liberalitate manu alio deco-
 ras obsequio. ut figura volens nri metallis vna libris imma-
 moneta quod manu quam facis nostris temporibus futura prela como-
 uentur. A magna iniuncta prudentiam. A laudabilia instituta
 maiorum. Et et imago principis subiectos mactetur pascit pcom-
 muni quorum consilia coniugulare non desimunt psalite emittitur
 sed hinc ut ita diximus. Muneribus dignitati precone largitate
 nri per se felicitate indicium. Seruimus quoque promittimus aduigimus
 Et parte decimus honores per que et nri perenne conferimus lar-
 gitates. Quibus quando et simili gratia utique prestantur. Et ab uno
 debuerunt indice geri que pari mactetur laude coniungi. Quare
 et aut quod promittitur indices tunc subiacent dignitati. Ipsis
 quoque precibus caritatis confirmas officium. Anni per se non creditur
 nisi ante fuit prosolemptitate completum. Quibus quoque sacra
 et antiquitus nosse fuisse commissum. Et quod ad splendorum
 regnum pertinet tuis etiam ordinamentis obediret. Tuis quoque
 latorum ad uentura luri promissiones communes negotiorum quos
 humane uite constat necessarios hinc prelati manifestum esse
 subiectos. Nam quicquid in vestibus quicquid in ere quicquid
 in argenteo quicquid in gemis prelatum hinc humana potest
 ambicio tuis ordinamentis obsecundat et aduicium tuium
 confirmat que de extremis mundi partibus aduenerunt. Galis
 quoque comendat me vestes puras et preciosissima margarita non
 nepte et deputant antiquitas. Et sapiam tuam euidenter
 ostendit tui talis spes deputata seruiret. Quare per illa mactetur

comite patre et p̄ncipatus ē confirmā dignitates. Et multis laudibz
decorat popp̄s, qm̄ honoz immoſitate p̄ongis. Et tē iſ ſolempnē tūlis
tūis, et ſignis ē de antiquo privilegio v̄nis abſtulit. p̄ lūma ēte q̄e v̄n
dicare debas de lūgnis. qm̄ d̄naz dignitatu glōſa qm̄ cura, ſed et labo
riosa ē ē cōmiſſa enſodia, q̄e ē copioſum fructum decoris afferunt, ſi

fformula comitue p̄iūcom

De punitiva pnatarii punctionis pms sentitur mponare vocabulum
Deper vocabulum curam quonda principum pnatam ferunt gubnape
pibam Et qma iudicis fastigiu exere no potat ml homines extenu
condicionib; inclinat Alios quoq; titulos ponda blanditon pcepit
Ne dignitas laialis tam tm modo mdeatur hie cum famulis, sed
bams actibus tunc se felicius occupant. post qm aggressum causas
tunc ampt Quid eni pns facit ml pnos inra pnta. qui pnda
legibus no hēbant Quid ibi adnotatus ad erat Nam se ptes solenn
accone pulhabant Erat pntatū impolita pntone mfirmi. et appella
ab opne iudiciū ubi no allegabant aptib; dicta pndentium
mū dignitas libertoz amf. et litm q pnt vaa hētur Quid tibi
contra nephaia libidines et hūmāni gūs mybos appetitus q pnd
ti publico deacta custodia est Ne quis se probrosa comxioe poll
znt Dm vūmo sanguini renēcia no hēet Gramtas en pnt
p pmutat pntat. et comxiois grām lnta estimatōe dīfēnit. qma
longe aliud debet pproximitat nē. qm corpōali possm q indulgē
licencie contra hos eligētib; vnt et continēs inqūptor Et dū tū
probra psequis cōsequas pcoma castitat; defunctoz qm etiam sacra
quictē equabilia inra tūc consae comiserunt Ne quis vestita mar
nioribus sepultura mderet Ne quis colūpnarū deoem irreligiosa
temitate vastare ppmet Ne quis fustato cūes alienos. aut longin
quitate tps Aut moraci flāma cōsumptos scelēta pstrutacōe de
geret Ne cor q quod semel relinquat nudanas molestias. hūmās itū
patetur mpidias Nam et si cadana furta no pntent ab omī mpidiat
alienus esse dmoit qm aliquid mortuū abrogasse mratū vide
que ē comissa pnt castitas vntem et pntas mortuoz Habebat
quoq; per pvincias de ppetualo mre tūbitoz no mīmaz qntitatem
Canoniaros dīgt possessores ad mōnes et cum aliis mdrub; no mō
dica mra pntis Cadana bona no pms esse vacantia Ita q vmpa
tor potuit mradē tu fīsm mmi facis mst compēdus obtinē p pnt
defunctoz nob; legalē anponis qma in hoc capī pīncipis pnta post
omīs est Sed hēc optamus no acqmre Dm mō pnt qm relicta dī
beant possidē Repostōne quoq; pēme. que longa vetustate cōpēdit

testentur, quem nos indignum esse p^{ro}monendum. Unde enim manus imp^{er}
as, qm̄ si te insignas nobilissimi laudare cognoscas. Tibi forte indices
formidentur ministri. Hic ubi remedium p^{ro}petitur redempta p^{ro}ma nō
timetur quimodas possessor p^{ro}me veniali p^{ro}curatore distinguere. Unde
p^{ro}quid in p^{ro}mo relictat comodo transit ad b^{en}eficium. Et quod debito
redditur tali gratia q^{ui}q^{ue} putatur possessiones n^{ost}re, q^{ui}el q^{ui}a p^{ro}mo
immobiles, nō egrediantur. Eiusd^{em} constitutos, ne condicione contraria, q^{ui}
nō p^{ro}po moni, malis moribus contingat extendi. Trade etiam m^ultis
bus tuis. qm̄ sectari diligis aⁿni capitate. Qm̄ ille m^ultis p^{ro} d^{ic}i, p^{ro}
quo nō probatur excedi. P^{ro}tere igitur auctore deo concessa ē felicitas
p^{ro}mulgio dignitate, n^{on}net te ad bonorū deperdendū id sepiissime, quod
indis. Q^{ui}a in h^{is} que fecis iudex et test^{is} cō. Nam et si epulas
n^{ost}ras solcata ordina^{re} disponas. nō solum m^o palatio clarus, sed et
gentib^{us} n^{ost}re est reddaris eximi q^{ui} legati enī pene ex tota orbe p^{ro}
venientib^{us} cum m^ultis tep^{or}e m^ultis ad m^ultis ad m^ultis ad m^ultis
q^{ui} in p^{ro}ma p^{ro}ma n^{ost}re esse rarissimū. Stupent etiam abundantia d^{ic}i
m^ultis tantas posse turbas seminare, ut iudicet consumpta re^{re}
p^{ro} Q^{ui}de tante copie probantur exire. H^{ic} n^{on}imū in p^{ro}ma patria
quod loquantur. Qm̄ parentib^{us} p^{ro}is d^{ic}i g^{er}unt, que m^ultis
Sic p^{ro}pe modum in toto m^undo celebrari redditur, qm̄ p^{ro}mo n^{ost}re
apparibus m^ultis. Adde q^{ui} temp^{or}e n^{ost}re leticie secretaria tua p^{ro}nt. cū
pectus redditur tuis alieni, et tunc t^{em}p^{or}e n^{ost}re p^{ro}mo locus, qm̄ m^ultis
admittitur. Et qm̄o ut qm̄ es iudex tanti apparatus, velut epulaz
delicati^{ss}imū abus aⁿni tibi regia concedatur. et

Formula qua prores fuit de dignitatibus cōmunitis cōfendendis

Perclitarentur graviter boni mores, si aut solis d^{ic}i, aut corp^{or}
valentibus p^{ro}starent. tū m^o dignitates. Qm̄ multos m^ultis
exubias palatii fuge. qm̄ mag^{is} possunt laudabili cōm^unitate ful
gere. Multis enī facultatib^{us} facultas p^{ro}ma nō sufficit ad cōm^unitate
Multis philosophantib^{us} corp^{or}is validudo p^{ro}trahit^{ur} et sic p^{ro}le^{re}m^uq^{ue}
ut sapientes n^{ost}re n^{ost}re iactant. si se m^ultis honores ad honores cōm^u
tanensi obsequia p^{ro}veniat. Clarum est enī multa omī consue
tū omib^{us} d^{ic}i regnant^{ur} pietas p^{ro}boemire. Qm̄ si expensas cō
platus p^{ro}mo nobilis exauescat. Qm̄ si sapid^{us} clarus p^{ro}fecture nequeat
p^{ro}stine molestias. Qm̄ si pondera questure affluens lingua formidet
Qm̄ si reliqui fastos molestiarū tedio plus forte nitent^{ur} qm̄ m^ultis
Honore si amaguis v^{ir} talia fugiant^{ur}. in v^{ir}etudiam n^{ost}re m^ultis
Qm̄s quadam repulsum suscipiunt dignitates. Qm̄ m^ultis ē bono p^{ro}
cipi iⁿvenim^unt^{ur} m^ultis relinque^{re}, quod fecit natura laudabile.
Sapient^{er} est que honores m^ultis, totum aliud ex^uterus venit. sola ē p^{ro}
denia, que rebus omib^{us} p^{ro}ponitur. quado in hominē felicit^{er} m^ultis.

Sic apud nos et fortiter integerrime consulas pnt et pnc labore pmales
 hant exercitia pma pna Sed et iste honoabilis locus sit qm tm mit
 compatur. Neq em abspide leges sacratissime censuerunt eos, quos hoc
 opinionis fama comedat, cordialis uacantibus tales quere pmitates
 quos et si facultas in tanti honois appatu deseret, utus consilia no rela
 ret ammadu sunt ad talia, qm de sua indebant deppare fortuna. Hoc
 et validissima ad labores. Hoc et imbecillis corpe meretur ad laudes. Na
 omis pnc dmpitate pducant, quos hmod honois votu amplectit, et ma
 gis nescio quid amplius mti extorsisse creditur, qm te laboradem ois p
 meruisse sentitur. At id pntibus cordialis ab illa mdicon illud t pna
 dmitate descendit. Et considata zone pnt tps adepti honois ordine
 potiaru. Ita tamen ut illi modis amibz pferant, qm pndere maxis
 nostris aspectibus affmit. Hic est enim ne vni cedat mntu duobz
 emetum. Alioqn omis ad quietas pnt curu dignitate, si laborante
 otosis mme pferant. Consequitur illa qm pnt, ne nobis de pnt illa
 que adma hic vtruzq gra conatari, et illi ad palacia nostra festinae
 potuerunt, et vos optati honois gaudia committantur et

Formula Illustratus

Constat felicem esse rempublicam, que multis civibus resplendet. **11**
 Cornata Nam p celum stellis redditur clarum, sic a luce urbes
 lumine dignitatum. Non quia fiat homo alit adepti honois, Sed
 quia modestior efficitur, a quo comparationis ordo melior p stular. Quis
 om opinionem suam intupabile tractat uelit, qm ppa ad laudes electam
 esse cognoscit. Illum signis honores glificant, que comedat et vita
 Nam malo instituto vime, nec principi fas est, qm et de illo populo
 occulte pop dice, cui mores suos pnt nullus ausus est imputare. La
 pe p profide ac laboribus tuis commite domesticor illustratum vata
 tem, ut et tuis civibus decoratus appareas, et quod est dulcissimu
 mntu, homis mgie pnt ntitatibus occiperis. Quid est em fortu
 natius, quam agere, tunc et in urbe luce, ubi opus pnm deltat
 auctore. Nec aliquid fallendo conqunt. Qm labore suam horrea
 emulantur. Quia pnt nos credim de dmi de latablem honoz, tu
 comparationis modestia afforia dignitate. Nam vtruzq sibi commita
 pnt. Qm peridet ex alto. Non coalescit sparsa poma, msi et tre
 qualitas fuit opata, hnturus inesset de nra gratia copiosam p are
 iudicia nostra cognonim q optime fuisse tractata et

Formula comit pmi ordinis

Agmi quid et me vites vltimi uidetur hie gemarum pnce vtili
 tat. Probis actombus occupari. Sed quanto feliciter hore ppledu

summe et cogitationi molestias non hinc Interdum enim assidui labores et
 multas facinus dignitates. Quam inbecillitas humana cito solet pascere
 fastidia et quod prius ambire creditur postea mutare nolle sentitur.
 Hoc multo prius ad esse conspectibus regis et abesse molestis
 Quam hinc loci et molestias mutare diffidit. Unde est apud sic mēi
 ut nulla possit anxietate turbari. Quam multo gratius creditur. ubi
 prosperitas sola gaudia sentit. Hinc igitur honorque et respectus oīa re-
 numeratōe p̄stitum. Quam plurimum laborantibus antiqua nosit. p̄mone
 collatus. Et rectores p̄moneat annu actione laudatos. nix ad tē-
 culum adducunt. quibus cōfitebantur plurima se debet. Conplian quod
 p̄fectorem cōtra clari dictatōe p̄cipim. qui in illo actu amplissime
 p̄fecture. sic vident exere fatiudia. ut ad utilitates publicas ex-
 p̄diendas altam ardeas esse quiescunt. Unde frequē et nos. indices
 affumit. Quia eos doctissimos comp̄ham. Quod go detali honor
 sentiat agnosce. qui p̄fecti in p̄tot laudibus institutis hinc
 moerunt p̄ma dignitatis. Et multo tunc tanta pompa creditur. quo
 renatorum quoque ordinis splendore censetur. Spectabilitas clā et cōsp̄-
 rio nostro dignissima. que in illis. Illustres ingreditur. in p̄ced adno-
 catur. otiosi cingit honor p̄monea dignitas. que nullū nōm offe-
 dere. in illū cognoscat. ingratia. et p̄ omnia bona concitat. nescit
 invidia. Quo ita p̄moneati molibz tuis comitaz. p̄mi ordinis
 ab illa invidia nūcstat. favore largim. Ut consp̄to in nōm
 p̄ togatus ingredit. ita moribus in dūz exornes. Quam vna q̄ ho-
 nor est illustre. Quam alii medius nō hēt. Delat te illos mi-
 tati quos proximitate contingit. tu ē locum amplum et honorabilem
 satis si te moderata comp̄atione tractam. Ad moneat te ēte. q̄ p̄-
 scripta dignitas p̄mi ordinis app̄latione tēsetur. utiqz. qz te fecerunt
 omēs. qui spectabilitatē decorant. honore. Sed vide ne quis te p̄cedit
 opinione qui sequitur dignitate. Alioqz grane pondus invidia est
 splendore cinguli clāitate. et nozū lampade non lucere.

Formula de reuendis in senatu

S honor otiosis deferitur frequēns. si nūdam. aut nobilitas
 Deligitur. aut ad p̄moneam aliquid p̄sone tū grā suffragat
 quo studio remunerandi sunt. qui ad agomē in p̄ma p̄moneorunt.
 Considerandū est qualis labore sentit sit. Et ita de remuneratōis
 p̄mo cogitandū. Hāc quippe rerū mēp̄ra de cōzio nēmit. Quam
 tale obedientibz dari debet. quale in mēnotz potuit esse p̄culum.
 Et vicia sunt que instruet. exultantes p̄sonas cōtinnatē ad p̄moneam
 cogniti. latentes in cubilibz suis p̄ndenti sagacitate refigant. p̄-
 modestia equalitate imponit. Ita qz a iudicibz breuit de ap̄lis

efficacia similitudine complectitur. Notum est quod pueri sustineant. Quam ad
 causas mittunt alienas. In primis agat pectoris quoniam. Si distans
 pulsatus vociferat. per me utrumque. In primis data laus est invenisse
 hominum dignitatem. Pace salua dicam. Facilius est laudatum in
 ore respice. quam militem munita sine offensione complere. Aliud
 est dicere tui letitia. aliud ad eum deduxisse in puerum laudabile.
 quod boni dicitur. sed multo gloriis statuta complentur. Verba tui
 dignitatis apponit. A militibus autem postulatur effectus. per omnia
 pueri. Hic struere aliquid viximile conquiratur. frequenter notum
 aliis. ipse quoque integritas actus. Nam multos quos in exercitum
 adfricare sunt visi. ipsos postea in pueros indices pertrahunt. Offe-
 derunt enim frequenter ignari quibus sunt propter paritatem. et diu tan-
 te alienis fidem custodiunt. medum puerum propter salutem mittunt. Verum
 me hec militem enasisse laudatum. Nomen in se videtur esse ma-
 gnum. Talibus quod multum vixitudo reddenda est. et nimis torpentis
 labore indultis compensacionibus mitemus. Ut igitur confidenter
 quicquid veterans mira commissa tulerunt. Nulla sordido subi-
 acendo onori. qui te puerissima commiscione tractasti. Honore et etiam
 reuendore in penatu quod tali militia pueris tanta deputant
 antiquitas. sed non statua diuina vendicabis. Hec quod puerorum
 beneficio consuevit. sed non nominis tui memiles impetunt. et quod ualia
 detrimenda. per enim tunc vallaus. Ut officium quod nris missi-
 onibus spali sollicitudine famulatu est. aliquid amplius potuisse
 meri. per militibus cetis mdeat. multa quoque decem libras. an-
 percellendum esse ceteris. Si quis statuta nra octo qualibet re
 didit in lauda. nec tamen aliquid contra te ualere permittimus. quod
 dolosa fuerit machinatione temptatum. et

12

Formula magister sciri

Optamus quidem curam penatus amplissimi naturali fecunditate
 compleri. sed uolumus quod eius tui tunc. Ut quod difficilimum am-
 ditatis genus est nota in deatur. facere parentum. sed minus amate
 est non aliquid amplius quod. Unde tui nris possit angere. A grola
 diligens puerum ad inmat mure celestem. et ante rigat plantaria
 qui plimmas meant. optatas arborum. qui etiam fetus meliorare co-
 tendens. dimisi quod pueros instat. ut multiplicata dulcedine fin-
 tim oris nris ceteris ualiditatis ornatum. Sic nos utrumque uolundissis
 laudibus. Quam de puerum melius. ut germen alieni ample
 et in grola colligatum curie moribus molestat. Sed hec cultura

longe dissimilis est. Arboribus enim quod melius putat inseritur ad
illas pegma veniunt ut de illorum potius suavitatem dulcescant
vobis autem ut agrestia proficiat offerunt. Nam quibus ignis no-
te relucet / soli tui patius obscurus est. Hinc est quod ad illum sedem
nichil potius eximium deferri / nisi quod proprium probatur angore.
Et id natalem illum splendorem conspiciam ingenii calore pendet
accipimus / senatus limine excipiat. Hactenus enim sunt suis muneribus
clarus sed iam est de vestra prosperitate plurius. Paudite
cuiam suscipite candidam. Nam senatum predestinatus est / cum non
contulimus lati clama dignitate. Remignos nunc est publicus
pro / quia hoc vocabulum non tam pro debetur gerit / quantum
dico voto quod generali re

Formula vitam urbis Romae De laude viri

14 **S**ic agendum mos est sic modum voluntatibus obedire
ut prae non hanc voluntates splendens mutuo
Mituntur vobis aliorum / et quidam in illis videtur esse muneris
imago / qui prae non hunc mira fulgoris. In autem vitam de
teris / et tua privilegia non relinquas. Cum prae est muneris
que datur a principe. Habes enim cum perfectum aliquod potius
partes apud te proclama ad locutione consilium / vix sicut
nam dicitur. Et quod maxime fidei signum est in muneris comibus
vita et committitur homini / quod me mortales constat esse praesentem.
Addit quod nec salutare te sine clamore voluerunt mira et lingua
ut prae veste militari semper visus inquam credis esse praesentem.
Sed haec omnia ad perfectum gloriam indicamus esse concessa. Et
qui tunc pedis coram dicit umbratile videtur. Considera qua-
lia de te praesentem / qui tanta ante vehemens eximius acumen non
facultate. quia videtur anoxa. Nam quid est debet possis / si in
mis prae muneris quod exasit. Ad similitudinem quippe muneris
carpentis vehemens intra quadraginta satiatissime vobis in
custodis. Prosti ludo pedes in vice consilium / et in honorem
postus dignitate praesentem acquiris. Et illa est praesentem atria
que praesentibus praesentur esse collata. Hinc est quod in aula
berat locum patrum tenes. Et ibi muneris consensum / ubi est
vel muneris praesentem. Qui quia etiam praesentem / qui praesentem
ordine aliqua muneris / atque muneris postulare. Sed quod praesentem

potioribus te nec immulto me p'cipuos censendus es, qui aut imma-
potes aut ledere cōsulares eige amicos sub qualitate modestie/
Tales una quocq; dignitas qualis ē administranti voluntas hūc
abiectionem est quod in re p'nta g'itur m'p' malis forte fuit mōib;
miciatum Nam si hūmiliū p'natozē placet equalitas quanto
magis grata est in p'ntis culmīe custodita que difficile modū
seruat Dm ad p'm velle festinat p'inde vitale dignitatem
ē p'mtatis nōstrē estimatōne cōferim⁹, qm sic rōne geras ut
conspiciam tuam tante civitati facias dignissimā v'p'is omib;
p'milegis que tuis Decessores hūisse constituit Quia p' a nob;
antiquozē instituta deponim⁹ Ita et dignitati vestre vetera
nō negamus 2^a **fformula nōriozum Desectis Habendis**

Non est dubium p'ceptum p'ncipis semp ornare subiectos
Dm nullis cōstant nōtia posse comitti, nisi qui fue-
runt fide magna solidati & p'ubliam est qm omē quod agim⁹
sed multa nō p'mt ante scienda, nisi cum finit deo auxiliante
perfeda que tanto plus deū oculi q'nto amplius desiderando
agnosci Regis consiliū solus decet scire gratissimos cōmuni de-
bent armaria, que continet momēta cartarū ut quādo ab-
ip'is aliqua m'stratio q'ntur, tunc loquantur, ita ut totū p' dis-
simulare deant q' scientes nesciant Nam p'licatis m'q'mstionib;
sepe volū proditur, quod tacetur, assit innocentia, que cuncta
comēdit, qm in placida mente regia decet v'ba deponi Sed
qm te probatis mōib; institutū venatē bone cōm'p'atōis soli-
atudo nostra respexit Ab illa m'dicōe notarū nrin te esse cōse-
mus, ut ordie decurso militie ad p'miciatū felici p'vemas
dignitate Honor qui efficit senatore, cui p'm aula nō m'ma
voforatur Nam qui m'is tuis militat assidua lugubratione
m'sta m'detur et etiam lib'at m'trare Additur etiam p'sm'ti
laboris aliud m'm⁹ ut p'q'ms quo q'mō ad Illustratū nē
vacante m'oznit p'vome omib; debeat anteponi, qui cōdi-
tallans Illustratib; probatur ornat Quidē ab solute colligit
p'miciatū m'itis Datum nti ut in uno eodem q' titulo dispar cōt
dignitas equalē acq'mpita Ammari deū igitur ad labores, qm
tibi tale p'mū p'positū vides quale se gaudent cōmemisse p'matō

Jo

Formula referendariorum de laude officii et instructioe officii
14 **Q**uoniam tantum sit clara unaqueque dignitas, quantum cum princeps
 nostre conspectus illuminat. Quoniam semper honorem suscipit, qui
 nostra colloquia decet acquirat. Menio tamen sermones meos tantum
 metur, quantum qui referendarius esse demonstrat. Per enim nobis
 causas ordines exponitur, per enim impellantur vota cognosci
 mus, et ipsi rursus reddimus, ut negotia compedita solvamus.
 Magni est in hoc agone principalis scire prudentie, et ad sub
 tum sic dolores alios afferre, ut convenienter indicatur vota ser
 uare. Quale est enim in tumultuosis processibus multis multa prom
 tione confundi, aut in multis clamoribus impediri. Nec huius
 guttis exquirere, quod nobis possit placabile intinere, et districte
 referre, quam potuisset audire. Arduum est trepidantem dicta compo
 nere, et verum dicere. Non tamen impellator formidat negotii
 causam, quantum instruit iste in relatione periculum. Si quid minus
 dixit minus asseritur, si plus dixit pro redemptione clamat, nego
 tium domus, timoris proterius potius sua verba comittere. Resenti autem
 non licet aliquid immutare. Ene non nostre tanta memorie cautela
 tenende sunt, ut nichilominus me additum esse indicatur. Nobis
 plerumque audientibus nostra dictura es, et difficile condicione constituta
 iudicio nostro subiacet. Quoniam alienas causas explanare concendit.
 Quia pro referendarius te electo nostra constituit, sed tu primum
 tem consue, et nitatem lingue nostris missionibus adhibeto. Erudi
 tom non inabilem et colloquio mea concedit, que dum per te a
 ordinarum qualitate tue mentis exornat, sub nobis enim impitot
 esse non licet, quam in me totis ingema splendida reddimus, que car
 sarum assiduitate posimus. Quia pro illa timet nos misisse re
 ferre, que aut debemus, aut potuimus accipere mea sunt probata, si in
 sta rediatis. Amate quod vos glisuat, sit velle vrum quale in
 detis nrm esse propositum. Ad primum vos tales esse cupimus, inter
 pro vos indices corrigamus. Peculiare aliquod de nobis vertigal
 exigimus. Ut prout vobiscum familiariter mistemus affatus. Ita
 et vestra opimo spav a nobis meatur affectum re

Formula prefetti Annone De eodem
18 **S**ic ad hanc monitionem consende sunt dignitates, ut tanto
 quis honorabilis habeatur, quanto tunc profuisse cognoscatur.

profuisse cognoscit. *Se ite deesse gl'iosus* qui ad copiam romani populi pro-
 batur elatus. *Imi* quidem audi' est ut sacratissime urbi paratur an-
 nona. *Quide* redimet panis copia. Et velut una mensa tam magnis
 populis saretur p' officinas pistorum abos q' d'instat' p'empum et m'ndicia panis
 eff' exigit' nec m'le m'nditas esse. *Quide* de roma possit laudare m'ito q' n'
 gl'a singl'aris est illius civitatis aff'ens. Et ne mag' aliquid p'ntetur ex-
 tremu' curpetum p'fecti orbis m'ita gratificatione cōstendit. En illi m'
 spectaculis cōm'it' s'm'm's s'm'm's ut plebs quem m'ndicia tua faciat
 in p'nam reuēcia te honoratum esse cognoscit. Nam si quēla panis
 ut affollet concitetur tu p'romp'or u'itatis sedicōs civitatis momentanea
 satisfactōe dissoluit. Et p'te p'sp'it' ne quid applis cōquēntib' excedat
 vel m'ito. *Pompens* fert' copie q'ntitate p'romsa usq' ad rerum p'cessu
 fastigia q'ma m'ito singl'aris amor est p'li' cum potit apemila liberari
 h'mc ille gratificatōz meant p'lan p'm q' p'lor' h'mc v'mre p'mp' a'd'q'
 est set in grā c'mud om' vicit f'ia maior' q' n' ne aliq'n in honor d'uct'
 cum nomis taxatōne vocabat' et magnis. Hoc te exemplum m'itot
 ad p'sp'ca q' ille honois t'mi lōm'm' egisse cognoscit' quem felice roma
 mirabat'. Ne q'm's ant' p'ntet te abictis homib' impare dignitari q'
 tue p'stor' im'a famulata p'm't' que p'd'n'sus m'ndi partes possessione
 latiss'ma teidebant' ne mopia ingruente uilget' q' romane copie cā
 repta tuo deputati m'dent' ex am'i gl'are p'mlegiis acquisitis. *Submal*
 t'mi nō est int' m'mas dignitates q' n' et romana grā fencis et pro-
 v'm'is im'a t'm'm'it'is. Sed et actōm's ip'm's in totum m'ita p'st'ntem
 f'uccas q'mq' copias p'fectuā p'oliana p'ruat. Sed nō m'ior laus est d'iffe-
 racōm p'bablem fatere q'm' f'm'm'enta colligere. *Im* in quantis abundancia
 quēla nō collitur si panis elegancia m'illa s'ernetur. S'it ceres f'm'm'ta
 p' r'menisse panam nō p'm'm's consparvas fruges corisse p'hibetur.
 Unde et nomie eius panis est appellatus. Ita et illa p'd'icata est que re-
 pit et iste laudatus est qui decent' edenda h'm'm'ans v'p'bus applicat.
 Atq' iō cognoscites m'ndiciā t'm'a que semp' est amica sapie p'fecture
 amone. *p' illa* m'dicōm n'ra ē electōne deferim'. *Consp'ora* m'm' q'ma
 nō licet aliquid furari de p'p'lo. Nam quod m'imitat' d'm'p'no committit'
 p'leuō nō celatur nescit p'lebs tace q'm' et hoc m'ed'm'm' loq'm't' quod
 anem'm'e p'petratur. *Infrandulenti's* d'istig'oe panis pondera et q'm's ex-
 am'm'ator m'tede solit'ius anro p'p'et'ur. *Quide* aq'm'tibus v'm'm't' q'
 g'racior nob' est leticia fanent' p'li' romani q'm' copia p'ciosissima me-
 tall'. *Nature* certe quod loq'm'm' *Quid* h'ēs melius quod optes q'm'
 illius populi q'm'm' quere q'mam nos etiam cōstat optare et
 f'ormula cōm'tis Archiatrozim. *De v'tute m'editine*

Nec viliſſimas artes quas ad ſuſtendendam humane fragilitatē ind-
 gentiam diuina cuncta tribuerunt: nulla pſtare videtur aliquid ſc-
 ſi quod pot' auxiliaret medicina conferre. Ipa em morbo pſtitu-
 tibus materna grā ſemp aſſiſit. Ipa contra dolores proma mde
 allitate conſigit / et ibi nos mitit' pſolennare ubi mille dimitte, nulla
 pot' dignitas pſbvenire / conſarum pſiti palmaros hntur, cum nego-
 tia defendunt pſgloriam. Sed qnto glōrie eſt expelle / quod morte mde-
 batur inferre / et ſalutē pſtitanti m reddere, de qua coactus fndē deſp-
 are que m homine plus nūenit qm ipē m ſe cognoſcit / pſtitantia
 cōſmat quaſſata corroborat / et ſntoz pſtia valitudinē non cedit / ad
 ſe eger pnti debilitate turbant amplius intelliget, qm videtur
 pſhis credens lectōm / qm oculis / ut ab ignorantibz pene pſagimū mde-
 pntet' quod rōne colligitur. hinc pnti deſſe mdecem. Nōne hu-
 manarū rerū probatur obliuio. Et cum laſtine voluptates recipi-
 t' bmm, Rec nō mētut hre pmarum. Habeant itaqz pſilem, qm
 noſtrani cōmittim' ſoſpitationē, ſtante ſe hinc redde rōm, qm op-
 am ſuſcipim' humana ſalutē. Quod ars prudent' elegit, nō qd
 acraſu qm ſecit edituri, alioquin pſculis potius expōmim', ſi
 uagis voluntatibus ſubiaccimus. Unde ſi edificatoria ſm' mox q
 ratut obſcura, mnu eſt homi ſalus, temperes extōrns hmoibz
 conſtans / ubi qntqmd hōz excremit ad infirmitatē protina corpa addit
 hinc eſt q pnt aptis valitudo feſſa recreatur, ſic venem' eſt q compe-
 tent' accipitur. Habeant itaqz medici pro mcolūitate omi mtrōductū
 magiſterimū. Darent igit' libus experientis delatentur antiquis.
 Nullus inſtus aſſidue legit, qm qm de humana ſalutē tractant.
 Depomte medendi artiſices noxias egrotantium contentos. Et cum
 vobis nō vultis cedere inuenta vna invicem videam' diſſipare. Rec
 que ſine invidia mērogare poſſit. Omis prudens cōſilium qnt'
 Omis ille magi ſtudioſor agnoſtitur, qm cancor frequēti mērogatōe
 mōſtratur. In ipis qmippe artis hma iudicijs ncl mētijs, quodam
 ſacerdotij genere ſacramēta vos cōſecrant. Doctoribus em veſtris pro
 mittitis odiſſe, nequiſſe et amare pntatem. Qū vobis liberum nō
 eſt ſponte delinqre qmbus ante momenta ſciēcie animas imponit
 obligare. Et id diligēans exqmit, que current ſancioz corroborēt in-
 dealles. Neqz delictum medici eſſe lapſus, exuſet hominē cūm
 eſt m homibz ſalutē peccare, ſed credim' iam iſta ſufficē, quādo cū
 pſficiū' / qm vos deat admonere. Quia pſt apud tpe cōmittit qſchū
 tuorum honore decorare. Et mē ſalutis mgiob ſolus hēarus exim'
 et omis tuo cedunt mēto, qm ſe ambitu mētie contentos exerrāt
 ſeſto arbiter artis egregie, coram qz diſtingue conflictus quos mdecare

solidae plus effusis. Impis egros tinas. si contentos coram noxias
 prudent abfatus. Magni mmi est peditos hie prudentes, et me
 illos honorabilem fieri, quos ceteri venerant. Conspectio tua sospitas sit
 egrotantium / refectio debiliu. spes tua fessorum. Requiritur inde quo
 tiens distant egrotantes. si dolor cessant. si sompnus affuit. De mo
 ro languore te egrotus nitroget, audiat qd ate verms quod ipse pa
 titur. Hecis et vos certe viffimos testes, quos mterogare possitis. Pro
 quidem archiatro venax pulpis emittat, quod intus natura patiat.
 Offerunt etiam oculis vime ut facilius sit nocem clamantis no adite
 qui no ad hmoi signa sentire. Indulge te quoqz nostro palato. Hec
 fiduciam ingrediendi, que magnis plet pns compari. Nam licet ali
 subiecto iure sermant. in rerum domo, studio prona obfermas ffas est
 e nos fatigare remnis fas est etiam contra nostrum sentie desiderium.
 Et in domum Sinfri dicitur, quod nos ad gaudia salutis exerceat. Ta
 lem e demqz nre licentia esse cognoscis qualem nos hie no pbamus
 in ceteris. **Formula consularitatis u**

20

Quoniam dignitatem tuam a consulis descendere nominis ipso inde
 antur testimonia declarare. Tamen et in pignora tanta committant, ut
 nullus possit ambigere te de illius lampadis clauitate lucere. Securos em
 et fasces quos illi genio dicant antiquitas tuis mdeat. faleris depnca
 ta. ut mris pns concessa pauois utiqz possit admonere proomias. Sed qle
 e del esse. quod curules melitas probatur ornare voluit quoniam regu
 cum gemata pompa pmitit obsequium. ut no solum summi indicis, sed
 etiam domoz reuerentia tumultus arueris. **Q** magne compationis mne
 tui. de nomine consulis promitteris clementissimus. et de principum ima
 gine metuendus. In aliquibus ad hinc proomias ornatus penula
 decoraris etiam subiectione carpenti. ut multu declatetur indicis perex
 ppsas rerum imagines vices te pcesse gerere dignitatis. Conpdeca ma
 gni esse quod pscipis et nulla deiectione tui miteris. nominis tui aut
 tor multa e consuetudo laudatur. Tu age ne ullis cupiditatibus accu
 peris. Ut si dare no pnales. certe moderari te uelle festmes. p pmi q
 em hietur. Donanti de quo pot dici abstimens est ingit alieni, de fedissi
 me contraietat. est vimm studere furti. et hie vobulum largitatis. tri
 gat ad laudem tuis animos. q notamis no te pnceto mparem facis nlt
 si turpissime ambitionis delicta calcantis. **Q** tude. errores noxios vme
 vicia mactosa ppare. Nam ista reuera est editus. de moibus consulari
 nec em pfflue prudentissimi veteri. talia rebns norma mpo pnt. Pmi
 cotnuecie magne pplem proomias mitterit consulare. Triumpha iura
 publica largire msticam. et ex forceate parte mitari pnales, quem nonis
 pimitate contingit perenni pot indigere mediocis. morum talenta no
 pot non hie qui mptus est. Non paucitas largas consulum mamo

Nascitur et boni pauperes diuitias suas. Illud ergo ate quiritur, quod i peccato
humano nascitur, non quod terre visibus continetur. Quanto melius tui
phaze exanni thezauri. Unde inquam nascitur penitudo quia nec efficit
tennis, cum plura concedis, quoniam locupletior reddis, quoniam te bonum
conspice sparsisse cognoscis. Quare opimonis tue laude perlecti pillam
inducim nulla provincia consularitatis te precipue agere dignitatem
ut et non sit acceptum, quod probatur legibus minimi. Illa magis di-
lige, que equitatis iura commendant. Nomen tui actionibus proba-
conspice fessis, et tunc nature diuis consularis. Sed ne omnia equabilia
moderatione pensent, stude iusticie permans non quere, et agnosces co-
prosa et munera provenire. Hanc enim conditionem humanis actibus
diuitia possunt, ut ille magis possit dutescere, qui lucra turpia nescit
optare. Ignorantes accipiunt qui bene agunt, quia iure est ut di-
parum propter malorum ambitus contempruntur, propter minus plura diuites.

Formula rectoris provincie De rectoribus et errore malorum

21 **O**mnino promde decernit antiquitas indices ad provinciam mitti ne
possit ad nos veniendo. Mediomarchum granari. Quis enim latrocinium
non ferret audaciam, si longe positam cognosceret disciplinam, absolu-
te potuit vis permissa grassari, si conquirens tardius metuit audire.
Sed quanto melius in ipsis rimabilis ad hunc mollia reprimere, quam
inducta crimina vindicare. Incompeditum mittimus mala si provincia
faciamus esse iudicia. Quis enim audiat peccare, cum propter renes suas
districcionem cognoscit imminere. Et id te illi provincia rectorem per illam
iudicium nra mittit electo, ut rena corrige intus, quos et commissos
esse cognoscis. Clamidis tue prudens nra alia claudos extende, quos
scias non manere postos, nisi ut cum publicam principum, propriam
iure renes te vigore semper principis admoneres. Quoniam veste pro-
moneis, quam filio suo panno, venis du texisse. Ut eximie pulchritudi-
nis mrem singulari ornatus filius testaretur. Respice quoniam dedimus
leges, et ad iuramentum te piam extendere et fiscalium et bonorum credita
iuratur exarato. Constat esse tue fidei commissum principi veniunt
quod in provincia probatur emergere. Tu etiam senatorem ibidem
residentem iubere audire. Et inspectore militum, cum ipsis tui costia
vindicare, tui nomen in preceptis inesse videtur. Honorat pro-
vincialibus ante ferri. Quid de te existimatum sit datur aditu, cum tot
vident nobiles potuisse postponi. Additur quod a principi si vocatis
ut nobilitate propter nomen tollaris animi utilitate. Cogita tantorum
homo et commissas esse fortunas. Sciam tui erunt nra temporis tui mores
esto iure continuationis, ut possis in alios esse index. Prima equitas est
a se presules meliorare, ut deant diuosi metuerunt quem nequeunt plura
reperire. Nullas enim in se culpas tui let reus, quia hinc cognoscitur ac-
spexit, quoniam agente mala, in se de bonis sit moribus non estimat diffidit.

mediocris

nos actus Nullus dampnat in alio, quia natura est humanam animi inhi-
bitatur potius vmditate, quod se cognovit amississe. O quale est liber-
etiam libens impdere, non esse obnoxium res pro. ne incipiat potior fieri
qui redemit. Tmucat districtum, tmucat continente, no audiat blandum
ut rigidam possit pnam formidare. Anari indices nesciunt quoniam de
lingunt. Nam cum vendunt aliena emina sua facit esse pta. Ana-
pe esto solatus ut bone actus tue laudes potius audiamus anobis
confident exigit, quod remittis, quia tm de remuneratione tua cogita-
mus, quoniam te penias non quiescere cognoscimus. 22

formula comitue Piratufane 22

Regalis est prudencie tales inditum personas eligere, ut ad comitatu 22
necitatem non hanc veniendi, quos in longinquis regionibus cogit
immorari. Nullum em tale negotium est sculi, quod itmeis tantas
pari possit expensas. Dum commodus sit tam perdere, qm aliquid p talia
dispendia conquisisse. Non em queas. De Italia volumus venire, sed
laudes, quia gravat apud nos actio ppris, si eam tam longinquam peti-
tores poterint accusare. Plus em dolor esse no auditur, ubi tanti labo-
ris tedra pbenitur. Et io maiore cura illa quide tractanda pnt. Unde
mordia plus timetur. promde per illa inditum comitum e pratu-
fane cinitat. ppria dinitate concedim, ut omnia sit agere mtaris, q
admodum nos e pstitisse cognoscis. Depximis vota canpanam pntme-
mus. Unde aut ultio requim, unde ad nos difficile venire posse p-
timus. Habes que te decorare deant, si tu tam ibi decoratus cospicua
venis. Anitum e mris mris ferit expensis. Reddis me arma gemata
et possessio tua promtualis ornatus est. Exeritu vteris parato, nec pi-
cula belli pbi et armorum pompa decoraris. Verumtamen me hec imile
cogita. Disciplinam no per multas milites esse possessoribus impolentes
amonas suas pmoderatione papiat. canpas no mpreant extraneis
pseritate om se cognoscat elam, qui se glatur armatum pmligia
dignitatis tue, nec volumus mimus, nec mbermus excedi. Sufficiat tibi
tantum gerere quoniam decessores tuos consitit ronabiliter effectisse. 22

formula comitue De Rectore

Inter ceta vctustat mientu, et ordinatarum rerum ob impenda poma 23
hoc emietis laudibus metur efferri, quod dmparum cinitatum deco-
fanes, aptis administracombus mdetur ornari. Ut et comitum noblu
ocurpore celebri colligatur, et canpanum nodi mris disceptacone polnat.
Unde nos quoq no mmorem glam hre cognoscim, qui fca veterum am-
us plemptatibus imonamus. Nam quid prodesset mmentum, si no
fuisse ingie custoditum. Exerit anobis dignitates relucientes, q asole
radi, ut in orbis nostri pte resplendat custodita msticia. Ideo em tot
eniolmctorum comoda ferimus, ut sermitatem promcialu colligam.
Messis nostra cinitat, quies est, quam non possumus alie instaurare.

nisi dnm pbiati nonqnerunt a qnd irrationale perdidisse Et id ad com-
tinam te Neapolitanam per illam iudicem Absente adducim9 ut in-
lia negonia eoms trutnator exammes, tatumq9 fannu tuam
hita matinitate custodias, qntum te illi ppls uel m lemi culpa
facile displice cognoscas Cbris ornata multitidine ciniu abu-
donis marinis, tremis q9 Delicis, ut dulcissima mta te mve-
nisse ibid9 Simidies, si nullis amantudinis misteas, ptoia
tua officia replent, sed militum turba custodit Conpdes gema-
tum tribunalis sed tot testes patis, quot te agnum ciniudare
cognoscis ptea litora usq9 ad pfmum locum data missione cu-
stodis Tunc voluntati parent pegna comertia, pstat ementib9
de pto suo et gre tue proficit, quod amicus mercator acquit
sed me hec psla fastigia optimu esse iudice dect, qn se no
pot occidere, qui me frequentes ppls cognoscitur lntare, fcm
tmi erit sermo cinitatis Dum per ora fertur ppla, quod am-
dice contigit actitari, h9 vlam nam homi frequetia, si lo-
quatur ad nsa Et de ridie iudicu esse creditur, quod multis
astipulatozibus psonam Quid est melius, qua illud pplm
gratum respicere, tni cognoscis pldere, Quale est per pmi
favore multoz, et illas notes accipe, quas et clementes dnos
delectat audire Nos e pfmendi, matiam damus, tmi e pte agt
pia bnficia principem delectet augere et

fformula honoratis possessoribus deodem

22 **C**ubita quidem nobis anima denatione pfoluitis sed
nos maiore viciitudine decoras, vobis reddim9 dignitates
et nos ab inimicis pmtate defendant, qui nris mffionib9
obsecundant Erit nostrum gaudium vestra quies pauce luce
si nescitis incomodum Segite moribus composi vmat legi-
bus feriatis Quid opus est quicqm facit Conde penas possit
currere Querat iudex m9 vos causas, et no moemat Ratio
motus vros componat, qui rationales vos esse cognoscitis Impro-
bis iudice, testem bonis moribus desinemus, Et nemo se
togi feriat nisi quem pmtas de puate comparom9 accuset, Atq9
ideo illi nos comitua Neapolitane cinitatis, per illam iudicu
dedisse declamms, ut vestra gubernatione, landatus alteram
meatur denostro iudice dignitatem, tni vos comemiat obedi-
pendent, quia vtrinq9 landabile est, ut bonus ppls iudicu

sextus

benignū faciāt / et mansuetus iudex gratissimū pplm equabiliza-
tione componat 2°

Formula De comite principis militum

Omnes apparatus hūc decet iudices nos tam tū p^{ri}nc adim²
et militia denegatur / sed nos quib^{us} cordi est locis p^{ri}nc² 27
os ordines continere / iudicandi illis comitum Thcopolitanam
domū imante largim² ut iudicibus annua successione repatis
vobis sollempnitat^{is} nō p^{er}eat accidit^{is} Cūa p^{ri}nc designato nre p^{ri}nc
competeter obsequium Et p^{ri}nc vos non patim² emolumentoz
comoda perdere Ita et vos parendi debeat^{is} p^{ri}nc reglām
custodire 2°

Capitula septimi libri

Formula comitū provincie

Formula presidatus

Formula comitū gottor^{um} per singlas provincias

Formula iudicatus reiarum

Formula curie palatii

Formula comitū formaz

Formula p^{ri}nc ingilum

Formula ingilum p^{ri}nc

Formula comitū portus

Formula tribuni voluptatum

Formula defensoris civitatis

Formula curatoris civitatis

Formula comitū rancenis

Formula ad p^{ri}nc vrbis de architecto faciendo

Formula de comite insule citate et colpne

Formula de p^{ri}nc

Formula de armis facta

Formula ad p^{ri}nc de armis

Formula bmo^{rum} et tno^{rum} p^{ri}nc per iudices agantur

Formula comitū p^{ri}nc

- formula vicarii portus
- formula ad comendandos comiti principes
- formula comitum dñarum imitatum
- formula dñarum possessionum
- formula principis militum comitibus suis
- formula de custodiendis portis civitatum civitatis
- formula pbenatus provinciarum
- formula principatus urbis Rome
- formula qua moneta committitur
- formula legatorum gentium
- formula quam princeps dñgit
- formula enotatoria
- formula comentalio
- formula spectabilitatis
- formula clarissimatus
- formula tuncionis
- formula de nūmismo cōfirmando et lib's litas faciendo
- formula etatis venie
- formula edicti ad quæstorem ne ppe sponde deat q's paoz met
- formula probatorie calcariorum
- formula de competicionibus
- formula qua cōpns revelet ei qui una tam possedit pgnatam
- formula qua cōsobrina lūma fiat
- formula ad ppositum pbenato civilis p dia vendat

Formula comitum provincie equitate rectoris et terre malorum

.1. **O**mnis omni dignitatum officia a manu recludantur armata
et civilibus vestibus videantur induti, qui dignitatem
docentur pū tam opari. Tunc tunc dignitas atrozibus
ornatur, que gladio bellico rebus etiam pacatis accingit.
Vide quo iudicio fructus enectus, qñ alijs ingorem facit.
videamus esse creditum. Tibi aut ab ipis legibus fortim cōpnt
esse porrectum. Rem eruentam animo pacato dedemut. De et no
xñ nimirum nectuerit et lēpi de optata lesione ultione gauderent

Septimus

Alioquin culpam non potest si temeraria omnia non fecissent. Sed cum intelligas te
ad moderamine electum. Firmam facile non contempnas. certum reus. qui de
et probetur. Scito primordii remedium. datum est pro salute multorum. arma
ista in eis sunt non finis. Hec ostentatio nimirum est contra noxios instituta
ut plus terror corrigat. quam pena comminat. Non enim cogitur ferro finiri.
de robusta. qui ad hunc tenam vobis emat audaciam. similis est panis iste
non bellus. qui sit facies esse gloriæ. si hunc non probetur. excessum. Hec
etiam et summi ineluctabilia metuendum. Laudantur nexibus cathenarum
quos semini dimidi pulsat invidia. Imitator esse debet. qui indicat de
lute alia sua potest corrigi de mitta tractum non patitur imitari
signa tua ab actores timeant. fures panesiant latrones exhorreant. Immo
sentiam tantum respiciat. leta dum sibi auxilia venisse credit. que le
gum disciplina transmittit. Nemo redemptionibus tui velle defleat.
Gladium contemnitur ubi ante percipitur. Tu te inermem reddis. si
anili animo cupiditate recesseris. Quo tua per indicem illam comitine. et
in illa provincia tibi dignitate. Et ad titulos tuos pertinentia
non execrabili luto. sed civitate laudabili exequaris. Nec quicquam
proximas facit. nisi quod prius posses legibus iudicare. Quod est enim
recta administratio que et pro potestate defenditur. Quod tunc probetur. si
esse inquis. quando ei que maluit obice possit minus. Nec tamen spes
vra velut fastidita deprimatur. Nam si bene provincia administrationibus
prodeas honores vos amplissimos sperare leges iusto respiciunt.
Unde iam pene videtur debitum quod nobis. at tanta ante vultu no
scitur fuisse promissum et.

Formula p[re]dictatus ex[em]plo et m[od]o iudicis

Pandens omnimodis in spexit antiquitas promittit dignitates. 2.
processione anima repari. Quod nec divina potestate vultus. i. oleosus
et multorum procerum gaudia recipere. Sufficit enim vultus. i. scilicet
laudatum. quia dum tempus potestis. plerumque. quoniam culpam. obprobria
non vitantur. Illa enim vel in breuitate declinare mirabile est. dum
frequenter. et huiusmodi. quia fastidus sub velocitate distendunt. Quia
enim vultus. et ad declinanda consue bone sufficit. et facillime se a vitiis
ab errore custodit. Sic in vultu proprio administrationis vultus animi p[re]cipue
vultus est bene in tempore. quia non facile remanere inprimis
quos nistos esse sentimus. Scito comitatus tue moribus imitati
per illam iudicem p[re]dictum. et in illa provincia propria dignitate conce
dimus. Quod se debetis agere. quoniam admodum nobis possessor gratias cum
tibus indicatur exoluit decessorum bona exempla sequi. avitorem
te imitatione disinge. non putetur omnis consuetudo probabilis. tantum
te alienis. error debet reddere non sequatorem. prodit stulticie culpam. qui
sequitur actum. Sed illud melius eligitur. Unde p[re]dictus opinio

sub ad miratione laudatur. Et respice quoniam sit provincia plena nobilibus
homo qui et bene de te loqui deant et derogare possint. Quia nulla p[ro]p[ri]a
est que qualitate forme sue de ore hominum possit amittere. Quis autem qui
nunc opinionem laudabilem per consuetudinem et fama provinciarum et ibi inveniunt
maximam laudem. ubi non inquit p[ro]p[ri]am. Additur quod irremuneatim
non relinquimus. quem egisse probabilem andiamis. Horre vicin et p[ro]p[ri]am
capis meritis affectum voluntate. regiam in legibus h[ab]et illis obtempera
et nostra cognoscis implere mandata. et

Formula gottor per singulas provincias

Quoniam deo innante sciamus gottos vobiscum habitare per mixtos non
nunc consortes ut assolet indisciplinatos nasceretur necesse est. Duximus
illam sub hinc virum bonis nobis moribus comparatum. Hactenus ad
vos comite destinare qui secundum edita nostra me duos gottos licet deat
amptat. Si quid erat inter gottum et romanum natum fuit fortasse ne
gottum ad habitum sibi p[ro]p[ri]e romani ita ne possit equabilem ratione distare.
Sed duos aut romanos romani andiam. quos per provincias dignum co
gnitores. et vniuersum inra sua scinetur. et p[ro]p[ri]am inditum vniuersum
vna iusticia complectatur. Sic pace comitum vniuersum natos dulci oris di
mitate p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]am. Batote aut romanum nobis esse in nobis vniuersum
equabilem caritatem. sed ille se amplius amio meo commendare potit qui
leges quodam voluntate dilexit. h[ab]et amamus aliquid in civile scilicet
p[ro]p[ri]am. cum p[ro]p[ri]is deestant. auctoribus violentos. nostra pietas exequat
in causa possint inra non brachia. Nam cum eligant querere violen
ta qui p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]at. h[ab]et inditum. Ideo enim emolumenta iudicibus damus
Ideo tot officia vniuersum largimur. comitibus. Sed me vos non p[ro]p[ri]am
crede quod possit ad eum pertinere. Comitibus vos amplectatur vniuersum vo
tum. quibus vniuersum constat esse in p[ro]p[ri]am. Andiat v[er]o p[ro]p[ri]us quod ama
mus. Romani nobis se p[ro]p[ri]e possessionibus vicini. Ita p[ro]p[ri]am et cui te
comitibus vos aut quia magna studio gottos debet dilige. quos et vobis
in pace manentibus p[ro]p[ri]is p[ro]p[ri]am in p[ro]p[ri]am. Et vniuersum tempus. tam
per bella defendunt. Ita quod destinato a nobis iudici vos comitibus obedi
et quicquid pro conservandis legibus cepit modis omnibus impleat.
Quatinus et n[ost]ro in p[ro]p[ri]o. et vestre utilitati satisfecisse videamur. et

Formula Ducatus retharum

Quoniam spectabiliter et retharum honores vniuersum honor indeatur consistit
ne in hinc aliquid aliud nisi tempus soleat antefri. tamen rerum
qualitate p[ro]p[ri]a. multum hinc creditum videtur quibus confirmatis
p[ro]p[ri]is deputant. Quia non est tale pacatis regionibus inis dicit. quale p[ro]p[ri]am
p[ro]p[ri]is p[ro]p[ri]is affide. p[ro]p[ri]is non tantum vicia. quoniam bella p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]am
nec solum vox p[ro]p[ri]is insonat. Sed f[er]arum strepitu frequenter insultat.
Retha namque innumera sunt italie et clausura provincie. que se appella
ta fore non inuito indicamus. quoniam con ferus et aggressissimas gentes
velut f[er]am plagam obscuram disponit. Ibi enim et impetus gentilis

exapitur et inmissis iaculis sanctatur fuit hinc p pmpio hic gentilis
impetū vna venato est / et ludo gūis quod vos assidue felicit egisse sentit
Idco qz validum te ingenio ac mibis audientes per illa mndcom duca
tūu ē cōdūg rēaz / ut milites et in pace regas / et cum eis fines nros
plenipni alacritate teneas / qmā nō parna tem ē respicis fuisse cōmissam
qm tūmquillitas regni nr tūa creditur solitudine custodiri Ita tū
ut milites ē cōmissa vna ē cūm pmoctabz iure cūmli nec msolepat
amis qm se sentit armatum Ama elipens ille exatus nōstri quietem
del ppare romanis Quod id appoitos constat / ut mptus mta felicit
pcura libtate carpatur Anappt vnde nōstro mdicto fide nob et mptūta
placiturus Ut nec gētiles pnc dīssimione suscipias / nec nōstros ad gētes
sūb mēuēstare tūmmtas Ad nēatate siquid raris venit armorū
tūbi pūspēta pūreptō custodiri posse sentit Pūmlegia nō dignitatis
tūe nōstis ē mptōmibz venditabis **Formula cure pallach**
Hula nostra p agnoscat pias dīspostōibz mstituta Ita doctorum
m ea diligens det esse cautela / qm pūltudo illa mirabilis p sepe
non reficitur senectute obrepente pūto mriatur Hec nostra pmt obler
tamēta potēcie Impri decoza facies tēpūmōm pcomale regnolē Hoc le
gat pū admīstīatōne mōstratū Et pūma fronte / talis domis esse
creditur / quale eius hīatclm cōmpatū Et id magna voluptas est
pūdentissimē mētis pūltima mgt hīatōne gaudere / et mē pū cas
curas am fessim reficē dulcedine fabāzmm / quas pūm aēlo opes dū
et antroz modum amplissimas m pūlia condidisse / postqm m caner
m nōnem poliphēmne / ab vlyce pūglaris oclū lugendā per tūlēt
orbīatē Qūde ad itāliā fabāzmm pūia legitur fuisse tūslata / ut quod
talibus ac tant mptūmōm mmetm est emulatē pūstas m pū
comodum custodiret Hinc est spectabilitate tūam ab illa mndcom
curam pallatī nr suscipe debē tēpūmōm / ut antiqua m mtorē pū
pūm contineas / et noua pūmli antiquitate producas / qmā pū decorum
corpus vū comenit colōē nēstī Ita mtor pallatī pūm det pūmīsa
mēmbra dīffūdi / ad que pū potis idoneus mvenī si fūqūel geometra
legas enclidem si scēmata ems mābū vaīetate dēseptā m tūe mēt
contēplātōne cōdidis / ut m hōza cōmōmto ems ē fammletur copiosa
noticia Archimedes pūtilissimū exqūptor emm mtorobio ē semp affi
stant / ut ad nona reddais pūtilissimū / qm libris probais veterē eruditū
Non em ē cura mīma delegatur / qūdo am nūm fabāzmm studio tūpū
pūm artis tūe mīstio probais expleat Nam pūli / aut tūmīatē reficim
aut castelloz fūmdare volūm q nōmīatē / vel pū cōstrūcti nōb pūoz
amēntas blandiatur te ordmante ad oculos pūmīat / quod nobis cogit
tūbus mmetm decorum magistm pūpūm omīs glōpūm m tam longas
etates mītē Qūde te debeat pūstas admirata laudare Qūdqm
em aut mstrūtor pūetm / aut pūlptor mēmoz / aut cīs fūsor a cāncāz

rotator aut giraphastes, aut infinitis ignorat te pendere interrogat &
tam magnus ille fabrilis exatus. ad tunc recurrat indicium. ne possit aliquid
hinc cognoscere. Unde go quanta de noscere. qui possit tantos instrere de
apis recte bene dispositis tunc uberrimum fructum. cum tu de illorum
labore laudaris. si ab eis diligenter fiam monstrum. Ana ppe quicquid ate
pertinet. ita decet ita firmiter volumus explicari. ut ab opere veterum
sola discat nomtas fabrar. Sed hec possibilia facis. si dona mea nulla
cupidine suppressis. Efficaciter omni impat artifice. qui enim competenti
non patitur comoditate fraudari. Annonis larga arum mittit mge
mum. Qui qui de virtute no cogitat perficere missa festinat. Illud quoque
considera. quia gratificatione tractis. ut anea vga decoratus me obse
quia miosa ante pedes regios pmissis indecaris mcedere. ut ipso te
primonio vinitat. nosre agnoscamus & nostra palacia comipisse

Formula comitum formarum Deformis et aquas urbis

Cumis romule scilicet tollat pbi ubique pnd pcpne reperiri. q
totum usq in admiracionem nostratur ex qmptum. quod ibi reme
esse fundatum. Qne esse tam arbitram. mod / quod mterea utili
tas gratificat. Et quod pulchritudinis tantu causa comedat. Tranam
formi. vel sub aspidemate inde miraclm est. capitolia celsa co pced
hoc est humana ingenia pypata indisse. Sed magis perca vinit
aut corpis salus aliqua inde delectatione reatatur. Informs ante
romans vtriusq pcpm est. ut fabia sic mirables. et agnare salub
tas pglaris. Qnot em illic flumina. q construnt montibz p ducunt
Naturales credas alucos soliditate saxoz. qm quibus tantus impetu
flms tot peltis firmiter potuit psumeri. Canati motes p lermqz p
rme meatus conentid. Et opus illud veterum no dexternum. Sed
indigna suffragate sernatur. Despiciamus ete agnare copia. qntum roma
ms membris pstat ornatum. Nam tmarum illa pulchritudo q esset si
dulcissima quodam. egnora non hret. Currit aqua vgo sub delectatione pu
rissima. que io sic appellata creditur. / quod nullis sordibus polluat
Nam cum alie plumarz minietate eterna comexione molent. Hec aq
petue sem pmissime labens vnda metitur. Qms possit talia sermo
mbus idoneis explicare claudia per tanta fastigii molem amment
ni canit esse pductam. Et tu ibi ex alto lapsa recidit catumen
illud excolpm ex comam nallam rigare mdeatur. Egiptus nil
ctis tempibus cretens per campos rarentes p ducto diluvio. acre
pno turbulento epnat. Sed qnto pulchris est. claudia romanam
ptot pccas motum pmatates lanacris ac dormiens liquores pms
smas simulare uberrimis emipisse. Et ita equali pluce. Et migm
se possit desiderata pndere. Ille em dum recedit. lmq est dum
venit mperante diluvio. Quis g famosum nilum urbis romie me
flmibz no epmet esse pypatum. / qm ille molas nos. aut remendo
terree. aut recedendo desinit. Per hec no pssflua comcoraco narrant

ut popis adinde qualis ate diligentia p quatuor, em pultudo tanta
committere. Quia de re per midior illa, comitina tibi formaz pib magna
de liberatione credidim. ut pmo studio intaris effice. quod tam ac tibi
rebus respicis expedire. In primis noxias arbores, que inferunt fabraz
ruinas. Qm pnt quidem memm mportabiles aietes tensesis radiat
amptat, quia nulla lfo remonet, tuiq oigo no tollim. Si qnd and
coficiente pmo fuit de molitum p nigili celitate repetur, ne crescente de
fectu augatur nob cana dispendi. Ductus aque fortuna tua est, di
molnis eis, p illa solidam, tm q apnt nos proficis, qntum te illis
studisse probamus. Agat go pnia fides q tua, ut et constructio fabrice
illibata pnuencat. Et aque distento nulla se insodum venilitate pndu
cat. **De finibus capiendis formula pfi nigilim.**

Quoniam nomen tui ad civitatis te nigilias debeat exuare, ut possis
implere, quod diceris, tamc providencie solita cantela no degerit
qum eos quos ad agendum de legim. ad parandum quocq pame mmi
Quid em e pulcrum, qm m illa mbe opam onantia, impende dilige
ac tue, ubi tales testes nident assiste. Cantela quide tua, mox ut
lita fuit per patrum ora et consilium discurrit. Ut te contingit
aliquid solite facere et audis proceres, cum admiracione laudare,
mediocrem dignitate regis, et m pma opinio vasis. Custos romane
civitatis dixeris, qm cum abintimo hoste defendis. Quippe circa
fures esto sollicitus, quos et si e leges pmitte mme precipiunt, tamc
eos indagandi licentia contulim, qm raptores pnt, detestabiles
fures tamc longe deiores existunt. Quos tue pndim dignitate
ptere igit per midior, illam pfecture nigilim ptate honor tibi
peniaz ademptus est, no ptas. Nam lex aquo voluit malos capi
qm cemit plus timere. Eris ig pntas poporanciu mmmie domoz
tutela claustror discurrit obscurus, arbit silenciois. Em fallere
mptantes fas est, decipere gla. Actus tui venato noctua est, qm
novo modo si no certatur, tunc timetur furta magna, m finibus fur
Qm illos cmmovire, mteris, quos omlbus illudere posse cognoscit
pntigui genus est, quod agis ut latronu opicias mtrare popis ffaci
luis em existimamus spingis enigmata compendi posse qm raptoris
fugacem experientiam reperire. Ille dnm spectus ad omia, mstablis ad
ventura trepidus ad mptas, que admodum pot capi, qm more venti nlo
ptu notum cotineri nigilia, mptiger cum noctinis ambus. Hec e pmi
dat aspectus. Et p illi rapine m obscuris abum. Ita tu popis mvenit
pntim. Esto mte ad mmetu sollicitus. Venalitas e no admittat, q coctet
indignia. Nam licet hec pib profunda caligine, mdeant geri, nlla
tamc actus est, qm popis abscondi. Privilegia quocq tua, vel offm
deputati exopta e ante renabile venditabis, quia nre est m tom
magna civitate perdmpos indices agi, quod ab uno no potit explicari
Formula Decustodia civitatum.

8. **Q**uamvis dignitate magni nominis prima fronte decoretur. quia
 non potuit antiquorum prudentia prima omnimodis simili apper-
 latione cedere. ne splendorem. quem primis dabat alterius vilitate pos-
 luere. In hunc intelligitur. quod sentie maior potuisset auctoritas
 quod perfectos nihil nominibus appellare voluit. qui pro generali
 quiete discurrunt. Tibi enim fortunare civitas. civitatis ornatus
 utilitas omni commissa est. sicut non domesticos grassatores bellum
 paratum gerens. si queni civium ledendum esse sentires. In modis for-
 tunas omni periculis pompis et vigilare carpit. et molestia nulla
 sentitur. In pace postius primis. De nocturno fure victorias. et tunc
 laureis mane civitas defensa letatur. que dum captos respuit
 tunc se occulto hoste caruisse cognoscit. Quotidie triumphas
 bene vigilas. et cum rara sit gloria bellum certaminis. tibi ingit la-
 mibus famulat inmet. Ednatum nimia civium affectione suspectum
 affines perdonos inquit. quos non valet mundi domus invenire
 Et duplici ratione beneficiis a fortuna furta phibes. aut admissa
 conclusio. Quomodo ista est ineffabilis quedam gloria civitatis. Dum
 hoc in se prestat. quod videtur omni expedire tanto est gloriam
 nome perfecti prudens antiquitas deprecatur. quia istud facere non potuit
 nisi qui cunctis primis commodum plus amabat. Officium quoque tunc non
 constat munere plenatum. Quando et ipi momenti intra dilata sunt
 qui pro civium utilitate militare noscunt. Que cum ita sint perfectum
 et vigilum per illam indicem delectum tua opinione concedim. Ita
 ut et cura huius dignitatis et privilegia et competencia modis omnibus
 exequatis. Sed quibus non odiosissimum fuit generalis persequatur
 assensus. tamen. quia de effusione humani sanguinis agitur. nihil
 subitum. aut inde libatum. miseris affum molestiam sequere. qui
 dampnas audaciam. Contumaciam dilige qui furta condempnas.
 Ad gesta perducantur aliquid pro salute dicturi. Quomodo quicquid
 non distulit. in ista non putat. Comitis vero atque confessis que sunt
 decreta permittunt. Quam cunctis melius officio qui sequitur leges.

Formula comitum et portus

9. **Q**uia magis quam laboriosa militaria est in portu romano comitia
 gerere dignitates. Illis enim copiosis namque prospectat adventu
 Illis velligant mare peregrinos populos. cum duntaxat provinciarum
 transmittit. Et me tot spectacula dulcem reze commodum tunc est venien-
 tes enaspere pictum. finis primis fantibus romane felicie sentitur
 Et vnde liberis. quasi per aluennum vadunt. que ad comitia civitatis
 ascendunt. Bene militaria dignitas. que copiam videtur ornare.

Septimus

Nam quod elegantius potest agi quam unde probat ipse iste
 romanis oimenta maiorum. Quod eximpta praevidetur ut quia longius aliter
 roma videbatur posita inde magis esse intipet. Sibi decemum ingessum
 nam possidet. Quo quippe meatus alueri tiberim decorat ornatissimam
 civitatem et eam tamquam duo limata pascunt ne vacaret agria, quod ta-
 te urbi ministraret expensas. Eximia quoque res tibi committit si moderate
 peragit. In copiam fecit. Dum ingredienti in te tractamus a nara
 manus portum claudit. Et cum digitos attrahit nam simul vela co-
 cludit. Mito quoque illa imitatores cuncti refugunt, quae sibi dispendiosa et
 cognoscunt. Quia prope aduersus ibi ventus est immoderata propter illa
 placidum mare dampnat, qui undas cupiditatis ex aggerat. Omnesque
 prosolemptate comomito offeant voluntariam minus cuncta sunt
 em. Ita non debita apertis accipit, qui nimium quid et sibi ipse in-
 ter ita nimia, qui moderatur oblata. Sic et go cura propria non solum
 te abstinere. Verum etiam cohibere propter nimiam manus, quia non est bene in
 illa virtute delinquere, qui decet cunctos modestius optare. Quo cura
 per modum illam comitue portus te honore decoramus. Sed et dig-
 tas dulces delicias admittat. Ita tu honorem optimi laudabilem
 delinquas. **2^a formula tribuni voluptatum 2^a**
 Omnis artes libere honeste studis sint remote et historiam mita **10**
 vana videatur, offit posse licetia, tamen moderate promittit a-
 tiquitas ut in totum non effluere, cum et ipse iudicium possident ad-
 ministranda est sub quadam disciplina exhibito voluptatum, teneat
 semper si non viciis vel umbratilibus ordo iudicii. Temperantur haec le-
 gem qualitate negotia, quod honesta imperet in honeste. Et quibus-
 dam regibus viciat, qui via recte commensationis ignorant. Et tudent enim
 illi non tamen iocunditati suae, quantum aliene letitiae et condicione propria
 cum suatum suis corporibus tradunt, semper potius animas compulsiunt.
 Digni sunt quoque moderatore pascere qui se nescit inridica modera-
 tione tractare. Totus quippe tunc huius gregibus hominum veluti quida-
 tutor est positus. Nam si illi etates teneras ad huius tantula cu-
 rodunt. Sic autem voluptates finde impesa matritate frenandae sunt.
 Age bonis institutis, quod nimia prudentia constat inuenisse maiores
 bene deprecium, et si verumdia non cohibet, districta potius modificat.
 Quantur spectacula suis consuetudinibus ordinata, quia nec illi pui-
 venire gram, nisi imitati sunt, aliqua disciplina. Quia prope illa
 te voluptatum, per illam iudicium nostra facit electo, ut omnia se agas
 quae ad modum vota emittat adingas, ne quod ad letitiam constat me-
 tum tuis temporibus ad culpam videatur fuisse transmissum, cum fama
 diminuit, salua tua opinione usare capitate, dilige enim subiacent
 prostituta, ut magna laude dicatur, virtutibus studuit, qui voluptatis
 miscebatur. Optamus enim ut per iudicia administratores, ad feriam per

venas dignitatem et *fformula Defensoris civis libere civitatis qualiter*
Debeat esse Defensor

11. **S** ad quod libere negotium peragendum talis eligitur, qui consilio et
 gravitate laudetur. Quia p[ro]stantior esse debet, qui sustinet negotia
 civitatis. Nam si p[ro]p[ri]um est omni de re, quod est impare tantorum iudicis
 extitisse. Causa enim multorum bene acta nobilitat, quando totum bono p[ro]
 p[ro] agere creditur, qui generalibus deprecans ad esse sentit. Defensorem
 te itaque illius civitatis per iudicem illam civem tuorum supplicatione p[ro]
 moti nostra concedit auctoritas, ut nihil venale vel impium faciat velis
 / qui tali nomine incomparabilis. Concreta civibus sedm ipm qualitatem
 equabili moderatoe dispone diffinita serva, que misseris quia no est la
 bor vendendi p[ro]mittas includi, sed p[ro]ia statuta castissime custodire. Im
 ples em reuera boni Defensoris officium, si tuus tuos, nec legibus par
 azis opp[ro]m, nec civitate conp[ro]m et *fformula curatoris civitatis*

12. **O**mnis per se honorabilis habetur, qui vel minima sollicitudinem civitatis
 pie videtur imp[er]de, et me nos magna reverentia p[ro]feratur, qui
 tuos se amare p[ro]fessus est. Tame indubitata honor est, qui ma
 electioe confertur, quia p[ro]ditu bonis institutis creditur, cui aliquid ante
 principis delegatur. Et id ab inducione illa illius civitatis curam
 ad te volumus p[ro]tinere. Ut laudabiles tunc ordines sapienter gubnes
 modicata p[ro]ia. Ab ipis quoque m[er]est facias custodiri. Non p[ro]ut m[er]est
 in p[ro]tate sola vendentium equabilitas grata custodiatur in omib[us]
 p[ro]p[ri]etissima p[ro]p[ri]etatem civium, et hinc gra colligitur, si p[ro]ia sub mode
 ratione servet. Tunc nei curatoris imp[er]les officium, cum e sollicitudo
 fuit, diligentia civitatis. Consuetudines aut e p[ro]p[ri]a ante defe
 de, quas in eodem loco tuos constat h[ab]uisse maiores et

fformula comitum Romane

13. **S** clampus omnibus ac munitis, et in p[ro]p[ri]etate manentibus im
 diari solet nequissimum votum, quito manis in romana civitate
 videtur alluci qui in platea p[ro]p[ri]um reperit, quod possit auferri. Nam
 quid p[ro]p[ri]us copiosissim[us] statutor[um] gregibus etiam equorum abm[er]satissim[us]
 tali p[ro]ut cancella servab[us], quali et cura videtur affixi. Vbi si cel
 ammanis rebus ulla considerat romana pulchritudinem no mgilic
 sed solus d[icitur] reverentia custodire. Quid dicantur marmora, metallis
 et arte p[ro]p[ri]a, que si valet cipere rara manus est, que possit attib[us]
 abstinere, vbi p[ro]ut exopte gnales dimitte, et que munda labores facere
 potuit. Quem me ista esse debeat negligetom. Quid in causa tu
 patitur esse penalis, quando gravissim[us] dampnum p[ro]p[ri] fieri in p[ro]p[ri]u
 dine p[ro]glari. Quid de re per illam iudicem comitum romane civi
 p[ro]p[ri]legis et in p[ro]p[ri] comedis p[ro]p[ri] e concedim[us] dignitate, ut fidei
 studio, magno q[ue] instituto queas imp[er]bas manus, et imp[er]dantes, ant
 p[ro]natores fortunis, aut membris ad tui facias venire iudicem. Et vi
 vitate discussa congruam subcant legibus v[er]bo, quia m[er]te talis

Septimus

prosequitur publicis dolor / qui decorem veteri sedant Determinatione me
 horum facit quod illa in monumentis publicis / que deus pati Officium tunc
 et milites consuetos noctibus / poris inuigilare compelle Indie aut
 civitas scripta custodiat Vigilans enim studio non indiget alieno / qui
 e custodit / sed tunc promptor facile capit / cum ipsos imine peruenit
 senatur Statue nec in totum cuncte pme / quando a fratribus percussis
 custodes videtur cunctibus admonere Promde diligentiam tuam
 deuotione laudabili sentiamus / ut tui me laboriosos fastes inuigilant
 quos honores prope conferamus et **Formula comitum Raneat**

Festmanda est dignitas ex labore / si laudabilis solitudo actum **18**
 publicorum patet quam liberali sermone / prima gratificatione locum
 tunc laudus est / quoniam inuitatibus probatur adime nostrum ordinem
 tarditate Quis enim negat / quantum copiam manu / tunc prociues
 admonet / a dignitatibus pallari / tunc vix in enationibus sebitur
 et iam ate prima celeritate complet Nam me dimissorum festinatio
 anxias vix sufficit alii enere / quod te vmatie cōmigit imple negotia
 totum operas consuetas / nec minas exigit / nec venalitate velinqs
 hic modo qui non possit granae laborantes / ut cum res querulopas
 pme querumomies egeas maiora deuotio ex amie meazis / p me
 comitum Raneat p illam iudicem t sentus mea concedit / ne
 dignitat tne privilegia pbeas / et ledendi et pstandi et labores of
 ficium tui equitatis conspectatione modare temp pbi et ledendi et p
 standi causam inuenit / qui pui tui accōmibus adhibetur sed quoniam
 ad inuicem tua me mediocres agit tanto de equalitate utiqz fru
 tuari / quia illud potius expedit tenere meum / qui defectum noque
 gubernare pbeam / donec dampna nix sentine / tuncies aut lem di
 spendio inuidentur / qui nec mediocri inuicia totum videtur amitte
 qui exiguu cognoscitur possidere et **Formula ad pfectum urb**
De architecto faciendo in urbe et eius premio

Romane fabrice decus primum comenit huc custodem / ut illa mi **19**
 rabilis plua memu diligentia pbeuiente seruetur / et modna
 facies opus antiqui dispositionibus cōstruatur Hoc enim studio largi
 tas mea non cedit / et fca veteri exelipsis defatibus inuentionis / et
 nona vetustate glā nestiam / Promde illa illius magnitudo tua
 romans arabis ab illa iudicem datuz te architectum esse cogno
 scat / Et quia in istis comodis studia cognoscat artem mēdenda ad eum
 volum / pbeuente quicquid decessores eius constat rationabili cōsentis
 pbeuente pro fco meliora quam legit pntiora / qui cogitare potit statuas
 illas antioz proz / s. ad huc pagna retinere / ut quoniam laudabilu
 pponaz opinio pper esset / tamdm et pmlitudo tunc pbeuente imago
 corporis custodiret Conspiciet expressas in ere venas vix quoddm
 pullos timentes / nervos qui gradu tenet Et sic homer / fuisim in dm
 pbeuente pmlitudo tunc pbeuente pbeuente pbeuente pbeuente pbeuente

Cuius in me in se in italia referunt quas amplexa positas pene par
 plem urbi dedit qualem ne sagittas procreant mirabat foris equi
 ms. signa etiam in esse feroris Crispatis etiam naribus et totius
 constructi mebris antebus remulps credet foris can emps appet. em
 se novella nonit metalla no monere Quid dicamus calipnaem
 metani proitate moles illas nobilissimas fabarum qd quibusda
 eritis hapilibus contineri. et pstanta equalitate totius distinctas
 canalibus / ne magis pas esumes esse insoffas ceno montes facim
 quod emetallis dmissimis mdeas expohim Phazmore metinas
 venas dicat esse gentales ubi dnm fallunt oculi. lam probat
 tremisse. miracla ferunt ppa scilicet narratores fabarum septem tantu
 tris attributa miracula Ephesi diane templu regit manoli pulcr
 timu mommetu A quo et emaplera ota pnt Adopolis enemm
 gmi quod collops vocatur No ms olimpiu simulacrum quod Eidas
 pms artificum summa elegantia ebore auro qd formavit Cui mecha
 regis domus quid memme arte prodiga illigat auro lapidib
 fabiamit Babilome muri quos Bemmiamis regina late cotto p
 fure frogi construxit Pyramides in egipto quaz in pio statu p
 umbra copmms ultra osmcoms paria nulla parte respicitur
 sed quis illa ultius popna reputabit. em i vna vrb. tot stipe
 conspexu habuit honorem qd pesserunt temp in indi pto. qm
 eruerisset nom p hora homi mure febatu eximiu Runt aut
 pod esse mudiam si vnu pmi roma dicit esse miraclu Enap
 mzm pitissimu talia pspice dret / ne md illa ingemosa pscor
 ppe mdeatur esse metallu / et melligd no possit. que in illis artifa
 antiquitas. ne sentiet effect Et id dret opm libris antiquoz
 mstrumibz vacet Ne qnd ab illis sciat inuq in quoz locu
 cognoscitur puvogatus et

fforimula Decemite turreitane in yule celsme

16. **C**onstat plerumque bene posse agi ubi psona no d fuit mortuus
 Qmnia em sine primapio cofusa pnt Et dnm comsqmsq mxta
 voluntate sua cogitat vne reglam cognoscitur obmud discipline
 qd antique cosuetudinis moem pnti tmitate et celsme nifuku mde
 tem per illa mducom te concedit antias Instum e em ut qma a
 reliquoze homi pnt comfatione dmsi ad hptationes coze quis pab
 / qm eos probali roe componat Ne queda sit antias nritas inms
 comnes auq longe pntos ignorasse Hecote hunc igit qm md nos
 emergentes ras et audire deat et finire Et p qnd etiam anofra
 fuit pietate decretum eodem comonete p agite / qm a extoibz locut
 tollatur qd vobis em datus obfernare dclatur. que credm q ita
 Bomis actibus pndere / ut augmeta me gre possit accipere Nre
 em ne a nobis remuneration pmat p vobis que pnt pfutual diffu

Septima

Formula De proposito talis

Gloriosum opus est permentum unde romana civitas probatur ornari. **17.**
 Quid tamen quibus apertis nos profuit, quoniam predictae urbi pro labore contulit
 Subnum non est cotilem calcem quae est nimibus concolor, spongus le-
 mor, mstrum esse maximu fabricarum. Hoc quoniam ignis abignone di-
 poluitur, tamen exinde parietum finitas roboratur petra solubilis.
 Saxa mollicies, harmaris lapis, qui tunc potius attendit, quoad
 aquas copiosissimis irrigatur. Ene quo nec saxa fixa sunt, ut
 arenae munita solidantur. Et id maius studium metur accipe, quod
 pium locum in romanis membris nosatur obtinere. Quo ita mdu-
 ram tuam multoq; sermone celebrata ad totam distentionem quae talis
 abinditione illa nostra ponit auctas, ut tam publicis, quam privatis
 fabris abunde procurata sufficiant, et ad edificandum civitatis am-
 erentur. Quid mderunt put esse quod quoniam. Imlegi vero loci
 tui nostris misionibus ronabile vendicabis, ut maiora meri pos-
 sis si bene t' delegata complenis. **Formula De armis fabricandis**

Considera quid insapis et intelliges locum te dare non debet pcat. **18.**
 Quid enim bene construere, hoc est salute omni velle custodire
 Quid quia facie ipius terretur inimicus et incipit animo cedere
 si se cognoscit similia non hre. Atque id abinditione illa, militibus te
 et fabricis armorum imitari morum tuorum opinionem pferim. Ut
 tale opus ab artificibus erigas, quale nobis place posse cognoscis
 Genitas te me non mducat absencie, quidquid fecis non mde mms
 Age quia vni ipso instillissime pgnitionis errores artificum possi-
 mus, pma fronte reprehende, et laudabile opata mducare. Unde ergo
 qua diligentia, quo studio faciendum est, quod ad nrm venturum con-
 stat examen. Age itaq; ut nulla te venalitas, nulla culpa demgat
 quia veniale esse non potest, quod in tali causa delinquitur, ne mde
 pmaus de qua parte pcamus. Opus quod morte gnat et salutem
 matus pcamum custodia bonorum. Con mpylos nateim semp auxilium
 Hoc pium foronens. Imom, dr ostulisse, ut immentu mmmis
 pmi ne putabant auspicio coseauet. Hec in bello nctia, in pace de-
 tota pme. Hec demq; mbealles fragiles q; mörles cunctis belius
 efficiunt fortiores. **Formula ad propositum De armis**

Multorum in pinnatione compim, illam probis moribus institutum. **19.**
 Admissa sibi posse fideliter expedere. Idcirco illius magnitudo
 vestra nos cum elegisse cognoscit, ut et militibus pdm morem pri-
 stinum, et artificibus mducere possit armorum. Quato consuetudines suas
 sic elegant ad impleant, ut nulla in eis inveniri possit offensa.
 Quid licet ubiq; culpa ledat, hoc tam graviter pntit, si bellorum mpe-
 nicta neglexit prodromis, quippe instar est eximii pntit, quod
 cum constat armare quibus consuetudines suas vestra providencia

Deputabit **L** et dnm illis ex tunc in tunc tollitur necessaria
 vna **omnibus exigitur et**

Formula bmoze et tnoze si per indices agantur

20 **A**d gemmū dignitatē tue credim⁹ pertinere si competetia ē mda
 mme innigere. Quia tanto quis gravior redditur / qnto parende
 causas amplius pcepisse nōstratur. Et id bmoze et tnozm titulos
 quos apud vinctualibus exigi ppta deacem antas / per sacraz largi
 tōm transmittē maturabis. Ita ut omis qntitas mtra kalendaz
 marciay diem solennitē impleat / ne de ppo reddē cogaris / quod
 pcurare neglexis. Tuam em terigisse mmiad si alē eos titulos mde
 exigare / quas ate pperemut Reges sacratissime pertinere et

Formula bnozm et tnozm

21 **Q**uoniam psta consuetudo bnozm et tnoze exatōm ad te mferit / p
 nae / tamē ne te multiplex occupatō pgrauaret et impedimta
 et solitudo faceret / gemita. illū et illū pmaios officiū mē dnm
 deprimandis ut ē officiū qz tuo deauit mminē. Quatē mī coram
 solatō mtra kalendaz mī martiaz diem ad illūstrem vix comi
 tem sacraz largitōm solennitē qntitas deferatur. Ne opinione
 publice reus efficiaris / si largitōnes sacras per moram aliquā pntem
 esse tardandas. Ita ut te excipiendū esse nō estimes / quē nos ac
 dim⁹ admādm. Nam siquid mī fuit qm oportebat illatū.
 de tms hoc nomē facultatib⁹ exolueudū et

Formula comonitozm firmaz et

22 **N**on dubitamus esse gratissimū quado quis comonetur officio
 mplex pceptū. Quia illud est potius grane si miles vma
 oriose / mī qnegus est actio pia / honor pncipalis m micio. Simil
 em distmctō hctur / qm ignobili corpi relinqmt. Quia pē m dūm
 illam / ad illam nos p miam m dūm accede / ut mī indice / nec
 omis officiū mtra diem kalendaz mī martiaz quē debm⁹ et tērm
 qntitas solennitē populatur. Ad comitis sacraz largitōm p
 ma postposita dilacōn digatis. Sic tñ ut nō errazmū nūm aquid
 mīg acōspetudine papiat. Nec possessor pī modū p fessoms ex
 oluat. Et nō dubitēs comonitōis nre pīclm sustinē siquid actūm
 contra pīclm ordmē potm⁹ agnoscere et **Formula vitan pī**

23 **B**eneficia nra grē tne pīclm damus / si te age cōmissa rōnabīl
 appbemus / nec em nre mmeratō iaces / si et pīclm pēgnos pū
 dent extipias / et mōze comertia moderata equalitate componas
 Nam licet ubiqz sit nra pūdentia m hac potius actōne m dētm
 accomoda / qndo mē dnos pīclm nascim⁹ semp cāntia / msi fuit mīstā
 custodita. Quia pē arte placandi sūnt / qm mōzes offerunt simlmos
 ventis quoz mī pīclm ammd tīantur m maximū contempmū natūa
 facilitate pīclm. Quia de re modeste tue fama pīclm tuas te

Septima

illius portus per illam indicem hinc censemus ut omnia ad tui titulum
 ptenentia sit agas quicquid ad meliora pervenias In parvis em
 discuratur em potora pntur et **fformula ad comedandos comiti principes**
Agna me collegas nos me proparina decoratur quisquis sit mi
 liciam nonne principatus Cognoscitur em age locum pmaximi
 quando in rebus humanis magna pars nonn assentit excellenciam di
 gnitatum hoc etiam tui loci probatur exemplo me quo nec secretam
 pstantur accessus nec postulacionis pompa pagitur totus q ille modus
 genus Ita e probatur creditus ut me te nequeat esse pfrus comiti
 quid pntiaze ptas data est sed tu index ipse e coniugis es Tu vice
 tenos impbis emnacez Tu disciplinam me ma instodis Tibi insolent
 riam perant fas est distringere quare pnti no licet inditaze Re
 sta quoniam totius actus te susstente complent Et consensu tuis
 amitur postqm voluntas indicis explicatur Agent qui talibz po
 nent ca implese mto pntals Ita q per indicos illam ad illa
 te pzoniam nitemus exmre ut mixtus indicis officio competere
 tu loco tuo pagus Et qui princeps anobis egredis nullis militatibz
 accipis Rencissimum em te omibz facis si quod de nomine tuo
 creditur et in moribus pntatur et **fformula Comitine**

Imutat nos consuetudo solempnis et vobis ornatum officii dige
 et pntos ordines ex tubancium instodire ma em lans e p vos
 romana milicia comitetur quando talibus mstris potest agere
 quod videt pntis pntionibus conemre Sic em gotos nros deo
 mianze pntpina ut et armis pnt mstrati et equitate compo
 pnt hoc est quod reliquo gentes hre no pnt hoc est quod nos
 efficit pntans p afficti bellis mdeam legibus vine romans
 Anna pnt exoffio nro illud atq illud ad vos credm q esse digendae
 ne pntidm pntam consuetudinem qui vris mssionibz obsecundat
 eos ronabili deant antiquitate moderare quibus gram vram
 cōseruandis amonit et cōsuetudinibus pnt ex nra mssione
 prabit Debeat em anobis diligi qui anobis meruerunt dñi
 nare et **fformula comitine dmerare cimitatim**

Sculi hmq horior humane mentis est manifesta p bacio
 quia libtas animi voluntate pntam semp ondit dñm se conte
 mpmnt oculare qui pbi alios cognom pntat Sed humane
 ment felix illa condico est que arbitem pntionis sit me tm
 moderacionis melndit et sic pagit dignitatis breuissimu spaciū
 ne omipis tempibz reddatur acceptum Anna pnt mēdm mēdres
 ad blanda descendunt laboriosum quid sed no est impossibile
 mssiam suadere mōdlibus quam ita cmitoz sepbz bñficiū

dimittat assensit. Et et qui ne sciunt mira / rom tunc mitatis ag-
sant. Rite est em ut quod anā conceditur pōmonete iternu
eadem nam ter audiatur. Et id nō labore ppls imponere
quod eos constat. Et ppa voluntate sentire ffatle em secum
refugia vbi alieni / qm se possunt monitore compelli / ppta
p inducō illam / m illa civitate comitine ordinem pōl ordinis
ppta dimitate largimr / ut tunc commissos eqmrate regas
et publicaz ordines mssionū constanter adimpleas. Quatma
et meliora psemus / quādo te ptabile egisse pntia senserim q

Formula bonarum rerum possessionum

27 **U**tile est vni pmp elige / tui reliqui deant obedire. Quia
si voluntas dīcepimū vāga relinquit confusio et pō-
anica gnatū. Ita qz civitatē vestre comitma p mīdīōm
illam / tali nos largitos fuisse nomīs / tui saluberrimam
paciam comodate / cōt campis vris ferat remediū / et mssionū
publicis p tūc effcō. Scitū q si quis se ptabili denotone
tractamē / similia de nostris pspis hanc vīte postulabit

Formula principis militum civitatis suis

28 **C**ratim vobis esse confidim / quādo m lūcie mē mīdīos
destruamīs. Quia tunc ordines vros agitis quonens
vobis nō defuit pntia mīdīant. Quatma ista mīdīatū pntē nomā
p pntem ademeris mīlīe non relinqms. Apparito em tollitū
quonens qm mīdīe potat abrogatū / vobis qd actum credim
Dm ad vos dīgim / dīgim / et tamē vōs mīlīare vōs fa-
cim / donec mīdīos destruaamīs. Nec istud lūce creditis bñfīd
ut tūc vōs satis obsequium vobis serviat elcō cogitōm
Et id per mīdīōm illam illū comitē mīlīe mē cognoscite de-
struam. Quem ita actū esse pntamīs / tam m campis publicis
quam pntis / ut em laus comittetur optata. Et m deuocōnem
mīssimam comodantes m hīs que nobis pcepit solēmpniter
obedite / qm rōnem nram / honoratam esse credim / si bene hīs
nostros mīdīos sentiamīs. 22

Formula de custodiendis portis civitatis

29 **N**ullatenus de ceteris fide d n b m / qm ad custodiam civitatis
eligitur / qz pbate cōprie cōstat esse credendū / quod fuit pnt
fermīare multoz. Atqz id amam pte civitatis illis / nra tūc
concedim / ut et mīp bōz nō pateat adīctibus / et honoz nō reat
det accipis. Nam si pta pmp obseata pnt / mīstar est carceris

Septima

Si itū ingit pāudatū mītoz: nīc pōdit hīc mīnīma. **Q**ut go vtz
qz modatūm / ut et tūstodīe noctēne satīffīcas / et mīcompētēter cūm
claudē nō pōmās. **E**is mīnīz mīa cūmīn / et mīgīessūs mērtīmū
mīgīarīmū. **A**mīcus sīs cōpīe / qmām optās mītraze. **I**tudē go alīmo.
mīs mīutare vēnīentes. **N**on ē qmōd dēspīatū est cēdītīmū / qmī
bīsdām fāncībūs cīmītat pōmīs / qmī mīgīedīentībūs mērtuālībūs
pēssē nīstīrālīs. **Q**uod tē oportet pīc qmīclā pīfīc / ut mī pārmīs ag
stare pōssīm qī cūmī mīaīora cēdēre dēboāmīs. **z**

Formula tribuante provinciae

Quīntatī cōmīenīt / ut vīmīsqmīsqz ad fīnītū mīlītīe cūmīpō tēmpore **30**
dēcāt pērvēnīre / et lābōrīs rēcīpīat pīmīdī pīo cōmpēsatōne mītoz
vīdē qmā pīscē cōmētūdīnīs zācō pīradēt / ut amōb dēat dēsignārī
qmī nōbīs trībīm qz ēssē mēatur. **I**dēo hīc aīntē cēnsēmīs / ut illē
qmēm lōcus mēatur ex pōstē vōbīs mī pīpīdītō hōnōre pīdēat. **E**t s
cūmī ad tēmpō vēmī cōstītūtīmū optātō hōnōre pōnatū. **I**nīa pīnt
īstā mīdīcīa nō hūmānā / ut qmēm pīpīa ad dēbītū tīpē vōlūnt
pērdnēc mīto mēatur / et lābōrīs sīa pīmīa pīstēpīssē. **E**x tūbīarū
pīaz igitur cōmpētēcīa pīmīlegīa cōpīgnāt. **Q**uā mīllū cōmōlūmīto
cōnsuetō fīraudārī dēpīdēamīs / qmēm pīc cūlpīs ad pīmatīmū vēssē
cōgnōscīm q. **Q**uā pīpī illī pīo utīlītātē pīnīa dīspōnēntī mōīz oīb
obēdītē. **Q**mī pārtē mīdīcīs hīc pōrēs qmī ab īpīs rēqīmītur. **I**nī
qmō amōbīs mīpōlētīmīs cēdēatur. **z** *Formula principatus*

Quī mī vībē rōmānā pīlīmā fī cēpīamqz vībīs tōmē **31**
et nīcē sīc pārtē ībī ēssē cōmīnātī offīcī / ut pūbīcē utīlī
tātīs nīdēant / īmīplēz / nīore nōstīo pīospīcīm q. **Q**ut qmā
pīncīpīmū. **C**ardīnālēm obīpīqīmīs nīrīs dē ēssē nō pātīm. **T**n cīq
lōcūm vīcārīj nōmīc mī vībē rōmānā pōlēmīpīnt dēas cōntīnēre
Quātū qz et illē pīmatūs pī lābōrībūs pērfīnat. **E**t tū mī altīmīs
hōnōre pōssīs dīscē / qmōd mī tūo dēas fēlīcītē ex hīc. **E**t qmōs et cō
mīcīatōz ad cōmītatū mīdīcīmīs ēssē dīgēndōs cōpīlēs obīpīqō
nīrō tūo pībīatēbīt arībīs. **S**īn aūc qmōs rētmēdōs pīntāmīs mīdūltā
fērnītātē pātēctur. **Q**ta tāmē nīc vīcīssīm amīa mōdērīs. **Q**uātē
nēc ex tūbāntēs cōtīmīus lābōr attervāt / nēc pēgmīs ītīm zūbīgō
acīj fūgīēndā cōpīmat. **z** *Formula qua moneta committit*

Quī mīs qmīdēm utīlītās pīnīa fīdēlī dēcē acōnē cōmīplē / totīmū **32**
vīcō pīnī gītū / nībī cōnsīcīe pīnītās / nō hēctū / cūmī omīnīs dēc
mōnētē mītegrītās qmīcī / nībī et vōltūs nīrī mīpīmītū / et gīnālīs
utīlītās īmīenītū. **N**ām qmōd ēzīt tūmī / pī mī nōstīa pēctētū effī
gīc / et qmām pībīcētūs cōrdē nēnēzārī dēc māmīs fīcīlēgīa mōlārī

Additur qd venalitas emitta dissoluit^r si metalla metallis
viciantur. quando nre est respmi quod in mercimoniis corruptum in
detur offerri. Quid qd pallat^r omnis esse comda dispendia sceleris
emittit. Qd detestabile victim venire possit ad pmm firmum
Dm quod ad formam me pmtatis adducitur. Claitas regia me
ad mittit infectu. Nam si vltus inq libe pnteo colore depingitur
multo insms metalloz pntate pncipalis gra custoditur am fla
ma. nulla tinctura pmtioms albescat. argenti color gra tando
ris arideat. Eris rubor in natua qualitate pmaneat. Nam si vnu
ledre legibus pntatur esse dampnadu. qd ille meū potit. qm in
tanta homi muloptate petant. Poudus qm etiam. constantinu
denariis pcpm q debet seruari. qm olim tam penso. qm mo ven
debant. Unde vborum vocabla competet ab origine trahens com
pendium et dispendium pulare uocantur antiquitas. Petna enim
apetudis tergo nomata gallis auctoibz pnc aliquo ad hnc pmo
ad metalla trslata est. qm no pmm feculenta pmtione fieri
contemptiblz. ne rui in antiqua cognoscatur. roegi militatem

Promde te emis nobis laudata est integritas actoms. ab illa mdu
punge quicquid mntam curam hre pcpm q. quam fecimus
rex in ere pmiu mppisse phibetur. Ita ut tno pnto no dubites
queri. si quid nulla fraudis potit mremi. Nam pmt capis aspos
pntis. si qnd fortasse deliqueris. Ita irremuneratum no delmqm
mus. si te egisse mulpabile pntiamus. **Formula legatoru**

33 **Q**uis dubitet utilitat^r pnt et mlesse rom **et gentium**
ne quibus nos constat dona cofere nulla mdeant^r mntia
itueris pntiare. qm nec vobis moraz detrimta facit. et illi b
e hntos fmsse cognoscunt. Atz id h mntate pnt amexam vq
eqnos celez legates regionis illius pnt agra tarditate pntibis
Quats ad pedes pntas irremunati no dant p venire. qm festina
tibis grator est celeitas in redemdo. qm quilibz mntez ma
gnitudo **Formula qm princeps dirigit**

34 **N**on dubitamus ultionea gre pntipi. que in locu mntez solent
postulata cofere. Qma domi recordaco coedit p angmtu
Nam pnt esse gratificaco vacua inditia pntipant. Quappter
ad comitatu nrm mntis te pntibus enotamus. ut no medior gar
dio pntiazis. Et id delctacone ori post pnta ad illm diem. adu
bem illa venire depera. ut et tibi aspectum nrm gratu fmsse
mdicemus. cum te festinasse cognoscamus. Pndat em an la
qua pntiam bonoz. Qm nescio quo pacto. qnt qnd zegali sapie

Formula Enocatoria et

Thestris obsequiis aggregamus et *fformula coniectalis de immutatio*
In fine dubitat valetate nam homi recreari *Quia non et loci*
 immutatio rerum magnam mentibus constat esse fastidium dulcedo mel-
 lis. si affluere immutatur. horrestat *Gerona* ipsa quibus magnopere deide
 rentur. magis adepta possident. non immuto. quia tunc homo commutabilis
 ne sic que deperdat qualitates Et id festinanti e provinciali oblecta-
 tione refoceri copiam decem mensem. in propria provincia concedimus.
 immorandi *Quia* pene reliquis adiutur. in mutare solum liberum
 non videtur Ita tamen ut promissas inducias deo immute tunc egens
 ad urbanas sedes redire festinet Nam si totum est commutatum in urbem
 celtate vivere quanto magis in agris diutina tempore pegisse. libent
 igitur damus inducias descendendi non ut urbs ita deat deserui. sed ut
 amplius commendetur absentia et *fformula spectabilitatis*

Optamus nob deo auxiliante subiectos varia dignitatu praeconia
gloriæ. Deperamus praevalibile genus hominum imperia gratia dignitate
ornare. ut laudabilibus omnifemina possit vine. cum se honores rene.
redos cognovit precepisse. Sic enim et aditum studia decem ascendunt.
et ab omni omnibus respiciunt. et plus amant. Atque ideo te spectabilitate mitos
decoramus. ut maiorem tuam in comitibus publicis spectanda esse cogno-
scamus. In futurum praeferimus melioribus angearis et

formula clausurata de laude et premio bonorum

Constat iocundum esse regnum bonarum pacem et pacem bonorum. 38
 Quia appetit paucissima utilitas hoc nos studium promde libertat
 infundit, ut maior sit cultus moris. Summum autem deus pmo
 Clarissimus igitur honore ornamenta indici nri regia e' laus et auctas
 ut ei pbeat exacte nre testimonium et future pspirat pollicetur angu-
 tum. Quia p' nihil iam obscurat age paratius. Qui clarissimus
 pfulgida dignitate resplendet. Quinde siquidem nre testimonium est.

septim9

contempnis amor. Quippe oblata simplicitate deymis ut cum e' sit ratio
fina. et actoms tue promdeia no relinquitur ambigua Ne infinetz inre
no pot utilitate tibia titubare. Hoc nos quibus cordi est bona deadia
pfice libent accipim9. qma nullas se captare uelle profitetur infidias
quisqms h're libde contractus constanter affectat Atqz id si adtemp9
constat elapsum quo ad hanc ueniam accedi inra uolunt Nos quoqz
probabilibus deperdis licentiam no negamus. ut in competeti foro
ea que in h'is causis reuenda legum dicat antiquitas solempni
accitentur Ita ut in alienandis rusticis ul' urbans p'dis aditum
seruetur auctas. ne cum opinio bone p'stare uolim9 utilitate pu. taz
led' mdeamur Cape qd' nostro bnficio potorem annis etate. et quod
petis aboraculo moribus exhibeto Nam professio matritat' acbe locu
de negat actoms. qm multo grauior est culpa. qm sic p'omissionis
impugnat auctas **Formula editi ad questorem ut ipse rinde**
debeat quis Saloni meretur

Frequenter saones quos a nobis credimus pia uoluntate concedi quolibet
maximis cognominis nigratos. Corruptum est proch dolor bnficium **¶**
nostrum credendumqz potius de mediana calamitas. Im ad alios usqz
petendum malignitate tustulati sunt qm eos nostra remedia tustulerit
unde nobis n're fuit remedio salubri uotis p'seferas obmare enedum
pietate studio ad equalia bnficia trahim' p'ceptum iniquissima pa
ciamur Atqz id edictali p'gramate p'finim9. ut quicunqz contra uiole
tas infidias p'p' inemtabiles mutates pas m'eri deperat forte saio
nem offio nostro penali se uinclo cantonis astringat. ut si p'cepta
n're m'issionis m'issione p'lectab' Bono que metur excessit ipse
pene nome det anzi libras tot. et satisfact' p'mittat. quecuqz ems
ad u'p'is p'sumere potit tam comodi qm itineris de'menta Nos
em ta rep'me m'itules ammos uolim9 p'granare innocetiam non
debemus Bono que qm pia uoluntate modum p'ceptis excepit
donatio se nome exnemid. Et gratie nostre q' e' dampnis omibz
grauis m're posse p'icid' Nec sibi uolim9 credendum si m'issionis
nostre cm9 exentor esse debuit cemeator extitit **¶**

Formula probatorie calcariorum

Constat militiam bene geri. que probat' moribus uidetur imponi. **¶**
qm ipse fecim pot reuolue quod index cum potuit ad monere ma
p'me cum ad primonia d'me domus t'lis meatur accede qm cupidi
tate acceptab' detestab' no possit accedi Deinde cum splendissim
officiu conp'ia quadam grauitate relinuat. et turpe sit illis misa
qm no possint dignis moribus appareri Congruu uidetur tales que
qm in nullo deant displicere Atqz id e' b'm tautarioz p'gessione
mpta penes quem offit' est digna reueria Ab illa die tartarij.

te volumus nomen adipisci, ut qui nobis bene acturus promittis dormis
laudabilis apperis. Ananiam declina, longius fuge, magna copen-
dia, multo melius proficitur si bonis moribus firmatur et

Formula de competicionibus

22 **N**escio quid grande de se videtur promittit qui loca depedit per ta possi-
dere, hoc enim ita fieri debet, si res squalida in meliorem locum facit
transfertur, et renouetur adornatum, quod perdem iace inderatur in
cultum. Atque id depeditur et illum locum peritiam me concedimus
per ea atque plurimum vel marmora. Si tamen ibi fuerint latere
compta. Atque itaque ut per te decorem pmat quod neglectum mensa
venerat iacuerat. Ananiam boni tunc laudem invenire mereatur
Gratiam tunc civitatis ornans. Securus etiam ad quoslibet nos
posteris transmissum, quod pro fuit labore composui, quia tanto finis
vniuersumque illud possidebit, quanto se actores quod pro amplius expe-
disse probantur. **Formula qua remp reuelatur ei qui vnam
causam possidet pregranatam et**

24 **C**um in agri utilitate immatur, et omnibus inde certum sit in istud vine
compendium futurum illud possessionis in illa provincia constituit
ita quod obnoxium, ut vniuersas et vorant facultates, latus ille
vastissimum fructum, et quod aliud aliunde magno labore pot colligi
per illam videtur ab omni, cumque utilitate nimia transcendit illatio.
Cum plus compulsoibus reddit, quam a seculo peritur. Quia propter
credimus te euade posse inuitate si dominum huius urbis amplexus
cum magis salitas de compulsoibus venit, ne condicione miserabili
fermas natiuitati, cumque dominus esse meriti. Sed quia hoc genus be-
nefici perit mediocribus leges faciatissime temperant. Ut qui pro-
vniuersis respicit enormitate deprimatur, nec alterius comoditate suble-
uatur moderatione huius ei dant per vniuersam magnitudinem vniuersam cum cordi
est cogitare in istam pna ante decemum, ut si ita est, tot solidos
futurum nomine huius quod inest faciat in fecti, et repand regi-
stris regalibus ita madamur deleri, ut huius rei per amplius cum
vestigium non dant inueniri. Sed per se per eorum seruetur, quod vna
tantum pna concluditur et **Formula qua consobrie legitima**

26 **I**nstituto diuini legum humano iuri in ista exor refiant
id est, quando in illa velut capitate prepta leguntur, que duabus ta-
bulis probantur ascripta. Sacer enim moyses diuina institutione formatus
israheliticus populus in alia diffinit, ut concubitus pro a vicinitate
pro sanguine abstinent, ne et se in proximitate redimendo polluerent
et salutem in proximam in genus exenem non huius, hoc prudentes
in se sequentes exemplum pudicam obseruancia longius in posterum
transferunt. Reseruantem principi tunc in istum in consobrie in
tali copulatione ingendis intelligentes carnis posse per pna quod apud

Septima

infferant postulati. Admiramur mentem et temperem rerum stupenda conside-
ratione laudamus. Hoc ad principis fuisse remissum indicium. Et quoniam
placuisse mores regere ipse et moderata concupiscentia frena laxaret. Et idcirco
supplicatorem tunc tenore permoti si tamen illa et consuevit sanguinis
voluntate committitur. nec alio gradu proximior apparet. tunc eam esse
decernimus inrimomo sociando. nullamque vobis exinde inuenimus fieri.
questionem quales hoc et leges nostra puniti voluntate consensimus. et vota
vestra punitis antea infusa finaverunt. Eunt vobis itaque deo faciente
posti sollemniter heredes. Casum inrimomum gloria punitis. quoniam quicquid
anobis fieri precipitur. necesse est. ut non culpis sed laudibus applicetur et
fformula ad potum ut sub cto tunc predia vendant et

Patitur hoc imponenda mortalium plerumque condicio. ut cum ledere pu-
tauerit. compilat. et cum compilare videtur affligat. Sed illud ma-
gis est eligendum quod prodesse cognoscatur. Nam vena ipsa si imma-
probandum accepta sunt. Contra refugienda est suauitas mellis que
inferre. Inos facit lepones. Iffinis quoque sapientis est aare quod expedit.
Quoniam nec votum respicit. quoniam prodesse contendit. pro dia quod curia.
non facile distrahitur. pendens diffinit antiquitas. Et ad nititas pu-
melius proficiunt. si sub immania plus herent. Et in hoc itum rite
pessere. ut si vos inemtabilis urget nititas. Ipi vobis pax reze
compendio subueniret. Nam quod prodest si quispian videtur ido-
neus. et fieri non possit acontract. nexibus absoluta. Egenti similis
est. quoniam reddere nequit aliquid. Nec dia per aliquid pro quod libere
dum non videtur adictum. Sed quoniam hoc vix paxi sine legum antea
concessum. tamen vos rarissimi facti nominare alium. sustinetis in-
mediam. Nos inrimopalis inris allegacione permoti emnencia vestre
puni missione punitum. ut ad liquidum nitate distussa si aliter
solui nequeunt distrecta ligamina. hanc punitum pro quod pax vo-
luntate delegit distrahendi. Ita ut reddat debitum quod placuit
esse confractu. ne vix voracitatis inbentia facultates suas absorbere
videatur. esse permissus. Constat apud vos probabilis causa dampna-
torum. quoniam volumus illis subuenire. quoniam duris neccitatibus probantur asten-
gi. Quoniam enim per esse culpabile. aut malis moribus frena laxat.
aut iustas itum quelas excludit. Quare proinde nobis permittit.
antiquitas. de illis caute discernere. quorum consuevit utilitas emia.
custodire. Quibus enim munia potuerunt sustineri si amittatur nece-
passim videantur absidi et

Capitula octauu libri

Institiano Imperatori

Institiano Imperatori Athalaricus et rex

Senatus urbis rome Atthalanus & rex
 Populo romano Atq
 Omnis romani pitalia et salmatias constant Atq
 Tiberio populo galliarum Atq
 a Omnis gotis Atq
 Omnis provincialibus per gallias constant Atq
 Victorino viro neni viro epō Atq
 Celio viro patricio Atq
 Senatus urbis rome Atq
 Senatus urbis rome
 Philoni comiti Atq
 Senatus urbis rome Atq
 Senatus urbis rome Atq
 Senatus urbis rome Atq
 Fidei viro questori Atq
 Senatus urbis rome Atq
 Abieno viro ppo Atq
 Cipiano viro patricio Atq
 Bergantio viro comiti pūmonio Atq
 Cleo citie romane Atq
 Johanni viro wen li Atq
 Omnis venetis et impiis Atq
 Caiom et florentiniano Atq
 viro Anoto Comiciano Atq
 Comyapo viro Atq
 Honorat possessoribus et mialibz paupers civitat Atq
 Cindam florentiniano Atq
 Senepio viro Atq
 Senepio viro Atq
 Senepio viro Atq

Recomendat sempatori optans omo amicitia et pacem
 .i. **T**este possem reprehendi clementissime principum si pacem vram
 ignorer tepide nam pntes meos constat ardentius expetisse aut
 in qua parte dignus heres existerem si antebus meis impu
 in tanta glia reperiret non nos maior pmpnatq tantu dedit

Octavius

clarificat Non sic regia sella sublimat quantum longe lateque potens gra-
 vestra nobilitate Quia enim regno meo proficere constare credimus si hanc
 nobis minime deesse scimus Sed et pietati vestre promale est eos dilige-
 re quorum pietas contigit vos amasse Nemo enim creditur impedisse votis
 pietate innotuit nisi qui coram seipsum hunc probatur acceptam Claudat
 adia cum punit Prae pietate nonit cum protinus Præla non det occu-
 re cum dilis Sed magis affectuosius tractanda est qui apert regni-
 colas innocens movent Perpende quid a nobis honoris meatur pro-
 cessor Ut animi vestri in via civitate rebus cunctis extulistis des-
 gentore meum in Italia palmata clauate decore Desiderio quoque co-
 cordie facta est per arma filius qui amicus penes vobis debebat egi-
 mus Nec nonne adolescenti congruentis dabitur qualia nris semolibus
 possit In parentele locum ut iam del tempore affinis Nam ex filio
 vobis gentis nature legibus vobis non hetur exuens Atque id pace
 non longinquum sed proximis peto Quia tunc michi dedistis gratiam
 nepotis quod meo parenti adoptionis gaudia possit Introduceamus
 et in vram mentem qui adepti sumus regiam dignitate Illud michi
 est propinatum tunc ac talem reorem hunc primum Amordia itaque ma-
 polatia meant peremptis hunc longem punitia tunc omni gratia consequat
 Nam non in totum apertis Desitimus qui tali pietate fulsumur
 Sit vobis regnum nostrae gratie omnis obligatum Plus enim in illa pro-
 regnabit ubi omnia caritate inbetis Quia pro ad senitate vram et illu-
 et illum legatos nostros estimamus esse dignos ut amicitia vestra
 nobis illis partibus illis conditionibus concedat Quas cum dicit meorum
 domo aut meo meliores decessores meos constat habuisse Aliquid fortis
 et amplius meorum pietatis Cuius nec stas videtur esse inspecta
 Nec gratia iam probatur eximia Quidam vero per ipsos legatos serens
 sumis sensibus vestris vobis intima comimus quae clementie vestre mere
 ad effectum facite pervenire **De electione et successione sua ad**
regnum romanorum Senatui vrbis rome

Clemens gaudium constat esse praecepti cognoscere exultum **De**
 Qui creditur omnes posse protegere audiat ad regni culmen pervenisse
 inenarrabile letitiae de magnitudine mentis venit Ut tanta sit alacritas animi
 quanta fuit et consideratio rei Nam si prudentes viros erigunt comoda
 predicta sodalium si annorum corda relectat sospites mirata Quia exal-
 tatione suspirii det omni reorem felicitate pervenisse tunc Quae non potuit
 tunc comota sedulo Non bella ferocia pepererunt Non rei publice
 dampna lucrata sunt sed sic facta est per quietem quae admodum velle
 decuit civilitate auctorem Magni pro felicitate genus est obtemperare
 sine contentione principatum et in illa re publica adolescentem summi
 feci ubi multos constat matris moribus inveni Non enim potest cunctis
 etati deesse compleri ubi tot partes per tot constat multos Praelata

Octavius

est mutata, quod etate nobis non agi credimus. si autem veneranda praesentia
 nunc nostrae paucis opinionis me est. ut quos ille mittit benignissime
 etiam nos stabili constantia copia et beneficio vobis pateamus in
 imis cogitant qui ob omnis principibus etiam in mediocri ante succedunt
 Nos talis praesentis ut ex amptis vultibus eius sequi vestigia deamus
 Anaxippos aspice quod deo dictum sit. glo. p. domini anni nri ita nos hinc
 rianus ordinatione disposuimus. ut gotorum romanorumque in regnum nrm
 namque consensu accedat. Et ne rebus talibus aqua possit remane
 respicio. vota sua sacramentorum inposuimus. se dnatum nostrae
 tanto gaudio vivere. tamquam si illis dominis annis nri fatali sorte
 non videtur esse motus. Ne solis lumen. sed etiam nrm peritibus
 pharene esse denoti. Quod si ut opamur libenti animo similia
 fecerit. hanc portitorem sub obsecratione dna nobis fecimus polliceri
 inquam nos et equales clementiam. que ples mittit inuade dno
 inprodire. Et gotis romanisque apert nos in esse come. Nec a d
 me vos esse dnm. nisi quod illi labores bellicos pro comitatu te
 videant. Vos autem civitate romane civitate quanta multiplicet. Ecce
 ad condicem clementissimam sacramenti meliando nrm enexim. prim
 cipium. ut melius dubium. nichil formidolosum ppe hinc possint.
 quos antor nri beatus clementis. Ecce civitatem nri clarum seculis
 repamus exemplum. Inuit vos p que inuit. nec pot ab illo off
 falli. quo innotato non licet inprime mentiri. Egit nrm animos
 let deo ppio meliora semp optata. Et sint acuitate pstatem re
 gram meliorum. Ita tranquillitate deo placitaz sequentibus tps
 exequamur. **De electione sua ad regnum romanorum hortando**
cos ad fidelitatem pstatem omnibus romis per italia et dalma
ciam constitutis.

C. xxi

Non notabile credimus indicare. quod fama potius teste cogno
 scit. Nunc paucis de se bene arbitrabitur. estimatum. qui regnum
 metur alioquin. Quia dignitas est subiecti meruisse dormiant affa
 tus. in ea pserim causa in qua omni corda sit videntur esse solia
 ta. ne si no cognoscant pserim. credant semp aduim. Nam qui
 audit innotatum nom. nichilominus formidat inprimis. Et zena nescio
 quid este creditur cogitare. qui tardat ppe inia benigna pmittere
 Quia ppe locum pmsis cogitationibus amputat. alii de vos non
 patim. credi. qm quod de nostris potuit pntibus estimari. Et ideo
 quod dmitate ppio. dnm sit glo. p. dno ano nro felicitate ordmante
 tam gotorum quam romanorum pntem accedente consensu incepti regni
 sacra pscipimus. Quod vos quoque facturos esse libentissime indicamus
 Et qui fideles parentibus nostris ex tistis. nobis quoque deuotione

simili parcat. Nam qui diligit hunc qui huiusmodi recordatur auctoribus
 sed ut vobis benivolentia mea iam me integritas innotescat inuicem
 vobis fecimus religione puniti, quod et mihi possit delectare propositum. et
 per deum munire cunctorum re. De electione nostra omnibus gottis
 per Italiam constitutis re. *Sancti*

Quoniam quidem vobis domini anni nostri longiore me gaudia
 imitare sed qui diligentibus in una condicione subiecti est nos
 heredes regni mihi deo sibi coopte submittit, ut inuicem sanguinis
 me beneficia vobis a se collata facit esse perpetua. Dum nos illa et augere
 et tueri cupimus, que ab illo facta esse cognoscimus. Cunctis ordinatum
 ad hunc coopte in regia civitate ut sacramenti inuicem ponatur
 sunt vota cunctorum, ut vni cunctis punit, quod generalitas inuicem
 optare hoc vos sequentes exemplum patri de notione pagite, ne quid
 apud nos minus fecisse inuicem, a quibus creditur totum simile
 posse compleri. Illam vero cunctis vobis fecimus inuicem note punit
 ut se nobis vni annu deuotissimum proditis, sit optata de nostris p.
 pensandis. Accipite itaque prosperum vobis semper nomen armorum
 regalem p sapientia, lactem germe infantiam purpurata, per quos deo
 inuicem parentes vni decenter cuncti sunt, et me tam filium ordinem
 regni inuicem p angustia. Credimus enim dum inuicem punit
 que maiores nostros dignantur aduicem. Nunc etiam nobis gratia me
 dignationis impendit, ut et nobis regnantibus bonarum rerum fructus
 dulcissimos afferat. Qui me vni parentibus copiosa inuicem laus
 de floribus re. *Cosa a lugentes super morte anni mi libio pro*

Sancti anni nostri deobitu glorie memorie anni galliarum. *6m*
 anctorum amissa plus in quosque conuincitur. Dum omnia bona gramme delecta
 aduocatur. Excedit enim ante studio pietatis afflicta mentem compescere
 nens. Sic enim deo sibi impante pperit. Dum cetera et post fata pinda
 in regionibus suis pacem relinquere. ne aliqua novitas tempora
 quicquid turbaret. In illam regni sui nos deum collocamus, quatinus
 decus gratia, quod in illo floruit in predecessores equabilem luce pimus
 radiaret. Cui ordinatum goro romanorum quod desideria commenerunt.
 Ita ut inuicem inuicem religione punit fidei se regno nostro
 de notis anno pnaturos. Quod ad illustres magnitudinis vni noti
 tam credimus perferendum, ut ab his qui in galliis regno pietatis
 me deuoti punit simile pferatur exemplum. Ut se annos nros tra
 se inuicem no deperant effici. Ita punit condicione teneantur astricti.

Simili se eodem vni punit pitalibus p gallias constitutis

OCTAVIUS

C. Am

Sicut glorie memorie domini aut nre p excellantibus mris tustis
 vobis indatur octavis Tam qma ille humanato dione deca
 lant, ad commuandam gubernatoz, qm pglarut gesserat nos relinqt
 ne Janipnd boni principis pntatib, emq vobis nosut regnat pro
 gemes Nullu eni apnt nos perdit, quod illi paruit, sed Implia lar
 gitate mmsia Et illius debita reddimq, et futuab, obsequis bnd
 ficia pietate mgenita mmutuamns Atqz id fidem psmam maiore
 me vos comenit deuotione mstrare Ama bene prospicit reb,
 humanis futuris, qm regnadem seruit mntis Amm ipse et i re
 liquid pcescere creditur, qm pmozdia fore sentitur Inditum q
 ant fauore dno, cum ad regni culmiad peruenireng, omnia nob
 se felicia, sic tignilla cessisse, ut omni loqui crede, quod gualitas
 mponabat, nec pntaretur, quod tot vota pbor mgetm mchil
 pata pnt lnd conzmd unde vos quaq p dicta comuomt mntai
 de gotti romanis pbeant mfirmamdm Et romani gottis sacro
 cofirmant se vnammit regno nostro esse deuotos Denatm et nob
 vrad mntas laudibld mnotescat, et ad qmctd nestrum pficiat
 mntem promissa concordia Erat m vob legalis mssa tignilli
 tas potior mmozi no sit mfestus Habetote am paratu qm
 abellu no hetis exterm Ama pmd inde nobis placet potitis
 si vobis hac ratione prospicit et **Simili pper eodem Dictomo**
inro Venerabili Episcopo et

C. Sm

De fide atqz constantia tles pnt comuonede pnone que dmsa
 porte deperens quacimtur humanis, vos aut quos sapia
 firmos efficit, et mens religiosa coplidat ad pmtialud romatoz
 patms comenit amari Ama mste debitor fit alieni arbitri
 qm aplm bns metur audiri Quapp saluantes veneratone qua
 dignu est, Quod nos qmde merorem possit mdiut tuptm glo
 rose memorie domi am m cum dolore maximo mntiamns Et
 inde pol vrad estua tempari, qma nos m sede regni pmi dmta
 te pmta collocamit Et m toto deperens vro no mdeatur crepta
 qm nob conpurgit m pntessore reparatus ffancte mnt ozomb,
 sacris mris libent auspicijs, ut rex celestis humana nob re
 gna cofirmet Bentas externas actorat pcta absolnat coplidz
 et cofcruet pmtis, quod mris dignata est pstare pmtib, glozms
 Quapp pmtas nra pmtiales cunctos amuoncat, ut m se con
 cordiam hentes regno nro p omia deant ce pmtissimi Empmno
 em m pmtis fidem repire, qm larga possm q pietate mntai
Eligetes pmi i copliam landat pmi coplia lclis nro patricio

9 **I**tem ad regendos populos idoneos efficiant quos ad augustum cultum
 omnia prouenerint quod nec impedit etas ubi se se potentia celestis
 infundit. Tamen ad reuelanda floridissime me etatis solitudinem como-
 mentum in primis est te in consilio ut me pudentissimum adhibere quod consue-
 esse etiam domini omni me tractatione magis et laudabiliter ad hunc possumus
 dignum fuit illud te talem tamen quod me quato magis nobis conuenit
 solacium querere quo pro adolescentie flore decem ad hunc possumus indi-
 gere. Magna est enim infinita quod prudentia quoniam nemo sit assequitur
 ut cum non meretur et palas querere videatur. Senes in consiliis su-
 piam ducunt et amantiss in comitibus quoniam quod pro omni utilitate
 tractat solacium curare frequenter sibi adhibent matrem reges et me-
 liores estimant si soli omnia non possunt. Quod si longum domini
 subiectorum ingemis admanet. Consilium relaxamus etatis nostre
 breues ferias ut prius matremis omnia prospera robustior ad
 magni pondera sustinenda consurgat. At id te cum favore domino
 pignora primariis fructibus enochimus ut pro re publica nostra me-
 tante sedis celsa sublimetur. Ne mea salutis cum pare decet hunc
 a loco videatur uenisse comitibus hic est honor qui et animis conuenit
 et in pace resplendet hinc illa diues gratia que multa gloriosissimo
 domino alio modo debuit gratificata per solum uelam fortis hunc
 clamorem vestis pmpit prius eius calcens iste romanus et dignum
 minus est accipe quod se cognoscebat assidue per honorem. Trepebat
 impendi studium consilio plus herba in domini nescio quo pacto in
 illo qui bellis creditur inuicta plus amatur. Hac igitur honore
 remperacione contenta indefessa deuotione pro exteris partibus laborat
 Et prius cum prius parentibus principi signabat obsequium qui tunc
 regum spe fuerat procurator. Sic se magis beneficia semper extollunt
 ut et quibus impare nequeunt inueneracionis imponant.
 Diligunt omnes in pueris semper amare et moribus inueneracionis
 qui beneficia non tenent. Sed longum est de eius gloria sufficienter
 loqui que in gladium gentibus feruida secula genuerunt. Appropinquo
 te labor inuenit ne nos minus laborare deamus. Tenuis pacis ita
 tecum belli dubia conserebat et quod apert sapientes reges in gladium
 minus est ille solacium ad omnia ferire et pectoris pandebat archana
 in tamen multos in ipsa ludelas ambignis. Amasti in audiendo pa-
 triciam in pignoratione inueneracione. Sepe que ad eum falso peruenierant
 recti studio corrigebas et quod rari confidentie gemis est in eum resistit
 bas contra iusta principis. Sed pro opinionem rebus patebatur enim inueneracione
 tus ille plus per mea fama inueneracione et dulcis erat in ipso principi inueneracione
 lris contrarietas obsequenti. Quia inueneracione inueneracione inueneracione
 diligebas. Unde te illius esse disciplinam qui inueneracione laborant in eum
 inueneracione amali inueneracione nobilissima et facta consilia. Quia inueneracione inueneracione

Octavius

regia suadere. Quia affinitas humanis etiam consuecta prudentia. Et laude
 mox fastidium contigisse iudicis exelsum. Etat gentes gotice huius
 phitae exemplum genis iudicis ille toto orbe cantabilis, solim armis
 filius factus. Tanta se amalis deuotione comitatus comitit. Ut hediabus
 coram eiusum exhibere famulatum. Huius ipse petetur ad regnum
 impendebat alius mitum pui, et moderatissimq omni, quod ipse confu
 potat, ille parulis exhibebat. Atq id enim nrore fama concelebrat
 vnic semp zelatorem, qui qhaz moitura contempit. Sic qm diu
 nome sup est gottoz fertur ems emitoze attestacone pcomid. Sende
 fas est de te meliora credere, que nre constat gms affinitate gande
Tholonem affinem pui facit milite caduatum. Sena. vr. 20.
Habes pui conspecti, unde gloso gram referre deatis, qndo pcelso 10.
 Viro Tholoni. et nra affinitate fulgeti vni ordinis contulimus.
 dignitate. Actus est em paris gemis fulgide radiant, ornatu. nec
 distincta iacet toga iam promtualibus effecta. Ante vobis honores
 contulimq. Sed nre ipam creximus dignitate. Per omes i nimir
 splendor refugis, que pns pot hre patricius, quado illa est natua
 pmissima hms, que relucet et p pmissis. Sed qmms se nobis notissiq
 candidatus, qui domi ani nre tam clazis ac diuturnis adhept
 obsequiis. Tame mnat illa repetit, que constat ad mpatituz ems
 glam pertinere. Pm quod menacones eximiu est gottoz sepe
 nobilissima glatur, qui mox ut me pntes reliquit infancia, statu
 rudes annos ad sacri cubiculi secreta portauit. Agens no ut etas
 sed ut locus potius ex petebat. Nam licet omia regni obsequia
 sub cancela pagenda sint, illic tanto timoris amplius acquiritur.
 qnto p pmissa plus licetur. Ardum nimis est meruisse principis
 peccatum, ubi pquid cognoscit p di. uel alio formidatur. Has pcellas
 moderator sm pme offensione tnpit carus pmiatus pmiatibus
 collegis semp acceptis. Et iam tunc magne felicitate mdecur
 esse psagiu gram meruisse emitoze. Tmms ut cepit etas adoleste
 teneri q omni m robustam gentis audaciam condnari. Ad ex
 peditom directus est firmensem, ut quod ab illo marcio mro didi.
 teat. Hoc actibus pmiis m campoz libertate monstraret. Egit
 de haturis me alios triumphu et emitar laudem pmiis congressis
 auspiciatq neci. Dedit pmiu gares toto orbe tribiles tales mntu mro
 omabula bellatores. Sic parate pmt manus, ubi exetatur animq
 pntus m otioso pmiis laboriosos subegit. Et quod exetatione no didet
 uicus prona complemt. Hediit subito ad pmiap veteramus egres
 sus pmiis, ut no parat obsequiis, sed azims semp studuisse re
 daretur. Hoc emator ille actum, et honoz remunerator inspiciens

uigore illi regie domus uirtutis contemplatione comisit, ut que magis
 moximi bella probarent fortissimi regis consilium in seculo adme
 menda nobilibus adimplenda robustius ad celanda constantissimis legi
 locum muto p. a. secreti, cum ipso p. h. a. cum ipso negotioz equa
 bilia disponebat et in tentis se p. m. l. u. d. m. e. m. s. cogitationis ad
 inerat et campis recognitis, quod ille uelle poterat iste sua sponte
 pagebat. Defensorem omni suis tractatibus adinabat, et in seculo
 do consilium regebat ipse uocem. Admonet etiam expedico gal
 licana, ubi iam me dices directus et prudentiam nam bellis
 et pericula promptissimam ingebat. Arclatus est cunctas p. h. p. v. d. s.
 rodam consuetudo, que in orientis p. f. e. t. u. m. tabulatum pontem
 principatu p. h. n. s. d. o. r. p. a. t. r. i. s. m. i. t. t. i. t. h. n. c. e. t. h. o. s. t. i. b. u. s. c. a. p. e. e. t. n. r. o.
 Defende n. r. o. r. u. m. f. i. n. i. t. A. r. a. p. p. e. e. x. a. t. a. p. u. n. t. g. o. t. t. h. o. r. f. r. a. n. c. o. r.
 q. u. a. l. i. d. i. s. s. i. m. a. t. e. p. e. s. t. a. t. e. c. i. t. a. m. a. A. f. f. i. n. i. t. i. l. l. i. c. d. u. b. i. s. r. e. b. u. s. a. n. d. i.
 cia candidati, ubi tanta in globis hostium concertatione p. m. g. u. a. t.
 Et ne multos a p. n. s. d. e. p. d. e. r. u. s. a. m. m. o. n. i. t. e. t. u. l. n. a. f. a. c. t. o. r. p. r. o. p.
 p. g. n. a. p. s. a. p. e. t. C. o. n. s. i. l. i. a. m. i. g. n. i. o. p. i. n. i. o. i. n. s. e. p. a. b. i. l. i. s. p. n. e. a. s. s. e. r. t. o. r. e.
 p. c. o. n. i. u. m. p. r. o. p. r. i. a. l. i. n. g. u. a. u. t. i. s. A. n. e. l. i. c. e. t. a. d. p. n. s. p. i. c. t. u. m. m. o. r.
 r. a. n. t. / r. e. l. i. q. u. i. t. a. m. e. n. i. t. e. t. e. m. p. u. s. e. x. o. r. n. a. n. t. E. g. e. t. e. n. i. a. s. t. i. p. u. l. a.
 toribus corpus ille p. m. q. u. i. t. a. l. i. o. s. / q. u. i. n. i. s. a. d. i. m. l. e. g. e. n. t. d. e. f. o. r.
 t. i. c. u. d. i. n. e. p. b. a. t. a. n. o. a. m. b. i. g. u. i. t. / q. u. e. t. a. l. i. t. e. s. t. i. m. o. n. i. o. c. o. m. p. b. a. t. u. m.
 C. o. n. f. l. i. c. i. t. u. s. m. i. n. o. r. f. o. r. t. i. u. m. m. i. t. u. a. t. e. l. a. n. o. r. e. s. p. i. n. i. t. A. n. e. s. e. m. p. e. r.
 t. u. s. f. i. n. i. t. / q. u. i. t. u. m. m. i. n. o. s. o. h. o. s. t. e. c. o. n. c. e. d. i. t. c. o. n. i. s. f. o. r. t. i. t. u. m. i. t. t. o. r.
 p. o. l. e. r. t. e. r. e. l. u. d. i. t. u. r. / q. u. i. m. u. l. t. r. e. s. i. s. t. i. t. a. p. r. e. / q. u. a. n. o. c. r. e. d. i. d. i. t. u. l. n. a.
 e. x. t. i. p. i. t. / q. u. e. m. i. a. t. u. m. m. i. c. p. n. e. g. l. o. s. a. / q. u. i. t. u. m. t. u. n. c. h. u. e. r. u. m. p. i. c. t. u.
 Q. u. i. a. t. g. f. o. r. t. i. s. s. i. m. i. n. i. z. i. n. a. r. r. a. t. u. r. q. u. i. e. t. u. d. f. e. l. i. c. i. t. a. t. e. e. x. e. m. p. l. u. d. / q. u. i. a.
 n. o. e. s. t. p. f. i. t. a. l. a. n. s. i. n. d. u. c. e. s. e. m. p. a. m. p. i. o. s. l. a. b. o. r. e. s. a. s. s. e. r. e. / f. r. a. n. c. i. s. g.
 e. t. b. u. r. g. i. m. o. i. s. d. e. c. e. r. t. a. n. t. i. b. u. s. r. u. r. p. i. s. m. i. t. t. i. t. / a. d. g. a. l. l. i. a. s. c. o. n. t. i. n. u. e. n. d. u. s.
 N. e. q. u. i. d. a. d. i. s. a. m. a. r. u. s. p. r. i. m. e. t. / q. u. o. d. n. r. e. x. i. t. u. s. i. m. p. e. r. i. s. l. a. b. o. r. u. m.
 o. m. d. i. c. a. s. s. e. A. q. u. i. p. u. n. t. r. e. i. p. u. b. l. i. c. e. r. o. m. a. n. e. a. l. i. i. s. c. o. n. t. e. n. d. e. n. t. i. b. u. s. a. b. s. i. p.
 u. l. l. a. f. a. t. i. g. a. t. i. o. n. e. p. r. o. u. i. n. c. i. a. m. / e. t. f. e. t. u. m. e. s. t. q. u. i. e. t. u. m. c. o. m. o. d. u. m. m. i. n.
 a. b. i. n. o. h. i. m. i. n. g. b. e. l. l. i. c. a. c. o. n. t. e. n. c. o. n. e. p. i. c. t. u. m. T. e. m. p. l. i. n. s. p. n. e. p. u. g. n. a.
 p. n. e. l. a. b. o. r. e. p. a. l. m. a. / p. n. e. c. e. d. e. m. i. c. t. o. r. i. a. T. a. n. t. u. d. g. o. e. n. s. g. l. o. d. o. m. i. n. g.
 / q. u. i. t. u. m. u. t. i. l. i. t. a. t. e. a. c. c. e. p. i. m. g. / q. u. e. m. e. t. i. l. l. e. a. r. b. i. t. e. r. r. e. z. u. m. l. a. r. g. i. t. o. n. e.
 r. e. d. i. t. u. m. i. n. d. i. c. a. n. t. i. s. d. i. g. n. i. s. s. i. m. e. p. r. o. s. e. q. u. e. d. u. m. / n. t. i. b. i. f. i. e. t. d. o. m. i. n. g. p. o. s.
 s. e. s. s. i. o. n. i. / u. b. i. u. t. i. l. i. t. a. t. i. p. u. b. l. i. c. e. p. r. u. u. a. n. t. a. u. g. m. e. n. t. u. m. / a. q. u. i. l. i. e. n. s. e. m.
 q. u. o. q. t. e. p. e. s. t. a. t. e. i. n. n. e. m. e. c. o. s. p. r. o. s. p. a. m. e. n. i. o. r. a. m. g. A. p. m. a. d. i. s. c. i. p. l. i. n. a.
 d. u. m. f. e. l. i. c. i. t. e. d. e. d. i. t. p. e. n. s. i. s. p. n. a. m. s. s. i. m. e. m. e. n. i. o. l. e. d. e. r. e. l. i. q. u. i. t. A. n. n.

Octavius

mentis sementibus frivole pelagus spuma tepetitur undae. In iac-
 tatum nanigum / tremens fluctus absorbit / nullum relinquit / forti mo-
 solacium / nisi tui remigia brachiorum / tunc iste nantis pemitibus ad
 cavo pignore solus enasit. Si anior pmissi regis / ubi multo placid-
 est plicantis / quando regnator ille nix littori repositus / tot enim
 exis pnalet elpere / quando ita deperabat intrare / tunc eius pila
 formidant / qui saluti ipse tunc nescit. Nomen vobis patres co-
 spici asperis capibus / immita mactur exemptus / tui pns pbat
 enenta. Hunc itaqz nix bellis excitatum felicitate clarum / pri-
 dentia copulatum. Quos deo aspice / dum sit ad praetatus pnta
 culme cunctum / ffante me anspiciis candidati et miris fortibus
 libertate / atque reperate. Comenit getem comuleam martios /
 nros hie collegas et **Senatum vobis rome** **C II^m**
Confido pres conscripti quod agendas optimo regi grās omnium
 vrum studia deant conitari. Quando pronotum meum excogi-
 tatam noscitis prontitate cunctorum. Atqz id alacriter excipiendo
 est quod nescire fuisset optandum. Omibus quid utile est / indicia
 principum sequi / sed ipse facit / qui gratum pstepit aliena
 cunctis me senatus semp fuisse cetum. Sed me maxime
 cum vrum mitor intrare collegum. Assumpto dignitate ordinis
 nri michi gram suplicavit / qn me me eos esse secū a quibz
 me amari posse confido. Accedit etiā illud qm mri gressum
 pignus / quod patiorum gemis per nos constat erectum. Quando
 nemo unqm getilium in vobis putavit abiectum / quod in me
 respicit honoratum. Inexpetendis quoqz honoribz apud glōse
 morie. Theodoru principem regum / mea nobis sepe nota conixi
 / et quadam pntia talia mdear pmississe / ad quos metu gla-
 debeat intrare. Confidentius em illud expeditur / ubi post rolla-
 ta bnficia festinatur. Sepe cōples / sepe patios / sepe pfectos hnta
 mteffione promoni. Vobis impetrare contendens / quod in ardne
 potuisset optari. Congaudete me pres conscripti meis anspiciis / q
 vris fami semper honoribz / vltis pntia qua vos affectione cōplec-
 tar. Impertus quippe regie stirpi voblm vobiscū hie comitē.
 Amite deo pnto pnti / et quod est felicissimū pnamtis gemis ex-
 ultate cum libis vris. Etudete pē semp pntai moribus romans
 / et bonore actum famā pnt alta quiete perquire. Nleat nri
 glorie / ut quoz nri amemus eos / imitate pntia tucamur et

12 **I**llustrat cum comitina Domesticozumi Epilioni Comiti
 Personam necessariam rerum indicam esse completam
 admodum eligendo mixt magis primum armate reipub
 Depare providimus Ita et de potando et ludo peritissimo copla
 nms Debet em tractatores huc doctissimos quibus pta pma
 comitit ut nullo mitor impediente defectu promissa reipublice vi
 litas explicetur Qhi pnt honores qui se ordmaria prompne com
 ponit Degnali aut pmitate soluto talis assotandus fuit qui
 parem pnt pndis no hret Neq em ad huc min q probato ag
 sis licet pntis nomis ad honores ad notatoms te camp q
 erent te indicu nri culme elegit Nam qmms mta te tam
 ampla fuit professio lrazum tui cam ibi copense no pntia
 mnt mgenin Anspicatu es mltit cum imple potis cognoscere
 Et qmms trahet te eloqnetia prodespense ducere Enadebat
 equitas indicanda pnt probatmi est qm ntilitat heat mlti
 armata facundia Nam pnt pnt pnt est doctos prava pntia
 hic salutare mnt est cum veritat tmos dferitudo nstut
 excede Sed ne mta pnt exemplis potius laudabilibus assentim
 Qmat te pete pomposam legatomi qm no comitibus vbis pnt que
 dam torrente eloqnetie flme peregristi Directus em Septib Al
 matiaz ad Dm cum mnt pnt nntates pntia lnt pnt
 litates publicas allegabas Et apnt illmi magna contela po
 liatum et copiosus es et fastidia no mones Abundantia pnt
 vba cum lepore pntissimo defluebat Et cum finem faciens
 ad huc ducere quebas Delctando monedo implebas magis uti
 oratoris mnt cum iam confidit Desermisses officiu Beni
 tons qntiam tui facundia et moribus admiraris Imq te
 eloqum mnt potnt etiam si libris veterum no vacasses Et
 em ut pnt qntie lris eruditus et ut alqd studiose exqm
 itmi Dce mnt Has pnt ne frequetior tradit opinio mor
 tuzis repertor acm meorat notatu mltaz pntia mnt
 amu collegisse Nam et hodie gntes quibz nome exfacto est
 pntis aerem secantes Dm se conspiciant alphabeti formas
 nativa mntente Distbnt Nam m ordmem deozum rediges
 vocabulis consonantibz q congruent admixtis qm mntis repit
 per quam alta petens ad penetralia pndencie mens possit veloci
 ma pervenire Hinc elemis auctor grecoz plura dixit eximie
 vtutem ems compositom q pntissima narratone Describens

Deiudicium

int in ipso initio possit agnosci: neagnat rerum copia laetum. Sed ut ad
 populum redeamus. Patro g' exemplo ingenium extendisse credendo no es
 in romano foro eloquentia emersi. Q' hem magistru' felicissimu' q'
 discipulu' qui affectuose didicit: quod aliis doctore' terror extorset. Ro-
 mani deniq' eloquiū no pns regionibus inueniunt. et ibi te tuluana lo-
 desertum reddat. Vbi quonda lingua gallica resonant. Vbi pnt qm
 las latinas. rome no eria alibi asserunt esse. Discendas t' naserat cci-
 lus pondus v' emore si hnt p'netum: pora seclū gemisset. Soluta est
 quippe nis illa pnt mittit et lignia tulios pns. Cognosce quid ex mltis
 tms estimamus. quado illius te vides consilio sociatum. qm m' m
 peni tractat archam. h' me est q' te comitine domesticore illustratu
 honore decoramus. ut mto maiora deuotus deas studeat spate indicis
 qm inte ad huc meliora credim' inueniri. Grande e negotium vi-
 de esse commissum. Antquid egeris qualitas sentit. Nam qm potest
 in vniuersitate peccare gl'is nms est si nescit excedere. 2

Securus celsa conscendit. qm se in 2. **Opiliom Comiti C. 13^m**
 parnis bonis moribus applant. Et certo p'cedit vestigio. qm g'
 datu' de p'dio potitur accepto. Q' me m'osignu' remuneratu' pntat.
 omne quod est p'bitu' nec inexploratu' p'sp'itū refugit. quod
 repente prouenit. Q' ma omia elibata robustiora pnt. et totū boi
 actibus obtinuisse creditur. qm post doctumeta lundate milicie pro-
 monet. Andm m' gymnasia laetum ab illo m'itoz m'spectore
 acutus qm indicis pns eria futura vere p'dit p'natoz languo-
 m' fasibus p'fusi p'sapientis patrociniū m'itoz. Ita g'iaz do-
 mant' auisū. Et t' sepe comit'et' quod dignitas no h'beat. Q'
 p' laudabile est. nel mediocribus esse honoib' parum. q'nto p'ncip'ia
 m'asse moribus antiam dignitate. Hec t'm tu p'nt tanto indice lar-
 data p'geres. g'iam quoq' loci alius inueniri. P'ntacombus enim
 probatus adhibita. T'm p'nt offensionibus alt' expulsi. et ita p'
 p'p'ium honore t'm p'stinebat ingeniu' ut pallacia deesse no p'nt
 indicem t'm ad temp' abrogatam cognomina dignitate. No p'nt
 impia' tempa m'a t'nsact' h'emus p'quates emulos q' p'p'ium
 f'at it'm ad q'uesmum t'menfo venis ingenio. Q'ade m'ic p'limm
 et p'nt t'raiam' r'hes magna que dicat si et tu p'nti orone re-
 splendeas fama temp'or. De letitia atq' eloquenti m'p'one g'natu' dia
 p'gma. bona emulat lingua disertu' et quod a nobis p'cipit' gratia
 ditante ornatu'. Eto nobis ad bona p'ngenda p'mptissim' et ad
 upis impetate mala p'p'metud' r'stant erectus. P'nt am'bus m'is-
 etiam. quod no est omno p' nob' bonus princeps ille est t'm licet
 p'rompna loqui. Et contra tyrannice m'itay m'ditū andre nolle

constituta veterum sanctorum. Renouamus ite dom illud celebrandum traiani
 pnie dictam p' bonis ficio proreptu. et me, si nialus fud p' repu
 in me. Sed inde quid ate queamus, qn nec nobis aliquid mstum hie
 p'mitit. Peracta go ma p'porem resonet constituta, que tanta piamtate
 laudis muenit qntum saporem vetustate affumit. p'indicia, que nos
 honoramus in aliis non amamus. Obligamus te ite gualitati. Im
 absolute papim? inra p'pazari. Quid id m'c dms, ut in te oportune
 copulasse omnes nideamus. Peret em p'monere, ut te iam tardius.
 post aliena p'cula inuam. mdeamus uelle corrigere. Honor ex cnyla
 sequi, et nobilitatis tue memor incede. Alii digne admicia generis
 in redemnt, qui contemptibili spe nascunt. Pns g' in boni p'u. ad
 p'dictis per qntam felici inditum questure e' magna deo p'stante con
 cedim? honorem p'ndem? fonte om dignitatum. q'ido ex inde p'at
 quod indulgentie nre largitate manant. Age ut qui ad copulm
 strum asipieris. p'ndencia emet? granitate q' p'emine nostra
 Nam quid e' commendat. Ades. vox legislatoris. Dices dnm nos ma
 condim? Inueniunt m'c p'bitati et fidei, ut se te p'or honor dig
 fecit. Alteri ita secundus tercie faciat dignitati.

Ut eundem fauorabile accipiant Sena. vr. Romie u

12. **P**rius pres co'scripti indicium, quod m'c p'ubunt inicia, qn que
 m'c acta p'nt plus animo cogitant. Qma talis subp'cto ad
 quale p'mordm venisse scitur. Nemo em futuz esse p'ntat. d
 gentem, quem in m'c nomtate opinionis p'ie non inde esse tust
 dem. p'romdus m'p'ator ortum p'ni secundis m'itatur ornare p'
 tanz. ut reddant p'ntes optatos. Qne p'licatis fuerant ex culta la
 boribus. Qnto mag' regim. Deet m'c inicia pacis amemtate com
 poni. ne h're spem agri m'deatur inculti. Et id b'nficis m'is, quasi
 quadam ianua cogitamus talem dare questorem, per quem veme
 m' dignitatum culmina decent ornent. Smit nob' certe de can
 didato note vtutes, cum sint moderna que loquim'. Nam t'm
 t'p'mm gloriose meoue domi am m'c p'ubictor ampia corda
 lugent. Domi quippe amissim. dnm q'mtur, plus amatur p'
 emi et m'c anspit. tet v're p'entatis optata gaudia patunt. In
 telligit qualis emi equitate co'strungim? m'p'ituis. Et p'p' vobis
 legim' fiet custos, qui co'sp'ande m'itiae f'nat p'missor effit. Af
 f'mt mandat legibus eloquens et decoris orator, p'mulcens et
 m'spectus quos gratissimos reddat auditus. Tales emi deet esse an
 licos m'ros, et natue bona m'dro frontis aperiant, et possint agnosci
 de moibus t'mi nident. Faciens emi p'lemmq' desputabilis est. h
 is semp in honore p'durat que lingua deo nobilitat. Si emi est tu
 quilibet am? emi quoq' sempim? comedat aspectu. Hoc demq' f'at

quod melius agnoscat e legisse (no bilem / qm fecisse felice qma iste to mon
p veteri se facta custodit ille exemplum no h't / m' quod fecit **¶** napp
secure e' adimq' ip' totiens tuo qm' commissum fuisse grande mus **¶** p
h'is fastibus p'sint / sed et fr' ead' resplendent claritate **¶** p'a quodam
no dignitas r' penatib' m'is lavem posuit et domesticu' f'm q' de
cus publicu' **¶** Nam sub laude f'ma militie ordme didisti **¶** Cui mu
tuo comexps affectu implebas laboribus socum et co'spore p'p'ar
tone germanu' ad te p'me potms dimittans / quod fr' acceptat
huc b'cto' reclinabat' ille felicior ac in astutor / quoda' negliges
p'mp'done t'm qma p'te omia cernebat impleri **¶** Est dulce fratre
obsequiu' et p'me tempore antiqua co'dia **¶** Bene talib' p'p'ar
modum creditur / qm' servare mores n'ale' sentit' **¶** Sed p' acm n
cepus et p'miale o'm forte lib'isset ad te t'ne i'nsantim
et am'ia currebat vota l'p' **¶** Dom' indicis m' eos asseruebas of
ficiu' ne futuroz quodam vigete p'ragio quod anob' accipe poteras
m'is p'age p'athagebas **¶** Memim' q' etia' qna nob' in primordis
regni m' devotione sermone **¶** Q'ndo maxime necesse fide'nd' **¶** G
obsequiu' **¶** Nam cum pos' t'p'm d'me modice domi' am' m' an
xia p'p'ore nota trepidaret' **¶** Et de tanti regni ad huc m'eto herede
pub'icore se corda p'f'm'dent ansp'ia m'a lignib' filio' portitor m'a
asti / et sapie' tue al'omone f'mati **¶** Merore' que' de e'at p' con
p'ant' **¶** Coru' m' m'p'i in gaudia co'mulabat' **¶** Immonato reg' p'm
aliqua co'sp'one t'p'm' et soliciado tua p'p'at' quod nos m'is
offendit **¶** At id p'laro talib' institut' ab m'dione felicit' p'eta
tiaz largim' co'mitua' e' p'p'ia d'mitate concedim' **¶** p'p'ar
es omib' p'm'ignis atq' emol'met' que' ad tuos decessores p'p'
timisse noscunt' **¶** Absit em' ne in a'gna calumpnie machinacoe
quaciant' **¶** qm' acc'ons sue f'mitate co'sp'm'it f'mt em' tempus
cum p' delatores verarent' et m'dices **¶** Depomte iam formidm'
qm' non helis error' f'mctibus vram v'mu' **¶** Dignatim' **¶** Nam
quod vobis p' decessores p' decessores q' v'ros tempib' domi' am'
n' co'sp'etudo longa **¶** donec indulgentia quoq' m'a custodit **¶** Con
ferma' e' honorem g'mani / sed in fidem em's imitare sermen' **¶** Ad
si p'illim' p'quis multos laude p'edis / m'z auctis maxime p'laro
co'stancie / qm' sub tato p'mape et p'me culpa parmit' et m'dicia
laudatus ex'ant' **¶** Promptum est em' e'stimare quid g'it qm' p'p'ar
grato p'cessore palatim' officiu' p'comia em's tace' no' potuit **¶** Et
facile itaq' no' morib' p'qui posse g'mam' **¶** Ama et in co'm'p'at'is
f'mctu p'larim' co'sp'm'it' qm' v'mis p'me p'roventur' **¶** u'
¶ Emdem laudando m'fice recom'edat **¶** Senatui vrbis **¶** Rome

Professionem constat esse leticie et iusticie legum pios iudices
 Ordinare. Quia mihi potest negligere qui non per equitatem
 facile vicio sorescit erroris quem doctrina ^{laqueus et pectus} doctrina ^{laqueus et pectus} pinguis
 Sordum te forensibus negotiis impudente oculus imperialis
 asperxit. Nec late ponit quia fide suscepta peregeris quod luculentum
 tractata per omnis. Ex quo gradu eloquentia atque conscientia
 parit mactebant. Nullus susceptus quod amplius desideraret
 hinc. Nullus iudicium quod nite corrigere posset invenit. Quod
 sit etiam remissitas oris et castitas animi. Mucrone te solus de
 ondit ab ore pmeno tanta verba manarunt. Contendit itaque flos
 citatis et marmitas mentis. Sed potius illa
 virtutis gignit gloriam quam producit. Quia aptamus munera no
 nimis et mitis tuis ut archana regia fidelis accipias. Et mihi
 eloquens huiusmodi reperias dignitate. Nunc causas globo mo
 ra quas laudabili perorabas. Quod est felix et etiam negotiorum conditio. Quando ille suam dicit
 quod non potest ignorare quod elegit. Non enim deest iudicem
 iudicem esse voluntatem alius. Ut magis alii parcat. Cui tot
 milites obsecranda. Ferte si malis tollerandum. Ut tunc
 nimis inquestore pendendum. Sicut qui eligitur ad principis co
 pilum solacium expectet alium. Et id quod deo ansper dicitur
 pcepta iudicium questum et conferim. Dignitate. Sed tunc
 honor est impitis obsequium. Nam per consilia letia est que
 prebitur mihi. Ita subrepta iacet qui se impare cognoscit
 minime. Repetit. Habes proos viros. Quos imitari te deest
 Precede fama. quem sequis dignitate. Nam si te preta mta
 virtutibus. Quato preta melius delectabit. S. impisti
 nome ex mitis custodi. Ut semper letis mite vocabili. Nam
 cum omis appellato ad delectandas res mdeatur imposita min
 abscondum est portat nome alium. Ut aliud dicit quam
 possit in moribus inveniri. Sperm. Hec bone consue. Ita
 sufficiant. Quia dubitari de illo creditur. Qui plurimus admo
 netur. **Recomendat candidatum eloquentissimum in questum**

19 **I**stet ceteris in ingenio. **Dignitate Senatui verbis domo**
 splendore semper irradiet. Clavos tamen redditur. Quotiens
 angetur. Eum dignitatem. Nam celum ipsum stellis

Octavius

copiosissimis plus resiliat / et de numero sa pulchritudine mirabi-
 lem intuentibus reddit decorem Naturae signum in istum est.
 ne bonorum copia plus delectet p̄ta de m̄q̄ floribus pingunt
 innumeris / laudatur pignus aem̄. Denique reges / antiquitas
 nos facit nobiles h̄c. Nos senatum etiam de m̄ptate volu-
 mus p̄dicari. Hinc est quod nobis aggere cupimus quē repi-
 mus obsequi. Nam licet apud nos seminarum sit senatus
 tamē et cetera indulgentia nascitur qui m̄is ceteribus applicet
 Quampropterea cuncte nobis parum amice dignitates. Quae prima aut
 ne m̄ senatoris est / quā ex prudentia venit. Quid em̄ digni
 quā em̄ particeps sit / qui ad h̄c est consilio principali. Sed quia
 pendenti m̄ro nō sufficit gratia consilia laudato / em̄ vota
 p̄ta q̄ tangamus. Quae totum vni p̄is conscripti cognoscite.
 exim̄ p̄is eloquentia placuisse. Et sic adnotationis me rebus
 exisse nictorias. ut m̄ro p̄is em̄ electo emphaticis asinerit
 Quatena palms felicibus laureatus nobis daret omnia lau-
 ream. Ad forense ginapin p̄ma etate deductus studuit sp̄
 integritate mentis / et nobilissimo pudore castitate corporis sub-
 immo labore transiegit. Orator famulus gravissimū prorsus
 p̄ceptas quasi p̄mis admittat. quado credi nō poterat
 negotium inprobabile. Em̄ talis m̄debat assistere. Nonne pre-
 termittere h̄c vni esse publicū dampnū. Quid em̄ aut
 nobis esse d̄ acceptis. quā m̄ro cōmuni latū qui m̄ leges
 m̄cunt applari. Amare namq̄ eas pot̄ per quas doctus em̄it
 Am̄ affectat vniq̄m̄q̄ gloriā suam / ne oblimisci pot̄ am-
 m̄s ex qua nobis parte fuit sociatus. Creditis forte princi-
 pes m̄i nonam m̄co ac m̄per optatam app̄isse. prudentiam
 Oigo em̄ hereditarias p̄bi h̄as redactat / em̄q̄ p̄ ita m̄ me
 Violantem foro resplendit / ut timo f̄m̄ etuliano respice
 pullularet eloquio. Promde quāvis sit vel m̄ mediocres
 difficilimum placendi genus tamē adnotationis laudem m̄
 p̄mandis eloquentie frequēt̄ necnit invenire. Nō contra magnū
 obsequium stetit. Nō palmarū em̄tis lingue nobilitate sufficit
 Tet illis par exstitit / quos singulares roma cognovit. Quid
 em̄ gnōm̄s / quā tot vni p̄ores h̄uisse maiores. Nam p̄.

inictate / et per gemas ducte dinitie nobiles ferunt multo magis
 pstantor est / cuius oigo thezauris pndie letuples inuenit. Rm
 pte ptes cepti faneto mo indico / ac pms nntis candidato
20 **H**ic it collegi manu clementie porrigit vos potius pbenatis
 Concedit pfecture dignitatem Abieno nro illustri theodori
Hic it nro est potius pbenatis post mpro **21** **Rex**
 bitate mditis accusati. Quid exepns pbenam non con-
 gitur / msi cum pcessor optima inuenit. Conzns rebus plex
 qz medicina pcedit Nam cum calor mtalis ad hibito fuit
 gus pestiferu. tunc recedit. Nubila ipa ventore spnatione ter-
 guntur / et aquilo celi faciem tngulam reddit / quam austrum
 aula turbant. Sic nos decessore tui gnalitat amore p-
 moning. Et tu saluberrim advenies. Conza poibus in-
 tare. En laudanda peregristi. Ille calumpniis odiopis. In p-
 de ut mstia reddaris acceptus. Capax ille tu continet. Con-
 um brems e diffinito. Quid qne fecit. quado illa mte lan-
 danda pnt / qne qms pro indico compbant. Despirate demp-
 in illo odium publicum. Et tu amorem affecta emtoze. Tanti-
 tms moibus gras agant / quanti arbitrate accoms illms accu-
 Ammare q de decone pcedentis. Quid post illum p fesse mali-
 cie nro / uel amalis abstinnisse laudabile est. Nam quale cu-
 si bnficia pvincis tbnas / qne hactenus no hebant. Bonum
 in politum plus amatur / si sequenti gaudio confere. Dulcedine
 itpm pmissa estua. Qz io pfecture t fustes per sextam soluat
 mdicom auxiliante domo conferim. Qne qnto fuit hacto-
 ms decessoris lepone tribilis / tanta mte hre debet bnficia
 lemtatis / p qmdom pantiata tua cura ifonenda pnt. Non tms
 / ne alienis manibz qmsqm gnetur. Nam ultra omnes mpie-
 tates est nocē lepos / qm sanare creditur vulneratos. Quedat
 ad nome antiqui pfectura illa ptozi toto orbe laudabilis. Cui
 si principiu queramus per Joseph abnficiis inchoant. Ne
 immo a legibus nostris pr pzoimiaz / pr etiam pducatur
 in ppi. Ama sic in te / sic promde agi voluerunt. Et ne di-
 strictum mditis nome / sed vebulum illi pietatis imponent. In-
 stis ac debitis compendis / mmi pte restat errand. Lucra reman-
 qne Rom

Oratorius

que legimus tanta pphantur. per omnes illas nolimus nisi quibus libere
iusticie suffragatur. Sed meas nequicia non patimur introire. quia nec
pudatim introire non possumus. quoniam per tuam voce dampnamus an-
te iudices quod amemus. nolite aliquid in malum per tuum suffragari
Nam cum nos per iniquas pmpiones esse creditis placitum. et nos
agnoscit. sola illa dilige. que per iusticie meritis convenire dicitur
iam moribus pfectis. si post ista delinquit. Sed illi forte tunc ges-
serunt. qui ad dignitates suis pntibus incognitis pvenit. In post
pntis pfectum laudabile. aliquid. quod melius paretur adtinge. Quia
diligentior semper. et qui sequitur. Dum bona pntium plaudunt et mi-
tari cupimus. et omne festinamus. Accedit etiam tunc laudibus quod
dictis prudentiam probamus. mbitur. Et tunc est sapienti ubi offendere
ubi alterum repit. madisse. Quis forte pteant. qui inra nesciunt
Totum ate litemus. quoniam. tunc oigo. mbita fuisse nescit. Equa
les. et pnt libere veterum et accones paretur. Ista opinionem tue. pnt
nostro iudicio. hic impar non sit. mbitis quod equasti per nra litema
dignitates. **Comiti patricio Johanni 21**

Istet pntis frequent honoribus et gmani tui finis dignitate lau-
datus. Tamen quia na bonor non expenditur cum refertur. quia
ad mbitum eni. reuertitur. De quo iam multa pntia pmerunt. Te
pntatum est. De te quicquid defidelibus. quicquid de binitis debuit
estmari. Sed digne lundum cum voluit nomtates emittit. qui se
accions pntate pntate complemt. Natura boni fontis est perenni
vena laudabilis. Nam sic ille fluendo non expeditur. Sic nec ista ce-
lebrari pntone pntatur. Quod et si in facta taceant. In nona pntis
pntis. que dicant. Quia cum etate agis semper et mbitis. Tunc
amoz laudis. et pntat augmētum. Genesius quod corpe. sed laudi
bus immensitas. Mito. et pntior etas optatur. In quo fama semper
robustior invenit. Habuisti pnt dme mcorie. mo mo mntaq. pnt
laudatas. pnt exultas. Quid te adhuc gentilis dambus bellatozem
Non te termit bulgaru globus. qui etia mris erat pntione ter-
tantis obstatum. Peculiare. et fuit. et retmētes barbaros aggredi
et conipos terrore pntat. Sic mtorica gottor non tam mo quam
labore mnti. Postea non quod non mntis pnt etiambus fuit referadum
offmū laborios contentomēbus exultabas. fuerat em apnt illud vntud
om vntu exultalia. nel pactata pntia. Quis em non angēt bellu
qui illi pntit competens exultu. vntum. qui etia fntat. am
semper exegit. tunc obstatum. m asserenda mntate. pntat. mnto

se misse dicit hostem / qui in illo pnte mte valisset errore hinc
fuit qd pndentes eius obsequia reddiderunt. Ama cautela semper
ad hnta eigit penam. Et dnm culpam formidat quis minre sapie-
tibus aggregari sentit. Contulic et dignitate sacroz largicdm
hec est laborz tuoz apnissimud munus. Qm sic casta / sic modesta
mente peregristi. Qd maiora utiqz t deberi faceres / qmms am-
m magna pnia suscepisses / per hec stoda inuenta exant mis
tempibus etas matuna pvenit / Conplio qnd plmud vales ne
fracti tanc etate cognoscs / Sic em adeptus es pnetutis bona ut
eius no pntes incomedat. Hec pnt que mte estimam q agenda
ne pnt ea cōna pditus reddais quozqz honore indiala renēdus
pnt em bnficno mis cōsentanea mte et pna indicia / quando
talid filioz p effecta mra pā mdeis esse pntis quoz bona ver-
nancia no est ab pndm referri / quando eductand felicitas laus est
de filioz pbitate laudari. Pm q no mme laudis pstat mrim
infancia cox est nota palaco. Sic fetus tui more aquile se pbat
regales oculos ab ipis pene mirabilis ptulit. Qelntel etia grā
gentili nec cessant armoz imbm fortibus institutis. Pm stupis
romane mra lingua bant / exime inducantes exhibere se nobis
fntiam fidem / quoz iam mdent affectasse sermōm. Habemus unde
p felix p pmiu deat refri / qm et filioz tuoz nobis annos obtu-
lipi. Anaple multz laboribus multa q fide et constantia cōplato
patriatus tibi deo auspice cōferma. Dignitate honore qndem
celpm / sed qm tuis mntis esse pbatu equalis pnt igitur pro-
batissimis institutis / ne tui bona tua germanis nris iterum se-
neficio angeas. *De eodem Senatui verbis Rome*

22 **S**i favore nro dignis est / qm vel semel regale potuit impe-
trare indicid / qnd pres conscripti nri magnificus Crispian
mēbitur / qm nobis toriens gracion de effiti / quociens a nobis
dignitates accepit. Certantes in stadio mōpor cōna glōficat olim
cos curvus frequēs palma nobilitat. Sic uel in lēmbus rebus
glōpor effiatu / em frequēl pnia refermit. Depmo demqz profctū
pōl esse emittat. Dnm multi fallunt pncipis qm Qnado fa-
ale est ei illndere / em semp notum est pntasse. Sed talem mēp
exhibent cōpaciā. Tantiū bonoz hnt pceptū. Semp m p
notamē regm mna. Hec est etia glō / hec est indubita pna
frequēl potuisse mēzi per quod homines cōpat ornari. Hos etia mōre
in nostram emāz dect / qm mntm pna no ad pmos honores ex-
pendunt / sed tui magna suscepit / maiora itm pmentu. Qr
nant quozqz tales et nostra indicia quado bene pns elatus creditur
qm sepnis appatur. Natura ipa boni ad hnta ppenancia ptiatur.

Dianus

Quia magis est laudanda mercede quam bonorum propositum custodire. Similes
 homines olim prescripti. Deos similes vetustas prodit fuisse totum
 Neque enim hic vir de quo nobis sermo est nunc sibi tunc modo contulit
 arbitrium. Ab uno quippe principe sepe pronunti gratia solam forte modo
 sed sub alto meruisse puerum apud utroque integrum constat fuisse
 inditum. Tunc quoque sequentes habet qui aliquid ex nitore decernit. Hic autem
 nunc puerum in auctore meruit. Et vos augumentatores dignissime
 reperiret. Ille in enim fundamentum populi bonorum nos culmine con-
 stituit. Dignitatem. Et id prescripti tot laboribus, tot laudibus
 clarificato illius. Nunc Cipiano suggestum quoque praeratus addimus
 ne maior esset meritis suis quam honoribus nostris. Sancte nunc college
 quem sepe decodisti exenem. Securus ad nos redit, qui iam ho-
 nores suos in libertatis aula reponit, habet etiam unde nobis reddatur
 acceptum. Quia tales omne nunc alumnus pueri. De quibus quibus ambo
 per tamem pro vota sperant. Nam infanzia trepidos, non ad rudentem
 ut licebat ignatos. Vans linguas loquitur egregie matris vis commu-
 nione misentur. Sic enim nobis noti sunt in ipso etate primordio
 adolescentia tunc erunt. Post divina maiestas, ut sicut depre coram
 munificencie nomen extulimus. Sic et in eis pietatis nunc titulos an-
 geamus. Et eundem nobili affini ipsius primoniis nris
me assignetur. Bergamo comiti. Et

Sicut munificencia regis quotidie debeat cum sole relucere et ingere. Et
 aliquid fuit quo populi largitas principis appareat. Hinc tunc consue-
 debitum solent quotiens paratibus sub equitate praestatur, luerant
 principes dona sua, et hoc ne thauris reponim, quod fame como-
 dis applicamus. Absit enim ut negemus affini quod solennis custodie
 meritis. Quando qui nos sanguine coniungit plus metur, nec frunda
 potest pro deo, qui militat sub indice gratioso. Atque id illustrem
 magnitudinem tua pueri atque amplissimo nro theodato magis sub
 annexas tot solidos praestates ex primonio quondam magister fenne
 nris ipsius praecipuum reformari ems felicit. Donum plenissime ve-
 dicandas. Cum successione integre in ea qua praecipuum pte lar-
 gim. Per auge fide ac pietate praecipuum. Vnde sepius tpe reliqua supra
 meorati primoniis cum adiecta quantitate metatur. Quid enim tali no-
 negare possumus, qui etiam meliora prius obtine possit obsequiis, vel
 si non praestatur affinis vir quae nobilitat me nulla inflat elato mo-
 destia. Similis prudentia semper equalis. Quid amobis metatur nre.
 dite, quando ad gloriam nostram trahimur, quod enim praecipuum confitemur. Quandoque
 equissime missioni operam onantem impendite. Pueris quae nre pedis ardentis

De signatis massas actoribus nunc me aqna dilacione conturbate ut prima
nobis celeritate portatis gratia pitis mulieris reddatur acceptor et

Claro eccie Romane u

C 28^m

+ **T**anto imitati plinima debemus. quoniam auctoris nostris libris maiora inscipia
Nam quod simile rependat deo quoniam potuit impio Sed licet pro tanto
minore nichil compensari possit idcirco Ipsi tamen gratia redditur. Immi
m sermone honoratur. Ita quod flebili aditione causam hoc fuisse lege
consuetudinis institutum, ut si quis sacro sancte romane ecclesie sermone
aliqua auderet actione pulsandam. Ad inprudente imitatione antistite
negotium suum dictum occurrere, ne clerici in forensibus libris propha
natus officio potius secularibus occupetur addentes. Synagoga quoque non
ad commedia religionis tanta executionis acerbitate compulsum. Sed
faciens enim ipse custodie creditur mancipandus. Ipsi tamen, quoniam etiam ecclesie
romane pro lenibus temporis asseritis emmaliter impetiti. Quod nobis
pingentia renentia quoniam nostrum deimus auctori dissimulasse perspicimus.
Et qui perdem sacris meruerat inservire mysteriis conventibus
irruentem expositi nepharii iniuriis subiacent. Sed aliorum plerenda
pervenit nobis contulit plenissime laudis eventum. Sed tanta conti
gete perstandi, que nos celestibus comedaret amplexibus. Atque id conside
rantes, et apostolice sedis honore et complentes desiderans supplicantiis, ipse
ante moderato ordine desinimus, ut si quissiam ad romani clerici
a quem pertinent in qualibet causa probabili credidit actione pulsandam
ad beatissime pape iudicium prius conveniat audiendus. Et ante ipse
me utroque more sine sanctitatis agnoscat. Ant tamen deleget equitatem
studio emendandam. Et si forte quod ardi nephas est competes desiderium
sine petitoris elapsum. Tunc ad secularia iura fora iungatur occurrat.
Quando suas petitionis pergamit a iudice sedis perile fuisse contemptas.
Quod si quis exatit tam impudens litigator atque omni sine iudice, facile
ga morte dampnatus. Qui renentiam tante sedi exhibere contemptas
Et aliquis de nostris affatibus credidit promend. Ante a omni conventibus
effertim decem librarum annuam dispendio feratur. Ruc apalatis sacrum
largitum perit et exacte per manus pape memorati. Antistite pauperibus
erogentur. Carens quod impetrati negotii quoque sui ass amissione mul
tetur. Dignis enim duplici pena percelli, quoniam et diuinam renentiam et
nostram missa temeravit. Sed immo nos quos iudicia nostra venerantur
ceteris omite constituit. Magna scelus est tamen admittere, quos ne
commercium seculari deest hinc. Professo nostra iura celestia est. Mo
lite ad nostrum nota similia et errores. Desende mundam coarctantur
humano iure, vos sanctis moribus obedite. **Donat et confirmat**
no. te. coassoris. am. fm. p. quadam. domo. Johanni. C. 77.

Ualde signum est in eis aliena fornicare. quibus nos oportet pro peccata
na confiteri. Quid enim de illa immiserentia possis ambigere. qualem
nobis intelliges te mereri. quod auosus deceptoribus accepisti.

qm de p[re]sumptione v[er]itatis Alma nobis p[ro]ficiat q[uod] romani q[ui]meti
met[ur] q[uod] d[omi]ni erraia nostra ditant nra donatina multiplicat
ut affligant eos dampnis et penis soloni et florentiamio

1446 Gommalibus

CA

Sencitas p^{ri}ncipalis p^{ri}ncipalis ab innocentiis vacat. Ita nate est ut
in p^{ri}ncipalis opam p^{ri}ncipalis dⁱstinctionis impendat. Quia non
semper omni m^{en}tur iudiciu dⁱnsa m^{en}ta p^{ri}ncipalis morbi ip^{ri}
dⁱffimilibus p^{ri}ncipalis sanatur. Quia nam alijs tibus alijs
ferum optatⁱonem possit. Et pro qualitate passionis p^{ri}ncipalis
ceptum merentur artificis. Et id dⁱnsa m^{en}ta p^{ri}ncipalis ten-
ritorum inemmetatⁱonem. Et si quos g^otorⁱ atq^{ue} romanor^{um}
in dⁱreptionibus possessor^{um} se misisse. repit p^{ri}ncipalis facti c^{ri}
mator^{um} et dampnis affligantur et p^{ri}ncipalis Quia granis p^{ri}ncipalis
tendi p^{ri}ncipalis. qui nec amitionibus amomitionibus m^{en}tis nec obedi-
esse m^{en}tis p^{ri}ncipalis credidit. Quia maior ambitu est nobⁱ
dⁱnsa. Ita velle p^{ri}ncipalis ne comedati bonis m^{en}tis reliqua sal-
tem p^{ri}ncipalis p^{ri}ncipalis munere p^{ri}ncipalis. **De dⁱnsa**

consam super occupatione agri Comgasto nro illustri. Et

Pernonit pietatem nostram Costantem atq; veneram. Solenda
est questio Quia sibi auctoritate iuris p̄m agellum, quod
fabructula nominat^r cum pro peculio canant^r ablatum a dūc-
tes ne rerum suarū repetitōnibus minuant^r libis s' conditōm
ultimae pietatis imponi. Atq; id magnitudo tua deactis ob-
scuta p̄ntibus p̄fatu^r pro deat adesse iudicē, et om̄i mē partes
mitate discussa mri cōsententiam, et amicum mris moribus pro-
ferre p̄nam. Quia p̄t grane est de pro domos inue cede. Ita
nris peculis est inimici pietatis inq; liba colla de p̄mere ho-
niet inue p̄i competunt p̄mitus reddant^r inuasa. Ita tamē ne
p̄sona letima disceptatōnibus nō desistat. Cesset melenta pre-
sumptio, ut cū iudicis cognoscatur arbitrio et ante cōmctos p̄nos
cum rebus sibi competētibus possideat aut p̄bates liberos in-
denipnes utiq; atq; nitegros de hūgnat. Sufficit enī qd ei
relaxamus penam qm̄ facere p̄sumpsit iniuriam re-

Honoratis possessoribus

Principis Comitatus

439

Organi est ut libenti animo faciat, que mberere peroris nre
utilitate cognoscat. Nam quod nre promptu deante aggre
si compendiose nobis constat offerri. Cimitatem pquidem

Octavius

nam sintina peritate laboralem macte deo dñs amicus n'r salus
 rima unda regant. Cui nūc studio mō eloquaz ora paucantur
 ne pordm obiccone tardata recipiens unda nris edibus illidat
 Et quas debuit pordes abluere easdem nobis cogatur mferre.
 Cui operi quāq̃ nos urgere dat timentis amor. Quam tū
 spectabilem genescim p'cipimq̃ imminere. Sed et nos ad meliora
 p'notetis p' que missimq̃ gratum efficitis et *Super eodem et*
laudentur fluentia aquarū. Beneficio nro illustri. C. 30

Amore civitatis n'r n'r antiqui op'is formam domo quid 30
 amicus n'r regia largitate construxit. Sed nihil prodest
 aquarum copias urbis immisere, si nūc p'indeatur eloquaz
 oportuna. Siquis more nre humane tūq̃ ista salubritas
 continet, si quod ore quis p'scipiat a parte corporis relaxatus
 effundit. Et ideo sublimitas tua parmensis m' pes hinc
 faciet operignantes m'pore. Quatinus antiquos cunctulos p'ne
 p'nteritaneos, sine qui m'gnit' marginibus platearum diligeret
 emident, ut cum solempni optatus nobis liquor influxerit
 nulla abiecti letam'is obiccone tardetur. Quia gram unda
 n'r h'et, nisi que m'git m'fuit et n'ra semp abpedit. Illa em
 que pulat rimis exatata ridet, qm deformis est in lacrimis
 plus em nec n'r grata, nec immentis incomoda. Clementem
 pulcherrimū quid, sed cum in naturali p'ritate p'ervatur. Sine
 hoc agrum sp'ualit' m'bes anhelant. p'ritate fatigantur, ut m'ito
 antiqua p'ndencia quos armata com'p'acōne p'gregandos esse
 indicant. aquarum n'ced'icōn p'met. Quapp' tam v'ulissimē
 rei om' det p'ndere consensu. Quia om'is animus nō habet
 qui v'rbis p'ne grā non tenetur et *Per similitudine amplectenda*
et amemitate rurali. Seneca nro et C. 21^m

Quam te p'fectozū consiliis laudabil' m'hentem omnia didicist.
 Se credamus, que ad teipm te statim p'tinet componendum.
 maxime cognoscit h'is eruditus / pulchram esse faciem civitatu
 que p'p'ozū p'bantur. h'et com'etum. Sic em et in illis splendor
 libertatis ornatus, et n'is ordinaconibus n'ced'icōn p'mitte effectus
 p'feris. Datū est agros p'luas q' quere h'omib' aut focos p'at
 p'p'ra emitta. Dilige. Quos ip'e gregatim uolant, que m'noxia vo
 luntate m'it'p'mit. Canori tardi' amant p'ni g'm's densitatem
 serpentes p'nni compares p'mitte m'p'nece exat'us. Thymum

palmuli ipsas diligunt cohortes Et quicquid ad simplicem pertinet
 vitam admodum grami non refutat Contra ammes accipitres
 / aquile venatiles et supra omnes alios acutius intente vola-
 tus solitarios concupiscunt quia rapaces in die inopia comen-
 tula non requirunt Quibus enim aliquid soli agere, qui pda
 cum alto non deserviant invenire Sic morum voluntas ple-
 qz detestabilis est, que conspectu hominis pbatur effugere Ne
 pot de illo aliquid nati credi, cuius nite testis non pot me-
 mri Reddunt possessores et niales bruti in civitatibus suis
 coloni sunt qui agros ingi colunt Patient se aruspitate
 dimpos quibus et honores sedm q et acones pu tas pbatu
 estimacione comipm q In ea ppartim felici regione vbi affa-
 tm nemine inelaborate dimiae Ceres ibi multa fecunditate
 luxmat Pallas etiam non minus largitate congaudet pla-
 na vident pastus ferendis creatis vnde minus abundat multi-
 faris animalu gregibus sed equinis maxime glatur armet
 mto quando ardenti tempore tale est vni plenaz Ut nec mu-
 staz atuleis animalia surgent, et herbarz semp mrem facia-
 tatibus expleantur Quidas per caennia quodcum viros
 ue pmissimos, et quia ex edicto pfluant, sic per alpinu pma
 detemur Additur q vtraz latere marina topiose possideat
 frequetacione commercia Ut et pns flentibz affluens exuberet
 et pegm vicinitate littore compleant Quidam illuc rustici c-
 pulis urbanor mediocres aut abundantia potentia, ut nec mi-
 ma ibi fortuna copis pbeatur excepta hac go pro viciam
 civitatibz nolunt incolere, quam vel in agris suis se fatent
 omnis diligere Quid pot tantos viros latere lris deficiatis
 pm libalid scholarum comentum querunt et mox ut foro-
 potne esse Agni statim incipunt aggregi hucione vespre pfi-
 rint, ne desistant erudintur, ut negligant Et cum agros
 diligunt se amare non norunt Cunctis eruditus ubi possit exise
 glopis pendens frequentiam non respuat homi In qua se nome
 esse laudandum Alioqn virtutibus fama tollitur, p eazm mta
 in homibz nesciantur Nam quale deservim est civid fre-
 quiam desere, cum aqnas quoqz amu comfacione humane
 se mdeamus velle miscere Mortalium enim penatibus fiducialit
 mdos philomena suspendit Et me comenend turbas pullos

Octavius

mutat incipida sed in go nimis est nobiliu filios in desolationibus
 ducere. Cum flectat homine iudas aliter sua commississe pigra
 videtur igitur civitates in primis deus, nulla amemate rursus ponat
 suenibus antiquore. Quod pot in pace refugit pro qua oportet bellu
 ne nasceretur assimi. Cum enim nimis grata nobilium videat occur
 so. Cum non affectuosum sit cum paribus miscet sermone, formi, pete
 honestas artes immiseri causas suas legibus expedire. Interdum
 palemediat calculis occupari, ad balneas ire, cum somis prandia
 mitius apparatibz exhibet. Taret pfecto omibz huius qui mta pna
 vlti semp hie cum famulis. Sed ne vltims in eand consuetudine
 inens alit imbuta labatur. Datis fidemissoribz tam possessores qm
 males pncipuarone virum pena mposita pmittat ampte maue
 se in civitatibz manere, quas hntare dlegerint. Sic fiat ut eis ne
 ornatus deperit civid, nec voluptas deuegetur agvernu. **De scbr**

quida locus in quo mirabiles aque defluunt Seno mro Ser.

Quam miraphadus vir pulcherrimis pro campis suis ad comitatum 22
 castrisissimud festinaret, itineris, longinquitate coffectus amalia
 fessa repare cotendens ad fontem arthense in stillatino tritorio costi
 tuto elegit ponere mansionem, eo qd ipa loca, et pascuaz ublate fermdaz
 pnt et aquaz in mdacon pntie stant. Est em ut dr pspede collnd
 supra maris arenam fertilis campis, ubi fons fastus egrediens
 ramis cingentibus in cone spem ripaz puz vntite mirabilis. Na
 ora contexit. Amemus admodum, et arundinis vmbis, et aquaz
 ipaz vntite mirabilis, et arundinis vmbis. Nam cum ibi tantis
 homo, et studiose plencapis advenit, aquas fontis irrgini repit, sic
 qmetas, ut in morem stagni no tam curre, qm stare videant. Ad
 At ubi concupis tussis emissa fuit, aut sermo claior fortasse
 pomeit, nescio quia vi statim aque ibidem concitate p silml. Osi
 gurgitis, cblire videas gramid exritatim, ut pntes aqm regentem
 pntese olle suscepisse ferore. Silenci homi tacita loquenti strepitu
 et frugore respondens, ut stupefactus sic subito pnturbata, qm nulla
 tractus exagitat. En nova ins mandita pntas aquas nocte homi
 comom, et qd appellate rindeant. Ita ut homi sermonibz pnotate
 / nescio quid mmmurmure. Credas ibi aquod amal pntatim, pomp
 quiesce, quod exatatum magno strepitu t rindeat, legi quidem no
 millos fontem vane pnturire mactilis, ut aqm potati amaliens red
 dant nazid colore. At greges greges albos efficiat, quidam in sa
 xeam dnicem suscepta ligna coducant. Sed has causas nulla ratio

comprehendit quia supra nullum humanum esse cognoscitur: quod fatum
rebus naturalibus applicatur. Sed ut ad quendam simpliciter comite uideamus
mus: hic cum maiorem proutus Amphidius huiusmodi
ruricorum ab actos sibi offerit caballos, quod huius non deest nostrum tempus
disciplinam, ne delectatio illius loci, tali dampno reddatur horribilis
Quod ueritate tua diligenter cernis examinatione discute. Rne et de pa-
lato mo, ante et de legibus msa est mstiam collegisse, ut more ipi
fontis, scelus q actum est mdeat uisita, perquiritur fines simole
tio, teneat in pns laibus qmeti, ne dnm mox executor mtepnent
corde corda turbentur. In uoces pstant ict sic mmmurade tribili co-
fundant. Sic aquas nas omia sibi indicent. Adisse penax. Hic ergo
in eis competeris uindicta, ut loca sint pnia imitet studiu comacm
posita disciplina, ne latrom exetpibus mteatur tale miraculu, quod
semp letificare cognoscatur iniquitatem. *De sebitur amenitas*
quo dam loci seu campi in quo vniuersi negotiatores conueniebant

23 **S**unt incognita uelle nosse prudentis est. Ita com 22 *Genero u*
perta dissimulare dementia eo pnti tempore cum nexia res ad tor-
rectom possit cellima peruenire, frequenter quide pbaone didicimus
cometm esse lutame, qui psta pperstione lacerata nome accepit, et q
ibi sit aqua nimio caudore coipitia, ict ibidem negociam facultates
hostili direptione laceratas sepissime pmpmombz illicitis rusticorum
Et qui ad natale sancti Cipiani religiosissime uenerant pagendum
Meremomms qz pns faciem ciuitatis ornare egentes turpiter iatus
qz discederent. Hoc nos simplici ac facili remedio credimq corrigendu
ut pperabilitas ura p dicto tempore pna cum possessoribus mhabi-
tatoribus etiam atqz condnctoribus dmsarum massax qmetu come-
mentm anticipata cautela deat pnuare, ut atrocis facti reos mnet
at, quos pena coipnat. Quod p qms rusticor, uel emq hie loci homo
causas neptande litis attulit me ipa initia comprehensis fustuare
predatur ptn q vltom Et pompatus mala notat corrugat, qui pms
occultu facinus excitare temptabat. Est em cometus iste, et nimia
relebrate festinus, ict cunctus pmtis valde pficimus. Anteqmdq
papiu aut mdisrosa mntre campama. Ant opulenti bruci, aut
calabrizi peculiopi. Aut apulei idonei uel ipa pte hie pmtia mor-
natum pulchre illius uenalitatz exponit. Et mto tam mgete
copiam indices. De multz regionibus congregata. Videas em illit
colluce pulcherrimis stacionibus latissimos campos, et de amens fiondis
mteptus pbito moimeticas domos p pte caltanem legantmqz dse-
pmm. Ibi licet no conspicias opam memm. Videas tam opmatisime
cmitat ornatu. ppo pmt pmi ac puelle dno pexn ac etate compi-
em, quos no fecit captiuitas esse pspio, sed libertas. Hos mto pare-
tes vendunt. Qm de ipa famulacoe pfirme. Dubnd quippe no est

Oratorius

serenos posse meliorari: qui de labore agros ad urbana seruitia transferunt
 Quid vestes referam immensa valetate discretas Quid dñi p' gñs
 alia nitere purpurissima ubi tali emeta taxatione pponitur, ne qm
 libet emptor fastidiosissim⁹ imitetur Sic de illo comertio nemo ing-
 tus redit & iuncta p'balis disciplina componit Est em et locus ipe
 camporū ammentate dispensis p'v'rbam quoddam compluat antiquis
 sine emittat quod a conditore sacrorū fontū Marahamū nomē accepit
 hic erumpit aquarū p'p'itua et dulcis ubtas / ubi in modum nalis
 antri ab p'ois fabrata concanitas, p' p'p'ituos liquores emanat & va-
 rum p'uites lacum quem nō dubites esse plenissimū / hic p' lucidus usq;
 ad fundum patet ut aspectibus tñs aerem potius apparere indices nō
 liquore emulatur semel diem aqua p'balissima Nam quicquid
 in ymo g'itur in offensa oculis clauitate monstratur Colludunt illuc
 gregatim letissime pisces qui ad manus pascēdū sic nitrepidi veniunt
 tanq'm se nonerūt nō esse capiendos Nam qui tñe aq'm p'p'ituit efficit
 mox penam similitatis cognoscitur excepisse, longa p'mt illius fontis
 memoranda de p'bere Memannis ad illud p'nglare min⁹ p'm q' miraculū
 Nam cum die sacrate nocte p'cem baptisimat' cepit sacerdos effundere
 et de ore sancto sermonū fontes emanare mox in altum unda p'p'itua
 aquas p'as nō per meatus solitos dig'it sed in altitudinem cūlūm q'
 trāsmittit Egitur brntimū elemētum sponte p'ia et quada de uocōne
 p'lempni p'parat se miraculū Et sanctificatō magestat' possit ostendi
 Nam cum fons ipe q'q' gradus tegat, eos q' tñ inq'millitate posside-
 at Al'n's duob' cernitur cursu quos m'q'm p'ter illud t'p'e cognoscit
 occupare magnū suspendim⁹ q' miraculū p'lenia labentia, p' ad hu-
 manos sermones uel stare uel t'reste Et eis t'redas audiendi studiu
 m'ime de fuisse f'fiat venerabilis omī sermone fons iste celestis h'cat
 et lucania Jordanem p'm Al'e exēplum baptisimū p'p'ituit, hic sacre
 misteriu Anna deuotione custodit Qna ipe et reuerēcia loci et utili-
 tas est regi dare de p'p'is sanctissimā pacem Qma cunctozū m'itō
 p'cleratissim⁹ habēdus est Qma talū dicim⁹ gaudia temerāe con-
 tendit Relegant' p'p'is, et p'ponant' ista que dixim⁹, ut cū excessio
 multa m'ime creditur excedendi licentia non queratur &

Incipiunt tituli nom' libri

Gilderto regi vandalorum Athalaricus rex
 & dicitur Athalarici regis Sergatino nro Connti patrio
 Athalaricus Rex
 Abundantio p'p'io Ath' rex
 Ep'is et honorat' Ath' rex
 Primi sermo Athalaricus Rex

Liber

Aparto pfecto Athalaricus
Desimi uel comiti Atli rex
Omnes gotis pme romanis
Honoratis possessoribus defensoribus Siracusane civitatis vel
omnes provinciales Atli rex
Bnde miro pblimi comiti Siracusane civitatis
Victori et Sobitilho vinceris
Bnde miro pblimi comiti Siracusane civitatis
Saluendo miro pfecto urbis
Saluendo miro pfecto urbis
Adictum Athalis
Senatui urbis rome
Ad omnes provinciarum iudices
Senatui urbis rome
Paulino munc consuli
Senatui urbis rome
Senatui populi

Senatui urbis rome 22

Ut remittet sibi cur cognatam ipsius

comitem nam neci tradidit Gilderto regi wadalorum

O virissima em forte dstrmgm^{nt} ut quos ante dulces parentes
Dixim⁹ m^{nt} eis causas amaiissimas impntem q¹ ipas nemo
potest relmqne; qm pietatis monimenta noscitur cogitare Qm
em nesciat Inve recordaconis Amalasfridam m^{nt} m^{nt} deus egre
gim^{nt} molentum apnt nos^{nt} l^{nt}is orapm Et quam p^{nt}em h^{nt}is Ina
passi no^{nt} estis vixere nec p^{nt}ata hec si contra p^{nt}as parentele grans
esse videbatur; remitti adnos debuit honorabilis / qm magnis ppli
rationib^{nt} expectatis patridi genus est / ut qm vobis foreat affinem
comitio regis nefandis auspibus in ems nos m^{nt}atm m^{nt}etis Qm
tatem mali a suo comige relata promeruit; si successio alia debeat^{nt}
Alndm^{nt} fema in eo ambitu potuit inveniri Mater qm nmo habere
debet que nobis regna tussidit Nam et hoc nobilitati m^{nt} fuisse
adiectum; si m^{nt} asdmugorum spem retinisset amiali^{nt} p^{nt}gromis p^{nt}
p^{nt}ram; dignitate hoc gotti m^{nt} ad p^{nt} potius obp^{nt}nd m^{nt}elligim^{nt}
fuisse temptatum Nam qm domie aliene gentis intulit; omno
em parentum vips est despperisse v^{nt}ice Qm nemo qd^{nt} refrand^{nt}
arbit putat esse temptandum Et io moali ratione comomti perillu

NOMUS

et illud legatos nros vobis pems anobis expectamus caritate spectantes qual
 excusato tant casibus afferat. Nam et si quod huc negotium in tali
 persona fuisset enatum nobis debuit intimari, ut et mo iudicio paret
 que se pessimis actibus miscuisset, restat ut nalis eius fringatur oca.
 nis impossibilia no dicimus. Noua no quoniam. Illum et illu atq
 illum trahite per quos res fra dat eluce. Sic in eis totius canse
 absoluta p baco, que sine bello. sine cede, aut nos officiat placatos
 aut nos reddat obnoxios. Nos si credit esse tempnend, nec vos
 ad ronabili rnsa compomtis condone mte pacis absolminur
 qui lep fedels omelo no tenemur. Conditet mte pperua maiestas
 scelus qualibet arte commissum. Que ad se clamare impiam cedem
 fratru sanguinis proficetur. **Contra grassatores ciuales et**
pacem patre impediates. Edm Athalarici Regis.
Quoniam publice statum et gnale empi stare fastigium, ad vniusa
 de esse solatus. Alma no est salus in corpore nisi qm et me.
 bra potuit obtinere. Minima vniua loci compago tota concutitur.
 Et tanto conuenientius est ne vni volnus ubiqz credas accipi, qnd
 illa cepe condole. Respu ta p qm, no est vni q cimitat cura fz
 totius regni pmsa custodia. Quaple p qm exipa minuit in oigne
 dispendia ferunt. Vni q em huc nate est, em aqmd perit. Et ideo
 diuersare cimitatm peringis nos cura soliatat ne permissa longius
 mala nra possint gravare palacia. Arborem qm florem mdes quam
 pma conspicias inriditate letari, subterraneos pco animat ferundus
 reddens in pperficie, quod continet in radice. Homi quoqz volus hi
 laitate maxima decoratur. si nrisibus panis nullus grauiam sentiat
 lesioni. Sic regni inre dat integerrimu si mspqm fuit immittu
 hoc si pot cum vbiqz pmonet. Effrenata licentia. Nec datur anso
 menti maligne sub abhominabili libertate peccare. Ciuales quibus
 apromda solitudine nonie est grauissima dicunt. mfestatone grassai
 ut qnt qnd eis honoibus causa. Delegatur ad iniurias potius mdea
 esse pductum. Q nefariu scelus importabile malum, quando debuit
 reipublice seruando pficere, tunc libertate nam cum fortunis mde
 amittere. Ano ita ditali pro grauiate defimim. Qat si qms vjato
 fuit, aut in iniuria, aut in dispendio ciualis, uel aqmd ei prepet
 qm inssum fuit anob, uel ab amicis, quoz mdest ptaibus impone
 fortasse p pmpit. Aut decem libraz am dispendio feniatur. ppi
 qm aq tale pertinet condonadis. Aut si facultas vindicte pfnit
 no sufficit p fustigata supplicia laceretur ut reddat debitum pems
 quod non potuit compensare petnis. Ita tamc ne que p pna
 utilitate fuerint delegata ingemina solitudine copleant. Lenando

plus incipit debet quos alienas iniquitates non permittit sustinere potest
 cuiuslibet unde maxime mediocribus parentur impie, nulli illarum
 emptione perveniat. Quia contractus dicitur non potest, nisi qui delegatus
 venit. Quia quomodo et militandi molestias inditum protegentur
 auxilio. Ab his quoque moderatoribus eos mos videntur antea
 et alio gravis plerumque est si ille cui delegatur amplius probetur
 inferre detrimendum. Figur colla depressi, plenarie amos malorum
 tunc ingratum. Date studium reipare, que nos male cognoscitis omni
 fuisse. Quoniam tunc verus sua respublica est ad ministrare, civitatem
 sub consensu voluntate inspiciam. Ordines vero equabili vincti
 nolite gravare mediocres, ne nos multo possint opprimere potiores. Quia
 ita quod potest est, ut unusquisque in se recipere possit, quod in alterum
 proteritis exierit, vincte in se, vincte continent. Quia nunc gaudet
 quoniam in illos excedit in quibus culpas non possunt invenire. Quia
 moralem nomine concordiam exerceat ut quos nullus punitus quoniam
 quia iniquitatis ambitus non habetur. Vigilant vinctissim commisse tam
 tela custodire. Ipse pastus altius est. Sic honor nulli admittit
 immo omnia commune. Quoniam. Sic et volatus nicta equa licate
 disponentur. Ultima fit prima, et que primatum tenent esse posterior
 non refusat. Sic quadam commune potestate sibi sine regibus obse-
 runtur, sine dominatu parent, sine rege famulantur. Voluntate
 serviendo libere sunt, et invicti se diligendo minime. Quare more
 septores rerum naturam continent pollicia quadam me ipse esse
 commemorat. Quas tunc affectu vincte cognovimus. Hos si vos mi-
 tem, omnes a nobis primatum calumpnias excludit. Nam vos qui
 recta vota respicitis, habetis per leges potestatem in civibus vestris. Non
 enim in cassum nobis civem concessit antiquitas. Non inanis appel-
 lant morem senatum. Quoniam quoque uocatus, ac in sancta civi-
 tatem. Quod in ista appellatione non habetis vel potencie vel honoris
 Nam qui senatum compatur amullo genio claritatis, excluditur.

Berguntino meo comiti patricio re

S labor omnis assiduus a deo datus exigit fructus. Quoniam
 gentium soluta commutatione meretur. Cur non ipsa diligentem
 exquiramus propter que postea alia debeamus. Italia dices inferat
 nobis, et omnes fructus omnis provenientis acquirat. ubi metallum
 fulminum reperitur. Nam quid nunc est, etiam multiplici feru-
 tate lassare, si ipsa magis pia mea potuit invenire. Instrumenta non
 opiale nam industria suffragante concedit passim, se vincta confidit
 metallum raro perditur, ut studio sine expectatur. Quare ad magis
 riam rures vincte in istam in Brutis pro omnia constituta magnitudi-
 tuam invenimus cartarum destinare. Et si ut ab artificibus habemus

NOMUS

Theodoro de memoratis rebus haec secunda est officinis sollemniter
instituta monem in sancta perquirant. Intereur hinc art imp
neural telluris et velut in thauris suis natura complexus inquiratur
Lamores em ingemosa psumptoe renoluit talprim amial pmtates
itincro fodimt; que nullis ante patuerunt Sic ambitio me reliquid
absconditum Nec ubi interemni pntuare possit extremu Intrat
Romae caligines pfmidas vmit sine pntis exstant a sole et du
pntis compendia querunt / no vngm lucis gaudia delectingunt
qui pedibus suis pmtas Est illis alii rima elaborata et redita
pcurare nequunt Qui pedibus suis pmtas operopis manib
effeunt Sed quibus candor ars mta felicior est Intuat egen
tes exenit opulenti sine furto Dmicias rapmt optat thauris
sine inidia pmtur Et soli pmt homi qui absq ulla mdatoe
pnta mdeantur acquirere Mox em ne pperne luci fmit resti
tuti mmta queqz gramora distenctibus aquis agemite tra
sepone At fctilibus recondita vasta fornate decoqunt donec pol
uuantur vtile in liqmore rimos qz de flama vementes / tancidm
igne depungant quonsqz pulctudmem sm p dant / qm ttenam
sta ne cupentur absconderent vmit na Dm cam malioat
monsta pulcor est Dm affcit / potior Dm decoverit Ama
tm aspit ad pnta / qnta fmit pmtate madata Oigo qm nobi
ad sed de flama pntapit vrm coloris qz magz credas mde na
sti cuiqz pmtatidme mdetur ornari Sed cum auro tribnat
splendidm rubore argento confert albissimam luce ne mnt
st / vnam pntam trudere / quod rebus dissimilibus possit optari
pntede qmtqmd ad excedam hntis art pntiam per tmeve
cognofatis ordinao vna pficiat ut ettra bntioz ex se tbtu
quod dare possit / mmemat que fructibus copiosa luxuriat /
Deet em ne me tanta bona nec illa dnt que putant ee pre
cipna Cur em iaceat sine usu / quod honestu pol esse com
pendim Anz pntid per bella quore nefas est per munera
pntm / per flitates obpbrim In pnta no natura mntiam
honestu no pnt lucra / per que nemo leditur / et bene acq
ritur / quod amillis ad hnt domis abrogatur Brictes amruu
mgt legmit effodere atqz hnt q metalla / mspetone gaudere
quibus qm no est ambitus lucri cupiditatis tmen / no dm
accendi sa qma omis actus in qnalitate ppositi est / et no est
mtpand / quod nulla fmit voluntate lastmin Et me ergo
sedula opacone contami qnestus inuidiam no pntestam / qd
ars dntur acrimine liberatur et **Habundantio preposito**

Hec quæla est quando leges pietate preparentur. Et bea condicio
 subditorum qui cognoscunt illum alius insertum / quæ et pbi op-
 tant esse ppiam. Neque enim ad aliud tales leges sacratissime
 legantur / nisi ut cum illos soli principes absoluerent indulgentia
 pccata reperirent. Hoc est ubi dominus ad ipsum sua iudicia amant
 concertatione dissentit / quædo et hoc ipsum quidam insidia est / ut
 qui pmo dicitur Asitombus tunc minime teneatur. Nam et ipse
 quide rationabilis ordo est militia tandem solue / qui impares la-
 boribus probantur existere. Tales enim si nulla valitudine
 corporis continetur / ad solas deceptiones super ponit. Et tunc ad
 nihil potest / si enim contingat defectum minus memur. Sicut
 quippe est ab ponti per quem non possunt impata compleri. De-
 moque dicitur caritas multiplici modestate letetur non modetur per
 culpa dampnis paucos pccasse de plurimis. Cuius ppter illius
 magnificentia tua agendam exore. Campanarum viri discer-
 tissimi in lucania fuisse quod notatur provincia constituta si-
 lios qui cor de illis curæ sue facit diligenter abradi / utpote
 positas nesciat fuisse / quod notat abigere. Quia calumpnia non
 pccat. Sibi aliqua pbato non hietur. Proinde in possessione
 immo potius colloquentur passuri. Nichilominus molestias quas
 ipsi alius ingebant. Attributa enim solita turbabunt faciem co-
 puloris horrebunt. Aptate inssa prius venisse nesciebant / et
 votina ignorantia fatigati formidare delegata incipunt / pque
 antea timebant. Nam ex ea parte bonis moribus vixisse p-
 bandi pme pccant. Me illos otiosi vivere / quor se vero cogno-
 scunt odia meruisse. Alioquin non utiqz patentur / sed illas esse
 quas se cognoscebant malis actibus meruisse. Firmit ergo
 bnficio principali vmat remissa pace tranquilli qui sunt in
 accomodatione maximæ qualitate compositi et **Epis et honoratis**

Possessorum territorij vni quærela compingit. propria tempore
 necessitate / quorundam civium mox execrabilem sustinere sortia.
 Pmo tempore pccant spem coemptam in priam
 redige / pccant spectantes caritate. Quodioribus gravem / utpote
 reponentibus detestabile inferant inditatem / quando homines
 infamis piculo constituto rogantes offerant / quo se spoliare possit
 cognoscunt. In necessitate siquid perniciem pccant nulla contentio
 esse est. Pmo patitur quis modici (ne possit aliqua tarditate
 percelli. Hoc go nota dampnantes presentes. Sicut in pccant

NOMUS

ut sine gradu sine in aliis locis firmiore condita potuit inveniri.
 tamen sibi omnisquisq. domus familie sine retineat. quod se ex-
 pendere posse cognoscit. Reliquum periculis vendat pntib.
 si harum gerulis. qui ad eam rem destinati esse noscuntur. mo-
 derata tamen pnti quantitate. quia enim constitit. a suis provin-
 cialibus compassse. ut nec nimis gravetur qui emit. et aliquo
 compedio foucatur ille qui distrahit. Cuiuslibet libentibus ani-
 mis implete que inissa sunt. qui nobis debet in hac parte
 consulere imitetur ne dnm cautatem nimiam quibus sceleratim
 nobis aliquid potius quod absit optetis. Ne quis go venditum
 sibi importam conquirat. sciat libertatem in eme non requiri
 sed illud boni ingenii magis esse si no festinet credere vendit
 itaq. sub iusta rone qui distrahit se consentit opatur laude
 nam. si discrepat nrn facit esse promissum. quando bonum est mbe-
 tis si iusticia imponatur imitetur. **¶** *Pris. Pmsenio. Ath.*
¶ *Qm. Sicutur mis laboribus exubares ita te mbe. u. Rex. 6*
 Cillitate corporis affectis graue sanctatum. ut nec ad famam
 militie percipiendam possis occurrere. Ad qm constat noto te ppi-
 ti festinasse. metuens. ne p absentia tui ab ipms pene sancib.
 dulcissimis t fructu. mdeat. auferri postulare etiam ut alget
 corporis mritate costrictus barbam lanari sicutate lepis. Digni
 plane q. me pma pmi pstemis. Ut pnt conferim. moeris spz
 ita tbnant et supplicanti. salute. Cuiuslibet ita te a vinctulo emo-
 limenti in troris absolimus. et pdicti lanari mnuere sublena-
 mus ut pmiu mentis gaudio reatata. facilius membrorum reci-
 pias sospitate. Naturalis pmiu cura est agris. Date letitiam
 Nam fac mvalidum gaudere senatus est. Perge igitur ad ame-
 nos recessus. Per ad solem ut ita dixerim claiorem. Vbi salu-
 britate aeis tempata tris blandior est natura. Illi miratur
 alta cogitatione perpenps. cum archanis mundi mens humana
 colloquuntur. nec ad mirari desinit. que ibi agi posse cognoscit pri-
 mi nerei fluentia marmis. Delicis esse completa. Tot portus
 nature prudencia tremis finibus mmissos. tot mncas nobiles
 amplexu pelagi dotatas. Deinde immensum amne stagnem.
 mare. Vbi ad voluptate homi nita regitur opus. Industa
 p mortali fieri. ut res alibi fortuita ibi semper appareat.
 copia. Quante ibi motibus maribus marini tui decet.

inmasi sunt. Quoniam in visibus equorum tria promota est. Una quod greges piscium ludunt. Clauduntur alibi monstruosis patibustaque delectae. Captivi teneantur agnatis greges. Sic ubi sub libertate vinaria sunt. Quod quod tam amena est suspiciosa piscatio. Ut ante epulosum convivium intuentem piscat assuetum. Magni est enim gaudium de preda cepisse. Sed in huiusmodi rebus gratior est plerumque clementia oculi quam utilitas capitis. Sed ne longius enagemur me importunas gazas hinc credidit. Cui omnia barana prestant. Hinc itaque delectosa excitatio saginati ad pulcherrima lanata contenditis que sunt in mirabilis plena et salutis qualitate praesaga. Nam et si hominum cura fabricatano. Semper nalis de mysterio exhibentur. Fornaces ibi non vobora comecta succendunt cessante flamma perpetuus calor operatur. Illic globi fumiferi nesciuntur. aura est purissima que ministrat vapores sudores purat provocat. Dulcor. Dulcor. angelicus. Et tanto acuminibus balneis salubrior invenitur. quantum ad humana industria celsior est natura. Videas illic undas perpetuis firmare gurgitibus. Quae ita videntur lanatum exple. Depicta. ut humano credas studio temperatas. Credit corulati pelagi laudata semper opinio assurgat. mundi maris dealbatur candore forma completior. Quid mirari cum prius. si animus non fruatur optatis. Baiamus litoribus. nil potest esse praestantius ubi contingit et dulcissimis. Delicis uesti. et inperabili munere sanitatis expleri. fructu igitur bonis nichilominus expectis meis. Beneficis ad tua alimeta pervenies. Baiamus remans conspice. spem salutis. **Reparto pfecto**

Post primum claras ad ministraciones. bone conferunt postea. Eminetissime dignitates. Primi melius acqumstis inge. nium iace infra estimationem suorum. Quando quidam honestas ambitus est quos sequi tempe uelle praestans antequam addit. etiam quod praestans doctrinibus eruditi opinionis. gratia delectant. augeri. Nam quanto se vniuersumque melioribus cognoscit artibus studuisse. tanto amplius grandiora praestant appetere. Indomita itaque illustis recordationis genitoris tui res per ea sensit romana diligentia. Conuulsi signis larguorum praedens fructus. etiam malis praestorum. praestantem egit integerrime dignitate curiam repans pauperibus ablata restituens. Et quoniam liberalibus studiis fuerit. vir pollicus placere non omisit. monstris. quibus

NOMUS

uale per se comedari per bonum ingenium sciam cum rebus accedentibus
 non indetur ornatum. Sed hoc quantum est ad tuam notitiam huiusmodi,
 doctina siquidem quos absumit. Diserens sapientibus amica societate coniungit
 cui proficere est ordinare. Fecundum. que etiam obscuris nobiliem facit
 Crescat quoque perclaris muneribus tuis. quod in affirmat gratiam te talis elegit
 quem semper contigit. Dilectate per iudicium predicari. Moribus tuis
 copia singularis. que si semper prout moribus et amicorum comitacione et sua
 fecit peritate laudari. Quale ergo pro signum estimacionis est sociasse. qui
 inquam impendit uel commodum sue decernit adungere. Et id licet promeritis
 venias ad honorem post tanti tui iudicium neptum est te dicere non
 perbatum. Nam si nullus in suggerentibus in exercere campis placidas au-
 res peruenit. Cum magis in genere pro eorum indicia non requamur
 ubi semper studiose se sibi perspicere. etiam qui in aliorum actibus frequent
 excedunt. Atque ideo quod felicitatem dant per iudicium illam urbane
 et tribuimus in insulas dignitates. Ut per in illo ordine prout ita heat
 in mitorum laude peripimus. Pene siquidem huiusmodi oculis offertur quod
 in illa civitate pagit quod iam sibi inde placatum facit. si illud senatum
 tante benignitatis offendit. Quod sit matritatis perentis in ordinis
 prout estimacione cognoscis. cum per promena gemina. mox ut adolemunt pa-
 tres uocantur. Adulescentia illis inchoat amantissime consilii tractant
 inuenies cum modestia semper. Ubi mox pondus in flore promittitur. quod
 vix alibi cana etate gravatur. Talem ergo te huiusmodi moderacione tracta-
 bis. ut in tot periculis ad tuam vocis dignam ante illis prout tunc ro-
 limtate aperias. Nihilis quippe arduum est tale aliquid in illos dicere
 quod nequeat tantis prudentibus displicere. Ideo quod non vnius dignitas
 vix estimandus est. qui ab illa turba doctorum boni potuit referre
 iudicium. Nam si gratum est. uel in civitate predicari quod illi gaudium
 peruenire possit. quem tot nobilium nota laudant. Instiam dilige op-
 peris te dignantur impendere. Redde laudes postis tuis quod in amatores
 accepisti. **Desimus uel comiti**

Propositi tui est honestos labores palma remuneracionis ornare. **8.**
 Et vicissitudine. qua per uicti gaudet. Desideres moderantur sibi quod in
 pontate possint quod clementissimis iudicium tui tuis prout non meant.
 Atque id illis prout magnitudinem tuam ad Dalmatiam atque suam pro
 vincias itum credidimus destinandis. Ut quicquid per utilitatibus nostris
 esse cognoscis equabili ordinacione disponas. prout quod nobis denotum
 per tuam instiam facias esse gratissimum. Quia duorum laudibus applicat
 cum se per balium tractat electus. Nota exempla aliena per quibus memor
 esto. que fecis. ut non indiges admoneri. Quod est cum quod de tua quicquid
 actione debeat dubitare. quidam ipis provincis ad hunc prout bona redole

cognoscis Quod dūmō iam debūm est p̄stare uelle illi ap̄t quē p̄
te fuisse laudabilem Obedientibus. em̄ noster m̄ste am̄m q̄ indulget
et quos stim̄ meores bonor̄ m̄diūbant eis dēmo p̄benm̄ aff̄m
Etas qm̄ tua p̄ueta est, sed actus quoq̄ mat̄ior Qm̄ em̄ m̄ p̄m
ripere ualeat in quo nec inuentus rep̄hensibilis fuit Sed her̄ in dom̄
am̄ m̄ regno fecisti / nūc talia dēmostra / ut temporibus m̄is resurrex̄
mdearis quicquid probitatis adderis addideris 22

Om̄is gottas sine romanis

¶ 9

Proproincias nobis deo p̄stante concessos tales m̄ros cupim̄ de
p̄mate qui p̄nt armis p̄diti et iusticia gl̄osi ut absit anobis
et extraneor̄ gontū metus et calumpniis nō pareat in p̄diti
nō minus est malū bellū m̄tasse qm̄ penas d̄stussios euadere
Ipa em̄ est vā p̄mitas que de nulla iudiciis iniquitate formidat
Atq̄ id quod deo asp̄ice d̄m p̄t illūst̄ comit̄ q̄ p̄m et palat̄
nro claz̄ et p̄m̄is longa com̄p̄tione notissimū Salmat̄is d̄m
m̄m̄ p̄p̄dere In p̄ualitate m̄a m̄benti parē p̄curate Anomam
tem̄a em̄ ep̄is m̄stia f̄req̄et̄ experti / ut et sine regia inssione
et debet p̄or̄ moniores obediēte habet em̄ p̄m̄ m̄s ille qui m̄stia
est Nam et si t̄ore m̄m̄e p̄t̄at̄ eigitur Equitate em̄ p̄adere
sēp̄ auditur Simul etiam et m̄m̄i illūst̄em Senecim̄ ad nos
estm̄am̄ d̄gondm̄ ut com̄p̄t̄i consona voluntate possint nō
bis laudanda p̄p̄ere Nam si disparibus calamis com̄m̄t̄ v̄m̄
melos edic̄ Quanto maḡ m̄ris p̄dentiissimis aptum est m̄sta con
cordi voce p̄adere. v̄x̄ ut p̄m̄ordia m̄a ap̄p̄it̄ m̄choarent clem̄
tissimū q̄ d̄m̄ in ip̄o regni lim̄e. p̄q̄t̄am̄ iudicōm̄. quod anobis
augm̄ta nom̄e quēbatur Illūst̄ē m̄p̄ comit̄ p̄m̄om̄i nostri ut
m̄ssim̄q̄ remouere hoc 2 m̄p̄per nobis concedentes / et em̄ deo
p̄p̄it̄ p̄p̄d̄m̄ v̄x̄ ad nostra obsequia venire fecim̄q̄ tales hom̄es
desinate. per quos possim̄q̄ em̄dē agnosc̄e quēad modum in futur̄
temp̄is docetur im̄p̄p̄t̄. ut si granatos nos esse cognoscim̄q̄ per
ea parte qua nobis m̄ssim̄ fuit considerata equitate relenemus
Ita p̄t ut h̄eat̄ sp̄em et futur̄i b̄n̄ficiū est iam p̄parte remedia
cōsecuti Qna p̄p̄e ferire nos com̄m̄t̄ utilitatis m̄is qm̄ ea que
maḡ sp̄are p̄ribus em̄ p̄f̄m̄tis v̄ltro contulit m̄ns̄f̄cencia p̄m̄p̄a
lis Sic em̄ tradende clem̄tissim̄o nobis antore didicim̄q̄ / ut a p̄b̄
iectoz̄ b̄n̄ficiis nō nateamus d̄sc̄iplina. v̄x̄ m̄p̄andi est amare q̄
m̄lt̄ expedir̄ Qm̄ r̄sp̄m̄ ea m̄m̄i soliditat̄ accipit si t̄b̄tarior̄
facultas illefa constiterit 22 **Honorat possessores et t̄b̄tarior̄**

¶ 10

Quodm̄ quidem nobis ortum m̄ m̄p̄i estimam̄m̄ 22 **¶ 10**
m̄m̄andm̄ / m̄c̄ decet sequi b̄n̄ficiū per leticia angenda em̄m̄

Novus

De quibus gratissimam in exortus sit illis regalis animus in aliqua par-
te iustitias Cresce vobiscum deo pstante cuncta deprecamur / qd ille
vere n'r est tempus que letus possessor exoluit / proinde per me in bra-
hina quod augmetetur gle et anxi ad laudes profuse mittit / in brena-
te cultores p'dem sine memoie domus annis n'r de pns bnficiis ma-
gna p'mmes quia longa quies et cultum agris p'stitit / et p'lo ampliat
mtra p'itiam p'incia p'ib'osneta p'ndentie sine moderatone temp'm
statim efflagitari / ut nob' arceat denot' ad que facultas extenderat
Sed illius p'dicanda iustia locum n're benignitati p'p'met / ut quod ci
offerri iuste potuit nos clemetia anio q'i illata stipendia donaremus
Et quodam p'p'agio met' sine fecit etiam p'nd' in p'abat imp'nd' Atqz
is per q'tum felicit' iudicium q'ntquid anobis supra consuetudinariam
f'metom augmeti nomine uel petebat uel constat exactum libtas nra
concedit / Et nos et si iuste potuist' perdere glam / vos potius n're
largitati inbem' inferre Sed ut laus excedatur nra clementia
panem q' d'mi m'p'is bnficiis sentiat' q'ntquid ad scursoribus nomi-
tempus per q'ntam iudicium p'batur affixum Ad nram eos facim' /
deferre noticiam / ut quid r'onabile fuit estimatum libentib' animis
p'ferat' / Ma nullu' ledit observata iusticia Sed ne formidetis
ordmatore quoz libet arbitrio nos g'nal' si q'ns est q'm d' cor' facto
estimat conq'nd' ad remedia n're pietat' occurrat ne indicantes
corrigamus / q'm et n'o rogati bnficia clemet' indulg'm' / Nam et
g'lofe recordacoms domus annis n'r decor' comoto fuit tarditate ut
erat alte p'ndentie p'f'ntator Estimas etiam eos tamdiu in pro-
vincia no sine gravamine residere quos repetita missione ceperat
iam redire Sed vos quos d'cet imple' q'ntquid ille sub equitate
disponit domus auxiliante eius nunc in nobis inchoata p'ferim'
Redite n'o largitati n're p'spex' notum et fidele sermone / h'etis p'm
t'p'e / q'm nobiscum bnficiis p'batur exorta / et quod subiect' dultus
est augetur ingenio benivolo cum etat' augmeto in q'm rem quid
n'lanez sanonem n'm t're d'm' / digendum per quem vob' missa pro
p'p'ima deo largiente pandantur / **Et Bilde nro sublimi comiti**

Ad matore qd magnificulu' spectables viros **de Guacuyane**
Silicie provincie censitores precepta nra d'p'rim' / Et q'ntquid
possessorib' t'ntaie sermone / per eos imper' m'detur adicatum De
quarta indicone no exigant / quia gravis est eis rei illaco / r'm' ad
huc iusticia no p'batur De ordmatomb' no per aliq' corp vob' f'm'm'
instrucones deferri / ut estimat' m'bens sub equalitate / sic disponim'
debeat permanere moderatum Si no no aliq' contra r'o' constat et

et quod debetur principi grato animo indicatur excolmi re
Victori et glisco uirris senatoribus

Bulie nro iusto comiti patrimonij re 113

Magnitudinis tue suggestione compm⁹ semestriorum ex
cessibus qm desinat comitibz obsecunt^r pmtiales
Sampnis plunimis mgnatos quod credimq emolutorz parvi
tate mittim Ama sis quadam expensatoe peccare creditur
mi mētia nō p̄bentur Et iō spali bnficio gnālia compendia
largient^r magnitudinī tue pnti ante p̄cipim⁹ Et supra dū
centos solidos et decem annos quos habemus recepim⁹ A gnta
felicit^e inductione quinquaginta eis solidos annos futiat^r men
tant adangi Qui nris rationibus deuit impntari ut dnm
nr cmmu e matas tollit^r p̄candi ambitu auferat^r Si quis
aut infirmi mraz mybus temerator extit^r ne aliquo casu

Plomus

in dampnis provincialibus aut pinditis implicet enuoluetur tacat
vniuersis. Quia ille dignus est pma coegni. qui pare cognoscit
equitati. Ideo etem anobis accipit: ne ab aliis querat. Rm
dare nobilitas e dona regalia qmms pazna pblimat. Pa pml
et mitoriu gram reperisse creditur / qm principali mune sub
lenatur. **Bulic nro msto comiti Sinatuso C 12**

Provincialium pculor nobis esse pggessione Seclatim quoda
atua ptate fieri. Qnde corz forimne mdeantur affligi, qd
ideo dolent accepim9. qma ipi vndicari ptita noluerunt. Constat
em no esse dubiu. quod contedit aduersariis / et percelli no pot
nre em mamile querulo pns ignoscere. Sed nt suspitiosos iulq
futuris casibus abrogemus obseruanda ingit / pna mssione
deem9 / ne nec isti aliquo defuturo metuatur / nec tu p ignorancia
igne dnr mcuras. pma fronte prorepacoe muroz pecunie dms
provincialib9 dicunt exorte / cum nulla exinde purrexit consti
nat. Hoc si constar ad missum aut muri exinde p corum m
minie costruantur. Qnt omisqnsqz recipiat q ci p batur in
topeteriter exceptum. Rmms em absurdum est spondere mu
mcones. et dare tmbus exetribiles uasitates. Rnoz dam et pntae
mortuoz sine aqua disteracoe nstie fisci nomie caduci te per
hibent titulo vendicare. Cum t hoc de pegrinis mdeatur esse
comissu quib9 millo h9s / aut testamētarius / aut lctim9 mme
ntum. Refas em est ne quod auobis pcpitur / a te nro nomie
in murtam vendicetur. pta conuencombus se granai om
modis ingemiscunt / ut ad mduu de dncedi pene tanta mdeat
amute qnta nix p bant adicti dispendia sustinere. Poracoe
em indicis spes iustiae det esse. no multa. Nam ipi mste
spectus redditur ante em9 audientiam granamia sententiam
Qnde censem9 ut si nra conemint. Secreta pulsatos tantu como
di pcpiat excentor. qntum gl9ns dnm9 expssa quantitate
costruit. Comodum em det esse cum modo. Nam si mepn9
cqualitat excessit om pmi amoris no hebit. Si no tua mssione
comonco destmatur. Dmtaxat in illis campis atq per poms
/ ubi te miseri edicta nolunt. Mediam portoz excentor accipiat
qm de pcepto regis snmere potmisset. qma no pot conuenire
mstie / ne tantum ate directo t bnatu qntum p renchra

nre missionis offertur. Si quis aut saluberrimi constituti temerari
 extiterit in quadamplum mbenus abtea restitui. Et quod de
 coe cupiditat admittitur asperitate dispendii vindicetur. Et
 uo glo. p. domi am nre vel omnia pcepta que ad paciam pro
 medis vniuersis moribus destinant substantia uolunt obediencia
 custodiri ne saclegi reus heatur. quoniam belluinis motib
 exatans minime temptant irrimpe missioni duoz nego
 cia Romanor etiam hns inuitis ad tm. Auctis uocare iudici
 que si cognoscat fca alens no pmas. Ne tm ms mteis in
 competetem quere reatum iudicis potius inuenire. Memor es
 pms ds esse aditi qui me alios inanis ate quenda coftim
 Alioqn tota e decernendi amtas tollitur. p. ate illa regnla
 minie custoditur ordinaris iudicib ad mstra com pnam
 ptas illibata seruetur cognitores nos turba lctima committit
 obseruacomm illaz no mordacis inuidia. Bitorz lams est rini
 litas custodita. Tota ad nos fama cofine. si nobis rarus litiga
 tor obferuit. Sed armis inra defendite romanos pite legi
 pace litigare namqis uicta comertia te pgerunt occupare
 et ambitu cupiditat exose plm antiqua sit acione vicim
 pia desinire. quod no creditur a suspitione longinquam etiam
 si no sit acione maiu. Quapp si emmoeim hmlior mtae fe
 stinas. Epus imitat et plus coscience tue testes assistant.
 Omib placeat quod ad rmtor nre est pectme fortmas paa
 communi deane delibacoe consitui. quia no est delectacoe com
 cij. que mbetur inuitis. Quo etia limitat tuam missis pntib
 ardmq ad monedam. Quia excedere nolimus. quos amamus
 nec aliquid de talib smstrum patim. Ita per quos aliorz
 mores pntamus debere corrigi. 22

Joanni pape Aethalautus Rex C. 17.

Antiquis principib studium fuit leges exquirere ut subici
 pli tngmllitate delectabili frueretur. Multo pstantius
 est talia decerne que pnt sacris reglis conuenire. Ab pnt em
 anno pecto dampnosa compedia. Quid tm nere possimq liaz
 dice quod costat dma iudicia no pnt. Nuper pquid ad nos de
 fensor ecclie romane flebil et lugubri allegacoe peruenit cu
 aplice sedi petetur antistites quosdam nephala maximatione
 ntitate temporis ancipatos. Ita facultates paupm ex tortis

Nemus

promissionibus ingratiasse ut quod dñi nefas etiam facta uasa p̄tor
 p̄ te ardentur exposita. Hoc quoniam fuit crudele committi tanto glori
 est pietate ad hunc refectari. Atque id scilicet tunc statuisse nos p̄senti
 missione seu diffinitione cognoscat quod ad omnes patriarchas atque metropo
 litanas ecclesias volumus pertinere. Et atempe p̄tissimi pape Bonifacii in
 decretalibus prohibens suffraganis p̄res conscripti senatus consulta nobilitat
 ne memores addiderunt quicunque in ep̄atu obtinendo sine p̄se sine paliam
 quacunque personam aliquid p̄misisse declaratur. Et execrabilis contractus
 omnes in rebus effrenetur. Si quis autem in hoc scelere reprehenditur
 fuisse versatus nullam relinquitur vocem. Verum et si repetendum a
 quod acceptum est non reddendum esse credidit saclegi reus protinus ha
 beat acceptum restituens compulsionem iudicis competitis. Instissime
 siquidem leges et bonis aperimus. Ita claudunt malis moribus actionem
 p̄ta quicquid in illis senatus decretum est consulto p̄cipimus eos modis
 omnibus custodiri qui se quito uel inopostas quascumque personas sceler
 stibus contractibus miscuerunt. Et quia omnia decet sub ratione moderari
 nec p̄nt dici ista que nimia sunt. Cum deaplici consideratione pontificis
 mterco fortasse peruenit. Et ad palatium nostrum p̄ducta sunt alitaco p̄pore
 p̄ggentes nobis intra tria milia solidorum cum collectione carthagini cen
 semus accipe. A quibus tamen omnes idoncos rei p̄p̄s consideratione
 remouemus. quia de ecclesiastico munere paup̄ibus est potius consulendum.
 Alios non patriarchas quidem in comitatu nostro de eorum ordinatione tractat
 in p̄p̄diti condicombus atque personis intra duo milia solidorum inuenimus
 expendere. Inuentatibus autem p̄ris tenuisse plebi non amplius quam qu
 gentos se distributarios esse cognoscant. Reliquos accipientes et editti
 p̄ntis et senatus consulti imper huius pena cōstringat sed ad dantes
 canonum sententia p̄sequatur. Vos autem qui patriarcharum honore reliquis
 p̄p̄det etiam quas cōpuncto nostra ab illiata p̄missione liberant restat
 ut bona imitantes exempla sine aliquo ecclesiarum dispendio dignos
 maiestate pontificis offerat. Inquam est enim ut locum apert nos ambig
 heat quod non laqueis diuina cōsideratione p̄clupimus. Enayp̄ si quis ap̄lic
 p̄p̄l ecclesie uel patriarcharum ep̄m p̄se sine per parietes p̄os sen etia q̄
 omnes personas a qua suffraganis creditur credidit ambitione promouend
 et ip̄m reddere accepta definimus. Et quod est canonibus statutum en
 nobis moris omnes esse passur. Si quis non que dedit aut p̄miserit code
 p̄p̄stite tunc erit publicare ab hēdibus uel p̄hēdibus ems ecclesia repetat
 omnis suffragio antistes dep̄henditur ordinatus non infamie mēstom
 p̄p̄stites mirant. Reliquos q̄ ordines p̄s eadem si distictione p̄cipimus
 Quod si forsitam dolo se machinationis merito sacramentis persona iudicib

fuit oblita ut saluo statu ante commissam iniquitatem neque apparere possit
neque audiat accusare. Sams licetiam quibuslibet honestis personis in
magnis quibusdam imitabilibus sunt indices competentes. Hoc enim de se
Et quicquid ex ea potuit probatione recolligi ad probationem insequentes omnes
etiam partem indicat rei ille participat. qui tale facinus uoluit apparere
Reliqua ipsi ecclesiis perficiant que indentur exorta. aut in falsis causis
aut in misteris nichilominus perfutura. Deet enim ad vris bonos com-
tere. que uoluit puritas in mala fraudare. Cunctat igitur malignitatem
puriora cupiditas quo tendunt qui a fonte pelusi sunt. Accolatur et
timicatur promissis in sta dampnatio. qui emendum credidit totius la-
gitat auctore. Orate go pro nobis edita mea custodientes. Cuius omnis
ca noscitis committere misteris. Sed quo facilius principis votum
vniuersis metibus innotescat. hoc senatus hoc plerumque urbis principis
intimari. Et qualitas agnoscat vos illos persequi. qui manifesti po-
tius indentur aduersi. vos quoque hoc vniuersis quos deo proprio regis
epis intimare nequis sit alienus culpa qui potuit agnoscere gemitu.

Saluentino uiro illustri prefato urbis. Cap. 16

Gratia est res cuncta perfutura promulgare. ut generale fiat gaudium
quod potuit esse votum. Alioquin leuissimum causa noscitur. si be-
ficiis potius occultant. Unde si quid senatus amplissimus assequere
no cupiens maculam sedissimam suspitionis abinde promissa deliberare
cogitavit. In in cassum. Ceterum pape nulla se ab honorabili em-
ditate possunt. Pena etiam constituta qui talia promittit contemptum
no iniuria. quia tunc electi nature mitum quidem cum pecunia non
amatur. Quod nos laudantes. et augentes innotum ad cassum
Papam duximus constituta. que hinc anilata persurgunt. ut ab hone-
state sancte ecclesie perhams. abitus auferatur. Hoc nos ad nouitiam
senatus et ratios per volumus. me aqua dilacione perducere. quatinus
emittor figatur. totum quod cupimus omni studio custodiri. Perimus
et principale sufficimus et pueris. hec seculis et futuris tam diffinita
mea. qui senatus consilia thabulis marmoris peripimus. Deent indici
et ante deum beati petri apostoli testimonium publicum collocari. Dignus
est locus est. qui gloriam incedem meam et senatus amplissimus la-
dabilia decreta cernit. in qua rem illam qua duximus. quo red-
mte noscimus impleta que inssimus. Innotum enim indentur habere
quod papit in rerum effectus tardius innotescit. et

Saluatio uiro illustri prefato. Cap. 17

Si principes antiqui memoria romana in populum exquirere letitia
ne times illi mita singulares. quod committit cum letis possident
nefas est. ut tot rerum iocunda eos longam perstare tristitiam. Cuius
exultatio imitatur illius generale notum. Eum nunc est letari reliqua
si mundi caput gaudere perueniat. Cuius si quidem pape Johannis et per

Nomen

nostroz relatione cognominis illi atq; illud pro sola suspitione sed et
tam longe custodie pena maceratos et cuncta civitas medrem de
illorū cōtinua calamitate contraxit / ut eis nec diem festinitas
que ulla que apert nos est gratissima nomen pī dignitas pō
ueniret / Quod nob pfm ficti ferunt debita malis tormenta etiam
p pertulerunt Et id magnitudine tuam missis pntib; admonemur ne
quocumq; loci reperire potis cos absolueret nō moleris Quos et si
aliquo reatu innocuos esse clant mēssionibus pndictis eos iam
a metu cos libes eos esse censemus Si vō innocētes se tormenta psti
misse confidunt Damus quēlis eorum libam uocem ut in pīs legib;
vindictē / quod iniquis anibus ptulerunt Quia nolimus innocē
tes amicitib; deprimi / quos ad eoz spidia cōstat elenare Quenotē
mē ad leticiam pstinam animos romanis / nec nob tractare credunt
placere posse / npi qm eos eligunt modesta equalitate tractare In
telligent parentes nros ppa qmēte laboriosa pisse pericula
Nos aut multis expensis age ut illa deant garrula exultatione
gandere Nam et si qnd inique uel acbe hactenus pertulerunt
nō credant anostri mansuetudine negligendum Qui nec nobis
ocia damus ut illi secura pace ac tūqula leticia pfruantur
Cito sentit qma illos nos amare nō possum; / quos illi pps ex
cessibus horruerit Nam quoz grām impetrare pnt / qm pns timb;
difficile meruerit Et dum temp; hūissent amoris pū. ti egerunt
Unde iuste debent excedere et **Edictum Athalarci regis**

Pomde deuenit antiquitas vniuersitatis edis gualibus admoni
per que et delictū omne corrigitur / et excedentis viciūdia nō
granat Cuncti em pbi estimant dici ubi nllū cōstat expōn / et
similis sit puero innocēti quē cōtigit pū commune purgari Hinc
et nra nē pietas custoditur / Ann ferato gladio nascitur metus
Et puenit pūe errore correcto Comonemur em placati minamur
ocōp. et clemētē irasim; quādo mīa sola dampnamus In cōp
dmerfor querele nris anibus crebris suspitionibus msonamur
quosdam cūlitate depecta affectare emere belinna pē mīa / Ann
regressi ad aggrete principium Pns hūmāni sibi estimant scālē
ocōp. Ann nos mē apte induam; compmēdos / ut eo tempe mīmīa
bonis mōib; cūmā perscrutemur / quo hostib; reipublice Sma vīute
resistim; Atq; quāq; noxīm / vtrūq; pellendūm Sed tanto q
mīs grassant mīa / qnto compbant mēna vni remmabit m alio
ffatibus quippe mīcorū acies cadunt si mīa delictūm pūdnim;
et pūam hūmāno generi noxiam pēpnationem pū qna noc.

Dicitur per similitudinem nec huiusmodi ut sanctus dicitur valentini ad omnes
 dicitur pessima neglecta conpurgat. qui per dia vrbana uel rustica de
 specto inuis ordine per se nos quod permissum est per pulso possessore violenter
 intrare Nec aliquid de eius ditione detestabili uolumus quod tempore
 mitigari Insuper ad dantes ut pignus ingemore ad satisfaciendum
 legissimus pignus de finit idonens non habetur de portationis pignus
 subiacet ultimum Cuius plus debuit cogitare mea publica. qui se
 nonat alibi non posse sustinere vincta Indices quoque temptantes ad
 quos potest ad missum facere pertinet si maiorem cum possint amone
 permissa temeritate pertulit adepti singuli honore pudentur et fisco
 non tatum fiant obnoxii. quoniam permissor potisset adiri in amon
 ribus. tamen facinoris manetibus constituit quod si quis minus rapinis
 ammentia inuicem spem mirum est parere neglexit miribus quod potens
 destinati officii spernit paucitate Relatione indicis minus amibus
 notabilis ingeratur Et multa executione rationis ultimum penat
 rigoris regni. qui obediunt uolunt cognitori Et quia sumis principibus in
 ammentia vincendum est Si quis legum ordine permissum. nomine per
 titulos permissum uel permissum affligit Utinam possidenti fiat obnoxii
 quoniam sanctus pignus memorata testatur Multo enim et per legem pena
 percellit. qui in quo permissoris pondere anpis est maiestatem regni no
 mine ingranare. latus quoque expeas in dicitur permissus exoluat Cuius hinc
 dantur fometa detestabilis in regni cum missi vincti illi. Nec de
 let calumpniaribus pignoris dampnum si enasunt dispendia facultatum
 Si quis autem de mis sermibus aliquid credidit promissum aduansio pro quoniam
 tum ad causam eius pertinet de consensu serie in pignus in hinc estimer
 permissum. si contra fecit carat impetrat. Sed si et ex eo age temp
 tamet in hinc hinc hinc hinc. quia solos illos uolumus uti in pignus
 mis quos non cognoscimus studere uerumis Cuius fisione plectenda ma
 trimonia dimide nititur aliena pignus coniugum hinc hinc. ut magis
 contigisse sentiat sibi quod in alio malignis exere temptant Si non pre
 corucomis caritate pignatur future matrimonii illi inue de negamus Cuius
 non metur ingalis uenit uenit pignus consequi. qui in gemalis choi
 anpis est dimissum grassari Sed ne alios hinc scilicet reos vltio nostra
 detrahatur illos quos spes non habet pignus coniugum uel futuri Si quid in
 alienos thalamos dolosa machinationem permissum facultatum pignus pignus
 media portione fisci pignus in hinc applicanda Si uo pignus pignus
 in aliquorum pignus nequiter vincti pena relegent genti. ne quod
 detur nehas e id indeant cominationem in pignus enade Cuius uilissime
 nostrum subiacet fortune Sed hoc de pignatouribus affus alieni pignus
 ma deuenit Ceterum in adultis totum ditionis uolumus in pignus
 Cuiusmodi in alii potuit cominatione deueni Cuius tempore dicitur non

Nomen

reputatur vobis. Quia se nomen verum nare amissione placentium
 Nam aut libido est et recte perfum, non sunt aut cupiditas et nre munda
 te dampnatur. Si quis autem pflua turpi qz congal honestate respecta
 ad concubine elegit venire complexens. Si ingemma fuit ingo sermunt
 cum filis suis modis omnibus addicatur proxi. Et illi se p honesta
 indicia pnciat pndi, em perillitatem libidinem credidit posse pponi.
 Si ad tale flagitium quilla peruenit excepta pena pagnis nationali p
 iaceat vltim, ut illam patiat indic. Nam formidare debmss ab pte
 donaciones vltis tior extorquiat nullis acquirere pfruid, uel exenubly
 lasciniam dampnat. Sola em carpit mto honestas lura de legibus
 In allegacione mstissime largitatur illam dstrictom uolunt custodire
 qm p pmitate solita legalis pnxit antiquitas. Sic em ut ipa testat
 et frandi no patebit occasio, et mltati maior refut antas. Alioqn nlla
 pppina mderi fmd qz pte conditor no implendo que leges uel mra
 pppine fecit mctum. Maleficos aut uel eos qui abozum nepharns
 azibus qmd credidit expectdm effegnat legum pmitas. Quia mnd
 est nos illis esse remissos, quos celestis impietas non patit mpmittos
 Quales em fatmitatis qz creatore mte relinqne, et sequi potius mort
 anctore. Turpis actus sit extoto a mduibus alienis. Nemo faciat qd
 mra concepnat. Quia decretali pena placenti pmt, qui se phibetis
 excessibus mstuerunt. Qmd em m alius dampnet, p se ipi m honesta
 contagione conculcet. Sic etiam pndimitibus tanta mediocritas accedis
 temperetur insania. Nam pppmo man acta pbatu esse bellorum
 maxime m eis quos tmcons mto mmit antas. Si quis aut confat
 mpta pppmone temptant vltior nre mssionis habet appellari a
 pibetto mduibus ordnans m vna causa pto no patim. Ne quod ad
 remedium reptum est imoret, a filium quodam mto mduatur existere
 timoris. Si quis uo uetita itcare temptant negocio pnatus abscedat. Et
 ne pnta tangetes reliqua credamur uoluisse seruari. Omia edta tam
 mra qm domi am mte que pmt venerabili de libatone smata et vni
 alia mra publica pnt omi cesennis dstrictoms robore custodiri. Et m
 tanto omnimne se regunt ut mra quoqz mrisimradi mtpositione cingut.
 Quid p multa dscurrim, legum opnalis regla et pceptoz nroz pro
 bitas vbiqz seruetur. Senatu urbis rome 22 Jan 19

Laudabilis mssionis causas plerumqz pbet mmpabilis excessus alie
 nis, et miro modo monimeta mptie de miquitate orone nasunt.
 Solet eni equitas si culpa no vociferetur ad mssa, et seiatum qmestit
 pmpis ingem. Quid no sunt aliqua quela pnotum. Conquencium
 pmd, uotibz adicti. Et frequim plore de rebz emidem mtpellatone co
 mionti nreua quedd romane quieti edutali pgramate p n capitulis
 pnt mto mtle legitur mstitutum m emi seruanda conspssim, que msto
 dita repdm mns no deblitare sed corroborare potins mdeant. hec mectus
 mte splandore reatentur. Et per tgmra dies pfectus urbi locus celestini.

Nonus

autem p[ro]p[ri]a d[iv]initate largim[ur] ut p[re]cessor p[ro]hole lib[er]alium l[ib]erum tam
 grammaticis q[uam] orator. necnō et m[ul]ti exp[er]tor comoda p[ro] decessoris ab
 eis quor[um] m[er]it[us] est sine aliqua immimutione p[re]cipiat et semel p[ri]mi ordi
 ni ac reliqui senatus amplissimi ante finatus donec p[re]scripti operis
 idoneis reperitur. Neq[ue] de iussendis in demumedis annis a quolib[et]
 pariatu[m] imp[er]iam qu[er]it[ur]. Sed vob[is] ordinatib[us] atq[ue] insodientibus
 emolumentor[um] p[ro]p[ri]e p[re]mitate potiam[ur] p[er]fecto vob[is] nichilomin[us] cōstitutā
 p[er]vante et ne aliquid p[ro]voluntate p[re]bentiu[m] relinquat[ur] m[er]itum. Mox
 ut p[er] m[er]itos exempli fuerint statute p[ri]me cōsequetur opa p[re]dicti m[er]iti
 mediam p[or]tionem. Quidā nō am[en] tempora cum amore debita redibitione
 claudant[ur] nec cogant[ur] de alieno pende[re] fastidio. cui p[re]dictu[m] ē ut h[ab]ere
 aliquo vacasse mome[n]to. Intuitu[m] em[en] que p[ri]me decreta volum[us] fuisse
 insodiri. Ut si quis una m[er]it[us] diffendat p[re]stant[ur] hanc quā debita
 fuisse v[er]itatem p[er] p[ro]p[ri]a d[iv]initate pariat[ur]. Quia m[er]ita comoda lau
 dabil[ia] laboratib[us] p[re]ceda cupiditate p[re]bent[ur]. Nam si opes m[er]itis p[re]
 m[er]itis p[ro]p[ri]a oblectatione largim[ur] et ea studiosissime cōsequim[ur]. Qui ad
 m[er]itū nō h[ab]ent[ur] quāto magis illis p[ro]p[ri]a dilacione p[re]benda p[ri]me p[er] quos
 et honesti m[er]itis p[re]stant[ur] et p[re]dicto m[er]itis facienda m[er]itū ingenia
 hoc aut p[re]dictis l[ib]erum m[er]itis venerando cetui v[er]o p[re]cipim[us] m[er]itari
 ut p[er] agnoscat nos de p[ri]me comodis esse solutos. Ita ad se p[re]nect[ur]
 adole[re]nt[ur] em[er]itis noncunt exigedos. Cesset m[er]it[us] illa p[re]dictis Doctorib[us]
 quereulis v[er]itatem p[ri]ma. Quia duabus curis nō d[iv]ingem[ur] occupari
 tunc iam h[ab]ere tollerabile p[re]stant[ur] hospicium. Unde m[er]it[us] m[er]ito v[er]i solin
 tudini ingit m[er]itantes toto vigore animi ad bonarum artium studia
 iussuantur et Paulinus n[ost]ro illustri Consulari et

22
 Adfecti hom[in]i inores cōfisis q[uam] vagarentur. Si aut[em] culpa formidie
 aut n[ost]ri p[ri]ma nō h[ab]et. Sed cum v[er]itatem p[ri]me finibus p[ro]p[ri]a q[uam] t[em]p[or]e
 claudant[ur] de illo nephas est ambigi. qui m[er]it[us] eligi m[er]ito p[ri]mi
 pali. Non em[en] quicquid aut odio d[iv]erim[us] aut p[re]dicti aliqua gra
 tificatione laudamus. Electo m[er]it[us] d[iv]init[us] n[ost]ri. Et tanto quis regali
 animo p[re]matur[us] quāto h[ab]ere p[ri]mi p[re]dictate cōingitur. Quo v[er]itatem
 absentes nec p[ri]mi d[iv]erim[us] p[ri]mi ignoracione p[re]dicti late p[ro]p[ri]a p[re]dictam
 vulgare hom[in]i gemit[us]. M[er]it[us] nō p[ro]p[ri]a p[re]dictis senatus. Quando bene noti
 p[ri]me Qui m[er]itis assentat[ur]. Et abinde cognoscit[ur] qu[is]q[ue] fama t[em]p[or]e
 laudatur. Quia p[ro]p[ri]a te longissime cōstitutum m[er]itis m[er]it[us] oculis p[ri]mi
 inspexit et m[er]it[us] m[er]itum quod nō h[ab]ebatur oculum p[ro]p[ri]a p[ri]mi p[ri]mi
 t[em]p[or]e celebrata dilatat[ur] opinio faciens fidem qu[is]q[ue] m[er]itis p[re]dictare
 nō etate neq[ue] em[en] p[re]dictas erat ut quem familia tanta p[re]dictat p[ri]ma
 m[er]it[us] meo corrigendi aliquid inmemetur. Gemit[us] qu[is]q[ue] m[er]itis finatib[us]
 redidisti. M[er]it[us] nobis etas longa p[re]dictat antiquos in te d[iv]erim[us].
 ma cognovit. P[re]dictas m[er]itis p[ri]mi p[re]dictis honorata p[re]dictas lib[er]at[ur]
 an[im]ib[us] m[er]itis d[iv]init[us] romani nomis p[re]dictare p[ri]mi Qui speras

aspirant est qd inmanissimum hostem statu reip^{te} p^{er}litante enasit &
in tanta m^ultit^udine solus m^uctus est / qm p^{ri}am p^{ro}p^{ri}am
amasset. Hec nos exempla p^{ro}hibendo semp accedunt qm mag^{is}
veremur. Stimulus est laus patrum dnm illis no patim^{ur} & m^ulti
res, quos gaudemus auctores Et id qd deo auspice dnm sit per
iudicem d^uo d^uo p^{ri}ma compulatus Honor qm d^uo
d^uo, sed familie nostre domesticum vos em complet^{is} pagmam
copularem vos crebro nominat curpis amoris Et dnm copia p^{ro}p^{ri}am
qd p^{ro}leat h^uic fastidum nome m^ulti repetitum semp efficitur q^uo
h^uic g^uma masculor^{um} Deniq^{ue} qm p^{ro}p^{ri}am faverunt p^{ro}stando
Depend^{is} p^{ri}m felicia germina masculor^{um}. Hinc qm m^ulti verum
capite collegam iuxta iudicis extraneum. Hos h^uic iudicis q^uo
p^{ro}leat & tempore p^{ro}leat p^{ro}comu. Qm romana complet^{is} p^{ro}p^{ri}am
ne n^ure familia Ecce v^o m^ulti v^o d^uo d^uo d^uo est corpus quando
copat vicini p^{ro}bi g^uma p^{ro}leat p^{ro}mixtum Sed no remittas amos
confidentia tuor^{um} Nec credas sufficere quod e contigit de illor^{um}
p^{ro}leat gaudet plus exigitur. Hec bonor^{um} / quando p^{ro}leat cessa
cone compellit^{is} qm maiore v^ontibus admonetur Adde laudes
egregias p^{ro}leat tuis p^{ro}leat etas cum aliqua op^{ro}mab^uli nom^u
tate p^{ro}leat Nam si g^uma est postis amitas extend^{is} faculta
tates / q^uo p^{ro}leat e h^uic d^uo ang^u v^ontes Mores tuos
domesticos comparatione laudamus, sed manus aliquid m^ulti d^uo
publicis exhibet c^osp^{ro}ctibus Q^uo p^{ro}leat nec etas tenera-blandia
tur / nec met^u qm q^uo vendit nec magister assinat &

Senatu^m v^obis Rome &

22 Quid p^{ro}leat cons^upti de nobis iudicemus exped^{is} ut ad p^{ro}leat
culmina dignitatu^m g^uma g^uma n^ure viros q^uos m^ulti iudicemus
eligamus no fastidio negligentie sed honorab^uli p^{ro}leat ne
ad examen veniant qm p^{ro}leat m^ulti Nam qm de illa
re e^opmat lib^{er}um & v^obi m^ulti v^ontu^m ambigunt q^uo qm
benignitas m^ulti completit^{is} sed tales vitat^{is} testimonio p^{ro}leat
p^{ro}leat qm q^uo / sed p^{ro}leat m^ulti p^{ro}leat Nam p^{ro}leat id m^ulti
corpus est nobis Ita m^ulti laudab^uli p^{ro}leat comenit^{is} Vos
go d^uo iudicemus est Q^uo lib^{er}at^{is} augmentu^m / et m^ulti imper^u
crefat ornatu^m Q^uo canse semp m^ulti p^{ro}leat / fructu^m edic^u
p^{ro}leat auctores / et q^uo q^uo meremur / a d^uo d^uo de felici p^{ro}leat
p^{ro}leat Hinc est / qd pat^{ro}leat venant^{is} p^{ro}leat admirat^{is} p^{ro}leat
Et fecunda p^{ro}leat gaudente / et tot cons^ulatib^{us} p^{ro}leat Et d^uo
em lib^{er}os / nulla d^uo d^uo laudandos p^{ro}leat moderat^{is} equa
les m^ulti v^ontate c^op^{ro}miles / et m^ulti p^{ro}leat v^o germanor^{um}

Nomen

7

quorū infantia bonis artibus eruitam. **I**nmetate quoque armis
 exerce formans animi lūis membra gymnasia. **T**radens amice
 exhibet constantia, domus fidem, et quicquid in viro grā dīna
 concessit integra pfectione tūsumissimū enas iposteros. **L**actant
 se alii possessione complectes. **P**rimūq; bonū putent solas esse
 divicias. **I**n hac autē domo nō tū primoniis sed et in virtu-
 tibus additur hereditas. **H**oc est pfecto qd vē dūtes fecit qūdo
 nullū melius pot esse compediū. qm laudibus pcessisse ma-
 iorum. **P**robatum est etiam in eo bonis dīspensatorib; nē ad
 esse alienū contineas. **P**ra pō moderatōne dīstēbens et inuisita-
 ta laude mirabilis, nullū gravis, tot ptulit consules. **R**e-
 cipiens hęc audiens fructum bonorū agnoscat se pconem hūc
Lucemiam dīni, et mē tot lūmūd pccmū pūgnatūter fuisse
 laudatū. **N**am si homines ornat pūmel accipisse palmatam
And ille confendū est qm tot mētur mēlū consulatū. **E**t idē
 ptes cōsepi alūmpmū mū paulūm aurea dignitate vestimū
 ut muentus eius. que fulget mītis trabea quoq; resplendat
Emphali. **H**inc honorē dēiorū familia nō miratū. qd corū
 plena sūnt atra fastibus laureatis. **A**līs rura dignitas ipa
 contigit in hoc dēamū gūis pene nasatū consularis ffanete
 go ptes cōsepi mīs mīmibus et vō mēlūmū candidato. **N**am
 licet mēpēmū omīb; gūālē ptes hīnc et estis pālē et pntes
Nomē vestrū acūre pūmilitudine dīnatū fidelissimā terrū
 appellatōne cōfirmat. **N**on tūslatitia vptatōne vocabulī, sed ho-
 nora sorte nascendi. **T**edem nob hanc felicitatē dīmina pccūq;
 ut licet grām pstetis exortis prole nostra vmaris gaudetis.

Senatus populi Atheniensis Rex

STe voluntas nostra ad hūc latente, aut in honore forptan
 invemisset gauderemus quid reprim. **S**ed bene dubitarem
 anctur. **A**ma spēs magis qm fructū in nono est. **S**ed cū domū
 amī nostri mīmīs pūnectib; magno qd indico gloriis mēonies
 res est dīstēptatōne pūdere. quem mē possimū pūadmiratū
 pūdicare. **T**anti quippe principis nō examinada, sed veneranda
Ama pūa. **A**ma nō pot defactū eius ambige, cum et nos
 ab ipō cognoscāmur elcā. **A**nd dīmine pūpūcūm pūmper
 assidūis exegit mītis, ut illa facit, que pūpūna grātia cū
 pūdicat. **N**am que ille mīmū aut exatib; pūficiens cū victoriā
 nō recipit, aut mēicem ingens nō mīssimū compūamit. **E**m
 fūmīs reb; credēs hūc tractatū. **N**am quod concepiisset

animus reddebat semper effusus, miris quod sapientie studio non habebat dubium
 quod vacat prouidebat esse venturum. Denique ex te probare possimus
 eximium principis institutum, quem principem recipiens, ad questoris
 officium mox cepit consilia perditum. Et legum eruditione matrem
 fusi nimirum prout temporis laus ut illi sit ad omnia sollicitum
 in offensa reddere famulacione secutum. Dum molem tantam
 regalis ingenii fatimidie tue iuribus sustinens. Te indutacionibus
 amem. Et ad iusticia rigidum, te habuit acupiditatibus alienum
 beneficia quippe ipse nulla ab hominibus taxatione vendebas. Et
 honor et ad opinionis diuicias proficere. Dum minime pro subiaceret
 Hinc est quod indebaris equissimo principi gloria dilectione sociata.
 Quia eras amicis probabili requiescacione diuicias Interpellat
 cum te ponderibus sapientissimus arbitri onerabit, tamquam de
 animi tui cognita preceptacione premissit, ut in beneficiis votum tuum
 prestatet emanantibus me aliqua emetacione indicium. Et notens
 ille te gradibus probis imputant. Dum non sufficient ad pri
 mordia tua quos tanta longevitas etatis instruxerat. Erat
 plane quod in te predicaret eximium ann ad promendum beneficia
 patulum. Et contra nuda cupiditatis obstrictum. Dum nescio quo
 pacto rara est in hominibus manus clausa, et apta iusticia de
 in amicus ad magnam dignitatem, quam non perire sed morum
 nostris suffragio consecuta. Cui loco postus semper questoribus
 affinis. Nam cum opus esset eloquio defecato causa tuo pro
 timis credebatur ingenio. Erigebans ab benigno principe, quod
 se et noncat minime comisse. Et quadam gratia prindiali na
 tabat alios labore, ut te me me copiosa laude compleveret.
 Non enim propter fines pro te nulla dignitas incedunt, quando consue
 tue copiat arditum, quod annulus fuit prius missime paget.
 Rescunt quisque de te mirum contra, cum enim de principali
 gratia premeres inuidia derogare cupientes integritas mit ac
 comis adus, cui sepe locuti sunt coacti, quod animus non habebat
 Nam quolibet malicia formidat contra manifesta bona ad
 proficere. Dum qualibus odiis exponi. Egisti rerum. Dum indut
 famulacionem, et memini protem. Nam cum esset pu, ta cura na
 tuatque prius prouidentia a tuis fabulis exigebat, et facti prius
 se equaret antiquis stellarum curis maris sumis fontem
 miracula rimatur antiquissimam uel acutissimam inquebat. Et
 rerum naturis diligentius perscrutatur quidam preputata nideret.

NOMUS

esse plures longa sunt si cuncta proferamus / quoniam potius ad beneficia nostra
 conuertimur. Quod quod ab illo cognoscebantur debere ab hede impium et semias
 mste persolui. Cuiusmodi imitate deo / quod auctore omnia proferantur ab imitatore
 Quod etiam in profecture ptoiane te suggestu atque impugnatibus collocamus. Ut
 pbatum inducitur sine metu promittit / quas hactenus impiorum
 cognominis actione fatigatas. Sed quoniam hanc patina profectam italicorum
 be pbatam aliorum et tamen exempla non potius necesse moribus tuis. et
 omnia vota complesti parare imitate deo glorie tempus. quem semper
 ate nomina expectamus. Nam si te continetur ut credimus. et dignitas
 ista pbatum. Hoc est recte ambigua pro posse solutus est quidam msta non velle
 Sed me oportet impugnatibus levis per immiam pbatum. Annigilet incorp-
 tibilis sensus ad ipsas mala copietas manibus. Excludatur. Undique studium
 fraudulentum. Ama hoc dignum est per modum pbatum. pbatum. Imicis
 quod diffendo pte cunctorum vota lassamus. Ut et Genuolentiam in te p-
 baremus. Genuolentiam. et cunctis. Desiderabilior adveniens. Hec enim hoc hunc
 na conditio. ut ceteris adeptis stasidio sunt. Imicis esse pbatum velle obla-
 tum. Et contra. Dulcis accipitur. quod pbatum aqua dilutione pbatum. Et
 non pbatum tantum. de tuorum tempus laude cunctis per quoniam omnia ad ti-
 tulos profecture ptoiane pbatum. que aliorum msta est fraudare impudicas.
 Non licet quoniam glorie futurus apuditis pbatum. Imicis te imicis pbatum reb-
 celat. quod nec pbatum tunc pbatum potest illud. nec fidem aqua obla-
 tione lentare. Constatne et hunc regiam dignitati. qui ante actis fastibus
 miraculis continetur exempla pbatum. Nam licet omnis pene honores pbatum
 equalis egeris. Hec tunc pbatum copie bona. ubi nulla deest esse msta.
 hunc enim deorum est tunc non hunc. Hic honesta pbatum ambitio. omnia
 est et imicis pbatum. Omne pbatum pbatum. quoniam pbatum quoniam
 tanto glorio pbatum imicis. **Senatum verbis Rome**

Humilissimus quidem pbatum cunctis beneficiis nostris copiosum vultibus. **27**
 Imicis moribus plenus magnis honoribus senatorem. Imicis pbatum
 cunctis. Debenimus omne quod solimus. Imicis enim cunctis cunctis
 dandus est qui omnes domanum cunctis pbatum pbatum cunctis
 Imicis pbatum cunctis cunctis pbatum cunctis. et msta est tempus
 facere. que msto laudarentur in principe. Traheret regnant. animus
 msta et cunctis deorum tunc sit omnia retulit. ut msta. ipse
 qui fecit allegant enim solus. quod omnes imicis. et Imicis pbatum
 auditoi suo faciat laudes glorio nobis msta fecit msta. Comendat
 enim nam gectem. Am oratione placabili pbatum regia pbatum
 quod ex nobis et alii talis creditur. aqua pbatum pbatum. pbatum
 clementie msta in ipa cuncta libtat. quia cunctis deorum assentit
 pbatum cunctis pbatum facta eius nobis exolebat orator. vultes pbatum
 plus mirabiles facientes quam honores. In absoluto datur probare

Libri novus

quod dicitur. Eximie pres conscripti qualem gratia potueris ab illo respici
agnosce se corpore sic videbat ornari. Floridus quippe dominus gratia pre
comia qui ebullit. Quia superdum et tiranno perditur, perditur ante
misi bono principi non debetur. Quid promales mri creditis. Hinc fati
fuisse dicitur. ut dominos mterit laudare sinites. A quibus domi viassit
do pmoze forsitam qmter laboris tedia no intantur. Tetendit se etiam
in antiquam psapiem mram lcom dicens. quod me maiorz cana inspi
et noticia retinebit. Iste reges gotoz longa oblimone elatus latibulo
vetustate conxit. Iste amalos cum gms in clauitate resitit emident
ostendens in septiaz decimam p gemit spem nos hinc regalem ori
gnem goticam hystoriam fecit esse romanam colligans quai in vna
coronam germen floridum. quod per librorum campos passim prexat
ante dssim ppendite. qmter nos in nra laude dilexit. qm nri
principis natom dormit ab antiquitate mirabile. ut si finis amol
nostis semp nobiles estimari. Ita nobis antiqua rann pyenies m
paret. Tredm ptes conscripti. et si ad hinc referre nolimus collata
buscia pparentur. Nris quozq principis qnto se labore concessit. cu
nomitas regni multa postet ordinari. Erat plus ad vniuos suffi
tione ipsam dicitur publica. Ipam consilia nra postebant et labor
eius actum est. ne laboraret. mprim. Reperim emm quid mprim
sed implem nos questoris officio. et nicodes instissima denotone
persolvens tantelam qm ab auctore nro dicitur libent. Heredis vi
litatibus exhibebat. Verum hinc aqmd mams adiciens pmoedia
regni nri. et armis inuit et lris. Nam domi ture lictoz regias cogi
taciones mcesserent pibito a lrazum penetralibus eietus par pms
maioribus dicitur. mprim mterpudus. Em qma desine hostis mo
ribus triumphante eximms. Nam septatos gotos pms panit
expensis. ne nec proomiales percellet. nec fistum mri p pengam
oneibus mprimaret. Quia ems nulla possessorum dampna sen
serunt. fuit mrim p vniuarz verissimz custos. Nam ille defensor
pe dicens est. qm tnetur innoxie. Mox aut ut tempz clausent
namum comeatu belliqz cura resoluta est. mprim pmi legim p
ems doctor exant. Hancus sine dampno ligantur. quod ante co
stabat pibicio latatum. Talem metelli in. Oia Talem. Cathonis
in hyspania legimz fore dicitur. qm plus de pra disciplina qm
p arma laudati sunt. Nam mrim. qma hostem congredi nrimz
semp exentus est. indubitata no gla moze custodisse mprim. Q
go nrimz tali actione pprimz aqna se clacione iactant. domi fa
miliare e homibz extollit. cum bene de se cognomnt estimari. No
ne tanta se commione tractant. ut et principis pbi gram ad
buscia tantum credit esse concessam. Benmolus mrim. Cmoderatus

in p[ro]p[ri]is ignorans nisi gr[ati]am lacessitus nasci. Cum enim sit insitua
regens ad remissiones natum. Et d[omi]n[u]m nesciat aena quere p[ro]p[ri]a largius
noletat offere. Hos igitur mores d[omi]na leat[er] solidavit q[uo]d bene semp[er] g[ra]t[ia]
p[er] celestis metus humanis motibus opponatur. Hinc em[an]at v[er]itatem omni[u]m
p[er]itur manifesta cognitio. Hinc sapia m[en]te p[ro]p[ri]e conditur. Sic ad omnia
redditur abilis q[uo]d inibit doct[ri]na celestis. Hinc go p[ro]p[ri]e concepti deo au
spice duodecima inditone p[ro]fatur p[ro]toriane regendam t[er]min[us] dignitate
ut qu[od]as omnes in p[ro]p[ri]is fidelium inditacione tollas deo p[ro]stante p[ro]p[ri]a inte
grate componat. faciat q[uo]d tam nimiu[m] de p[ro]p[ri]is ut tunc possit de b[en]efic[io]
Assit p[ro]p[ri]a d[is]posit[us] ut qu[od] nos p[ro]p[ri]a longa com[un]icacione prudentes
p[ro]p[ri]is sibi fidelissimus nob[is] v[er]is recipit deat inmemiri et v[er]itatem
p[ro]p[ri]is famam per q[uo]d g[ra]t[ia]m p[ro]p[ri]is facit esse familiam et
Incipit tituli libri Decimi

Instituto Impatori amalasimitha regina
Instituto impatori Theodahadus rex
Senatus urbis rome th[er] rex
Theodoro homi p[ro] th[er] rex
Patricio mio questori th[er] rex
Senatus urbis rome th[er] rex
Instituto Augusto amalasimitha regina
Instituto Augusto th[er] rex
Theodore anguste amalasimitha regina
Maximo Domestico th[er] rex
Senatus urbis rome th[er] rex
Senatus urbis rome amalasimitha regina
Senatus urbis rome
Populo Romano
Instituto impatori
Senatus urbis rome
Instituto Augusto
Theodore anguste
Instituto impatori
Indelma regina
Instituto impatori th[er] rex
Theodore anguste

Incipiunt tituli

Justiano Imperatori

Senatori populo

Theodor

Honorio pfecto urbis rome

Theodor

Omnesis gothis

Vintigis

Justiano imperatori

Vintigis

Justiano imperatori

Vintigis

Magistro officiorum

Vintigis

Episcopo suis

Vintigis

Pfecto Thessalonen

Vintigis

Justiano imperatori Amalasynthia regina

In Deo clementissime principum vobis amore inhepma ut distulenti
hactenus vindicare filii nri glorie recordationis occasum ne a-
mantur lederemus annu peticiam minorum sed nri miate deo
qui consuevit capis asperis in spora commutare illa magis elisim
in vestram de se noticiam de quibus participata exultatione nobi-
sani positi gaudeat Annat em Ama munera diligetibus consi-
pduxim ad scriptu vnu finia nobis pimitate committim qui
regiam dignitate commis nobis annu compli robore sustinet tot et
ille auroz noz annu pmpmco deore fulget et annos nros solam
videntur cigit Inque nri nota felicia ut prut nos in imperio
pietate nre omia fieri pspira deperant experim q ita nobi sancat
ut vram beneuolentiam copbenis pacto itaqz micio q nobis pinge-
mita clementia credim esse votum Addim etiam gratissime le-
gationis officiu ut patet qm semp mite gnt etiam in remeat col-
latam Additione quoqz qm ptolet Nam licet concordia pncipal
semp deat vnu in absolute me nobilitat qm ille redditur amplu
excelsis qui nostre gle fuit unanimitate comitus Sed qm exlate
breuitate omnia sufficient nequemit expediri saluantes reuerentia
competenti quidam legalis nostri vbo nobis impmenda comipimus

Decimi libri

que consuetudine nostre sententis libere accipite. De ab omnibus enim
 bene possit agnosci quod in se nobis piamus. Deinde mansuetudine
 polliceri. Commemorat enim de nobis indubitanter piam et nos p deperio
 pro in his quos comedat talia faciamus qualia vos sperasse
 cognovimus.

Instruendo Imperatori Atha

Bonus regibus mos est per diversas gentes piamus in gaudia
 muerare. ut accipiat affam principis externi de ipsa commuoc
 regnandi. Quid facienti michi piamus imperator. multo melius
 omnia teneant. Quidam vram gram sentis expeto. qm pientis
 piam domiam piam vram vobis pepisse cognosco. Ab eis enim
 indico me nullatenus deuitare certissimum est. Que tanta sapie
 luce resplendet. ut et piam regna mirabili dispoitione componat et
 piam amittit gram robusta fmitate custodiat. Ideo em me tuare
 piam fecit esse sorum. Ignatius et ego illos dicat. huc veniendos. Q
 fecit ipa fecit esse pacificos piamie sue more dimidians. ut
 tiam amicitias eligeret. qm in toto orbe piamle michi haret. Neq em
 nona est ista dilectio. Nam p decessorum vromm. fiam relictis
 agnosco quanda esse consuetudinis legem cum illo impio. piam
 amalos amicitia huisse. Que tm tertior. qm de ipior. Qm
 facile imitari no pot. quod p longa tempa seclis custoditur. Ensci
 pte itaq affectuosius metibus. et nostra piamordia et domie piam
 nostre. em piamlar. piamet fiam indico. Nam p me piamle diligit
 regem quodam nio parit efficit. Sed qm nos amplius loqui desi
 dia nomtatis exponit. et latoris sermo narrat piamma no par
 Ideo tant mias piam dignum est salutatis honore completo. Hazm
 portuobis legat mias aqua pietate me delegamms intimada. Qa
 nemo vilius tractat qm qm nostre miametudini committe piam vota
 Deliberat. **Senatui vrbis rome Regina**

Post fleble filii nro duc recordationis occasum vinit am piamma **3m**
 piam. gualitac affecto. ut no meores piam causas. sed regna piam
 cogitaret augmenta. Quesimms regales mias. quo solaco fulare.
 Sed auctor ille capitul et me piamlaris. qm nobis piamem piam
 tiam erat filius matris frs referant affam. Qlegimms deo ansper
 cosorte regni me felicissimu Theodahadum. ut que hactenus reipm
 molem piamia cogitatione pertulimms. Nunc utilitates om mias co
 piam exequamms. quats in tractatib. duo in piam vrom esse miam
 Astra ipa celi mutuo reguntur auxilio. ut vitau labore piamato
 miam piam lumbus admistrant. Ipi quoq homi duplices man
 piam ames. oculos gemos. omnia tribuunt. ut robustus piam
 officiu quod duoz fuerat piamate complendum. Exultate piam
 conspici. et fiam nram piameris comedate. vromibus michi respemle

Dependimus age tunc cum consilio alterius cuncta elegimus ordinare. Cum
 nobis p[ro]p[ri]um regni mores afferent quado placabiles in se esse creditur. p[ro]
 p[ro]p[ri]um sine h[uius] p[ro]p[ri]um comp[ar]atur. Dependimus itaq[ue] deo in m[un]do palatium
 m[un]do q[ui]s m[un]do claritate conspicuo. Am[er]icamalarum stirpe p[ro]p[ri]um
 regalem heat in actibus dignitate / patiens in adu[er]s[us] moderatus in p[ro]
 p[ro]p[ri]um Et quod difficilissim[us] p[ro]p[ri]um genus est olim rector in accessu h[uius]
 bonis Dependibilis eruditio h[uius] que nam laudabiles ex tunc tradat
 ornatam. Ibi prudens invenit. Unde sapiens fiat ibi bellator re
 perit. Unde v[er]itate anni roboretur. Unde princeps accipit quicquid
 p[ro]p[ri]um p[ro]p[ri]um equalitate componat. Nec in aliqua in m[un]do pot[est] esse fortuna
 q[ui]s h[uius]m[od]i rati[on]e angat gl[ori]a notitia. Accipite quod manus gualit[er]
 vota meruerunt princeps n[ost]r[us] etiam ecclesiis h[uius] est eruditus aliquib[us]
 semp[er] omine f[aci]o monemus. v[er]o indicat[ur] recte boni sapore / divina
 venerari. futura cogitare indicia. Necess[e] est em[en]t[er] ut sequatur in se
 vestigi[um]. q[ui]s de qua sua causam se credit dictu[m] esse. Videamus
 quia sua l[ib]e[ri] acciens ingenu[us] semp[er] immitit[ur] efficere p[ro]p[ri]um. Reman[et]
 ad illam p[ro]p[ri]um t[em]p[or]e largissimam frugalitatem / que totam p[ro]p[ri]um
 bonis abundantia communis copiam / ut considerato em[en]t[er] antiquo studio
 m[un]do nomi[n]e h[uius]m[od]i indicat[ur] in regno. In hospitalitate p[ro]p[ri]um. in m[un]do
 t[em]p[or]e p[ro]p[ri]um. Sic cum multa expenderet. consp[eci]t em[en]t[er] celesti remu
 natione crescebat. Talem vniuersitas debuit optare. qualem nos p[ro]
 bannu[m] elegisse. q[ui]s rati[on]ab[ile] disponens p[ro]p[ri]a non appetat aliena. Tol
 litur em[en]t[er] m[un]do p[ro]p[ri]um excedendi / ignotens assuenerat p[ro]p[ri]a mo
 derari. Laudata est minime sua / que rerum p[ro]p[ri]um modum. Ama m[un]do
 m[un]do n[on] placet etiam quod bonu[m] p[ro]p[ri]um. Bandete m[un]do p[ro]p[ri]um con
 scripti / et p[ro]p[ri]um gratie p[ro] nobis vota persoluite. C[um]do t[em]p[or]e m[un]do
 consp[eci]t p[ro]p[ri]um / q[ui]s et de nostra equitate bona facit. et p[ro]p[ri]um
 pietate ostendit h[uius]m[od]i em[en]t[er] et maiore p[ro]p[ri]um comonet v[er]itas et ammi
 culus efficat[ur] ex tunc t[em]p[or]e codicibus. — 2

un

Senatus v[er]bis tome

Omnia nobis b[en]eficia p[re]s[ent]is consp[eci]ti p[ro]p[ri]um felicit[er] inuicemus
 Domiam verum toto orbe gl[ori]am. Consorte me regni in la
 ga pietate fecisse / ut nec illi d[ess]et fidele solacium / et nobis ha
 bitum congrue p[ro]p[ri]um imperium. Inspiciatur gratissime / quod
 gualitate constat optasse. Dependunt m[un]do me metu nota m[un]do
 De nec p[ro]p[ri]um p[ro]p[ri]um m[un]do me vniuersitas cognoscat orri. p[ro]p[ri]um
 em[en]t[er] me m[un]do p[ro]p[ri]um quod palam n[on] poteratis assu[m]e. Den
 t[em]p[or]e vobis d[ess]et h[uius]m[od]i datur intelligi / ut illud m[un]do se p[ro]p[ri]um
 d[ess]et enu[m]erare / quod mens animu[m] n[on] audebat appet[ere] hoc nobis
 est potius nomi[n]e q[ui]s nobis incognitum. Magna ergo gratia com
 pletum d[ess]et accipi / quod velocius q[ui]s oportebat indicat[ur] optare.
 Sed siquid de nobis m[un]do / cum in p[ro]p[ri]um apud nos vale m[un]do
 gram cōsidamus. Domine et sororis m[un]do gl[ori]as laudes ingit p[ro]p[ri]um

Secunda.

que magnitudinem imperii sui inuoluit participare roborare. Et
 quod admodum in duobus huius unus est aspectus, et concordem
 sensum nemo credit segregatum. Sic sunt enim similes quos et gra-
 uis et patientia conciliat. Admirationem sibi hoc fortiter estimant
 impares mores. Difficile est aliter eos unum qui sibi prout bonarum
 cogitationum similitudinem committere. Consilium quippe imitari
 delectatur inprimis. Sapientiam ille uero quod in alio penes quon-
 dam scientie magnitudinem. Sed in ista summa mundi, que nobis tam
 regia maiestate summa tribuerunt illud amplius permulcet.
 animi enim. Nos nos sapientissima domina continua magne di-
 ceptationis. cuius prout id in istam prout, ut prout ad eius prout
 quam peruenient. Tangas enim ne scitis inre communi nos fecit
 dicit enim prout. O animi nobilitas in glauis. en cymtas mi-
 rabilis / qui in illa loquat. no dubitavit pariter prout in ipso
 p. d. d. qui paulo plus noluit ipse quosque legibus antefere. Ex-
 plorant enim cymtas, cui erat regni traditura cymtas. Et et
 illa domina cognoscitur esse cymtas / et me prout perducit di-
 gnatur ad regnum. Quando huius muneribus / qui polnamus tante
 gratie que debemus. Et que parum filio in prout sola / me
 meo regnare de lege priata. In prout est enim omne decus regis. *de humilitate*
 In prout enim in ois flos honoris. quicquid fulgemus ab eis
 clauitate in prout / quando no solum pariter laudem cotulit
 sed ipse quosque gemis humilitate ornant. Cymtas possit in prout
 dicit quanta pietate / quanto more pondere decoratur. Diferent
 pfecto nona prout si in dicit. et moia libris prout fateret codita
 qui hinc cognoscunt attributa. in tractatibus acuta / sed ad lo-
 quendum prima modica conc. granissima. Hec est regalis prout
 dubio in prout ceteris natura sentire / et tardius in uerba p-
 rumpere. Nosit enim perinde da loqui / qui prout prout prout
 tradit ex animi. Hinc est quod eius doctrina mirabilis p multi-
 plices linguas mas magna uobate diffunditur. Cymtas in ge-
 mud ita patrum repitur ad prout / ut no prout esse tene-
 mu. In libris regum regina anstri uenisse legit ad d. d.
 dam sapientiam. Salomonis hinc principes ad ueniant / quod prout
 admiratione cognoscant / panis uobis sensus claudatur in prout
 et prima felicitate componit / quod ab aliis / nec prout longa de-
 beratione formatur. Beata respublica que tante domus gub-
 natione gloriatur in prout / ut in prout in prout seruiret. Ad-
 ditum est tam in prout. ne ois in prout / et reuerentia principalis

Hoc em obsequio dignissime domine. Nam cum tante pruden-
cie parco cunctis pueris obsecrando. In tali pueri monitione
regni pondere gravamur. Pueri si quid sit pro nominis cognomine
fiat nobis eius instructione clarissimum ad bonum publicum ma-
tem non potest confiteri. Agnoscite principes nri sapientissime et
domine. Quod in nobis plus potuit placere. Nam cum aut meo
gaudio melius sentimus aut eius imitatione proficimus. Omne
nre felices. In mente deo auxiliante concordet. et emulamus gratia
qui regiam cognoscit tenere concordiam et

can. Theodosio homini pro rex

Potestatis nre censuram verum volumus esse modestiam.
ut quoniam divina beneficia precepimus tantum equabilia pla-
ceremus. In nata pueri studia ante oculos probant. Exempla
Cum pueri quales domini preceptos primo deo auxiliante in-
torum. Et id pueri missione precepimus. ut quoniam ad domum no-
stram noscitur pertinere. et ante tue prebatur esse commissus. ut
pueri pueris inoleat. Quia plus dicendum est ille meus qui
legibus potest esse iniquus. Angere famam nram per patientiam
nam. Si quis hinc cum alio forte negotio ad comitia nra de-
scendit. foras nos teneatur non iniqua precepta. Domestici
inchoare volumus. Disiplina ut reliquos puerat erare. quod
nre cognoscimus. licet excedendi licentiam non prebe. In nram
cum dignitate oportet. et si districta ante mpa defendimus. Nunc
ergo clementer omnia mitigamus. quia domum exceptam non habet
princeps. Sed quicquid domus auxilio regum non precepsit.
Estote ergo ceteri eos qui nri nro ante facere precepti omni pollicemur.
Nullum contra legem aliquid permittat. excedere laus ad me vult
potius perveniat. qui a qua querela precepsit. quia bona custodia
tunc vere impat. cum generaliter preceptum festinat et

can. Patricio viro questori

Necessarium prebatur rei esse publice personas dignitatibus
aptas eligere. cum iusticia committitur malis moribus non
gravaretur. Alioquin inefficax est ab homine exigere. quod ag-
nitur non hinc. contra confidenter quoniam. quod in esse sentitur.
Et id pueri nobis placuit tales mores inspicere. pueri quibus populus
quolibet optima displicere. Ornamentum enim bonorum omni est iusticia
benignitas. que non est sola. sed de virtutibus sola cognoscitur
esse generata. Ordinem serva nostre iudicii. ut pueri hinc prima

Secundus

quoniam ita te custodire iustitiam per omnibus sentiamus Secunda
nobis cura fuit eloquentie tue fluentia perquirere quilibet singulariter
diligamus moribus cum iuste postponimus In illis enim vita cognos-
citur hinc tantum lingua laudatur sed iuste valde decorum quod
vtrumque hinc nostris sociatum Equale enim splendens actum me-
toli et dictiones eloquii ut iuste possit intelligi per te voluntas
principalis expedi Nam me cetum oratoriam sic diligimus ut ea
ornamentum omni laudem esse ^{facimus} ~~laudem~~ Et quod in qualibet disci-
plina conspiciat ab ista sub decore profertur Recipiat quibus ma-
gna plura quod per se sentire si laudabile non possit extollere
Naturalis est memore sed fatum est decere astruere Quale enim
est cunctis deperantibus loqui et res communes ita discrete dicere
quasque etiam peritentes se mirantur audisse In hac te cognos-
cimus arte peralidum ut et placere possis praeiudicet et suggestio
nibus tuis ne scias maligna miscere Atque ideo quoniam tibi
faste per etiam decimam indicem propterea similitate concedimus
ut facias qualitates notum iudicem sequendo iudicium Totum
te legibus totum responsis trade prudentem Sic nobis optime
familiares si peritorem sermas constituit Considera in vobis tuis
laudem positam principalem forma nostra est quod loquens conspiciat
me dubitationem quod sentit Intellige quoniam sit quod ate exhibeat
cui optimo nostra committat hec subiectos nostros amplectitur
hec per gentes exteras pernegat per hanc ubi non indem-
agnoscamus Decreta nostra tradunt civitatibus promittens quod sermo
nec indicare De nobis etiam prout qui nostris missionibus obsequium
Simus go studio constat esse servandum quod de nobis per ferre
iudicium **De Senatu urbis Rome**

Post primordia me impii vobis felicitati initiata coniugia nobis
contingit propter conscripti causa sermonis et iudicio nos co-
gnoscatur elegisse cum quod nos lingua possit ornare Cunctos
enim eloquens reipublice deus est qui et nota nostra optime
indicatur edicere et antiquorum iura firmo consilio custodire h
enim est patrum prout iam notabilis honoratus Nam perpetua
fruitur laude cui est honor in nomine cum affluente famu-
liam studia romana gemerunt ostentans multo de loci

Dignitate preciam Nam qui illic potuit inibi meruit ubique lau-
 dare Ibi de secutus sermo latinus est ubi dissonantur vba toto mo-
 dū Lucencia Alie regiones dñe vna balsama et oleria thura
 transmittant Roma tradit eloquium quo namq me sit audiri
 Et bonis artibus eruditus mox est forensis aptatus exultans
 vtoratores quos longa meditatione preceperat simili declama-
 tione monstraret Notum est et quia cum collegis suis moderato-
 re contendit Certaminibus eius modestia semper affuit distendi tal-
 re raptata pndit laudabilis inuenta Non quod plebs fami-
 nocit inuicis qui sit perorant canas sub tranquillitate ut
 mores ppos asseret Contendisse signis no ligasse raptus est
 Alienam em causam faciebat nam glam Nam sic cognitus
 est vincte ut pbarer conuictum am no lesisse Talem utaq me
 no deunt dñis instiam no potere sed docere quia iudicaria
 vntus est lingue bonis abudare et mentis promptam in studio
 Cognoscere ptes conscripti q fieri velim q in iudicijs pmi
 mores eligimq in ea magnis dignitate que mira consuevit
 edicere Non em ipibus mris pte regia est armata questure
 sed de legibus pbatut esse composita Velle em nostrum antiqui
 principum voluntas quos imitatu desideramus imitari qntu illi
 pnt instiam cōpnti Illa em est reuerenda pōm auitas que
 arcto tramite no declinat Sequendi em iustitiam relinquit
 posis qm instiam pms mismit constitut Et io ptes conscripti
 per decemam iudicem illustri patricio questure contulimq digni-
 tatem Ut qui est clarus nomine magnificus etiam sit honore so-
 nete in eum nra iudicia Ut quod nos pstitimq nobis placitū
 nichilomin9 sentiatut re

Augusta regina re

8 Ita nos gratia nostre putat oblectat ut q qm ad decora nrm
 pot pficere libent annis velimq pibus postulare Quia etia
 nobis dñia tribuerunt ut et nos ems affluent munib abm-
 detis et aspruitibus benigno animo que pnt nccia concedatis
 et io mansuetudinem vestram reuēnt salutaris harum porti-
 torem illum ad excellentie vestre bñficia destinamus ut maximo
 ra uel alia nccia que quonda catalogum comparere feramq
 p pntū portitorē ad nos premre domo sancte mbeat Ut cog-
 ramus nos apietate nostra reuā diligi quoz facit vota com-
 plexioem em gratia est noster ornatu Cnado nos pstitisse

Decimus

cognoscit / quod nostris laudibus applicat. Deceat enim ut orbis iste roma-
nis humanis mo respiciat. quem amor me seruitat illustrat

Augusto rex

Equum est sapientissime impator. ut illa nobis libenti animo faciat
impedi. Ad que si essemus deides amia potius clemencia debem
hortari. Quobis enim gratum esse no dubium est. quicquid p nos ad italie
decorum contigit expediri. Ama laudibus vris nre pro fuit. quando inde
cessare. quod ad resce recipite pot glam pertine. Rnappit exhibentes
principatu mo reuerentissimu salutaris affectum / hanc portitocem ad
illa duximus exhibenda ad que quodam calogemita fuerat desinatus
ut et p pona rebns humanis subtratta est / bn finia tamē tua vna ad
nos deo iuvante perveniant / ne cassetur deiderm qd commemant e de
nostra pmpione scruum re

Theodore Auguste regina

Quoniam proci nri sit illa quere que p lant ad glam principis pincere
augeri. Concordia no est sola pncind. qrimo illi se melius respiciunt
qui animi caritate se coniungunt. Atq id reddens anguste reuerentie sa-
lutaris affectum spero ut redemptibz legat nris / quos ad clemetissi-
mu et gloriofissimu principem desinamus. De vna nos faciat sospi-
tate gaudere. Ama pspira vna ita nob grata nidentur ut ppria et
nre est sospitate deiderant pspere. qm nos ingit constat optare

Maximus Domestico iure

Gloria est bonoz principum ingenuas honoibz clauicare ppoas
Pmi quicquid a subiectis pficitur regnatim laudibus applicatur
Quanto nob pstantius est nobilissime familie reddere. quod cum co-
gnoscimz etiam nascendi sorte meruisse. Sic em insticiam sequimur
Si homo heridibz parvum pnia no negemus. Deceat eos etia porci
nos vincere. qm ad nra meruerunt tempa peruenire. Amicos qm
principibus pares etas ppta pgerunt quoz nomis dignitas ad te sa-
gromis fonte pducta rutilant. hilior collectis mrebz instantia as-
go relinqueret in postis m9 honoibz / quos tandem constat fuisse p-
cipuos. Atq pareretur seclā pbi talis potuisset latere familia. Atq
vtiam nobis marios uel corninos amosor mita seruasset vix facia-
retur principis votum. Si nos contingeret personas illas talind talind
possidere mtoze. Cneadmodum nre pfecto negligamus inueta. qm
deideramus hre ptiā. Atq id quod felicit e dcm sit pmiteriatq. q
et Domesticus nominatur. ab mditione qta decima e conferimz digni-
tatem. Suprus es omnibus titulis / qm ad ems ptinent actom. Hic
honor qmms tanta / et si tali tms natalibus nideatur mfiar / mitf
tamē fastibus tms nideatur esse felior. Tms tempe meruisti co-
ingere. regie stirpis accipere / quam in tms iuribus nec pmpfisses

optare Age nunc ut sicut est notum ita nobis reddatur acceptum
 pcedra quid merueris hinc dignum te nostra affinitate tractatis Nam qui
 familie regnant admittitur in laudem gremio collocatur Nunc maior
 opera mansuetudini datur Nunc omnibus communis benigna pbeatur
 Et tales probetur quem nulla possit pspicitas immitare humilis
 aggredere q de modestia laus pmitur de elatione odium concitat pnectis
 quid proxima est moubitur inuidia sed tollerancia melius vincit
 que contentio semp augeatur Supra cetis enim vtutes amitam
 pntibus ama paciam erectus ex nobis pntendo potius qm vndicam
 do laudabilis Nam vnde benigna Dilige Tunc ne maior videatur esse
 felicitas moribus tuis Sed qui mo ingereis grm pxima gl'is act
 nibus conp'bis laudati sunt quid hactenus parentes tui sed me
 sunt conuicione gratissima Decorati Nobilitas tua no est vltra quo
 crescat Antequam p'omiale egeris p'po m'monio digniss' e'charis

Senatui vrbis romae

12 **R**equis nos p'ces conscripti in honoribus Audis h'misse estmet no
 Quod post magna conp'lato moia mag' postoribus conferam
 Quinimo p'cedunt nobis mita candidatiq' Ve iam maturus nulla m
 deretur p'mere qui p'meris emita cognoscatur accepisse Anari q'pe
 principes erat in vno honore spacia vite tam magna concludit Et
 id mag' nichil p'stare ei qui p'ins cognoscatur p'ma meruisse An
 potius omnia p'miscue concedamus Nulla dignitas minor est t'm
 bene g'itur quado p'cedentiam p'cedimq' actio videtur accipere de clari
 tate persone Hec aut tunc p'me gradibus distincta cum d'mps p'm
 attributa Nam honorem p'm semp equa retinet quicquid p'ce gesserit
 conp'latus Sic mox p'cedim' vocabula maior animis ab sorbet Et
 p'ins p'cedim' fluenta t'm'no v' exapiat tamē appo nōmē nō deri
 net Et ideo q' felicit' d'm p'it p'cedim' mo atq' magnifico patris
 maximo p'meriatq' qui et domesticus nominatur A quarta decima m
 cone gerendam p'cedim' dignitate ut mediocritas horis mto crescit
 p'cedim' Neq' em phas est h'mile dici quod g'it amicioz familia
 toto orbe p'dicata que v' d' nobilis qn ab ea actōis probitas nō
 recedit Sed h'm' bonis addim' p'ces conscripti ut n're affinitati p'ce
 celpse clare familie n're grā m'fcat'ur Quam hanc glām nō p'bi
 tantu pot' v'mis affinit' qm nos p'cedim' romano nomī cōtūp't
 reddite affem' n're p'cedim' caritate plus ē amandus a domo
 qui parent' nōmē dignat' est p'stare p'cedim' Sed equū est p'ces co
 scripti ut carus existat per quem nobis tam felicitia contigerunt Quē
 tate g'ualit' et has m'prias leticia p'fusa celebrate Vnde p'cedit nom
 omī nota d'nt esse m'itōz Nec p'ces ante exigere potuit quod
 meus am' q' spontanea delibatione co'cepit Ut nū ordinis v'ios pare
 tes vere appellare possim' qm nobis affinitatis claritate ingend'
 p'me re **Amule Senatui vrbis romae**

Secundus

Post quoniam venerabiles viros episcopos agnita legatione rennissimam nec petitionibus
 nostris quoniam nunc esset quidam zephelias noster amicus obmasset venientes
 ad nos aliqui retulerunt civitate romana ad hunc mox sollicitudine la-
 borare, et id agere, ut nisi vix mansuetudinis melius esset remedium nulla
 ubi potius ex dubiis suspitionibus excitaret. Unde estimare tunc debeat
 populi nominis et immensis leuitas imputari. Nisi modo ordini agno
 debuerant civitate componi. Par vram siquid sapiam ammoneri
 promittas oportuit omnes, ut talia probarentur assumere, que principis
 promissa indenter ornare. Verum que civitas non fiat exensibilis, si
 roma dereliquerit. Res minor ad potius tueretur exemplum, et alieni fidem
 invidia sustinet, qui prestat prestat exemplum. Sed gratia civitati
 refertur, que dona nostra nunc potius ordiant excessibus. Ecce primo
 culpas agnoscimus, quoniam devotio a quas secliamus. Nil debemus et
 solimus, an beneficii sumus, ut pro ea gratissimos memore possimus. Et hic
 in hac parte nostre modestie gratias asseratur. Volimus tunc nos
 in prestatu nisi ut et devotio romane benignitas possit ostendi. plerumque
 enim nostra opinione pastum, quoniam si de nostra semper tranquillitate laudare
 nunc ammonete supplicantes a bordine nostro semper exens. Non deet
 senatum corrigi, qui de alios prima exhortatione moderari. Nam
 ex quibus habemus gemi mores si parentes publicos mores cogit
 invenire. Sufficit hec nobilibus, sufficit ista venerationis ut ad studium
 perfecte devotio incitemus quos paululum de prima supplicante cul-
 pammus. Vos enim quos ad patriam nostram expectamus, non vexationis
 iniuria, sed utilitate nunc causa profunda cogitatione notamus. Et id
 magis debemus efficere, quod nobis cognovimus expedire. Terte enim
 est nunc princeps hoc a nobis precipue utilitate noluisse si quod
 pennis solebat optari. Sed ne ipsa remedia in aliqua parte indenter
 austeram tunc res poposcat aliquos ad nos precipue evocari, ut nec ro-
 ma pennis civibus enadetur, et nostra consilia nunc prudentibus admittit.
 Reddite ergo in personam devotio, ut sollicitudines nunc quas p-
 gnalitate sustineo nostro potius ad invicem ingenio. Roma hoc nobis
 semper ingenuum fuit principibus nunc votum punitat offerre, nec pa-
 rem civitate evocis sed amoris potius domant. Reliqua per hanc
 portatore illum vba dicenda committimus. Et si pennis cogitationibus
 ambiguis nunc ammonitionibus credere debeat. et

Senatus urbis rome populo

Et nobis sit insitum domos nros prima mente diligere et obsequium
 ad agere, ut regnantes ann possit hunc placabile, hoc in maiore
 nostrorum semper pennis fuit, ut tamquam membra capiti. Ita pennis principibus

inducitur ad imaginem. Nam enim virtutis memini reddat qui maximo labore
 defenditur. Cumque per dies singulos milibus custoditur, nisi ne illos diligit
 propria anima per quos hinc probatur omnia. Absit enim atempus, nisi ne
 in nobis aliquid tale repiamus, quod minus indignationibus esse possit. Id
 nemini fides nostra, quae nos hactenus asseruit modo potius emendat optat
 dat. Non varium, non dolo sumus, non seditionibus, plerumque populum deest romanum
 mali mores vero non minus probantur aduersus. Sed hoc mirabile est, quod quia
 intate nostram cognuit admonere quoniam constat semper sponte sapienter. Nulla
 nos incepte suspiciones, nulla timoris umbra trepat hinc principem.
 qui pietate studio optat in omnibus nobis inuenire quod diligit hospitibus
 nostris de non defensoribus obmetis. Immitare non excludere debemus
 auxilium. Sed sensus iste ne fortassis eorum est, qui minus probantur
 intelligere quae qualiter potant expedire ad vnum potius reddite consilium
 Ann quid vos nonne gentes facies ulla determit. Cur expamst quos
 parentes hactenus nominastis. Quoniam relictis familiaribus ad nos venire pro-
 rabant. De vna erant potius seruitute solliciti, quoniam rogo tunc ab illo.
 vicissitudo recepta est. Cum salutis prima debebantur. Illud enim quod
 vos attinet scire debemus, quia sic noctu quod necessarium optamus, ut quod
 parentum more constat temporibus emittimus, pro nobis potius diuinitus
 angelus augeat. Vbi enim fama regnantur erit, si nos quod absit
 ciuimus in minimi. Nolite talia cogitare, qualia uas uidetur minime as-
 sumere. Quomodo magis si quis aliqua iniquitate depressus est spem de bono
 constantia non amittat. Quando probenare cupimus, quos mittere plures mo-
 ribus inuenimus. Aliqua etiam nobis per illud dicenda commissa est
 nostrum ita nos animus in omni tempe propius sentientes magnis
 potuit oportet obsequiis et oratione summa deuoti esse debeatis.

Austiano imperatori 22

14 **C**onstat deperam me uoluntate expleti quoniam ad pietatis nostrae
 solutiferos apices contigit destinari. Quia semper felici gaudio reple-
 qui nobis nostra mente colloquitur. Et id saluans clementiam nostram hominibus
 facientia compuncti hanc portione per negotio. Hancemast ecclesie remouit
 gratissima nobis petitione commendando. Quando tunc offertur causa
 prostandi, ubi nunc uidetur acquiri, quoniam nos facit semper exoptant, qui
 reuerentiam nostram florere deperant. Non est dubium meliora recipere quos
 contingit iusta pro stare 22 **Senatui urbis Rome**

16 **I**mpetiosa nimis res est pietas concepta pietas nostra quando pro uolun-
 tate timeamus, qui alienis conditionibus non tenemur. Nam cum
 deo prostante possumus omnia sola nobis licet credimus laudanda. Cogno-
 scitis prudentes nostri uerba quae loquimur, uel nunc clementiam quoniam nobis ante
 promittebamus agnoscat. Nec sollicitos patrum quibus infestis esse pro-
 tabamur. Sic est apertissime gravis uincenda suspicio. Sic enare debemus.

Decimus

qui noxius esse non uoluit postulata quidam facere nobis a billo atque
illo p[ro]fari nostra decreuit auctoritas. quod bene impetratio non est difficilis
per suum. Quia sic nobis permittitur deum. Et michi modo
posito addere uidetur. Italia quidam qualia permittuntur ex animis actum
Quia deo deus ista non homini. Nam qui per lectos sacras au-
tuma regna cucurrimus quid aliud optare possumus nisi quod diuinitati
in animis placuisse sentimus. Ipse enim est remunerator bonorum omnium deus
Nam quicquid in subiectos pietatis effugimus illum nobis repperire
pne dubio indicamus. Quia post talia redditur clementiae nostrae potius quam
offeratur affecturus. **De populo romano** **Rex**

Cognoscite quicquid qualis nos princeps in dilexit firmitate, **11**
ut temptata asperis rebus non nos paratur esse sollicitos, nec
uolimus amplius uota uia differre quos semper optamus prima
republice celebritate letare. Vnde enim permittitur noster ornatus est. Et
hoc uel mutant accipimus cum gaudia nos hinc sentimus. Quia
fieri periculis non sinit per illum atque illum uobis p[ro]stare sacra
tenemus. Et regis in animam non habet incognitum. Nec licet fide
suspicionibus erit. Dni manifeste teneatur quod credit. In p[ro]
tipe estimare quid nobis benignitas nideatur impedi. Quia ille
iurare. qui non potest cogi. Sed enim p[ro] medio nos datos esse cunctis
non despicimus sanare subiectos. Et id licet culmi nostro nideatur
incongruum libere acquiemus facere. quod qualitate p[ro]bamus optas-
se. Intelligite quoniam nobis imponere non nideatur affinis fide
nobis asstringimur. qui non solo u[er]bo p[ro]missa seruare sacris letoribus
monemur. Ostendite mihi deorum n[ost]rum Imperie maiestati ingre-
supplicare. Et t[ri]gula tempora que nos hinc imp[er]is celesti munere
colledantur. **De**

Augustus **Senatui** **urbis** **romae**

Remedium quod p[ro] nobis p[ro]p[ri]e conscripta pia mente tractamus **18**
non p[ro]mi q[ui] nobis fieri acerba supplicatione contrarium. Quia le-
ponis instar est occulte conspungere et aliud uelle inuolare. Cogno-
scite itaque animal n[ost]ra de p[ro]mate potius p[ro]salute n[ost]ra. Et qui
nos temptantur appetere d[omi]no auxilio manus eis gottore debeat
obmare. Nam si imp[er]ia gregis strenus pastor ex t[er]ra excludit. Si
paterfamilias diligens dispendibus locum p[ro]p[ri]etatis intercipit
quia nos comenit cautela romani defendere. quoniam constat in
mundo simile nichil h[ab]ere. Quia non habentur in casibus quia.

Deum

beatissimi papam multis tunc uel amplissimum senatum meum prece-
 cononitos. Et vir eloquentissimus petrus legatus serenitatis nostre
 et doctus sumus / et consue clauitate propriis sine aliqua dilacione co-
 petencia nostra recipet / ne contra voluntatem nostram moras inco-
 gnas sustineret. Quia totum illud desideramus efficere quod mo-
 nequeat indico displice / quod et pietate nostram hoc studere co-
 gnominis / quod nobis per omnia p[ro]desse sentimus. Et in me[re] vene-
 rabilem illum legatum nostrum aduigendum esse credimus. Et no-
 per occasionem legationis me[re] / sed propria potius designatione nostra
 possitis nota cognoscere. *20*
Inter alias pietatis nostre gratia qua desiderata semper sumitur acti-
 pi. Et colloquia oris nostri muneribus omnibus temporibus reuerentis
 summa gratulatione promereri. Omnia michi votum sereno animo
 promittens. Quando quicquid optare potui in tam benigna locutione
 insuper. Hortamini enim ut quicquid expectand[um] triumphali principe
 domo ingali nostro nro credimus. aut me[re] sensibus ingeramus.
 Quis iam dubitet ad effectum pervenire / quod talis pietas dignabitur
 allegare. Quicquid de causis nostram comitate p[ro]missum
 sed me[re] amplius. De terra p[ro]missione letamur. Non enim potuit
 nota nostra differre quod inest que metur audiri. Nunc imple
 promissa. ne rem tene[re] faciat. / an spem clarissimam contulisti.
 Adiectum est etiam gaudium meo quod talem munus nostrum serenitatis
 designant. qualem et tanta gloria debuit mitte. et nostra deest ob-
 sequia retinere. Subind[em] enim no[n] est illum mores dare tui obser-
 natur assidue. Summi constat deferari animus bonis p[re]ceptis
 institutum. Nunc est quod nostra reuerentia commenti. Augemus ordinem
 / ne p[ro]p[ter] beatissimi papae p[ro]p[ter] senatus amplissimus sine aliqua
 dilacione respondeat. Quod ab eis expectandum esse monitis
 gloria nostra magis reuerenda putetur. Et in studium dilacionis opponitur
 sed potius decelitate facti vota gratia possit augeri. Nam de illa p[ro]-
 pona de qua ad nos aliquid u[er]bo titulante puenit. Hoc ordinatum
 esse cognoscite quod nostris credimus animis committere. Desiderium
 enim meum tunc est ne me[n]emete gratia no[n] in q[uo] in regno nostro q[ui]
 in meo inuocat. impio significamus itaq[ue] p[ro]p[ter]dictu[m] an nos ave-
 nerabili n[ost]ro papa egredi fecisse / antequam noster legatus hazard
 portaret de obe roma potuisset exire ne aliquid accederet quod
 nostris annis obuiaret. *Carap[ro]p[ter] salutem veneracionem*

Theodore auguste Vdolma regina

Thcodore auguste rodalma regina

Retinetis sapientissima principum, et legatos vros et p vrum
 disertissimorum petrum quem imper ad nos mra pietas
 destinavit. quo studio concordiam angustie serenitatis optemus
 et mne iterum per illum virum sanctissimum eadem esse credi-
 dimus repetenda. Ut nova atqz affectuosa indicetis que frequen-
 ter petita cognoscatis pacem siquid no omni pmitate petimus qui
 causas certamus no hemus. Talis ergo ad nos veniat sic ad
 composita, sic decora int am tantis votis quesisse multo nideam
 Absit aut ne quod nobis committitur nos deat ingruare sed
 p nobis potius tractare quod convenit. Trahitur em ad henuola
 cui causa creditur rationabili ordinanda, nec pot utilitate piam
 ante fere. cui magis decorum est credenti p futura prestare. Consi-
 derate et principes docti et ab ami nostri historiata momenta
 recollite quoniam decessoribus nostri sudicemus de no mre relinquere

Deum

ut eis parentum more federa prouenerent. *Eximie quia gra deit ob-*
lata suscipi que consueuerat postulari. Hec no arrogare laqum qui
mitatem facemur. Glorie me potius pfiat quod demonstrare contedi-
mus qn me illi gram mram vltio querunt. qm pms parentibz melio-
res se esse cognoscunt. afforiet corum amicitia gratia nostris am-
nis quos prius p q nobis largitatz studio ingebat ne bona tantum
illoz tempoz fuisse credant. que nos ideo salutacionis honorificia
plocia illud virum venerabilez sacerdotio clarum doctue laude cosp-
cim legationis me ad pietate mram fecim9 uota deferre. Confidim9
em m vltute. Ma q et pms mitis nobis a bnde placeat, et dxi-
deria p be peticionibz obtineat. spantes ut emm cum affectu rerum
releziis reape deamur. Sed quia epalaris series contine no potat
remisa aqna sacris pensis vbo impnada comism9 ne fastidm
nobis facit lecto proluxa cartharum. 22

Theodore Auguste rodolma regina

23

Inspicentes legatum mram virum eloquentissimū petrum et qd
 est pms dignitatibz honorabilis mris obsequiis inherentes
 Optata nobis auguste gre monimenta fulserunt ut per eum dxi-
 nemus acceptum nobis esse quod in hac republica constat euemisse
 Ostendit nos dilige qntqmd ad mstiam cognoscit pertine qndo
 per dnam puidetiam omi suspitione deterfa. Dependerabilis pol vna-
 nimitas permanet. Et ideo illum virum venerabilez vris conspectibz
 vere dignissimū legatum mram ad vos spā credidim9 esse. Sigend9
 ut nobiscū ammentibus votis semissimū mgalis nri pacis gra poli-
 detur. Inatim9 gualitas emdent agnoscat mico nemisse nos ad sum-
 tatē federis p tale vincū caitatz. Et quia semel bene mita mlla
 deit contraria octone pspendi. Si quid est quod difficultate smi
 nos no oportet imponi sapie me moderacione mitigetur ut affm
 que ita regim mram hre cepim9 ingubis studis angeat. Enayp
 erigite me sapie fmitate. Et hanc nobis palmam concordie spāue
 ueudicate. Et p clemētissimū impatores fama m plns dicitur
 melita. Ita in pacis studio opinio mra amtorz admiratione laudet
 famuliat vos et frequēt mdeat harum portator. quem dixerit de
 effm possit celeim pmerere. qm ad psumpta gram mris est dxi-
 nare. Eximus em msta no gramia. cum tamē nichil mdeatur.
 mpa le quod ptem glam cogsm9 allegare. 22 Theodore an-

Veniente mro sapientissimū pe *guste rodolma regina*
 do ita nos amor noster seremtat explemit ut mdisse nos

Libertate

estimemus tunc colloquia benigna suscepimus. Unis enim tanta affabili-
tate suscepta non reddat venerabilis eximia. Tunc ante dignationis me
debetur officium. Et ideo per illud virum venerabilem legatum domini in
galis me ad nos spem. Ductum salutiferos apices curamque regimam.
dos. De recurrentis me serenitatis affectus et de optata incoluntate leti-
fiet, et de firmissime gratie nos faciat exultatione gaudere. Tali enim
compedio et tanquam bene disponitur ordo tranquillitatis geminata crescit
affectus. Suscipiamus ergo nunc animi bona quia hoc est ut regale prop-
rium glorie vivere amore cunctorum. Quodam nobis per harum positum
vobis pignora comissum que pro ingemita magnitudine et libentis accipere
et efficat. Deo auxiliante pstate. **Senatore populo**

24 **P**er venerabilem virum heredeam pferim angustia nobis paginam
serenitatis illuxit sermones benigne fluens. Et aperta munda pal-
tationis impactionis. Et tunc magni sit beneficium tam plane primari
memisse colloquium. Tunc reddimus quanta volens caritate nunc opta-
tantes. Et ut et sospitate nunc sapientis nos audire contingat et regni nunc
felicitas semper accipiat quia tunc notum decet nos hunc quod gloriis salute
quod nunc ingit possit extendere. Significamus etiam prius voto ad
papam verbis domine nos lras desinasse. Et nunc prius genulo lras pme
aqua dilacione respondeat. Quibus qui a nobis digne meritis celeritatem
gratia consequat. Nostri enim voti est causas emergere. In quibus
possimus nunc deprecans obedire. Quia sic nos ad reddendam dile-
com efficat. Comonemus si nobis in aliqua parte parcamus.

Augustino imperatori Theodorus Rex

26 **I**ntelligimus serenitatis vestre gratiam munitibus omnibus. Dico enim quod
illa nos hortamur facere que ad mercedem nunc possint omnino
pertinere. Tale quid uotum semper amantis est. Et causas nos in
serenitatis velis agere. Que nos domine possint comedare potentie. Et
ideo significamus glorie vestre monastium famularum dei. Quod nobis
impunitum est. Tunc quid grami sorte laborare. Et quod ager. Eius munda
mondatione pferus pferat. Initia de munda huncetatione contraxit
ad virum emunctissimum senatorem pfectum. Prius deinde nos
munda munda munda ut eius ordinatio promissa ad pferum. De quo
querela est diligens inspector accedat. Et rebus moderata m-
quisione tunc munda. Quicquid granam pfer hunc possessio rona-
bet abrogetur. Ita ut competes atque pferiens domini remanere
possit utilitas. Quia ut nobis lucrum pferissimum munda munda
quod p magnitudine nunc voluntate concedimus. Per alinde quod
causa. Unde nostra serenitas nunc comonere dignata est. Tunc munda

Senatus

ante longum tempus sub parentis nostrum regno contigit. cum inter
nobis sint negotia de qua largitate componere. Et tunc facto cum
non peniteat religione imitata earum quid rerum etiam indicium
non propinqua. Unde mandatum patris non heremus. Nam cum sim
mitas patitur. Diversas religiones esse nos unam non audemus
imponere. Metuemus enim legisse nos voluntate sacrificandi. Et deo
non minus quam cogentis imperio. Quod qui aliter facere temptant
evidenter reprobis inprimis obviavit. Arto ergo pietas ma
inuitat nos ad talia que nobis preparent divina mandata et

Senatore populo Theodorus rex

Non dare sed reddere videtur expensas quicquid tributis aliquo 27
remedio subvenire festinat. Quid enim inprimis qui petiti cosse
quod intelligitur ipse laborasse. Sed ad nostram oasem agri cultor
non pasatur ad finem formet. Deserit nisi ei cum inter fuerit
subvenit. Anappe monstruose lignis. Denotat quod venetis copia subtra
ta dicitur esse de campis. Sed inter vastatur in horreis. quia minus.
imprimis est plenissimum cellis nocuos esurie cultores. At id illis
magnitudo nostra quod dignitas ad hoc legitur instituta. Et de reposit
copiam plenam satiare posset. Lignibus quos tam indigere cognoscit
terciam partem ex horreis tuncque atque de repositis persolidum
viginti quod modios distrahunt censere. Venetis autem extra missiano atque
tudentino horreis ad defunctam piperis quantitate idem dari facite
tercia partem. Et miserata divinitas copiam largiri possit. 28
homines in se exercuisse cognoscit. Et id tales viros hinc distrahunt
adhibere ut indulgentia nostra maxime ad illos perveniat. qui pro
michi pasci minime possunt. *De Honore prefetto Rex*

Occet regiam nostram custodire quod amicitibus bene agentibus 28
fuit ordinatum. Maxime quod contra se nota est. ut nihil
incante. nihil venalitate studio fecisse videantur. Et id arcarios
protatores teritici vim et casci mactellarios. Quoniam capitulos
horrearios et tributarios et thabnarios fenerarios et cellarios. Qui
ad urbem romanam vel ad masonem pertinet venemate. Sed et eos
qui ripam titimense et placentinam. Et me per alia loca quicquid
publicos titulos ad ministrare noscuntur. quos amobis compingit ordina
tos cumque indicia sic libere amplectimur. sic servari desideramus. tam
quodis facta esse credantur. Nec si in contra illos cumque quam
pualere maliciam. qui modo indicio ad ministratos publicas susceperit
Anappe inde pignat titulos ambrosio imita semper in statu conquiscat.
Consuetudinem bene agentibus locum primum tollamus in iudicio. 29

Decimus

ipad cunctat debitoribus aliqui solunt. Ita enim omnia sunt que semel
 potuit illigare captum nesciunt in tota vita dissolvere. Infelicia signa re-
 ligant abscedens let more gentium barbararum hostium corporis occupatum
 insulenta iudicis defendit. Ne ubi sexus iste cepit succedere ad
 uersa illis iterum sanitas audeat fortassis intrare. Hoc licet omnibus
 videatur esse contrarium illis maxime qui exatatione floruerunt ar-
 morum. Ne membra illa diuissima languoris decoratione molestant
 et qui ab hoste foris prepare minime potuerunt ab interna potius con-
 uetate vincuntur. Perge igitur auctore deo gressibus ad locum
 predictum felicibus. Absit enim ut bellator in ambulet passibus alie-
 nis. Equino deo non humana pueritiae portetur. Quia forti mo-
 diane est vincere, ut nec inuentem possit imple. Quod ne id tunc exag-
 gerata narratio retulimus ut ad suum sanctorum votum nimis
 cupiditate rapiamus. Patere quod aquis illis primum potu de lictoris
 deinde temere ex libitibus peratibus ubi multo inordinabilis temeritas
 passionis fluctuat quando maxima pluma effusione mundantur exteriora
 attractatima virtute libera sunt et uelut duobus auxiliis congregantur
 in modum miseria prepare. Amientur illis concessa. Simul contra illam
 humani quid bellatur. Data sunt oportuna minima languorem et
 qui non domat inge decem non mille molit potum introitus.
 Voluptuosus illic remedium effugatur. Present optata optatum divina
 infirmum ut famam loci visum tua potius salubritate notans quod
 nobis est deperibile pernam tuam enadere. quicquid adimit corporis
 caritate. *De Honore prefato urbis.*

Relationis tenore vni compingit in via sacra qui multum perit. **30**
 quibus dicunt antiquitas elephas eos encos vni ommodis
 rima titulare. Et qui solent in carnali piba supra milles annos
 vivere occasum videtur. pima in pumilatis etis psumere. Hinc p
 mendicia ma reddi faciat. Nam longemitate vntis ferreis membris
 hanciancia solidando. Aliumque de missum subito pariete corroborat ne
 illa magnitudo mirabilis solnatur. turpiter in ruinam. Nam et vntis
 ipse capis adripis est. Cui dnm ingemis tubacombi arte hominum
 pntis arboribus ingentia membra conspuit toto pondere ppinati
 nequeunt pntis imibus pungere quos semel contigit corripisse. sed quia
 pedes eoz nullis articulis inflectuntur. sed in modum calumpniam
 rigentes atque inturbales ingit pferant. Ibi tanta mole ppinati
 sunt ut hic magis metallicos popis arde. tunc se vntis aspicias non
 monere. Iacent pntis pumiludine cadaverum mortuos pntes
 quos vntis esse non dubites. Et more cadendum fabrarum nesciunt
 locum sponte relinque quem pntis membris potuerunt occupare. ma-
 gnitudo tua illa terribilis nec formis inimitissimis par est. quando

Infans non habet nature quod ultima mōentia animalia inermis
 humano solatio congruunt cūns arte racuerunt. Belua tam p̄
 gressibus reserata nōm̄t memor esse infans. In magnū quippe
 recipit quem p̄bi p̄bvenisse cognoscit. Ad ipsius arbitriū gressus
 monet ipsius voluntate cibos capit et quod om̄is intelligentiam
 quadrupedū p̄pat nō dubitet. p̄mo aspectu adorare quē cunctarum
 intelligit esse rectore. Cū p̄ t̄m̄is apparat m̄stera permanet ne
 imponi pōt belue hoc et malis pendere. quod a se nōm̄t bonū p̄m
 capibus exhibere. Ira m̄tē manū p̄m̄stabilem tendit et magistro
 p̄futura gratanter accipit. Quia se ipsius rura om̄e posse cognoscit
 Est em̄ ita dixerim p̄dute belue nascimur per qm̄ data insensit
 et ori p̄o uocanda transmittit. Nam cum sit alatum animal. Grom
 fura cernite compositum est. Ut quod cibos ex h̄mano nō p̄nale
 corpe hoc se m̄sticio m̄detur posse satiare temptando p̄m̄ ranti
 semp̄ m̄cedit reuēns in initio captinacōis sue noxium sibi f̄
 ipse animam p̄statum p̄m̄ quia dolores capis h̄mam m̄deri d̄
 rogatus exalat. Hic d̄m̄ ad quas venit h̄m̄endas p̄ cam p̄m̄st
 d̄s in modum p̄lme iūbentem postulatus effundit. Et sic agno
 scit quod patitur ut libens faciat quod rogatur. Motu corpi
 admerp̄s postulat quod ingro p̄orrigat et m̄tritus compe d̄ia
 p̄a p̄nta alimēta. Quod si aliquid p̄bere contempnit postu
 latus vestire collectaculo patefacto tantū d̄ alimēto egeret
 ut in eis penatibz quid flum̄ m̄deatur intrare contempnit
 vindictis defetore. Nam et se p̄s sernat offesum et longo p̄
 tempe reddere d̄ agno inuariatū esse sentitur. Culi quidem
 parui grami se monentes credas ad regnum eius m̄tendisse
 conspectum. Despicit simil̄ ludentes honestum aliquid gratant
 attendit et aduēitit rē indicaret cū lēma cognoscit. Difficil̄
 Cū h̄m̄ vltibus uallibus exaratur. A qua inportanore
 nephandā passio nōm̄t accepit. que m̄tātam d̄m̄iam solūat
 ut p̄ntet esse entem. h̄c m̄lla vi t̄m̄mittit m̄llo fieri a
 t̄m̄ne penetrat. Ideo q̄ p̄rosarum reges hanc beluam ad
 bella traxerunt. que et m̄llis itibus pulsata cederet et ad
 uarios sola mole terret. p̄a. Enapp̄ h̄re corpe ul̄ formas
 gratissimū est. ut qui om̄am p̄bam nē m̄derit op̄mam
 animal tali imaginacōne cognoscant. Et ideo nō patiat̄ p̄m
 quado romane d̄m̄tat. E artificio ingem̄s ulla m̄be re
 condere quod p̄rdm̄tas m̄ndi partes cognoscatur. d̄nes na
 tura p̄trecasse. Et h̄m̄s officiorum. Rex

Secunda

Omnis omnis p[ro]nectus ad d[iv]initat[em] sit m[un]da referend[us] ne d[ic]t[ur] 31
 constat bonu[m] nisi quod ab ip[s]o bonu[m] d[iv]initat[em] esse collat[um]
 Tame[n] q[ui] maxime causa regie d[iv]initat[em] p[ro]p[ri]is e[st] applicanda
 m[un]dus C[on]tra ip[s]i m[un]dumq[ue] ordina[n]t. t[un]c suos p[ro]p[ri]os parare
 concessit Unde auctori n[ost]ro g[ra]t[is] h[um]ilima satisfactio[n]e res[er]vantes
 m[un]dumq[ue] p[ar]etes n[ost]ros g[ra]t[is] m[un]dumq[ue] p[ar]etes m[un]dumq[ue] p[ar]etes
 p[ro]p[ri]o sup[er]posito regale nob[is] contulisse p[ro]stante d[iv]initate
 ut h[um]iliter arma darent. t[un]c op[er]um bella p[ar]arant sen pepe-
 rent Non em[im] in tubis angustis sed in campis late patetib[us]
 electi me esse n[ost]ris Nec me blandientiu[m] declinata colloquia
 sed tubis concupatib[us] p[ro]p[ri]is q[ue]stis Et t[un]c fremitu concitatu[m] de
 p[ro]p[ri]o d[iv]initat[em] n[ost]re regie p[ro]p[ri]i m[un]dumq[ue] i[n]venit m[un]dumq[ue] i[n]venit
 em[im] fortes viri me bella f[er]u[n]t m[un]dumq[ue] p[ro]p[ri]i f[er]re potant n[ost]ro
 p[ro]batu[m] ut de eius fama laborat q[ui]s d[iv]initat[em] d[iv]initat[em] p[ro]p[ri]i
 Nec est em[im] t[un]c de cunctis op[er]um t[un]c q[ui]s g[ra]t[is] gens m[un]dumq[ue]
 h[um]iliter t[un]c Nam p[ro]p[ri]i auctore potant p[ro]p[ri]i p[ro]p[ri]i enotus ad ve-
 neram cum omib[us] p[ro]p[ri]i fortima Sed illa me e[st] d[iv]initat[em] esse n[ost]ro
 passi p[ro]p[ri]i q[ui] ex[er]citatu[m] regie q[ui]s m[un]dumq[ue] d[iv]initat[em] C[on]tra p[ro]p[ri]i d[iv]initat[em]
 g[ra]t[is] d[iv]initat[em] g[ra]t[is] f[er]u[n]t m[un]dumq[ue] q[ui]s me regie om[ne]s facit
 q[ui]s unanimit[er] vota i[n]venit d[iv]initat[em] m[un]dumq[ue] dampno[m] m[un]dumq[ue] d[iv]initat[em]
 d[iv]initat[em] p[ro]p[ri]i abite Nichil p[ro]p[ri]i nobis asperum formidat
 amare nonim[us] inros f[er]u[n]t q[ui]s sep[er]u[m] bella peregrin[us] d[iv]initat[em]
 q[ui]s om[ne]s v[er]o[m] m[un]dumq[ue] testis assisto Ab alio em[im] m[un]dumq[ue] n[ost]ro est
 op[er]u[m] facta m[un]dumq[ue] narra[n]t q[ui]s om[ne]s nob[is] p[ro]p[ri]i laborib[us] p[ro]p[ri]i
 agnom[us] C[on]tra g[ra]t[is] m[un]dumq[ue] m[un]dumq[ue] m[un]dumq[ue] m[un]dumq[ue] naictate f[er]u[n]t
 genda p[ro]p[ri]i ad g[ra]t[is] utilitate respiciat om[ne] q[ui]s agim[us] p[ro]p[ri]i
 necno amabim[us] hoc regim[us] p[ro]p[ri]i q[ui]s d[iv]initat[em] regim[us] m[un]dumq[ue] p[ro]p[ri]i
 p[ro]p[ri]i m[un]dumq[ue] per om[ne]a pollicemur imp[er]u[m] C[on]tra g[ra]t[is] habere
 debeat post m[un]dumq[ue] Theod[or]u[m] vir ad regni m[un]dumq[ue] p[ro]p[ri]i et
 p[ro]p[ri]i composuit Et m[un]dumq[ue] om[ne]s p[ro]p[ri]i t[un]c p[ro]p[ri]i
 m[un]dumq[ue] q[ui]s complia illius amare d[iv]initat[em] d[iv]initat[em] p[ro]p[ri]i
 ip[s]is d[iv]initat[em] t[un]c q[ui]s om[ne]s f[er]u[n]t p[ro]p[ri]i Et ideo p[ro]p[ri]i m[un]dumq[ue]
 valitate estote solidi de m[un]dumq[ue] com[un]icatione deo m[un]dumq[ue] p[ro]p[ri]i

Inhumano Imperatori amicum regis

Quia nobis sit clementissime imp[er]ator g[ra]t[is] m[un]dumq[ue] votina p[ro]p[ri]i 32
 h[um]iliter om[ne]s datur m[un]dumq[ue] ut post tot g[ra]t[is] lesio[n]es
 et tanta effusione sanguinis p[ro]p[ri]i m[un]dumq[ue] p[ro]p[ri]i

nam quere. tanquam nos nemo nostrum putet. et
 talia qualia et ipsos offendere possunt qui fecerunt insecutiones
 sine reatu odium. sine culpa dampna sine debitis. et ne perirent
 in negligi potuisset. Non in provinciis. sed in ipso reatu capite pro
 batur insecutionis esumate quos dolores absumit ut manu insecutionis
 reperire possimus. Talis res effecta est quoniam multa loquuntur que
 sic a nobis metur componi ut equitate manu qualitas deat
 admirari. Nam si videretur regis theobaldi quatuor meror diligi
 Si comedat sine memorie amala pmethe regine per oculis habet
 Eius deat filia cogitat quoniam in ipso omni more per dicit debuisse ad
 regni. Ut tunc gentes potuisset agnoscere insecutionem. Vos
 que tanto pignori reddidisse. Illud enim nos debuit perire
 quod insecutione mirabili an regni suscipia. mutem nos dicit
 mitas inas. fecit hunc noticiam. Ut amoris causam tueretur
 quibus aspectus gratia contulisset. Qualis enim reuerentia principem
 colere potui quem adhuc in illa potuimus fortuna suspexi. Sed
 potest et me omnia reintegrare que feci sunt. quando non est
 difficile illum in affectum retinere qui gratia constat deperat
 expete. Et salutates clementiam manu honorificiam competeri
 inditam. nos legatos nostros. illum atque illum de severitatis
 nostre sapientiam desinasse. ut omnia more nostro cogitaret. Quas vix
 respublice restantata concordia pserent. Et quod tempore. vix
 actus principum laudabili opinione fraudatum est. pro modo magis
 in ipso dicit angelis augeretur. Reliqua non per legatos per dicit
 severitati nostre vobis inprimanda comipimus. Ut et aqua epalalis
 breuitas persingeret. et causas nostras suggerentes plenius intima
 rent. Et **Magistro officiorum vobis rex**

73 **I**llum et illum legatos nostros ad summum principem dirigentes co
 grando sunt magnitudine nostre per eos salutiferos apices desti
 nare. ut in omni tempore nostra beneficia merentur. cum nostre deper
 taret collocutionis affectum. Et id epalares gratia nostris mitas
 exhibentes speramus. ne apud clementissimi imperatoris animo eis
 nostra prudentia suffragetur. Quia sic sunt iusta que petimus
 ut omni sapientium meam. amicum facile enim a nobis deat con
 gi deat quod non decesset admitti. Sed potest omnia gratia
 omnia placabile ordinare. Quia dulcoris potest effectus gratia post
 amaritudines expiatis. Refugere enim nos potuisset ignare.

Scdm

Ego aut qui ordinarum recipere videri qui tot nobilium corda prece
 cognovi Non me depredero apertissimi principis gratia diuide si in me
 uelut que in ista sunt cogitare Nam et si alio offitium meruit ego
 deo gratissimus huius qui odio so cum videret procedens vros ammos
 pmi sentia pma michi fideant addenda uo lepo Et id no negetur
 gra tui mella sunt pemptus impitanda Atq id sepultu sit odi
 um cum morte pstant Nam et si de nob aliquid m q forte me
 tur romana libertas cogitet que per bellor tumultu ubiq coacti
 pauca dixisse sapie me sufficit quia in alto pectore ptendit
 quod consideratum semper angetur *2^e Epis mis qmda rex 32*

Sacerdotibus etiam ignotis honorem semus / qnto magis
 illos quos amabili ueneracione cospicimus Alii em regnum
 notum et alii appellamus incogniti Dux maior semp affus
 dum gassime retinetur / qui assiduo et pami sermone comigut
 Et per harum portitores legatos nros / quos ad semissimul pmti
 pem destinamus Statuta nre pstanta debite ueneracionis obsequi
 um spontes / ut p nobis orare dignemur / et ubi opus exigit solaria
 vna repellant quia nre est ne bene illis uelut / quos nobis reli
 gione comunctos esse cognoscitis *2^e*

pscto The salomcon qmdam Rex

Illum et illum legatos nros ad semissimul principem de fauore
 duximus per quos nre fuit magnitudini vre reddere saluta
 coms affem Quando honori nro / et sapientie nre congruit
 ut vobisimmi gra pfirmamur Epamus aut ab excellencia ma
 int moram no deane psumere Quos nos sub celitate pspicitis de
 stinasse Quatm nris hnsis applicemus si eos remota tardita
 te peruenire cognoscimus *2^e*

incipit tituli libri vndecimi

Prefatio cararum pfecture

Senatui urbis rome

Senatori populi

Iohanni pape senatori ppo

Impis epis senatori populo

Ambrosio nicesaganti

Iohanni cancellario senatori ppo

Incipimur tituli

Dimissio promissorum iudicibus sena. p.^o
Edictum per promissas senatori p^{lo}
Iudicibus promissorum senatori p^{lo}
Beato nre cancellario sena. p^{lo}
Edictum de p^ons custodiendis ranema
Edictum p^ore per flamma
Iustitiano Augusto senatus vrb. rome
Pandiosio cancellario promissae lignie senator p^o
Lignibus senator p^o
Item lignibus
Promissores officii p^oruani que cta natale domi sine
Decoratulo qui egreditur
Decoratulario qui accedit
De comendans
De regendario
De strinario auctore
De cura eplazum
De strinario cure militarij
De p^ontio exceptorum
De sexto scholario
De p^orogatario
De p^ontio deputato
De p^ontio Campanie angustualm
De cura c^omentariensi officio
De p^ontio p^oglazuo qui accedit
De concedendis
Delegatores
Antimario p^og^onte d^om est
De legatario
Anatholico cancellario promissas anm sena. p^o
Lucio nre Cancellario Campanie sena. p^o
Iohani canonicato tustie senator p^o
Vitaliano nre cancellario et lucanie et b^ontom senator
p^{lo} indulgentia p^ofacio Antoris in libros ultimos

Defationis auxilium ex contrarietate nascitur. Per huncq; actum
quidam illud opilatur septori. quod potuit impendere cogitati quies
et si laudes admittit clementer tamen venturam tractata concedit. Ita
quod constat oculos hunc. nemo potest occupatos exire. Knapp ad.
inspirator amplissimus si vacuasse creditur. obprobrium est. Tunc et
secretum dicit. quod tunc tuos actumque viderat. Sed nobis aliquid
habet ad effectum. Dicitur per hoc. Iquidam et occupati fuisse credunt. et ma
le pberere nunc debuisse indicantur. Nam multo sanctorum est in
cipia tenebris oculare qui culpanda presumptuosa importunitate inligue
omni hoc michi obire potuit oculus. si viderem in pinda celitate proici
si per per de medio sumptum non ornatum venustate sermone. Si
precepto veteris non reddiderit per a personarum. Occupata autem qui rapitur
sumptu canfare. cui magis innotuit reddere rursus. et alia expedire.
sa dicitare non me adire potuit qui se in talibus periculis esse co
gnoscit facile enim absolutior esse alienis consensu per. Neque enim per
in illis valens. que in eodem posse indicant. Argutum letum in me
tunc sumdit ingenuum repetita dicit mens concipit occupata. Aliqu
actum magis deest esse compositum. Denia dicitur autem in mea ista po
testate cognoscit. Alacris mentis. Dicitur tunc innotuit applicatur
Remanet itaque ad occupandum breuitas in spata libere. quia nemo
purgat dicitur nisi qui bene creditur esse dicitur. Sed neque
fortem possit offendi. quod in ptoiano culmine constitutus sit omnimodis
a quo panta deprimamur. Accipiant in prudentissimi felices per
tunc fctm ems peripatam sum in omni causa consilium. Et cum in per
est more peritute de fecat. ista innotuit eximia. viderem peritute.
distinatus. Gemis innotuit altitator namque innotuit eloquens. q
nititates per cas elegant implendo. Ad sanorables opibus pro po
tunc labore per innotuit. Aliqu tunc canfare molibus oneratus. Ant
impar esse potuit. aut forte arrogans innotuit. Sed melius per eis
fatigatore recreatus. sic regalibus ems affini. ut non potuisse in ardore
rebus deficiens appat. Quos itaque libellos dicitur more deper
tunc actione peruegi. Ut qui decem libris ore regio sum locutus
ex pta persona non habet innotuit. Tunc nimis ab innotuit in
adepta dignitate tunc. qui per ante indebam. pntia dixisse. Et
post qui dodeca libris opusculum innotuit deperato sine corlucam
de ame pnta vel deperato ems ammi me deperato coegerunt ut p
quam multa diximus deperato quos dicit innotuit. Modo partite di
perim fanete potuit innotuit. Nam si innotuit meor eloquie innotuit
deperandus sum potuit exofficissimus labore. qui tunc reipn
necessitatibus occupatus. sic vacare potuit sub vrentibus curis si me.

glare contigisset. Similibus tullianis. Nam ipse quoque fons eloquentie di-
 dicitur petitiu fertur se exinasse. quod pridie non legisset. Quid iam aliud
 esse potest si tanta lane facundie auctorum nra est. hinc ita postulare. Epe-
 sit effectus ingenium nra nra lecton repetitur. Cito expendunt. Horum que
 appona non fuerint adiectione fultura. Thannus ipse qui facile psumit
 nullis ita pennis compleatur. Sic hinc nra sensus tui alieno
 ho fatatur imito. Cito pot attenuari. Deppa si quid aut in nob red-
 let studiorum flos est. quod nichilomin9 marcidum reddit. nisi cum
 lectore carpatur. Illi em pot esse letissimum. Unde docetur. et natu
 quando in origine omnia pna plenissime vident. que nardum analib9
 finib9 auferunt. pnde nemie magne pars est si sebm9 no vacantes
 si legimus non legentes. Sed iam remoncamur ab exinacoms nota
 he mag9 offendat nimis affectata defensio 2^a

Senatui verbis romae Senatori 2^a

Quamendat michi pres conspectu pnetud men si nob intelligo fms
 se uotum. Eudo em enomisse psperrime. quod tot felices qstat op-
 tasse. Desidera quippe nra bonoz om pban9 anspira. quando nob
 pot talid famoze pnsapi. nra que dmitas pcepit angeri. Thntuam
 go gram. ut exigit obsequium. Natura rex e amare collega laudes
 qrimo nra collatis si honorem qui senatori datus est vgaus. Ho-
 licitudo pnm ad publicas me tolli utilitates instanter impellat. ut
 mo mag9 impntet pcomio. cu tali nerues placere pino. Sed
 michi cura est nobis me comedare post principes. Ama illud
 nos amare confidm9. quod et rerum domos nideri sentim9 pnm
 in hoc pntom9 utile quod honestum. ut mod act9 q pedissequa
 semp iusticia comitetur. Et quod accontineti pnape non emimus
 nulli turpid vendicemus. Andist principes nra. que rex pda
 pducato excepim supra nres exigitur. qui dignitat9 culmra lav-
 datur ingressus. Hoc no audemus fca dicere. sed confitem esse
 potora. Nam talia iudicia no mmerit mra sed fecerunt. Neq em
 nos inde iactamus. qui intelligim9 domos nres hmlia voluisse
 pntollere. ne videantur in mris tam ingentia pstitisse. Chapme
 nos pducandi tempis bona. et velut longa arduate pntentes ad
 honsm dulcissim9 saporis imitamus. Psecl bca fortima pibpu-
 tpe feruato nres regnat affect9. p qm totum sic p agitur. ut gual
 nos tege tantas sentiat. Hinc glase pntemus obsequium. cui omia
 sermne. et mirabli temptanito cocodie anqm possit plos reg
 pms iam cepit moribus nnpare. Hoc est p fca diffitilim9 regnd9
 regnadi. gemis exere mueriem in semlib9 sensib9 pma
 patim. Razm amno boni est. dnm triumphare de morib9 et
 hoc coseqm in florida etate ad quod nre creditur. tanta modestia pue-
 mie. Gaudeamus pres conspectu. ut pnyne maiestati gras pnpia dnoce

Indecima

referamus quando nulla est accipi temporis Difficilis clementia nostra
 principi. qui in annis paucis semper indicat pietati Sed miraculum
 utrumque moribus hoc semper Nam tanta est gemis matris. cui
 etiam mihi princeps semper debemus generis Hac enim dignissime
 omnia regna venerantur / quoniam inde reverentia est loquentem audire mi
 rum Quia enim lingua non potest esse doctissima Attice facundie
 claritate diserta est totum eloquii pompa resplendet Latini sermonis
 ubertate gloriatur Excellet in primis civitas in per equale ubique mira
 bilis Nam si inactam linguam bene nosse prudente est quod de
 tali sapientia potest estimari. que tot genera eloquii inoffensa exatatoe
 custoditur Hinc venit in primis nationibus interum magnique perditum quod
 apert antres prudentissime In nulla eget interprete Non enim aut
 legatam moram aut impellat aequam sustinere De mediatoris tarditate
 iactantiam. quando utique et gemis vobis auditur. et patristica ratione to
 pomet Agitur hinc rebus quod diadema eximium inprimis notum
 ria haurimus per quod Inimicum vetum pendetia Innotuit Disat regali
 dignitas semper angitur Sed cum tanta gaudet perfectione linguarum
 in actu publico se tacita est ut credat sacra panas litigia nodo
 sa Dissoluit bella fincia subornate Disponit silicose gitor boni
 publicum Non audis predicta. quod palam videtur assumi et tempa
 merito mirabili Dissimulando pagit. quod acceleranda esse cognoscit
 Quid talis antiquitas honora promeruit placida mundi opinionem
 celebrata principe. alioquin per sapientia gloriam principato filio studuisse
 preceptum Imo Inimicum remisse administrat imperium indeceter cognos
 citur inimicitia Inimicum Denique sibi amissione illius compamit
 facta quod est comitatus regnat Inimico solenda provincis in litemque
 minima quiete Dissoluit pertulit annis pueris. quod in per pati po
 tuit Despecta Sub hac autem damna que tot reges hinc quod pa
 rentes immanente deo in exercitu eret exercitus. qui per mda Dispositioe
 liberata nec assiduis bellis attritus. nec um longa molitur In
 ipis quoque perordis. quando semper nominis mda temptat contra
 oientis principis notum romani fecit esse Damnum Notum
 est que pertulit imasores Cene id perempta Inimico ne ge
 nius potius principis verandiam sustineat perditus Quid enim
 de nostris partibus sentit Hinc datur intelligi quoniam pacem contulit le
 nis quam alius concedere noluit exoratus Additur quod tantum nos le
 gationibus tam raro requiritur ornant. et singularis illa potentia
 ut italicos Inimicos expiget reverentiam culmis inclinant franci
 etiam tot barbarorum victoris potentes. quam ingenti expeditione
 turbati sunt latessit. metuerunt cum nostris inire certamine. qui

Papibus salubris plia semper gentibus intulerunt. Sed quibus popu-
 latio declinavit consuetudinem mutare. Tamen per regem nequirit ineluctum. Na-
 thodatus ille domi potenti nomine gloriam in triumphum principum no-
 strorum languoribus potius pugna impatus occubuit ordinatione ardo. A-
 mina: ne nos aut affinium bella polluerent: aut mstra pducta exatq
 vinctam aliquam non haberet. Maate pincta gottor omni felicitate co-
 cundior qui hospitem regalem capite cedis: et nobis nec vmmis vlti-
 mi nota subdantis. Invgmndio qui etiam ut sua recuperaret. Denota
 affectus reddens se totum domi accepisset exiguam. Elegit quippe
 integer obedire: qui imminutus obistere. Tunc tunc defendit
 regni quando arma disponit. Recipit enim pre quod amicit m-
 acie. Beatum te laude. Domina multiplici cum domo auspicio. Na-
 tas tollitur cuncta. Etiam quando adips rei pti te aut celesti feli-
 citate vincis: aut tunc imperis spontanea laetitate. Conigis exultate
 gottu pait ac romani. Digni miraculi quod omis loquunt. Et
 pstante deo felice. Domina quod he eximiu vtzq sexus implevit
 Nam et gloriu regem nobis edidit: et latissimu impiu. Ami forti-
 tudine vndicant. Hec quoniam ad arma piment ne tinq referuntur
 Nam si pietate eius atra uoluntate mutare nix nobis potuit: adu-
 lantur: centuq ora sufficere. Tui par est quid equitas et volun-
 tas. Sed maior benignitas qui pias. Dicimus q parua de magis
 panca deplumis. Pat qnta bona mo ordini celesti benignitate
 largita est. Nichil est dubiu ubi est test senato afflictos statu
 meliore restituit. Illos sublimant honoribus: et sigillatim bo-
 na edunt: quos sub omni piali munime custodit: ea que afferunt
 iam teneant. Respice namq patem. Liberum pfectum galliar
 exatualum virum communione gassimu mitis clarum forma con-
 spicim: sed et volubus pulchrem labore prope munera consecut
 ne nec pfecturam qui bene gessit amitteret. Et eximiu vtzq vi-
 rum honor gematq ornaret. Confessus mmo: qui solus non suffi-
 cit ad pmiu. Accepit eni et pstante dignitate: ne de repi ca-
 bu mict domi absens putaretur. mgtus. O ad miranda beniuole-
 tia domoz: que in tantu exulit pdictum virum: ne donatis
 fastibus et pronomu indicaret addendum. Et sic ab omnis
 gratat exceptum est: ut in munere eius cuncti se potius credent
 esse ditatos qui quicquid digne creditur. Hoc mult pme dubio col-
 latum esse sentit. Quid go de animi firmitate loquax: que mit
 et phos valde pdictos: procedit em ab ore domie. Inscris fimo
 et manus sub pmitate pmissio. Non pme nobis ptes conscripti m-
 pbata que loquimur. Quous testis est qui laudat expertus. Cognoscat

Undecima

em que contra me nota confluant non ante no inagne na lue putes
Temperata pnt omnia, ne p baretur sapientissime domine gloriā cōstancia
Ordo flagitat ditionis augustinū uetm pompam modna comparone
discerne Sed quēadmodum illis sufficē potuit exempla femina
mī more laus cedit omnia hant p parentū cohors illa regalis
aspicit tanqm in speculū pmissimū pia pcomia mox mderet Emtmē
em hāmalus felicitate oprogata patia athala mansuetudine in
mitatins cōmte. Immōdus forma thorsimmi castitate conala
mor fide tendmer pietate sapia. ut iam mōstet mēlita pū Cognosce
rene hic pfo omni pūgla sigillatū pū, sed felicit patentur esse
pūpata quādo omnis pcomū omi turba se inre nō pot equare
vntmū Estimare quāle est detali hēde gaudim que mīta potut
trāpre tmtorū Cnatina forptam sequeptatū principis bona abū
de pducit pobolem, qm ems laudat antore Demde retmet facū
diffimū summatū, qmūd dcm Specto felicit vntt ems augm
ta qm differo laudare principia Cnbuente ptes consēpti, et age
do pome communibus domis grācias debimū mōū nra satisfi
cone p salute Nam pnt omis faciare non vī omi nota Ita
mūlci omis possunt complere disposita 22

Iohanni pape Senatori populo 22

Supplicand nobis dūssimi ptes ne leticiam qm p nos deo lar 3.
piente pcepimq custodire nob vris orōibz sentiamq Amis
em Dubitet pspitatem mēam nris mīs applicandaz, quādo ho
norem adipiscimur Ama a domo diligi non mēmue, et p mū
tatione offcū bona recipimq Imm talia nō agamus Etūatis
pignū iemmis fomes est exclusa popularis decorū lacrimis spūa
feda distēssit, et pfo mros acceleratim est ne trahēt dūctius
quod grauabat Et id salutates officiositate quia dignū est ptoz ut
vīnatus orōtis pro salute regnācm, quatinq coram mīam celestis
pnceps faciat esse longevam Cōne reipn a hostes imminat te
pora tūqūlla concedat Deinde quod ornat pacem mēuā nob
copia de abundantie pie horreis largiatur Mūti qz filio nro
mtelegēcie sensus apelat, ne que vē pnt otillā sequat, que mīda
refugiam Vigor ille rōnabilis amē nob complūd pset facies
mīat a lūestiat vntē nostrum nō mīlat caligo corpca Begna
mur quod mens est ne foris anobis smq Instruat quod pū
sapia sapit Almet quod celesti claritate resplendet Tale de
mox mīdrem exipiat publicis actq qualem filium katholi
ca mittit ecclia In pns nos etiam cūmūbz vntus sancta custodiat

qma. gramores mfidias antiqui aduſari tunc pſumq. qn ems
 dona pſupimus Nolite in me tm retere cimitat illius curam
 que potius ma laude ſecura eſt Vos em ſpectatores xpiani pſ
 pſodet Vos pſis nomie omnia Diligit Ecceitas go pſebis ad
 nam dſpſit famam em dimita eſt comiſſa custodia Anq
 nos dect cogitare aliqua ſed vos omnia paſcit qnd pſnate
 comiſſum vobis gregē tamē nec iſta potius negligē que corporis
 uideatur pſam cantuere Nam ſc homo conſtat ex dualitate
 ita boni pſis eſt vtraq. reſonere pſm pſmizā temporis qnq
 pſmentur Delicta oromb. ſancti Ammonete pſm tamē qd abſit
 accidē tunc bene mſitas excluditur quado contra eam pſobſtate
 tractat Monete etiā me que pſme gēda ſolite bene agere ut
 correptus exopto Alma diſſicilis erat omis que uocem deſp
 rat audire paſtoris Nec facile efficitur uicofis em admonetur
 mſſit aſſiduis Pſm qnd mſdex palatm. ſed vſ nō de pſma
 eſſe diſſipulus Nam tunc iſta rē gerim. ſi aueſtis regulis
 mſme diſſidm. Sed tunc me auobis deſpderem et moneri
 conſiliis et oromb. admnari iam vobis eſt applicandm ſi
 qnd in me ſine aliū qm optabat mſmetm Sedes illa toto or
 be mirabilis pſos tegat aſſectone cultores Bene licet gnaſis
 mudo ſit pſma nob. etiam cognofcit et locale attributa tenem
 a qnd apploium ſanctor. pſm ſi pſis dmdetib. nō reddatur
 alienū quado poſſeſſiones illas quas mde vniuerſitas appetit co
 ma ſelictor in pſis ſimib. hſe pſuerunt Nil go tuncamſ
 talib. pſonis ſi orato nō deſpſat antiſtitis Ardm eſt qnd
 mſltore deſpderſo ſatiffacere ſed nom dimitas magna pſtare
 pſſa retinuat mndes ipa nos faciat tunc celeſti aſſpiratione gra
 tiſſimos et pſplicationibus noſtris tempa tēnat quibus pſpna
 gracia pſedictur mſulta

Imperſ Epſs Senatori pſlo
 Corporalū pſm hālis moſ eſt de filioz pſm pſnate gna
 De. Pſm coram mſtutomb. applicat qmēqnd laudis m clau
 pſe concedit Vos aut pſuales pſerentes qui antore rerum illi
 mſata mēte coſpſat pſme ſc tmtati ſedulo pſplicate ut pſe
 dore letmū faciat in medio poſitū candelab. qmāq. nec mſ
 mſlor de ſe mſſet de me aliis pſadatur aſſectus Amqnd
 ſit mſdē aliis eſſe pſpſm ſi pſbi potius reddatur obſcurus
 dignitate coſpſe donec / qm tēmalia conferre dignatq. eſt / ſa
 erat moſſeſſm mſdē ne dampnet errantem Sit nobis pſo
 ſperrime pſis / ne mſanſta mſcia reddantur abſentia Amorem

Undecima

fuit et beat ut p[re]t[er]i[ti] ambiguum miserat[ur] excludat. Quia p[ro]pter
 amic[is] veri parentes affectuosa et p[ro]babili p[er]tione vos de p[ro]p[ri]o
 ut in d[ic]to ieiunio. Dom[us] p[ro]p[ri]a q[ui] m[un]da p[ri]ncipium n[ost]ro
 s[ed] m[un]de florenti regno p[re]tendat hostes reipublice defensor im
 minuat. Donat quicquid temp[or]a et ad laudem p[ri]ncipis copiosa
 faciat q[uod] rerum om[n]i tranquillitate ut me nobis reddat. Agitur
 amabile. Sed quo facilius m[un]da quoq[ue] exaudiatur oratio. Esto
 te c[um] eos. quos deservimus attenti. quod nescimus nobis no[n]
 debet imputari. Actus cor[dis] testimonia n[ost]ra p[re]sequantur. Et
 aut g[ra]m[ma] laudat[ur] aut accusat[ur] ap[er]te nos m[er]ere possit offe[n]s[um]
 sam. Neq[ue] em[im] nos imputare possit si delinquim[us], q[ui] non
 m[er]ent[ur] male dare. ut p[er]peram cogant[ur] accipere. Orphanis
 m[un]dis q[ui] contra senos impet[us] deo placita p[re]stare solacia. Ita
 tam[en] ut quod accidit per h[um]anam p[re]tate. D[omi]ni misericordis p[ro]bre
 m[er]e q[ui]t[ur] longum legibus auferat. Nam si aliquid offe[n]dit
 forte districtum talia date cunctis monita. et m[un]da possit red
 dere ferata. Excludite p[ro]fissim[us] m[un]da m[un]dos p[ro]p[ri]os implicabiles
 m[un]do[rum] furores violentia temp[or]e ananiam de pellite furta
 remonete. De populi t[em]p[or]em h[um]ani g[ra]tis luxuriam auro p[ro]p[ri]o
 segregate. Sic auctore m[un]dat[ur] efficit[ur] v[er]it[as] si em[un]da
 p[ro]p[ri]as p[ro]p[ri]as d[omi]ni cordis auferat. Ep[iscop]us docet ne.
 m[un]de possit m[er]ere quod p[ri]mat[us] admistrat[ur] nob[is] m[un]de
 data est. Nam si p[ro]p[ri]a m[un]da no[n] de p[ri]mat[us] n[ost]ra est ut pena.
 his act[us] conq[ui]escat. Et id[em] dignitate meam in om[n]i nob[is] p[ro]p[ri]e
 com[un]do. quatin[us] actus n[ost]ri om[n]ib[us] p[ro]p[ri]is admistrat[ur]. Am
 m[un]da in h[um]ana p[re]tate p[ro]p[ri]is familiar[is] etiam m[un]da
 p[ro]p[ri]a quod m[un]da est. Non p[ro]p[ri]i callidus arbitrator. quod
 q[ui]alib[et] debet m[un]da ex o[mn]i. Depend[et] etiam p[ro]p[ri]a v[er]e h[um]o.
 v[er]e p[ro]p[ri]a m[un]da officiu[m]. textu[m]q[ue] epl[istol]e affectuoso fine concludo
 ut in m[un]da m[un]da d[omi]na remaneat. Ama bene p[ro]p[ri]a m[un]da po
 sitione comendat[ur] et **Ambrosio v[est]ro agenti m[un]da senatoris**

Secur[us] nobis deo m[un]da op[er]um m[un]da credim[us] etia[m] co[n]f[er]am
 can[is]e v[est]ro v[est]ro longa etate p[ro]p[ri]is Nam si in adu
 carom[us] p[ro]p[ri]is m[un]da clau[is]e fulp[er]it quod m[un]da p[ro]p[ri]i ad nos
 conp[ro]p[ri]a faciet. Crescit em[im] in illo m[un]da m[un]da m[un]da datur
 off[ic]iu[m] quoddo iam h[um]o[rum] est in m[un]da p[ro]p[ri]i qui m[un]da

anlice p[ro]p[ri]et[ati]bus assidere. Præterit[ur] go p[ro]p[ri]et[ati]a. t[ame]n ore fora
comerunt. Absens ad h[ab]ere n[ost]ro lat[us] p[re]m[io]re laudem inde p[ro]p[ri]et[ati]a
Q[ui]a integ[ra] e[st] reputabit[ur] quod bene ordinans solus h[ab]uit.
ram positus meriti curam participabas et gl[ori]am. Nunc autem
michi e[st] totum cogn[itu]m debere quicquid inde p[re]stante d[omi]no. fando
potimus accipere. Nunc officiu[m] e[st] obsequare censemus. quod
n[ost]ris in p[ro]p[ri]et[ati]bus obsequat[ur]. Precept[um] etiam tuis p[ro] p[ro]p[ri]et[ati]a
utilitatibus insissime designat[ur] p[ro]p[ri]et[ati]a obedi[re]. Quia et e[st]
sit p[ro] p[ro]p[ri]et[ati]a utilitate mittedi fiducia. Et null[us] te contempn[er]it
p[ro]p[ri]et[ati]a andacia. Si quos etia[m] fidem p[ro]p[ri]et[ati]a committere n[ost]rum
estiman[is] confident[er] assime. Quid illud mag[is] re senac[us] p[ro]p[ri]et[ati]a
animu[m] n[ost]ru[m] si aliquid p[er] nos cognom[us] impletu[m] p[ro]p[ri]et[ati]a em[er]it.
la v[er]ba p[ro]p[ri]et[ati]a. Nunc aut[em] f[aci]t p[ro]p[ri]et[ati]a debent[ur] absenti. Co
plum quippe tante p[ro]p[ri]et[ati]a ingens est p[ro]p[ri]et[ati]a forma m[er]itoru[m]
Hec considera quid exigit[ur] tui tale n[ost]ru[m] imp[er]at[ur]. Labor v[er]o
p[ro]p[ri]et[ati]a m[er]itu[m] om[n]i quicquid. Gatis que turpia neglecta m[er]itoru[m]
Gopula m[er]itu[m] est. ubi al[ter] offendit. Hec nos monere
mea p[ro]p[ri]et[ati]a m[er]itu[m] m[er]itu[m] p[ro]p[ri]et[ati]a quam v[er]o diffidentia facit. Na
omnia nos illa agere credim[us] que imman[is] d[omi]no forme n[ost]re et
reipublice esse utilia indicamus. A

Joanni cancellario senatori p[ro]p[ri]et[ati]a

6 **G**audere nos quidem in eis credo que c[on]tinentem n[ost]ru[m] opta
sse dimidit. Nam p[ro]p[ri]et[ati]a quodam m[od]o res agitur em[er]it in
alterum nota complentur. Sed hinc intelligo antique anna
re fructu[m] que vetustate felicior est in p[ro]p[ri]et[ati]a p[ro]p[ri]et[ati]a
emana[re] dulcedinem. si p[ro]p[ri]et[ati]a romane civitate copiam per
eos quor[um] m[er]itu[m] est tamquam m[er]itu[m] eximiu[m] vestris hospit[us]
offerat[ur]. Ideo em[er]it p[ro]p[ri]et[ati]a incomoda. no[n] tot angusta
cogitationis intram[us]. Et p[ro]p[ri]et[ati]a ille antiquis delectat[i]o[n]ib[us]
assuetus. beatissimis regnant[ur] temp[or]ib[us] ex p[ro]p[ri]et[ati]a n[ost]ru[m]
p[ro]p[ri]et[ati]a. Procul em[er]it sit ut agno illius imitat[ur] esuente sa
ciemur illor[um] quod absit indigentia n[ost]ra penuria est. Quid pla
leti esse no[n] possim[us] nisi et illos gaudentes comit[ur] audiam[us]
Atq[ue] i[n] tota v[er]itate v[er]itate incorrupta frumenti species
cogregetur. ut panis inde coctus. no[n] horribus sed delectis ni
deatur esse p[ro]p[ri]et[ati]a ponderat[i]o m[er]itu[m] seruetur. Quidam
p[ro]p[ri]et[ati]a m[er]itu[m] de p[ro]p[ri]et[ati]a p[ro]p[ri]et[ati]a. Non putatur a dimidare

Undecima

quod quatuor et fugite stelerata lura **V**itate nephanda
compendia. Quicquid ibi male promittitur in mei animi lesione
grassatur. Nemo putat veniale. quod in ista temptant pte promittitur
In nobis facilius consentimus excedi. quam romanorum utilitates pa-
ciamur immitti. Non ut fenorem capatem plangam ne pla-
rem. sed ut inante domus meum in illis complam dilectoris
arbitrio. Times quid omnes fovendi sunt. sed romani agnid
plus mentis. Urbis ornata tot eximij senatoribus. Ita tamen no-
bilis plus laudes dei nostrae principum personare. quas homo
natus extere se mictur audisse. Nam in se illic extollit
leticia plaris. que domos cognoscitur hinc maiores. Ena pro
impedendum est. quicquid fides. quicquid magna pot exhibere tan-
tela. Quia illud uere nrm est comodum. quod illorum in penat
affert. letent pntibus gaudis. qui erant de nra actione suspesi.
Illorum me deperdia. illorum me uota immenerunt. Et hoc mihi
apnt uerum domos p finit. quod apnt illos omnisale audie-
batur optari. Agite me ut amor iste inante deo p feneret
Quia eos amplius in reliquum credo facit quod se in me felicit
sentit inchoasse. Abundantiam me petamus communibus uotibus
superne mie hunc supplicemus. Ut pmi nob salute. Inore
elemetia. Ama concedat. Etenim puentum que pntit no negli-
gencia. Diminuat no uenalitas ulla subducit ffidem mea
pmitto. sed tmm ipis. Simulat. dona pntico. cautela offerro
turpia fraudulentissime inidmationis excludo. Ipi aut
deuotat pmita in domo glorientur. **Joham cancellauo**

Omnis statutis gradibus omnis militia pagatur. et tpa. **A.**
Ibi custodiant qui indicium missionibus obsecrunt. In
us honor cognoscatur solempni ordine no teneri. qui pms p-
matibus meritis anponi. Tibi em reddunt obsequia. qui te pnt
noscent. et reflexa condicione in pntie illis reuendg aspicietis
quos pntem posse in dstris. hanc mequable. equitatem
spale decretum in glare bnficium sub aspectu iudicis agis. Re-
pot uonabile culpazi. quod in pugnante ordine in datur as-
sumi. Nullis t. de tempis qualitate pntit. in sgressio marte.
amio tua est. et solus confident. neglig. quod alijs seruare

audis Sed talia & excellentia, multis conceduntur. In audis
omnis industria fide q. p. p. q. ne nos constat elegisse Nemo enim p. p. p.
pbat. nisi q. laudanda virtus associat. Quando mirabile est m. p. p.
erigere m. p. m. t. s. alios m. d. t. u. q. c. e. l. l. e. Hoc igit. laudabile p. m. d. m.
mam g. o. s. s. m. m. l. i. c. i. a. d. o. m. e. s. t. i. c. a. a. d. n. o. d. e. c. i. m. a. m. d. i. c. o. n. e. c. a. n. c. e. l. l. o. r. u. m. t. u. b. i.
decur. a. t. t. e. m. i. t. C. o. p. t. c. o. n. s. i. s. t. o. r. i. m. i. s. t. a. r. t. a. f. i. d. e. l. i. i. n. t. e. g. r. i. t. a. t. e. c. u. s. t. o. d. i. a. s. p. o. r.
te p. n. t. a. n. d. u. s. a. c. c. e. d. a. t. p. t. e. m. i. s. a. m. b. u. s. d. e. p. d. e. c. i. m. m. p. u. l. i. c. i. s. m. m. o. t. u. s. a. t.
I. u. s. s. a. n. r. a. p. m. e. s. t. u. d. i. o. v. e. n. a. l. i. t. a. t. u. s. d. e. p. e. d. i. a. s. O. m. n. i. a. g. i. c. g. e. r. a. s. n. t. n. o. s. t. r. a.
p. o. s. s. i. s. c. o. m. e. d. a. r. e. i. n. s. t. i. a. m. Q. u. i. t. u. s. m. i. e. m. t. m. i. s. m. d. i. c. i. s. o. p. i. n. i. o. e. s. t. f. i.
p. e. p. e. n. e. t. r. a. l. e. d. o. m. i. s. d. e. f. o. r. i. b. u. s. p. o. t. c. o. n. g. e. n. t. m. e. l. l. i. g. i. S. i. c. m. e. n. s. p. r. a.
p. u. l. i. s. d. e. t. e. p. b. a. t. u. r. c. o. g. n. o. s. c. i. n. o. m. i. n. i. a. q. u. i. a. t. a. l. e. z. v. m. s. q. u. i. s. q. u. i. a. d.
r. u. s. a. s. u. a. m. d. e. t. u. r. e. l. i. g. e. q. u. a. l. e. m. s. e. t. m. e. t. o. s. d. e. c. r. u. i. t. e. s. t. i. m. a. r. e.
Q. u. e. s. t. e. s. i. p. e. q. u. e. m. i. s. c. o. r. p. i. b. u. s. a. p. p. l. i. c. a. n. t. n. o. m. i. e. n. o. s. d. e. f. o. r. m. a. r. e. p. n. t.
p. i. a. q. u. o. m. o. m. m. a. m. e. t. o. s. o. r. d. e. s. c. a. n. t. C. u. n. d. a. t. u. o. g. r. a. u. o. s. m. d. e. a. t. d. e. a. r. e.
c. u. m. l. a. n. d. a. b. i. l. i. m. t. u. e. r. i. t. p. u. n. i. t. a. t. e. S. i. c. m. i. l. e. s. q. u. i. a. d. s. e. c. r. e. t. a. m. d. i. c. i. s.
p. e. m. a. t. u. r. p. u. l. i. s. s. m. i. s. s. e. m. a. m. a. n. t. o. r. n. a. t. a. n. t. m. a. c. u. l. a. t. I. n. n. o. b. i. s.
p. i. q. u. i. d. p. e. c. c. a. n. t. q. u. i. a. l. i. o. s. m. a. c. u. l. a. t. e. t. d. n. m. s. o. l. u. m. o. b. s. e. r. v. a. n. t. a. m.
b. i. t. u. r. s. e. m. a. p. p. d. e. n. t. e. x. e. m. i. t. u. r. C. o. n. s. i. d. e. r. a. p. i. n. e. g. l. i. g. e. d. e. i. m. i. s. q. u. i.
n. o. s. c. u. l. p. a. r. i. p. o. s. s. e. c. o. g. n. o. s. c. i. m. u. s. v. l. a. r. a. o. m. n. i. s. d. e. m. e. n. t. e. s. e. s. t. q. u. i. v. l. a. r.
p. i. n. o. a. p. p. e. t. i. t. q. u. e. g. r. a. s. s. a. t. i. m. m. s. n. o. d. e. c. o. r. e. t. o. p. r. e. h. e. d. i. t. d. e. s. p. i. c. i. t. q. u. o.
n. o. m. i. e. m. i. n. i. p. e. i. s. l. a. t. e. r. e. n. o. p. o. t. q. u. i. n. e. c. a. n. c. e. l. l. o. s. e. g. e. r. i. s. T. e. n. e. s. q. u. i. p. p. e.
l. u. a. d. a. s. f. o. r. e. s. i. a. s. t. r. a. p. a. t. e. n. c. i. a. f. e. n. e. s. t. r. a. t. a. s. i. a. m. n. a. s. E. t. q. u. i. m. i. s. s. t. u. d. i. o.
s. e. c. l. a. n. d. a. s. n. i. t. e. e. s. t. n. t. t. e. t. m. e. t. a. p. e. r. u. a. s. N. a. m. p. i. f. o. r. i. s. e. g. r. e. d. i. a. t.
o. b. s. e. r. v. a. n. c. i. a. m. n. o. p. o. t. e. s. d. e. c. l. i. n. a. r. e. c. o. n. s. p. e. c. t. u. s. m. e. i. s. v. t. i. q. u. e. c. o. n. s. i. d. e. r. a. n. t. e. s.
o. b. t. i. n. i. t. u. s. S. i. m. e. n. s. i. n. g. r. e. d. i. a. r. u. s. o. b. s. e. r. v. a. n. c. i. a. m. n. o. p. o. t. e. s. d. e. c. l. i. n. a. r. e.
c. o. s. p. e. c. t. u. s. Q. u. i. d. e. q. u. o. t. e. a. n. t. i. q. u. i. t. a. s. v. o. l. u. n. t. c. o. l. l. o. c. a. r. i. C. u. d. i. q. u. e. c. o. s. p. i. c. i. t.
q. u. i. m. i. l. l. a. c. l. a. u. t. a. t. e. v. s. a. r. u. s. p. u. n. d. e. a. d. m. a. n. o. m. i. a. a. m. e. s. a. m. m. u. q. u. e.
c. o. m. m. e. r. t. e. f. f. i. g. e. m. e. t. i. o. m. i. a. q. u. e. m. i. s. e. m. u. s. N. o. n. t. e. t. a. m. p. m. v. a. n. i. a.
f. i. s. t. u. l. a. m. d. e. a. m. a. p. e. c. c. a. n. t. q. u. e. t. a. m. d. i. m. p. l. e. n. a. c. o. s. p. i. c. i. t. q. u. i. d. i. m. i. m.
e. a. m. m. i. d. e. i. n. f. l. u. e. r. e. p. o. s. s. e. n. o. s. t. i. m. e. E. s. t. o. p. o. e. m. i. s. c. o. n. c. e. p. t. a. c. l. i. m. q. u. i.
a. n. d. i. t. a. c. u. s. t. o. d. i. a. s. q. u. o. d. s. u. s. c. e. p. t. a. n. o. f. i. n. d. a. s. Q. u. i. a. m. i. n. t. h. i. l. p. d. e. n. t.
p. i. a. m. b. u. s. t. m. i. s. t. r. a. s. t. u. r. a. p. l. a. c. e. a. n. t. i. e. t. m. c. o. r. d. i. b. u. s. f. i. n. b. u. s. s. e. o. m. i. a.
n. o. n. d. e. p. g. n. a. n. t. 2. e. **O. m. n. i. s. m. d. i. c. i. b. u. s. p. o. i. n. c. i. a. r. u. m.**

Iustissime quitur quod anima: deuotione pstatu quando p. b.
quodam gaudio constat inferri quod lege soluitur nali Gaye.
Simi nanq. est quod subiectu facit muficiml dicit et offerentis
nomine accepit qui se quod poudit debere cognofcit Qm lautum
est muficiml foro affit pndit nō tme, et mē deuotos lauda.
bilem collorari qm pudorem nō patitur hūc copulsi In honore em

Indecima

omne quod sit agitur nec offerentur huiusmodi. qui dampnis suis per
ducit ad tributum Et contra libertatem est dignitas compulsiuorum me
debere Ille solus delectabilis ager est dominus in quo superuenire
non timeatur exactor. Vnde ergo testimonium solentis sententia dicit de
qua non solum animus sed mens committit. Et id quod felicitas dicitur sit
inditione duodecima per diocesim dictationis tue solenniter modulatione
custodito possessore te. offam quod tunc precipimus admonere: ut tunc illa
deuota constituit temporibus suis complacuit functionem ita ut cesset
venalis illa dilato. Certe non ad thabernaculorum compedia, sed frangit
ambitu cognoscit exposita. Nam qui se huiusmodi onera subleuare
sunt, aliud magis pondus ab hominibus indinationis imponit
Ab ipso auosque temporibus detestabilis et fugienda versutia possessor
me aliud, nisi quod publico debet exoluat. Nam pro dampna
potius agunt qui sub nobis aqua frangere contendunt. Quapropter
per fistula onera nulla occasione volumus agnari. Ita constituitis
temporibus presentas illationes precipimus deo iuvante compleri, quibus
et possessore deuotissima domus immotestatur et iudicat in
uoluta confusio est mens omnibus auferat. Unde singulis quibusque
temporibus solenniter more factos breues ad scriptura nostra transmittere
Dicit te et ipsa legum et me iussionis presentis comonet. Indet aut
toitas. Ne si aliquid horum estimamus negligens tu es absolu
te facias esse punctum. Vnde ut mississimam preceptionem dilige
rior peruenitur affatus. Illam atque illam precedentibus missis ro
pbatos et officio quod tuo missum imminere. Ne michi possit nocere
negligentia ubi ad habetur sollicitudo gemmata. Unde me con
tinent agite, si preceptum meum magis deperdat extendere. Im
proba luara me anobis omnimode aliena. Vos possessore condit
si fraudulenti non grauentur incommodis. De equitate potius quam
de rapacitate proficium. Senus metuit iniuria premissa, quod enim
equari putatur ubi bona conscientia perditur, aut in qua parte possit
homo proficere si innocentia probatus fuit amisisse. Nolite me pre
mio perdere, que indentur ad bonam conscientiam pertinere. Habebunt
nos bene agentes, in quo possunt idonei auditores. Remunerat
torem enim me illi esse promitto, quem si aliqua honestate trac
tasse cognouerit. Agite ergo laudes ad me potius nre potius pro
mat quam querere. Mams comodum non querat, quam si nichil
uendit. Illa tamen sequenda sunt luara, que princeps possit letis
offere, et miles solenniter securus accipe non confor, sed laudato
michi esse. Desidero. Tunc ergo ne reddat manifestum, qui nos cupit

esse beneficium. Nam quibus semper iustitiam contra propositum
 ammonetur et **Edictum per premissas**
 9 **P**rocorum mos fuit nona iura decernere et succedere pro quod
 quod commissum videbatur adingeret hinc autem sufficiens
 lams consue est vetni decreta servare. Erat autem genus homi-
 nis hac nomitate solitum. Dum reglam mte sue aliena cogno-
 scunt voluntate pendere modo no vmsqmsqz nomit novit fixu
 quod ab antiquis plemissime no dubitat constitum. Suffim
 go iura nob p no deit voluntas eximia. Tand pconi uoces
 quod pntasas pmas pplem erect amibns pmetis pte mte m-
 pmit modum. qm pbi se indice mtelligit constitum. Evidete
 tincti actibus bonis / et formidanda nescit no lute mardescere
 ad pmpptoris illiitas. Amate vme qmeti / transire semper
 mnoxii. Tand libens honesta cofunditis. Cur facit que max
 timere possit. Si qm lura mrate potius dampnosa liti-
 gia. Si quod tamē emerit simile etiam legibus potius esto-
 te contenti nullus ad peditosa cōmrgat / nullq ad molenta co-
 fugiat. ffuoris genus est in seculo parato turbulento studeat
 pposito. Sed quia de nobis modicibus / et si no verus tñ orietur
 rōnabilis metus dmmexperta ptas trahit potius ad timore
 qntu ad mēd ppositu pmet. Amante deo verumqz domus re-
 gnatibz omia nob iusta omia modicata pmittite. Pm q
 maxime indice dehonestat mmdmāto ame feda nescitur
 Non em mea vba more vestin ppepa vendunt. Enpari anob
 a qm sola sperum indigencia faciet. no malicioza venalitus
 ubi tñ erit que tpus mitigat moderata pcepto no mdia
 quod aliqmd ematur / nec ad taxatōm trahimq que nōra
 no hntur. Estote tm ad cōneta solitū de nomitate serui / qz
 illud solim nobis indicamus / qm qm militu pna uoluntate
 coniet. no exactor adiectis gūnabit mcommodis. Non solu
 mas. sed officii mnoxio custodimq manus aliqum inutile
 bonū est indice no accipe / et milit accipiendi licentia pmissa
 Neq em sic anobis egredimr / ne ea que passi sumt alns mto
 fecisse videant. Immimita pmt em mō amore suffragia
 que attenus omi deimento devescebat. Ostendimq in nob
 deo muate cōtūcia / ut eam militibus pme pndore mpare
 possimq. Non em pte hnt auctore sermo qui no imitum
 ex empla. Dm iniquū pte bona pcyere et talia non fecisse
 Ordinatō ist mra valitate publica nota fedels / qua fmsis

Undecim

anxietate suspensi de salute gaudent patebunt deo p[ro]p[ri]o an[te] nos
ad p[re]sapienda de p[re]dicta supplicatim. Quia tunc p[ro]p[ri]o nos oculis
n[on] libertate m[er]itis est n[on] redempta sed p[ro]p[ri]a lingua loquatur. No-
bis em[en] nec servitutis impabit nec a[n]i[m]is venenda fatigabit.
Historia dem[um] m[er]ita nullus turpis actus intravit. Nemo a[n]os
q[ui] n[on] venerat m[er]it[um] latu[m] p[re]lection[em] redit. Nescit d[omi]n[u]m penetra-
le a[n]i[m]is p[re]dictis. Nescit me observans inmemat quocun-
q[ue] respicit. Nescit memores inmanente deo sic agere nos opta-
mus. Quod admodum a[n]i[m]is d[omi]ni in mandatis p[re]ceptis. Nos
ad omnia m[er]ita p[ro]p[ri]e de voti ut p[ro]p[ri]is me p[ro]p[ri]is p[re]m[ia] faciat
esse q[ui] m[er]ita. Ama. utin[am] graminis nascit[ur] q[ui] m[er]ita de p[re]dictis
actione p[re]dictatur. Nam si p[re]dictis le p[re]dictis obsequio q[ui] illi in-
pende debet. que nobis s[er]vare magnopere cognoscit. Solempne
comoda p[re]dictis m[er]ita laborantibus m[er]itis n[on] negent. Ama p[re]dictis
p[re]dictis m[er]ita excedendi q[ui] n[on] patitur m[er]ita per solim p[re]ceptis est
nost[ra] obcam equabil[em] moderatone p[re]dictis. Complacuit r[ati]onabil[em]
p[re]dictis a[n]i[m]is. ne nos urgeat error armatis. Edim[us] p[re]dictis exatit. q[ui]
m[er]ita p[re]dictis resultat imperius. Nemo iam cogere n[on] amia
Sic em[en] omnia que agenda p[re]dictis volum[us] explicat. ut nos ullo
op[er]e faciam[us] immim[us]. Reu[er]ari nob[is] cupim[us] concessa p[re]dictis
s[er]vare. N[on] facia[m] nulla abhominabil[em] p[re]dictis distracta. Honore
m[er]ita sola nos optamus. gratulacione senture. aregnatib[us]. Bonape-
tere. q[ui] m[er]ita de p[re]dictis m[er]ita p[re]dictis p[re]dictis m[er]ita adepta p[re]dictis
retate gaudentes. que fas n[on] fuit cogere potim[us] voluntatis
p[re]dictis obligare. Nam q[ui] dubitat p[re]dictis dei confidentia m[er]ita
p[re]dictis vult h[ab]ere libere. quod n[on] est pollicit[um] immutare. Tenete
g[er]it[ur] arbit[ri]i mei idonei uader[is] speculim[us] cordis imagine voluntat[is]
ut quibus n[on] p[re]dictis facie notus fiam more qualitate recognitus.
In hac p[re]dictis parte c[on]spicite que latet p[re]dictis. Nos est nobis
sanipm[us] absencie vite valens est m[er]ita m[er]ita nosse q[ui] corpore

Indicibus p[ro]vinciar[um] Senator

Sciens ab eis cont[ra]m[us] posse credi q[ui] p[re]dictis malis fiant. 10
immim[us]. P[re]dictis m[er]ita humana facile p[re]dictis. Dequolib[et]
illa que p[re]dictis p[re]dictis m[er]ita notum edictali tenore p[re]dictis. ne in
uante deo quos securos esse cupim[us]. uel de p[re]dictis solitudine
granaremus. Non em[en] est p[re]dictis tormetum adu[er]sum aliquid for-
midare ventur[um]. P[re]dictis semp[er] ab graminis estimatur emerge quod
timetur. Asp[er]it a[n]i[m]is temp[or]ib[us] uel nimia crudelitas lesione. No-
iam v[er]um[us] est. q[ui] malis p[re]dictis. Ama tunc aliquid p[re]dictis.

cum enim intrant pectus acta suspirio. Quia pro dictis tua plecta
celeberrima poni fecerat destinata. Optimum est enim ab his missa co-
gnosci quos decemimus ad monezi excitetur. nunc amor omni dea
domus felices. ne sic nos nullum contra nolemus cogitatione misse
dere. Ita se et illi devotos deant pie regnatibus exhibere. Pro-
pores ante nos nos verum efficitur si punitibus equabile ppe-
diligite insiam. que nos amabiles faciat et glo-riam commodum pro
participatione concedat. Patote officia nobis quasi actum morum
tepes assiste. Et id quod magnum est in tantore conspectu facere
quod omni possunt ora pducere. Inducit quasi mudum co-
gnoscite recitatum ppe-riam agere no deet. qd alit actus. Quid
tuncat reus cum indit emen in fastibus constitutum. Solis
malis illa tormenta sunt si pu-ia nota moribus suis sentiant
esse contraria. Quid enim no pot. Disaplia quando ipa sunt torge-
da. Studeat go nobisam ne boni mores punitibus deum
sed muditas auferat. De remedis potius qm delepone tractetur
Brave malum quemq est ad largienda mus. Beneficia p pmm
fieri. et mixtum lesionibus memeri. Sic agite ut in msta
pbata qntur amq noster brevis esse videatur. honores potius
offerunt. Rectate qmpe ambitus amittit si pro vinctalim
nobis nota sonetis. Nullos morum actum famm esse custodes
nec ppe-riam arbitrio ingenium inditis inclinamus. Sed omnia
sic gite. ne fiat nterim. quod nunc esse credimus. turpissimum.
Instat nre gias dignitate si nos consue pmlate tractet. Qd
mate malis sonete nichilominus innocentes. Signis tunc est
qui ansu temerario contra nos fasces eigan. Nec possit
exerere. quod instum est. aut petiore protin9 cum nre velacione
tupmittit. aut si mreb. deperitur uemedi negotium destinata
velacione declaratur. Quando et enetones publicas accepist. et
nobis gramatu sit audire de talibus. Quando ante per dignitate
mam potest. zeta gerere. Aut cito no bis que sunt necesse mutare.

Beato viro Cancellario

|| **Q**uam zeta domi clemencia de famuli sui dolentis salute
cogitaret cum notum est de mitorz sospitate letari remedia
lectari mentis cum missu expetere. ut cum medela humana m-
pfitit volgati loci bnficium ppe-riam. Ex ma crebra tussi res-
nans. hanelo pectore mebra te miant. Dm misteria nature m-
mici co-ssione debilitata virtutes pas explicare nequunt
ad salute. Etas enim in auxilium humani corporis contibut. Sed
apte no tussigie reddit mutes. nec mdest talibus. aut pme-
cibm. ante pssimere iemum in dies puglos pba vmap. Defecit

Unde

et velut rivosum solenni paulatim defluens donec enauctur
 expeditur. Hinc ergo ferocissime passioni bñfium montis illius dñia
 ebuerunt. Vbi aeris salubritas cum pinguis arni fecunditate con-
 spiciens herbas pducit dulcissima qualitate conditas quare pas-
 tuarum turba saginata lac tanta salubritate conficit ut quibz medi-
 corum tot compia pdesse nescim. Solus mdeatur potius ille pstat
 reddens pmo ordini resoluta passionibz. Vm nature replet
 membra natuata. mres effecatas instaurat et fometo quoda repa-
 rili egros ita pibveniat quoadmodum sompnis labore fatigat.
 Hec ita qz armenta in tam abundanti pabulo ex hanta mde-
 muratū est. Ut humor ille lacteus nō pstat origini sue. qui corpa
 moraliū pstatur lepa reficit. Muroqz mō herbis amalia nō psumt.
 Vnde homi membra pinguetunt exiles p dñmetā dñstmit mō.
 mī temes mdeet et mstar eius em mēdent. fōstmet passioes.
 lac and em pinguē ut herat. Dignit cum expmatur in vasis.
 Una dēre amonas deputatas pñeuecomptētiā plete ueni-
 ent. Et m pñdicto loco salubret pastus eodem alimto reparet.
 ems mmento quo mētur infancā. Conpungite anni tēd pas-
 sione laborantem. Nam nō amaro antidoto horrebis. Dulcissima
 mīa voluptuose bibite quē saluberrima sentatis felicitatē genū
 est inde curari. Vnde libens animo eger possit expleri et

Edictum de precus custodiendis

Uenalitas mēualimū reze rōm. Del tempis pbiacere. ne naqz **12**
 m militate. caritas. naqz mēatate mltas expetatur. Sed de
 qualitate pēpēsa. et mirmur emētibus et granamē querulis
 negotiatoribus anferatur. Atqz iō tētmāt omibz. et ad liquidū
 calculatōe collecta dñsazm spērū pñia pñter affrīmā. et
 omī ambiguitate pñmola dñffinitate rezm dāt manere mēstia
 Bignis aut uendentim nō scēnamē que pñtē edicti tenor eloqz.
 per pñglōs excessus sex solidoz mltatā a se nomē exigendam
 et fustiaio posse pñatere pñpñcio. Cēnat em et dāpñm mē-
 tus ēuat. et pñdicta pena tūat uelēmēt affligat et

Senatoribus et populo

Socio pñ mēdū pñ mglazm pñ pñozm continent m. **13**
 pñia. Vñto magz de laborantibz pñveniri. ne utilitas
 comeantū pñctetur dñfēmā fortimaz. Et iō pñstēpō tñfēm-
 am del esse tūrazm. Ne quod ad lenamē mñemē esse cōstat
 detestabē potius granamē infligit. Acupratur hospes ad pñcia
 dñffinita mēmtatē nō patiatur anram qm mñtē ad grāciam
 Cūdo turpis ancupacō est. tūre enormitate pñ et pñstēpōne
 Blandiri. Predoni pñpñis est. qm pñ magna cupit nolmēte dñ-
 pñhēre. Quosqz em cōpñt alicia uelle dñpñre et cōpñdēcom

mistic nō hūc. Resque quāta possit acquirere modicā ultro ad
 comoda mā nemine qui nos temptantur agere cognoscunt possi
 Nulla go se estimet quod est familiare semp absenti longinquitate
 oblimone defendi, quādo ad nos quotidie hēmus qui nra merito
 ma patinde. Tante potius dampna militare qui lūarū amdi
 tates appetitis. Sed em solidae dispendi se nonit sustinere et
 laceratione corporis affligendum. Si quis alit uendendū esse credidit
 qm miles nō in rem directus pēia tmi cūibns atqz totorum cūis
 hūa delibatione consunt. Sufficere em deit omibz honesta lucra
 cūibns ne obessa potius mdeant itnera esse latuonim.

un

Iuliano Augusto senatores urbis (XVII 21)

12

Non estum nimis te necesse uidetur esse negotiū pfermitate re
 mane reipublice p principi supplicare. Quia comenit a nob
 ex pte quod nūc possit pferre libertati. Nam nūc tēta bona que
 nobis pglaret. Imma tribuēnt nūc glōsios p batur accidere
 qm quod nos cognoscit ubiqz posse prestare. Rogamus go tē
 mētissime impator et de gēemio tūc duplices tendimqz manus
 Et pace nram nūc regi firmissimam pbeat nec nos patiamur
 ab hominibus fieri, qui semp de nra concordia mdebamur ac
 cepti. Romani pquid nō nūc nos comedat p nris domis bon
 gna conceditis. Gratia nra nos erigit ac tētur et hoc mēti co
 gnoscimqz quod de nostra mente sentitur. Ametē go italie sedū
 nostra componat. Quia tūc amari possimqz p per nos notina
 dilectio copuletur. tūc rei si nōstare pces ad hūc non midentur pos
 se sufficere estimare nram piam. in hoc pcatōia ūba pūmpare
 Si ē aliquā gratia fūi ama pūssime principum defensores nōs
 qui mēti domiant. Et dānt esse contordes. ne mapiant tūc
 in me facere. que a notis tūc cognomint discrepare. Non mēti
 causa sis crudelis exiti. qui semp in te gaudia pūssipi tūc
 alimprosuos pūc tua pace gerimam. Et cūibns ornata re
 splendim si me tēdi parcas ubi iam nomē tue pūstas andis.
 Quid em p me mēaris amplius age tūc religio que tua est
 cognoscitur pē florere. Genatus mens honoibz crevit similitati
 bus mēpūent augetur. Noli per discordiam discrepare qd
 deberes per bella defende. Habim milites reges, sed nemine qm
 mēmod hūm, hūm pūdentēs mēos, sed mēlū pē doctrina
 et pietate pollente. Diligo hamalud mēis nūbī cūitūm mē
 forte mea commēsacone compositūm. Romanis pūdentia ca
 rūm. gentibus vūte reuēndūm. Imge qūmimo nota pūpare
 cōpūa. ut tue glē pūficiat. si mēti aliquā pūstas accideat. Nō
 a me pē quere. ut nō nalcas inuenire. Tūa pū mēti hūm cal
 tate p mēlū facias mea membra lacare. Nam pē labia mēuit

Indecim

pte recipere libertatem. crudelis est tunc amittere qm̄ semp̄ nisa s̄m̄
possidere Imperia motibus iracundie triumphator egregie plus
est quod gnali uoce petatur. qm̄ si n̄r animus ingrati tudinis of
fensione vntatur. Hec roma loquit̄. Dnm̄ nobis per suos sup
plicat senatores. Quod si adhuc minus est s̄beator aploz pet
et pauli peticio sanctissima cogitetur. Nam qm̄ facultate ro
mana sepe defendisse probant̄ ab hostibz. Et n̄d̄ erit qd̄ corz
m̄tis n̄r nō tēnat p̄m̄pato. Sed ut om̄ia reuerētie nostre
congrue uideant̄ per illum virū reuerēdē legatū p̄ssimū
regis n̄r ad nostrū clemētiā destinātū p̄ces n̄ras ardim̄
porrigendas. ne multa d̄ant̄ efficere. que uel singula potuerūt
aput p̄ios annos obtinere. **Gaudioso cancellario**

Quoniam multis itineribus Como ciuitas expectatur. Ita se ei¹⁷
possessorē parauendūz assiduitate suggerunt esse fatigatos
ut equoz nimio cursu. q̄i potius atterantur. qm̄bus indulci
regali b̄nficiū p̄cipim̄. ingit custodiri ne urbs illa postuoc
sua b̄nctibz rarefiat incol̄ frequētia lesione. Est em̄ post mo
tum dema. et lati p̄ssimū uastitate. quasi muro qm̄ pla
ne liguit̄. Tunc licet m̄m̄en clausurā p̄betur esse p̄m̄tue
in tantā p̄lētudinē p̄donat̄. ut ad solas delicias instituta ce
uideatur. Hec post tergū capestrā culta cūsm̄tat et amens
uettacombz apta et m̄tualis copis indulgēt accomoda a
fronte sexaginta milibus dulcissimi equoz amēntate p̄firmē
ut et anim̄ reuerēdū delatōne parietur. et p̄son̄ copia m̄l
tempestatibz p̄ducatur. Nūto go Como nōme accepit. que tūp
letatur compta m̄nēibz. Hic p̄ueto latus est m̄m̄s ampl
issime uallis p̄fūditate suscepta. qm̄ conuulz formas d̄cē
m̄itatus. P̄m̄uēt litoris albore d̄p̄m̄ḡ me p̄ntates. Tūm̄
ora p̄toroz lūbz d̄cēnt. quasi quodam em̄lō palladie sil
ue p̄ctis m̄riduatibz ambūtur. Super h̄m̄c frondose v̄m̄e
latus nōtis ascendit. Apex aut̄ ornate natura d̄p̄m̄ḡit
p̄e q̄i qm̄b̄sdam capillis castaneaz d̄p̄m̄ḡit. cūpate cūpate ornate
natura d̄p̄m̄ḡit. Hinc rini m̄neo candore relucētes in aram
laci et altitudine p̄apitate d̄scendit. H̄m̄c f̄m̄bz abansio
uēntes addna flum̄s sancibz apert̄ exapit̄. q̄i in p̄m̄m̄
io tale nōme accepit qm̄a duobus fontibz acquisitus quasi in
p̄m̄m̄ mare d̄uoluit̄. Et in tanto impetu vastissimi equozes.

Pondas inauditae et nomine retinens et talore in sepelectione obdip-
 re aluci ventis generetur. pntas quoddam lineam finitorem in
 aquis albenabq esse descriptam. miro qz mo inflent. Discolor
 natura conspiciatur. que misceri posse simili lignore sentitur. Hoc
 et in marimo quid fluctibus flumibz mundatione contingit. Et
 raro ipsa volgalter patet. ut torrentes papites limosa fece cor-
 rupti muros se equori discolors. Hoc aut mve pntabit. Inpe-
 dnm quod simile tantis qualitatibz elementum per puz sta-
 gnm mdeas ire celerimud ut annem per solidos campos pn-
 tas deaturre. quem se pegrims vndis no mdeas colore posse
 miscere. Enayp mcolas harum iure rerum mve partitur. qn
 amena ora Delicata sunt. At labores pparile omis afflictis
 senem qui vti suavis Delicis consueverunt sferant. go m-
 nere regali ppetuo. ut se gaudent natius epulis. Ita eos ex-
 ultate faciat. *munificencia principalis et*

um

lignibus senatori populo

Regule minq impetrat gaudm. At esse cutoz. ut pnot-
 ad meliora. cu et nobis concessa probamur esse gratissima.
 Nam si subvenire semp amant est. cuiusmodi nos estimatos il-
 ligit. quos re lenatos esse sentitis. Sed ne mram letitiam lon-
 gis plocutionibz differamus. Bonaz rerum celerima semp de-
 siderat. agnito. Gloriosissimi domi devote agurie naitatibz
 consuletes cetm libras au p illum atq illum de cubili-
 pro pietate solita desmannt. ne nido nro quibz e causa no-
 tissima. tanta omisqmsqz hma muneris picipacione letetur.
 quia naitate gravato esse cognosatur. Ne quod afflicto. dnu
 est usurper illepis. Sed illi repatis mibus consurgat. qm
 pnuente dampnoz sarcina cornuerat. Ascensu au mitas
 que supra cetis pignitur. mgnata. Asposidms mē mptia
 maxime pblenetur. At sedm modum. Aspendij comoditate. bu-
 fien pafenatur. t mite pietate. Aspendim. t Butan et do-
 miorz estimate clemenciam qui condicione mutata. Hoc nos ab-
 eritio mder accipere. quod consueverat mfr. Sed ut bnficia
 domioz pstratet. exatōm mcomodis augeant. Celerius re-
 laco nra nos mdisuatur. quid videlicet de hac pima relaxand
 esse indicat. Et tantum de prima illatione faciat. suspēdi-
 quid ad nos notina diuta mlgant. Enayp pmissimis domioz

Undecimus

notis salutariis reddite que debet ne oratio mea supplicando
peragat. quod se in ipso omnipotens recepisse cognoscat et

Signibus de promotione ptoiam officii

Pudose nos oportet eicere quos statuit regalis pietas sub le
guare Nam quibus domore clemencia voluit consistere
comemur etiam hinc subiectos de ppa dignitate pstatre Amp
michi grās retulisti quod spem magis nobis bonore qm pmtu
aliquem contulisses Amittast me ad bnficia quia magna
susceptionis gratulati pmissa absolvi q notum modis obli
gati que fuerit p ditta me pbanit impleta Amm am ad libra
facimus quia ubi cōstam phas ē mēdere. inde det sermo
modis inchoare Hinc est q in ponderibus atqz mensuris vos
puggitis ingratos Et iō mā cura pvidebit ut nullq nos ul
terius ex ea parte vexare possit iniquitas Ama grave scelus
esse induamus aut mēprias modum excedere Aut librad
cquisissimū pondis in pssimam iusticiam nō hre Milites ex
pdis nre necnō exatores atqz pceptores a quibus gma nob
inferri dispendia suspicant pceptis nris fecim9 comemur nō
deductis ad liquidū iusticiam si quid fraudis potuit inueni
sine aliqua dilacione pfoluant Ama hoc nris tempib9 pro
fitemur inimicū ut alē alēms letetur incomodo Hinc ad
apparatum florētissimū cētus nota comitite vniūsa p que
rela uel tarditate aliqua pcurantes Efficant me ad omnia
benigna cōstruigat si gratulant que sunt in ppa completis
letus obediat quom causa gualitat inuitat Illa sola doleri
deut dispendia que studio videntur cupiditat impoita na
quod p rex nratate pcpitur inde prudentem amm9 nō gra
natur et Si **hodieuo pmoctōis officii ptoiam**

Hodieuo die redemptionis inuenim9 mitalē remediū. si
Delesti bnficio panditur spes salnt Comemur et nos longo
labore laborare fuerat gaudē deferre medicinam ut pma
bona que pulcritati mudo collata sunt gualit sentiatut Quo
qm piatulum quoddā est me tps uelle gaudere Et hnmam
tatē refugit affam qm dolore nō sequitur alienū Eton tā
to se melius exatit de communionē letitia qnto matamētū ma
que alacritat est plenius mideri gaudentes Hinc est q sapientes

more genus **V**ni homines esse testati sunt **V**ni omnis auctoritas
casibus suis indigos esse voluit **A**nappe vniuersumq; iuxta mat-
rule seriem tua designaco milgetur / Et quem loci ordo postulat
gradus promocioms accedat / Egre diatur vni ut anteponat vni
Totam sequenti seriem ad punctu trahit **V**ni per miliciam pro
finitus exigerit **De cornelario qui offendit** **20**

19 **H**implenda est promocioms grata sollemnitas que bene mitor
coluit exubias **E**t ma tuomibus conceditur spes laboris
Vni magnitudo fuit reddita ueteranis Et ideo Antiani qui pto-
ms inculpabile paruisse pñbet obsequijs institui me tñmos et
notarios ut me adornatos aspectus pperet principales Et iuxta co-
suetudine pñtat spectabilitat decoratur insignibus **De cornelario**

20 **O**ptatus adoptata peruenies mi nomis forciat effm / Et
ideo pñdicem assiduis laborib; compbatum cornelario
pñcere consensu officin / ut me me pñmates assistat qui
tiromi inculpabile egit exubias **De Regendario** **21**

21 **O**lim quid effitacit p agens impata nullitor meriti lo-
na mioria **E**t me et Vno fauore comedato eiegous
quado milice laboribus pñmctq; esse monstras **A**nappe
spectabilitat honore sufful me tñmos et notarioz ue-
nerandam pñpnam adornatq; accede / ut p sacros pñcipis
aspectus tue susstat firmitas dignitatis **De strinaro**

22 **D**ifferet no patim mita fidelin / ut ad studia bonoz admi-
pronocemmis nota amitorz **P**annus igit que pñt msta
laborib; / ut pñctu pñm inuitemus corda sequim **O**tz
anditos qui pñoriamis fastib; inculpabile notatur obse-
cuto gradum felicit pñm facimato ascendat / ut locum que
verpna nesciuit exprimere se gaudeat pñbitas inuenisse **De cura epistolarm**

23 **I**uste potentiora cosequnt qui de comissa pñi negoti per-
fectione laudatur Et io castellanis / quem matrule seris
fecit accedere nostra auctoritas quoq; auctorum strinarum
curam papit obtinere **De cura epistolarm** **24**

24 **C**onstantiniani mita licet plures afferant astipulato quoq;
inu comedat **T**anta est etem m co pñtatis mentant et
iudice teste mouet laudari **H**ic itaq; eplaz canonizarum

Undecimus

curam pfecta accipiat. **U**t amplius momenta sue integritatis exhibeat quando fidem publicam sibi respicit esse commissam et

De sternuario cure militaris et

Omnemque honoris pstat augmentum pbitas actio. Nec deest dis- 24
ferri quem frequent efficacem cogit apparere. Hinc est qd lucillius
sternare cure militaris esse pprimus exhibitur obsequium cui se mitto
dubitat attributum et **De pincero exceptorum et**

Occet nos incitant ebere pmoctis ascensus quos labor mi- 26
litis metur affidens. Hinc em eam est de piosis laborand
premia denegare. Ita comenit ex tubantibz thomane actio optata
concedere. Et id patris exceptor pincernu se anobis nonit i pntu
nt ad te pducta officiu placuisse paze mita gaudeant actio

Oignis est mo iudico pmereri **Serstolario et** 27
qui annulz ppiabus meruit apparere. Am em accepit fuisse
interdum gracia est. Multas placuisse iudiciu. Inpus ig locum
serstolaris se nonit coferentiu mictura militie pmi am se ac-
ribus studeret potare fidelium et **De prerogatiario et**

Oms Johanne no estmet mto pmonend. qui mo iudico can- 28
cellore olim psumpsit officiu. Et tunc iam prerogativa consue-
mitu. quado secreta munus iudicialis accepit ffinatur ut qz gaudis
et qz ordina et honois qui moribus nostiare placuisse laudatis
hinc g prerogative pna nostra cofinet auctas ut gradibz potito
emiti deuotolis animis publice parat inffioni et **De amietarien**

Iuat bene mtoz officis busiens iudice mianis ne deuote mte 29
possit obsequi. qui meruit auferri. Anapz Theliodorus comen-
tensu ffinatur offico. Digne pams ems integritati comittunz que cu-
todienda esse consensu et **De regendario et**

Omitat iudetur accomodum si efficiat actio laudat. Dig moribz 30
ciassitudo pstat. Ht em nam gloriu. qui pstat ex tubis mili-
tatem nostiare pmonere fortunam. Hinc est qd tharttherinu regenda-
rui locum felicit obinere cefennis ut spe fmuze puctum amdim
stoisms possit in herere laboribus et **De pincero de pntorum**

Oigni est ne sequatur nota fidelium finctz laborz. ut ppior gradz 31
excipiat. quos gestare integritas rerum affectata comedat. Hinc
est qd vrpim pincernu de pntatoz atqz ban pmarz angustalimu
esse cefennis. ut qui ad maiora pucti tendunt officia pduanda co-
stientie sequantur exempla et **De pincerns pnglarioz qui egredit**

Debet palme pma consequi qui sacramentis militibus nidentur 32
esse pfuncti. quia dntina labor pbi uendicat quod merita me

pot' inimice nobilitas Et ideo qui orbis p'meritatus sui nosse t'pa
p'egisse me domesticos et p'tores sacrum p'mpna adoraturq' accedat
ut nonerandis clausis aspectibus in lucibus extubis se gaudet
libatim re De p'meritis singulariorum qui accedit re

33

o ad est in lucibus obsequiis integritas indicant' quia p'tantor
exoluit quod debet in se cognoscit Ena p't p'eri q' p'meritum
p'nglarior se ma ante cognoscit effem Signa p'mt talia fidelit
p'ggerantur Ama no est hesitacionis metus ubi non est indus
venalis auditis De concedendis Delegatoris

Moras incipit que p'sendi consuando contrahit Ama plus ille
ad b'nficia compellatur / qui imitata benivolentia comonet' Neq'
em deest ne nox f'ctum diffimiles esse deamus Im oportet
crebere m'pitate remedi' em ad m'istracionis tempa m'dent' angere
Et u' de p'm vobis Delegatoris ma largitur h'manitas Et tunc
h'etas comoda p'mm' quado est et modis sermim' c'ferti No' nos
anxia mora p'spedit' nec cruciabil' dilacione fatigam' d'ms
sic finis solatioris et laboris Nam diffidm' q'ms p'ntat b'nficia
ma vendere u' reuocet re **Anciano p'ggente dictum est**

37

Petitionem tuam retinebit officium donec c'fensum sequatur In
facileas fuit inquiramus Ama omi m'ante credit' quod a
p'mimis assendm' Item omis p'necti estote cuncti felici app'ati
me f'fistimist' Dubim' Im omi m'dicim' h'eatu' m'ctim' Go
la nos alpha complectit' ubi ea l'ia non timeatur Sit em v'm'ss'p
p'o v'ps est voto tangm' de alio u' pependisset arbitrio re
De lenatoria exigitur in militem re

36

Solimpiaci currus agitator rapit premia post labores Si f'ux
certant' in honestum velocat' p'let coronare m'tores Am cele
ritate remuneracionis m'bitur a quo laudabile facia milite pagm'
Cur em agens in rebus Dubis miles officium p'ot tot labores
m'ia aliquid patiat' ambignu' qui arbitrio accionib' extubando p'
p'ncipis nome h'ie p'merit' Ama milite facim'et' totos anallt
p'f'etundant' em'ngit' m'palibus m'ffis / et ut reuenciam p'otiane
p'edis extollet Tunc ad emi nome obsequim' q'm u'blm' cepit h'ie
p'apm' Tales go tardare p'atulu' est quia post palmas n'ed d'it'q'
est Aditum u' p'ot d'it' quod estis p'stupit Brannama m'la m'et'at
ab soluti ne p'otq' hoc m'gerat libere quos facere p'otit' p'ocella u'p'at'
Et napp' experientia tua De illa p'incia exillacione etia f'istalnd' p'bi
tarior' solidos quos p'ncipi Angustior' p'inda de p'ntant' antiquitas
p'me aliqua dilacione p'folnat quos nome p'ue d'et'ine m'dicim'is romib'
m'p'atados Sed tunc uenales mores declina dampnosa fastidia
ne qui de p'deris p'milia conseg'm' ex m' t non m'deatis m'ent'isse

Undecim

dispendii. Anapit postente rone pmonens si te actoms tue qualitate
constringas Honorables signis acmetis hndi pmt neteram sed ab hys
maxime quilibet milite detinetur tibi ergo ptes quod partis alio
quando mderipmtas pors litemu potius sit sequentis re

Anathalico cancellario et provinciali re

Qui laboriosas exatibias et officia magne sollicitudinis inuenit ro-
nabile et tempis defuncta constitunt ut quod erat subnate tmo
positum pmtu no hret incertum alioquin quis sufficit sp spectare
posset tmi se mortalibz lux ipsa pducet Canadere pib incerta ni-
ta meta milita est nec hie quod possit metuere qui ad designa-
tum tempa moffese meruit peruenire Astia ipa ne astronomi uo-
lunt licet assidua repetitione voluunt curpis sui defuncta custodire
Regne esse ambigim quod pme pto tenetur inclupm Saturnus an-
nis triginta constituta pbi celi spacia pernagat Stella ionis xii
em annis atebutam pbi reguin illustrat Martis pons ignea celeri-
tate raptatu decem et octo mepibus depntata pbi regionu discrit
Sol ani spacio Zodiaci currus signa pter voluit Astrumi ueneris
mepibus qm decem spacia coressa tnsendit Mercurius uelocitate
puometus tredcem mepibus pposita pbi mtnalla pter uelut linna
peculiari nobis uicinitate p pmiior tgnita diebus peragis quod
anni spacio amens tam actus impluit Quito ergo laboris sine
mortales inueniunt qm ut phi dicunt et ipa que deficere nequnt
Qua tmi mudo curpis sui tmos ronable acceperunt Hac tn
mtna mente distantia q illa opus smi finimit ut ad principu
redant Humani gemis id militat ut pactis pndoribus conque-
rat Et id illi qm inculpabli cornicarij est p finctq officio pop-
tingentes solidos et longuena consuetudo Depntant paulam mudo
De sapmi provincia ex illacone etia pme ambiguitate contrade ka
no pot dubitare de pmo qm na conuendat principis asserto p-
finc em curribus secretarij ptoiani quado ei est nome deriuatm
laudat actoms compbatu co mstrante caltulum tpsimq inepi
quod magne poid optabatur implor Pratiicati pmiq em leges
fauerunt Regaminq tm insticia no prompit Nemo tms extitit
Demictoria na qma salus facultatibz obtinuit qm ut fiet pypior
no redemit Hostis omē em quod loqunt neq in rubiculis nostris
secretaria mra pacta pme Quid egm q cohortes uenerunt finm q
nimiq ad notendum primati ad pstandm iudices Distracto mra
m uerbis est hila et m fucto pnsa benignitas Inascebamur
placati inuabamur innox et ne potuissimus ledere terrore nidi-
bam inferre Habemus ut solebat Sine castissimam indice Melmqm

un

100

nos integerrimos testes et iurano vicescancellario capanne senatore
 Ene antiqua moderatione promissum est: ut laboris sui prius accipiat
 qui publicas utilitatibus obsecundant: ne quis haberetur pteritus
 qui probali fuerat actione laudanda. Nam in officio remuneratio soluta
 debita priorum prima laboribus tardarentur. Quod quidem in pene
 in republica geritur cor strenuitati completur. Et quod diffinitum se
 uendi genus est. Sic enim omnia cogitur implere: ut non p militatur
 credere. Exercentibus parat armatis obtemperat: et inde reportat gratiam
 ubi inuenire potest alii offensam. Quod publicas actiones per diffinitas
 mercedis referuntur esse collectas: quas magna subtilitate compositas
 et ab illis exigunt quos offendere non possunt. Horum est etiam iudicium
 rebus applicandum quod mercedis ex parte quod posite: sed tanquam
 in vrbis regia nate sine querela provincialium congregantur quia dum
 suis temporibus aliquid apte quitur danti dispendium non putatur. Atque
 ipse in gloria est optimo temporis virtus explicabilis in finem. Et quicquid
 p continendis omnibus gratificationis acceptum cor in se p in finem non
 applicamus. Splendescunt vbi ipse laboribus attributi qui reddunt
 homines semper instructos labores: inquam inuolenti inquit solati pedu
 gogi per quos quid forensibus lris rati qualibet disciplina do
 ceatur. Ille in instructor redditur qui actu continencie deuotus
 eruditur. Et in talibus cum honore soluedum est: quod mercedum
 ne pbi aliqui accipiat qui semper republice utilitatibus accumbat
 Et hoc ita illi pbi somno iam milicie labore p finem ex amore
 promerit campanie etie illationis tot solidos solempnit te dare re
 semis. Et et ille in istis laboribus p finatur et posteri eius ex
 exemplum labore famulatus accipiant. Cum enim p sua fide b
 laborem fuisse cognoscunt. Et **Johanni cancellario Campanie**

39

Redderat omni rerum diligenter considerant antiquitas. Et qui
 erat plurimum per nostra strima consilium copia non deesset
 pcurata cartarum: quatinus cum indices multos p futura decesserent
 odiosas moras: dulcia beneficia non hauriretur. Hoc munus
 supplicandi datum est: ne anare constringentur ad commodum p
 quibus a largitate publica constabat acceptum. Ademptum est
 in prudentissimis ex actionibus: locus spem a dampnis eximit
 p quod principis humanitas decoratur pulchre plane opus
 inenpfit. ingeniosa concepit. Et vniuersa strima nescit quod
 omnis la labor elegans texisset. Surgit in solida pilua p
 ramus nemus sine frondibus aquarum reges paludum pulchra
 per series irregularis mollior herbis diuor nescio quia natiuitate

Undecima

plena Et plenitudine natia / Bibula tenitate spongon ligni mi
more pomi robur in cortice est / mollitas in modulis medullis pro.
coritas lenis sed ipsa se continens fide mndaconis pulcherrima
fentia Nam quid tale in qualz cultura nobilms nascitur
illud ubi prudentm censa seruant pichitabant ante hoc da
sapientium cogitata maiorz Nam quemadmodum velocit potu
isset sibi quod repngnte diuitia corticis nre potat expodire
ineptas murez moras calor anni sustinebat / et cum differrebant
vba tepeste cogebant ingenia hinc et pscorum opuscula libros
appellamr antiquitas Nam hodie quoq librum murez ligni
uocatum q eximias erat mdecorz fateor doctos sermones comit
tere thabulis mpolitis et mucternopis ramalibz mprimere
quod sensualis poterat elegancia repire Gramatis manibz
pauca memoriam comonebat / nec imitabat pulera Sicut in se
talis pagina ridebat offerre Sed hic pmodis consentane
um fuit quando mde pncipalid tale debuit hre comentum
quod pnotaret ingenia sequentid Imitatrix pulchritudo cartha
rim affluere Sicut exepcionis sub trahi ma non tmetur
hec em ego mneo apit eloquentibus campum copiosa semp
assistit / et quo fiat thablis in se reuoluta collatur / Inm ma
gus tractatibz explicetur Iunctura sine rimis continuas
de mimis mstera mnea ad decorem / ubi apitibus olenat
formidissima vboz plantata murencia hboz scripturabilis
facies que mgreime suscipiat ad decorem / ubi apitibus olenat
formidissima vboz plantata reges fentum metibz totiens namf
simu reddit / quocens deperum latoris mment humanorum
actum seruat fidele testimonm / pscitaz loquax oblimonis mi
mica Nam memoria nostra et si causas retinet vba comutat
Illit aut seare repomtur quod semp equalit andiat Anaxp
deputata simiam tot solidaz decusodia pincia illi exillatone
tertia / te pberre censemis tne decime mndicoms rombus mpy
tandam / quatinz strimur publicum integritate fidei me lau
dabil deat pperitate seruare Quod de fcm m mortalia ne
strens anima cimulatione semper angestit nona mgu atypies
et uetusta custodiens de *Vitalio vincta Lucanie et*

20 **H**aret quibus in romana civitate sunt populus enim etiam de
 longinquis regionibus per ipsa copia satiare quare tot
 uere provincie peregrinorum manu sufficiunt. qui cum illis ubertas
 aduecta feruere. Nam modo qui breui esse poterat qui mundi
 regimina possidebat. Testantur enim apertissima spacia murorum spec-
 tatorum discensus amplexus mirabilis magnitudo emare et illa
 modicus molare qui spacia contemta constat admetu. Hoc enim
 instrumentum nisi sunt vniuersale interitum non habetur ignauo nec orna-
 tum potest proficere nec parti alii committere. Itemque hic quasi ve-
 stimenta prosa corporum ita sunt indicia civitatum. Inimicis nullum ac-
 cuset superflua facere que se nonit magnis prius explicare
 hinc sunt enim sunt ut motuosa lucania nec penderet hinc
 ut bruchii bouum petus indigena uitate prestant sunt minime
 utque quod mirabile sunt provincie tante civitati sufficeret. **S**ic a-
 pla civitas earum sufficiens metualium indigentiam non habere
 erat quod illis gloriis romam pascere sed quanto dispendio inde-
 batur posse constare. Adhuc tam multis rurebus que da-
 ventur ad pondus. Itemque prebabantur decrescere nullum po-
 terat imputare redactum est ad premissum ubi pati non possunt
 decemur / quod nec rurebus immittant nec laboribus
 facientur. Intelligant provincie bona sua. Nam si antiqui
 corpore sunt ad dispendia senectutis isti non sunt ad compendia
 soluenda missi. Et ideo amicos titulos in affem publicum
 cum reductos. Diligentia tua statuta illationibus percurant ne
 meis temporibus negligentes esse videantur / qui alienis dignitatibus
 laudabili integritate paruant. Nam licet et alios provincias indu-
 erunt reficere. Nichil tamen malis actum est quod uolunt re-
 ducere. **S**enserunt me inducere premissum et quibus premissum abas
 archasius quod prosum vniuersis in premissum in meis fastibus admi-
 nare. Et me cognoscent remere affem premissum quos in meis
 uectibus sententibus premissa exultatione gaudere. **P**aruant ergo non
 compulsionem aliqua sed amore. quado et hanc premissam illis
 immittunt que solebat offerri. Nam cum mille ducenti solidi
 animis premissis soluuntur ad mille eos regia largitate
 reuocant ut exultarent gaudiaque amicitis deonibus immittunt.

Undecim

Indulgentia

Quoniam nomen ipsum iudicis dicatum
 iudicatur esse iusticie et per totius anni orbem equitatis in
 beatus ambulare vestitus hinc tamē diebus in domini
 cum pietatis iure defletimus; ut ad redemptionem omni remissionis
 itinere pervenire possimus. Ex hac enim venit praeclarissimos fructus
 legimus et remittendo aliis nobis pariter. Nam qui pietose iusti
 sumus pro semitate semper ignoscimus. Quapropter penas abstinemus tor-
 menta dampnamus. Et tunc ut iudices sumus matre indulge-
 tia que solens et pater. Tu proinde humani generis Tu afflicto
 rebus medica singularis. Quis tuo non egeat summe cum sit per-
 care commē ab omniis necesse potius quando pro te spes mite puer
 que pro iusticia non datur. Nam domini tribus aliis proinde cele-
 sti gratia perfruaris et amabili amplexatione nectam. Omnes
 et quoniam et ipse virtutes sunt honorabile cedunt quando te humani
 generi saluiferam esse cognoscimus. Sed quid tantum de eterna
 commiseratione dicam pietas est que regit et celos. Quod tamen
 licet longis temporibus habitare totus excludatur reatu et prode-
 fiet ut patere collatur. Sed providentissime tanta res satis
 solam tempore videtur esse cetera et gratius mundus accipit
 unde pro terram nominat gaudet. Quapropter abstine noxiam
 litor securum qui licet impie facere quod in aliis cognoscitur
 iudicare. Quia paulisper firmi splendidum non cruentum. Ca-
 thenas tuas lacrimas madidas feliciter rubigo suscipiat illud
 potius reconde solebat includere. Auditoria ferialium noxime
 liore forte mutescunt. Sic reuera nomen custodis sine mortis
 alienis. Quod semper inferis laboras. Aliquando in superis oritur
 et clementis actus iudicis qui iusticie inexorabili extubat.
 Necesse est ut enim pietas benigna distinguat. Et ideo cella
 geminam iusticie domus apud inferos plutonis hospitium locus pe-
 tua nocte cecata. Tandem infusione lucis albebat in quo non omni
 tormentum sustinet reus qui aliquando maculat reas exitus a pueris
 prebatur absque. Proinde pater ille collega cathenarum ab homina-
 bili nervore distingat auditum alieni generis etiam lameta
 concubant quoniam iocunda longa debilitant tactum pondera
 prementia. Defatigant lumina dominis tenebris obtrusa torpescunt

Inapimur tituli

Non est enim clausi exitum multifaria morte punitur qui carceres
squalore torquetur. Nunc ergo vos de aneno tuo metuos emitto
redeant ad superiores qui de magna parte inferos protulerunt. At ita tua
nauitatis implorat locus ille peremum lacrimarum quondam tristis
neculas perdat. Non sunt inde qui leti sunt qui tunc profecto habet gratia
si diuersus appareat. Ecce inclusi vincti semper morte pallentes reddite
ad lucem quos caliginos tenebre possidebant. Nichil amplius optata
morte passuri nisi quod adhuc potius occidi. Sed nos qui multa deest
ambitione iam decipi delicta relinquere cum cacthemis dixerit. Infans
absoluti. Vinit me honestate qui adiciatis pignus mori. Cogno
scitis qui infirmus sit bona comissio. Altera contulit tenebris car
cerem. Hec nomen splendidam libere libertatem. Ista stabit ut velis vi
uere illa dedit ut eligeres iam pite. Si leges aspergunt. Ultimus
vos nullus includet. Icarta paucitate ad formam sine trepidatione
Vente illa in se refingit per que tristitia perculit mirantur vos
liberos qui moderant vos. Odisse debet quod nos tradidit neci. De
cora ipsa noxime nitare que se lesisse cognoscunt. Vincta illa
no repetunt ubi in foueam corruerunt. Tenaces laqueos amica
ta declinat. Hec nomen fimum ales suspecta non insidet. Piscis lu
pus areus se mollibus ut plimfrati huius insidias enadit em
git. Tunc ut pignus ducta recta eius tegunt frusta diu ferunt
in ondas exilit et nitati periculi gaudia liberata agnoscit. Estant
esta cum pellecta cum mitemi carcerem cepit intueri mox ut se
ad finem exitum imitatum esse cognovit in caudam labit paulatim
se ab angusto producit. Quem si alii eiusdem generis irretitum
cognovit extrema eius mordicis trahit ut qui pibi capta non
potest subuenire alius solacio pbeatur enadere. Quia estant arguta
piscis genus ancloritate nominati cum se in insidias uexiosus in
pulsant qui quibusdam fimbriis conabile illigati totis in pibis reuol
uentes retrorsum socios conat liberare captivos. Plura sunt
talita pignora. Omnia enim que possunt huius contraria facialis
casus affinet si curam salutis pignus non habent. Ad te claustrorum
magis ubi venotenis patet penale secretum tunc innocenter esse
secretum. Torquis quid quo nullus affligitur a communibus gaudis
necius exasperis. Dum est soli non paratur. Venia gratia laude in
indie compandis. Sine de omni se ciuitate iacturam qui huius
de militum afflictionem letitiam. Sed ut nos quoque gemitus copleni
illos est tunc modo vendita quos lex pietatis gratia non relaxat ne am
trunculentis parceret asperitima facinora lenigaret. Soluant ergo
secularebus actibus implicati patitur omnibus homo periculis

libri Duodecimi

negus quos desinat enadere Transiit eos dimittat nos vincula imp.
be cogitationis absoluant Et **Incipit tituli libri Duodeci**

Amisio cancellarius provinciarum anglie senator pp^o

Amisio iudicibus provinciarum senato pp^o

Amisio senonibus qui sunt cancellarius deputati senato pp^o

Canonarius vsq; senatori pp^o

Amisio prefecture titulos administrantibus sena. pp^o

Consulari provincie ligurie senatori pp^o

Pistano prefecto amone pompeio

Imersio cancellarius provinciarum sena. pp^o

Petio mio erogatori obsequio sena. pp^o

Anastasio cancellario lucanie et brutiorum senat. pp^o

Edictum

Anastasio cancellario lucanie et brutiorum senat. pp^o

Maximo tunc cancellario lucanie et brutiorum senat. pp^o

Canonarius

Iohanni lignatori venemati Athalaricus rex

Constantiniano mio experientissimo sena. pp^o

Maximo vicario urbis rome senat. pp^o

Thomasi et petio mi esse artarum senat. pp^o

Amisio dedit sebe venematiq; senat. pp^o

Provincialibus hysce sena. pp^o

Laurecio viro experientissimo senato pp^o

Tribunus maritimarum senat. pp^o

Ambrosio mechi ageti mces sena. pp^o

Pamilo premio senat. populo

Pacio episcopo mediolanensi senat. pp^o

Edictum Imersio cancellarius provinciarum

Nescio quis magnus esse creditur qui generalibus iudiciis desinat

qm tanto plus estimatur plus quis amare iusticiam qnto ab

illo frequentius constat auditam per milites suos index nulli

gitur et pnt. disceptu mgti sciam p dmit sic nos obsequetum mo-

res apme pteps no putatur obsequidasse moderato amara parus-

se no aduertitur contineti stultus prudentibus sermisse no creditur

putatur in actionibus nostris si nos mala intentione tractetis et

quod nulli accidit vrm alicui meum mmi celebratur obsequium

Justitiam tales casus quales nos in alios iudicare non possumus
Et hoc quia finitur cuncti in nobis non potest custodiri sed heremus utinam
alia parte solacium quod nostra bona nostra credunt esse mandata et
nobis onerosis acquirunt quicquid glorie vestris laboribus expeditur Et te
enim aliquis sapienter agere videre statim famam tui preceptoris exal-
tat dum tale infinitum fuisse credunt qualia nihilominus gesta se-
cuntur Quia est prima plebis tales esse iudices quales nos contingit
apparere Et id magnopere precavendum est ne ille de nobis incipiat iu-
dicare / cuius nos opinione contingit ante lacerasse soluta penitus
quod misit in fabulis et tormentis vestris compensat quod populi
inveniat exaggerat Quia periculosum est pati iudice rationabile iudicium
Et illam deformis tuis decernere quem te constat graviter iurari
se Certe proinde magis ut nostra potius voce laudetur / quia senten-
te potest iudicis vel sermo deprimere Ita prospera prima subtenere
perge per illam iudicem immanem deo ad illam provinciam cancel-
lorum pompa decoratus et gloriosa gravitate primis absens cogita-
tionis pudorem Nam quicquid debetur temptare Unde qui milites
non honore fastos et iudicium parent Et dum infra porticum sedis por-
tare credens / nam quodam modo potatem venundis assumis / dicta
nostra in primis observa Ostende bonam post incidentibus viam Nam
cuius est iudicis custodire mandata si milites nostra videant ne-
gligere constituta Regiam illam praeam miorum ananiam fuge
cui cuncta omnia devotioe detestabili famulantur Certe dum
pectus hominis missa sunt aggregatum quoque malefidas cohortes
admittit fieri non potest recepta quia nescit esse solitaria Agmen he-
blandissimum arma suscipit exaltatis et per dulcedinem parat
quos amara deceptio captivum promitte ad utilitates publicas
esto sollicitus / immota morali compulsionem parva plus agit multa-
tor rationis quam possit exerceere terribilis persona tua refugium sit
oppressio infirmi Defensio prope aliqua calamitate concilio Sic
etiam per nos cancellos agitat si lesoz impia claustra solnat

2 **De universis iudicibus provinciarum**
Gracias divinitati refero quia et provinciales fecerunt que no-
mini Et ego compleri omnia que promisi Nam nec me sensu
quisquam aliqua venalitate pollutum / nec ego pertuli tribuarios in-
devotos habemus utque quod in nobis diligere debeamus illi repe-
rerunt affectus iudices / nos acquirimus integerrimos procos Agamus
itaque deo prestante quod cepimus Possessor multum publicas perennas
libens inferat / ego illi incommotus iusticie tributa per solnam / nobis
aut comode repetitur / quod natum acutum esse sentitur / quando de rebus
patis spes magna redditur in futurum probat enim quia nullum cogimus

Incedamus

dare quod non debemus offerre. Non publicis non priuatis ante quosquam
 dampnis afflictus est. Dissidiorum troles fecimus ignorare. nec extra ordi-
 naria quiescent. qui cuncta geri legimus optabamus. Sed nec nos sitis i-
 ea parte dissimiles populos imitatores esse dignitatem nostre mira nolu-
 nt quibus pene cauda qui nobis misericordiam per promissas contulerunt.
 Nulla repudiat sequenda iustitia omnes clasificat quos sine paratipa-
 ratione prebemat. Minore se ille solus fecit qui abyssum discessit. Cur
 accipiedi licentia uota secumur. Nulla recipiat. qui dices uocat con-
 omni laude decoratur. qui iniustus eductur. Desideremus potius quod nos
 pauciores locupletari facit. fustes accipimus ut graues esse deamus.
 Tribumalia consuecimus. tunc morum gradibus enuchamur. Nil inle-
 mpidum indices. Deceat Claras cum suas maculas reddunt si illi ad
 quos multi respiciunt. agra reprehensione sordescunt. Alioquin expedit
 non uideri quam imitari uisione signari. Quis ergo qui gravior
 celsa petimus. iniorum similia deseramus. Sic in nobis fons libera-
 ut aliorum possimus euadere preta. Equat tamen omne quos inquit.
 Et id dissimiles ab accusato deesse esse qui indicat. Hec nos animo
 sermone conuenit loqui. quia bonarum rerum nulla societas est. Pa-
 teor amicitia. Desiderium mei. cupio me nobiscum uelle predicari.
 Veniamus nunc ad cuncta que id deus suscipi grata quia prebent
 esse solempnia. Quare quod felicitatem deum sit te officium quod tunc
 cum dei immensum possessores percipimus ad monere. ut tibi in-
 quoniam. Et deinde deuota mente persoluat. Quatinus tunc illarum
 moderamine custodito. Debitam reipublice ferant functionem. Tempora
 exactum statuta seruent. Ita tamen ut nullus sub immatura
 compulsionis iniuria se ingemiscat exactum. nec itum sub impi-
 venalitate induraz largitas dampnosa prebeat. Dilato enim tri-
 buti maioris sit causa. Dispendii quando uirte suspendit. quod
 nullis protectionibus emulatur. Exponaz quoque fidelem notitia
 quatenus mensuras comprehensa consuetudine custodita ad strima
 nostra. Vigere mania bis. ut totius erroris deteresa caligine
 publica non possit claudis apparere. Nam si aliter facias te dam-
 pna respiciunt que per neglectum tunc publicis utilitatibus ingerunt.
 Et ne facilius possis deo auxiliante que sunt statuta perficere il-
 lum atque illum sedis nre milites et officio quod tuo consuetudinarie
 percipimus. minime. quatinus ordinato nostra inculpabili porciatur
 effectum. Tunc ergo ne te imparem nostris preces ad monitis. Ra-
 minis fedum est. ut a quo laudanda repositum reseranda potius
 approbemus. *Præmissis rationibus qui sunt cancellario. Depntati*

30 **O**portet quid amica sub tranquillitate peragi quoniam admodum possit de
 his moribus committere sed tanta est in republica de morum
 valetate impetitas ut nemo valeat leges defendere nisi tunc magna
 aliqua tempore egris causa non una salutis est. Alibi resitit
 alter per abstinentie beneficium te mactat hic sanaculi mollia ille
 ferremus quare ad miliciam et variis possit remedium Invenit qua
 litas passionum Sic qui plures posse cognoscitur non uno consilio
 prout meminit feroces districtione precludi sunt mansueti
 timidi ad monendi Dolores caute simplices sub lenitate tractandi sunt
 Et id ubique probatur esse materia prudentia quoniam rebus omnibus
 adhiberi videtur accommoda Cuiusmodi denotum tuam solatus illu
 rari clarissimi Cancellarii me plenius more deprecamus ut com
 melu alium eligas nisi qui legibus parere despectu ad fore
 trahere qui iura non accipit Sub continentia irascere sub matu
 ritate distinge timeri te amplius volumus quam probari Quia
 maxime illud ingori tuo reputabitur si nullus perimptione perat
 Cogitetur promissis perne publice fidelis exatibus Sic tunc comod
 contemptus alienus coactus faciat quod iuste sponte complere neque
 xerit cunctis tamen te delictis impedire si precepta sequis Denique non
 regis Caret culpa qui impati perficit In exequente illud est pos
 simum si iudicis relinquitur arbitrium non inde iactetur quod est quibus
 obviare non potest nec assidue peribam uelut quia te multorum simili
 tas premeat Sani fortes semper in pace modesti sunt et in iustitia
 magis diligunt qui frequenter pacem tractant Cum gratum est si me par
 tes reuerfus quoniam laudem non reportes obprobrium Sed ista te cogno
 sciant egisse quoniam admodum diligentes prebentur optare Nos etiam
 et gratant exoptamus cum laude nemine et otio uacare non sinimus
 quod per habere egisse sentimus His etiam et verum dominus maiora ac
 dit quos bona consilia utilitates suas gessisse probant Quanta pre
 que prece attollere sapientes Quomo amplius acquirit quam qui se bona
 commutatione tractant **Capitulum de reuerentiarum et**

2 **D**ense regalis apparatus ditissimas non parvis reipublice prebat
 ornato Quia tanta domus posside creditur quoniam nominatibus
 copulatur inuati est hinc quod locus continet in principali domicilio
 hic profecto debet exquirere quod in sum deat ad mirari Desinet car
 parus Danubius Arenis veniat anchogora exornis consicula quod
 insulabz laboribus offeratur Crinorum mare dulces mittat acor
 mas supori pistes de inuisis finibus afferantur Sic debet regi
 pascere ut alegatis gentium credatur pene omnia possidere Et ideo
 percuranda sunt omnia quod pugnantur fecunda miteret italia nec
 qui ex terra aliena debentur appetere indeamur pro non quiescere

Succum

Donnis itaq; p[re]momi declaratum est acmatione. cui nomen ex acino
 est ent[is] et fuisse aulicis temerari. Et quia tunc dignitates i[n] vice
 p[ro]bi dunt natura m[is]trare quo p[ro]bant ad regnum domos pertine
 ad possessores venientes p[ro]bi eius rei tunc p[ro]pna est sp[eci]es in
 bennis accede; quatin[us] accepto p[re]cio competent[er] null[us] tardet ve
 dare quod principali gratie debet offerre. Digna plane species
 de qua se nobilis iactat italia Nam licet ingeniosa grecia multi
 phala se diligetie p[ro]bitate comendet Et una sua aut odorib[us]
 condiat Aut marinis permixtionibus m[is]aporet sub tanta t[em]p[er]a
 ex q[ui]sitione reperitur simile melle h[ab]ere Hoc est m[en]tu[m] et coloe re
 gum et sapore p[re]cipu[m] ut lactam aut r[ati]o[n]is p[re]ces fontib[us] tingi
 aut liquores eius ap[er]pna credunt[ur] exp[er]ssi. Dulcedo illis inq[ui]s
 fabili suavit[ate] sentatur stipsis nescio qua firmitate roboratur
 Tactus eius d[ur]itate p[ri]guet[ur] Et dicit[ur] esse aut carnem
 liquor[is] aut edibilem potum libet referre. q[ui] singularis esse m[en]tu[m]
 eius collecto Autumno lecta de vineis in p[er]gulis domesticis
 una resina suspendit[ur] h[ab]eat[ur] in vas p[er] theas n[ati]bus custodit[ur]
 Angustat q[ui]d liquefit ex semine tunc fatuos humores exudans
 magna suavit[ate] dulcescit Trahit ad mensem decembre donec
 p[er]p[et]uo eius h[ab]entis temp[us] aperiat. Atq[ue] modo incipit esse
 nomen quando in cellis omnib[us] reperitur antiq[ui] h[ab]entis m[en]tu[m]
 sum novam frigoris sanguis in rigore vindemia truentis
 liquor purpurea potabilis molim[us] nectar deferuat p[ri]m[us] in
 origine sua et tunc potuit adolescere p[er]petuam incipit h[ab]ere nomi
 natem Non calibus simitose t[em]ditur nec aqua forid[us] ad
 m[is]ture fustat[ur] sed q[ua]dammodum decet nobilitas tanta p[ro]notat[ur]
 desinit. Inm aqua durescit p[er]munda est cum om[n]is agrorum
 fruct[us] abscedit distillat gemis compact[us] liquor[is] formu[m] d[ur] nescio
 quid lactemat[ur] et p[ro]ter quod om[n]is delectat dulcedo in aspectum
 singularis om[n]is est p[er]fectudo hoc q[ui]tocius p[er]quisitum et compete
 tib[us] p[re]cis aggregatum. Caratens q[ui] in rem directi p[er]it t[em]p[er]a
 dite descendit nec illud negligendum p[re]ces quod lactes potulo
 reluctat[ur] quado plus est mirabile quod potius difficilino
 m[en]tu[m] Albedo ibi decora est et serena p[ri]mitas int[er] illud de
 rosis. hoc credatur natum esse de liliis Colore quid extranem
 sed sapore germanu[m] est aspectus dispar et similis in utroq[ue]
 suavit[ate] Nam quod acute sapit quod cito refiat commune illis

intelligitur Sed magna est distantia que videtur illud minus
rubore letum Illud conspiciat candore festum Et ideo puritatio
eorum debet esse celebrima quando ambobus messe cognoscitur
quod pariter expectatur et **Valeriano** vero **Alluui**

7 **G**enerali quidem amplissimum cognitorem decet beneficia di-
latte qui qui omni pre esse cognoscitur cunctis impendit
profuta censetur Sed gratificante natura illis amplius debemus
qui nobis aliqua proximitate ingitur Sum quoddam genus ra-
uideatur esse positi proximis a communitate discernere Nam no-
stram collegis impendimus reverentiam prius exhibemus Et
nobis debemus communem gratiam sed affertur filius singulari et ta-
ta multitudinem in est ut nullus se contentum esse dimittet si
aliena pignora plata esse cognoscit Et ideo non est aliquid in
nostro de patria plus esse solatium ideo persertim tempore cum eis
uideamur periculis subvenire plus enim eos diligere credimus
quos cupere festinamus Veniens itaque moris exatus qui ad
defensionem reipublice nosatur desinatus lucame brutiorumque
dicatur culpa nastasse et abundantia regionum studio tenuasse
rapinam Sed quoniam et illis dare et istis summe pro temporis
qualitate necesse est pretia aut quis que ordo constituit ex
missione verum Sum cognoscite temperanda Ut multe arces
quam vendere solebatis in assem publicam prebita debeant
imputari Quatinus nec possessor dispendia nec exatus la-
borans sustinere possit moriamur Nolite igitur esse solati eva-
pistis exigentiam manus elata nobis prius admittit apparatus
Sed quo facilis instruitur mea notitia imputacionum sumas
infra septis huiusmodi credimus expmendas Et nemo nobis ve-
dat beneficium quod publica nostris largitate collatum Conci-
nete ergo possessoris incomparantes motus Ament quicquid quos
nulli admittat precipitat Sum belligerat gothorum exercitus
sit in pace romanis felicium notum est quod iubetur ne tu-
stia aggrete hominum genus Sum laborandi todia fugit illius
ansiens offerantur Et contra nos mariant exigi quos in po-
teratis in pace moderari Quippe ex regione missione pugiles
conductores massarum et possessores ualidos admonete ne mel-
lam contrahant in concertatione barbarem ne non tui psumet

Duodecimus

bellis prodesse quoniam quicquid confundere et exipiant forum sed unde
 agros excolant immat cupides boni stimulos non finire de se pro
 maxime laus est Sic et illa mediantur perditas regiones pro
 tegere Isti non desinant patetitas possessiones excolere Sic
 iudicibus magis ex legibus sub sella non desinant inma malis
 mconare Tuncat latro indicium quod semper exponit ad ulte
 riorum indicis intremiscat falsarum voce promiss exhorreat
 fur fora non videat quia tunc libetis gaudet si talia non letat
 Sic enim prosperissime geri sentietis bellum si vobis remitter
 fuit de militate copiam Nulla indigete opum Amadite
 peruasores insequimini persequentes est nobis competens pugna
 similis Omnia preda vobis redditus si Duce scelerum com
 pmat In amonis non reputandis esto solutus ne aliquis
 ting qui possit fraudare veruscia Rectoribus aut ex cibus
 aream domus sub mea pntia cognoscite Delegatum fuit du
 amob natus fuit comoniti granat p immiam deat pntre
 neri Custodimnt mthilom Discipulam An robustus
 armatur semper exatus Additum est etia busin genus ut
 pnti tot denotone aptepris regis nec dma domus mdeatur
 excepta sed totum committ sustineatur quod p gualitate ten
 setur Nunc go cum fribus mris studiose consurgite ut pntoi
 cautela ntera promidete ut possit reuera nobilissime pnt
 talia volumina pretulisse Anicta em regere ex vfu admini
 strate promcias homines uel mediocres intelligentie possunt
 Sed hoc opus hic labor est illud magis regere quod se relictu
 no pot continet Cesset em naturae in tranquillitate pericia
 nec nome pstat artificum nisi sunt mris magna pntia Hecis
 go tempus ubi et saniam sapientiam possitis acquirere et m omi
 parte nos laudabiliter mrate domio custodire Meos aut vltra
 totos mme commendo quia omibz hoc tempus accidere quod
 nris deperamus larebus euemre Nihil em ppria cura di
 lapsa est Postquam gnale cepi cogitare custodiam Opto mris
 bene sed quod possit esse comit qz magne iusticie genus
 est aliud pnti induere esse uelle qm pot gualitas sustinere u

De ministerio pfecture titulis ad ministrantibus

Quoniam abinde sufficit que rerum domini ingemta pietate prece-
runt. Quoniam tamen importunis et facilius adhibita distri-
ctione gemamus, ut qui nequeunt erubescere saltem se contineant per
timore. Quoniam enim de qua presumptio gratuletur, quando famam per-
ditur est, qui mendacia tepunt. Quoniam ambitio cetera impiebat
perpetua refrenetur audacia, qui luce de malo quoniam pena proposita
reatur, qui honorem prefanda desiderat amissa potius opinione
turbetur. Additur et quod nominis tempore scelerate perire non valebunt
Nec culpam suam redimunt, qui se rerum esse cognoscunt. Quoniam frui-
tibus non patebit occasio persequi, non defendimus excedentes ubi
nam male cupientes spem habet, quando nobis et rerum domini et via
iudices committant. Quos tamen quos ad publicas administrationes perve-
nire non fecit electo. De actionum honestate confidete. Quia nos nulla
venalitas excludit si publicas committit actiones publicas utilitatibus
serenitate fieri quando nos nulla pre nata dampna concutit. Addite hanc
vicissitudinem iudicio meo, ut qui nos nullo pro suffragio gravari
feci, istudat in nobis mea fides laudari. Proferimus itaque tempore arerum
domini nonit esse servandum. Ita tamen ut ea que nobis pro publica
utilitate secreta sine promovere ac solvere debeatis. Et

Cautionario venetiarum

Quod clementia boni principis nichil constat licere fortuitos quando
simples casus corrigunt, qui prestare prosperissime cesserunt. Nam
quemadmodum ferret indus senam barbarie et districtum principem
quando spoliato nunc negat, quod affluens nunc dicerat. Atque non
illi vel illi suorum nunciose nascituris fiam quoniam de tunc indomus
serenitas regalis indulget, se te potest instruire relicta precepto unde
obediam commendantes a supra dictis possessoribus deprecans que tunc
cognovimus esse prece vastata indomus tributa non exigant. Reliqua
non solemnem compulsionem penam et constituit tempore archario non
residuum propleas qualitate. Tunc ergo ne gravior fias hostibus si
ad hunc modum uolitis gentes. Clamores non pauescant qui armati ti-
merant. Capnas non sentiant post pedones validas contra te apo-
tercas invenierunt immittas serenitates illis. Dedit calamitas que illis
violencia abstulit quod querebas. Tunc nichil videtur relicti abbu-
tis constat esse liberatum. Et

Venulari pome lignie

Boni genus videtur compendi postulantem acquirere et prestantes
nulla dampna sentire. Nam siud accipitur ab uno ut respiciat

totum intelligit meruisse. Resumat facultate quoniam se inspirant omni-
 pisse peregrini se ultra ducere non potuit, quoniam optata terra conquirent
 hanc possessionem simulque dignitate et iam tributa repatus inferat
 quoniam opem ab alienis manibus expetebat. Gaudeat se adhuc perducitur
 ut daret quod utique nisi hinc non perbatur emergere. Ceteris dominis
 in hac tantum parte deterror. Etiam alienare nequit quod possi-
 dere perualuit. Sed et hoc quoque magna credimus eumitate reperi-
 unt quoniam loco succedit pignoris. nam quam affertur prius nunc feruet
 exneis / miseratione pastus / nunc pascit et alios felix illi contigit
 et perducenda captivitas romana civitate perfici / et affozum pu-
 m legens potuisse miscere. *De iudicis Cancellaris p. m. i. a. r. m.*

104 **R**ationem publicarum relique infante pme egritudine compa-
 re. que granant debilitat, nisi sub relictate distendant. Deat
 quidam est esse sub debito nec liber potest ualiter dici quoniam perbat
 obnoxius repiti pendens seipse compellit in tantum est quoniam
 urgetur ab alio quoniam Nam quod egit totius omni suscepta com-
 pulsio. prima future inditionis et quantitas exigitur / pariendo
 non paritas / exponendo pignoris / et dum venales mores quoniam
 tributi onera duplicatis. Delinqunte crudelem miam / in finia
 tota deestacione sellita. Gramus percutit quoniam blandiendo quoniam
 sature / et sub indulgentia ledit. quoniam consuetis temporibus exigere
 tributa distulit. Et ideo desinit aliquando possessore dampna
 micari. Quia totum conscriptis prius incommode redditus quod
 inquis dilacionibus abstulit. Post ista enim non vos credit
 vobis itere communi / sed irremissibili exactione compelli. Quia
 prope si ad illum diem archivio nostro que p. m. i. a. r. m. p. o. l. e. m. p. m.
 postulatur. Disputatis. totibus non aut pte titulus aut de
 pmanis gemitu in p. m. i. a. uelociter reddis / quoniam te male distu-
 asse cognoscis. Quia nimis inquam est. ut assis publicus so-
 tua negligentia iaceat / et arcarius mutuatam petnam p. m. i. a. r. m.
 utilitatibus incessanter expendat. *Idem in p. m. i. a. r. m.*

Probate deesse consuetudine quoniam p. m. i. a. l. i. a. l. i. a. p. m. i. a. r. m.
 erogare. ne aliqua cupiditas forte desinatur quod a tanta libe-
 ralitate profunditate. Mutant enim quasi liberalitates rapientium
 niamis / et sicut fontis p. m. i. a. s. per limosa corrumpit. Sic affluentia
 boni regis amarus disestibus immutat. Quoniam p. m. i. a. r. m. in solut
 in agnove / nisi in m. i. d. i. s. s. i. m. o. calculo suscipiatur. inficitur quando
 p. m. i. a. t. e. s. m. i. u. l. l. a. sola custodimur. que nulla p. m. i. a. r. m. admixtione
 suscipiatur. Quoniam gratum modo per m. i. n. e. o. s. calculos rimulos m. i. d. i. e. r. e.
 rentes et ipsam quodam modo nature libam r. i. d. e. p. m. i. a. t. e. q. u. m. i. l. l. i. s.

Quodammodo

maculis inimitata impatur. Sic dona rerum domi nulla deus
pollutione fustari. Sed pene ab ipso exemit copiosa. Ita debent
ad romanas pervenire praeclara. Nam licet omnis frons gravis
esse videtur. Illa cum importabilis redditur, quae in communi
plebe grassatur. Turba quae nunc quicquid populi, qui nescit nisi
cum letus clamor sine seditione strepitus furoris nescius. Quibus
sola contentus est paupertas fugere et divitias non amare. Re-
sistit enim esse lucripedes, nec aliqua se negotiationis callidi-
tate discernant. Sinit fortuna mediocritatem et constantiam. Sinit
tamen. Nomen praeclaram est talibus rapere, qui nesciunt aliena
fraudare. Quippe obscuriora romano populo distribuenda ab illa
inditione propicia et divinitate conceditur. Ut sine aliqua di-
minutione percipere possit quod regia largitate promeruit.
Tunc ne quod illi meruerunt, alii accipiat. Et in agris
nostra peregrinis reddaris, si amico amore discessis. No-
fiat lateralis praesidio qui imitatur illius non habet mira nascendo.
Honoraudum semper est, quod nomen gentibus dedit, quando
potest in humanis rebus redditur. Deum aliquando claritate
praestatur. Minera ista quicquid sunt non puripiat locum liberi
fortuna seminis. In maiestate populi romani praestat quia per-
grinis illius puritatem famulorum societate comaculat et
Quod aperit rerum domum solempni. **Quodammodo** 12
more pranderemus et diceret provincie deus delictis
laudarentur ad una bruciorum et pallantia puritate corrente
ut affollet sermone perventum est. Quod herbarum beneficium ta-
citi nature comendatate conficitur. Et non credas deesse mel-
lis gustum, quod nulla conspicias qualitate puritatem. Manat
illuc provocatum lenit lac ubi sunt fistulosi, et quasi in ali-
os vates nature uberitate collectum non guttis impellit, sed qui-
busdam repentinis corveticibus influat. Quod odor praeclarus et
varius odor herbarum naribus agnoscat periculum pastus
Qui fragrans virtute diversa thauris sentitur inspirare
similia, hinc tanta progrediendo sonatur, ut arbitris simul
decurrere pallidum liquorem, nisi quod ab illa praeclara mudi-
tate nullo candore discernit. Tunc cadis labe patentibus
copia illa mirabilis lecto nimium pastore suscepta. Tunc ad
mixtionem coagula in callosam cepit teneritudo condurre.

ad pulcherrimum orbem forma perducit^r que substantiis horreis ali-
 quātulum congregata Inturnam tasei esse facit substantiam
 Hoc quātoritius oppositum namque desinatis, ut desideris re-
 gationis parum satisfecisse munere mdearis. Quam quoque
 quod laudare cupiens palmarum normam antiquitas nos
 stuprum asperum, sed gratum pietate perquirere. Nam licet in
 oma brucia mdeatur extremum fam, tamen est pene generali
 opinioe scipm. Ibi em reperitur et garetho par et sabmo si-
 mile, et magnus odoribus singulare. Sed quia illud sibi forma
 nobilissimam vendicavit, hoc ei in pro genere nimis elegans
 perquiratur, ne prudentia maiore aliquis appellasse mdeat
 in primis. Est em nam pinguedine mollis crassum omaci-
 tate firmissimum natura inmolentum candore quoque pspicuum
 Cuius ita redolet ore ructatum, ut mto illi apalma nome
 mdeatur impositum. Quisera defecta construngit, roliera ma-
 sida desiccat lassum reficit petus, et quod pnalet implere
 potius arte composita, hic nalo hstat mfectus. Sed promde
 ut supra dicta spes exactas debeas desinare. Cuius falli
 non possumus, qui hoc patetia mrate retinere. Ad pns em
 delectans mris que desiderabant obtulimus. Tu aut tuo
 porculo dissimilia fers, quorū iam iudicia tenei posseto
 gnoscitis. **Edictum impatoris**

13 Quia contineri de omi largitas impensa domitor, quā-
 toritius est vniuersitati proficere. Et illos impulsu dmitat
 probatum fuit effectisse. Pntas siquid pncipm totum custodit
 imperium. Imi illis inassitudo digna redditur in co lumia
 reipublice membra seruantur. Dudum siquid impiali co-
 stituta per brucios atqz lincianam sacrosanctas cūctas aqna
 munere donotone muenemur, sed ut est sacileg mentib;
 simulae, et in ipsa quoque venencia. Imma peccare nō nulla
 exinde ptem muneratoz nomie canonicarū pnthebant fa-
 cientes, laicūm comodū pūam clitorū. Quod pedis nostre
 munerarū execratione detestabili respicientes, nūqm sibi illa-
 tum fuisse pugerunt, quod detali scelere manus impie noxie
 frandauerunt. Cuius ad huc audacia nūme humana torm-
 talis, si et ibi furta porrigit ubi te latere nūme posse cogno-
 scis. Et illud ab oculis fortasse mortalibus quāmis iniqua

Quodammodo

aliqua videtur esse presumptio. Quanta non recte dampnatus
est qui se estmet petere quod immittas non possit adnectere
sed ne multis ulterius graffetur forte presumptio aut immam
pationem frequens proferre possit excessus edictali progmate
se finit ut qui in hac fuit ulternis fraude usatus et mi
licia careat et compedim prope facultat amittat. Quamvis
namque pena plectendus est qui usque ad inimicam inimam
suam nichilominus tetedit audaciam. Heant pompes donare
quancumque possideant aliquid quibus nulla facultas est. Im
aliena substantia in regali porta largitate pradium posses
sio ems principis munus quemadmodum presumat subiecta coinge
quod deo respicit humilitate dormant offerre. Ad dicitur quod ta
libus non dare tulisse est. Et muto quado quis potest esurien
tibus subvenire si non pascit extinguat. Pudeat illis tollere
quibus invenimus offerre. Alia omnes crudelitates est. Im
tem uelli fieri deexignitate mendici. Amentur honesta lura
horreantur dampnosa compedia. Nullus audeat inde tolle
quod possit collecta dissipare. Addendo perdit qui retinendo
collegit et paupertatem potius ad se trahit si exigentiam peni
rias non repellit. **Stasio Cancellario Lutane et Bru**

Rigentes tunc ultimi Brutiorum quos a se. **et morum**
Rulic corpore molenti quodam maris impetus segregavit.
Unde tuncas demum nome accepit. Imisio enim regione gre
ca lingua vocitatur. Iniqua suggerunt se exactorum presum
ptione fatigari implorantes non amari sed oculorum nostrorum
nota remedia qui possimus stare. Eritorum coram quod pete
no huc. Est enim montanis lapillis terra rarissima / arida pa
fens / sed undosa viderimus / segetibus ad ipsa / sed olivis ac
comoda. Et id cultura ems omnis in sartulis est. Quia propter
ipsum sicut mure non ualde prope ne nascencia tergoze. Illic
ager nudus industria potius quam natura nescitur. Nam pal
ladie silue inditate contegitur / qui in solo aridissimus appa
tur. Talibus enim locis illa propter quod radicibus propter ad hu
mi penetrabile descendunt. Segetes rigantur ut muanet et con
ditione imitata hoc arvis impenditur / quod olivibus exhi
betur. Quanta seges est que manu colitur raro illic arca

venit humilis **C**hiatata agitata ne no massas in horreis, sed in
 possit aliquos copiosos de pma uberta complere Innotis aut
 rusticoz agmen he opesum Cerna illuc olus omne saporum
 est marina irroratione resarsim Cernos humana monstra co
 suem f. Hoc tunc intraret accepit Contra marinis piaz in
 forz illuc fibre Dulcissime pmt Cene pincte filis tortuosus callo
 ra temeritate conglobant Hende in more vitæ aliquand duxptum
 frangitur Dm asecundo respice segregatur hns mutualibus si ms
 nosse regio illa secunda est Nam et marinis Delicias copiosa
 roemditate perfertur Cerna ibi mare ppy m. atqz inferum
 miseribus frontibz admatum Delicias utrinqz pellagi in vnam
 congregatim sumis p nobilitate pducit Necessse em est illuc et
 pfectis pperare ubi constat et vndam posse defluere Exorismson
 quoqz m pfectis regim gemis compar muerens corpore tunc
 colore Distans naribus fetosis colostrea delicatissime mediata
 oleoso ac suavi lignore coagulatum appetibilis grataqz pingu
 do tunc spumis fluctuantibus m aeris confusa cepit enatare
 ad tubilia redire que deserit Credo aut mienior reuisionis
 aut tencitudine pma mollitus nequit Quidis elenantibus
 contraria oblectacone Demergere soetur velud corpus exanne
 nullis mptibus piculum nulla arte demitans Et hinc muba
 desitutus redire no creditur Cerna nec fugere posse sentitur
 hic plane tante Dulcedinis esse dmostratur ut ei nemo psum
 compet Hec pmt in littore que regno que diximus q no alio
 referente cognomni Et sit insuali probacone retinemus Cerna
 ppter laudi atqz tatici sps nullis temporibus coepnis nomen
 inde decemimus postulari Cerna nimis calumpniosse pmt
 q loci bnficio no hetur Demde sufficere det Defensio mtar
 et testimonium indicis qma nimis execrabile est nialum si tunc
 aliud nomen conscia aliud lingua deternat Additur etiam q
 tantis comeantim fatigatur aduentibz Tanta excurrentium
 laceracone detentur Et ronabilis illi remitti debisset, vel
 quod apud ipsum nasci posse constaret

Maximo Cancellario Lucame u

17 **S**allacem primam urbem Brutiorum quam troie destrutor
 Dolixes legitur condidisse irronabilis Dicit pmentum
 inimicitate nexari quod nobis pudentibus no oportuisset assu
 mi qma lesionis eius regim plus dolere Dm patriotica
 nos pbatu affectu contingere Tantas ppra pnu adnationi

Sweden

constantia in modum bottonis pendet in collibus. Non diffidit ascen-
sione urgetur sed ut voluptuose campos mrentes et cuncta maris
tergat respiciat. Hec nascente solem ab ipis immalibus mnetur ubi
ventura dies no pmit amroam sed mox ut oriri cepit lampade
nam mbrans fulgor ostendit. Cauderitem respicit phosm illic
ipsa lms clauitate respilget. Et ipa magis solis pntet esse pna
reddi opmion pperata frmitur luce pspnua aeris quoq tempatoe
donata apricas hienes refrigeratas sentit estates. Et pnc dno
merore tuffigitur ubi mfecta tempa non timent. Hinc et homo
sensu liberior est. Cima tempies imcta moderatur pna. qmnd
ferues leues effiat et acutos frigida tardos et pbdolos. Gola tpata
est que mores homi sua qualitate componit. Hinc est q antiqui
athemis pedem sapientium esse dixerunt. Cne aeris pmitate pro
ueta lucidissimos sensus ad contemplatinam parte felici largitate
panit. Amqmd em tale est corpi aquas tenosas sorbere quale
p spicinitate dulcissimi fontis hauriret. Sic amie mgor onerat
dm pni granore copmitur. Bubiaceum em natio talibz rebz
quando mbilo tptes effum. Et itm nalie ad serena gaudemus
Cima celestis amie pstantia adomio mfecta quoq et pmissima te-
tatur pmitur maris quoq copiosa delucosa dm possidet vicina
que nos fecimq claustra neptimia. Ad pedem pquid mosm mot
paxoz mstribus. excanat fluenta uari gurgitis. Decent mmissimq
ubi agme pstrum pib libera captiuitate ludentium et delectatione
reficit ammos et admiratione mliet obituq. Currunt anidi ad
manus homi et anteqm tibi fiant estam expetunt. pascit homo
delicias suas. Et dm habet in pte, quod capiat frequenter enet
ut repletus omia derelinquat. Spectaculum quoq pulcre labora-
cium non adimitur in cimitate pcontibus. Termmitur affatim co-
prose vndermie arcas pmgrois tritura coppiatur. olmarq quoq
vnderm volq aperitur. Non eget aliquis agrozm amemitate
mi datum est. De vrbe imcta conspiceze hoc qma mo no habet
mms cimitate credis emalem nullam iudicare possis urbana et m
vtrinq posita copiosa nstitur lande. Vitata hanc dm frequet
mmisere. Dependerunt conueantes dm todia laboris refringere cupunt
amemitate cimitatis in paraueredoz et amonazum pbtone pns
tmes fatigant. expensis. Anapp ne ledat urbem amemitas pna.
aut res pcom fiat causa. Dispendi paraueredozum et amonaz
pbtom fecmdm enectones concessas in affem publicum constumq
hupntari pnuatua quoq indies smditus amputates. Tem tantu

etiam dicuntur p[ro]p[ri]is annonas p[ro]beri secundum veta[m] constituta de
cernimus suis expensis facta tarditate metris leges em[en]dantes
remedio non oneri esse noluit. Quia deinde equitatis intuitu tunc
ipsam relaxare indigne est, quod t[ame]n referimus no[n] remissum. Vnde
inimante deo iustitia seculi et sempiterni gaudii singulari. Ah
dicuntur in p[ro]p[ri]is ego habitaciones tuas appellem potius fortunatas

Canonicus De mirum fisci solucione

16 **C**omp[er]it admodum humanis rebus indesinenter accomodum
Im[per]is etiam assuas captata semp[er] opinione conciliat tot
illacum fiscalium tunc annua festinate repemur, quado
reipublice ordo tali consistit tenetur instituto. Et m[en]to votum
fiscus tenetur, quod pro emittore valitate p[ro]statu[r] diligenda sunt ista
unde respublica videtur esse firmissima. Quia Im[per] redempte
censu reficitur status firmissimo robore continetur. Quia p[ro]p[ri]a ma
gna est quolibet temp[or]a monstrata. Denotat. Sed tunc accepit
redditur quado n[on]nulla plus h[ab]etur. P[ro]beant igit[ur] possessores stipendia
sue gratie p[ro]futura. Debitum p[ro]p[ri]um quod no[n] pot[est] emitti p[ro]p[ri]a
det[er]minat off[er]re mente. Et fiat beneficium quod sine compulsionem
constat illam. Atq[ue] id quod felicit[er] d[ic]itur sit per iudicium p[ro]p[ri]um
in iudicio sua possessore et p[ro]p[ri]um ad monere. Et t[er]ma illacoe
servata assensu t[er]minum denotat exohat, quatin[us] nec agnis se
no[n] immatura compulsionem ingemiscat exactum nec iterum re
missione letante quinquam se dicit esse p[ro]p[ri]um. Nullus quitate
iste ponderationis excedat. Sic q[uod] libra m[er]issima. Modus
itaq[ue] erit rapiendi. Si pondera p[ro]p[ri]a sit excedi. Ex pensarum
quoq[ue] fidelem noticiam per quatuordecim menses ad prima nostra
plenitudo. Desinatis. Et t[er]minis civis obsequiis. Deteresa rationib[us]
publicis m[er]itis eluceat. Sed quo facilius possis deo inimante quic
sunt m[er]ita complere illam atq[ue] illum sedis nostre milites tibi
officio q[uod] tuo p[ro]p[ri]e suore memores p[ro]p[ri]um imminet, quatin[us] q[uod]
missum agnostis m[er]itabiliter sociatur effectum. Tunc go ne te
aut m[er]ite redemptio[n]is aut torpentis desidia culpa respiciat. Et
quod expedire neglexit tunc inferat dampna fortunis et

Joanni lignatorio Canematis u

17 **I**n m[er]ito civitatis spes est ita civitate quando in pace abq[ue]tis
gentibus distat, quod vaciter in etiam tunc plena
est em[en]datis quibus homin[um] habitatio urbium singulari. Quis
nominat cum qua gente confligat. Ideo q[uod] om[n]es d[ic]unt agnoscere
Quod futurus hostibus gratum no[n] sit audire. Quia p[ro]p[ri]a ex nostra
inssione possessores admonere tunc ut m[er]ita monte capere
et loca t[er]minata minus foveare ingenia ora pandantur. Ta
lis q[uod] ibi relinquitur intuitus. Tunc nefandi homines p[er]ferunt

Duodecimo

accessus illicitos quibus portarum permittitur. Licet ingressus de-
ficio quod uideamur tegere qui palam non desideratis intrare. Constia-
ra mas publicas tunc ob morum collatione gratulatur. Et cum diuersos
gratant inquit laboris tedio non gravatur. Amicum est aut tunc
uelle nestire. Et qui mas mas occultit constiam pedit. Proinde in opus
generales itinera prista reuertuntur. ne dum componimus laboris
querunt nite dispendia patiantur. Ille em in re habendus est ho-
stis qui minima intuit molare cimitat. et

Constantino nro expeditissimo re

Regius apparatus prout negligentibus affert periculum. sic strenue 16
laborantibus prout ornatum. Ama primum est nite domo.
nubente seruire. tunc nec culpa celari. nec bonum possit abscondi.
Quoniam gratum est sine offensione aliqua id agere. Desinat
indetur iudicia diligencie. Subia sine timore tunc gressu facili
motuosa constendere in pontibus cum trahimur mobilitate non
tremore viam quod sic conficerent omnia probentur amio commensse
Miliam vestram transcenditis. si rerum domo place possitis. Nam
tunc nos pare contendimur magnis prouectus est. si mereamini
quod ad eum placidos nemere conspectus. Quo ita iter flumine
rimis sultantibus exaratum hiantes ripas latissima pontum
mectone contingente. Quos margines platearum asperimus. pe-
nis omidare paraueredorum ascriptus numerus pueretur tunc
electa qualitate mēbrorum ammonare designatarum copia sine
aliquo possessore dispendio congreget. Ama sit omnia grata red-
ditis sine nulla parte peccatis. Res una subtratta. tunc ita defor-
mat. et totum deesse creditur. ubi uel minima querela aspicias co-
monetur. species preter que mensis regis apparant exactas tota
pedulitate perquire. Nam quod p derit exactum satisficere. si nos
contigit in ipsa domore passione peccare parant p omniales ad-
moniti. ciuitates singule delectata hie mibus premittunt. Nam quo-
tens leto principio occurrat. efficacit hie fia postulantur. Cogi-
tate etiam quod prius facta ora dimidito. Aut gratias nobis. In
gandens. tunc conuocione principis iratus attribuo. Agite ergo ne
michi imputetur vester excessus quia ciuitis de nobis satisfic-
tio quod culpis vestris offendere persoluat. michi potius gram
vniuersis exactus. Magna nobis erit gra. et me fecerim reddere. et
cantorum bona iudicia mērisse. Maximo vicario vrbis Rome

Reduentum quod regim ex ipsa potestis cognoscere frequentia co-
municamini. Ama necesse est ut res magna compotentia pmitat. 19

semper indicia **V**enturum diem lustrare de monstrat exortus de
na pautura faciens ventus ostendit imminetia bona ignada
ammi psagione dnostrum 9 Et difficile magna res gerit
que pignori pansione nime deditur **S**ermitu et nos ne
cessario comonem 9 ut pontis pmetone tiberis fluctus sole
mpit nesciat 9 quatuor tuisim pbeat in tremulum fixu
contatenacone namignu et de suo pitu celem nobis prestat ex
cursum Non maneat pigres finibus ut solebat no ma
mbus trahonem moles tanta terpestat celitate potius fixa
coferat quam se monens anca no pbeat Ambulat come
antid greges pucto non namignis incisa nos vnda depor
tet hic deest dnm suscipi ut aliqua de nominata gratula
Ahabulazum fortis immitura soliditate de pbeve mteria et
pauore vndas dubitantu trona similitudine possit **E**ptau
quimo longior fuisse transitur innotue **C**ancellorum tu tu
dextra leua qz deent aptetur pper datur transitu cum fin
asper casus exclusus **V**ide quomadmodum reliqua ad te
ptencia paves qm te occurrunt esse cognostis **Q**uale
est em in tanta frequentia no potuisse culpaci **D**imicpos
affligit qm regi alind necessarium putauit **O**ma dnm
letus optatur ab omibus tunc totisat p pbeur offensa
Adde q sic pclarum est sub tanta pgnatorum occurrione lauda
ri pncipe sic suscipere ut omis intelligant me de esse ante
ipsum quoq dnm venire letum qm aliqua trepidatione con
futum **I**mpatium bonu est p is ad quem deceptions pnce
piculum pbi gno pmet augmentum **I**n quam rem illum sed
nostre militem nos dixisse cognoste qm t offit qz tuo deat
imminere **Q**uatin9 nob omia pata remittet qm comitti no
pot quod nostro piculo constat asibi et

Thomato et petro viris clarissimis

20 Retractis mecum mi fidei spmi scdm agapitum urbis
romie papam cum aduentis pncipe legationis gra
mittetur missione regia datus pignoribus anobis tot libris
ammi facto pitacio solempnit accepisse **E**t mi pmdns dnatu
missit ad pbitam eius etiam vrgit excessum **P**mi quidem
benigie pstitit qm in naitate mutuas petnas dedit **S**ed
quanto glorus fecit etiam illum largur quod cum gratia

Quodammodo

actione potuisset offerri. Ita est sine dampno veritas: manus
pape dabit / quod eius presentia non habet. Et illud iter est in
ne redditum / quod domus constat expletum. Quale ergo videbat
antipitem petentibus profundere / et etiam nulla detrimenta
distributor potius fuit quam donator. Quia nunc est illi appli-
cari de eius facultatibus indicatur expendi. Quod agat non
agat apud primum principem / talis legatus quam de summatam lega-
mulari constat ex exemplo. Quia nostra preceptum communiter
et regia inssione securi sanctorum vasa cum oblatione trographi
anctoribus sancti petri apostoli sine aliqua dilacione refundite.
ne lucrose redditu relictis impetrare videant optata. Referant
manibus lementium miseria / toto orbe narranda. Donetur quod
primum fuit / quando in se per largitate respicit quod sanctos legibus
obligavit. In patrum est exemplum quod in historia nostra ma-
gna intentione retulimus. Nam cum Rex Athalaricus urbis ro-
me de preda faciat apostoli petri nasa sine defensionibus excepisset.
Mox ut rei causam huius interrogatione cognovit sanctus firmus
deportari diripientium manibus inparit. De cupiditas que
de predationis ambitu ad inferat scelus. Senectute largissima de-
lectet excessum. Sed quid mirum si reuenda sanctorum digne
noluit qui tanta se urbis vastatione ditavit. Rex autem vester
religioso proposito reddidit nasa que in re pignoris proinde videbat
efferta. Et ideo talibus factis frequens prestat oratio quando
lecta concedi posse credimus cum rebus bonis actibus po-
tissimus et. scribe Ravennatis et

Scribarum officium seruitas solet esse cunctorum quando
sine omni eius solitudine instoditur. Alios enim de populat-
ionibus incendia. Alios in dat in rebus furta nonnullis neglig-
cia perit / quod diligens auctor acquirit. Sed fide publica ro-
busissime reputatur quicquid apud amittitur. Diligentia
est in alienis quam potest esse in tua. De preda Non ad momentum
facit quod nix rogatus implet / et requisitus non potest negare.
quod is cuius inest se fatetur amisisse. Armarum ipsius for-
tuna cunctorum est et in toto refugium omnium. Dicitur ubi om-
nium seruitas invenitur. Ad prima tunc officia si in cor-
rupte sic veritas instodita. Nam sic diligens promittit seruat
quod decessus successor inveniat. Sic arbiter arum nullum

patitur p[ro]p[ri]a utilitate fraudari Et ideo tante rei te ingrat[um] p[re]cipim[us] esse
custodire / ut qui hactenus integritate placuit / nulla debeat na-
vetate fisciari Quid quod tibi comittitur antiqua fides et quoti-
diana Diligencia Atque integritatem litem apert[is] tinctos p[re]-
p[re]sentes de tua cura ligatur Et tu potius induas qui causarum
vincula dissolis Hoc honorabile testimonium vox antiqua fides
carthage Cum de tuis additis incorrupta processerit / cognitores
venenter excipimus litigantes quibus improbi coacti tam ob-
dunt Et cum p[re]sentes sit promulgatam p[re]sentem suspendi et non
habet obmari Quarta non habeat venale p[ro]positum / tinea docu-
mentorum est obligatio maligna redimentis / Cum quierunt consue-
quod se cognovit impedire pascit te edico de tota mitatis
tua facultas h[ab]etur integritas Da petentibus te olim f[aci]-
p[re]sentem / t[ra]nsfator esto non conditor antiquorum gestorum exemplar
velut amicum teris imp[er]me Et sicut voluit expressa non
possunt p[re]sentia respicere Ita manus tua ab attentio nequit
discrepare Quod aliquis p[er] te magna surreptione traduxit
quemadmodum in alia causa acquiescat t[ame]n quem sit po-
tuisse corrumpi Impugnat te fraude sua / et facili convincit
quem in una parte deperit Ama iusticiam De qua nemo q[ue]-
ritur / ut etiam iratus testimonium salubre possit dicere qui
te in cassum noluit de mare publicum est omne quod fecit
Cum aut laudatus gr[ati]am Aut accusatus invenire possis
offensam

22 **Provincialibus hystrie**
Expense publice Diversa tempore navitate titubantes hac
rone se potuit continere si p[re]sentem locor[um] sequitur salu-
britas missum Illis em Illis em facili est p[re]sentem ubi
sunt fructus ubior[um] Nam si indicatur quod scilicet iemma de-
negavit tunc et p[re]sentia leditur / et effectus optabilis no[n] h[ab]etur
Comcanem igit[ur] attestacione didici[us] hystiam provinciam ma-
t[er]is egregiis fructibus p[ro]b[ite] lande nominatam d[omi]no munere
gravidam vini olei vel tritici p[re]sentis anno fecunditate gratulari
Et ideo memorata sp[eci]es in tot solidos date p[ro]tributaria finctione
qui nob[is] de p[re]sentis p[ri]ma indictione reputatur Reliqua vero p[ro]pter
solempnes expensas relinquin[us] Deinde provincie Sed quoniam
nob[is] in maiore p[ri]ma p[re]sentis querenda que dixim[us] tot solidos est
de arca nostra transmissim[us] Et res n[ost]re sine nostro dispendio
verissime deant congregari frequenter enim Cum extraneis ingoni

Quodeam

vendere solent dampna sentire eo pfectim tempore cum nobis pere-
 grinis emptor exceptus est Et iustum est ante carere quando in-
 ratores cognoscitis non adesse Quando non melius est pare domis
 quam pstatere longinquis et debita finibus solvere quam emen-
 tum suscipia pstatere prodmq etiam amare iusticie quod nos
 puggere potatis Quia in pto ledere non debemus Unde nanque
 pbitonibus non yranamur Est enim propinqua nobis regio supra
 simi maris nomi constituta olim referta segetibus ornata mitibq
 copiosa Vbi quai tribus vrbibus egregia ubertate largit omis
 fructus optabili fecunditate profluit Que non immo dr rane-
 mie campanie urbis regie cella penam voluptuosa nimis et de-
 liciosa discessio fruitur in septemtrione pgressa celi admiranda
 tempe Habet et quasdam non abinde dixim baras pias vbi un-
 do p mae correnas contaminates ingrediens in faciem deorum
 stagni equalitate depont hec loca et carismata plura intmit
 et psum ubertate glantur Anemus ibi non vnus est mose
 concupiscunt pisme neptime ignibus et cessante monstra pass
 ostrea nascunt immissa Sic nec studium in mtriciendis nec
 dubietas in capiendis p batur esse delicias ptoia longe lateq
 lucencia in margaritarum spem pntas esse disposita ut hinc appa-
 reat qualia fuerint illis proomae maiorum indicia quam tantis
 factis constat ornatum Additur etiam illi litori ordo pulcherrimq
 mpulaz qm amabilem utilitate disposit et apiculis vindict nances
 et ducit magna ubertate cultores reficit plane comitanenses ex-
 tubias Italic ornat impium pmates delicias mediocres mena-
 dim pascat expensis et quod illic nascitur pene totum in orbe
 regia possidetur pset mte copias pias sponte magis denota pro-
 vincia amplius pareat Im speratur quado gratissime facie-
 bat Im mme queretur Sed ne aliqua mssionibus nostris
 dubietas nasceretur lauretium nre expientissimq et magnus
 nobis inre publico laboribus compbatum cum pnti ante duc-
 xim q ut secundu vires pster annexos inemittant expediat
 quod si expensis publicis inmetum esse cognoscit mte pntate
 que mssa pnt vos em facitis denotum milite cum libenter
 suscepist mssionem pnta vero nobis moderata sequenti mssione
 declamus cum nobis gentis pntum uenalitates modum mssa
 relatione puggessit Traxit em aliquid non pot inste nisi copia
 rei emdente potit mdagari Inequalis quippe est arbit qui pntas
 mittit mssum let mali sibi p batur totum qui e mdelibentata

in deliberata daturus

Laurentio in eo experientissimo

Delibatio indicis pbatos in eos debet publicas actionibus ad
habere in facile possit impleri quod salute temporis indicat
inquire In abundantiam rerum quibus se pot' exposcere persona
clatis opus est militibus cum sunt natus impulsus Atque ideo
experientiam tuam frequentibus nobis q' tali Denotone gratissimam
ad hystam provinciam mbeimus excurrere Et in tot solidos vi
ni olei vel tritici species de tributario solido debeas pcurare In
alio uero tot solidis quos nostro archario percepisti tam an
goriatoribus quam apofessoribus emere matuabis sic te annu
meraris instruit porrecta notitia Enaypter erige me annos
ad parandum qui tantis et talibus exubans indiscreta forte pla
cristi Admonet te p'oris compactionis exemplum Ama minus
grave est emeritum derelinque quia tuonem militatens constat
errasse Analis aut p'praditaz speum ubertas se optata la
xante nati nobis ut de te ardomq' relatione p'gnifica Et nos

in hunc modo constatuere debeamus q' nec p'nciales ledat nec publi
cas gravare possit expensas **Tributum maritimum**

Data p'cedem missione censumq' ut hystia vini et olei spes
quare p'nti anno copia indulta p'sermitur Ad hancemate
felicit' diriget mansiom Sed vos qui m'osa navigia in eius
cofinio possidetis pari Denotons gracia p'omide'te ut quid illa
est p'ata tridere vos p'ndeat p'ntelitate portare p'milis erit
quippe v'sq' gracia p'fectoms quando v'mi ex hys dissonatium
implere no' p'mittat effectum Estote ergo p'missim ad vicina
qui sepe spacia t'nsmittitis m'finita Per hospitia quodam mo
ma discurratis qui per patellam navigatis Accedit etia' comod
nostris quod nobis aliud iter apit' p'petua sermitate t'ngit
Nam cum ventis sementibus mare sunt clausum via nobis pandit
per anemissima flumozum Carme me status asperos no' p'ancunt
etiam cum p'ma felicitate c'omngunt et p'ure nescunt que fre
quent' impugnt p'ntantur emims quasi p'p'rata ferri cum
corum contungit aluenn no' mideri Tracte finibus ambulat
que stare rudentibus consuecunt et condicione mutata p'edibz
inuicem homies naues p'ad' p'icte sine labore t'nsmit' et pro
palore uelozum vtuntur passu p'speriore nantaz Imat referre
quicadmodum hystacones nostras p'cas esse p'speximus Denota
p'icabiles quondam plane nobilibus Ab anstro Chanemam pa
sim q' contingunt ab oriente rociniditate romi litoris p'sermit
ubi alterius estus egrediens mo' claudit modo aperit facie napa

Quodammodo

in iduone campo tunc qui nobis aequatissimi amicum more domus
 est Nam qui tunc crescit modo vertitur insularis Et illic magis
 estimes esse aelades ubi subito locorum facies respicit immutatus
 earum quippe similitudine per agnora longe patentia domicilia
 indeantur sparsa que non natura protulit sed hominum cura funda-
 mit omnibus flexibilibus cum irrigat terna illic soliditas
 aggregatur et marino fluctui tam fragilis ammittit non dubi-
 tatur opponi sed quando nadosum altus moles curere nescit unda
 eum Et sic nobis fertur quod altitudinis anxietas non imat-
 uratoribus ergo una copia est ut solis piscibus expleatur
 paupertas ubi cum similibus sub equalitate committit omnes cibos
 omnes reficit hitaco similis unius conclusit Rescimus
 de penatibus imide Et sic hac mensura degentes enadit
 micum cui mundum constat esse obnoxium In salinis aut
 exercendis tota contentio est pro anatus pro factibus cilindris
 voluit Inde vobis fructus omnis enasatur quando in ipis
 et que facitis possidetis Moneta illic quodam modo protulit
 metualis arti vero omnis fuerit adiectus est per ante aliquis
 magis querere nemo est est qui salem non desideret muenire
 Nunc quando isti debetur omnis cibus qui potest esse gratissimus
 promde naves quas more animalium nostris precibus illiga-
 tis diligenti cura reficite Et cum nos mix expientissimus
 lauricus qui ad procurandas spes directus est commoneve
 temptant festinetis excurrere quatinus expensas necessarias
 nulla difficultate tardetis qui pro qualitate aeris compen-
 sum nobis eligere potestis unieris 22

Ambrosio in senatus pto

Plerumque solliciti sunt qui mutatos rerum ordines intuentur 27
 Quia sepe protendunt aliqua que consuetudini probantur
 aduersa Rursum enim sine causa geritur quando mundus for-
 titis casibus implicatur prodigiis et portetis sed quicquid
 nunc videmus ad tunc diuini constat esse complerum En-
 spenduntur homines in administratione cum sua reges consti-
 tuta mutantur si alii inditi prebent quam eorum
 vni molenerat Quis autem de talibus non magna consi-
 derate turbetur si verba nunc consuetudinem asideribus ad
 muenire videatur obscurum Nam prout certa securitas

est pns mēbus tempa notare currentia. sic magna cōfusione
 compleretur cum mntat talia scemtur. Quale zogo est stel-
 lae pmaximi conspice et eius solita lina non uidere, lina
 noctis deus mntat orbe pro plenam, et naturali splendore na-
 tuam. Tenuis ad huc cuncti quasi uenitum solem mntat
 media de umbras corpora non habere, et nigorem, llin for-
 tissimi caloris usq ad extremi tempis mntat puenisse quod
 quod nō celapsis momentaneo defectu sed totius pene anni
 agi mntat constatat exmpti. Quale ergo tūlor est di-
 cūis pntare, quod uel m pma solet plus reitute terere
 habmū itaq sine pcellis hiemem, sine tempie uerū,
 sine ardoribus estatem. Quid iam speretur posse uenire tem-
 periem, quado mētes qm fectus decoquere potant horreis sta-
 tibns uchemēter algebant. Quid em fertilitate pntant si tra-
 estinis mēpbus nō calestat. Quid germē apiat si niare
 plima nō repmāt. Duo hec elementis omēns pbanus
 adūsa rigorem pntat et contrariam pntat. Mntantem
 se tempora uero mntando. Et quod mntis imbribus solebat
 effici, ex ariditate sola uero pot obtineri. Atq ideo de uetibz
 frugibus pndencia tua futura uincat. niopiam, qma tanti
 fuit anni pnti felix ubertas, ut uetis mēpbus pnta suf-
 ficiant. Reponatur omne quod admctum qntum facile
 primatus uictoria repit cum se publicus apparatus ex plenerit
 sed ne te pns tanta magna heptatone distantiat ad cōpde-
 rationem reuocare nālim uerū. Et sit tūc certum, quod
 stupenti uolgo mdeatur ambigū. Sic em constat. Imma or-
 dinatōe dispositum. sic aspra pntis anni m domatibz pnt
 mutis administratōibus comencemur. Et supra solitū
 hiemē pnta reddetur et frigida hinc aer mntibus mntio
 rigore densatus ardore solis m nullam raritatem pductū
 est, sed m assumpta crassitudine pcedmans, et calozibus cō-
 ositit, et aspectum hūmane fragilitatis elupit. Media
 em que pnt nostris dntat obitibus, et per ppa tantū
 mderi possim, qm qntum nobis pnt corporis temitate conce-
 dunt. hoc em magnū quod mnt celum tramq clementi
 more aqndissimo, per nagatū, dntū contigit esse pntū.

Duodecima

et solis claritate resparum nostros natum pauidit aspectus. Si
 non sunt aliqua porumixtione congregatum. tunc censeo quasi quod
 torio nec coloris quod nec calores peruenire facit astrore. Sed
 etiam aliud seculis aere nullo pro tempore frequenter efficitur.
 Hinc est quod immensum radii siderum in solito calore fustati sunt.
 Quod nomen frigus nescior ex parte quod accessu temporis
 poma dicuntur quod roarum senectus acerba est. Sed si hoc
 imine prudentie tradatur satagere non debemus quando ipsa
 imporio prodigia quere prohibentur. Illud tamen me dubio
 tremis fructibus ad versum esse cognoscimus. ubi almo
 nam consuetam nutrire lege proia non videmus. Proinde
 agat solitudo nostra ne nos stultas vniis omni turbare
 videatur. Dum sic ab illo primo administratore dignitate no
 stre primum est ne procedens copia frequenter nalisset mi
 tigare penuriam. Paulo nro strenuo senato ppo

26
Hicquid utilitas publica compendiosa pietate seruat
 quando illud magis acquirit. quando honore mercede
 remiserit. Memens itaque mir venerabilis Augustinus
 vita clarus et nomine penitum nobis nescitares flebili alle
 gatione declamit. Non vni no tritici non poma spes apit
 ipsos fuisse proavata asserens ad tantam penuriam provi
 tialium pervenisse formas. Ut nite pcula sustinere non
 possint. nisi eis pietas regalis solita humanitate pspexerit.
 Quod nobis crudele nimis est aliquid apotens postula
 re. et illud sperare quo p omnia cognoscitur indigere.
 Talibus enim solas lacrimas exigit qui quod non inueni
 mponit. Et ideo tanti mir allegatione p moti. Primi et
 tritici quod nos in appatu exatus ex concordense agmli.
 ense et foromliense colligere cimitatibus colligere fecerit.
 mus pnta ante remittimus carnes tantum prout brevis
 nobis datus continet exinde providentes hinc enim in nite
 sunt sufficientes tritici speciem destinamus et quam in hi
 pra vni abinde natum esse compim. Exinde quon
 depra dictis cimitatibus ppatum est postulare prout in
 solo remm venalium repit. Quam nec ipsi ledi possit.

421
 cum eis in ista p[ar]te seruant. Quapropter p[re]sentem indulgentiam
 nulla medietate venalitate taxandam, ut cum sint reconditi
 gratissimum possit existere nichilomin[us] gl[ori]am Romitis enim
 gram nos subici posse vindictae p[er] quod m[er]itum est dare
 nobis videatur acceptum 22

Datio n[ost]ra Ep[iscop]o mediolanen[si]

27 **Q**uod prodest bonu[m] m[er]ere, nisi hoc per viros sanctis-
 simos velim[us] efficere. Anget eni[m] b[e]n[e]ficia voluntas
 recta m[er]ito, ut quicquid sine fraude geritur hoc vere dona-
 tis m[er]itis applicatur. Peccet eni[m] ut munificentiam principa-
 lem sacerdotalis p[re]sentis exequatur. Nam qui est studium
 bonu[m] de p[ro]p[ri]o facere laudabile pot[est]. Aliena vero complere
 Et ideo sanctitatem vestram petim[us] cuius p[ro]positi est d[omi]ni
 in sermone mandatis, ut de hortis t[er]renis et t[er]rone
 p[re]sentis p[ar]tis spem p[er] arripe m[er]itum est t[er]ciam par-
 tem esm[en]ti p[ro]p[ri]o ad viginti quinq[ue] modios per solidos solidu[m]
 distrah[er]i p[er] vestra ordinatione faciatis. Nam cuiusquam
 venalitate ad alios perueniat, qui se de p[ro]p[ri]o m[er]entur posse t[er]re
 figere. Accipiat mi[hi] h[uius] indulgentiam principalem t[er]re-
 tibus m[er]itum est n[on] d[omi]nibus p[re]buenari. p[ro]p[ri]o potius qui
 mittit implem[us]. Nam illud potius reconditur, q[uam] vasis
 vacuis congregat. Quapropter sanctitas vestra misericordie
 officia non p[ro]p[ri]e inuicem, q[uia] totum nobis dignu[m] est
 ubi pietas inueniatur. Quicquid aliena desideria q[uam] fidelit[er] ge-
 rere hoc est bona p[ro]p[ri]a p[er]fecisse. Ad quam rem deo inuicem
 p[ro]curandam illi atq[ue] illi curam[us] de p[ro]p[ri]o, q[uia] p[ro]p[ri]a
 n[ost]re ordinationibus obsecuti[m] ex se faciat, sed t[er]mino nobis
 obedire contendant. Solidi vero quanta ex p[ro]p[ri]a q[ui]tate
 p[ar]tis potuerunt congregari vestra nobis relatione declate-
 ut apud archazim recondita ad p[ro]p[ri]a memoratam speciem
 repandim[us] futuris reseruentur. Deo auxiliante temporibus
 n[ost]re vestis redime. Cuius ordinat[i]o per fila resoluitur ut in
 nouam faciem splendido potius taxetur. **Edictum.**

28 **Q**uis nesciat q[uod] m[er]entiam d[omi]nam n[ost]ris aliqui
 uelle p[re]ducere, ut h[uius]modi possit am[er] complere. Nam
 si nullus penitus indigere contingeret totum p[ro]p[ri]e largitas n[on]
 haberet. Data est p[ro]p[ri]is in regis n[ost]ri laude p[er]m[er]ia.

Duodecima

stiales facti sunt agere ut libertas domini possit agnoscere
 cet acceptissimum domini ubi precessisset incommodum Bandete pro-
 vincie, malis quod vestris potius referte, quando talem probatis
 animus principis, ut nullus cedat aduersis En pietas inma-
 bilis, que ubique nostris compingnat incommodis Nam tunc se feri-
 tas gentilis, potius temporis ammasset similia et lignaria nra
 puer vos retinere necesse est Curgmudionum incursione qua-
 tetur gerit quod bellum De vi civitate furtim, subito tamquam
 sol ortus fama patris imperii expugnantis se hostis pro pre-
 sumptione congemuit, quando illum cognovit nomine gentis
 esse rectorem quem pro militis nomine probant singularem
 quoniam se optavit De suis finibus non exire Curgmudionem
 principe nostro pugnaret aduerso Tunc licet preciam relena-
 tus enasere infelicitate, tamen precipitatus inturret Nam mox
 ne gothi ad bellum studium gemma se fortitudine contu-
 runt Ita prospera concertatione res est rebellium manus qui
 hinc muros, hinc timidos stare contigisset armatos Dimini-
 equitati indicit, ne in ipsis compis prodo corruet quos nastare
 psumptit Exulta aduersarioz cadavibus ornata provincia
 acerrimam rade finire quem mitorum nico constat effectum Tunc
 melius cuncta lignaria tui negato fructu segetis messis puenit
 hostilis Nam et si tributa tua minime potuerunt accipi trimu-
 phos in te natos felicitate obtulisti his additur alemamorum
 imper fugata surreptio Tunc primis conatibus pro sic pla-
 oppsa ne simul aduentum pro misset, et exitum quasi salu-
 taris fieri exercitatione purgata Tunc natus et natus psummenum
 vindicaretur excessus, et subiectorum non omnino grassaretur
 intus Possem quid nobis Diminere quanta in aliis locis
 hostium turba cecidit, sed more humani animi ad vestra felicia
 festinantes illud nos tantum dicebat quod ad vos specialiter
 pertinere sentit Cedeamus ergo ad primum principium quando
 quos defendit abelli clade, nec inopie patitur pericula susti-
 nere Nam qui puer hostem provincie et famem nussit exire
 Et tunc toto orbe predicandum contra indigentiam suam glo-
 principis pugnare humanitas Tunc uere castra sunt honu-
 referta, que si claudere uoluisset tunc utique intrasset portabilis

21
 Sed quia magis aperit sementem ad uersariam nox ingra-
 nit. Quæstio que penapis nostri bella mundus potius admittat.
 Ego tunc dicam quod sentiam. In usum est miris foribus fel-
 titer egisse pignas sed supra humanam meritum esse constat ma-
 se penam. Verumtamen hinc tantum ac talibus bonis nulla po-
 tissent supplicium vota sufficere. Ad hinc et dimidiam relaxa-
 pertulit fistalis calculi finem. Ne tristes in aliqua parte facit
 quibus tot felicia præstitisset. Ioseph legimus contra famem sine
 stia emendi quod tritici dedit licentiam. Sed tale potuisse pe-
 cuniam ut hic inuentumis anidus se potius vendit alimoniam
 mercaturus. Venale ergo fuit tunc miseris vivere quibus ac-
 ba subuentio libertate suam indebat adinere. Vbi non minus
 ingemuit liberatus quam potuit flere captivus. Credo mi-
 sanctum hac necessitate constitutum ut et anro principi satis-
 faceret et periculi populo inueniret pace tanta patris. Dixerit
 quanto præstantius est libertate salua frumentum vendere et
 propter indigentiam tributa laxare. Veritas constat ista venalitas
 quando et unde enatis cessit et primum quod nos oblectet im-
 puit. Mendidit itaque largitas publica vicinos qui nos modicos
 domini possessor inuenire non possit ad deos ordinem rerum. Sed
 inuenit humanitas nos inuenire nile distrahere tunc esuri-
 ens patris sit carnis compare. Censum prædicationis euentum
 affectu dampnorum negotiorum prononit. Notum est uendenti ma-
 gis perdere quam quæstui compans ualeat inuenire. Talia pro-
 fecto regem decet tractare comiticia. Talem conuenit inuocatum
 expectare pietate et tunc nimis acquiescat accipere quando emp-
 tor plenaria papitui offerre libet referre qualis in nobis sit
 dominantis affectus. Quia et primo cessit quantum sufficere credidit.
 Nunc iterum postulata gerunt. Verumtamen nobis ut aliquid
 sperare post dona. Cum se ad hinc ad beneficia principis reserua-
 ret humanitas. Non audita de speie quando ipse visa testato
 est felice calamitas illa que prius miserantem cepit testem ut
 post districtum iudicem non haberet. Tandem ergo assucte iam
 bono liquore in usu tuo secula uenerunt. Nam collatos et egyp-
 tios magna prosperitate miscisti enadis tempora necessitatis
 et libertate prima non annidis. Imo illo tempore securus
 es ab hoste redditus quando et de famis periculis cognosceris
 esse liberatus. Ad hinc licet te liquore prædictum ornat eximpli
 Ad hoc tunc est quo felicius superetur. Legitur enim Ioseph

Quodecimum

fratribus suis tantum sacris occulta priā reddidisse Quid mirē
si natā compellente proximis suis humanior usus est extitisse
hic autē cunctis large vendidit finem debitam reliquit
et plus iste gnaliter contulit tributariis qm ille solus solis vis
est potuisse germanis hinc ditantur effusa hinc bona na-
disce omnia quando nō regibus compantur nostra secula sed
pōtēdū sed ne dūcimus hūfiorē regalium cupidos campemus
pcepta nostra ad eos ignoz inest manasse cognoscite ut se-
cundum tenorem missionis ad vos perveniat munificentia pi-
apalis et finis huius operis Cassiodori vene et

